

༡༡། །མངོད་འགྲེལ་དབྱིག་གཉིན་དགོངས་
 གྱུན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་
 སོ། །

གུན་དབང་གསུང་འབུམ་ཞུ་སྐྱིད་ཁང་། ཆོས་ཀྱི་སློ་བྱོས་རྩོམ་སྐྱིད་ཁང་།

༡༡། །དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་ཆོག་དོན་
ཉུང་གསལ་བསྐྱས་ཏེ་འགྲེལ་བ་དབྱིག་
གཉེན་དགོངས་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

༼ ༡ ༽

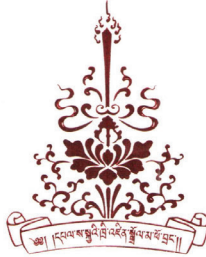
ཅེ་བ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན།
འགྲེལ་བ། མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་དབང་ལྷག

ཀུན་དབང་གསུང་འབྲས་ཞུ་སྤྲིག་ཁང་། ཆོས་ཀྱི་སློ་ཁྱོས་ཅོམ་སྤྲིག་ཁང་།

2016

His Holiness
The Sakya Trizin

HEAD OF THE SAKYAPA ORDER
OF TIBETAN BUDDHISM

Dolma Phodrang
192 Rajpur Road.
P.O. Rajpur 248009
Dehra Dun U.K. INDIA
Tel:+91-135-2734081
Email:sakyadolmaphodrang
@gmail.com

༡༣། ཡལ་ཤེས་ལྷ་མེད་ཀླུ་ལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཆོག་གི་ཡོངས་
འཛིན། རང་ཅག་ཡོངས་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་བཀའ་འདྲིན་སྒྲ་ལྷག་ཏུ་བསྐྱབས་པའི་མཁྱེན་
ཆེན་བདེ་བར་གཤེགས་པ་དག་དབང་ཀྱན་དགའ་དབང་སྒྲག་དཔལ་བཟང་སོའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ཀྱི་
འདིག་ཉེན་ཀྱན་ལ་སྟོན་པ་པའི་ཆད་དུ་བྱུང་བའི་ཐུགས་བརྩེའི་བདག་ཉིད་ཅན། བཅོམ་ལྷན་
འདས་རྒྱལ་བ་ལྟ་སེམས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་བསྟན་པ་དེ་མ་མེད་པ་འདི་ནི། ཀན་ས་
སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་མན་བདེ་བྱ་ནོམ་པ་ལ་རེག་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ཉེན་དང་སྲིད་དང་
དཔུང་གཉིན་དམ་པར་གཟིགས་ནས་དེ་ཉིད་ཡི་གེར་འདྲི་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་། ཚུལ་བཞིན་
འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཡུང་སོན་ཆད་གཟུང་དུ་མེད་པ་སྟེ། སྟོབ་དཔོན་དཔལ་
བོས། ཀང་ཞིག་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་ཁྱིལ་ཞིང་། འདྲི་བ་དང་ནི་ཉན་པ་དང་། ཉག་ཏུ་དེ་དག་སེམས་
བྱེད་དང་། ཀལ་ཉིད་དག་གོམས་བྱེད་ན། སྦྱེ་བ་བན་པ་ཉག་ཏུ་འཛོལ། ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆར་
བསྐྱགས་པའི་ཡུང་རེགས་ཀྱི་ཚེར་བུ་ཐུགས་ལ་བཅངས་ནས་ཡམགོན་པོ་གང་གིས་ཐོག་མཐའ་
བར་གསུམ་དགེ་བའི་ལྷགས་ཆོས་མཛད་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉི་མའི་གཉེན་གྱི་
བཀའ་ཡུང་སྦྱི་དང་བྲེ་བྲག་གི་དགོངས་དོན་མ་ལུས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་འབྲེལ། ཞལ་
གདམས། ཆོས་འབྱུང་། རྟོགས་བརྗོད་སོགས་མང་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་བསྟན་འཛོལ་སྦྱི་དང་།
སྟོན་སུ་སྟོབ་གཉེར་དག་ལ་ཆེད་དུ་དཔྱིགས། ད་ལམ་རྗེ་སར་བཤད་བྲལ་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་བྱས་ནས་
གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབས་པའི་སྟོགས་བམ་དཔར་དུ་བསྐྱན་པའི་རྣམ་དགའ་དགེ་
བས། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བཤད་སྐབས་ལས་གསུམ་གྱིས་ཕྱོགས་དུས་ཀྱན་ཏུ་དར་
ཤིང་རྒྱས་པ་དང་། འཛོལ་བ་ཀྱན་ཀྱང་དལ་ཉེན་རིམ་བརྒྱུད་ཆོས་བསམ་སྟོན་པས་རྒྱུད་རྒྱུང་ས་ཉི་
ལྷ་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་རེག་པའི་སྟོན་འདུན་བཅས། ཀ་སྐྱབས་དཔལ་
ལྷན་སྐྱའི་ཆོས་བྲལ་བཅེ་ཆེན་འཕྲིན་ལས་དར་རྒྱས་སྤྱིད་ནས། ས་སྐྱའི་འཛིན་པས། ཕྱི་ལོ་
༡༩༧༥ ལྷ་ ༡༡ ཆོས་ ༥ དགེ་བ་ལ། །

His Eminence
Ngor E-Wam
Sharchen Ludingpa

Ngor E-Wam Centre,
P.O. Manduwala
Via Premnagar,
Dehra Dun U.A. (India)
Ph : 0135-2694934, 2694813

༄༅། །ཆེད་གསོལ། ཟླེ་ ཙོན་ཏ་ར་ རྫོང་སར་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་ཐོས་ནས། མཁན་
ཆེན་ཀྱན་དགའ་དབང་ལྷུག་གི་གསུང་ཆོས་གཞུང་སྒོར་སོགས་སྤར་བསྐྱན་མཛད་པ་
འདི། ལྷ་མའི་མཛད་པ་ལྷ་ན་མེད་པ་རྗེས་བློན་དང་། མ་འོངས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་
ཐོས་ཀྱི་བསྐྱོར་ལ་འབྲེད་པའི་རྒྱ་ཡོང་རྒྱ་བཅས་གང་ཅིར་དགེ་མཚན་ལྷན་མེད་
པ་ལགས་ན། ལྷན་ནས་དགའ་ཞིང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་གི་གྲུས་འདུད་དང་། རྣམ་དཀར་
དགེ་བའི་འབྲས་བྱས་དམ་པའི་ཟག་མེད་ལྷགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཤིང་།
བསྐྱན་དང་འགོ་བའི་གསོས་སྤྱན་དུ་འགྱུར་བའི་སྒོན་གསོལ་བཅས།

འཕགས་ལུལ་ཨེ་ཤི་ཆོས་ལྷན་རོལ་སྤྱིང་པའི་མཁན་ཀན་བུ་བསྐྱན་པའི་ཉི་མས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལྷ་ ༡༢ ཆོས་ ༡༥ དགེ་བར་བུལ། །

DZONGSAR JAMYANG KHYENTSE NORBU

༡༡། རྫོང་སར་ཁམས་བྱེད་བཤད་བྱེད་མཁན་རབས་དང་པོ་རྫོགས་ཆེན་མཁན་
 པོ་གཞན་དགའ་ནས་མཁན་བརྒྱད་གསེར་རིའི་ཐེང་བ་བསྟར་ཆགས་པ་འདིས་བོད་
 གངས་ཅན་ལྗོངས་ནས་ས་སྐྱ་བཀའ་བརྒྱད་ཉིད་མ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་བྱ་བ་མཐའ་
 དེས་སྤྲོ་མ་ཆད་པ་ལ་གཞུང་ཆེན་བཅུ་གསུམ་དང་གྲགས་ཆེན་བཙུང་སོགས་ཀྱི་
 བཤད་རྒྱུ་གི་རིགས་རྣམས་ཅུང་ཟད་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཁྱེད་བསྐྱབས་དང་སྐྱབ་
 བཞིན་པ་འདི་ནི་ཀུན་གྱིས་བསྟོན་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། མཁན་རབས་མང་དུ་བྱོན་
 པའི་ནང་ནས་རྒྱལ་བསྟན་སྐྱབ་ཟད་མར་མེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་སྐབས་འདིར་ཐུགས་
 བསྐྱེད་སྒྲ་ན་མེད་པ་མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་དབང་ལྷག་གིས་དམ་པ་གོང་མའི་རྣམ་
 ཐར་བསྐྱངས་ནས་སྐབས་ཆེན་བསྟན་པའི་བྱ་བ་འཆད་ཅོད་ཅོམ་གསུམ་སྐབས་པོ་ཆེ་
 གནང་བའི་ཡ་གྲལ་ཅོམ་གྱི་གས་གསུང་འབྲུམ་གྱི་རིམ་པ་འདི་རྣམས་གང་ཉིད་གྱི་
 ཞལ་སློབ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟུ་བྱུབ་བྱས་ནས་པར་བསྐྱབ་བྱས་པ་འདིས་མ་འོངས་པ་ན་
 ཐོས་བསམ་ལ་དོན་གཉིད་ཡོད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་ཕན་ཐོགས་ངེས་པར་ཡོང་
 བའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད། རྫོང་སར་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཙུང་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་
 རྒྱ་མཆོས། ཕྱི་ལོ་ ༡༠༡༤ ལྷ་ ༥ ཆོས་ ༡༩ བཟང་པོ་ལ།

༡༡། མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་དང་འབྲེལ་བའི་སྡོན་སྒྲེང་།

མཁན་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དག་དབང་ཀྱན་དགའ་དབང་ཕྱག་མཆོག་ནི། སྤྱི་
ལོ་༡༩༡༡རབ་བྱུང་བཙུ་ལྔའི་རབ་གནས་ལྷགས་བྱ་ལོར། བསེལ་ལྷན་གངས་རིའི་
ར་བས་སྐོར་བའི་ཞིང་པོད་ཆེན་པོའི་ལྗོངས། སྤར་ཁམས་ཀེ་རེ་སྐར་གི་སྟོད་ཀྱི་
ཕྱོགས། འབྲི་སྐྱང་གསེར་ལྷན་གྱི་རུབ་ཀྱི་ཆར། མདོ་ཚུའི་རྒྱུད་རི་མདའ་སྟོད་ཀྱི་
མདའ་ལ་ཡབ་ཁྱེད་ལྷག་བསོད་བསྟན་དང་། ཡུམ་ཡོར་གཟའ་ཨ་ཡག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་
སྲ་སྲ་བལྟམས།

༡༩༣༩རབ་བྱུང་བཙུ་བདུན་ས་ལོས་ལོར། མཁན་པོ་བཟོད་པ་ལེགས་
བཤད་ཀྱི་ཞལ་སྡེ་ནས་དགོ་ཚུལ་གྱི་སྟོན་པ་དང་། ༡༩༥༠ལོར་ངོར་ཨེ་ཕྱི་ཆོས་
ལྷན་དུ་ཐར་ཅེ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་བྱམས་པ་ནམ་མཁའ་ཀྱན་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་
མཆོན་གྱི་ཞལ་སྡེ་ནས་བསྟན་པར་རྫོགས་པ་དང་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའི་
གདམས་དག་ཟབ་མོ་མཁོས། ༡༩༥༣ལོར་ཁམས་བྱེའི་རྫོང་སར་བཤད་བྱར་
མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མདོ་སྤེལ་བྱུང་བསྟན་རྒྱ་མཆོའི་ཉེ་གནས་དང་། གསན་སྤྱོད་ཆེད་
དུ་ཕེབས། རིགས་ཀྱན་ཁུབ་བདག་རྟོ་རྩེ་འཆང་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཙེ་ཆོས་ཀྱི་
སྟོ་གོས་མཇམ་ཞིང་རྟོ་རྩེ་རྣལ་འབྱོར་མའི་ཆོས་བཀའ་ཡོངས་རྫོགས་དང་། མགོན་
པོའི་ཆོས་སྐོར་གྱིས་མཆོན། སྤུབ་བརྒྱུད་ཤིང་རྟ་ཆེ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདམས་ཟབ་མ་ལུས་

བ་ཞུས།

༡༩༥༣ནས་༡༩༥༠ཟམ་པའི་བར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་ཀྱིས་
མཆོ་དང་ལུས་དང་གི་བ་མ་བཞིན་འགྲོགས་ཤིང་། གྲགས་ཆེན་བཙེ་བརྒྱད་ཆ་ལག་
དང་བཅས་པས་མཆོན་འཆད་ཉན་ཉམས་ལེན་གྱི་རྒྱན་གཟུགས་སོ་ཙག་གསན་
སྦྱང་མཛད། ༡༩༥༥ལ་རྫོང་སར་བཤད་གྲུའི་སྦྱར་དཔོན་དུ་གདམས་བསྐོས་བྱང་
ནས་སྦྱར་དཔོན་ལོ་ལྷ་ལ་གནང་། མཁན་པ་ཆེན་པོ་དཔོན་སྟོན་མཁུན་རབ་དང་།
སྦྱེ་དགོན་མཁན་པོ་ཐིན་ལས་ཆོས་འཕེལ། བདེ་གཞུང་ཨ་འཇམ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་
དམ་པ་དུ་མའི་ཞབས་ལ་བསྟན་ནས་རིགས་གཉེར་རང་འགྲེལ་དང་། ཆད་མ་ནས་
འགྲེལ་དང་། ཀུན་བདུས་ཀྱིས་གཙུག་ཆོས་འབྲེལ་ཅི་རིགས་གསན།

༡༩༥༠མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་ཀྱི་མཆོའི་བཀའ་བཞིན་མདོ་སྤིབ་
དགོན་གྱི་འགན་འཛིན་དང་མཁན་པོ་ལོ་བཞི་དང་། ༡༩༥༥ལོར་རྩྭ་རྩེ་འཆང་ཆོས་
ཀྱི་སློ་བྲོས་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་ཨ་རུ་དགོན་གྱི་བཤད་གྲུའི་མཁན་པོ་ལོ་གསུམ་མཛད།
༡༩༥༩ལོ་ནས་༡༩༥༠ཟམ་པའི་བར་དུས་འགྱུར་གྱི་དབང་གིས་བཙེན་ཁང་དུ་
བཞུགས་དགོས་བྱུང་། ༡༩༥༠ལོ་སྤང་ནས་སྦྱོད་བཀྲོལ་ཐོབ་ཅིང་རྩྭ་རྩེ་འཆང་མཁུན་
བཙེ་ཆོས་ཀྱི་སློ་བྲོས་ཀྱི་ཡང་སྤིད། འཇམ་དབྱངས་མཁུན་བཙེ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་
རྒྱ་མཆོས་འཕགས་ལུས་དུ་ཐེབས་དགོས་པའི་བཀའ་འཕྲིན་སྤྲུལ་འབྱུང་བ་ལྟར།
༡༩༥༣དགྲུང་ལོ་༢༡ཐོག་གསང་བའི་སློ་ནས་གོམ་བཟོད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གར་ཕྱོགས་
འབྲས་ལྗོངས་སུ་ཐེབས་ནས། སྤྱབས་རྩྭ་རྩེ་འཆང་མཁུན་བཙེ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་

ཀྱ་མཆོ་མཛུགས། རིན་པོ་ཆེའི་དགོངས་བཞེད་ལྟར། སྤྱི་ལོ་༡༩༩༣རབ་བྱུང་༡༩ཆུ་
ཕག་ལོའི་ཆོ་འཕྲུལ་ལྷ་བའི་ཆོས་བཙུ་ཉིན་འབྲས་ལྗོངས་གནས་ནང་དུ་འཕགས་
ཡུལ་རྫོང་སར་བཤད་གྲུའི་དབུ་དངོས་སུ་བཅུགས།

༡༩༩༥ཀྱ་གར་བྱུང་བྱེད་མ་ཅལ་མངའ་སྡེའི་ཁོངས་སྤྱིར་ས་སྐྱ་དགོན་
དུ་རྫོང་སར་བཤད་གྲུ་སྤོས་ཤིང་མཁུན་བཙུ་ལོ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་དགོངས་བཞེད་
བཤད་གྲུའི་འགན་ཁུར་དང་མཁན་པོ་གཅིག་ཆོག་མཛད་ནས། ༡༩༩༥བར་གཙོ་
བོ་ཆོས་ཁྲིད་ཁོ་ནས་འདའ་བ་མཛད། ༡༩༩༥ལོ་ནས་ཐེ་ཨན་སོགས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་
རྒྱལ་ཁབ་ཁག་སུ་ཐེབས་ཤིང་བསྐྱེད་འགྲོའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་མཛད། ༡༩༩༩ལོ་ནས་
ཅོན་ཏེ་རའི་རྫོང་སར་བཤད་གྲུ་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་གྲོས་གསར་བཞེངས་ཀྱི་དབུ་བཅུགས་
ཤིང་། ༢༠༠༤ལོར་ཡལ་ཤོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་ས་གནས་མངའ་
སྡེའི་སྒོན་ཆེན་གཉིས་གདན་དྲངས་ནས་ཕྱི་ཕུགས་ལྟར་བཤད་གྲུ་གསར་པའི་དབུ་
འབྲེད་གནང་། ༢༠༠༩ལོར་བཤད་གྲུའི་རྟེན་བརྟེན་པ་བཅས་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་།
རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡསྐབས་མགོན་གོང་མ་བདག་ཁྲི་དོ་རྩེ་འཆང་གདན་ཞུས་ཀྱིས་
ཞལ་སྤྱོད་ནས་རབ་གནས་དང་། གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་སྤོབ་བཤད་བསྐྱེད་གནང་
མཛད་ཅིང་གྲུབ་ལ་ཉེ་བའི་སྐབས་ཏེ། ༢༠༠༩ཕྱི་ལོ་ཆུ་ལྔའི་ཨུལ་ཐུགས་དགོངས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དབུགས་དབྱུངས་དང་བཅས་དགྲུང་གངས་གྲུ་བརྒྱད་ཐོག་སྐྱ་
ཞི་བར་གཤེགས་སོ། །འཕགས་ཡུལ་དུ་ཐེབས་རྗེས་ཡལ་ཤོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་
པོ་དང་། ཡསྐབས་མགོན་གོང་མ་བདག་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེ། རྩེ་འཆང་རོང་གྲུ་ལྷིང་

མཁན་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་པའི་ཉི་མ། རིས་མེད་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོའི་
མངའ་བདག་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཅེ་བྱའ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་བཞིའི་
སྐྱ་མདུན་ནས་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་དང་རྒྱུད་སྡེ་ཀུན་བཏུས་སོགས་མདོ་རྒྱུད་མན་
ངག་ཅི་རིགས་གསན་པ་མ་ཟད། ལམ་གྲོང་ས་སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་དང་། ལསྐྱབས་
མགོན་གོང་མ་བདག་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དག་ལ་
ཆོས་བཀའ་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་། ཡོངས་ཀྱི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོར་གྱུར།
གཞན་ཡང་བསྟན་པ་འཛིན་ཅུས་ངེས་ཀྱི་སློབ་ཆོགས་མང་དུ་བསྐྱུན་ཅིང་རྒྱ་བལ་
འབྲུག་གསུམ་གཙུག་མདོར་ན་འཇམ་གླིང་རིལ་པོར་གྲགས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་འཆད་
ཁིད་ཀྱི་རྒྱན་ཆ་ཆང་བ་ད་ལྟ་བུའི་སྐབས་སྐབས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཉག་གཅིག་གི་
བཀའ་འཛིན་དུ་ངེས། སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་གཙུག་པོ་གསུང་གི་ཕྱིན་
ལས་ཡིན་པ་ལྟར། སྐྱབས་མཆོག་མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་སྤྱན་རླུང་དུ་གྱུག་
གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱས་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཆོགས་ཇི་སྟེད་ཅིག་
བཞུགས་པ་འདི་དག་ནི་མཁས་དང་གྲུབ་པ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་རིགས་པ་དང་མན་
ངག་གི་གཏེར་མཛོད་དུ་ངེས་ཤིང་། ལྷག་པར་དགག་བཞག་དང་མཁས་ཁྱུད་ཀྱི་
སློམ་པ་བསྐྱུངས་ཤིང་གདུལ་བྱའི་སློ་གོས་དང་འཆམས་པར་བརྩམས་པ་ཤི་སྟེག་
ཏུ་སོང་བས་ཁ་གསལ་ལ་གོ་བདེ་བ། མཁས་སྐྱེན་སྐྱེས་བལྟས་ཀྱང་རིན་ཐང་བལ་
བའི་གཞུང་ལུགས་དང་མན་ངག་གི་གཏེར་མཛོད་འབའ་ཞིག་ཏུ་མཆིས། དེར་བརྟེན་
ཞུ་སྟེག་པའི་གཏམ་ལས་ཞུ་སྟེག་བྱས་ཚུལ་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་སློམ་པ་ལྟར་ཞུ་སྟེག་པ་

ཡོངས་ཀྱིས་དད་བཙུན་ལྷོད་མེད་བྱས་བཞེན་ད་ཆར་འདོན་ཐེངས་དང་པོར་པོད་
གངས་བཙུ་བཞི་ཐམ་པ་ཞུ་སྤྲིག་ལེགས་གྲུབ་བྱུང་པས་ལེགས་སེའི་བསུགས་བརྗོད་
ཞུ་བྱུ་དང་བཅས། རྫོང་སར་བཤད་གྲུ་ཚོས་ཀྱི་སློ་བོས་ཀྱི་མཁན་པོ་ཚོས་དབྱིངས་
དོ་རྗེའམ་གཟི་བརྗིད་མཐའ་ཡས་ཀྱིས། ༢༠༡༥། ༡༢། ༡༡ཉིན་རྫོང་སར་བཤད་གྲུ་
ཚོས་ཀྱི་སློ་བོས་སུ་བྲིས།

ཉུ་ཁྱིག་པ་འེ་ཐུན་ཐྱོད་།

ཨ

ཁྱི་ལོ་2007ལོར་འཕགས་ཡུལ་རྒྱུ་སར་བཤད་ལཱ་ལས་ཐོག་སློབ་ཁྱི་མཁན་པོ་
རྒྱལ་མཚན་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་བཤད་ལཱ་ལས་འཛིན་རྒྱུ་རྩན་ཆོག་སྲུ་མཁན་རིན་
པོ་ཆེ་འེ་གཡུང་རྒྱལ་ཁ་ཐོར་ཏུ་མི་འགྲོ་བའི་ཆེད་ཏུ་བཟུ་ཏུ་བ་དང་ཉར་ཆགས་
བྱ་དགོས་པའི་དགོངས་རྒྱུ་ལེབས་པ་བཞིན། མཁན་པོ་དཔལ་བསམ་མཚོག་
གིས་བྲགས་འགན་བཞེས་ཏེ་མ་དཔེ་འཆོལ་བཟུ་མཛད། མ་དཔེ་རག་པ་རྒྱལ་
སློབ་དཔོན་རྒྱལ་མ་དར་རྒྱས་དར་སྤྱིར་སྤྱུལ་འཇམ་བཟང་རྒྱལ་གཉིས་ཀྱིས་པར་
ཅ་སློག་ཐུང་ཏུ་བཅུག ཁྱི་ལོ་2008ལོར་ཁྱི་རྒྱ་5པར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དགོངས་པ་
ཆོས་དབྱིངས་སྲུ་བཟུས། ཁྱི་ལོ་2008ལོར་ལོ་མཆུག་ཏུ་ལས་ཐོག་མཁན་པོ་འཇམ་
དབྱངས་སློ་གསལ་མཚོག་གི་སྤྱོ་ཁྱི་ཁྱི་ལོ་བཤད་ལཱ་ལས་འཛིན་རྒྱུ་རྩན་ཆོག་སྲུ་
ནས། ཁྱི་ཁྱབ་ཉུ་ཁྱིག་པ་མཁན་པོ་རྒྱལ་མཚན་ཆོས་གྲགས། ཉུ་ཁྱིག་པ་པོད་ཀྱི་
དཔེ་མཛད་ཁང་གི་ཉམས་ཞིབ་དང་ཆོས་རྒྱུར་ཆན་པའི་འགན་འཛིན་ན་ག་སངས་
རྒྱས་བཟླན་དར། ཉུ་ཁྱིག་པ་གཞིན་པ་མཁན་པོ་དཔལ་བསམ། ཉུ་ཁྱིག་ལས་རྟགས།
དབང་དགའ། ཐོ་སར། ཆེ་དབང་རིག་འཛིན། འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་རབ་བཙས་
ལས་ཐུབ་པའི་ཀྱན་དབང་གཡུང་འབྱུང་ཉུ་ཁྱིག་ཁང་དངོས་སྲུ་བཅུགས། ཁྱི་ལོ་
2010ལོར་བཀའ་འབྱུང་པོད་དང་པོ་<<མཁན་ཆེན་ཀྱན་དགའ་དབང་རྒྱག་གི་རང་

ནས་>>དང་། བོད་གཉིས་པ་<<སྟོན་པ་དང་སྒྲ་མ་གཞན་གྱི་ནས་ཐར་>>གཉིས་ལྟ་
ཞིག་ཡོངས་སུ་བྱལ་ནས་ཐེངས་དང་པོར་དཔེ་སྟུན་ལྟས།

ཕྱི་ལོ་2014ལོར་ལས་ཁྲུག་མཁན་པོ་ཚོས་དབྱེད་ས་རྒྱ་རྒྱུ་ཁྲི་དེ་ལྷག་
བསད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་སྟུན་ཚོགས་ཀྱིས་ལྷོ་ཁྲི་གཞི་ཚོགས་མི་བརྒྱེས་ཏེ། མཁན་པོ་
འཇམ་དབྱེད་མཁུན་པ་ཚེ་འགན་ཁུར་བ་གཙོ་བོ་དང་། ལས་རྒྱུ་སྒྲ་དཔེ་ཆ་ན་
བཞི་དང་སྒྲ་བ་ཐོན་པ་གཉིས་བརྒྱ་བཞག་དང་། ཡིག་འདྲ་གས་པ་སྒྲིང་སྒྲུལ་འཇམ་
བཟང་རང་འཇགས་ཐོག་དཔེ་བསྐྱར་ལས་རྒྱུ་སྒྲ་བསད་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་མཁུན་ཚོགས་
བདམས་ཏེ། ཆ་བཤི་ལྷོ་ཁྲི་གེ་ལས་ཀ་སྒྲ་མཐུད་འགྲོ་བཞིན་པ་ལ། ཕྱི་ལོར་ཡགོང་
ས་མཚོག་གིས་བྱེས་ཀྱི་གདན་ས་བསྐྱ་གིས་སྟུན་པོར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་ཆད་མའི་
མཆན་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་གསུང་ཚིག་གནད་རྒྱ་ཡིན་ཞུས། ཆད་མ་པོད་གཉིས་
ལྷོ་ཁྲི་གེ་བྱེས་ཀྱི་དཔེ་བཞག་སྒྲ་བཞིགས་ཏེ་གདན་ས་བསྐྱ་གིས་སྟུན་པོར་ཕུལ།

ཕྱི་ལོ་2015ལོར་མཁན་པོ་ཚེ་རིང་འགན་ཁུར་བ་གཙོ་བོ་དང་། ལས་
རྒྱུ་སྒྲ་བསད་ཀྱི་དཔེ་ཆ་ན་བཞི་བརྒྱ་བཞག་གིས་ལྷོ་ཁྲི་གེ་བྱེས་ཀྱི་སྒྲ་མཐུད་
བསྐྱུངས་ཀྱང་ལྷོ་ཁྲི་གེ་ལས་ཀྱི་ནས་པོ་ཚེ་འཛིན་ཆད་མའི་སྐྱོད་ཚོགས་མཆད་ཐེལ་གྱི་
དབང་གིས་ལོ་དཀྱིལ་ལ་ལས་མཆོམས་བཞག་དགོས་ལྟར།

ཕྱི་ལོ་2015ལོར་ལོ་བ་9པའི་ལོ་མཐུག་ཏུ་གསུང་འབྲས་ལྷོ་ཁྲི་གེ་ལས་
རིན་པོ་ཆེས་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་ཚིག་ཞིག་ཁང་ལ་གནད་ཞིང་། ཚོས་ཀྱི་སྒྲ་ཐོས་ཚིག་ཞིག་
ཁང་གི་ཚོས་ཞིག་པ་བྱས་པ་ཞུགས་ཀྱིས་མཆན་དང་རྒྱས་དང་དགོན་མཚོག་

བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་འགན་ཁུང་བའི་འོག་བཤད་པུའི་དངོས་གཞིའི་སྒྲིབ་
མའི་ནང་ནས་ལས་རྟོགས་ཁག་ཅིག་བརྟོག་ཏེ། འདི་ལོའི་ལོ་མཇུག་ཏུ་གསུང་འབུམ་
འཁྱིལ་གི་ལས་རྟོག་མཇུག་བསྟུ་བྱའང་པ་དགོས་པའི་བཀའ་ཕྱེད་ལས་པ་བཞིན། རེད་
ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་བྱོས་ཚོ་མ་ཁྱིལ་ཁང་ནས་འཛིན་པུ་གོང་འོག་གི་སྒྲིབ་མ་དབྱ་ལས་རྟོགས་
ལུ་བརྟོགས།

སྐྱ་ཉམས་²⁷ཉིན་དངོས་སུ་ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ། དེ་ལྟ་གུན་དབང་གསུང་
འབུམ་འཁྱིལ་ཁང་གིས་འཁྱིལ་ཡོངས་སུ་བྱུང་པ་རྣམས་ཐང་པོད་གཉིས་དང་ཆད་
མ་པོད་གཉིས་ཏེ་པོད་བཞི་ལ་བསྟར་ཞིབ་དང་། དེ་བྱིངས་དཔེ་བསྟར་དང་འཁྱིལ་
དག་གང་འཆམ་བྱུང་པ་རྣམས་ལ་བསྟར་ཞིབ། མ་བྱུང་པ་རྣམས་ལ་དཔེ་བསྟར་
རེ་དང་འཁྱིལ་དག་ཐོངས་གཉིས་རེ་བྱས་ཏེ་དེ་བ་གཞུགས་སུ་བཞུགས། གཞུང་གི་ཚ་
འབྲེལ་དཔེ་བསྟར་དགོས་རིགས་རྣམས་པེ་ཅིན་དཔེ་བསྟར་མ་གཙོ་བཟུང་གིས་
དཔེ་བསྟར་བྱས་ཏེ་བསྟར་འབུམ་རྣམས་ཞབས་མཆན་ཏུ་བཀོད། རྣམས་ཐང་ཁག་
ནང་གསལ་བའི་ཡུལ་འབྲུ་མིན་གྱི་མིང་དང་ཆ་དངོས་གསུང་པ་འབྲུ་མིན་གྱི་མིང་
རྣམས་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་ཇི་བྱིས་རང་འབགས་བཞག་ཏེ་དེ་དག་དེ་བ་ཀྱི་མཇུག་
ཏུ་རེབ་མིག་ཏུ་བཀོད་དེ་སྒྲོག་པ་པོར་སྟབས་འདོད་བསྟུན། མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་
བྱུག་བྱིས་བྱུག་བསྟར་མ་ལ་དཔེ་བསྟར་འཁྱིལ་ཞབས་ཡི་གེ་མི་གསལ་བ་ལྟ་བུ་དོགས་
གནས་སུ་བྱུང་པ་དག་ལ་རང་བཟོས་མ་བསྟར་པར་ཆེག་གི་གོང་འོག་ཏུ་རྒྱངས་
ཉགས་*འདི་བཀོད་ཡོད། དཔེ་གཞུགས་སུ་ཁྱིལ་སྐངས་དེ་སྟོན་གྱི་འཁྱིལ་པ་དག་

གིས་པོད་ཆན་བརྩ་བཞིར་བྱས་ཡོད་པའི་པོད་གྲངས་རང་འཇགས་ཐོག་བརྗོད་བྱ་
དང་པོད་ཆད་ཀྱི་དབང་གིས་ཆོས་ཆན་ཁག་ཅིག་པན་ཆན་བརྗོད་བྱས་ཤིང་པོད་
ཀྱི་གོ་རིམ་བརྒྱུད་བསྐྱེད་ཀྱིས་པ་ནི། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྗེ་ཚན་ཏུ་བྱས་པ་པོད་དང་པོ་
རང་རྒྱུ། པོད་གཉིས་པ་རྗོན་པ་དང་ལྷ་མ་གཞན་གྱི་རྒྱུ་མཉམ། པོད་གསུམ་པ་
འཕགས་པོད་ཆོས་འབྱུང་བཅས་བཞུགས། དེ་རྗེས་ལྷ་བ་དང་ལྷོད་པ་གཙུག་པོར་
རྗོན་པ་པོད་བཞི་པ་ལྷོད་འཇུག་པོད་ལྷ་པ་དབུ་མ་རྗེད་པོད་མཆན་འབྲེལ། པོད་
ལྷག་པ་ཤེར་འབྲེལ་ཆིག་དོན་རྗེད་པོ། པོད་བདུན་པ་ལྷོ་མ་གསུམ་འཇམ་དབྱངས་
ལྷ་མའི་དགོངས་བྱུག་གྱི་མཆན་འབྲེལ། པོད་བརྒྱད་པ་ལོ་མ་མའི་འབྲེལ་པ་བཅས་
བཞུགས། དེ་རྗེས་པོད་དབུ་པ་མའོན་པ་མའོད་ཀྱི་འབྲེལ་པ། དེ་རྗེས་ཆད་མའི་རྗེར་
པོད་བརྩ་པ་ཆད་མ་རྒྱུ་འབྲེལ་གྱི་མཆན་འབྲེལ། པོད་བརྩ་གཅིག་པ་ཀུན་བཏུས།
རིགས་ཐིགས། རྒྱ་ལེས་བཅས་ཀྱི་མཆན་འབྲེལ། པོད་བརྩ་གཉིས་པ་ཆད་མ་
རིགས་གཉིས་རང་འབྲེལ་མཆན་ཏུ་ཅན་བཅས་བཞུགས། དེ་རྗེས་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་
ལེན་རྗོད་ཀྱི་གདམས་པ་ལྷོ་གས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་པོད་བརྩ་གསུམ་པ་ཉམས་ཁྱིད་
ཉིན་མོད་རྒྱར་བ། མཐའ་མར་གཞུང་འབྲེལ། ཉམས་མེན། གསལ་འདེབས། ཟིན་
ཟིན་དང་བཅས་པ་གསུང་ཐོར་བྱ་རྒྱུས་ལྷོ་གས་གཅིག་ཏུ་བཏུས་པ་པོད་བརྩ་བཞི་
པ་རྒྱ་ཆོགས་དང་བཅས་ཉེ་པོད་བརྩ་བཞིར་གཏན་ལ་ཕབ་པོ། །འདི་དག་ནི་ལྷ་རྒྱུ་ག་
གི་ལས་རིམ་དང་པོད་པོད་གྲངས་ཙམ་ལས་མཁན་རིན་པོ་ཆའི་གསུང་འབྲུམ་
ཡོངས་སུ་རྒྱ་ཆོགས་པའི་པོད་གྲངས་མ་ཡིན། ལས་རིམ་གཉིས་པའི་བྲུང་གཞུང་

ཆེན་བརྒྱ་གསུམ་གྱི་མཆན་འབྲེལ་སྐབས་ཡོད་དོ། །

དེ་ལྟར་འཁྲིལ་གི་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་མཐའ་མར་སྒྲིག་བ་པོ་དག་
ལ་འབྱོར་བ་ཡིན། བརྒྱན་བའི་མེ་རྩོམ་ནས་གསེས་མཁན། ཡོངས་ཀྱི་དགོ་བའི་
བཤེས་གཉེན་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཀུན་དགའ་དབང་རྒྱལ་ཁོང་གི་གསུང་འབྲུག་འཁྲིལ་གི་ལས་ལ་འབྱུག་རྒྱ་བྱུང་བ་ཡིན་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་འོ་བྲག་ས་དགོངས་རྩོགས་པ་
དང་ནང་བརྒྱན་ཤེས་རིག་གི་ཞབས་འདེགས་སུ་རྩོམ་ཆོག་ཡོད། འཁྲིལ་བའི་ཡོན་
ཆད་ཀྱི་དབང་གིས་འཁྲིལ་གི་བྱ་བར་ཕྱོགས་གང་ས་ནས་ནོར་འཛེལ་དང་། མ་
འདངས་ཡོད་པ་ཉི་ལྔ་མ་མེད་ལགས་པས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནས་གཟིགས་བཞིན་
བའི་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་ཁོང་ཉིད་དང་། རྒྱ་ཆེའི་སྒྲིག་བ་པོ་ཡོངས་ལ་བཟོད་གསེལ་
འབྱུང་ཆབས་ཅིག་ར་ཆོའི་སྒྲུང་རོ་ནས་མཁན་རིན་པོ་ཆེས་གསུགས་སྒྲིའི་བཀོད་
བ་བརྒྱས་ཐོན་ཀྱང་། ཁོང་གི་གསུང་དང་རྒྱན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་
དང་རྒྱན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་པས་ར་ཆོ་ད་ཏུང་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་རྒྱན་ཅིག་
ཏུ་གནས་ཡོད་པ་མ་ཟད། མཁན་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱིར་རྗེ་དང་ཤེས་རབ་ར་ཆོ་དང་ནམ་
ཡང་བུལ་མེད་པའི་གསལ་འདེབས་དང་བཅས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་ཁྲོས་རྩོམ་ཁྲིལ་ཁང་
གི་རྩོམ་ཁྲིལ་པའི་མིང་ཙམ་འབྲུང་བ་ལྟག་ཕྱུག་རྒྱལ་མཆན་དར་རྒྱས་ཀྱིས་ཐུ་ཡོ་
2015ལྷ་བ་12ཆོས་10ཉིན་བྲིས་སོ། །

དཀར་ཆག

ཐོག་མ་ཁྲི་དོན།	2
མཚན་དོན།	2
འགྱུར་ཕྱག་	3
གཞུང་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་	4
མཚན་པར་བརྗོད་པ།	4
བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ།	7
བཤད་བྱའི་མཚན་དོན།	8
མཚན་ལྡན་གཞུང་གི་དགོས་འབྲེལ།	10
གཞུང་དོན་ཚུལ་མཛོན་པའི་ཡུལ་བཤད་པ།	12
མདོར་བསྟན།	13
ཟག་བཅས་བཤད་པ།	13
ཟག་མེད་སྒྱིར་བསྟན་པ།	14
འདུས་མ་བྱས་བྱེ་བྱག་ཏུ་བཤད་པ།	15

གནས་དང་པོ། ཁམས་བསྟན་པ།	19
འདུས་བྱས་ཕུང་པོ་བསྟན་པ་ནམ་གངས་དང་བཅས་པ།	19
དབྱེ་བ།	19
འདུས་བྱས་སྦྱིའི་ནམ་གངས།	20
བྱེ་བྲག་ཟག་བཅས་ཆོས་ཀྱི་ནམ་གངས།	21
ཕུང་ཁམས་སྦྱེ་མཆེད་རྒྱས་བཤད།	22
གཞུགས་ཕུང་གི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན།	23
དབང་པོ་ལྔ་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཤད།	24
དོན་ལྔ་དབྱེ་བའི་སྟོན་པ་བཤད།	24
རིག་མཉན་ཀྱི་གཞུགས་ངོ་བོའི་སྟོན་པ་བཤད།	27
ཞར་ལ་རྒྱ་འབྱུང་བཞི་བཤད་པ།	29
ཕུང་པོ་བར་པ་གསུམ་ཀྱི་ངོ་བོ།	32
དེ་དག་གཞན་དང་བཅས་ཏེ་ཆོས་ཁམས་དང་སྦྱེ་མཆེད་ཏུ་བཞག་པ།	34
ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ངོ་བོ།	34
དེ་ལས་ཕུང་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་སུ་བཞག་པ།	35
ཆོས་གསུམ་ཏུ་བསྟུ་བ།	36
ཁམས་མང་བར་ཐལ་བ་སྟོང་བ།	38
ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་སྒྲ་དོན།	39

ཆོས་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ།.....	40
སེམས་བྱང་རྣམས་ལས་ཚོར་འདུ་ལོགས་སུ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན།	41
འདུས་མ་བྱས་སྤང་པོར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན།	42
ཆོས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་ཚུལ།.....	43
གཟུགས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྦྲེ་མཆེད་གཉིས་ཀྱི་བྲག་ཏུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན། ..	45
སྤང་པོའི་མིང་ཅན་སྤང་པོར་བསྟར་བ།.....	47
སྤང་ཁམས་སྦྲེ་མཆེད་ཀྱི་མིང་ཅན་གཞན་ཡང་དེར་བསྟར་བ།	49
ཞར་ལ་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ།.....	50
ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།	51
གཉིས་ཚན།	52
གསུམ་ཚན།.....	53
བཅས་མ་བཅས།	54
གཟུགས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ།.....	58
བྱང་བ་གསུམ།	61
ཐོབ་པའི་བྱད་པར།	63
ཕྱི་ནང་གི་དབྱེ་བ།.....	65
བརྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས།	65
མཐོང་སྤང་སོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་.....	66

ལྷ་བ་ལྷ་མིན་གྱི་བྱེ་བྲག་དངོས།.....	68
དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན།.....	69
རྣམ་ཤེས་གང་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བ།.....	76
རྟག་མི་རྟག་དང་དབང་པོ་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།.....	76
གནས་གཉིས་པ། དབང་པོ་བསྟན་པ།.....	79
སྐབས་དོན་དབང་པོའི་རང་བཞིན།.....	79
དབང་པོའི་རྣམ་བཞག་.....	79
རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ།.....	87
དབང་པོ་རྟེན་པའི་ཚུལ།.....	92
དབང་པོ་གཏོང་བའི་ཚུལ།.....	93
དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་དུས་ཐོབ་པ།.....	95
དབང་པོའི་ལྷན་ཚུལ།.....	97
འདུས་བྱས་ཆོས་ཀྱི་སྦྱེ་ཚུལ།.....	101
གཟུགས་ཅན་གྱི་སྦྱེ་ཚུལ།.....	101
གཟུགས་ཅན་མིན་པའི་སྦྱེ་ཚུལ་མདོར་བསྟན།.....	102
ངེས་པ་ལས་བརྒྱུ་པའི་སྡེ་ཆན།.....	103
མ་ངེས་པ་དང་བཅས་པའི་མཚུངས་ལྷན།.....	108

གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་དད།	112
ཐ་དད་ལྟ་བུའི་གཅིག་པ།	114
མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་མདོར་བསྟན།	115
ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ།	116
སྐལ་མཉམ།	123
འདུ་ཤེས་མེད་པ།	123
འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་.....	124
འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་.....	125
སྟོག་.....	127
མཚན་ཉིད།.....	128
མིང་གི་ཆོགས་སོགས།	129
ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་གཞན་བསྟན་པས་མཇུག་བསྟུ་བ།	130
གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་གཞན་བསྟན་པས་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི།.....	130
སྦྱིད་བྱེད་རྒྱ་རྒྱུན་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ།.....	131
རྒྱ་རྒྱུག་བཤད་པ།.....	131
འབྲས་བྱ་ལྟ་བཤད་པ།.....	139
རྒྱུན་མདོར་བསྟན།	145
རྒྱུན་བཞི་སོ་སོའི་རང་བཞིན།	145

ཁྱེན་གང་དུས་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ།	147
དངོས་པོ་གང་ཞིག་ཁྱེན་དུ་ལས་སྐྱེ་བ།	148
སེམས་ཉི་ཤུར་བཤད་པ།	157
སེམས་བརྩ་གཉིས་གང་ལ་དུ་རྟེན་པ།	158
གནས་གསུམ་པ། འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ།	161
སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན།	161
སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་པོ་འགྲོ་བའི་དབྱེ་བ།	161
ཁམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།	161
འགྲོ་བ་ལྔར་དབྱེ་བ་དངོས་དང་དེའི་རང་བཞིན།	165
དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ།	166
གང་དུ་འཇུག་པའི་སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བ།	171
གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྤྱིད་གྱི་ངོ་བོ།	172
དེ་ཡི་སྐྱབ་བྱེད།	173
དེ་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ།	175
དེ་ཉིད་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་པའི་ཚུལ།	177
སྐྱེ་ཚུལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན།	180
བདག་མེད་ཀྱང་ཕྱང་པོ་ཉིང་མཚམས་སྟོར་བ།	180

ཕུང་པོའི་རྒྱན་ཐོག་མ་མེད་པར་བསྟན་པ།.....	181
ཉེན་མོངས་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་གནས་སྐབས་པའི་ཉེན་འབྲེལ་མདོར་བསྟན།.....	182
ཆོ་གསུམ་ལ་རྫོགས་པའི་རྒྱལ།	183
ཉེན་མོངས་གསུམ་དུ་བསྟུ་བ།	187
ཆོ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་མདོར་བསྟུས་པའི་རྒྱ་མཚན།.....	188
ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས།	189
ཡན་ལག་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན་པ།.....	190
ལྷག་མ་བཤད་འཆད་ལ་ལྟོས་པ།	197
ཉེན་མོངས་གསུམ་པོ་དཔེས་བསྟན་པ།	198
དེ་ནམས་སྲིད་པ་བཞིར་བསྟན་པ།.....	200
སྦྱེས་པ་གནས་པའི་ཉེན་མདོར་བསྟན།.....	201
རྒྱས་བཤད།.....	201
ཟས་བཞིར་ངེས་པས་མཐུག་བསྟུ་བ།.....	204
གནས་པ་འཆི་འཕོ་བའི་སེམས་སྦྱིར་བསྟན་པ།	205
ཁྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ།.....	206
ནམ་ཤེས་གང་དུ་འགག་པ།.....	207
གནད་གཅོད་པའི་རྒྱ།	208

མེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་གསུམ་དུ་བསྐྱབ་པ།.....	208
སྣོད་གྱི་འཇིག་རྟེན།.....	209
རྟེན་སྣོད་གྱི་གནས་ལུགས་སྒྱིར་བསྐྱབ་པ།.....	209
རྟེན་དགྱིལ་འཁོར་གསུམ།.....	210
བརྟེན་པ་རི་མཚོ་བཤད་པ།.....	212
ནང་གསེས་གྱི་གནས་ལུགས་བྱེ་བྲག་དུ་བསྐྱབ་པ།.....	215
མི་ཡི་གནས།.....	216
དམུལ་བའི་གནས།.....	220
རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་གནས།.....	222
སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་གྱི་གནས།.....	227
ས་གཞི་དང་མ་འབྲེལ་བའི་གནས།.....	231
དེར་གནས་གྱི་མེམས་ཅན་གྱི་བྱད་པར།.....	232
སྟོང་གསུམ་ངོས་བརྒྱུང་ཞིང་འབྱུང་འཇིག་མཉམ་དུ་བསྐྱབ་པ།.....	235
ཞར་ལ་བརྟེན་པ་མེམས་ཅན་གྱི་ཆད་བཤད་པ།.....	236
ལུས་ཆད།.....	236
ཆོ་ཆད།.....	238
བར་དུ་འཆི་བ་ཡོད་མེད་དབྱད་པ།.....	243
འཇལ་བྱེད་གྱི་ཆད།.....	244

བཅུམ་གཞི།	244
རྩལ་གྱི་ཚད།	244
ལོ་ཡི་ཚད།	246
བསྐྱལ་པ་ངོས་བཟུང་བ།	247
ཡ་ཐོག་རིང་མོའི་འགྲིབ་ཚུལ།	255
འཇིག་པའི་བསྐྱལ་པའི་ཚུལ།	258
 གནས་བཞི་པ། ལས་བསྟན་པ།	263
མཚམས་སྒྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན།	263
ལས་དངོས་རྒྱས་བཤད།	263
ལས་གྱི་ངོ་བོ།	263
ལུས་ངག་གི་ལས་གྱི་རང་བཞིན།	264
རིག་བྱེད།	265
རིག་མེན་གྱི་གཟུགས།	268
ལས་གསུམ་གྱི་སྤྱི་ཚོས་གྱི་བྱད་པར།	274
དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་བྱད་པར།	275
ཁམས་གསུམ་གྱི་བྱད་པར།	275
ཞར་ལ་དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ།	277

ཀུན་སྒྲིབ་ཕྱི་ཐག་ཏུ་བཤད་པ།	279
རིག་མཉན་ཕྱི་ཐག་ཏུ་བཤད་པ།	283
མདོར་བསྟན།	283
སྡོམ་པ་མདོར་བསྟན།	283
སོར་སྡོམ།	284
བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྡོམ་པ།	287
ཞར་ལ་ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྡོམ་པ།	289
ཐམས་ཅད་སྤྱོད་མོང་ཏུ་བཤད་པ།	290
དུས་ཅི་སྤྱིད་ཏུ་ལྟན་པ།	290
ཚུལ་ཅི་ལྟར་ཐོབ་པ།	296
རྒྱ་གང་གིས་གཏོང་བ།	309
དེ་དག་ཉེན་གང་ལ་ལྟན་པ།	315
མདོ་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་ནམ་གངས་བསྟན་པ།	316
ལས་སྤྱོད་མོང་ཏུ་བཤད་པ།	316
ལས་གསུམ་ཚན་སོགས་གསུངས་པའི་དོན།	316
ལས་བཞི་གསུངས་པའི་དོན།	330
ཉེན་གྱི་སྒོ་ནས་ལས་གསུམ་ཚན་དུ་དབྱེ་བ།	333
དེ་ལས་བཅུར་དབྱེ་བའི་མདོར་བསྟན།	335

ལས་ལམ་དངོས།	336
ལས་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ།	356
ལོག་འཆོ་ལོགས་སུ་སྒྲོས་པའི་རྒྱ།	357
ལས་གང་འབྲས་བྱ་གང་དང་ལྷན་པ།	359
ལས་གང་རྒྱ་གང་གིས་བྱས་པ།	369
ལས་འཁེན་རྫོགས་ཀྱི་བྱད་པར།	370
ལས་སོ་སོར་བཤད་པ།	372
སྤང་བྱ་སྐྱིབ་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་གང་ལ་སྐྱིབ་པ་གང་ཡོད་པ།	372
མཚམས་མེད་ལྔ་བསྟན་པ།	374
ཉེ་བ་ལྗེའི་ངོ་བོ་དང་ཞར་ལ་ལས་གསུམ་གྱི་གཤགས་སུ་བསྟན་པ།	382
ཕྱེ་བྲག་ཏུ་ངེས་གནས་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་	384
སྟོན་པས་སྟོན་ངི་ལྟར་མཛད་པ།	387
ཉེན་བྱ་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ།	390
ཆོས་སྤྱིན་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	402
ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་གསུམ།	404
ཞར་ལ་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཁག་ཅིག་བསྟན་པས་མཇུག་བསྟུ་བ།	405
གནས་ལྔ་པ། སྤ་རྒྱས་བསྟན་པ།	407

སྤང་བྱ་ཕ་རྒྱས་ཀྱི་རང་བཞིན།	407
མཚམས་སྐྱར་བའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན།	407
ཕ་རྒྱས་ཀྱི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་དངོས།	407
སྤང་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་པ་བསྟན་པ།	412
ལྟ་བ་དང་ང་རྒྱལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	413
ཀུན་འགོ་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བ།	420
ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དབྱེ་བ།	422
གང་གིས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་དབྱེ་བ།	425
མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ནམ་པའི་དབྱེ་བ།	427
དུས་གསུམ་ལ་ཕ་རྒྱས་ལྡན་ཚུལ་དངོས།	432
སྤང་པ་ལྡན་པར་བཞག་ཚུལ།	439
ཆོས་གང་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པ།	441
སེམས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པའི་དབྱེ་བ།	445
ཕ་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲིཊ་ཚུལ།	446
ཟག་པ་སོགས་བཞིར་བསྟན།	448
ཀུན་སྒྱུར་སོགས་ལ།	454
དེ་ནམས་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ།	466
སྒྲིབ་པ་ལྟ་འདོད་ཁམས་པར་བསྟན་པ།	472

སྲོང་བྱེད་གཉེན་པོའི་རང་བཞིན།	474
ཚུལ་ཇི་ལྟར་སྲོང་བ།	474
སྲོང་བྱེད་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ།	476
གང་ལས་ཕྱེན་ས་སྲོང་ཚུལ།	477
སྲོང་བ་ཐག་སྲིང་ཚུལ།	478
སྲོང་བའི་ཐོབ་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསྟེན་པ།	479
སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས།	479
ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ།	480
གང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ།	482
ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་གྲངས་ངེས།	485
ཡོངས་ཤེས་ལྡན་ཚུལ།	486
ཡོངས་ཤེས་ཐོབ་གཏོང་།	489
 གནས་རྒྱལ་པ། ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ།	491
བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ།	491
མཚམས་སྦྱར།	491
ལམ་གྱི་ངོ་བོ།	492
ལམ་གྱི་དམིགས་པ།	493

ལམ་ལ་འདུག་ཚུལ་མདོར་བསྟན།.....	498
ཉེན་སྲོད་རུང་སྒྲིམ་པ་པོའི་བྱད་པར།.....	499
ཞི་གནས་བསྒྲིམ་ཚུལ།.....	503
ལྷག་མཐོང་ཆོགས་ལམ་གྱི་བསྒྲིམ་ཚུལ།.....	512
སྦྱར་ལམ་གྱི་བསྒྲིམ་ཚུལ།.....	516
བདེན་པ་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་སྒྲེ་ཚུལ།.....	526
བདེན་པ་མདོན་པ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་.....	530
མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་.....	530
བསྒྲིམ་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་མཐོང་སྤང་སྤོང་བའི་སྒྲོ་ནས་ བཞག་པ།.....	533
སྒྲོ་སྤང་སྤོང་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པའི་སྤོང་གཉེན་གྱི་རྣམ་བཞག་....	535
རྒྱ་མཚན་ཅན་སྒྲོ་བ་ལམ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྣམ་བཞག་.....	536
མི་སྒྲོ་བ་ལམ་ལ་གནས་པའི་འབྲས་གནས་དངོས།.....	550
ཆགས་བྲལ་གྱི་ཚུལ།.....	551
ཟད་ཤེས་གྱི་རྗེས་ལ་གང་བྱུང་བ།.....	555
དག་སྦྱོང་གི་ཚུལ་དང་འབྲས་བྱ་དངོས་གྱི་དོན།.....	556
དེ་ཉིད་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོར་བསྟན་པ།.....	560
ཁམས་གང་དུ་འབྲས་བྱ་གང་ཐོབ་པ།.....	561

འབྲས་གནས་བྱུག་ཏུ་དབྱེ་བ།	562
རྣམ་གངས་བདུན་ཏུ་དབྱེ་བ།	569
རྩམ་བྱུག་ཏུ་བསྐྱུ་བ།	570
ལམ་ཉིད་གྱི་བྱང་ཆོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	572
ལམ་བཞིར་དབྱེ་བ།	572
གནས་དང་དབང་པོ་ཐ་དད་པའི་ལམ་ཏུ་བསྐྱུ་བ།	573
བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་བསྐྱུ་བ།	574
མདོའི་དོན་ལ་ཚུད་པ་སྒྲིང་བ།	580
ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་གྲོལ།	582

གནས་བདུན་པ། ཡེ་ཤེས་བསྐྱུ་བ།	587
བྱང་གཞི་བཤད་པ།	587
བཟོད་ཤེས་ལྟ་བའི་བྱང་པར།	587
ཤེས་པ་བརྩ་ངོས་བཟུང་བ།	589
དེའི་རྣམ་པའི་བྱང་པར།	597
ཤེས་པའི་བྱང་པར།	601
དེའི་བྱང་པར་གྱི་ཆོས་བཤད་པ།	607
ཤེས་པའི་ལྷན་པ།	607

ཐུན་མོང་གི་ཐོབ་པ།.....	609
ཐུན་མེན་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟན།.....	619
སྟོབས་བརྟ།.....	620
གསུམ་པ་སྟོབས་བརྟ་པོ་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་བཞག་པ་ནི།	623
མི་འཇིགས་པ་བཞི།.....	624
དན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ།	626
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ།.....	626
མཉམ་མི་མཉམ་གྱི་སྟོན་ས་མཇུག་བསྟུ་བ།	628
ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟན།.....	629
འཕགས་པ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན།.....	630
ཕལ་ཆེར་སོ་སྟེ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན།.....	635

གནས་བརྒྱད་པ། སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པ།.....	653
སྟོམས་འཇུག་དངོས།	653
བསམ་གཏན་གྱི་དབྱེ་བ།	653
རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་.....	654
སྟོམས་འཇུག་གསུམ་དང་སྟུར་བ།.....	658
བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་དངོས།.....	659

བསམ་གཏན་གྱི་བྱང་པར།.....	663
དེ་དག་གི་ཚད་སྤྱོད་།	666
སྟོམ་འཇུག་ཐོབ་ཚུལ།	667
རྟེན་གང་གིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ།.....	673
སྟོན་ཡུལ་གང་ལ་དམིགས་པ།	674
རྟེན་མཛུགས་གང་གིས་སྤྱོད་པ།	676
ཏིང་འཛིན་གསུམ་དུ་དབྱེ་པ།	678
ཏིང་འཛིན་བཞིར་དབྱེ་པ།.....	683
དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ཡོན་ཏན།.....	684
ཚད་མེད་བཞི།.....	685
ནམ་ཐར་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དངོས།	689
དེ་དག་གི་ཐོབ་ཚུལ།.....	695
རྟེན་གྱི་བྱང་པར།.....	696
ཏིང་འཛིན་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ།.....	696
གཞུང་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པའི་བྱ་བ་བཤད་པ།	699
བསྐྱུར་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཇུག་གི་དོན།.....	703
མཛད་བྱང་སྟོས་པ།	704

༣༡། །དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མངོད་ཀྱི་ཆིག་དོན་
ཉུང་གསལ་བསྟུས་ཏེ་འབྲེལ་པ་དབྱིག་
གཉེན་དགོངས་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་
བཞུགས་སོ། །

(བར་བཞུགས་ས་བཅད་ཚུལ་སྒྲིག་པས་བསྟན་པའོ། །)

སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་རྣམ་ཐར།

༥ སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་ནི་ཆོས་མངོན་པའི་བསྟན་པ་སྤེལ་བའི་
ཕྱིར་ཆེད་དུ་བྱོན་པ་ཡིན་ཏེ། རེ་ཞིག་གི་ཆེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་
དཔལ་རྒྱ་ལེན་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་མུ་སྟེགས་པས་མེ་ལ་བསྟེགས་ཏེ་
ཆོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྡོད་རྣམས་རྩབ་དུ་ཉེ་བ་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་མའི་རིགས་
ཅན་བྲམ་ཟེ་མོ་གསལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བྱ་གཉིས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཐོགས་
མེད་སྐྱུ་མཆེད་ཡིན་པས་གཅེན་གྱིས་རི་བྱ་རྒྱང་ཅན་དུ་བྱོན་ནས་མགོན་པོ་
བྲམས་པ་བསྟུབས་པས་བྱུབ་པ་དང་། གཙུང་པོ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཁ་ཆེ་དགོ་
འདུན་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་མང་པོ་བསྟེན་ནས་

ཉན་ཐོས་ཟླ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཟླ་སྟོང་ལ་སྦྱངས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛོད་
ནས་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས། སྐྱ་ཆེའི་སྦྱང་དུ་གཅེན་པོ་སྟོབ་དཔོན་
ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་
གསན་ཏེ་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་པ་དང་། ཁོང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་པར་མཛོད་
པ་ན་ཐེག་དམན་གྱི་དགེ་སྟོང་ཟླ་སྟོང་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ཅམ་ཡང་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་ལ་ཞུགས་སོ། །

འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སྐྱ་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔལ་རྒྱ་ལེར་ཁྲིའི་
མཁན་པོ་མཛོད་དེ་ཉིན་རེ་བཞིན་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་ཆོས་
ཐུན་ཉི་ཤུ་རེ་ཆག་མེད་དུ་གསུངས། ཕྱི་རོལ་སྐྱ་སྟེགས་ཅན་སྟོང་ཕྲག་ལྟ་བུ་
པས་ཐམས་ཅད་ཆར་བཅད་དེ་ནང་པའི་བསྟན་པ་ལ་བརྟུག་ཆོས་གཞི་བརྒྱ་
ཕྲག་མང་པོ་བརྟུགས་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཟླ་རྒྱ་ཆེན་པོ་
སྟོབ་བར་མཛོད། བྱད་པར་དུ་རང་མཁས་ཀྱི་སྟོབ་མ་ཆེན་པོ་བཞི་བསྟན་ཏེ་
བསྟན་པའི་རྒྱུན་སྟོང་བ་ན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་ཞེས་ཀྱང་གྲགས་སོ། །

ཐོག་མ་ལྷན་གྱི་དོན།

མཆན་དོན།

དེ་ལྟ་བུའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བརྒྱམས་པར་མཛོད་པའི་

དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཅེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་ལ་དོན་གསུམ་སྟེ། སྦྱར་བྱེད་དམ་པའི་ལྷན་གྱི་དོན། ཚུམ་བྱེད་དམ་པའི་གཞུང་གི་དོན། བསྟར་བ་མཐར་ཕྱིན་མཇུག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཆོན་གྱི་དོན་དང་། འགྱུར་གྱི་ཕྱག་གོ། །དང་པོ་ལའང་། རྒྱ་སྐད་ལྟར་སྟོས་པ་དང་། བོད་སྐད་ལྟར་སྟོས་པ། རྐྱད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་བ་སྟེ་ནམ་པ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་འབགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སྐྱེ་ཏའི་འམ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་རྐྱད་ཏུ་བསྟན་བཅོས་འདིའི་མཆོན་ལ། ཨ་མྱི་རྒྱུ་ཀོ་ཏུ་ཀྲ་རི་ཀྲ་ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་བོད་སྐད་ཏུ་ན། ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་གྱི་ཆོག་ལེན་འཁུར་བྱས་པ་ཞེས་འདོགས། གསུམ་པ་རྐྱད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན། ཨ་མྱི་ཞེས་པ་ནི་མངོན་པ། རྒྱུ་ཞེས་པ་ནི་ཆོས། ཀོ་ཏུ་ཞེས་པ་ནི་མཛོད། ཀྲ་རི་ཀྲ་ཞེས་པ་ནི་ཆོག་ལེན་འཁུར་བྱས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

འགྱུར་ཕྱག་

གཉིས་པ་ལོ་སྟོ་བའི་འགྱུར་ཕྱག་ནི།

འཇལ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱར་མཆོན་དཔའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་ན་འཇམ་པ་དང་། གསུང་ནི་ཆངས་པའི་དབྱངས་དང་ལྷན་པས་འཇམ་ཁིང་། ཐུགས་ནི་སྦྱིབ་གཉིས་ཀྱི་མའི་རྩལ་རིག་དང་བྲལ་བས་ན་འཇམ་པའོ། །དོན་གཉིས་གྱི་

དཔལ་དང་ལྷན་པས་ན་དཔལ་ཞེས་པ་དང་། རྒྱལ་སྐས་གཞོན་ནུའི་སྐྱར་
བསྟན་པའམ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པའི་ས་ལ་བཞུགས་པས་ན་གཞོན་ནུར་གྱུར་
པ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱག་འཆའ་བ་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་རྒྱ་གར་ལེགས་སྐྱར་
ཀྱི་སྐད་ལས་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་བར་མཛོད་པ་པོ་ལོ་རྩ་བས། ཚུལ་སྒོ་གསུམ་
གྲས་པའི་སྒོ་ནས། བསྐྱར་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། དེ་ལ་བར་ཆད་མེད་པ། གདུལ་
བྱའི་རྒྱད་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྫོགས་པ། རང་ཉིད་སྦྱིས་བྱ་དམ་པར་
རྟོགས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཕྱག་འཆའ་བས་ན་ཕྱག་འཆའ་ལོ་ཞེས་གསུངས་
སོ། །

གཞུང་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག

གཉིས་པ་ཚཱ་བྱེད་དམ་པའི་གཞུང་གི་དོན་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་
ལྟེ། གཞུང་དོན་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག གཞུང་དོན་ཆོས་མངོན་པའི་ཡུལ་
བཤད་པ། གཞུང་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལའང་བཞི་
ལྟེ། མཆོད་པར་བརྟེན་པ། བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། བཤད་བྱའི་མཆོན་དོན་
བསྟན་པ། མཆོན་ལྷན་གཞུང་གི་དགོས་འབྲེལ་ལོ། །

མཆོད་པར་བརྟེན་པ།

དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་མངོན་པ་

མཛོད་ཅེས་པ་དེ་ཚེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐོག་མར། རང་གི་སྟོན་པའི་ཆེ་
བའི་བདག་ཉིད་གཞན་གྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་དེའི་ཡོན་ཏན་བཛོད་
པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྟོན་ནས་བྱག་འཆལ་བ་མཛོད་པ་ནི།

གང་ཞིག་ཀྱན་ལ་སྟན་པ་གཏན་བཙམ་ཞིང་། །

འཁོར་བའི་འདམ་ལས་འགྲོ་བ་བྱངས་མཛོད་པ། །

དོན་བཞིན་སྟོན་པ་དེ་ལ་བྱག་འཆལ་ནས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གང་ཞིག་ཅེས་པ་ནི་སྤྱིའི་སྤྱི་ཡིན་ཀྱང་ཁྱད་པར་
གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བྱེ་བྲག་སངས་རྒྱས་ལ་འདུག་པ་ཡིན་པས། དེས་ན་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་ལ། ཀྱན་ལ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་སྤྱི་མཆེད་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ཅན་གྱི་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཀྱན་ལ་མི་གསལ་བའམ་སྤྱི་བ་
པར་བྱེད་པའི་སྤྱིའི་སྟན་པ་མ་ལུས་པ་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྤྱི་མི་སྤྱི་བའི་
ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་ཏེ་རྩ་བ་བྱང་ནས་བཙམ་ཞིང་། དེ་ཡང་མི་ཤེས་པ་ནི་ཡང་
དག་པའི་བདེན་བཞི་སྤང་དོར་གྱི་དོན་མཐོང་བ་ལ་གཤགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན་སྟན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་སྟན་པ་དེ་ཉིད་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་བཙམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་ནི་གཉེན་པོ་རྟེན་ནས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་
སྤྱི་མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སྤངས་ཟིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཏན་
ནས་བཙམ་པའམ་ཡེ་ནས་བཙམ་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་ལ་སྤྱི་བ་ལེན་པའི་རྒྱར་གྱུར་

པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སྤྱན་པའམ་ཚོངས་པ་དེ་ཉིད་སྤངས་ཟིན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་ལ་སྤྱན་པ་བཅོམ་པ་ཅམ་ནི་
ཡོད་པར་འདོད་མོད། འོན་ཀྱང་གཏན་ནས་བཅོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་
དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་དག་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རབ་རྒྱ་མང་པོ་དང་། ཡུལ་གྱིན་
རྒྱ་ཐག་རིང་བའི་བསྐྱལ་བ་དང་། རྒྱས་གྱིན་རྒྱ་ཡུན་རིང་པོར་རྒྱར་པའི་རྒྱས་
ཀྱི་བསྐྱལ་བ་ལྟ་བུ་དོན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་ལྟ་བུ་མཐའ་ཡས་པ་དེ་
རྣམས་ལ་མི་གསལ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་
བའམ་ཚོངས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གཏན་ནས་བཅོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་
ལ། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གཏན་ནས་བཅོམ་པ་ཡིན་པས་སྤྱན་
པ་གཏན་བཅོམ་ཞེས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱད་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེས་
ན་གང་ཞིག་ཅེས་པའི་སྒྲ་དེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འཇུག་པའོ། །

ཡང་འཁོར་བའི་འདམ་ཞེས་པ་ནི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱན་
རྒྱ་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ལས་ཕ་རོལ་རྒྱ་བཀལ་
བ་དཀའ་བ་ལྟ་བུར་རྒྱར་པའི་ཕྱིར་ན་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་འདམ་ཞེས་
འདམ་རྩབ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་ཡིན་པར་བསྟན་ནས་དེ་ལས་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པའི་ཕྱག་བརྒྱངས་པའི་སྒོ་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་
ཡར་བྲངས་པར་མཛད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱབ་འཇུག་གིས་རྩུ་འཕྲུལ་དང་། དབང་
ཕྱག་གིས་དམ་པ་སྦྱིན་པའི་མཐུ་ལྟ་བུ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པར་བདེན་པ་བཞིའི་

སྒྲ་དོར་གྱི་དོན་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པའི་སྟོན་ནས་
དངས་པར་མཛད་པའི་སྟོན་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དེ་ལ། བསྟན་བཅོས་
ཚུལ་པ་པོ་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཁོང་གིས་ཚུལ་སྟོན་གསུམ་གྲས་པའི་སྟོ་
ནས་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པ་ལ་བར་ཆད་མེད་པ་དང་། ཚུལ་པ་མཐར་བྱིན་པར་
འགྱུར་བ་དང་། རྗེས་འཇུག་གི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཁོང་གི་བསྟན་བཅོས་ལ་
འཆད་ཉན་མཛད་པའི་གནས་སྐབས་ནང་དེ་དག་གི་རྒྱུ་ལ་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་པ་སོགས་དེ་འདྲར་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ལ་གཟིགས་ནས་
སྟོན་གསུམ་གྲས་པའི་སྟོན་ནས་བྱག་འཆལ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །

བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ།

གཉིས་པ་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི།

ཆོས་མངོན་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རབ་བཤད་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བྱག་འཆལ་ནས་ཞེས་ལྷག་མ་འདྲེན་པའི་ཆོག་
འདིས་ནི་བདག་རང་དང་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་སྤྱད་སྤུམ་ཚོགས་པའི་
ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་སྟོན་ནས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་དག་པར་བསྟོད་པ་
བརྗོད་ཟིན་ནས་འཆོས་སྟོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་
མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདི་ཉིད་རབ་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་
བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་འདྲེན་པ་ཡིན་ནོ། །

བཤད་བྱའི་མཚན་དོན།

གསུམ་པ་བཤད་བྱའི་མཚན་དོན་བསྟན་པ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་
ཏེ། ཆོས་མངོན་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། མཛོད་ཀྱི་དོན་བཤད་པའོ། དེ་ལས་
དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།

ཆོས་མངོན་ཤེས་རབ་ངི་མེད་རྗེས་འབྲང་བཅས། །

དེ་ཐོབ་བྱ་བྱིར་གང་དང་བསྟན་བཅོས་གང་། །

ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱིར་ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་
ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པའམ་མངོན་པ་མཚན་ཉིད་
པ་ནི། མཐོང་ལམ་དང་སྟོམ་ལམ་དང་མི་སྟོབ་ལམ་གསུམ་གྱིས་བསྟུས་པའི་
ཆོས་རབ་རྟུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་གང་ཞིག་ཟག་པ་ཉོན་མོངས་
པའི་ངི་མའམ་སྟོན་གང་ཡང་མེད་པས་ན་ཟག་པ་མེད་པའམ་ངི་མ་མེད་པ་
འཁོར་རྗེས་འབྲང་གི་སྤང་པོ་རྣམ་པ་ལྔ་པའམ་བཞི་པ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་
དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་རབ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤང་
པོ་རྣམ་པ་ལྔ་པོའམ་སྤང་པོ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ལ་ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
མཚན་ནམ་སྐས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་བཅར་བཏགས་
པའི་ཆོས་མངོན་པ་ནི། དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པའམ་མངོན་པ་མཚན་ཉིད་

པ་དེ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྟེ་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་། སྦྱོར་བྱུང་གི་ཤེས་
རབ་གཉིས། སྦྱོར་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་ཐོས་བྱུང་དང་། བསམ་བྱུང་དང་། སྒྲུལ་
པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་སྟེ། མདོར་ན་ཆོག་གས་ལམ་དང་སྦྱོར་ལམ་པའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་
རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་དོན་དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་
དང་བརྟན་བཟགས་པའི་ཆོས་མངོན་པ་དེ་གཉིས་ཀ་རྗེད་པར་བྱེད་པའམ་
རྗེད་བྱེད་ཀྱི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལའང་ཆོས་མངོན་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་འདུག་པའོ།

གཉིས་པ་མཛོད་ཀྱི་དོན་ནི།

འདིར་དེ་དོན་དུ་ཡང་དག་ཆུད་ཕྱིར་རམ།

འདི་ཡི་གནས་དེ་ཡིན་པས་ཆོས་མངོན་མཛོད། ༥

ཅས་བྱ་བ་ནི། འོ་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་རི་ལྟར་ན་ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་
ཅས་བྱ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། གནས་བརྒྱུད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་
འདིར་རམ་འདིའི་ནང་དུ་ཆོས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་པོ་དེའི་ནང་དུ་བསྟན་
པའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གང་བཟང་བཟང་ངམ། དོན་གཙོ་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་
བརྗོད་དོན་དུ་ཡང་དག་པར་ཆུད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རམ། ཡང་ན་མངོན་པ་
སྟེ་བདུན་དག་ལས་བསྟན་བཅོས་འདི་བྱུང་བ་ཡིན་པས་སམ་བསྟན་བཅོས་
འདི་ཡི་གནས་ནི་ཆོས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་པོ་དེ་ཡིན་པས་བསྟན་བཅོས་འདི་

ཉིད་ལ་ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཅེས་བྱ་བར་བཛོད་པའོ། །

མཆན་ལྡན་གཞུང་གི་དགོས་འབྲེལ།

བཞི་པ་མཆན་ལྡན་གཞུང་གི་དགོས་འབྲེལ་བསྟན་པ་ལ་ནམ་
པ་གཉིས་ཏེ། དགོས་འབྲེལ་དངོས་བསྟན་པ་དང་། དང་པོ་དེ་སྲས་བསྟན་
པའོ། །དེ་ལས་དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་མངོན་པ་བསྟན། དེ་དང་
པོ་སྲས་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

ཆོས་ནམས་རབ་ཏུ་ནམ་འབྲེད་མེད་པར་ཉོན་མོངས་ནམས། །

གང་ཕྱིར་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཐབས་མེད་ལ། །

ཉོན་མོངས་པས་ཀྱང་འཛིག་ཉེན་སྲིད་མཆོ་འདིར་འབྱམས་ཏེ། །

དེ་བས་དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་སྟོན་པས་གསུངས་སོ་ལོ། །༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་དེ་ནམས་རབ་ཏུ་ནམ་
པར་འབྲེད་པའམ། གང་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་གང་སྤང་བར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་
དེ་འབྱར་ནམ་པར་འབྲེད་པའི་ཤེས་རབ་དེ་མེད་པར་ཉོན་མོངས་པ་མ་རིག་
པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ནམས་རྒྱ་མཆན་གང་གི་ཕྱིར་ན་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པའི་
ཐབས་སམ་གཉེན་པོ་གཞན་མེད་ལ། མ་རིག་པ་སོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་
དག་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་དགེ་སྤྱིག་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀུན་ནས་སྤོང་སྟེ་ལས་
ཀྱི་སྟོན་ས་འཛིག་ཉེན་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱ་མཆོ་འདིར་འབྱམས་པར་བྱེད་

པ་ཡིན་པས། ལྷ་མཆན་དེ་ལྷ་བས་ན་ཆོས་རབ་ཏུ་ནམ་པར་འབྱེད་པའི་ཤེས་
རབ་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཆོས་མངོན་པ་འདི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
གསུངས་སོ། །

འདིས་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་འབྲེལ་ལམ་དགོས་སོགས་ཆོས་
བཞི་བསྟན་པ་མཛད་པ་ཡིན་པ་སྟེ། མདོར་ན་བསྟན་བཅོས་འདིའི་བརྗོད་
བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་། དགོས་པ་ནི་
ཆོས་རབ་ནམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེ་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་
དང་། མཐར་ཐུག་ཉིང་དགོས་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་གྱིས་
བསྐྱེད་པའི་ཤེས་རབ་དེ་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་ན། དེས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཉོན་མོངས་
པ་དེ་ནམས་སྤངས་པའི་ཐར་པ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་
འགྱུར་བ་ནི་ཉིང་དགོས་མཐར་ཐུག་ཡིན་ལ། དེ་དག་སྡུ་མ་སྡུ་མ་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱི་མ་བྱི་མ་འབྱུང་བ་ནི་སྡུ་བྱའི་འབྲེལ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལྷ་ན་དགོས་
སོགས་ཆོས་བཞི་བསྟན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་མངོན་པ་དེ་དང་པོ་ཉིད་དུ་སྐྱེས་གསུངས་ཤི་
ན། དེ་ནི་སྟོན་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་
དེ་ལ་ཅུང་ཟད་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མ་རངས་པའི་ཆོག་གི་སྒོ་ནས་
གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ངེ་ལྟར་ཞེ་ན། འདིར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ནམས་ཀྱིས་ཟེར་
ན་ཆོས་མངོན་པ་སྟེ་བདུན་པོ་དེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་སོ་སོ་སོ་

སོ་ལ་སིལ་བྱར་སིལ་བྱར་གསུངས་པ་ཡིན་པ་ལ། དག་བཙམ་པ་ཀླ་རྒྱུ་བྱ་
ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནམས་ཀྱིས་ཚུར་བསྐྱས་ནས་འདྲིལ་པ་མངོད་པ་ཡིན་
པས། མངོན་པ་སྡེ་བདུན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ངོ་མ་ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་
ལ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མདོ་སྡེ་པའི་དགོངས་པ་ལྟར་དུ་དེ་ལ་ཅུང་
ཟད་མ་རངས་པའི་ཆོག་བསྟན་པ་སྟེ། མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་ལྟར་ན་མངོན་པ་
སྡེ་བདུན་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ངོ་མ་མ་ཡིན་པ་དག་བཙམ་པ་ནམས་
ཀྱིས་བྱས་པའི་བསྟན་བཙམས་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་
པ་ཞེས་པ་ནི་འཕགས་པ་ཀླ་རྒྱུ་བྱས་བྱས་པ་ཡིན་པ། རབ་རྩ་བྱེད་པའི་གཞི་
ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ནི་གནས་བརྟན་དབྱིག་གི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་བྱས་པ། རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་ཞེས་པ་ནི་བཙུན་པ་ལྷ་སྦྱིད་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན་པ། ཆོས་
ཀྱི་སྤང་པོ་ཞེས་པ་ནི་འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་བྱས་བྱས་པ་ཡིན་པ། གདགས་
པའི་བསྟན་བཙམས་ཞེས་པ་ནི་འཕགས་པ་མོ་འུ་འགལ་གྱི་བྱས་བྱས་པ་ཡིན་
པ། འཕམས་ཀྱི་ཆོགས་ཞེས་པ་ནི་གནས་བརྟན་གང་པོས་བྱས་པ་ཡིན་པ། ཡང་
དག་པར་འགྲོ་བའི་རྣམ་གྲངས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གསུས་པོ་ཆེས་བྱས་པ་ཡིན་པར་
གྲག་གོ་ཞེས་པ་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་པའོ། །

གཞུང་དོན་ཆོས་མངོན་པའི་ཡུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ཆོས་མངོན་པའི་ཡུལ་བཤད་པ་ལ་རྣམ་པ་

གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལོ། །

མདོར་བསྟན།

དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཆོས་མངོན་པ་བསྟན་པས་རབ་རྟུ་རྣམ་པར་དབྱེ་
བར་བྱ་བའི་བརྗོད་བྱའི་ཆོས་དེ་དག་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།

ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་རྣམས། །

ཞེས་པ་སྟེ། མདོར་ན་ཟག་པ་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་
པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་རྣམས་སོ་ཞེས་པས་བསྟན།

ཟག་བཅས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཟག་བཅས་བཤད་པ། ཟག་མེད་བཤད་
པ། དེ་དག་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལོ། དེ་ལས་དང་པོ་ནི།

ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས། །

ཟག་བཅས་གང་ཕྱིར་དེ་དག་ལ། །

ཟག་རྣམས་ཀུན་རྟུ་རྒྱས་པར་འགྱུར། །༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྣམས་གང་
ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་དང་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་སྟེ། ལམ་
གྱི་བདེན་པའི་ཆོས་དེ་དག་མ་གཏོགས་པར་དེ་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་

ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དག་གོ་ཞེས་སོ། །འོ་ན་དེ་དག་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ཟག་བཅས་ཞེས་བྱ་བ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་ཡང་རུང་བའི་སྒྲོ་ནས་ཟག་པ་རྣམས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེས་ན་ཟག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྩ་བ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་དག་དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གང་རུང་གི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་ལ་དམིགས་པས་ཀྱང་ཟག་པ་ཉོན་མོངས་པ་སྟེ་བ་ཅམ་ནི་ཡོད་པ་འདོད་མོད། འོན་ཀྱང་འགོག་ལམ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་ཟག་པ་ཉོན་མོངས་གོང་ནས་གོང་དུ་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བས་ན། དེ་ལ་ཟག་བཅས་སུ་ཐལ་བ་ཡང་མེད་ལ། དག་བཅོམ་པའི་སྟུག་བདེན་གྱི་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་དང་ཕྱི་སྒྲོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་བུ་ནི་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་ཟག་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཡིས་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱས་སུ་རུང་བ་ཡིན་པས་ན་ཟག་བཅས་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

ཟག་མེད་སྒྱིར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཟག་མེད་བཤད་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཟག་མེད་སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དེ་ལས་དང་པོ་ནི།
ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། །

འདུས་མ་བྱས་ནམ་གསུམ་ཡང་སྟེ།

ནམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་གཉིས།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོ་ན་ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནམས་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་
ན། ཟག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཐོང་སྟོན་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་
དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ནམ་པ་གསུམ་ཡང་སྟེ། དེ་ཡང་ནམ་པ་གསུམ་
ཞེས་བྱ་བ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ནམ་མཁའ་དང་། འགོག་པ་སྟེ། སོ་སོར་
བརྟགས་པས་འགོག་པ་དང་། བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་སྟེ་ནམ་པ་
གཉིས་སོ།

འདུས་མ་བྱས་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འདུས་མ་བྱས་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ནི།

དེ་ལ་ནམ་མཁའ་མི་སྐྱབ་པའོ། ༡

སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་གང་།

བྲལ་བའོ་སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན།

སྟེ་ལ་གཏན་རྩ་གཤམ་བྱེད་པ།

འགོག་གཞན་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་པས། ༢

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ནམ་མཁའ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་གང་ལ་ཡང་མི་སྐྱབ་པ་
སྟེ། དུལ་གང་ན་གཟུགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཡོད་པར་གྱུར་པ་དེ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། དེ་

ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་ཉེན་གྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་རྣམས་ཡོད་ཡིན་པར་འདོད་
ལ། མདོ་སྤྱེ་པས་ནི་ཟག་བཅས་གྱི་ཆོས་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཙམ་ཡིན་པ་འདོད། སོ་
སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། མཚན་གཞི་
ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་བྲལ་བའི་ཆ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་
ཏུ་སྤྲོ་བས་ནི་རྟག་རྣམས་གྱི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་འདོད་ལ། མདོ་སྤྱེ་
པས་ནི་མིང་གིས་བརྟགས་པའི་བརྟགས་ཡོད་ཙམ་ཡིན་པ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།
།སྤྱོད་དོན་ནི། རྟག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་འཕགས་པའི་བདེན་པ་རྣམས་ལ་
སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་བརྟགས་ཤིང་དབྱུང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་
པའི་འགོག་པ་འམ་ཟག་མེད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་
འགོག་པ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་ལ། འོ་ན་སྤང་བྱ་སོ་སོར་
སྤངས་པལ་བརྟེན་ནས་འགོག་པ་སོ་སོར་ཐོབ་པ་ཡིན་ནམ། མཐོང་སྟོམ་གྱི་
སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་ཐ་མ་ལ་འགོག་པ་གཅིག་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེ་
ན། དེ་ཡང་། སོ་སོ་སོ་སོ་ཡིན། ཞེས་པ་སྟེ། ལྷན་པའི་རྣམས་རྣམས་ཇི་སྟེད་པ་དེ་
རྣམས་བྲལ་བའི་རྣམས་རྣམས་ཀྱང་དེ་སྟེད་དོ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་པས་དེས་ན་
མཐོང་སྟོམ་གྱི་སྤང་བྱ་སོ་སོར་སོ་སོ་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤང་བྱ་དེ་དག་
ལས་བྲལ་བའི་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་དེ་ཡང་སོ་སོ་སོ་སོར་ཐོབ་པར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ཆོས་མ་

འོངས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་དུ་གོགས་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་
ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་པ་གཞན་ཞེས་
སོ། །སྐྱེ་དོན་ནི། སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་
རྒྱུན་མ་ཆང་བས་ཐོབ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་མིག་དང་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་མཐུན་གྱི་
ཀ་བ་ལྟ་བུའི་གཟུགས་གཅིག་ལ་གཡིང་སྟེ་དེ་ལ་ལྟ་བའི་ཆེན་རྒྱལ་ཕྱོགས་ལྟ་
བུའི་གཟུགས་གཞན་པ་རྣམས་དང་། གཞན་སྐྱེ་དང་ངི་དང་། རོ་དང་། རེག་
བྱ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་དམིགས་པ་མ་བྱུང་བ་དེ་རྣམས་འདས་ཟིན་པར་
རྒྱུར་པས། དེ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་དུས་ནམ་ཡང་སྐྱེ་བ་མི་
རྣམས་པའི་རང་བཞིན་ཏེ། མིག་སོགས་རྣམ་ཤེས་རྣམས་ནི་ཡུལ་འདས་པ་ལ་
དམིགས་པའི་མཐུ་མེད་པའམ་རྣམས་པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ན་
དེ་དག་གི་འགོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་
པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ཅམ་ལས་ཐོབ་པར་འདོད་པའོ། །

གནས་དང་པོ། ཁམས་བསྟན་པ།

འདུས་བྱས་སྤང་པོ་བསྟན་པ་རྣམ་གྲངས་དང་བཅས་པ།

གསུམ་པ་དེ་དག་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ། གནས་བརྒྱད་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་
ཁམས་བསྟན་པའི་གནས་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། འདུས་བྱས་སྤང་པོ་བསྟན་པ་
རྣམ་གྲངས་དང་བཅས་པ། སྤང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཁམས་
ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབྱེ་བ་དང་། རྣམ་
གྲངས་སོ། །

དབྱེ་བ།

དང་པོ་ནི། འོ་ན་ལམ་མ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་རྣམས་ཞེས་པའི་
འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དེ་རྣམས་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།

འདུས་བྱས་ཆོས་རྣམས་དེ་དག་ཀྱང་། །

གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་སྤང་པོ་ལྟ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཞེས་པ་དེ་དག་ཀྱང་
བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་གཞི་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞུགས་ལ་

སོགས་པའི་སྟེ་གཞུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། ཚེར་བའི་སྤང་པོ་དང་། འདུ་
ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
སྤང་པོ་སྟེ་སྤང་པོ་རྣམ་པ་ལྔ་ལོ། །དེ་ཡང་རྒྱུན་རྣམས་འདུས་ཤིང་འཕྲད་
ནས་བྱས་པ་ནི་འདུས་བྱས་རྣམས་ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱུན་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་
པ་ནི་འགའ་ཡང་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་འོངས་པ་མི་སྟེ་བའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་ན་ཡང་དེ་དག་ཀྱང་
འདུས་བྱས་ཡིན་པ་ལ་འགའ་བ་མེད་དེ། དཔེར་ན་འོ་མ་དང་ཤིང་
བཞིན་ལོ་ཞེས་སོ། །

འདུས་བྱས་སྤྱིའི་རྣམ་གྲངས།

གཉིས་པ་རྣམ་གྲངས་ལ་གཉིས་ཏེ། འདུས་བྱས་སྤྱིའི་རྣམ་གྲངས། བྱེ་
བྲག་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དེ་ལས་དང་པོ་ནི།

དེ་དག་ཉིད་དུས་གཏམ་གཞི་དང་། །

ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་གཞི་དང་བཅས། ༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཚོས་དེ་དག་ཉིད་ནི་སོང་བ་དང་འགྲོ་བར་
འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དུས་ཞེས་བྱ་བ་དང་ནི། གཏམ་སྟེ་གཏམ་ནི་ངག་
ཡིན་ལ་དེའི་གཞི་མིང་སྟེ། རོན་དང་བཅས་པའི་གཞི་སྟོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ན་གཏམ་ཀྱི་གཞི་ཡང་འདུས་བྱས་དེ་དག་ཡིན་ལ། གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱུང་

བ་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་ནི་མུ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟེ། དེ་འདུས་བྱས་
གི་ཆོས་དེ་དག་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བ་དང་བཅས་པ་
ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡང་སྟག་མེད་དུ་གྱུར་པའི་གནས་
སྐབས་ན་ངེས་པར་འབྱུང་བུ་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་ངེས་པར་འབྱུང་
བ་ཞེས་བྱ་བའི་སློ་འཇུག་པ་དང་། གཞི་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་དང་
བཅས་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་འདུས་བྱས་གི་ཆོས་སྤྱིའི་
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །

བྱེ་བྲག་ཟག་བཅས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཟག་བཅས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ནི།

གང་དག་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་པའི།

ཕུང་པོ་འང་དེ་དག་འཐབ་བཅས་ཀྱང་། །

རྒྱལ་བཟུལ་ཀུན་འབྱུང་འཇིག་རྟེན་དང་། །

ལྷ་གནས་སྤིད་པའང་དེ་དག་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདུས་བྱས་གི་ཆོས་དེ་དག་ལས་གང་དག་ཟག་པ་དང་
བཅས་པའི་མིང་ཉེ་བར་ལེན་པ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། ཉོན་
མོངས་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་འང་ཡིན་ལ། འཐབ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་

རྣམས་ཀྱི་མིང་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདག་དང་གཞན་ལ་གཞོད་པ་འབྱུང་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་ཟག་པ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་ལ་འཐབ་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་བཛོད་པ་དག་ཀྱང་ངོ་། །སྤྱག་བསྐུལ་གསུམ་གྱིས་ཅི་རིགས་པ་མ་ལུས་
པར་སྤྱག་བསྐུལ་ཞིང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན་སྤྱག་བསྐུལ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པ་ཡིན་པ་
སྟེ། དེ་ལ་བཞེན་ནས་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐུལ་གྱི་བདེན་པ་ཀུན་ནས་འབྱུང་བ་
ཡིན་པས་ན་ཀུན་ནས་འབྱུང་བའམ་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཛིག་ཅིང་
རབ་དུ་འཛིག་པས་སམ་གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་
ན་འཛིག་ཉེན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། འཛིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་
བའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ན་ལྟ་གནས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་བབྱུང་སྟེ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་འབྱུང་བ་
ཡིན་པས་ན་སྲིད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་
ཟག་བཅས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པ་ལོ། །

སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱས་བཤད།

གཉིས་པ་སྤང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། སྤང་
པོ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཆོས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་སྐྱེ་

དོན། ཆོས་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ། དེ་དག་ངེས་པའི་རྒྱ་མཚན། མིང་ཅན་གཞན་ཡང་དེར་བསྟར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སོ་སོར་བཤད་པ། གསུམ་དུ་བསྟར་བ། ལམས་མང་བར་ཐལ་བ་སྤྱོད་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞུགས་སྤང་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཆོས་གསུམ། སྤང་པོ་བར་པ་གསུམ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཆོས་གསུམ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཆོས་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞུགས་སྤང་གི་ངོ་བོ། དེ་ལས་སྤང་སྟེ་གཞུགས་ཅན་གྱི་ལམས་དང་སྟེ་མཆེད་དུ་བཞག་པའོ། །

གཞུགས་སྤང་གི་ངོ་བོ་མདོར་བསྟན།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གཞུགས་ནི་དབང་པོ་ལྟ་དང་དོན། །

ལྟ་དང་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་ཉིད། །

ཅེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་གཞུགས་ཞེས་བྱ་བའི་སྤང་པོ་ནི། མིག་དང་། རྣ་བ་དང་། ལྟ་དང་། ལྟེ་དང་། ལྟས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་དབང་པོ་རྣམ་པ་ལྟ་དང་། གཞུགས་དང་། སྤང་དང་། སྤི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱསྟེ་དོན་རྣམ་པ་ལྟ་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་ཉིད་དེ། དེ་དག་ནི་གཞུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

དབང་པོ་ལྷ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབང་པོ་ལྷ་མཚན་ཉིད་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད། འོན་ལྷ་དབྱེ་བའི་སྒྲོ་ནས་བཤད། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ངོ་
བའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྟེན། །

མིག་ལ་སོགས་གཞུགས་དང་བ་རྣམས། །

ཞེས་པ་སྟེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་བའི་
རྟེན་མིག་དང་རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་དྲངས་བར་གྱུར་པ་དེ་རྣམས་ནི་
མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་མདོ་སྟེ་
ལས།

“དགེ་སློང་དག་མིག་ནི་ནང་གི་སྟེ་མཆོད་དེ་འབྱུང་བ་ཆེན་

པོ་བཞི་དག་རྒྱུར་བྱས་པའི་གཞུགས་དྲངས་བའོ། །”

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

འོན་ལྷ་དབྱེ་བའི་སྒྲོ་ནས་བཤད།

གཉིས་པ་འོན་ལྷ་དབྱེ་བའི་སྒྲོ་ནས་བཤད་པ་ནི།

གཞུགས་རྣམ་གཉིས་དང་རྣམ་ཉི་ཤུ། །

སྒྲོ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། །

རོ་ནི་རྣམ་ཐུག་ངི་རྣམ་བཞི། །

རེག་བྱ་བཅུ་གཅིག་བདག་ཉིད་དོ། ༡༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མིག་གི་དབང་པོའི་སྟོང་ཡུལ་དུ་རྒྱར་པའི་གཟུགས་
ལ་ཁ་དོག་གི་གཟུགས་དང་དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་ཏེ། རྩ་བའི་གཟུགས་
རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ཡན་ལག་གི་གཟུགས་ལ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཞེས་བྱ་བ་
སྟེ། བེཊུའི་ཁ་དོག་ལྟ་བུའི་སྟོན་པོ་དང་། གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུའི་
སེར་པོ་དང་། རུང་གི་ལྟ་བུའི་དཀར་པོ་དང་། བྱེ་བུའི་ལྟ་བུའི་དམར་པོ་
སྟེ། རྩ་བའི་ཁ་དོག་བཞི་དང་། མདུང་ལྟ་བུའི་རིང་པོ་དང་། ལབ་ལྟ་བུའི་
ཐུང་བ་དང་། ལྷོ་ལྟ་བུའི་ལྷམ་པ་སྟེ། བྱ་བཞི་དང་། སྟན་མ་ལྟ་བུའི་ལྷམ་
པོ་སྟེ། རིལ་བུ་དང་། རི་ལྟ་བུའི་མཐོན་པོ་དང་། ཐང་ལྟ་བུའི་དམའ་བ་
དང་། རོས་མཉམ་པའི་བྱ་ལེ་བ་ཞེས་པ་དང་། རོས་མི་མཉམ་པའི་བྱ་ལེ་
བ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། རྣམ་པ་བརྒྱད་ནི་དབྱིབས་ཀྱི་གཟུགས་ཡིན་
པ་དང་། ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་ལ་སྤྱིན་གྱི་མདོག་དང་། རུ་བའི་མདོག་
དང་། རུལ་འཕྲུབ་མའི་མདོག་དང་། ལྟོའི་ལུར་མ་སྟེ། འཕྲུབ་མའི་མདོག་
དང་། གྲིབ་མའི་ཁ་དོག་དང་། ཉི་མའི་འོད་དང་། འོར་བུ་སོགས་ཀྱི་སྤང་
བ་དང་། མཚན་མོའི་སྟན་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཡན་ལག་གི་ཁ་དོག་གོ། །

གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་གང་ཞིག་ཁ་དོག་ཏུ་ཡོད་ལ་དབྱིབས་སུ་
མེད་པ་ཡང་ཡོད་པ་སྟེ། སྟོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་

པོ་དང་། གྲིབ་མ་དང་། ཉི་མའི་འོད་དང་། སྤང་བ་དང་། སྟན་པ་ཞེས་བྲ། བྱེ་
བྲག་ཏུ་སྐྱ་བའི་བསམ་པ་ལ། གཟུགས་གང་ཞིག་དབྱིབས་སུ་ཡོད་ལ་ཁ་དོག་
ཏུ་མེད་པ་ཡང་ཡོད་པ་སྟེ། མིག་གིས་ལྟ་བའི་ཡུལ་ལ་རིང་བ་དང་ཐུང་བ་ལ་
སོགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ལྷས་ཀྱི་ནམ་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་
འདོད། དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གཉིས་ཀར་ཡོད་པ་དེ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
ལྟག་མ་གཞན་ལ་འདོད་པ་ལོ། །ན་བའི་དབང་པོའི་ཡུལ་ཏུ་རྒྱར་པའི་སྐྱ་ནི་
ནམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་
རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ། སེམས་ཅན་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་སྟན་པ་དེ། དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་གྱིས་ཆོས་འཆད་པ་ལྟ་བུ། མི་སྟན་པ་དེ་དག་པོས་ཆོག་རྒྱབ་སྐྱས་པ་ལྟ་
བུ་ནམ་པ་གཉིས་དང་། ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་
བྱུང་བའི་སྐྱ་སེམས་ཅན་ཏུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྟན་པ་ཁུ་བྱག་གི་སྐད་
ལྟ་བུ་དང་། མི་སྟན་པ་ནི་བོང་བའི་སྐྱ་ལྟ་བུ་སྟེ་བཞི་དང་། ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་
ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་སེམས་ཅན་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་
སྟན་པ་ཡིད་ཏུ་འོང་བ་དེ། ལྟའི་ར་བོ་ཆེ་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞི་བསྟན་པའི་སྐྱ་
ལྟ་བུ་དང་། མི་སྟན་པ་ནི་སྤྱལ་པའི་སྐྱེས་བྱས་ཆོག་རྒྱབ་སྐྱས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་ནམ་
པ་གཉིས་དང་། ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་
བའི་སྐྱ་སེམས་ཅན་ཏུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་སྟན་པ་སྤིང་བའི་སྐྱ་ལྟ་བུ་དང་
ནི། མི་སྟན་པ་དེ་རི་བྲག་ཞིག་པའི་སྐྱ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ནམ་པ་བརྒྱད་དོ། །

ལྷེའི་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་སྐྱར་པའི་རོ་ལ་ནམ་པ་བྱུག་སྟེ། དེ་ཡང་
མངར་བ་ལ་བྱ་རམ་གྱི་རོ་ལྟ་བུ། སྐྱར་བ་སྟེ་ཆང་སྐྱར་གྱི་རོ་ལྟ་བུ་དང་། ལན་
ཚུ་སྟེ་ཚུའི་རོ་ལྟ་བུ་དང་། ཆ་བ་སྟེ་སི་པན་གྱི་རོ་ལྟ་བུ་དང་། ལ་བ་སྟེ་སྐྱར་
པའི་རོ་ལྟ་བུ་དང་། བསྐྱ་བ་སྟེ་ཨ་རུ་རའི་རོ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལྟར་ནམ་པ་བྱུག་
གོ། ལྷེའི་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་སྐྱར་པའི་རི་ལ་ཡང་ནི་ནམ་པ་བཞི་ཞེས་པ་
སྟེ། རི་ཞེས་པ་དང་། རི་ང་བ་དང་། རི་མཉམ་པ་དང་། རི་མི་མཉམ་པ་སྟེ་
ནམ་པ་བཞིའོ། །ལྷས་གྱི་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་སྐྱར་པའི་རེག་བྱ་ལ་ནམ་པ་བརྩ་
གཅིག་ཞེས་པ། རྩ་འབྱུང་བ་ས་རྩ་མེ་རྩ་གི་རེག་བྱ་སྔ་བ་དང་། གཤེར་བ་
དང་། ཆ་བ་དང་། གཡོ་བ་སྟེ་ནམ་པ་བཞི་དག་དང་། རེག་བྱ་འཇམ་པ་དར་གྱི་
རེག་བྱ་ལྟ་བུ། རྩ་བ་པ་རེ་ལྷེའི་རེག་བྱ་ལྟ་བུ། ལྷེ་བ་ཞེའི་རེག་བྱ་ལྟ་བུ། ཡང་
བ་བྱ་སྐྱའི་རེག་བྱ་ལྟ་བུ། ཤིན་ཏུ་གང་བ་སྟེ་ལ་བའི་རེག་བྱ་ལྟ་བུ། བཀའ་པ་སྟེ་
ཟས་འདོད་པའི་རེག་བྱ། སྒྲིམ་པ་སྟེ་བརྟུང་བ་འདོད་པའི་རེག་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་
ན་ནམ་པ་བརྩ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་དོ་ཞེས་སོ། །

རིག་མིན་གྱི་གཞུགས་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་བཤད།

གསུམ་པ་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་ངོ་བོའི་སྒྲོ་
ནས་བཤད་པ་ལ་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ། དངོས་གྱི་དོན་དང་། ཞར་ལ་རྩ་འབྱུང་
བ་བཤད་པའོ། །དེ་ལས་དང་པོ་ནི།

གཡེངས་དང་སེམས་མེད་པ་ཡི་ཡང་། །

དགོ་དང་མི་དགའི་རྗེས་འབྲེལ་གང་། །

འབྱུང་བ་ཆེ་ནམས་རྒྱུ་བྱས་པ། །

དེ་ནི་ནམ་རིག་བྱེད་མིན་བརྗོད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་ལྷགས་ལྟར་ནམ་པ་རིག་བྱེད་མ་
ཡིན་པའི་གཞུགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་བྱུག་དང་ལྷན་པ་
སྟེ། སེམས་གཡེངས་དང་ཞེས་པས་སེམས་ལྷལ་གཞན་དུ་གཡེངས་བའི་
གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡོད་པས་ན་ནམ་པ་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཞུགས་དང་མི་
འདྲ་བའི་བྱད་པར་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འགོག་པའི་སྦྲིམས་པར་
འདུག་པ་ལྟ་བུ་སེམས་མེད་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡོད་པས་ན། སེམས་
སེམས་བྱུང་དང་ཡང་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་དང་། ཡང་ཞེས་པའི་སྤྱོད་སེམས་
མ་གཡེངས་པ་དང་སེམས་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡོད་པས་
སེམས་སེམས་བྱུང་དང་འགལ་བ་ཡང་མེད་པའི་བྱད་པར་དང་། དགོ་བ་དང་
མི་དགོ་བ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་ཡིན་པས་མིག་དང་ན་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་
གཞུགས་ཅན་པ་ནམས་དང་ཡང་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་དང་། ཉག་ཏུ་རྒྱན་
རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་རིགས་འདྲ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་རྒྱན་མ་ཆད་
པ་རྒྱན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ངག་གི་ནམ་པ་
རིག་བྱེད་དང་ཡང་མི་འདྲ་བའི་བྱད་པར་དང་། ཐོབ་པའི་རྒྱན་ལའང་དེ་ལྟ་

བྱ་ཡོད་སྲིད་པས་ན་དེ་དང་ཡང་མི་འདྲ་བའི་བྱ་དང་པར་ཏེ། སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་
ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་དེ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་
འབྱུང་རྒྱུར་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་བྱ་དང་པར་ཏེ་བྱ་དང་ཆོས་རྣམ་པ་རྒྱག་དང་ལྡན་
པའི་གཞུགས་དེའི་མིང་ནི། རང་ཀུན་ནས་སློང་བྱེད་ཀྱི་སེམས་དེ་གང་ཟག་
གཞན་ལ་རྣམ་པ་རིག་པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་ན། རྣམ་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
པའི་གཞུགས་ཞེས་བྱ་བ་བརྗོད་དོ། །མདོར་ན་རྣམ་པ་རིག་བྱེད་དང་། ཟག་
བཅས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་གཞུགས་
དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ནི་རྣམ་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་
གཞུགས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཡང་ན་སྟོམ་པ་ཡིན་པ། སྟོམ་པ་ནི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་
པ་དང་། བསམ་གཏན་ཀྱི་སྟོམ་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོམ་པ་གསུམ་པོ་
གང་ཡང་རུང་བས་བསྟུས་པ་ལ་དེ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ན་སྟོམ་པ་
མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་ཏེ། དེ་ནི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ན་བར་མའི་
དགེ་བ་དང་བར་མའི་མི་དགེ་བ་སྟེ། དེ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་
པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུགས་ཀྱི་མཆན་གཞི་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

ཞར་ལ་རྒྱ་འབྱུང་བཞི་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་རྒྱ་འབྱུང་བ་བཤད་པ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དབྱེ་བ་
དང་། བྱེད་ལས་དང་། མཆན་ཉིད་དང་། འབྱུང་བ་དང་ལམས་ཀྱི་བྱ་དང་པར་

རོ། །དང་པོ་ནི།

འབྱུང་བ་དག་ནི་ས་ཁམས་དང་། །

ཁྱ་དང་མེ་དང་རླང་ཁམས་ནམས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོ་ན་འབྱུང་བ་ཆེ་ནམས་རྒྱུ་བྱས་པ་ཞེས་པའི་འབྱུང་བ་དེ་
དག་གང་ཞེ་ན། འབྱུང་བ་དག་ནི་འབྲས་བུའི་གཟུགས་ནམས་རང་གི་ནམ་
པ་ལྟར་དུ་འབྱུང་བར་བྱས་པས་ན་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། མདོར་ན་རང་གི་
མཚན་ཉིད་དང་རྒྱུ་བྱས་པའི་འབྲས་བུའི་གཟུགས་འདྲིན་པའི་ཕྱིར་ན་སའི་
ཁམས་ཞེས་པ་དང་། ཁྱའི་ཁམས་དང་། མའི་ཁམས་དང་། རླང་གི་ཁམས་ཞེས་
བྱ་བ་ནམས་སོ། །

གཉིས་པ་དེའི་བྱེད་ལས་ནི།

འདྲིན་པ་ལ་སོགས་ལས་སུ་གྱུབ། །

ཅེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ས་དང་། ཁྱ་དང་། མེ་དང་། རླང་གི་ཁམས་དེ་དག་གིས་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་ས་ཡིས་ནི་འདྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཁྱ་
ཡིས་སྦྱད་པར་བྱེད་པ་དང་། མེ་ཡིས་སླིན་པར་བྱེད་པ་དང་། རླང་གིས་རྒྱས་
པར་བྱེད་པའི་ལས་སུ་གྱུབ་པོ། །

གསུམ་པ་མཚན་ཉིད་ནི།

སྲ་གཤེར་ངོ་ཉིད་གཡོ་བ་ནམས། །༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སའི་རང་བཞིན་ནི་སྲ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་

ལ། རྒྱ་ནི་གཤེར་བའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། མེ་ནི་རྩོ་བ་ཉིད་
གྱི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ། རྒྱ་ནི་གཡོ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་བཅས་པ་
ནམས་སོ། །

བཞི་པ་འབྲུང་བ་དང་ཁམས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི།

འཇིག་རྟེན་གྱི་ནི་ཐ་སྟད་དུ། །

ཁ་དོག་དབྱིབས་ལ་ས་ཞེས་བཞིན། །

རྒྱ་མེ་ཡང་ངོ་རྒྱང་ཆོགས་ཁམས། །

ཉིད་ཡིན་དེ་དང་འབྲ་བའང་ཡིན། །༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ས་ལ་སོགས་པ་དང་། སའི་ཁམས་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་
གམ་བྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ནི་ཐ་སྟད་དུ། ཁ་
དོག་དང་དབྱིབས་ལ་གཙོ་བོར་ས་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་པ་ཡོད་དེ། ས་སེར་པོའམ་
ས་སྐྱ་བོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ས་མཐོན་པོ། ས་དམའ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་སྟད་
བཞིན་ལ། རྒྱ་དང་མེ་ཡང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་ཞིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རྒྱ་
སྟོན་པོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། མེ་དམར་འབར་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ། རྒྱ་བོ་རིང་པོ་ཞེས་བྱ་
བ་ལྟ་བུ། མེ་བྱ་གསུམ་དུ་འབར་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་པ་ཡང་
སྣང་ངོ་། །རྒྱང་གི་ཆོགས་ནི་ཁམས་ཏེ་རིག་བྱ་ཉིད་ལ་རྒྱང་ཞེས་བྱ་བ་མིང་
འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་འགའ་རེ་ལ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་
ཡང་འདོད་པ་ཡོད་དེ། རྒྱང་སྟོན་པོའམ་སྟོ་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བའམ། རྒྱང་གི་དགྲིལ་

འཁོར་གཞུ་ལྷུ་པོ་ལྟ་བུ་ཞེས་དབྱིབས་ལ་འདོད་པ་སོགས་སྡུ་མ་དེ་དག་
དང་འབྲ་བའང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལས་ཕུང་སྟེ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་སྟེ་མཆེད་དུ་བཞག་
པ་ནི།

དབང་དོན་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ། །

སྟེ་མཆེད་དང་ནི་ཁམས་བཅུར་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་བསྟན་པའི་གཟུགས་ཕུང་གི་ཆོས་མིག་སོགས་
དབང་པོ་ལྟ་དང་། གཟུགས་སོགས་དོན་ལྟ་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་སྟེ་མཆེད་
རྣམ་པར་གཞག་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྟེ་མཆེད་བཅུ་སྟེ། མིག་གི་སྟེ་མཆེད་
དང་གཟུགས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་ནས་ལྷས་ཀྱི་སྟེ་མཆེད་དང་རེག་བྱའི་སྟེ་མཆེད་
ཀྱི་བར་ཡིན་པ་དང་ནི། ཁམས་རྣམ་པར་གཞག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཁམས་
རྣམ་པ་བཅུ་སྟེ། མིག་གི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ནས་ལྷས་ཀྱི་ཁམས་
དང་རེག་བྱའི་ཁམས་ཀྱི་བར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ན་སྟེ་མཆེད་དང་ཁམས་རྣམ་
པ་བཅུར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཕུང་པོ་བར་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ།

གཉིས་པ་ཕུང་པོ་བར་པ་གསུམ་གྱིས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཆོས་
གསུམ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཕུང་པོ་བར་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། དེ་དག་

གཞན་དང་བཅས་ཏེ་ཚོས་ཀྱི་ལམས་དང་སྦྲེ་མཆེད་དུ་གཞག་པའོ། །དང་པོ་
ནི།

ཚོར་བ་སྤྱད་བའོ་འདུ་ཤེས་ནི། །

མཚན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །༡༩

འདུ་བྱེད་སྤང་པོ་བཞི་ལས་གཞན།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཚོར་བའི་སྤང་པོ་ནི་རང་སྟོབས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བདེ་
བ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་
ཉམས་སུ་སྤྱད་པའོ། །དེ་ཡང་རྟེན་དབང་པོའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན། ཚོར་བའི་
ཚོགས་དྲུག་སྟེ། མིག་གི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ནས་ཡིད་
ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོར་བའི་བར་རོ། །འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་
ནི། སྟོན་པོ་དང་སེར་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་དེ་དང་དེའི་རང་བཞིན་ནམ་ཁྱད་
པར་དུ་མཚན་མར་འཛིན་པ་སྟེ་དོན་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའམ། རོ་དང་
མོ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྟོད་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དེ་མཚན་མར་
འཛིན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་རྟེན་དབང་པོའི་སྟོན་ནས་དབྱེ་ན། འདུ་ཤེས་
ཀྱི་ཚོགས་དྲུག་སྟེ་སྤང་ཚོར་བ་ལ་དབྱེ་བ་ངི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་
པོ་ནི། གཟུགས་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་
བཞི་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་
པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ། །ཡང་ན་འབྲས་བུ་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པས་ན་འདུ་

བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ཡང་བཤད་དོ།

དེ་དག་གཞན་དང་བཅས་ཏེ་ཆོས་ཁམས་དང་སྦྱི་མཆེད་དུ་བཞག་པ།

གཉིས་པ་ནི།

དེ་གསུམ་རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་དང་།

འདུས་མ་བྱས་རྣམས་བཅས་པ་ནི།

ཆོས་ཀྱི་སྦྱི་མཆེད་ཁམས་ཞེས་བྱ། ༡༥

ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དེ་ཕུང་པོ་གསུམ་
དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་དང་བཞི། འདུས་མ་བྱས་
ནམ་མཁའ་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་། བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་
སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་བཅས་པ་ཡི་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་རྣམ་པ་བདུན་པོ་དེ་དག་
ནི། སྦྱི་མཆེད་རྣམ་པར་གཞག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཆོས་ཀྱི་སྦྱི་མཆེད་ཅེས་
བྱ་བ་དང་ནི། ཁམས་རྣམ་པར་གཞག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་
ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ངོ་བོ།

གསུམ་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཆོས་གསུམ་གྱི་
རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ལས་

ཕུང་སྟེ་སེམས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་དང་ལམས་སུ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ནམ་ཤེས་སོ་སོར་ནམ་རིག་པ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཞེས་པ་ནི་རང་སྟོབས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
ཡུལ་ལ་སོ་སོར་ནམ་པར་རིག་ཅིང་ཡུལ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཚམ་དུ་དམིགས་པས་ན་
ནམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོའོ། །དེ་ཡང་དབྱེ་ན་ནམ་པར་ཤེས་པ་ཆོགས་དུག་
སྟེ་མིག་གི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པའི་བར་རོ། །

དེ་ལས་ཕུང་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་དང་ལམས་སུ་བཞག་པ།

གཉིས་པ་ནི།

ཡིད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱང་དེ་ཡིན། །

ལམས་བདུན་དག་ཏུ་འང་འདོད་པ་སྟེ། །

ནམ་པར་ཤེས་པ་དུག་དང་ཡིད། །༡༥

དུག་པོ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི། །

ནམ་ཤེས་གང་ཡིན་དེ་ཡིད་དོ། །

དུག་པའི་རྟེན་ནི་རབ་བསྐྱབ་ཕྱིར། །

ལམས་ནི་བཙུག་དག་ཏུ་འདོད། །༡༦

ཅས་གསུངས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་དང་ལམས་ཀྱང་ནམ་པར་ཤེས་པ་ཡི་
ཆོགས་དུག་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ལམས་བཙུག་དག་ཀྱི་ནམ་པར་བཞག་པའི་

གནས་སྐབས་ན། སེམས་ཁམས་བདུན་དུ་འདོད་པ་ཡང་ཡོད་པ་སྟེ། རྣམ་
པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རྒྱག་དང་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་བདུན་
ནོ། །འོ་ན་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་གང་ཞིག་ཡིན་ཟེར་ན། མིག་ལ་སོགས་
པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱག་པོ་གང་དང་གང་ཞིག་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་
སྟོན་དུ་འདས་མ་ཐག་པ་ཡི་རྣམ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི། ཡིད་ཀྱི་ཁམས་
སམ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་སྤྱད་བདུན་དང་
རིགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་བརྒྱ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཁམས་བཅོ་
བརྒྱད་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱི་རྒྱག་པ་ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་རབ་དུ་བསྐྱབ་པའི་
ཕྱིར་དུའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟེན་དབང་པོ་རྒྱག་དང་། བརྟེན་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
རྒྱག་དང་། དམིགས་པ་ཡུལ་རྒྱག་སྟེ། རྒྱག་ཚན་རྣམ་པར་བཞག་པའི་སྟོན་ནས་
ཁམས་ནི་བཅོ་བརྒྱད་ཡིན་པ་དག་དུ་འདོད་དོ། །

ཆོས་གསུམ་དུ་བསྟུ་བ།

གཉིས་པ་དེ་དག་གསུམ་དུ་བསྟུ་བ་ནི། སྤང་པོ་དག་གིས་ནི་འདུས་
བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྟུས་སོ། །དེའི་བྱེ་བྲག་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་
དག་གིས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྟུས་སོ། །སྐྱེ་མཆེད་

བརྩ་གཉིས་དང་ལམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དག་གིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྟུས་
སོ། །དེ་དག་ནི་རྒྱས་པར་རོ། །མདོར་བསྟུན།

ཕུང་པོ་དང་ནི་སྦྱེ་མཆེད་དང་། །

ལམས་གཅིག་གིས་ནི་ཐམས་ཅད་བསྟུས། །

རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། །

གཞན་གྱི་དངོས་དང་མི་ལྟན་བྱེད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྷ་ལས་གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། སྦྱེ་མཆེད་
བརྩ་གཉིས་ལས་ཡིད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་དང་། ལམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་
ཆོས་ཀྱི་ལམས་གཅིག་གིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྟུས་ཏེ། དེ་ཡང་
གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་ནི། གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རང་ཉིད་དང་། དབང་པོ་
ལྷ་དང་། རྟོན་ལྷ་པོའི་ངོ་བོ་སྦྱེ་མཆེད་བརྩ་དང་ལམས་བརྩ་དང་། ཆོས་
ཀྱི་ལམས་ཀྱི་ཐོགས་གཅིག་ཏེ། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་
རྣམས་བསྟུས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་
པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་དེ་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ལམས་
བདུན་དང་བཅས་ཏེ་བསྟུས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་ལམས་ཀྱིས་ཆོར་བའི་ཕུང་པོ་
དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དག་དང་། ཆོས་
ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་ལམས་བསྟུས་ཏེ། དེར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་ནི་ལན་གཉིས་བསྟུས་སོ། །བསྟུ་བ་དེ་ནི་གང་

དང་གང་ནས་བྱང་ཡང་རྩང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ། ཅི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། ཆོས་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་
འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པས་བསྐྱས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་
མིག་གི་དབང་པོ་ནི། གཞུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོ་དང་། མིག་གི་སྐྱེ་མཆེད་
དང་། མིག་གི་ཁམས་དག་དང་། སྐྱག་བསྐྱེལ་དང་ཀྱན་འབྱུང་བའི་
བདེན་པ་དག་གིས་བསྐྱས་ཏེ། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ནའོ། །

ཁམས་མང་བར་ཐལ་བ་སྤོང་བ།

གསུམ་པ་ཁམས་མང་བར་ཐལ་བ་སྤོང་བ་ནི། མིག་དང་། རྣ་བ་
དང་། སྒྲ་དག་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཁམས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་
བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མི་འགྱུར་ཏེ།

མིག་ལ་སོགས་པ་གཉིས་མོད་ཀྱི། །

རིགས་དང་སྤྱོད་ཡུལ་རྣམ་པར་ཤེས། །

འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན་ཁམས་གཅིག་ཉིད། །

མཛོད་བྱའི་ཕྱིར་ན་གཉིས་བྱང་ངོ། །༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མིག་དང་། རྣ་བ་དང་། སྒྲ་དང་
བཅས་པའི་དབང་པོ་དེ་རྣམས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། གཉིས་

ཀ་ཡང་མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་ཏེ། རྩ་བའི་དབང་པོ་དང་། ལྷའི་དབང་
པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན། རིགས་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་
དང་། སྒྲ་དང་། ཇི་སྟེ། སྟོང་ཡུལ་འདྲ་བ་ཡིན་པ་དང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་དང་། རྩ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ལྷའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་རྣམ་ཤེས་
རེ་རེའི་རྟེན་དུ་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེས་ན་མིག་གི་ལམས་ཞེས་པ་ལམས་
གཅིག་ཉིད་དང་། རྩ་བའི་ལམས་ཞེས་པ་དང་། ལྷའི་ལམས་ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེར་
འཛོག་ལ། འོ་ན་གཉིས་གཉིས་བྱུང་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དབང་པོའི་
རྟེན་མངོས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ན་གཉིས་གཉིས་བྱུང་ངོ་ཞེས་སོ། །

ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་སྒྲ་དོན།

གཉིས་པ་ཆོས་གསུམ་སོ་སོའི་སྒྲ་དོན་བསྟན་པ་ནི།

སྤངས་དང་སྐྱེ་སྐོར་རིགས་ཀྱི་དོན། །

སྤང་བོ་སྐྱེ་མཆེད་ལམས་རྣམས་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཡང་ཆོས་དུ་མ་སྤངས་པའི་དོན་གྱིས་ན་སྤང་བོ་
དང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་སྐྱེ་ཞིང་མཆེད་པའི་སྐོར་དོན་
གྱིས་ན་སྐྱེ་མཆེད་དང་། གང་ཟག་གི་རྒྱུད་གཅིག་གམ་རྟེན་གཅིག་ལ་རིགས་
སམ་རྒྱུའམ་རང་བཞིན་མི་འདྲ་བ་རྣམས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་
གྱིས་ན་ལམས་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ།

གསུམ་པ་ཆོས་གསུམ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་
ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྤང་པོ་དང་། སྦྱེ་མཆེད་དང་། ཁམས་ཏེ་དེའི་སྒོ་
ནས་ཆོས་བསྟན་པ་རྣམས་མཛད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

ཚྱོངས་དབང་འདོད་རྣམས་གསུམ་གྱི་ཕྱིར། །

སྤང་པོ་ལ་སོགས་གསུམ་བསྟན་ཏོ། ། ༡༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཚྱོངས་པ་རྣམས་པ་
གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དང་། དབང་པོ་རྣམས་འབྲིང་རྒྱལ་གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན་
པ་དང་། འདོད་པ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ཡོད་པ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཚྱོངས་པ་ནི་རྣམས་པ་གསུམ་སྟེ། ཁ་ཅིག་ནི་
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ལ་རིལ་པོའི་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་
སྒོ་ནས་ཚྱོངས་ལ། དེ་དག་ལ་སྤང་པོ་རྣམས་པ་ལྟེན་སྒོ་ནས་བསྟན། ཁ་ཅིག་ནི་
གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཁོ་ན་ལ་རིལ་པོ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་ཚྱོངས་པ་དང་བཅས་
ལ། དེ་ལ་སྦྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན། ཁ་ཅིག་ནི་གཟུགས་དང་
སེམས་གཉིས་ཀ་དག་ལ་རིལ་པོ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡོད་པས་དེ་རྣམས་ལ་
ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དབང་པོ་དག་ཀྱང་རྣམས་པ་གསུམ་སྟེ།
དབང་པོ་རྣམས་པོ་དང་། དབང་པོ་འབྲིང་དང་། དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་དང་བཅས་པ་

དེ་དག་ནམས་ལ་ཡང་སྤང་པོ་དང་། ལམས་དང་། རྒྱུ་མཆེད་ནམ་པ་གསུམ་
ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་ཡང་ནམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་སྟེ། ཚིག་
བསྟུས་པ་ལ་དགའ་བ་ལ་སྤང་པོ་ལྡེ་སྒོ་ནས་བསྟན། བར་པ་ལ་དགའ་བ་ལ་
རྒྱུ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན། རྒྱུ་མཆེད་པོ་ལ་འདོད་པ་ནམས་ལ་
ལམས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ལ་གོ་རིམ་
བཞིན་ཏེ་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྤང་པོ་དང་། ལམས་དང་། རྒྱུ་མཆེད་ནམ་
པ་གསུམ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་བསྟན་ཏོ། །

སེམས་བྱང་ནམས་ལས་ཆོར་འདུ་ལོགས་སུ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཆན།

བཞི་པ་དེ་དག་ངས་པའི་རྒྱུ་མཆན་ལ་བཞི་སྟེ། སེམས་བྱང་ནམས་
ལས་ཆོར་འདུ་སྤང་པོ་ལོགས་སུ་བསྟན་པའི་རྒྱུ་མཆན་དང་། འདུས་མ་བྱས་
སྤང་པོར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱུ་མཆན། སྤང་ལམས་རྒྱུ་མཆེད་ཀྱི་གོ་རིམ་ངས་
ཚུལ། གཟུགས་དང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་མཆེད་གཉིས་བྱེ་བྲག་ལ་བཞག་པའི་རྒྱུ་མཆན་
ནོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་རྒྱུ་མཆན་ཅིའི་ཕྱིར་ན་སེམས་ལས་བྱང་བ་གཞན་ཐམས་
ཅད་ནི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་གཅིག་ཏུ་བསྟུས་ལ། འདུ་ཤེས་དང་ཆོར་བ་དག་
ནི་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཆོར་བའི་སྤང་པོ་ཞེས་པ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཞེས་
འཛོག་ཅི་ན།

ཚོད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་པ་དང་། །

འཁོར་བའི་རྒྱ་ཕྱིར་རིམ་རྒྱའི་ཕྱིར། །

སེམས་བྱང་ནམས་ལས་ཚོར་བ་དང་། །

འདུ་ཤེས་ལོགས་ཤིག་ཕྱང་པོར་གཞག །༡།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བྱིམ་པ་ནམས་ནི་ཚོར་བ་བདེ་སྤྱད་གི་སྤང་དོར་
ལ་ཞེན་ཅིང་། དེའི་སྒོ་ནས་པན་ཚུན་ཚོད་པ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནམས་ནི་
ལྟ་བུ་འདུ་ཤེས་འདྲ་མིན་གྱི་སྒོ་ནས་པན་ཚུན་ཚོད་པའི་རྩ་བར་གྱུར་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་དང་། ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་དེ་དག་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱའི་གཙོ་བོ་
ཡང་ཡིན་ཏེ། ཚོར་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཅིང་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་
པས་ནི་ལས་བསགས། དེས་འཁོར་བ་ལ་འཁོར་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཕྱང་པོ་
ནམས་ཀྱི་རགས་པ་དང་སྤྲ་བའི་གོ་རིམ་གྱི་རྒྱ་བསྐྱར་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་
རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་སེམས་བྱང་གཞན་ནམས་ལས་ཚོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་
གཉིས་པོ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཕྱང་པོ་ཡིན་པ་ནམ་པར་བཞག་གོ། །

འདུས་མ་བྱས་ཕྱང་པོར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན།

གཉིས་པ་འདུས་མ་བྱས་ཕྱང་པོར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འོ་
ན་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་དག་ཏུ་ནི་འདུས་མ་བྱས་བཤད་
ལ། ཕྱང་པོ་དག་ཏུ་ནི་འདུས་མ་བྱས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཞེན།

ཕྱང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་མ་བྱས། །

དོན་དུ་མི་རུང་གིས་མ་བཤད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ནམ་པར་གཞག་པའི་
སྐབས་དེ་དག་དུ་འདུས་མ་བྱས་ནི་ཕུང་པོའི་མཆན་ཉིད་དུ་མ་སྤངས་པའི་
དོན་དུ་མི་རུང་བའི་གྱིར། རེ་ཞིག་ཕུང་པོ་དེ་དག་གི་ནང་དུ་འདུས་མ་བྱས་
བསྟུ་བ་ནི་མི་རྣམས་པས་ན། ཕུང་པོ་དུག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པའི་
གྱིར་མ་བཤད་དོ། །

ཆོས་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་ཚུལ།

གསུམ་པ་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་པའི་ཚུལ་ལ་
ནམ་པར་གཉིས་ཏེ། ཕུང་པོའི་གོ་རིམ་དང་། སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་གྱི་གོ་རིམ་
མོ། །དང་པོ་ནི།

རིམ་ནི་རགས་དང་ཀུན་ཉོན་མོངས། །

སྔོན་སོགས་དོན་ཁམས་ངི་བཞིན་ནོ། །༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཕུང་པོ་ལྔའི་གོ་རིམ་ནི། རགས་པ་དང་སྤྲ་བའི་གོ་
རིམ་ཡིན་པ་སྟེ། གཞུགས་གྱི་ཕུང་པོ་ནི་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་
གྱིར་ན་ཐམས་ཅད་ལས་རགས་པས་དང་། གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ནང་
ནས་ཆོར་བ་རགས་པ་ཡིན་པ་དེ་ནས་འདུ་ཤེས་རགས་པ་ལ་སོགས་པ་རིམ་
པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་སྐྱེ་བའི་རིམ་པའི་སྔོན་ནས་

བསྟན་པ་སྟེ། མོ་དང་མོ་དག་དང་པོ་གཟུགས་ལ་བསྟན་པས་པན་ཚུན་མངོན་
པར་དགའ། དེ་ནས་ཆོར་བའི་རོ་མྱོང་བ་ལ་ཆགས། དེ་ནས་འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་རྒྱུ། དེས་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས། སེམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་བྱེད་
པ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ན་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ནི་སྟོད་ལྟ་བུ་དང་། ཆོར་བ་ནི་
ཟས་དང་། འདུ་ཤེས་ཆོད་མ། འདུ་བྱེད་བྱ་པོ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བ་པོ་
སྟེ། སྟོད་སོགས་ཀྱི་དོན་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། ཡང་ན་ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེ་ལྟ་བ་
བཞིན་ཏེ། གཟུགས་ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས། ཆོར་བས་བྱེ་བ་
ནི་བསམ་གཏན་རྣམས་དང་། གཟུགས་མེད་ཁམས་པ་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བྱེ་བ་
ནི། གཟུགས་མེད་དང་པོ་གསུམ། འདུ་བྱེད་ཅམ་གྱིས་བྱེ་བ་ནི་གྲིད་པའི་རྩ་
མོའོ། །དེ་དག་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་གནས་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དུ་གོ་རིམ་
བྱང་བ་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་སྟེ། མཆེད་དང་ཁམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་ཚུལ།

ད་ལྟའི་དོན་ཕྱིར་དང་པོ་ལ།

འབྱང་བ་ལས་རྒྱར་དོན་ཕྱིར་བཞི།

གཞན་ནི་ཆེས་རིང་རྒྱར་འདུག་ཕྱིར།

ཡང་ན་ངེ་ལྟར་གནས་བཞིན་རིམ། ༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་དྲག་དང་། སྟེ་
མཆེད་དྲག་གི་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་དུ་བྱང་བ་ནི་ད་ལྟ་བའི་དོན་འཛིན་

པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། དང་པོ་མིག་དང་ན་བ་ལ་སོགས་པ་ནམ་པ་ལྔ་
པོ་དེ་སྟོས་ལ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་ཡུལ་ནི་མ་ངེས་པས་ན་ཐ་མ་ལ་
སྟོས་ཤིང་། ཡང་ལྔ་པོ་དེ་ནམས་ལས་ཀྱང་ཡུལ་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱང་
པ་འབྲས་བུའི་གཞུགས་ཁོ་ན་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་ན་
བཞི་པོ་དེ་དང་པོ་སྟོས་པ་ཡིན་ལ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཡུལ་ནི་འབྱུང་
བ་དང་འབྱུང་འཁྱར་གཉིས་ཀས་མ་ངེས་པས་ན་རྗེས་སུ་སྟོས། ཡང་
གཞན་མིག་དང་ན་བ་གཉིས་པོ་ནི་ཡུལ་རྒྱང་རིང་བ་ལ་འཇུག་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ལྷ་ལྷེ་གཉིས་ཀྱི་སྒར་སྟོས་ལ། ཡང་དེ་ལས་མིག་ནི་
ན་བ་ལས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རིང་པོའི་གཞུགས་མཐོང་བ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་
པ་དེས་ན་དང་པོ་སྟོས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལྷ་ལྷེ་གཉིས་ལ་ལྷ་ཡི་དབང་པོ་
ནི་དང་པོ་ཡུལ་ལ་ཆེས་ལྷུང་བར་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དང་པོ་
སྟོས་སོ། །ཡང་ན་ལུས་འདི་ཉིད་ལ་མིག་དང་། ན་བ་དང་། ལྷ་དང་། ལྷེ་
ཞེས་བྱ་བ་མཐོང་མན་གྱི་ཆད་ངེ་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་གྱི་རིམ་པ་ཡི་
སྟོན་སྟོས་པའོ། །

གཞུགས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞག་པའི་རྩ་
མཆན།

བཞི་པ་གཞུགས་དང་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཞག་

པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པ་ནི། གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་བསྟུས་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་
ཡོད་པ་དག་ལས། གཅིག་སྟེ་མིག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཁོ་ན་ལ་གཞུགས་ཀྱི་
སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་པ་དང་ནི། ལམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་རང་
བཞིན་ཡིན་ན་གཅིག་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཁོ་ན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
ཅེས་བྱ་བ་བཛོད་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།

བྱེ་བྲག་དོན་དང་གཙོ་བོའི་བྱིར།

ཆོས་མང་བ་དང་མཚོག་བསྟུས་བྱིར།

གཅིག་ནི་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་།

གཅིག་ནི་ཆོས་ཞེས་བྱ་བར་བཛོད། །༡༥

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་གི་སྤྱིའི་སྐྱེ་ཡིས་བྱེ་བྲག་གི་དོན་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་
ཆེད་ཡིན་པ་དང་ནི། ཡང་ན་བསྟན་དུ་བྱུང་བ་དང་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་
གཞུགས་ཀྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མིག་གི་ཡུལ་ལ་གཞུགས་
ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ་བ་བཛོད་པ་དང་། ཆོར་བ་དང་འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་མང་པོ་བསྟུས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ནང་ནས་མཚོག་ཟུང་ན་ལས་
འདས་པ་དེ་ཡང་བསྟུས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། རིམ་པ་བཞིན་དུ་གཅིག་མིག་
གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ལ་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་པ་དང་། གཅིག་སྟེ་ཡིད་ཀྱི་
ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ་བ་བཛོད་དོ།

ཕུང་པོའི་མིང་ཅན་ཕུང་པོར་བསྟུ་བ།

ལུ་པ་མིང་ཅན་གཞན་ཡང་དེར་བསྟུ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཕུང་པོའི་
མིང་ཅན་ཕུང་པོར་བསྟུ་བ། ཕུང་ལམས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་མིང་ཅན་གཞན་ཡང་
དེར་བསྟུ་བ། ཞར་ལ་ལམས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་
ཏེ། ཆོས་ཕུང་གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་ཏུ་བསྟུ་བ། ཞར་ལ་ཆོས་ཕུང་གི་ཆད་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་མདོ་སྟེ་དག་ལས་ཕུང་པོ་དང་སྟེ་མཆེད་དང་
ལམས་ཀྱི་སྒྲིས་བསྟན་པ་གཞན་དག་ཀྱང་འདིར་བསྟུས་སམ་ཞེ་ན། བསྟུས་
པ་ཡིན་པ་སྟེ།

ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །

གང་ནམས་ཐུབ་པས་གསུངས་དེ་དག །

ཆོག་གམ་མིང་ཡིན་དེ་དག་ནི། །

གཟུགས་དང་འདུ་བྱེད་དག་ཏུ་འདུས། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དག་གང་ནམས་སྟོན་པ་
ཐུབ་པའི་དབང་པོས་གསུངས་པ་དེ་དག་ཀྱང་མདོ་སྟེ་པ་དག་གིས་ངག་གི་
ནམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཆོག་གམ་སྟེ་ཆོག་ཡིན་པར་འདོད་པ་དང་། བྱེ་
བྱག་ཏུ་སྒྲིབ་ནམས་ཀྱིས་མིང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་ཡི་རང་བཞིན་ལྟན་
མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པར་འདོད་པས་དེ་དག་ནི་མདོ་སྟེ་པའི་ལྟར་ན་ཆོག་དེ་

གཟུགས་སྤང་གིས་བསྐྱུས་པ་དང་། བྱེ་སྤྲིའི་འདོད་པ་ལ་མིང་སོགས་ལྷན་མིན་
འདུ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་སོ། །

གཉེས་པ་ནི། འོ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་ཆད་རིམ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
ཁ་ཅིག་བསྐྱུན་བཅོས་ཆད་ཅེས་ཟེར། །

སྤང་པོ་ལ་སོགས་གཏམ་རེ་ཡིན། །

སྦྱོད་པ་ནམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །

ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་མཐུན་པར་གསུངས། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྐྱུན་
བཅོས་ཀྱི་ཆད་ཡིན་ཟེར་ཏེ། དེ་ལ་ནི་ཤོ་ཤོ་ཀ་རྩལ་སྟོང་ངོ་ཡང་གཞན་དག་
གིས་ནི་སྤང་པོ་དང་། སྦྱེ་མཆེད་དང་། ཁམས་དང་། ཉེན་འབྲེལ་ལ་སོགས་
པ་བརྗོད་བྱ་བསྐྱུན་པའི་གཏམ་རྒྱུད་རེ་རེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་རེ་རེ་ཡིན་པར་
འདོད་དོ། །

སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་རང་གི་འདོད་པ་ནི། མེས་ཅན་རྣམས་
ཀྱི་སྦྱོད་པ་འདོད་ཆགས་ལ་སྦྱོད་པ། ཞེ་སྤང་ལ་སྦྱོད་པ། གཏི་ཐུག་ལ་སྦྱོད་
པ། ཆ་མཉམ་ལ་སྦྱོད་པ་སྟེ། མི་འདྲ་བ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཡོད་པ་དེ་དག་
རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་བརྒྱད་ཁྲི་
བཞི་སྟོང་གསུངས་སོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །

ཕུང་ལམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མིང་ཅན་གཞན་ཡང་དེར་བསྟུ་བ།

གཉིས་པ་ཕུང་ལམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མིང་ཅན་གཞན་ཡང་དེར་བསྟུ་བ་ནི།

དེ་བཞིན་གཞན་ཡང་ཅི་རིགས་པར། །

ཕུང་པོ་སྐྱེ་མཆེད་ལམས་ནམས་ནི། །

རང་གི་མཚན་ཉིད་ལེགས་དབྱད་དེ། །

ཇི་སྐད་བཤད་པར་བསྟུ་བར་བྱ། །^{༡༢}

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཚེས་ཀྱི་ཕུང་པོ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་ཕྱེད་
ཀྱི་ཕུང་པོ་དག་ཏུ་འདུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ཡང་ཅི་རིགས་པར། མདོ་
སྡེ་ནམས་ལས་བྱུང་བའི་ཕུང་པོའི་མིང་ཅན་དང་། སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་མིང་ཅན་
དང་། ལམས་ཀྱི་མིང་ཅན་ནམས་ནི་རང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ལེགས་པར་
དབྱད་དེ། བསྟན་བཅོས་འདི་ལས་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལྟར་དུ་བསྟུ་བར་བྱ་
བ་སྟེ། དེ་ཡང་རེ་ཞིག་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་ཀྱི་ཕུང་
པོ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་
ཕུང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དག་ལས་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོས་
བསྟུས་སོ། །ལྟག་མ་ནམས་ནི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོས་
བསྟུས་སོ། །ཡང་ཟད་པར་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་པ་བཅུ་ཞེས་བྱ་བ་དག་ལས་
བརྒྱད་ནི་མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་

བསྐྱུས་སོ། །འཁོར་རྣམས་དང་བཅས་པ་ན་ནི་ཕུང་པོ་ལྷ་ཡི་རང་བཞིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དག་གིས་བསྐྱུས་ཏེ། ཐ་
མ་གཉིས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ། ཟླེན་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ་བ་
རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ། །དེ་ལྟར་དུ་ཕུང་པོའི་མིང་ཅན་ཕུང་པོར་དང་། སྐྱེ་
མཆེད་ཀྱི་མིང་ཅན་སྐྱེ་མཆེད་དང་། ཁམས་ཀྱི་མིང་ཅན་ཁམས་དག་ཏུ་བསྐྱུ་
བར་བྱའོ། །

ཞར་ལ་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ།

གསུམ་པ་ཞར་ལ་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་བསྟན་པ་ནི། ཡང་ཁམས་
དུག་ལས་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་བཤད་ན། དེ་ཅི་ རྣམ་མཁའ་ཉིད་
རྣམ་མཁའི་ཁམས་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་ཁམས་ཡིན་པ་རིགས་པར་བྱའམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་
པ་སྟེ།

བྱ་ག་རྣམ་མཁའི་ཁམས་ཞེས་བྱ། །

སྣང་དང་སྦྱོར་པ་དག་ཡིན་ལོ། །

ཟག་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །

རྣམ་ཤེས་ཁམས་ཡིན་སྐྱེ་བའི་རྟེན། །༡༤

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྟོན་དང་དཀར་ཁུང་དང་ཁ་དང་

སྤྲུལ་སྟོན་པའི་བྱ་གཞི་ནང་སྟོང་པ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་
དེ་ནི་ཉིན་མོ་སྤང་བས་ཁེངས་པ་དང་། མཚན་མོ་ནི་མུན་པ་དག་གིས་ཁེངས་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོ། ཁོ་ཞེས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་དུ་སྟོབ་པའི་འདོད་པ་སྟེ། མདོ་སྟེ་པ་
རང་གི་གཞུང་ལུགས་ལ་ནི། ནམ་མཁའ་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་རྩལ་མེད་
པ་ཙམ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནམ་མཁའ་ཡང་ཡིན་ལ་དེ་ནམ་མཁའ་ཁམས་ཡིན་པ་
འདོད་པ་དང་། ཡང་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་ཁམས་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཁམས་དུག་པོ་དེ་དག་ནི་ཉིང་མཚམས་སྟོར་
བ་ནས་འཆི་འཕོ་བའི་བར་གྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྟེ་བའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཡང་
ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལས་ཁམས་བཞི་པོ་ནི་རེག་བྱའི་ཁམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྟེ། ས་
དང་། རྩ་དང་། མེ་དང་། རླུང་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེའི་ནང་
དུ་འདུས་སོ། །ལྡེ་པ་ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ནང་དུ་
འདུས་སོ། །དུག་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ནི་ཁམས་བདུན་པོ་དག་གི་
ནང་དུ་འདུས་སོ། །

ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཁམས་ཀྱི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་བདུན་
ཏེ། གཉིས་ཚན། གསུམ་ཚན། བཅས་མ་བཅས། གཟུགས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ། བྱང་
བ་གསུམ། ཐོབ་པའི་བྱད་པར། ཕྱི་ནང་ལ་སྟོན་པའི་དབྱེ་བའོ། །

གཉིས་ཚན།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྟན་ཡོད་བསྟན་མེད། ཐོགས་བཅས་ཐོགས་
མེད་དོ། །དང་པོ་ནི།

བསྟན་ཡོད་འདིར་ནི་གཞུགས་གཅིག་སྟེ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོ་ན་ཁམས་བཙུག་བསྟན་པ་དེ་དག་ལས་མིག་གི་
ལམ་དུ་འདི་དང་འདིའོ་ཞེས། བསྟན་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དུ། བསྟན་དུ་མེད་
པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེ་ན། མིག་ལམ་དུ་འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་
ནི། སྦྱར་ཁམས་བཙུག་བསྟན་ཡོད་པ་ལས། མིག་གི་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་
པའི་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་དེ་གཅིག་སྟེ་ཡིན་པ་སྟེ། དེའི་ལྷན་མ་རྣམས་ནི་
མིག་ལམ་དུ་བསྟན་དུ་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་ཐོགས་པ་དང་བཅས་
པ་རྣམས་ནི་དུ། ཐོགས་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེ་ན། རང་གི་ཡུལ་དུ་ཆོས་
གཞན་སྦྱེ་བའི་གོགས་བྱེད་པ།

ཐོགས་དང་བཅས་པ་གཞུགས་ཅན་བཟུ། །

ཞེས་པ། ཐོགས་པ་དང་བཅས་པ་ནི། ཁམས་གཞུགས་ཅན་པ་ནང་དབང་པོ་ལྔ་
དང་། ཕྱི་ཡུལ་རྣམ་པ་ལྔ་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་བཅུའོ། །དེ་ཡང་སེམས་ཁམས་
རྣམ་པ་བདུན་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཐོགས་པ་མེད་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་ཚན།

གཉིས་པ་གསུམ་ཚན་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་
བྱང་པར། ལམས་གསུམ་གྱི་བྱང་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། ལམས་བཙེ་བརྒྱད་པོ་དེ་
དག་ལས་དགེ་བ་ཡིན་པ་ནི་དུ། མི་དགེ་བ་ཡིན་པ་ནི་དུ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་
པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེ་ན།

ལུང་མ་བསྟན་བརྒྱད་དེ་དག་ཉིད། །

གཞུགས་སྐྱེ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམ་གསུམ། ༡༧

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་གང་ཡང་རུང་བ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་
པ་ལ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ། དེ་ཡང་སློགས་པ་དང་བཅས་པའི་ལམས་རྣམ་
པ་བརྒྱ་གོང་དུ་བཤད་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་ལས་གཞུགས་དང་སྐྱེ་
གཉིས་མ་གཏོགས་པ་གཞན་བརྒྱད་པོ་རྣམས་སོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ལམས་
བརྒྱ་པོ་དེ་དག་ནི། དགེ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་མི་དགེ་བ་ཡང་ཡིན་པ་དང་། ལུང་
དུ་མ་བསྟན་པ་ཡང་ཡིན་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་ཅི་རིགས་པར་འགྱུར་
བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཡང་ལམས་བཙེ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་འདོད་པའི་
ལམས་སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ནི་དུ། གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པའི་ལམས་
སུ་གཏོགས་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེ་ན།

འདོད་ཁམས་གཏོགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །

གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བརྩ་བཞི་འོ། །

དི་དང་རོ་དང་སྣ་དང་ནི། །

ལྷེ་ཡི་རྣམ་ཤེས་ཁམས་མ་གཏོགས། །༡༠

གཞུགས་མེད་གཏོགས་པ་ཡིད་དང་ནི། །

ཆོས་དང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁམས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་ནི་ཁམས་བཙེ་
བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་ནི་ཁམས་
བཙེ་བརྒྱད་ལས་བརྩ་བཞི་འོ། །དེ་དག་གང་ཞེ་ན། ཡུལ་ལ་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་ཟིན་པས་དི་དང་རོ་གཉིས་མེད་པ་ཡིན་པ་ལ་དེའི་ཡུལ་ཅན་སྣའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ནི། ལྷེ་ཡི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་
དེ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །གཞུགས་མེད་པར་གཏོགས་པ་ནི་ཁམས་བཙེ་
བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་ནི། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། གཞུགས་མེད་ན་གཞུགས་མེད་
པས་གཞུགས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་རྣམ་པ་བརྩ་མེད་ལ། དེས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་
ཁམས་རྣམ་པ་ལྷ་ཡང་མེད་པས་སོ། །

བཅས་མ་བཅས།

གསུམ་པ་བཅས་མ་བཅས་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཟག་
མེད། རྟོག་བཅས་དཔྱོད་བཅས། དམིགས་བཅས་དམིགས་མེད་དོ། །དང་པོ་
ནི། ཡང་ལམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་
དུ། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེ་ན།

དེ་གསུམ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །

ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཟག་བཅས་སོ། །^༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཡིད་གྱི་ལམས་དང་། ཚོས་གྱི་ལམས་དང་། ཡིད་
གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ལམས་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་རྣམ་པ་གསུམ་མཐོང་ལམ་
སོགས་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་གསུམ་གྱིས་མ་བསྐྱས་པ་ནི་
ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་གིས་བསྐྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ལམས་ལྷག་མ་བཅོ་ལྔ་པོ་དེ་
རྣམས་ནི་སྒྲིམ་སྤང་ཡིན་པས་ན་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་ལམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་
དང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་དུ། རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་ཅམ་དག་
ནི་དུ། རྟོག་པ་ཡང་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་ཡང་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེ་ན།

རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པ་ནི། །

རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ལམས་ལྔ་ཡིན། །

ཐ་མ་གསུམ་ནི་རྣམ་གསུམ་སོ། །

ལྷག་མ་རྣམས་ནི་གཉིས་ཀ་སྤངས། ༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རགས་པར་རྟོག་པ་དང་། ཞིབ་མོར་དཔྱད་པ་དང་
བཅས་པ་ནི། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ལྷས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བར་
ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཁ་ཕྱི་རོལ་དུ་
བལྟས་པའི་ཕྱིར་ན་རྩིང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁམས་ཐ་མ་ཡིད་ཀྱི་
ཁམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་རྣམ་
པ་གསུམ་པོ་དེ་ནི་རྟོག་བཅས་དཔྱད་བཅས་དང་ནི། རྟོག་མེད་དཔྱད་ཅུ་
དང་ནི། རྟོག་མེད་དཔྱད་མེད་དེ། དེ་དག་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བསྐྱུས་བ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལས་ལྷག་མ་ཁམས་གཟུགས་ཅན་པ་རྣམ་པ་བཅུ་པོ་དེ་དག་རྣམས་
ནི། མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པས་ན་རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་
གཉིས་ཀ་སྤངས་སོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་ལྔ་པོ། དེ་ལྟར་རྟོག་
བཅས་དཔྱད་བཅས་ཡིན་ན། འོ་ན་རྟོག་མེད་ཡིན་པ་བཤད་པ་དེ་རི་ལྟར་
ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་བཤད་པ་ནི།

ངས་པར་རྟོག་དང་རྗེས་བྲན་པའི། །

རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་མི་རྟོག།

དེ་དག་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་རབ་གཡང་། །

ཡིད་ཀྱི་བྲན་པ་ཐམས་ཅད་ཉིད། ༡༢

ཅེས་གསུངས་ཏེ། མིག་སོགས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ལ། རོ་

བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཙམ་ལས་ངེས་པར་རྟོག་པའི་རྟོག་པ་དང་ནི། རྗེས་
སྤྱུང་ན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་གོ། །འོ་ན་རྟོག་པ་གཉིས་
པོ་དེ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དུ་ངེས་པར་རྟོག་པའི་
རྟོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་
རབ་བཅ་སེམས་གཞན་ཡུལ་གྱི་ཐོག་ཏུ་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་རང་བཞིན་
ཏེ། དམིགས་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ལ་འདྲུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེ་ཉིད་
ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་སྤྱུང་ན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་
ཀྱིས་འདས་པ་སོགས་བྱ་བ་ཏེ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་མ་བཞག་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་དོ། །

གསུམ་པ་དམིགས་བཅས་དམིགས་མེད་བཤད་པ་ནི། འོ་ན་ལམས་
བཅོ་བརྒྱད་ལས་དམིགས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་དམིགས་
པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།

དམིགས་བཅས་སེམས་ཀྱི་ལམས་བདུན་ནོ། །

ཆོས་ཀྱི་ཕྱེད་ཀྱང་

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དམིགས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ནི་སེམས་ཀྱི་
ལམས་བདུན་ནོ་ཞེས་པ་ནི། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དུག་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་ལམས་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་བདུན་ནོ། །ཆོས་
ཀྱི་ཕྱེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ལམས་ཀྱི་ནང་དུ་གཏོགས་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་

བར་གྱུར་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་རྡོ་། །དེ་ལས་ལྷག་མ་གཞུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་
རྣམ་པ་བརྩ་པོ་དག་དང་། ཆོས་གྱི་ཁམས་གྱི་ཚྭ་གས་གཅིག་ཡིན་པའི་ལྷན་
པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་སོགས་དང་བཅས་པ་དེ་དག་ནི། དམིགས་པ་མེད་
པ་ཞེས་བྱ་བ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པོ། །

གཞུགས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ།

བཞི་པ་གཞུགས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་བཞི་སྟེ། ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པ་
དང་། འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་གྱུར་དང་། བསགས་མ་བསགས། གཅད་བྱ་གཅོད་
བྱེད་སོགས་སོ། དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཁམས་བཙེ་བརྒྱུད་ལས་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་ཟིན་
པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་མ་ཟིན་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེ་ན།

མ་ཟིན་དགྲ། །

བརྒྱུད་པོ་དེ་དག་རྣམས་དང་སྟེ། །

དགྲ་པོ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཉིས། །༡༤

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་དགྲ་པོ། །དགྲ་པོ་
དེ་གང་ཞེ་ན། དམིགས་བཅས་གྱི་ཁམས་རྣམ་པ་བརྒྱུད་པོ་བཤད་པ་དེ་དག་
རྣམས་དང་སྟེ་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་དགྲ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་མིག་
ལ་སོགས་པ་ཡི་ཁམས་དགྲ་པོ་གཞན་ནི་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་
པ་དེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་ད་ལྷར་

བྱང་བ་རྣམས་ནི་ཟིན་པ་ལ། འདས་མ་འོངས་རྣམས་ནི་མ་ཟིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། གཞུགས་དང་ངི་དང་རོ་དང་རེག་བྱའི་ལམས་ཡང་ད་ལྟ་བྱང་བ་དབང་
པོ་དང་ཐ་མི་དང་པ་དེ་རྣམས་ནི་ཟིན་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ནི་མ་ཟིན་
པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལམས་བཅོ་བརྒྱད་ལས་དུ་དག་ཅིག་ནི་འབྱུང་བའི་ངོ་
བོ་ཉིད་ཡིན། དུ་དག་ཅིག་ནི་འབྱུང་བ་ལས་ཀྱང་པའམ་འབྱུང་བའི་འབྲས་བུ་
ཡིན་ཞེ་ན།

རེག་བྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། །

ལྷག་མ་གཞུགས་ཅན་དགུ་པོ་ནི། །

འབྱུང་འཁྱར་ཆོས་ལམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱང་། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་དབང་པོའི་ཡུལ་དུ་ཀྱར་པའི་རེག་བྱའི་ལམས་
ནི། འབྱུང་བ་བཞི་དང་དེ་ལ་ཡོད་པའི་འཇམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འབྱུང་བ་
དང་འབྱུང་ཀྱར་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ་ལྷག་མ་མིག་སོགས་དབང་པོ་རྣམ་པ་ལྔ་
དང་། ཡུལ་གཞུགས་སྐྱ་ངི་རོ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་གཞུགས་ཅན་གྱི་
ལམས་དགུ་པོ་དེ་དག་ནི་འབྱུང་ཀྱར་རོ། ཆོས་ལམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྣམ་
པར་རེག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་ཀྱང་འབྱུང་ཀྱར་རོ། ལྷག་མ་སེམས་
ལམས་བདུན་དང་ཆོས་ལམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་ཀྱར་
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་རྩལ་ཕྱན་བསགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་
ཁམས་ནི་དུ་ཞིག་བསགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཁམས་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་
ན།

གཞུགས་ཅན་བརྩ་ནི་བསགས་པ་འོ། །༡༥

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། གཞུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་མིག་སོགས་དབང་པོ་
ལྷ། གཞུགས་སོགས་ཡུལ་ལྷ་དང་བཅས་ཏེ་བརྩ་པོ་ནི་རྩལ་ཕྱ་རབ་འདུས་པའི་
རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་བསགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་པ་ཡི་ཁམས་
རྣམས་ནི་བསགས་པ་མ་ཡིན་པའོ། །

བཞི་པ་ནི། ཡང་ཁམས་བཙོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས། གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཡི་སྟ་
རེ་ལྟ་བུ་ནི་གང་ཞིག་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཤིང་ལྟ་བུ་ནི་གང་། སྲིག་པར་བྱེད་
པའི་མེ་ལྟ་བུ་ནི་གང་། བསྲིག་པར་བྱ་བའི་བྱེད་ཤིང་ལྟ་བུ་ནི་གང་། འཇལ་
བར་བྱེད་པའི་སྲང་ལྟ་བུ་ནི་གང་ཞིག་གཞལ་བར་བྱ་བའི་མར་ལྟ་བུ་ནི་གང་
ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།

གཙོད་བྱེད་གཅད་པར་བྱ་བ་ཉིད། །

བྱི་རོལ་གྱི་ནི་ཁམས་བཞི་ཡིན། །

དེ་བཞིན་བསྲིག་བྱ་འཇལ་བྱེད་པའོ། །

སྲིག་དང་གཞལ་ལ་མི་མཐུན་སྟེ། །༡༦

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གཙོད་བྱེད་སྟ་རེ་ལྟ་བུ་དང་། གཅད་པར་བྱ་བའི་

ཤིང་ལྟ་བུ་ཉིད་དེ་ནི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ནི་གཞུགས་དང་ངི་དང་རྩོད་དང་རེག་བྱའི་
ཁམས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ཡིན་པ་དང་ནི། དེ་བཞིན་དུ་བསྟེན་བྱ་བྱེད་ཤིང་ལྟ་བུ་
དང་། འཇལ་བར་བྱེད་པ་སྤང་ལྟ་བུ་ཡང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཁམས་བཞི་པོ་ལོ། །དབང་
པོ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་འོད་བཞིན་
ནོ། །སྤྲེལ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱུན་ཆད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་སྟེན་བྱེད་
མེ་ལྟ་བུ་དང་ནི། གཞལ་བར་བྱ་བ་མར་ལྟ་བུ་ནི། མི་མཐུན་པར་སྤྲོ་བ་ཡོད་
དེ། ཁ་ཅིག་གིས་གཞུགས་ངི་རྩོད་བྱའི་ཁམས་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི་སྟེན་པར་
བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ལ་གཞལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་བརྗོད་ལ། ཁ་ཅིག་
གིས་ཟེར་ན། མའི་ཁམས་ཁོ་ན་སྟེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རེག་བྱ་ཕྱི་བ་ཁོ་
ན་གཞལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

བྱུང་བ་གསུམ།

ལྷ་པ་བྱུང་བ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྦྱིར་བཤད་
པ་དང་། དམིགས་གྱིས་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི་འོ་ན་ཁམས་བཙེ་བརྒྱུད་པོ་
ལས་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཁམས་རྣམས་ནི་དུ། རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་
བ་རྣམས་ནི་དུ། རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་དུ། རྩིས་དང་ལྡན་པ་རྣམས་
ནི་དུ། རྒྱ་ཅིག་མ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེ་ན།

རྣམ་པར་སྦྱིན་ལས་བྱུང་བ་དང་། །

རྒྱས་ལས་བྱང་བ་ནང་གི་ལྷ། །

སྒྲ་ནི་རྣམ་སྤྲིན་ལས་སྒྲེས་མིན། །

རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱང་རྣམ་སྤྲིན་སྒྲེས། །ཉལ།

ཐོགས་པ་མེད་བརྒྱད་གཞན་རྣམ་གསུམ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་ལས་མི་དགེ་བ་དང་། དགེ་བ་
ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལས་བྱང་བ་དང་ནི། ཟས་དང་ཁྲས་ལ་སོགས་པ་ལེགས་
པར་སྦྱད་པ་དང་། གཉིད་ལོག་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱད་པར་དག་གིས་
ཅི་རིགས་པར་རྒྱས་པ་ལས་བྱང་བ་ནི། མིག་དང་རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་ནང་གི་
དབང་པོ་རྣམ་པ་ལྟའོ། །སྒྲ་ནི་རྒྱས་པ་ལས་བྱང་བ་དང་། རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་བྱང་
བ་དེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་ཀྱི་དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྒྲེས་
པ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ལ་རགས་པ་དང་ཕྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་
དགུར་འཇུར་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ནའོ། །

ཡང་སྐལ་མཉམ་དང་ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་མཐུན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲེས་པ་
དང་། དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྒྲེས་པ་དེ་ལྟར་གཉིས་ཀ་
ཡིན་པ་དེ་ནི། ཐོགས་པ་མེད་པའི་སེམས་ཁམས་རྣམ་པ་བདུན་དང་། ཆོས་
ཀྱི་ཁམས་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་གཟུགས་དང་ངི་
དང་རོ་དང་རིག་བྱ་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེ་ཉིད་ནི། རྣམ་པར་སྤྲིན་
པ་ལས་བྱང་བ་དང་། རྒྱས་པ་ལས་བྱང་བ་དང་། རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་བྱང་བ་རྣམ་

པ་གསུམ་ཀ་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་སྤྲིན་ལས་བྱུང་བ་ནི། དབང་པོ་དང་ཐ་
མི་དད་པར་འདུག་པ་ཡིན་ལ། རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་
བ་ནི་དབང་པོ་དང་ཐ་དད་པར་འདུག་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ནི།

རྣམ་དང་ལྷན་གཅིག་ཐ་མ་གསུམ། །

རྟེན་ཅིག་མ་སྟེ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྟག་ཅིང་བརྟན་པའི་རྣམ་དང་ལྷན་པ་གཅིག་
ནི་འདུས་མ་བྱས་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་པས་སོ། །ཁམས་ཐ་མ་ཡིད་ཀྱི་ཁམས་
དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་བཅས་ཏེ་
རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ནི། རྟེན་ཅིག་མ་ཉིད་ཏུ་འཇུག་བའང་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་
མཐོང་ལམ་ཟག་པ་མེད་པའི་བཟོད་པའི་རྟེན་ཅིག་མ་དང་པོར་སྟུག་བསལ་
ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་ཆོགས་པ་ལ་གནས་པའི་རྟེན་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་
དེ་ནི། རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དེ་ལ་རྟེན་ཅིག་མ་ཞེས་
བརྗོད་ལ། འདུས་བྱས་གཞན་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་མ་བྱུང་བའི་
རང་བཞིན་ནི་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །

ཐོབ་པའི་བྱད་པར།

བྱག་པ་ཐོབ་པའི་བྱད་པར་བསྟན་པ་ནི། གང་མིག་གི་དབང་པོའི་

ཁམས་དང་གསར་དུ་ལྷན་པའམ་ཐོབ་པ་ཡིན་པ་ལ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
དང་ཡང་གསར་དུ་ལྷན་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་
དང་གསར་དུ་ལྷན་པ་ཡིན་པ་ལ། མིག་གི་དབང་པོའི་ཁམས་དང་ཡང་གསར་
དུ་ལྷན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལ་བཤད་པ།

མིག་དང་ནི།

རྣམ་ཤེས་ཁམས་དང་སོ་སོ་དང་། ༡༩

ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་འཐོབ་པ་ཡོད།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མིག་གི་དབང་པོ་དང་གསར་དུ་ལྷན་པའམ་ཐོབ་པ་
ཡིན་ལ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དང་གསར་དུ་ལྷན་པའམ་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་
ཡོད་པ་སྟེ། འདྲོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་མངལ་སྐྱེས་མ་ཡི་མངལ་ནས་རིམ་གྱིས་
མིག་དབང་ཐོབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དང་
གསར་དུ་ལྷན་པའམ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ་མིག་གི་ཁམས་དང་གསར་དུ་ལྷན་པ་མ་
ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་པ་སྟེ། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེས་པའི་གང་
ཟག་གིས་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་དག་
སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སོ་སོ་བ་དང་། ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་པ་སྟེ། གཟུགས་
མེད་པའི་ཁམས་ནས་འདྲོད་པའི་ཁམས་དང་། ཆངས་པའི་འཛིག་ཉིན་དུ་
སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ལོ།

ཕྱི་ནང་གི་དབྱེ་བ།

བདུན་པ་ཕྱི་ནང་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་ལ་ཡང་བདུན་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་དབྱེ་བ། བརྟེན་བཅས་དེ་མཚུངས། མཐོང་སྤང་སོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལྟ་བུ་དང་ལྟ་མིན་བྱེ་བྲག་ནམ་ཤེས་གང་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བ། རྟག་མི་རྟག་གི་དབྱེ་བ། དབང་པོ་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བའོ།

དང་པོ་ནི། ཡང་ལམས་བཙེ་བརྒྱད་ལས་དུ་དག་ཅིག་ནི་ནང་གི་ལམས་ཡིན། དུ་དག་ཅིག་ནི་བྱེ་ཡི་ལམས་ཡིན་ཞེ་ན།

ནང་གི་བརྒྱ་གཉིས་གཟུགས་ལ་སོགས། །

མ་གཏོགས་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ནང་གི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ཡི་ལམས་དུག་དང་། མིག་སོགས་རྟེན་དབང་པོ་དུག་སྟེ་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་ནང་གི་ཡིན་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དུག་པོ་མ་གཏོགས་ཏེ་དེ་དག་ནི་བྱེ་ཡི་ལམས་ཡིན་ནོ།

བརྟེན་བཅས་དང་དེ་མཚུངས།

གཉིས་པ།

ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། །

བརྟེན¹་པ་དང་བཅས་ལྷག་མ་ནི། །༡༧

དེ་དང་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན། །

གང་ཞིག་རང་གི་ལས་མི་བྱེད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཡང་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་ལས་བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་དང་
བཅས་པའི་ཁམས་རྣམས་ནི་དུ། དེ་དང་མཚུངས་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་ཡིན་
ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡུལ་གང་ལ་ཤེས་པ་དེ་སྦྲེས་ཟིན་པའམ་སྦྲེ་འགྱུར་གྱི་ཡུལ་དེ་
ནི། བརྟེན་བཅས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ན་འཕགས་པའམ་སོ་སོ་སྦྲེ་བོའི་ཡིད་གྱི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྲེ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཡུལ་ལམ་ཆོས་དེ་ནི་གང་ཡང་མེད་
པ་ཡིན་པས། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་བརྟེན་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་འོ། །གཟུགས་གྱི་ཁམས་
ལ་སོགས་པའི་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་བརྟེན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་མ་ཆད་
དེ་དང་མཚུངས་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དེ་དང་མཚུངས་པ་ཞེས་བྱ་
བའི་དོན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། མིག་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་རང་རང་གི་ལས་
གཟུགས་ལ་ལྷ་བ་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་དང་མཚུངས་
པ་ཞེས་བྱ་བ་བརྗོད་པ་འོ། །

མཐོང་སྤང་སོགས་གྱི་བྱེ་བྲག

1 བརྟེན་ཀྱི་ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་དཔེ་སྤྱར་མ། རྟེན། སྤང་ཐང་
དང་པེ་ཅིང་མ།

གསུམ་པ་མཐོང་སྤང་སོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་
ཚིག་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཁམས་
ནམས་ནི་དུ། བསྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནམས་ནི་དུ། སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
པ་ནི་དུ་ཞིག་ཅེ་ན།

བརྩ་ནི་བསྟོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན། །

ལྷ་ཡང་ཐ་མ་གསུམ་རྣམ་གསུམ། །༤༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གཟུགས་ཅན་གྱི་ཁམས་རྣམ་པ་བརྩ་བོ་དེ་ཉིད་
ནི་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་ཡིན་ལ། བདེན་པ་བཞི་ལ་ལོག་པར་མི་
རྟོག་པས་ན་མཐོང་སྤང་ཡང་མ་ཡིན་པས་བསྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་ལྷ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁམས་ཐ་མ་
ཡིད་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་
རྣམ་པ་གསུམ་ནི་མཐོང་སྤང་དང་བསྟོམ་སྤང་དང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་
བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཉིད་
དང་། ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བའི་ལྷས་དང་ངག་གི་ལས་ཀྱང་འཕགས་པའི་ལམ་
དང་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ།

ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་མཐོང་སྤང་མིན། །

གཟུགས་མིན་དྲུག་པ་མིན་སྐྱེས་མིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ནི་མཐོང་
བས་སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་ལ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར་དང་། ཡང་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ལྟ་བུ་གཟུགས་ཀྱང་མཐོང་བས་
སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ལ་དྲུག་པ་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཤེས་མ་ཡིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་
ཡང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་མིན་ནོ། །

ལྟ་བ་ལྟ་མིན་གྱི་བྱེ་བྲག་དངོས།

བཞི་པ་ལྟ་བ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་བྱེ་བྲག་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་
ཏེ། དངོས་དང་། དེ་ལས་འབྲེས་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཁམས་
བཙེ་བརྒྱད་པོ་ནམས་ལས་ལྟ་བ་ཡིན་པ་ནི་དུ། ལྟ་བ་མིན་པ་ནི་དུ་ཞེ་
ན།

མིག་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁམས་ཕྱོགས་ནི། །

ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ་ནམ་པ་བརྒྱད། །༧

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བས་ལྟ་བ་དང་ནི། ཆོས་
ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་ཡུལ་ལ་རྟོག་པའི་བྱིར་ན་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
ཀྱི་ཕྱོགས་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ནམ་པ་བརྒྱད་དེ། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་
དང་། མཐར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་ནི། ལྟ་བ་ལ་མཆོག་
ཏུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཁྱུགས་མཆོག་འཛིན་གྱི་

ལྟ་བ་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་ལྔ་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་
དང་། སློབ་པའི་ལྟ་བ་དང་། མི་སློབ་པའི་ལྟ་བ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །

དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན།

གཉིས་པ་ལ་བདུན་ཏེ། སློ་ལའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བར་འདོད་
པ་དགག་བརྟེན་བཅས་ཀྱི་མིག་ལྟ་བར་སྦྱབ། དབང་པོས་ཡུལ་འཇིན་པའི་
ཚུལ། རྟེན་གྱི་དུས་ངེས་པ། དབང་པོ་རྟེན་དུ་འཇོག་པའི་ཚུལ། དབང་ཤེས་
བརྟེན་པར་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན། རྟེན་སོགས་བཞིའི་ས་མཚུངས་པའི་བྱད་
པར་རོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་མཚུངས་
པ་ལྟ་བ་ཁོ་ན་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་འཇོག་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

རྣམ་ཤེས་ལྔ་དང་མཚུངས་སྦྱེས་སྟོ། །

ངེས་རྟོག་མེད་ཕྱིར་ལྟ་མ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མིག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པ་ལྔ་དང་མཚུངས་
པར་སྦྱེས་པའི་སྟོ་འཇམ་ཤེས་རབ་ནི། ཡུལ་ལ་ངེས་པར་སེམས་པ་འཇམ་རྟོག་པ་
མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་མིག་ཀྱང་ཡུལ་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་མེད་ན་ངི་
ལྟར་ལྟ་བར་འཇོག་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

མིག་གིས་གཟུགས་རྣམས་མཐོང་བརྟེན་བཅས། །

དེ་ལ་བརྟེན་པ་འདི་རྣམ་ཤེས་མིན། །༤༡

གང་ཕྱིར་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡི། །

གཞུགས་ནི་མཐོང་བ་མིན་ཕྱིར་ལོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མིག་གིས་གཞུགས་རྣམས་མཐོང་བས་ན་ལྟ་བ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །འོ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པས་
མཐོང་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མིག་གི་དབང་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་འདི་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་
ནི་གཞུགས་མཐོང་བ་མིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་གི་ཕྱིར་ཅིག་
པ་དང་ར་བ་ལ་སོགས་པས་བར་དུ་ཆོད་པ་ཡི་གཞུགས་ནི་མཐོང་བ་མིན་
པའི་ཕྱིར་དེས་ན་རྣམ་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་མིན་ནོ། །ལོ་ཞེས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་
སྤྲེལ་བའི་ལྷགས་བསྟན་པར་བྱས་པ་སྟེ། དབང་པོ་བཅས་པོས་མཐོང་བ་མིན་གྱི་
གཞུགས་མཐོང་བ་པོ་ནི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པ་སྟེ་ཞེས་པ་མདོ་སྡེ་པའི་འདོད་པ་
ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དབང་པོས་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། མིག་
གཉིས་ཀས་མཐོང་བ་ཡིན་པ། སྤང་མ་སྤང་གི་འཛིན་ཚུལ། མཉམ་མི་མཉམ་
གི་འཛིན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་མིག་གཅིག་གིས་གཞུགས་རྣམས་མཐོང་
བ་ཡིན་ནམ། འོ་ན་ཉེ་མིག་གཉིས་ཀས་མཐོང་ཞེ་ན། དེ་ལ་ངས་པ་མེད་དེ།

མིག་ནི་གཉིས་ཀ་དག་གིས་ཀྱང་། །

མཐོང་སྟེ་གསལ་བར་མཐོང་ཕྱིར་རོ། །༤༢

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མིག་ནི་གཡས་གཡོན་གཉིས་ཀ་དག་གིས་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་
རྣམས་གཅིག་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་མཐོང་སྟེ། མིག་གཉིས་ཀ་ཕྱེན་
གསལ་བར་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཡལ་ཏེ་མིག་གིས་མཐོང་བ་དང་། རྣ་བས་ཐོས་པ་
ནས། ཡིད་གྱིས་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་བར་དུ་ཡིན་ན་དེ་དག་ཡུལ་དང་སྤང་པ་
ཞིག་གམ་འོན་ཏེ་ཡུལ་དང་མ་སྤང་ནས་འཛིན་ཞེ་ན།

མིག་དང་ཡིད་དང་རྣ་བ་ནི། །

ཡུལ་དང་མ་སྤང་གསུམ་གཞན་དུ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མིག་དང་ཡིད་དང་རྣ་བའི་དབང་པོ་གསུམ་ནི་ཡུལ་དང་མ་
སྤང་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། ལྷག་མ་སྣ་དང་སྟེ་དང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་
ནི་གཞན་དུ་རང་རང་གི་ཡུལ་དང་སྤང་ནས་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་
ཡང་སྤང་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་སུ་འཇུག་པ་ནི་མ་ཡིན་ལ་རེག་པའང་མེད་
ཅང་ཉེ་བ་ཙམ་དུ་རྒྱུར་པ་ལ་སྤང་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི། འོན་དེ་དག་གིས་ཡུལ་མཉམ་པའམ་འོན་ཏེ་མི་མཉམ་
པ་ཞིག་འཛིན་ཞེ་ན།

སྣ་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་ནི། །

ཡུལ་ནི་མཉམ་པ་འཛིན་པར་འདོད། །༡༥

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཡུལ་དང་སྤང་པའི་སྣ་དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ་དང་

ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི། དབང་པོའི་རྩལ་ཕྱ་རབ་རྣམས་ཀྱི་གངས་
ངེ་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་ཡུལ་ནི་མཉམ་པ་འཛིན་པར་འདོད་དོ།

བཞི་པ་རྟེན་གྱི་དུས་ངས་པར་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
ལྷ་ཡི་ཡུལ་ད་ལྟར་ཡིན་ལ་ཐ་མ་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུས་གསུམ་ཡིན་པ་
ལྟར་དུ་རྟེན་དབང་པོ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ལྟར་
ཞེ་ན།

ཐ་མའི་རྟེན་འདས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི།

དེ་དག་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའང་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐ་མ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་དབང་པོ་ནི་འདས་མ་ཐག་
པའོ། །དེ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྷ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་ནི་དེ་དག་དང་ལྟན་ཅིག་
སྟེ་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེས་པ་དང་། འདས་པའང་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་གི་འདས་པའི་
རྟེན་ནི་ཡིད་ཡིན་ནོ།

ལྷ་པ་དབང་པོ་རྟེན་དུ་འཛོག་པའི་ཚུལ་ནི། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་
ཁོ་ན་ལ་རྟེན་ཞེས་བྱ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་མ་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་དག་གྱུར་པས་འགྱུར་ཉིད་ཕྱིར།

རྟེན་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིན། ༡༥

ཅས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མིག་དང་ན་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དེ་དག་
གཞན་ནས་གཞན་དུ་གྱུར་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་འགྱུར་བ་

དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟེན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་མིག་དང་
ན་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དེ་དག་ཡིན་ནོ། །

དུག་པ་དབང་ཤེས་བརྟེན་པར་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྣམ་ཤེས་
དེ་དག་གིས་ནི་གཞུགས་དང་སྒྲུ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་ན་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་
མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
བར་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི་གཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ཞེས་པའི་བར་དུ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ཕྱིར་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་ཕྱིར། །

དེ་དག་གིས་ནི་རྣམ་ཤེས་བསྟན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྟེན་དབང་པོ་དེ་དག་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་
བས་བརྟེན་པ་རྣམ་ཤེས་ལ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་འབྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་
ན་དབང་པོ་དེ་དག་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
དབང་པོ་དེ་དག་གིས་ནི་རྣམ་ཤེས་ཏེ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་
བསྟན་ཏེ། རྣམ་ཀྱི་ལྷ་གུ་དང་རྩ་ཡི་སྒྲུ་བཞིན། །

བདུན་པ་རྟེན་སོགས་བཞིའི་ས་མཚུངས་པའི་བྱད་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ།
མིག་སོགས་བཞི་ཡི་བྱད་པར། རྣ་བ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པ། ལྷ་
སོགས་གསུམ་གྱི་ངེས་པ། ཡིད་མ་ངེས་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཡང་
འདིར་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་ལྔ་དང་། ལྷ་ལ་གཞུགས་

སྐྱེ་རིག་བྱ་གསུམ་ནི་ས་ལྗེ་པ་སྟེ། འདོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ། གཉིས་
པ། གསུམ་པ། བཞི་པ་ན་ཡོད། མིག་དང་ན་བ་དང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གསུམ་
ནི། འདོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་ཁོ་ནར་ཡོད། ཇི་དང་། རོ་དང་། ལྷ་
དང་། ལྷའི་རྣམ་ཤེས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ས་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ལྟར་ངེས་པར་
བྱས་ཏེ།

ལུས་ལ་འོག་མའི་མིག་མ་ཡིན། །

མིག་གིས་གོང་མའི་གཟུགས་མ་ཡིན། །༤༦

རྣམ་པར་ཤེས་པའང་དེ་ཡི་གཟུགས། །

ལུས་ཀྱི་འང་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་དུ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ས་གོང་མ་གོང་མའི་ལུས་དེ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ལ་ས་
འོག་མ་འོག་མའི་མིག་དམན་པ་དེ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ལ། ས་འོག་མའི་དམན་
པའི་མིག་གིས་ས་གོང་མ་གོང་མའི་གཟུགས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་དེ་དག་ཡང་མཐོང་
བ་མ་ཡིན་ཞིང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པའང་ས་གོང་མ་ལ་ཡོད་པ་མཚོག་ཏུ་
གྱུར་པ་དེ་ནི་ས་འོག་མའི་མིག་གི་དབང་པོ་དམན་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཡང་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་ནི་ས་གོང་མ་དང་
ནི། ས་འོག་མ་དང་རང་གི་ས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྟེན་
ལུས་ཀྱིས་འང་གཟུགས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་ས་ཐམས་ཅད་དུ་
མཐོང་ཞིང་རྟེན་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ན་བའང་དེ་བཞིན་

ཞེས་པ་སྟེ། ཇི་ལྟར་མིག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལྟར་དུ་ན་བའང་དེ་བཞིན་དུ་
རིགས་པར་བྱ་སྟེ། ལུས་ལ་འོག་མའི་ན་བ་མིན། །ན་བས་གོང་མའི་སྐྱ་མ་
ཡིན། །རྩམ་པར་ཤེས་པའང་དེ་ཡི་སྐྱ། །ལུས་ཀྱི་འང་གཉིས་ཀ་ཐམས་ཅད་
དུ། ཞེས་རྒྱས་པར་སྦྱར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གསུམ་དག་ནི། །

ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པ་ཉིད། །༧

ལུས་ཀྱི་རྩམ་ཤེས་འོག་དང་ནི། །

རང་གི་ས་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷ་དང་ལྷེ་དང་ལུས་གསུམ་དག་ནི། ལུས་དང་ལུས་དང་
རྩམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་ས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ལུས་ཀྱི་རྩམ་ཤེས་
ལ། བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའི་འོག་ས་དང་ནི་འདོད་པའི་
ལམས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའི་རང་གི་ས་པ་ཡང་ཡིན་
ནོ། །

བཞི་པ་ནི།

ཡིད་མ་ངས་ཏེ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཡིད་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ། རེ་ས་མཚུངས་པ་
དང་རེ་ས་མི་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཀླས་པ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ།

རྣམ་ཤེས་གང་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བ།

ལྷ་པ་རྣམ་ཤེས་གང་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི། ལམས་བཙོ་བརྒྱད་དག་
ལས་གང་ཞིག་གང་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞེ་ན།

གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་བྱི་ཡི་ལྟ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ད་ཡང་མིག་དང་རྣ་བ་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་ཤེས་པ་
 དང་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། ཤེས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་གཉིས་གྱིས་རྣམ་པར་
 ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ནི་ཕྱིའི་གཟུགས་སྐྱེ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་རྣམ་པ་ལྟའོ། །ལམས་
 ལྟག་མ་བརྟུ་གསུམ་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པ་འཛོགས་རྣམ་པ་ལྟ་ཡི་ཡུལ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཅིག་པོས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཉག་མི་ཉག་དང་དབང་པོ་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།

རྒྱལ་པ་རྟག་མི་རྟག་གི་དབྱེ་བ་ནི། ལམས་བཙེ་བ་རྒྱུད་ལས་རྟག་པ་
 རྣམས་ནི་དུ། མི་རྟག་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེ་ན། ལམས་གཅིག་རིལ་པོ་རྟག་པ་ནི་
 མེད་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་།

འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྟག་པ་ལོ། ༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་རྣམས་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་རྟག་པ་ལོ།

བདུན་པ་དབང་པོ་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ནི། ལམས་བཙེ་བརྒྱད་ལས་དབང་པོ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞིག་དབང་པོ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ནི་དུ་ཞེ་ན། མདོ་ལས། མིག་གི་དབང་པོ་དང་། རྩ་བའི་དབང་པོ་དང་། ལྷ་ཡི་དབང་པོ་དང་། རྩེ་ཡི་དབང་པོ་དང་། ལྷས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། མོ་ཡི་དབང་པོ་དང་། ཐོ་ཡི་དབང་པོ་དང་། སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་། བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། དད་པའི་དབང་པོ་དང་། བཙུན་འགྱུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། དུན་པའི་དབང་པོ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་། ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
ཆོས་ཀྱི་བྱེད་དང་གང་དག་ནི།

བརྩ་གཉིས་ནང་གི་ར་བཤད་དབང་པོ། ༢༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་ལམས་ཀྱི་བྱེད་ནི། སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་། ཆོར་བའི་དབང་པོ་ལྟ་དང་། དད་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་སྟེ་བརྩ་གཅིག་དང་། ཀུན་

ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། ཁིག་གི་ཁམས་སོགས་ལྔ་དང་སེམས་
ཁམས་བདུན་ཏེ། གང་དག་ནི་བརྩ་གཉིས་པོ་ནང་གིར་བཤད་པའི་ཁམས་
དེ་དག་དབང་པོ་ནི་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཁམས་བདུན་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་
དང་། ཁིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་དང་། རོ་མོའི་དབང་པོ་ནི་ལྷས་དབང་གི་
ཕྱོགས་གཅིག་གོ། །ཁམས་ལྷག་མ་ལྔ་པོ་དག་དང་། ཆོས་ཁམས་ཀྱི་ཕྱོགས་
གཅིག་ནི་དབང་པོ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །

ཆོས་མངོན་པའི་མངོན་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། ཁམས་བསྟན་
པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་དང་པོའི་འགྲེལ་པའོ། །

གནས་གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པ།

སྐབས་དོན་དབང་པོའི་རང་བཞིན།

གཉིས་པ་དབང་པོ་བསྟན་པའི་གནས་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐབས་དོན་དབང་
པོའི་རང་བཞིན། འདུས་བྱས་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་ཚུལ། སྟེད་བྱེད་རྩ་རྩེན་འབྲས་བུ་
དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ལ་དྲུག་སྟེ། དབང་པོའི་རྣམ་གཞག་རྣམ་པའི་རབ་
དབྱེ། རྟེན་པའི་ཚུལ། གཏོང་བའི་ཚུལ། དག་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དབང་
པོ་དུས་ཐོབ་པ། དབང་པོའི་ལྷན་ཚུལ་ལོ། །

དབང་པོའི་རྣམ་གཞག་

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབང་སྒྱུར་བའི་སྟོན་པ་ལོ་བོ་བཤད། དབང་
བསྒྱུར་བྱའི་སྟོན་པ་གངས་ངེས་བཤད། སྐབས་སུ་བབ་པའི་དབང་པོ་བྱེད་བྱ་
ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱེད་བྱ་ཏུ་སྦྱོར་བའི་ལྷན་གསལ་མདོ་སྟེ་པའི་
ལྷན་གསལ། །དང་པོ་ནི། དབང་པོ་དེ་དག་ལས་གང་ཞིག་གང་ལ་དབང་བྱེད་
པ་ཡིན་ཞེ་ན།

ལྷ་པོ་རྣམས་ནི་དོན་བཞི་ལ། །

དབང་བྱེད་བཞི་རྣམས་གཉིས་ལ་ལོ། །

ལྷ་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི། །

ཀུན་ནས་ཉེན་མོངས་རྣམ་བྱང་ལ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་རྣམས་ནི། འོན་པའི་
བཞི་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་པ་སྟེ། དབང་པོའི་ཉེན་མཛེས་པར་བྱེད་པ་དང་
གཅིག་ལུས་ཡོངས་སུ་སྤྱང་བ་དང་གཉིས། རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་
པ་བསྐྱེད་པ་དང་གསུམ། མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ལུལ་ལ་
དབང་བྱེད་པ་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ལ། མོའི་དབང་པོ་དང་། མོའི་
དབང་པོ་དང་། སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་བཅས་ཏེ་བཞི་
པོ་རྣམས་ཀྱིས་འོན་གཉིས་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་པ་སྟེ། མོའི་དབང་
པོས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་འདི་པོ་འོ། །འདི་མོ་འོ། ཞེས་སོ་སོར་འབྱེད་པར་
བྱེད་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་རྒྱ་མ་འབྱར་བ་ལ་
སོགས་པ་མོའི་བྱེད་པར་དང་། རོ་སྟོད་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པ་མོའི་བྱེད་པར་ལ་
དབང་བྱེད་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས། སྟོག་གི་དབང་པོས་ནི་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་
དང་ནི། དེ་ཡི་རྒྱུན་ཡང་དག་པར་འཛིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས། ཡིད་
ཀྱི་དབང་པོས་ནི་ཡང་སྤྲིད་པ་མཚམས་སྦྱར་བ་དང་། ཚེས་ལ་སེམས་པ་དང་
བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་དབང་བྱེད་ཅིང་། ལོ་ཞེས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་རྒྱ་སྐྱ་བའི་
ལུགས་བསྟན་པ་སྟེ། མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་ལུགས་ནི་འོག་ནས་འབྱུང་། ཚེར་
བའི་དབང་པོ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ལྷ་དང་། དད་སོགས་ལྷ་ཀུན་ཤེས་

གསུམ་སྟེ། དབང་པོ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་གོ་རིམ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
ཆགས་སོགས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། གཉེན་པོ་རྣམ་
པར་བྱང་བའི་རྒྱ་དང་ངོ་པོ་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་པར་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི།

རང་གི་དོན་དང་ཐམས་ཅད་ལ།

དམིགས་པར་དབང་བྱེད་བྱིར་དབང་བྱུག །

མོ་ཉིད་པོ་ཉིད་ལ་དབང་བྱིར།

ལུས་ལས་མོ་དང་པོ་དབང་དག །

ཅས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མདོ་སྟེ་པ་རང་གི་ལུགས་ནི། མིག་ལ་སོགས་པའི་
དབང་པོ་དང་པོ་ལྟ་པོས་ནི་རང་རང་གི་དོན་གཟུགས་དང་སྦྲེལ་སོགས་པ་ལ་
དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཆོངས་ལྡན་དང་བཅས་པར་སྦྱེ་བ་ལ་དབང་
བྱེད་པ་དང་ནི། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོས་ནི་དོན་གཟུགས་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་
དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཆོངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་སྦྱེ་བ་ལ་དབང་
བྱེད་པའི་བྱིར་ན་དབང་པོ་དང་པོ་བྱུག་ཡིན་ནོ། །མོ་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པར་དང་པོ་
ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ་དབང་བྱེད་པའི་བྱིར་ན་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ཁོ་ནའི་བྱེ་བྲག་
ལས་མའི་དབང་པོ་དང་པོའི་དབང་པོ་གཉིས་པོ་དག་རྣམ་པར་བཞག་གི་དེ་
ལས་རྣམས་ལོགས་སུ་གྱུབ་པ་ནི་མེད་པའོ།

རིགས་གནས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་།

ནམ་པར་བྱང་ལ་དབང་བྱེད་ཕྱིར། །

སྟོག་དང་ཚོར་བ་ནམས་དང་ནི། །

དད་སོགས་དབང་པོ་ལྷན་འདོད་དོ། །༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་སྐྱེས་ཟིན་པར་རིས་མཐུན་པར་གནས་
པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཚོས་ལ་དབང་བྱེད་པ་
དང་ནི། གཉེན་པོ་ནམ་པར་བྱང་བའི་ཚོས་ལ་དབང་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་ནི། ཚོར་བའི་དབང་པོ་ནམ་ལྟ་དང་
ནི། དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ནམ་པ་ལྟ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

ཟུངན་འདས་སོགས་གོང་ནས་གོང་། །

འཛོལ་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་ཕྱིར། །

ཀུན་ཤེས་བྱེད་དང་ཀུན་ཤེས་དང་། །

དེ་བཞིན་ཀུན་ཤེས་ལྡན་དབང་པོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོས་ནི་ཀུན་ཤེས་
པའི་དབང་པོ་འཛོལ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོས་ནི་
ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་དབང་པོ་འཛོལ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པ་དང་། ཀུན་ཤེས་ལྡན་
པའི་དབང་པོས་ནི་ཡོངས་སུ་ཟུངན་ལས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་གོང་ནས་
གོང་དུ་འཛོལ་པ་ལ་ནི་དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་ཤེས་བྱེད་པ་དང་། ཀུན་
ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབང་པོ་ནམས་སོ། །

གཉིས་པ་དབང་བསྐྱར་བྱེད་སྒོ་ནས་དབང་པོའི་གྲངས་ངེས་བཤད་
པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱེད་བྱ་སྤྱོད་བའི་ལྷགས། མདོ་སྤེལ་པའི་ལྷགས་སོ། །དེ་ལས་
དང་པོ་ནི། འོ་ན་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ངག་དང་། ལག་པ་ལ་སོགས་
པ་དང་། འདྲ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆོག་དང་། ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་
དབང་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་དབང་པོ་ཁ་སྐོང་བར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ།

སེམས་ཀྱི་ཉེན་དང་དེའི་བྱེད་བྱ།

གནས་དང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཉིད། །

ཆོགས་དང་རྣམ་བྱང་ཇི་སྟེད་པ། །

དབང་པོ་དག་ཀྱང་དེ་སྟེད་དུ། ༥

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་དང་པོ་དུག་པོ་
དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཉེན་དང་། སོ་ཡི་
དབང་པོ་དང་མོ་ཡི་དབང་པོས་ནི་སེམས་ཅན་དེའི་བྱེད་བྱ་འབྱེད་པར་བྱེད་
པ་དང་། སྟོག་གི་དབང་པོས་ནི་སེམས་ཅན་དེ་དག་རིས་མཐུན་པ་གནས་
པར་བྱེད་པ་དང་ནི། ཆོར་བའི་དབང་པོ་ལྷ་པོ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སེམས་
ཅན་དེ་དག་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དད་པ་ལ་
སོགས་དབང་པོ་རྣམ་པ་ལྷན་ནི་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆོགས་གསོག་པར་བྱེད་
པ་དང་ནི། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་གྱིས་ནི་གཉེན་པོ་རྣམ་པར་བྱང་
བའི་ཆོས་ལ་དབང་བྱེད་པ་རྣམས་ཏེ། དེ་དག་ཇི་སྟེད་པ་དབང་པོ་དག་ཀྱང་

དེ་སྟེད་དུ་གྲངས་ནམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཡང་ན་འཇུག་པའི་རྟེན་དང་ནི། །

སྐྱེ་དང་གནས་དང་ཉེར་སྐྱོད་ལས། །

བརྩ་བཞི་དེ་བཞིན་ལྟོག་པ་ལ། །

དབང་པོ་ནམས་ནི་གཞན་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་པ་རང་གི་ལུགས་ལྟར། ཡང་ན་འཁོར་བ་
ལ་འཇུག་པའི་རྟེན་དབང་པོ་མིག་སོགས་ནམ་པ་དུག་དང་ནི། འཁོར་བ་ལ་
སྐྱེ་བར་བྱེད་པ་མའི་དབང་པོ་དང་མའི་དབང་པོ་ནམ་པ་གཉིས་དང་། སྐྱེས་
ནས་གནས་པར་བྱེད་པ་སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་། ཉེ་བར་ལོངས་སྐྱོད་པར་
བྱེད་པ་ལས་ཚོར་བའི་དབང་པོ་ནམ་པ་ལྷ་དག་སྟེ་དེ་ལྟར་བརྩ་བཞི་དང་
ནི། དེ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ལྟོག་པ་ལ་ནམ་བྱང་གི་རྟེན་དང་སོགས་དབང་
པོ་ལྷ་དང་། ནམ་པར་བྱང་བ་སྐྱེ་བ་ནི་ཀུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་
དང་། ནམ་བྱང་གི་ཚས་གནས་པར་བྱེད་པ་ནི། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་
དང་། ནམ་བྱང་ལ་ཉེ་བར་ལོངས་སྐྱོད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཀུན་ཤེས་ལྡན་པའི་
དབང་པོ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དབང་པོ་ནམས་ཀྱི་གྲངས་ཀྱི་འདོད་པ་ནི་གཞན་མདོ་
སྡེ་པའི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་དབང་པོ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པ་ལ་

གཉིས་ཏེ། ཚེར་བ་ལྷའི་ངོ་བོ་བཤད་པ། ཇི་མེད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི།

ལྷས་ཚེར་སེམ་པ་མ་ཡིན་གང་། །
སྤྱག་བསྐུལ་དབང་པོའོ་སེམ་པ་ནི། །
བདེ་བའོ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན། །
སེམས་ཀྱི་དེ་ནི་བདེ་དབང་པོ། །
གཞན་ན་དེ་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན། །
སེམས་ཀྱི་སེམ་པ་མ་ཡིན་པ། །
ཡིད་མི་བདེ་བའོ་བཏང་སྟོམས་ནི། །
བར་མའོ་གཉིས་ཀའི་མི་རྟོག་ཕྱིར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷས་ཞེས་
བྱ་བ་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་དེས་ན་ལྷས་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚེར་
བ་སེམ་པ་མ་ཡིན་པར་གཞོད་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱག་བསྐུལ་
ཀྱི་དབང་པོའོ། །མིག་གི་རྣམ་ཤེས་སོགས་རྣམ་ཤེས་ལྷའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་
སེམ་པའམ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དེ་ཉིད་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོའོ། །བསམ་གཏན་
གསུམ་པ་ན་སེམས་ཏེ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚེར་བ་སེམ་
པ་དེ་ཉིད་ནི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ན་རྣམ་པར་ཤེས་
པའི་ཚོགས་ལྷ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ལྷས་ཀྱི་ཚེར་བ་ནི་མེད་དོ། །གཞན་

འདོད་པའི་ཁམས་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་
ན་ནི། དེ་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་
ན་ནི། དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཟེན་པ་ཡིན་པས་
ན་ཡིད་བདེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཛོག་པ་མིན་ནོ། །སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་སེམ་པ་མ་
ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡི་དབང་པོ་འོ། །བཏང་སྟོམས་ཞེས་བྱ་བའི་
དབང་པོ་ནི་བར་མའོ། །ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ནི་ལུས་དང་སེམས་གཉིས་ཀའི་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྤུང་མོང་དུ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་
དབང་པོ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ།
གཉིས་པ་ནི།

མཐོང་བསྟོམ་མི་སྟོབ་ལམ་ལ་དགྲ། །

གསུམ་ཡིན་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཐོང་ལམ་དང་བསྟོམ་ལམ་དང་མི་སྟོབ་པའི་ལམ་གསུམ་
ལ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་བདེ་བའི་དབང་
པོ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་བཞི་པོ་རྣམས་དང་། དད་པ་ལ་སོགས་
པའི་དབང་པོ་རྣམ་པ་ལྔ་དང་བཅས་དགྲ་པོ་དག་ནི། མི་ཤེས་པ་ཀུན་ཤེས་པར་
བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་། ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་དང་། ཀུན་ཤེས་པ་དང་ལྡན་
པའི་དབང་པོ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །

རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ།

གཉིས་པ་དབང་པོའི་རྣམ་པའི་རབ་དབྱེ་ལ་རྒྱག་སྟེ། ཟག་བཅས་
ཟག་མེད། རྣམ་སྒྲིན་ཡིན་མིན། རྣམ་སྒྲིན་དང་བཅས་མ་བཅས། དགེ་སོགས་
གསུམ་གྱི་བྱད་པར། ལམས་གསུམ་གྱི་བྱད་པར། སྤོང་བྱ་དང་སྤོང་བྱ་མ་ཡིན་
པའི་དབྱེ་བཞོ།

དང་པོ་ནི།

གསུམ་ནི་དྲི་མ་མེད། །

གཟུགས་ཅན་སྟོག་དང་སྟུག་བསྐལ་དག །

ཟག་དང་བཅས་པ་དགྲ་རྣམ་གཉིས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་
གསུམ་ནི་ལམ་བདེན་ཡིན་པས་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
པ་རྣམ་པ་བདུན་དང་། སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་། སྟུག་བསྐལ་གྱི་དབང་པོ་
དང་། ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་དག་ནི། མཐའ་གཅིག་དུ་སྒྲོམ་སྒྲུང་ཡིན་
པས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། བདེ་བའི་
དབང་པོ་དང་། ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་
དག་དང་། དད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ལྔ་དང་བཅས་དབང་པོ་དགྲ་པོ་དེ་
དག་ནི། མཐོང་སྒྲོམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་ཟག་

པ་དང་བཅས་པ་དང་། ལམ་དེ་དག་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་
པ་སྟེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྟོག་ནི་རྣམ་སྤྲིན་བཅུ་གཉིས་གཉིས། །

ཐ་མ་བརྒྱད་དང་ཡིད་མི་བདེ། །

མ་གཏོགས་པ་སྟེ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོག་གི་དབང་པོ་ནི། མཐོ་རིས་ན་ནི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་
དང་། ངན་སོང་ན་ནི་མི་དགེ་བས་འཕངས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་
ནོ། །དབང་པོ་བཅུ་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་
གཉིས་སོ། །བཅུ་གཉིས་གང་ཞིག་ཡིན་ཟེར་ན། དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་
པོ་ཐ་མ་དགེ་བའི་རང་བཞིན་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་། སྟོག་གི་དབང་པོ་གོང་དུ་
བསྟན་ཟེན་པས་དེ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་མ་གཏོགས་པ་སྟེ། དེ་
དག་ལས་གཞན་པའི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་བདུན་
རྒྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་ལ་ལྷག་མ་རྣམ་པར་
སྤྲིན་པ་ཡིན་པ་དང་། ཡིད་དང་། སྦྱག་བསྐྱེད་དང་། བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་
བ་དང་། བཏང་སྟོམས་གྱི་དབང་པོ་ལྟ་པོ་རྣམས་ནི། དགེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་
ཅན་དང་། སྦྱོད་ལམ་པ་དང་། བཟོ་ཡི་གནས་པ་དང་། སྦྱལ་པ་རྣམས་ནི་ཅི་
རིགས་པ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་

སྤྲིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །སློག་གི་དབང་པོ་དང་། མིག་ལ་སོགས་པ་བརྩ་
གཉིས་མ་གཏོགས་པའི་དབང་པོ་ཐ་མ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་དང་། ཡིད་མི་བདེ་
བཅས་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་དབང་པོ་དུ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་བཅས་པ་
ཡིན། དུ་ནི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པར་མེད་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་གཅིག་ནི། །

རྣམ་པར་སྤྲིན་བཅས་བརྩ་རྣམ་གཉིས། ༡༠

ཡིད་དང་ཚེར་གཞན་དད་ལ་སོགས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྲིན་པ་གཏོགས་པར་བཤད་པའི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དེ་
གཅིག་ལྟ་ནི། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་འབྱུང་ངེས་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ལ། དབང་པོ་བརྩ་ནི་མ་འོངས་པ་ན་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་
བཅས་པ་དང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མེད་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །བརྩ་པོ་གང་
ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་མ་གཏོགས་པའི་
ཚེར་བའི་དབང་པོ་གཞན་བཞི་པོ་རྣམས་དང་། དད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡི་དབང་
པོ་རྣམ་པ་ལྟའོ། །དེ་ལ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་
དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ། དགེ་མི་དགེ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་
ནི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་
ནི། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མེད་པ་དག་ཡིན་ཞིང་། སྤྲིན་བསྟན་ཀྱི་དབང་པོ་དགེ་

བ་དང་མི་དགེ་བ་ནི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་དང་བཅས་ལ་ལྷང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་
རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དད་པ་ལ་སོགས་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
རྣམས་ནི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་
རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མེད་པ་དག་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི་དབང་པོ་དུ་ནི་དགེ་བ་དག་ཡིན། དུ་ནི་མི་དགེ་བ་དག་ཡིན་ཞེ་ན།
དགེ་བ་བརྒྱད་ཡིད་མི་བདེ་བ། །

རྣམ་གཉིས་ཡིད་དང་ཚོར་གཞན་ནི། །

རྣམ་གསུམ་གཞན་ནི་རྣམ་པ་གཅིག །༡།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དགེ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནི། དད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྔ་
དང་། ཀུན་ཤེས་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །ཡིད་
མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་ནི། དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །ཡིད་ཀྱི་
དབང་པོ་དང་། ཚོར་བའི་དབང་པོ་གཞན་རྣམས་ནི། དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་
དང་། ལྷང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །གཞན་མིག་ལ་སོགས་པའི་
དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་བདུན་དང་། སློག་གི་དབང་པོ་དང་བཅས་པ་ནི་
རྣམ་པ་གཅིག་སྟེ་ལྷང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

ལྔ་པ་ནི་དབང་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་པོ་དེ་རྣམས་ལས་དབང་པོ་དུ་ཞིག་ཁམས་
གང་དུ་གཏོགས་ཞེ་ན།

དྲི་མེད་མ་གཏོགས་འདོད་པར་གཏོགས། །

མོ་མོའི་དབང་དང་སྟུག་བསྐལ་དག །

མ་གཏོགས་གཞུགས་གཏོགས་གཞུགས་ཅན་དང་། །

བདེ་བའང་མ་གཏོགས་གཞུགས་མེད་གཏོགས། །༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་མ་མེད་པ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་ཐ་མ་གསུམ་
མ་གཏོགས་པ་དབང་པོ་གཞན་བརྩ་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་འདོད་པར་གཏོགས་
སོ། །དེ་དག་ལས་མོ་དང་མོའི་དབང་པོ་དང་། སྟུག་བསྐལ་གྱི་དབང་པོ་
དང་། ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་སྟེ་བཞི་པོ་མ་གཏོགས་པ་བཙེ་ལྷ་པོ་རྣམས་
ནི་གཞུགས་གྱི་ཁམས་སུ་གཏོགས་ལ། དེ་དག་ལས་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་
མིག་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་དང་། བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་ཡང་མ་གཏོགས་
པ་རྣམས་ནི་གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་སོ། །འོ་ན་ཅི་ཞིག་ལྟས་ཞེ་
ན། ཡིད་གྱི་དབང་པོ་དང་། སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་། བཏང་སྟོམས་གྱི་དབང་
པོ་དེ་གསུམ་དང་། དད་སོགས་དབང་པོ་རྣམ་པ་ལྷ་དང་བཅས་ཏེ། བརྒྱད་པོ་
དེ་དག་ནི་གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ལྟན་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

རྟུག་པ་ནི། དབང་པོ་དུ་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན། དུ་
ནི་བསྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དག་ཡིན། དུ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དག་
ཡིན་ཞེ་ན།

ཡིད་དང་ཚོར་བ་གསུམ་རྣམ་གསུམ། །

གཉིས་གྱིས་སྤང་བྱ་ཡིད་མི་བདེ། །

དགུ་ནི་བསྒྲོམ་པས་ལྷ་པོ་ནི། །

སྤང་བར་བྱ་མིན་ཡང་གསུམ་མིན། །༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡིད་གྱི་དབང་པོ་དང་། ཚེར་བ་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་
དང་། བཏང་སྒྲོམས་གསུམ་དང་བཅས་བཞི་པོ་རྣམས་ནི། མཐོང་སྤང་དང་
སྒྲོམ་སྤང་དང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་ག་ཡིན་ནོ། །མཐོང་ལམ་
དང་སྒྲོམ་ལམ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྤང་བྱར་གྱུར་པ་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ཟག་བཅས་སུ་ནི་ངེས་ཤིང་སྤང་བྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
པ་བདུན་དང་། སྒོག་གི་དབང་པོ་དང་། སྒྱག་བསྐལ་གྱི་དབང་པོ་དང་བཅས་
ཏེ་དགུ་པོ་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པས། སྤང་བྱ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱག་
པ་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་མ་སྐྱེས་པས་མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་པས་ན་བསྒྲོམ་པས་
སྤང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དད་སོགས་དབང་པོ་ལྷ་པོ་ཟག་མེད་རྣམས་ནི་
སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ལ། ཟག་བཅས་གཞན་ནི་བསྒྲོམ་པས་སྤོང་བར་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ། །ཟག་མེད་ཀུན་ཤེས་གསུམ་གྱི་དབང་པོ་ནི་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
ནོ། །

དབང་པོ་རྟེན་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་དབང་པོ་ཇི་ལྟར་རྟེན་པའི་ཚུལ་ནི། ལམས་གང་དུ་དང་པོ་

ཉིད་དུ་དབང་པོ་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་དུ་ཞིག་རྟེན་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

འདོད་པར་དང་པོར་རྣམ་སྤྲོད་གཉིས། །

རྟེན་དེ་རྩལ་ཏེ་སྐྱེ་བས་མིན།

དེ་ཡིས་རྒྱག་གམ་བདུན་ནམ་བརྟན། །

གཟུགས་ན་རྒྱག་གོ་གོང་མར་གཅིག །༡༥

ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བའི་གནས་སྐབས་
ན། དང་པོ་རྣམ་པར་སྤྲོད་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དབང་པོ་ལ་ལྷས་ཀྱི་དབང་པོ་
དང་སློག་གི་དབང་པོ་རྣམ་པ་གཉིས་སྐྱེ་གནས་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་རྟེན་པ་
ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྩལ་ཏེ་སྐྱེ་བས་ནི་དེ་ལྟར་མིན་ཞིང་དེ་ཡང་རྩལ་སྐྱེས་དེ་ཡིས་
ཏེ་བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མིག་དང་རྩ་བ་དང་སྣ་དང་ལྗེ་དང་
ལྷས་དང་སློག་གི་དབང་པོ་དང་བཅས་ཏེ། རྣམ་པ་རྒྱག་རྟེན་པའམ་ཕོའི་
དབང་པོ་ལྟ་བུ་མཆོན་གཅིག་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་དང་བདུན་ནམ། ངན་སོང་
བའི་སེམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ལྟ་བུ་མཆོན་གཉིས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དབང་པོ་བརྟན་
མཉམ་དུ་རྟེན་ལ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ཕོ་དང་མོའི་དབང་པོ་མེད་པས་སྤྲ་
མ་ལྟར་རྒྱག་གོ། གོང་མར་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ནི་དང་པོ་རྣམ་སྤྲོད་
ལས་སྐྱེས་པ་སློག་གི་དབང་པོར་གཅིག་ཕུ་ཉིད་རྟེན་དོ། །

དབང་པོ་གཏོང་བའི་ཚུལ།

བཞི་པ་ཐ་མ་དབང་པོ་གཏོང་བའི་ཚུལ་ནི། ཁམས་གོང་དུ་འཆི་བའི་
གནས་སྐབས་ན། དབང་པོ་དུ་ཞིག་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐ་མ་ལ་གཏོང་
བ་ཡིན་ཞེ་ན།

གཟུགས་མེད་དག་ཏུ་འཆི་བ་ནི། །

སྟོག་དང་ཡིད་དང་བྟང་སྟོམས་ཉིད། །

འགགས་པར་འགྱུར་རོ་གཟུགས་ན་བརྒྱད། །

འདོད་པར་བརྟུའམ་དགྲའམ་བརྒྱད། ། ༡༥

རིམ་གྱིས་འཆི་བ་དག་ལ་བཞི། །

དགེ་ལ་ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་ལྟ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གཟུགས་མེད་ཁམས་དག་ཏུ་འཆི་བ་ན་ནི་ཐ་མ་ལ་
སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། བྟང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་
རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ཉིད་འགགས་པར་འགྱུར་རོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་ནི་དེ་
དག་ཉིད་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམ་པ་ལྔ་དང་བཅས་ཏེ་བརྒྱད་ཐ་
མ་ལ་འགགས་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་ནི་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་དང་ནི། རྩས་སྟེས་
མཚན་གཉིས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དབང་པོ་བརྟུའམ་མཚན་གཅིག་པ་ཞིག་ཡིན་
ན་དགྲའམ་མཚན་གཉན་ནས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དབང་པོ་བརྒྱད་དེ་དག་
ཅིག་ཅར་དུ་འཆི་བ་ལ་ནི་ཐ་མར་འགགས་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །མངལ་
སྟེས་ལ་སོགས་པ་གསུམ་པོ་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་དག་ལ་ནི། ཐ་མ་ལུས་ཀྱི་དབང་

པོ་དང་། རྟོག་གི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་
དབང་པོ་བཞི་འགགས་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་སོ་སོར་འགགས་པ་མེད་དོ། །ཡང་
སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་གནས་ཏེ་འཆི་བ་ལ་ནི། ཁམས་གསུམ་པོ་
ཐམས་ཅད་དག་ཏུ་རི་སྐད་བཤད་པ་དེ་རྣམས་དང་། དད་པ་ལ་སོགས་པ་
རྣམས་ལ་ལྟ་བུ་པོ་འགགས་པ་སྟེ། གཟུགས་མེད་པ་ན་བརྒྱད་དང་གཟུགས་ན་ནི་
བརྒྱ་གསུམ་མོ་ཞེས་བརྟེན་བར་བྱའོ།

དགོ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་དབང་པོ་དུས་ཐོབ་པ།

ལྟ་བུ། དགོ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བྱ་དབང་པོ་དུས་ཐོབ་པ་བཤད་པ་ནི།

འབྲས་བྱ་ཐ་མ་གཉིས་དགུས་འཛོལ། །

གཉིས་ནི་བདུན་དང་བརྒྱད་དང་དགུས། ༡༦

བརྒྱ་གཅིག་དག་གིས་དག་བཅོམ་ཉིད། །

འགའ་ཞིག་གིས་བྱིར་བཤད་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབྲས་བྱ་ཡས་ཀྱི་ཐ་མ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། མས་ཀྱི་ཐ་མ་
དག་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་གཉིས་ནི་དབང་པོ་དགུ་དགུས་འཛོལ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྟ་
མ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ནི། དད་སོགས་དབང་པོ་རྣམས་ལ་ལྟ་དང་། ཀླུ་ཤེས་བྱེད་
པའི་དབང་པོ་དང་། ཀླུ་ཤེས་པའི་དབང་པོ་སྟེ་རི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་ལ་
གཉིས་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་

གྱི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཏེ་དབང་པོ་དགུ་དག་གིས་འཛོལ་པ་ཡིན་པ་དང་
ནི། ཕྱི་མ་དག་བཙམ་པ་ཡང་དད་སོགས་དབང་པོ་རྣམ་པ་ལྔ་དང་། ཀུན་
ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་མ་གཏོགས་པ་ཀུན་ཤེས་གྱི་དབང་པོ་རྣམ་པ་
གཉིས་དང་། ཡིད་གྱི་དབང་པོ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་ཆོར་བ་
བདེ་བའམ་ཡིད་བདེ་དང་། བཏང་སྟོམས་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
དང་བཅས་ཏེ་དབང་པོ་དགུས་འཛོལ་བོ། །འབྲས་བུ་བར་པ་ལན་གཅིག་བྱིར་
འོང་བ་དང་། བྱིར་མི་འོང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་
རིམ་གྱིས་འཛོལ་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་ལ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམ་
པ་ལྔ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོངས་
གྱི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་གྱི་དབང་པོ་སྟེ་དབང་པོ་རྣམ་པ་བདུན་དག་གིས་
འཛོལ་ལ། འོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བདེན་བཞིའི་དམིགས་རྣམ་
ཅན་གྱི་ལམ་གྱི་སྟོན་པ་འཛོལ་པ་ཡིན་ན་ནི། དེ་ཡང་ཀུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་
དང་བཅས་ཏེ་དབང་པོ་བརྒྱད་གྱིས་འཛོལ་པ་ཡིན་པ་དང་། གལ་ཏེ་སལ་ཆེ་
ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཟིན་པ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་
སྟོན་པ་འཛོལ་པ་ཡིན་ན་ནི། དབང་པོ་རྣམ་པ་དགུའི་སྟོན་པ་འཛོལ་པ་ཡིན་
པ་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་དབང་པོ་དུས་འཛོལ་པ་ཟུར་པ་དང་
མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

འོན་ཏེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པ་ལས་དག་བཙམ་པ་དབང་པོ་བརྒྱ་གཅིག་

གིས་འཕྲོ་བ་པ་བཤད་པ་དང་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་དབང་པོ་
བརྩུ་གཅིག་དག་གིས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉིད་འཕྲོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་འགལ་
ཞིག་དེ་འདྲ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ན་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་གང་ཟག་
འགལ་ཞིག་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་ཟིན་པ་ལས་སྤར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཉམས་
ནས་བསྐྱར་དུ་ཐོབ་པ་ལ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་
དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་གྱི་དབང་པོ་རྣམས་གང་ཡང་རུང་བའི་
སྟོན་ལན་གསུམ་དུ་འཕྲོ་བ་པར་སྲིད་པ་ཙམ་ལ་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་ཡིན་
པས་འགལ་བ་མེད་དོ།

དབང་པོའི་ལྡན་ཚུལ།

རྒྱག་པ་དབང་པོའི་ལྡན་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དེས་ལྡན་
བཤད་པ་དང་། ཉུང་ལྡན་བཤད་པ་དང་། མང་ལྡན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། དབང་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་ལས་དབང་པོ་གང་ཞིག་དང་ལྡན་ན། གདོན་
མི་ཟ་བར་དབང་པོ་དུ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

བཏང་སྟོམས་དང་ནི་སྟོག་དང་ནི།

ཡིད་དང་ལྡན་ལ་དེས་གསུམ་ལྡན། ༡༥

བདེ་ལྷན་ལྡན་ལ་བཞི་དག་དང་།

མིག་སྟོགས་ལྡན་ལ་ལྔ་དང་ལྡན།

ཡིད་བདེ་ལྡན་ཡང་སྤྱག་བསྐལ་ལྡན། །

བདུན་དང་མོ་ཡི་དབང་སོགས་ལྡན། ༡༥

བརྒྱད་དང་ཀྱན་ཤེས་ལྡན་པ་ཡི། །

དབང་པོ་ལྡན་ལ་བརྩ་གཅིག་ལྡན། །

ཀྱན་ཤེས་བྱེད་པའི་དབང་ལྡན་ལ། །

བརྩ་གསུམ་དག་དང་ལྡན་པ་ཡིན། ༡༦

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཚེར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ནི། སྟོག་གི་
དབང་པོ་དང་ནི། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པ་ལ་ངེས་
པར་དེ་གསུམ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་མན་ཚུན་མེད་ན་མི་ལྡན་པ་ཡིན་
ཀྱི་ལྷག་མ་ནི་ཡོད་མེད་མ་ངེས་པས་སོ། །བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་
དང་། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡང་སྤྱ་མ་གསུམ་ལ་རང་རང་བསྟན་
པར་བྱས་པའི་དབང་པོ་བཞི་དང་ལྡན་ནོ། །མིག་དང་ལ་སོགས་པ་རྣ་བ་དང་
སྤྱ་དང་ལྗེ་ཡི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡང་སྤྱ་མ་སྟོག་ཡིད་བཏང་སྟོམས་
གསུམ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་བཅས་པ་རང་རང་བསྟན་པར་བྱས་པའི་ལྡན་དང་
ལྡན་པ་ཡིན་ལ། ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་
དབང་པོ་དང་། སྟོག་གི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། བདེ་བའི་
དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་ནམ་པ་ལྡན་དང་ལྡན་ནོ། །

དེ་ཡང་གྲུབ་མཐའི་འདོད་པ་ལ་ས་འོག་མ་ལ་སྦྱེས་པ་ཐམས་ཅད་

ནི་ས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་སྤང་པས་ན་ལྷན་ནོ་ཞེས་བསམ་གཏན་གཉིས་པར་སྐྱེས་པ་ལ་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བདེ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ལྷན་པར་འདོད་པས་སོ། ཆོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གྱི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལ་ནི་ལྷས་གྱི་དབང་པོ་དང་། སློག་གི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་གྱི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་མ་གཏོགས་པའི་ཆོར་བའི་དབང་པོ་གཞན་བཞི་སྟེ་རྣམ་པ་བདུན་དང་ལྷན་ནོ། མོའི་དབང་པོ་སོགས་དང་ལྷན་པ་ན་སྟེ། དེ་ཡང་མོའི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་ན་སྟེ་མ་བདུན་དང་བཅས་པའི་རང་རང་བསྟན་པ་ན་དབང་པོ་བརྒྱད་དང་ལྷན་ནོ། ཀྱུན་ཤེས་པའི་དབང་པོ་སྟེ་བསྐྱེལ་པའི་ལམ་དང་། ཀྱུན་ཤེས་ལྷན་པ་ཡི་དབང་པོ་སྟེ་མི་སློབ་པའི་ལམ་དང་ལྷན་པ་ལ། བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་དང་། བཏང་སྟོམས་གྱི་དབང་པོ། སློག་གི་དབང་པོ། ཡིད་གྱི་དབང་པོ། དད་སོགས་དབང་པོ་རྣམ་པ་ལྟ། རང་རང་དང་བཅས་པའི་དབང་པོ་བརྒྱ་གཅིག་དང་ལྷན་ནོ། ཀྱུན་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ལ་ཡིད་གྱི་དབང་པོ་དང་། སློག་གི་དབང་པོ་དང་། ལྷས་གྱི་དབང་པོ་དང་། ཆོར་བའི་དབང་པོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་། དད་སོགས་དབང་པོ་རྣམ་པ་ལྟ་རང་དང་བཅས་པ་དབང་པོ་བརྒྱ་གསུམ་དག་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཁོ་ན་ལ་འཕྲོ་བ་དགོས་པས་ལྷས་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི།

དག་མེད་ནང་ན་ཉུང་ལྡན་པ། །

ལུས་ཚེར་སློག་ཡིད་བརྒྱད་དང་ལྡན། །

གཟུགས་མེད་བྱིས་པའང་དེ་བཞིན་ཏེ། །

བཏང་སྟོམས་སློག་ཡིད་དག་རྣམས་དང་། །༡༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དག་ཅ་ཆད་དེ་མེད་པའི་ནང་ན་དབང་པོ་ཉུང་བ་དག་
དང་ལྡན་པ་ནི། ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། ཚེར་བའི་དབང་པོ་ལྡ་དང་། སློག་གི་
དབང་པོ་དང་། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་སྟེ་བརྒྱད་དང་ངེས་པར་ལྡན་ལ། གཟུགས་
མེད་པའི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྤྱེ་བོའང་དེ་བཞིན་དུ་སྟེ་དབང་པོ་བརྒྱད་དང་ལྡན་
ནོ། །བརྒྱད་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་། སློག་དང་ཡིད་
དང་དད་སོགས་དག་བ་རྣམས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། གང་ཞིག་དབང་པོ་མང་པོ་དང་ལྡན་ན་ངེ་སྟེད་ཀྱིས་ལྡན་ཞེ་ན།

མང་པོར་ལྡན་ལ་བརྩ་དགུ་སྟེ། །

དྲི་མ་མེད་རྣམས་མ་གཏོགས་སོ། །

མཚན་གཉིས་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཏེ། །

མཚན་གཅིག་དྲི་མེད་གཉིས་མ་གཏོགས། །༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ལྡན་པ་ལ་ནི། དབང་པོ་བརྩ་དགུ་
དང་ལྡན་པ་སྤིད་དེ། དེ་ཡང་དྲི་མ་མེད་པའི་དབང་པོ་གསུམ་པོ་རྣམས་མ་

གཏོགས་སོ། །དེ་ཡང་འདྲོད་ཁམས་པའི་གང་ཟག་མཚན་གཉིས་ཡོད་པ་
དབང་པོ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཚང་བ་དག་ལ་དེ་དག་ཚང་ཞིང་། གཞན་ཡང་
འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་དེ་ལ་ཡང་མཚན་གཅིག་དང་ངི་མེད་ཀྱི་དབང་པོ་
གཉིས་མ་གཏོགས་པ་སྟེ། ཆགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས་ཀུན་ཤེས་པ་དང་
ལྡན་པའི་དབང་པོ་ནི་མེད་ལ། གཞན་གཉིས་ནི་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་མེད་
པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཡང་དབང་པོ་བཅུ་དགུ་ཡོད་དོ། །

འདུས་བྱས་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་ཚུལ།

གཞུགས་ཅན་ཀྱི་སྟེ་ཚུལ།

གཉིས་པ་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྟེ་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཞུགས་ཅན་
ཀྱི་སྟེ་ཚུལ་དང་། གཞུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྟེ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་འདུས་
བྱས་ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཐ་དད་དུ་སྟེ་བ་ཞིག་
གམ་འོན་ཏེ་ལྟན་ཅིག་དུ་སྟེ་བ་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་ཡང་ཤེས་བྱའི་ཆོས་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ནི། གཞུགས་དང་། སེམས་དང་། སེམས་ལས་བྱུང་བ་དང་། ལྡན་
པ་མ་ཡིན་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་དང་ནམ་པ་ལྟར་འཇུག་རོ། །དེ་ལ་གཞུགས་
ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལས་སྤྲ་བའི་གཞུགས་ནི། བསག་པའི་རྒྱལ་སྤྲ་རབ་
ཅས་བྱ་བ་སྟེ་དེ་ལས་ཆེས་ཆུང་བ་ནི་མི་མངོན་ནོ། །དེ་ཡང་།

འདོད་ན་དབང་པོ་མེད་པ་དང་། །

སྐྱ་མེད་ཕྱ་རབ་རྩལ་རྣམས་བརྒྱད། །

ལུས་དབང་ལྡན་ལ་རྣམས་དགུ་ལོ། །

དབང་པོ་གཞན་ལྡན་རྣམས་བརྒྱ་ལོ། ། ༡༡

ཞེས་གསུངས་པ་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་ན་དབང་པོ་ཡང་མེད་པ་དང་། སྐྱ་
ཡང་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བསག་པའི་རྩལ་ཕྱ་རབ་ལ་རྩལ་རྣམས་བརྒྱད་དང་
ལྡན་པར་ལྡན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་བརྒྱད་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
མེད་ན་ནི་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ལོ། །རྣམས་བརྒྱད་ནི། ས་ཚུ་མེ་རླུང་སྟེ་འབྱུང་བ་ཆེན་
པོ་བཞི་དང་ནི། དེ་ཡིས་རྒྱུ་བྱས་པའི་འབྱུང་གྱུར་གཞུགས་དང་། ཇི་དང་རོ་
དང་རེག་བྱ་རྣམས་སོ། །ཡང་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ལྡན་པ་ལ་ནི་བརྒྱད་པོ་དེ་
དག་དང་། ལུས་རང་ཉིད་དང་རྣམས་དགུ་ལོ། །དེའི་ཁར་མིག་གི་དབང་པོ་འཕམ་ན་
བའི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་དབང་པོ་གཞན་དང་ལྡན་པ་ལ་ནི། སྤྲ་མ་དགུ་དང་ཡང་
རྣམས་བརྒྱ་ལོ། །དེ་དག་ལ་སྐྱ་དང་བཅས་ན་སྐྱ་དང་རྣམས་བརྒྱ་གཅིག་གོ། །

གཞུགས་ཅན་མིན་པའི་སྐྱེ་ཚུལ་མདོར་བསྟན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་
ནི།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ངེས་ལྡན་ཅིག །

ཐམས་ཅད་འདུས་བྱས་མཆན་ཉིད་དང་། །

ཐོབ་པའམ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ནམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་ཡི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནམས་ནི་ངེས་པར་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེའོ། །ཡང་གཟུགས་
སམ་སེམས་སམ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་གམ་ལྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་
དག་ཀྱང་རུང་གང་ཅུང་ཟད་ཅིག་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། འདུས་བྱས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་དང་ཆ་བ་དང་འཇིག་པ་དང་བཅས་ཏེ་དེ་
ནམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེའོ་ཞེས་པ་ནི། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་འདོད་པ་དང་། ཐོབ་
པའམ་ཞེས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཁ་ཅིག་ནི་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་
བུའི་ཆོས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྟེ། སེམས་ཅན་དུ་བགྱང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །ཁ་
ཅིག་ནི་མི་སྐྱེ་སྟེ་སེམས་ཅན་དུ་བགྱང་བ་མ་ཡིན་པ་གང་དག་ཡིན་པའོ། །

ངེས་པ་ལས་བརྒྱམས་པའི་སྡེ་ཆན།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེམས་དང་མཚུངས་
ལྟན་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ། མི་ལྟན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་
སྟེ། ངེས་པ་ལས་བརྒྱམས་པའི་སྡེ་ཆན། མ་ངེས་པ་དང་བཅས་པའི་མཚུངས་
ལྟན། གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་དད། ཐ་དད་ལྟ་བུའི་གཅིག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་
ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སེམས་བྱུང་ནམ་ལྔ་སྟེ། །

ས་མང་ལ་སོགས་ཐ་དད་བྱིར། །༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ལས་བྱུང་བ་ལ་ནམ་པ་ལྔ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ས་མང་
པོ་དང་། ལ་སོགས་པ་ནི། དགེ་བའི་ས་མང་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་
དང་། མི་དགེ་བའི་ས་མང་དང་། ཉོན་མོངས་ཆུང་བའི་ས་མང་ངོ་། །དེ་ནམས་
ནི་སོ་སོར་ཐ་དད་པ་སྟེ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་ལྔ་སྟེ། སེམས་
ཀྱི་ས་མང་པོ་པ། དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་པོ་པ། མི་
དགེ་བའི་ས་མང་པོ་པ། ཉོན་མོངས་ཆུང་བའི་ས་མང་པའོ། །

དང་པོ་ནི།

ཆོར་དང་སེམས་པ་འདུ་ཤེས་དང་། །

འདུན་དང་རིག་དང་སྒོ་གྲོས་ངན། །

ཡིད་ལ་བྱེད་དང་མོས་པ་དང་། །

ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ། །༢༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོར་བ་དང་
ནི། སེམས་ལྷལ་ལ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་པ་དང་། ལྷལ་ལ་མཆན་མར་
འཛིན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་། ལྷལ་དོན་དུ་གཉིར་བའི་འདུན་པ་དང་། ལྷལ་
དབང་ཤེས་པ་གསུམ་འདུས་ཏེ་དེ་ལ་སྒྱུད་པའི་རིག་པ་དང་། དགེ་བ་དང་
མི་དགེ་བའམ་སྤང་བྱ་དང་སྤང་བྱ་ལྟ་བུ་སོགས་རབ་དུ་ཆོས་ནམ་པར་འབྱེད་

པའི་སྒོ་གྲོས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཡིན་པ་དང་། དམིགས་པའི་རྣམ་པ་
མི་བརྗེད་པའི་བྲན་པ་དང་། དམིགས་པ་ལ་སེམས་འཇུག་ཅིང་གཏོད་
པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་བཞིན་དང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་
དང་། དམིགས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱིས་མི་འཕྲོག་
པའི་མོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་ནི། སེམས་ཚེ་གཅིག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གམ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་
དམ། ཁམས་གསུམ་ཆར་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་
པས་ན། སེམས་ཀྱི་ས་མང་པོ་བ་ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི།

དད་དང་བག་ཡོད་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས། །

བཏང་སྟོམས་ངོ་ཆ་ཤེས་ཁེལ་ཡོད། །

ཅ་བ་གཉིས་རྣམ་མི་འཆོ་དང་། །

བཙུན་འགྲུས་ཉྱལ་ཏུ་དགེ་ལ་འབྱུང་། ། ༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སེམས་ཉོན་མོངས་པས་མ་བསྐྱེད་པར་ལས་འབྲས་
ལ་ཡིད་ཆེས་ཤིང་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་དགའ་བའམ་རབ་ཏུ་དང་
བའི་དད་པ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་སམ་ཡོན་ཏན་ལ་གཅིས་པར་འཛིན་པའི་
བག་ཡོད་པ་དང་། སེམས་དམིགས་པ་ལ་ལས་སུ་རུང་བའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་
དང་། སེམས་བྱིང་རྟོན་དང་བྲལ་བའི་སྟོམས་པ་སྟེ་འདྲ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་

དང་། ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་གྲས་པའི་ངོ་ཚཁེས་པ་དང་། མི་དགེ་
བ་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཁྲིལ་ཡོད་པ་དང་། ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པ་དང་ཞི་
སྒྲུང་མེད་པ་སྟེ་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཉིས་དང་། སེམས་ཅན་ལ་མཐོ་མི་འཆམས་
པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་མི་འཆོ་བ་སྟེ་སྟོང་རྗེ་དང་། སེམས་དགེ་
བ་ལ་མངོན་པར་སྟོན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བཙུན་འགྲུས་ཏེ་དེ་རྣམས་
ནི། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དྲུག་གམ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་དམ་ཁམས་གསུམ་གྱི་
དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ན་དགེ་བའི་ས་མང་པོ་
པ་ཞེས་བྱའོ།

གསུམ་པ་ནི།

ཚྱོངས་དང་བག་མེད་ལེ་ལོ་དང་།།

མ་དད་པ་དང་རྒྱགས་དང་རྒྱོད།།

ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ལས་འབྲས་དང་། བདེན་བཞི་དང་། དཀོན་
མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སོགས་མི་ཤེས་པ་དང་དེ་ལ་མི་གསལ་བའི་རང་
བཞིན་ཅན་གྱི་ཚྱོངས་པ་སྟེ། རྩ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་
དང་། བག་ཡོད་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་བག་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་
སྟེ་ཉེས་སྦྱོད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། བཙུན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་
དགེ་སྦྱོར་ལ་མི་འཇུག་པའི་ལེ་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དད་པའི་མི་མཐུན་པའི་

ཕྱོགས་ཏེ་མ་དང་པ་དང་། ལྷས་དང་སེམས་ལྷི་ཞིང་ལས་སྲུ་མི་རྒྱུང་བའི་
རྒྱགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སེམས་མ་ཞི་བ་ཡུལ་གྱི་སྟེང་དུ་འཕྲོ་ཞིང་ཚོད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནམས་ནི། དེ་ཡང་ནམ་ཤེས་ཆོགས་དྲུག་གམ་ཁམས་གསུམ་གྱི་
ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ཉག་ཏུ་འབྱུང་བས་ན་ཉོན་མོངས་
པའི་ས་མང་པོ་པ་ཞེས་བྱ།

བཞི་པ་ནི།

མི་དགེ་ལ་ནི་སྤྲེལ་མེད་དང་། །༡༥

ངོ་ཆ་མེད་པའོ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
གྲོགས་བྱེད་པའི་མི་དགེ་བ་ལ་ནི། སྒོག་གཅོད་པ་སོགས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལ་
འཇིགས་པར་མི་ལྟ་བའི་སྤྲེལ་མེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་
མ་གུས་པའི་ངོ་ཆ་མེད་པའོ། །ལྷ་པ་ནི།

སྤྲོ་བ་དང་། །

འཁོན་དུ་འཛིན་དང་གཡོ་དང་ནི། །

ཕྲག་དོག་འཆིག་འཆབ་སེར་སྣ་དང་། །

སྐྱུ་དང་རྒྱགས་དང་ནམ་འཆོ་ནི། །༡༦

ཉོན་མོངས་རྒྱུང་དུའི་ས་པ་ནམས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གཞོད་བྱེད་ལ་སེམས་ཁོང་ནས་འབྱུགས་པའི་སྤྲོ་བ་

ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཁྲིམ་པའི་འོག་ཏུ་དེ་རྒྱུན་དུ་འཛིན་པས་ན་འཁོན་དུ་འཛིན་
པ་དང་། ཉེས་པ་བྱས་པ་ལ་དེ་ཁས་མི་ལེན་པའི་གཡོ་དང་། གཞན་གྱི་སྤྱན་
སྤྲུལ་ཆོགས་པ་ལ་མི་བཟོད་པའི་ཕྲག་དོག་དང་། སྤྲིག་པའི་ལས་ལ་མངོན་
པར་ཞེན་པའི་འཆིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ངན་པ་བྱས་པ་སྟེད་པར་བྱེད་པ་ནི་
བཅབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཆོས་དང་ནོར་ལ་ཆགས་པའི་སེར་སྣ་དང་། རང་
ལ་ཡོན་ཏན་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་དུ་བཅོས་པའི་སྒྱུ་དང་། རང་གི་ཆོས་ལ་
ཆགས་ཤིང་ཞེན་པའི་རྒྱགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་མཐོ་འཆམས་
པའི་ནམ་པར་འཆེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནམས་ལ་ཉོན་མོངས་ཆུང་དུའི་ས་པ་
ཞེས་བཙོད་པ་ནི། ཅ་ཉོན་མ་རིག་ཅམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཞིང་བསྒྲུལ་
པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཅམ་ཡིན་པ་དང་། ཉེན་ཡིད་ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པ་ཅམ་
ལ་བཉེན་ནས་འབྱུང་བ་དེས་ན་ཆུང་དུ་ཞེས་བཙོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་རྟོག་
པ་དང་། དཔྱེད་པ་དང་། འགྱུད་པ་དང་། གཉིད་དང་། ཁོང་ཁྲོ་དང་། འདྲོད་
ཆགས་དང་། ང་རྒྱལ་དང་ཐེ་ཆོམ་སྟེ། དེ་ནམ་པ་བརྒྱད་ནི་མ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་
བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཡོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཞི་
བཅུ་ཞེ་དུག་ནི་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ལྷགས་ལྟར་རོ། །

མ་ངེས་པ་དང་བཅས་པའི་མཚུངས་ལྡན།

གཉིས་པ་མ་ངེས་པ་དང་བཅས་པའི་མཚུངས་ལྡན་ལ་གཉིས་

ཏེ། འདོད་པའི་མཆུངས་ལྡན་དང་། ཁམས་གོང་མའི་མཆུངས་ལྡན་ནོ། །དང་
པོ་ནི།

འདོད་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་ནི། །

རྟོག་དང་དཔྱོད་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། །

སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་གཉིས། །༡༥

ལ་ལ་དག་ཏུ་འགྱོད་པ་བསྟན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱིར་འདོད་ཁམས་པའི་སེམས་ལ་ལྷ་སྟེ། དགེ་བ་
དང་གཅིག་མི་དགེ་བ་ལ་མ་འདྲེས་པ་དང་། ཉེན་མོངས་པ་གཞན་དང་འདྲེས་
པ་དང་རྣམ་པ་གཉིས། ལུང་མ་བསྟན་ལ་སྤྱི་བ་ལུང་མ་བསྟན་དང་། མ་སྤྱི་བ་
ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ལྷ་ཡོད་པ་དེ་ལས། འདོད་
པའི་ཁམས་པའི་དགེ་བའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་ནི། རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་
དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སེམས་ཀྱི་ས་མང་བརྩུ་དང་དགེ་བའི་ས་མང་
བརྩུ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ། ལ་ལ་
དག་ཏུ་ནི་མི་དགེ་བ་བྱས་པ་ལ་འགྱོད་པ་སྦྱེས་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་དགེ་བ་ཡིན་
པས་དེ་བསྟན་པས་ཉི་ཤུ་ཙུ་གསུམ་འབྱུང་བ་ཡང་ཡོད་དོ། །

མི་དགེ་བ་ནི་མ་འདྲེས་དང་། །

ལྟ་དང་ལྡན་ལའང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་། །

ཉེན་མོངས་བཞི་དང་ཁྲོ་སོགས་དང་། །༡༦

འགྲོད་པ་དང་ནི་ཉི་ཤུ་གཅིག །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འདོད་ཁམས་པའི་སེམས་མི་དགེ་བ་ཡིན་པ་ལ་
ཅ་ཉོན་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པ་མ་རིག་པ་ཅམ་དང་མཚུངས་པ་ལྡན་པ་ལ་
ནི་སེམས་ཀྱིས་ས་མང་བརྩ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་རྒྱག་དང་། མི་
དགེ་བའི་ཅ་བ་ངོ་ཆ་ཁྲིལ་མེད་གཉིས་དང་། ཉོག་དཔྱོད་རྣམ་པ་གཉིས་དང་
བཅས་ཏེ་ཉི་ཤུ་འབྱུང་བ་དང་། ཡང་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་
དང་། ཚུལ་ཁྲགས་མཆོག་འཛིན་ལྟ་བུ་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡང་ཉི་ཤུ་འབྱུང་
བ་སྟེ། མི་དགེ་བ་མ་འདྲེས་པ་ལ་ངི་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་དག་ཡིན་ལ། ཡང་མི་
དགེ་བའི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། ཐེ་ཆོམ་
སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་བཞི་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་དང་མཚུངས་པ་ལྡན་པ་དང་
ནི། ཁྱོ་སོགས་ཏེ་ཁྱོ་བ་དང་འཁོན་དུ་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་
རྒྱུ་རུའི་ས་པ་རྣམས་དང་། མ་ངེས་པའི་འགྲོད་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་ཡང་ཉི་ཤུ་
ཅ་གཅིག་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་ཉིད་བསྒྲན་པའི་མ་འདྲེས་པ་ལ་
ངི་སྐད་འབྱུང་བ་དེ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པ་སྟེ། མདོར་ན་མི་དགེ་བའི་སེམས་
མ་འདྲེས་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པ་ལྡན་པ་ལ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཉི་ཤུ་
འབྱུང་ལ། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉི་ཉོན་གཞན་དང་མཚུངས་པ་ལྡན་པ་ལ་ནི་ཉི་
ཤུ་ཅ་གཅིག་འབྱུང་ངོ་། །

བསྐྱིབས་ལ་བཅོ་བརྒྱད་ལུང་མ་བཞུག། །

གཞན་ལ་བཅུ་གཉིས་དག་ཏུ་འདོད། །

གཉིད་ནི་ཀུན་ལ་མི་འགལ་གྱིར། ༡༠

གང་ལ་ཡོད་པ་དེ་བསྟན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐར་བ་ལ་བསྐྱབས་ལ་ངོ་བོ་དགེ་མི་དགེ་གང་དུ་ཡང་ལུང་
དུ་མ་བསྟན་པ་འདི་གཞི་ཆོག་ལ་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་ནམ་
པ་གཉིས་ལ་ནི། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བ་ནམ་པ་བཅུ། ཉོན་མོངས་པའི་ས་མང་
ནམ་པ་དུག་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་དང་བཅས་ཏེ་བཙོ་བརྒྱད་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་
ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གཞན་ཏེ། ཐར་བ་ལ་མ་བསྐྱབས་ལ་ངོ་བོ་དགེ་མི་
དགེ་གང་དུ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་པའི་སྒྲུལ་པའི་སེམས་དང་། རྣམ་སྤྲིན་སྐྱེས་
ལ་སོགས་པ་དེ་ཉིད་ལ་ནི། སེམས་ཀྱི་ས་མང་བ་བཅུ་རྟོག་དཔྱོད་ནམ་པ་
གཉིས་དང་བཅས་ཏེ་སེམས་ལས་བྱུང་བ་བཅུ་གཉིས་དག་ཏུ་འབྱུང་བ་འདོད་
དོ། །གཉིད་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀུན་ལ་
མི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། སེམས་གང་ལ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་དེ་ལ་དེས་
བསྟན་ནོ། །གང་ལ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་བཅུ་གསུམ་དང་། བཙོ་བརྒྱད་ཡོད་
པ་ལ་བཅུ་དགུ། ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་ལ་ཉེར་གཅིག་ ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་ཡོད་པ་ལ་ཉི་ཤུ་
ཙ་གསུམ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ། ཁམས་གོང་མའི་མཚུངས་ལྟན་ནི།

དེ་ལས་འགྲོད་གཉིད་མི་དགེ་རྣམས། །

བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། །

རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན། །༡༡

དེ་ཡི་གོང་ན་དཔྱད་པ་ཡང་། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡོད་པའི་སེམས་བྱུང་དེ་དག་ལས་
མ་ངེས་པའི་འཁྱོད་པ་དང་། གཉིད་དང་། ཁོང་ཁྱོད་དང་། མི་དགེ་བའི་ངོ་ཆ་
ཁྲིལ་མེད་གཉིས་དང་། ཉོན་མོངས་རྒྱུང་བའི་ས་པ་ནམས་ལས་གཡོ་དང་སྦྱ་
དང་རྒྱགས་པ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་རྣམ་པ་བདུན་དང་བཅས་པ་དེ་ཐམས་
ཅད་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད་ཅིང་རྟོག་པའང་བསམ་གཏན་དང་
པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་ན་མེད་ལ། དེའི་གོང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་
ཡན་ཆད་ན་དཔྱད་པ་ཡང་མེད་ཅིང་། ཡང་སྦྱས་ནི་གཡོ་དང་སྦྱ་ཡང་མེད་དོ་
ཞེས་བསྟན།

གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་དད།

གསུམ་པ་གཅིག་པ་ལྟ་བུའི་ཐ་དད་ལ་བཞི་སྟེ། ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་
ཁྲིལ་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར། དགའ་བ་དང་གུས་པའི་ཁྱད་པར། རྟོག་པ་དང་དཔྱད་
པའི་ཁྱད་པར། ང་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། འོན་ཏེ་ངོ་ཆ་
མེད་པ་དང་ཁྲིལ་མེད་པ་དག་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན།

མ་གུས་ངོ་ཆ་མེད་ཁྲིལ་མེད། །

ཁ་ན་མ་ཐོ་འཛིགས་མི་ལྟ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཡོན་ཏན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་མ་གུས་པ་ནི་ངོ་
ཆ་མེད་པའོ། །ཁྲིལ་མེད་པ་ནི་སྲོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
ལ་འཛིགས་པ་མི་ལྟ་བའོ།

གཉིས་པ་ནི། འོན་དགའ་བ་དང་གུས་པ་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་
ན།

དགའ་དང་གུས་ཉིད་ངོ་ཆ་ཤེས། ༡༡

དེ་གཉིས་འདོད་དང་གཟུགས་དག་ན།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་དགའ་བ་ནི་གཉིས་ཏེ་ཉོན་མོངས་ཅན་དང་དེ་མ་
ཡིན་པའོ། །ཐུ་མ་ནི་སྲིད་པ་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་དད་པ་ཡིན་པའོ། །གུས་
པ་ཉིད་ནི་ངོ་ཆ་ཤེས་པའོ། །དེ་གཉིས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་
ཁམས་དག་ན་ཡོད་དོ།

གསུམ་པ་ནི། རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་དག་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན།

རྟོག་དང་དཔྱད་པ་ཅིང་ཞིབ་ཉིད།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྟོག་པ་ནི་སེམས་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་འཇུག་པའི་རྣམ་
པ་ཅན་གྱིས་ཅིང་བའི་བདག་ཉིད་དང་ནི། དཔྱད་པ་ནི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་
དཔྱད་པ་ཅན་གྱིས་ཞིབ་པ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ་ཁྱད་པར་དེ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །
བཞི་པ་ནི། ཡང་ང་རྒྱལ་དང་རྒྱགས་པ་དག་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་

ཅེན།

ང་རྒྱལ་ཁེངས་པ་རྒྱགས་པ་ནི། །

རང་གི་ཆོས་ལ་ཆགས་པ་ཡི། །༡༡

སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་འོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་དབྱེ་བ་འོག་ནས་འབྱུང་བའི་ང་རྒྱལ་ནི། ས་རོལ་
སོ་ལ་སྟོན་ནས་ཆོས་གང་ཡང་རུང་བའི་བྱད་པར་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་སེམས་
ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། རྒྱགས་པ་ནི་རང་གི་རིགས་དང་། གཞུགས་
དང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་དེ་རྣམས་ལ་དམིགས་ནས་ཆགས་ཤིང་ཞེན་
པ་ཡི་སེམས་ནི་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པའམ་གང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པའོ། །

ཐ་དད་ལྟ་བུའི་གཅིག་པ།

བཞི་པ་ཐ་དད་ལྟ་བུའི་གཅིག་པ་ནི། །

སེམས་དང་ཡིད་དང་རྣམ་ཤེས་ནི། །

དོན་གཅིག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་། །

རྟེན་དང་དམིགས་དང་རྣམ་བཅས་དང་། །༡༢

མཚུངས་པར་ལྡན་པའང་རྣམ་པ་ལྟ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་སོགས་རྣམ་པར་འབྱེད་
པས་ན་སེམས་ཞེས་པ་དང་ནི། གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པས་ན་ཡིད་ཅེས་

པ་དང་ནི། དམིགས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པ་སྟེ་
དེ་དག་ནི་དོན་གཅིག་ཡིན་པས་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་ཡིན་ལ། དེ་
ཉིད་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །སེམས་སོགས་དོན་གཅིག་པ་དེ་བཞིན་
དུ་སེམས་དང་སེམས་བྱང་དག་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
རྟེན་དང་བཅས་པ་ཞེས་པ་དང་། ཡུལ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ན་དམིགས་པ་དང་
བཅས་པ་ཞེས་པ་དང་། རྣམ་པ་རེ་རེ་ནས་གཙོད་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་དང་
བཅས་པ་ཞེས་པ་དང་། མཉམ་པར་ལྡན་པས་ན་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཞེས་
པ་རྣམས་ཀྱང་དོན་གཅིག་སྟེ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དེ་ཡང་སེམས་དང་
སེམས་བྱང་གཉིས་རྣམ་པ་དུ་ཞིག་གིས་མཚུངས་པར་ལྡན་ཞེ་ན། རྣམ་པ་ལྔ་
སྟེ་རྟེན་དབང་པོ་མཚུངས་པ་དང་། དམིགས་པ་ཡུལ་མཚུངས་པ་དང་། རྣམ་
པ་འཛིན་སྟངས་མཚུངས་པ་དང་། དུས་ད་ལྟ་བ་མཚུངས་པ་དང་། རྣམ་རེ་རེ་
དག་གིས་མཚུངས་སོ། །

མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་མདོར་བསྟན།

གཉིས་པ་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མདོར་
བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པ་བཤད་པ། ཚོས་ཀྱི་བྱང་པར་གཞན་བསྟན་པས་མཐུག་
བསྟུ་བའོ། །དེ་ལས་དང་པོ་ནི།

མི་ལྡན་པ་ཡི་འདུ་བྱེད་རྣམས། །

ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་སྐལ་མཉམ་དང་། །

འདུ་ཤེས་མེད་སྟོམས་འཇུག་པ་དང་། །༡༥

སྟོག་དང་མཆན་ཉིད་ནམས་དང་ནི། །

མིང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་དང་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་མི་ལྡན་པ་ཡི་འདུ་བྱེད་དེ་ནམས་ནི། ཐོབ་པ་དང་། མ་ཐོབ་
པ་དང་། སྐལ་བ་མཉམ་པ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་། དེའི་སྟོམས་པར་
འཇུག་པ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། སྟོག་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་སྟེ་གནས་ཆ་འཇིག་ནམས་དང་ནི། མིང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་
ཡང་ཞེས་སོགས་པ་ནི་ཆོག་གི་ཆོགས་དང་། ཡི་གེའི་ཆོགས་དང་། ཡང་ཞེས་
པའི་ཡང་སྐྱས་དེ་ལྟ་བུ་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ལ་སོགས་པ་དེ་ནམས་ནི་རྣམས་
སྟུང་ཡོད་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ།

གཉིས་པ་ལ་ནམ་པ་བདུན་ཏེ། ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ། སྐལ་
མཉམ། འདུ་ཤེས་མེད་པ། སྟོམས་འཇུག་གཉིས། སྟོག་མཆན་ཉིད། མིང་གི་
ཆོགས་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལའང་གསུམ་སྟེ། ཐོབ་པ་
དང་མ་ཐོབ་ཀྱི་ངོ་བོ། དེ་དག་གང་གི་ཡིན་པ། དེ་དག་གི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་

རྟོ། །དང་པོ་ནི།

ཐོབ་པ་རྟོན་དང་ལྷན་པ་ལོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐོབ་པ་ཞེས་པ་ནི། ཟག་མེད་གྱི་ཆོས་ལྟ་བུ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་
གསར་དུ་ཐོབ་པ་དང་། བསམ་གཞུགས་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་ཉམས་པ་ལས་གསར་དུ་
རྟོན་པ་དང་། ཐོབ་ནས་དེ་ཡི་རྒྱན་ལྷན་པ་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །
གཉིས་པ་ནི།

ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་རང་རྒྱད་དུ། །༡༥

གཏོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་འོ་འགོག་གཉིས་ཀྱི། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ཞེས་པ་དེ་ནི། སེམས་ཅན་
རང་གི་རྒྱད་དུ་གཏོགས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་འོ་ཞེས་པས། དེ་
ཡང་རྒྱད་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་པ་ལ་ཐོབ་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་འགོག་གཉིས་
ཀྱི་ཞེས་པ་ནི། སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་ནི། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ལྷན་ལ། སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པའི་ཐོབ་པའི་
འགོག་པ་ནི། འཆིང་བ་མཐའ་དག་དང་ལྷན་པའི་ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་
བོ་ལ་གནས་པ་མ་གཏོགས་པའི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་
ཅིག་ཀྱང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐོབ་པའི་བྱད་པར་དང་། མ་ཐོབ་པའི་ཆོས་
ཀྱི་བྱད་པར་རྟོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབ་དུས་གསུམ་རྩིས་ཀྱི་འདོད་

པའི་ལྷགས་ལྟར་དུ།

དུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་གསུམ། །

དགེ་ལ་སོགས་ཀྱི་དགེ་ལ་སོགས། །

དེར་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རང་ཁམས་པ། །^{༡༧}

མ་གཏོགས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པ་སྟེ་དུས་
གསུམ་པའི་ཐོབ་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། ཆོས་འདས་པ་རྣམས་
ཀྱི་ཐོབ་པ་འདས་པ་དང་ད་ལྟ་བ་དང་མ་འོངས་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་
སྦྱར་བསྟན་ལ། ཆོས་འདས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་གདོན་མི་ཟ་བ་ཐོབ་པ་གསུམ་
ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ངེས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་
པ་ལ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡང་མི་དགེ་
བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་ཡང་ཆོས་གང་དག་ཁམས་གང་དུ་
གཏོགས་པ། དེར་གཏོགས་པ་ཡི་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡང་རང་གི་ཁམས་
པ་ཡིན་པ་སྟེ་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྦྱེས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་
པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་དང་། གཟུགས་ན་སྦྱོད་པ་
དང་། གཟུགས་མེད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ཡང་གཟུགས་དང་
གཟུགས་མེད་པ་ན་སྦྱོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་སྦྱེས་
པའི་སེམས་ཅན་གྱིས་གཟུགས་ན་སྦྱོད་པ་ཡི་ཆོས་དེ་ཡི་ཐོབ་པ་ནི་གཟུགས་

གྱི་ཁམས་སུ་གཏོགས་ཤིང་། འདོད་པའི་ཁམས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་
ཁམས་སུ་སྦྱོད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་འདོད་པ་དང་གཟུགས་མེད་
པར་གཏོགས་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ།

ཡང་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་པ་ཡི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་
བཞིར་འཇུར་བ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་
པའི་ཐོབ་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་ཀའི་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། སོ་སོ་བརྟགས་པས་
འགོག་པའི་ཐོབ་པ་ནི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཡང་ཡིན་
ལ། ཟག་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པའི་ཐོབ་པ་ནི་ཟག་པ་
མེད་པ་ཉིད་ཏུ་འཇུར་བ་ཡིན་ནོ།

སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་མིན་གྱི་གསུམ།

སྤང་བྱ་མིན་པའི་རྣམ་གཉིས་འདོད།

ལུང་བསྟན་མིན་ཐོབ་ལྟན་ཅིག་སྟེ། ༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཐོབ་
པ་དེ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཏུ་འཇུར་བ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་
པའི་ཆོས་རྣམས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པ་ལ་དེ་དག་གི་ཐོབ་པ་ནི་སྟོབ་པ་
ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་གསུམ་ཏུ་འཇུར་བ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་
རེ་ཞིག་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་དང་། སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་
འགོག་པའི་ཐོབ་པ་དང་། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པས་ཐོབ་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་

འགོག་གི་ཐོབ་པ་ནི། སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་
སློབ་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པ་ནི་སློབ་པ་ཡིན་པ་དང་། མི་སློབ་པའི་ལམ་གྱིས་
ཐོབ་པ་ནི་མི་སློབ་པ་ཡིན་པ་དང་། མཐོང་བ་དང་བསྐྱེམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་
རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི། མཐོང་སྤང་དང་སྐྱེམ་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། སྤང་བར་
བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཡོད་པས་དེ་ནི་འགོག་པ་རྣམ་
པ་གཉེས་དང་། ཟག་མེད་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉེས་ཡིན་
ཏེ། སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པས་འགོག་པ་དང་། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པས་
ཐོབ་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པའི་ཐོབ་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
ཡིན་པས་བསྐྱེམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ་ཉིད་
འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་ཟག་མེད་
ཡིན་པས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་ནོ། །

“དུས་གསུམ་པ་ཡི་རྣམ་པ་གསུམ།”

ཞེས་སྒྱིར་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་དམིགས་བསལ་དུ་བྱ་བ་ནི་མ་སྐྱིབ་ལ་
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཐོབ་པ་ནི་སྟོབས་རྒྱུད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཐོབ་བྱ་ཡི་
ཆོས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེའོ། །

མངོན་ཤེས་སྤྱུལ་པ་མ་གཏོགས་པ། །

བསྐྱིབས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་འང་འདོད་པ་ན། །

གཟུགས་ཀྱི་སྤར་ནི་སྐྱེ་བ་མེད། །

ཅེས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྷའི་མིག་དང་། ལྷའི་ན་བའི་མངོན་ཤེས་རྣམ་
པ་གཉིས་དང་། སྤྱལ་པའི་སེམས་དང་གསུམ་པོ་མ་གཏོགས་པ་སྟེ་དེ་དག་
ནི་སྦྱོར་བའི་བྱ་དང་ཕར་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་པས་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་
ཕྱིར། ཐོབ་པ་སྤྲ་དང་ཕྱི་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྦྱེ་བའང་ཡོད་ལ། ཡང་བཟོའི་
གནས་པ་ཁ་ཅིག་དང་སྦྱོད་ལམ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པ་ལའང་ཐོབ་པ་སྤྲ་དང་ཕྱི་
དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྦྱེ་བའང་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །མ་སྐྱིབ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་
ཁོ་ནའི་ཐོབ་པ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྦྱེ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་
དུ་མ་བསྟན་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་
བྱེད་དེ་ཡང་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྦྱེའོ། །འདོད་པ་ན་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་
བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སྤར་ནས་སྦྱེ་བ་མེད་ལ་ཆོས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་དང་
དུས་ཕྱིས་སྦྱེ་བ་ནི་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

མ་ཐོབ་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན། །༡༯

འདས་མ་སྦྱེས་ཀྱི་དེ་རྣམ་གསུམ། །

འདོད་སོགས་གཏོགས་དང་ངི་མེད་ཀྱི་འང་། །

ལམ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོ་ཡི། །

སྦྱེ་བོར་འདོད་དོ་དེ་ཐོབ་དང་། །༢༠

ས་འཕྱོངས་ནས་ནི་རྣམ་ཉམས་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཅི་མ་ཐོབ་པ་ཡང་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་ཡོད་
དམ་ཞེ་ན། མེད་དེ་མ་ཐོབ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་མ་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྐྱེན་
པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། སྤྲུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་པ་གཉིས་གྱི་མ་
ཐོབ་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་མ་ཐོབ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནི་
མེད་དོ། །འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དག་གི་མ་ཐོབ་པ་ནི་དུས་གསུམ་པ་ཡིན་
ཏེ། སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་མ་ཐོབ་པ་དང་། ཐོབ་ནས་རྣམ་པར་ཉམས་
པ་དང་། མ་འོངས་པ་རྣམས་དང་། མིག་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པའི་
མ་ཐོབ་པ་ནི། འདས་པ་ཡང་ཡོད་མ་འོངས་པ་ཡང་ཡོད་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་
ཡོད་དོ། །འདོད་པ་ལ་སོགས་པར་གཏོགས་པ་ཡི་ཆོས་རྣམས་དང་ངི་མ་མེད་
པ་སྟེ། ཟག་མེད་རྣམས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། དེ་ནི་སྐྱེ་བའི་
ཉིན་གྱི་གང་ཟག་གི་དབང་གིས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་
ཐོབ་པ་ནི་ཆོས་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་གནས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཐོབ་པ་བཞིན་
དུ་ཆོས་ཀྱི་དབང་གིས་ནི་རྣམ་པར་མི་བཞག་གོ། །དེས་ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་
སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་
པོར་དེ་དང་དེར་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཉིད་གང་ཞིག་ཡིན་
ཞེ་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ཀྱི་མ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོར་ཡིན་པར་
འདོད་དོ། །དེ་ཡང་འཕགས་པའི་ལམ་དེ་ནས་ཞིག་ཐོབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་

དུ་འདོད་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དེ་ས་འཕྲོས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་ལྟ་བུ་ཐོབ་
པའི་གནས་སྐབས་ན་སྤྲུལ་མའི་གནས་སྐབས་དེ་དང་དེ་ནི་རྣམ་པ་ཉམས་པར་
འགྱུར་རོ། །

སྐལ་མཉམ།

གཉིས་པ།

སྐལ་མཉམ་སེམས་ཅན་འདྲ་བ་ལོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐལ་བ་མཉམ་པའམ་རིས་མཐུན་པ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཅན་
ནང་ཕན་ཚུན་དུ་འདྲ་བ་ལོ། །དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་དུ་
སྐལ་བ་མཉམ་པ་དང་། སེམས་ཅན་དེ་དག་ནི་ཁམས་དང་སྐྱེ་གནས་དང་
རིགས་ལ་སོགས་པ་འདྲ་བ་ཡིན་ལོ། །

འདུ་ཤེས་མེད་པ།

གསུམ་པ་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ནི།

འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་འདུ་ཤེས། །

མེད་པར་སེམས་དང་སེམས་བྱང་རྣམས། །༡།

འགོག་པའོ་རྣམ་སྤྲིན་དེ་འབྲས་ཆེ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ནང་

དུ་སྐྱེས་པར་སེམས་ཅན་དེའི་རྒྱུ་ལ་མ་འོངས་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་
ནམས་དུས་རེ་ཞིག་གི་བར་དུ་འགོག་པའོ། །དེ་ཡང་གཅིག་ཏུ་འདུ་ཤེས་མེད་
པའི་སྒྲིམས་འཇུག་སྒྲིམ་པའི་ནམ་པར་སླིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ལ། དེ་གང་དུ་
སླིན་པའི་གནས་ནི་འབྲས་བུ་ཆེ་བའི་ལྷ་གནས་སུ་སླིན་པར་ཡིན་ནོ། །

འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲིམས་འཇུག

བཞི་པ་སྒྲིམས་འཇུག་གཉིས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རོ་བོ་སོ་སོར་
བཤད། ཉེན་སྲུན་མོང་དུ་བསྐྱུན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདུ་ཤེས་མེད་
པའི་སྒྲིམས་འཇུག་འགོག་པའི་སྒྲིམས་འཇུག་གོ། །དང་པོ་ལ་བདུན་ཏེ། དགག་
བྱ། ལ། ཡིད་བྱེད། རོ་བོ་སྤྱང་འཁྱུར། གང་ཟག་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །དེ་ཡང་།

དེ་བཞིན་འདུ་ཤེས་མེད་སྒྲིམས་འཇུག །

བསམ་གཏན་ཐ་མར་འབྱུང་འདོད་པས། །

དགེ་བའོ་སྐྱེས་ནས་སྤྱང་འཁྱུར་ཉིད། །༡༡

འཕགས་པའི་མ་ཡིན་དུས་གཅིག་འཛོལ། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་
པའི་རྒྱ་ཡི་སྒྲིམས་པར་འཇུག་པ་ཡང་། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནམས་
འགོག་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། དེ་ནི་བསམ་གཏན་ཐ་མར་ཉེ་བསམ་གཏན་
བཞི་པའི་སར་གཏོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅི་ཡི་ཕྱིར་དེ་ལ་སྒྲིམས་པར་

འཇུག་ཅེ་ན། བསམ་པ་སྤྱག་བསྡུལ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་སྟེ་ཐར་པ་འདོད་
པས་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །བཞི་པ་ནི། སྤྲུལ་ཆས་པར་སྒྲིན་པ་ཡིན་པས་ལུང་
མ་བསྟན་པ་ཡིན་པ་དང་། འདི་ནི་དགེ་བ་ཡིན་པའོ། །ལྷ་པ་ནི། འདི་ཡི་ཆམ་
པར་སྒྲིན་པ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་སྤང་པོ་ལྷ་ཡིན་པས་དེར་
སྒྲིས་ནས་ཕྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མེད་དོ། །དྲུག་པ་
ནི། འདི་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་ཡིན་པས་འཕགས་པའི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཆེ་རིང་པོའི་
ནང་དུ་སྒྲེ་བ་ཡིན་པ་ལ་འདི་ནི་མི་ཁོམ་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདུན་
པ་ནི། འདི་ཡི་ཐོབ་པའང་རང་དང་དུས་གཅིག་ཁོ་ནར་འཐོབ་པོ། །

འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག

གཉིས་པ་འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལའང་བདུན་ཉེ། དགག་བྱ་གང་
འགོག་ཡིད་བྱེད་གང་གིས་འཇུག་ས་གང་དུ་གཏོགས། རོ་བོ་གང་ཡིན། ཕྱོང་
འགྱུར་གང་ཞིག་གང་ཟག་གང་གིས། ཇི་ལྟར་ཐོབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །

འགོག་པ་ཞེས་པའང་དེ་བཞིན་ཉིད། །

འདིར་གནས་དོན་དུ་སྤྲིད་ཅེ་སྒྲིས། །

དགེ་བའོ་གཉིས་སུ་ཕྱོང་འགྱུར་དང་། །༩༩

མ་ངེས་འཕགས་པའི་སྒྲོར་བས་འཐོབ། །

ཞེས་གསུངས་ལ། དང་པོ་ནི། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་

པའང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་འགོག་པ་ནི། འདུཤེས་མེད་
པའི་སྟོམས་འཕྱག་དེ་བཞིན་ཉིད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱད་པར་ནི་སྟོམས་
འཕྱག་འདི་ལ་འདུཤེས་དང་ཚོར་བར་རགས་པ་ཞི་བར་གནས་པའི་དོན་དུ་
འཕྱག་པ་ཡིན་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི། སེམས་སྤྲ་བ་སྤྲ་བའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་འགོག་པས། སྲིད་པའི་ཅེ་མོར་སྐྱེས་ཀྱི་ས་པ་ཡིན་པ་
དང་། བཞི་ལ། རོ་བོ་ལུང་དུ་མ་བསྐྱུན་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མེད་པས་
ཟག་བཅས་ཀྱི་དགེ་བའོ། །ལྷ་པ་ནི། འདིར་སྐྱེས་ནས་དང་ལན་གྲངས་གཞན་
ལ་ཕྱོད་འགྱུར་དང་། འདིར་ཡོངས་སུ་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་ན་ཕྱོད་བར་མ་ངེས་
པ་དང་གསུམ་ཡོད་དོ། །དུག་པ་ནི། འཕགས་པའི་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ངི་ལྷ་ཞེ་ན། བདུན་པ་
ནི། སེམས་ཀྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་སྦྱོར་བའི་སྟོན་ནས་འཐོབ་པོ། །འོ་ན་བཙམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཡང་སྦྱོར་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོན་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་
ན། མ་ཡིན་ཏེ།

ཐུབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཐོབ་བྱ། །

དང་པོར་མ་ཡིན་སྐད་ཅིག་མ། །

སུམ་ཅུ་ཅ་བཞིས་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཐུབ་པས་ཟད་པར་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟེན་པ་ན། དེ་
དང་དུས་མཉམ་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་ཐོབ་བྱ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་

ཡང་དང་པོར་སངས་མ་རྒྱས་པའི་དྲུག་སྟེན་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། ཅི་ཡི་ཕྱིར་
ཞེན། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་དང་། སྲིད་
ཅེའི་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་སྤང་བ་ན་བར་ཆད་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
ལམ་དགུ་དགུ་བྱས་པའི་སྐམ་ཅུ་རྩ་བཞིས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རྟེན་སྤྱོད་མོང་དུ་བཤད་པ་ནི།

གཉིས་ཀ་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན།

འགོག་པ་དང་པོར་མིའི་ནང་དུ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚུངས་པར་ནི་སྒྲོམས་འཇུག་གཉིས་ཀར་
འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཁྱད་པར་ནི་འགོག་པའི་སྒྲོམས་
འཇུག་དང་པོར་མིའི་ནང་ནས་སྒྲོ་གསལ་བ་ཡིན་པས་ཐོབ་ལ། ཕྱིས་ཡོངས་སུ་
ཉམས་པ་དག་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་འང་བསྐྱེད་དོ།

སྟོག

ལྷ་པ་སྟོག་ནི།

སྟོག་ནི་ཆེ་ཡིན་འོད་དང་ནི།

རྣམ་ཤེས་རྟེན་གང་ཡིན་པ་ལོ། ༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོག་ཅེས་པ་དེ་ཉིད་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་ཆེ་ཡིན་ལ་དེ་
ཡང་འདོད་གཟུགས་གཉིས་ན་ལྷས་ཀྱི་འོད་དང་ནི། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྟེན་

གང་ཡིན་པའོ།

མཚན་ཉིད།

རྒྱག་པ་མཚན་ཉིད་ནི།

མཚན་ཉིད་དག་ནི་སྐྱེ་བ་དང་། །

ཆ་དང་གནས་དང་མི་རྟག་ཉིད། །

དེ་དག་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་ལ་སོགས། །

དེ་ཆོས་བརྒྱད་དང་གཅིག་ལ་འཇུག །༥

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དག་ནི་སྐྱེ་བ་དང་ཆ་བ་
དང་། གནས་པ་དང་། མི་རྟག་པ་ཉིད་དེ། དེ་ལ་སྐྱེ་བ་ཞེས་པས་ནི་ཆོས་དེ་སྐྱེ་
བར་བྱེད་དོ། །གནས་པས་ནི་གནས་པར་བྱེད་དོ། །ཆ་བས་ནི་རྟིང་པར་བྱེད་
དོ། །མི་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་འཇིག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་ལ་ཡང་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་
བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཆ་བའི་ཆ་བ་དང་། གནས་པའི་གནས་པ་དང་། མི་རྟག་
པའི་མི་རྟག་པའོ། །ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་ཆོས་བརྒྱད་དང་། སྐྱེ་
བའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་གཅིག་ལ་འཇུག་གོ། །ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། སྐྱེ་བ་
ཆོས་བདག་རང་ཉིད་དང་། རྩ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་
མཚན་ཉིད་བརྒྱད་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་དབྱ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་ལ། རྩ་བའི་སྐྱེ་བས་
ནི་བདག་རང་ཉིད་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་བརྒྱད་སྐྱེ་བར་བྱེད་དོ། །སྐྱེ་

བའི་སྐྱེ་བས་ནི་ཙ་བའི་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་སྐྱེ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་དག་རྒྱན་ལ་
འབྱུང་གི་སྐྱད་ཅིག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མ་འོངས་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་
བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། ཁོ་ན་མ་འོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་
དུ་ཅི་ཡི་བྱིར་མི་སྐྱེ་ཞེ་ན།

རྒྱ་དང་རྒྱན་དག་མེད་པར་ནི། །

སྐྱེ་བས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་དང་རྒྱན་དག་མཉམ་དུ་ཆོགས་པར་མེད་པར་ནི། མཚན་
ཉིད་སྐྱེ་བས་བསྐྱེད་བྱ་ཡི་ཆོས་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་མིན་ནོ། །

མིང་གི་ཆོགས་སོགས།

བདུན་པ་མིང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་རྣམ་
པ་གཉིས་ཏེ། མིང་སོགས་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ། ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

མིང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་ནི། །

མིང་དང་དག་དང་ཡི་གེའི་ཆོགས། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མིང་གི་ཆོགས་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ནི། དོན་གྱི་ངོ་བོ་
ཅམ་སྟོན་པར་བྱེད་པ། དཔེར་ན་གཟུགས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་མིང་
དང་། དག་ནི་ཆོག་སྟེ། དཔེར་ན་དོན་གྱི་བྱད་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་གྲེ་མ་
འདུས་བྱས་རྣམས་མི་རྟག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡི་གེའི་ཆོགས་

ནི། མིང་ཆིག་བརྗོད་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་སྟེ་དཔེར་ན་ཨ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉེས་པ་ནི།

འདོད་དང་གཟུགས་གཏོགས་སེམས་ཅན་སྟོན། །

རྒྱ་མཐུན་ལུང་བསྟན་མིན་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མིང་སོགས་དེ་དག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་། གཟུགས་
ཀྱི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་དག་ཡིན་ལ། དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པའང་
ཡིན་ལོ། །རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མ་བསྐྱེབས་ལ་ལུང་དུ་བསྟན་པའང་
མིན་ལོ། །

ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་གཞན་བསྟན་པས་མཐུག་བསྟུ་བ།

གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར་གཞན་བསྟན་པས་མཐུག་བསྟུ་བ་ནི།

དེ་བཞིན། །

སྐལ་མཉམ་ནམ་པར་སྤྲིན་པའང་ཡིན། །

ཁམས་གསུམ་པ་སྟེ་ཐོབ་ནམ་གཉིས། །༤༩

མཆན་ཉིད་ནམས་ཀྱང་སྟོམས་འཐུག་དང་། །

མི་ལྟན་པ་དག་རྒྱ་མཐུན་པ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་སེམས་ཅན་དུ་
སྟོན་པ་དང་། རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། མ་བསྐྱེབས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་
པ་ཡིན་པར་དེ་བཞིན་དུ་སྐལ་མཉམ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་
བ་འབའ་ཞིག་མ་ཡིན་གྱི་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡི་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་
པོ་ནམས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་དག་སྟོན་གྱི་ལས་ལས་སྐྱེས་པའང་ཡིན་ལ་ཁམས་
གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་ཅན་ཡིན་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་འང་
བར་བྱེད་པའི་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཐོབ་པ་ནམས་ནི་རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་
བ་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །མཚན་ཉིད་རྣམས་
ཀྱང་བྱུང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཐོབ་པ་ནི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །སྟོམས་པར་འདུག་
པ་གཉིས་དང་། མི་ལྟན་པའམ་མ་ཐོབ་པ་དག་ནི་རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་
ན་ཡིན་ནོ། །

སྐྱེད་བྱེད་རྒྱ་རྒྱེན་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ།

རྒྱ་རྒྱུག་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྐྱེད་བྱེད་རྒྱ་རྒྱེན་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་ལ་
གཉིས་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་བཤད་པ། རྒྱེན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་རྒྱུག་
བཤད་པ། འབྲས་བྱ་ལྔ་བཤད་པ། རྒྱ་འབྲས་སྤུན་མོང་གི་ཚོས་སོ། །དང་པོ་ལ་

གསུམ་སྟེ། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་རང་བཞིན། ཏུས་ངེས་པས་མཐུག་བསྟུ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། རྒྱ་དང་རྒྱུན་དག་མེད་པར་ནི། རྒྱེ་བས་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་མིན། ཞིས་
པའི་རྒྱ་ནམས་ནི་གང་། རྒྱུན་ནམས་ནི་གང་ཞེ་ན།

བྱེད་རྒྱ་ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། །

སྐལ་མཉམ་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་། །༡༩

ཀུན་ཏུ་འགོ་དང་ནམ་སྒྲིན་དང་། །

རྒྱ་ནི་ནམ་པ་བྱུག་ཏུ་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱན་མོང་གི་རྒྱ་ནི་བྱེད་པའི་
རྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་སོ་སོའི་རྒྱ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཏུས་གཅིག་པ་ལ་སྦྱིར་ལྟན་ཅིག་
འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། བྱེ་བྲག་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་རྒྱ་དང་། ཏུས་ཐ་དད་
པ་ལ་འདྲ་བས་འདྲ་བ་སྐྱེད་པར་སྦྱིར་སྐལ་པར་མཉམ་པའི་རྒྱ་དང་། བྱེ་བྲག་
ཉོན་མོངས་པ་འདྲ་བས་འདྲ་བ་སྐྱེད་པར་ཀུན་ཏུ་འགོའི་རྒྱ་དང་། འབྲས་བུ་མི་
འདྲ་བར་སྐྱེད་པ་ལ་ནམ་པར་སྒྲིན་པའི་རྒྱ་དང་། རྒྱ་ནི་ནམ་པ་བྱུག་ཏུ་ཡིན་
པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་བྱུག་སྟེ། བྱེད་རྒྱ་དང་། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱ། སྐལ་
མཉམ་གྱི་རྒྱ། མཚུངས་ལྟན་གྱི་རྒྱ། ཀུན་འགོའི་རྒྱ། ནམ་སྒྲིན་གྱི་རྒྱའོ། །དེ་ལས་
དང་པོ་ནི།

རང་ལས་གཞན་པ་བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབྲས་བུ་རང་ལས་གཞན་པ་སྤར་ཡོད་པ་དང་། ཏུས་མཉམ་
པ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱེད་རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འབྲས་བུ་དེ་སྦྱོར་བ་ལ་གོགས་མི་བྱེད་
པའི་ངོ་བོར་ཅམ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ལྷན་ཅིག་འབྱུང་གང་པན་ཚུན་འབྲས། །༥༠

འབྱུང་བཞིན་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་དང་། །

སེམས་དང་མཚན་ཉིད་མཚན་གཞི་བཞིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡི་རྒྱ་ནི། ཆོས་གང་དག་པན་ཚུན་
གཅིག་ལ་གཅིག་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་
དག་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་བཞིན་དང་། སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་རྣམས་
དང་། སེམས་དེ་ཉིད་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་
མཚན་གཞི་འདུས་བྱས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

སེམས་ལས་བྱུང་དང་སྟོམ་གཉིས་དང་། །

སེམས་དང་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད། །༥༡

སེམས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་ཏུས་དང་ནི། །

འབྲས་སོགས་དགེ་ལ་སོགས་པས་སོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཆོས་དེ་དག་
ཀྱང་། གང་ཞེ་ན། སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཆོར་བ་དང་སེམས་པ་ལ་སོགས་པ་

ནམས་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་སྟེ་ནམ་པ་
གཉིས་དང་། སེམས་དང་སེམས་བྱུང་དང་སྒྲིམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་མཆན་
ཉིད་སྟེ་གནས་ཀྱི་འཛིག་ལྟ་བུ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། སེམས་ཀྱི་རྗེས་
སྤྱོད་ལྟ་བུ་ཞེས་སོ། །དེ་དག་རི་ལྟར་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱོད་ལྟ་བུ་ཅེ་ན། མདོར་
བསྡུས་ན་སེམས་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྟེ་བ་དང་། ཀ་བ་དང་། འཛིག་པ་ཉིད་
དང་། སྤྱིར་དུས་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་དང་ནི། སྟེས་བྱ་ཡི་བྱེད་པ་དང་། བྲལ་
བའི་འབྲས་བྱ་གཉིས་གང་ཡང་རྒྱུད་བ་གཅིག་པ་དང་། སོགས་པ་ནི་དགེ་བ་
ལ་སོགས་པའི་ནམ་པར་སྒྲིན་པ་དང་རྒྱ་མཐུན་གཅིག་པ་ཉིད་དོ། །དགེ་བ་
དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནམས་གཅིག་པ་
ཡིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ནི།

སྐལ་མཉམ་རྒྱ་ནི་འབྲ་བ་ལོ། །

རང་རིས་ས་པའོ་སྤྱར་སྟེས་ནམས། ༡༥༡

ས་དགའི་ལམ་ནི་པན་ཚུན་དུ། །

མཉམ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན། །

སྤྱོར་བྱུང་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་ཡིན། །

ཐོས་དང་བསམ་བྱུང་ལ་སོགས་པ། ༡༥༢

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ནི་རིགས་འབྲ་བ་ལོ། །དེ་ཡང་དགེ་བའི་

ཡུང་པོ་ལྷ་པོ་དག་ནི། སན་ཚུན་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེལ་བར་མཉམ་པ་ཡི་རྒྱ་
ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་སོ་སོར་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི་དགེ་བ་
ཅམ་འདྲ་བས་ནི་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཡང་སྐྱེལ་
མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལས་སྟེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཟག་མེད་སྐྱད་ཅིག་མ་
དང་པོ་མ་ཡིན་པ་ཀྱན་ལ་དེ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞིང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་
ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ནི་
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཅི་འདྲ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱེལ་བར་
མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་
རྒྱག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་གི་སྐྱེལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་སྤང་བྱ་རིས་ལྷ་
ལས་རང་གི་རིས་པ་ཡིན་པ་དང་ནི། དེ་ཡང་འདོད་ཁམས་པའི་ཆོས་སྦྱེས་
པ་ལྟ་བུ་རང་གི་ས་པའོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཟག་གི་རྒྱད་གཅིག་གིས་བསྐྱེས་
པར་གྱུར་པས་སྤར་སྦྱེས་པར་གྱུར་པ་དེ་རྣམས་ནི་ཕྱི་མ་སྦྱེས་པ་དང་མ་སྦྱེ་
པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤང་བྱ་རིས་གཞན་དང་
ས་གཞན་དང་། གང་ཟག་གི་རྒྱད་གཞན་དང་། དུས་མཉམ་པ་ཡིན་པ་རྣམས་
ལ་ནི་སྐྱེལ་མཉམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་ལ། ཟག་མེད་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བཞུགས་མི་ལྷོགས་མེད་པ་
དང་། དེ་ཡི་དངོས་གཞི་བྱད་པར་ཅན་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པོའི་དངོས་
གཞི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པ་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་ས་དགའི་ཟག་པ་

མེད་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དེ་ནམས་ནི། སན་ཚུན་དུ་སྐལ་བར་མཉམ་པའི་
རྒྱར་འགྱུར་བར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་མཉམ་པ་དང་བྱད་པར་ཅན་གྱི་ཡིན་པ་
སྟེ། སྤྱག་བསལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནི་མཉམ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་
ཕྱི་མ་དང་། བྱད་པར་སྤྱག་བསལ་ཆོས་ཤེས་སོགས་དང་། སྒྲོམ་ལམ་དང་མི་
སྒོལ་ལམ་གྱི་ཡིན་པའི་བར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་ཡང་
མཉམ་པ་རང་ཉིད་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང་། དད་མོས་དང་། མཐོང་
ཐོབ་དང་། དུས་སྒྱུར་དང་། དུས་མིན་སྒྱུར་གྱི་བར་གྱི་བྱད་པར་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ།

ཡང་ཟག་མེད་དུ་མ་ཟད་སྒྱུར་བ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཉམ་པ་དང་བྱད་པར་ཅན་དེ་གཉིས་ཁོ་ནའི་སྐལ་བ་མཉམ་
པའི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་དམན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། ཐོས་པ་
དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་སྒྱུར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དེ་
དག་འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པའི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ནམས་ནི། ཐོས་
པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱི་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །བསམ་
པ་ལས་བྱུང་བ་ནམས་ནི་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་ལས་
བྱུང་བ་ནི་འདོད་པ་ན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གཟུགས་ན་སྒྱུད་པའི་ཐོས་པ་ལས་
བྱུང་བ་ནམས་ནི་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱི་
སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་སྟེ། བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་དེ་ན་མེད་པའི་བྱིར་
རོ། །སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ནམས་ནི་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ནམས་ཁོ་ནའི་སྐལ་

མཉམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཡི་ཞོར་ལ་ལྷང་མ་བསྟན་དང་། དགེ་བ་སྦྱིས་ཐོབ་
ནམས་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནམས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་དུ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་
ཡིན་པར་བསྟན་རྟོ། །

བཞི་པ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱ་ནི།

མཚུངས་ལྡན་རྒྱ་ནི་སེམས་དག་དང་། །

སེམས་བྱུང་རྟེན་མཚུངས་ཅན་ནམས་སོ། །

ཞེས་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཕན་ཚུན་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྒྱ་ནི། གཙུ་
བོའི་སེམས་དག་དང་། འདིའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེ་
ནམས་མིག་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་དབང་པོ་མཚུངས་པ་ཅན་ནམས་སོ། །ཞེས་
པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྟེན་དབང་པོ་མཚུངས་པ། དམིགས་པ་ཡུལ་མཚུངས་པ། དུས་
ད་ལྟ་བ་མཚུངས་པ། རྣམ་པ་འཛིན་སྟངས་མཚུངས་པ། རྣམ་རེ་རེ་མཚུངས་
པ་སྟེ། མཚུངས་པ་ནམས་པ་ལྡེའི་སྟོན་པ་ཕན་ཚུན་རྒྱ་ཡིན་པར་མཚུངས་ཞེས་
བྱ་བའི་དོན་ནོ། །

ལྔ་པ་ཀུན་འགོ་རྒྱ་ནི།

ཀུན་འགོ་ཞེས་བྱ་རྟེན་མོངས་ཅན། །

ནམས་ཀྱི་རང་ས་ཀུན་འགོ་སྟེ། །༥༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཀུན་འགོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ནི། ཉོན་མོངས་པ་
ནམས་ཀྱི་ཡིན་པ། དེ་ཡང་རང་གི་ས་པ་ཀུན་ཏུ་འགོ་བ་སྟེ་སྦྱིས་བྱིན་པར་

ལྷུ་པ། དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐུལ་མཐོང་སྤང་གི་ལྟ་བ་ནམ་ལྟ་དང་། ཐེ་ཚོམ་
དང་། མ་རིག་པ་སྟེ་བདུན་དང་། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གི་ལྟ་བ་མཆོག་
འཛིན་དང་། ལོག་ལྟ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། མ་རིག་པ་དང་བཞི་སྟེ་བཅུ་
གཅིག་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་ཡང་བཅུ་གཅིག་རེ་བཅས་སྤྲུལ་ཅུ་སོ་གསུམ་
མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་དེ་ནམས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་ཕྱི་མ་
ནམས་གྱི་ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོས་གྱི་
སྤྱན་མོང་གི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་པས་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ནམ་པར་
བཞག་གོ། །

དུག་པ་ནམ་པར་སྦྱིན་པའི་རྒྱ་ནི།

ནམ་སྦྱིན་རྒྱ་ནི་མི་དགེ་དང་། །

དགེ་བ་ཟག་བཅས་ནམས་ཁོ་ན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ནམ་པར་སྦྱིན་པའི་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ནི། མི་དགེ་
བའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་ཀ་དང་། དགེ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
ནམས་ཁོ་ན་ཡིན་པ་སྟེ། འབྲས་བུ་ནམ་པར་སྦྱིན་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ལུང་མ་བསྟན་ནམས་སྟོབས་རྒྱུད་བ་ཡིན་པས་ས་བོན་རུལ་བ་ལྟ་བུ་
དང་ནི། ཟག་པ་མེད་པ་ནམས་ནི་སྟེད་པའི་རྒྱན་མེད་པས་ས་བོན་སྐམ་པོ་ལྟ་
བུ་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ནམ་པར་སྦྱིན་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དུས་ངེས་པས་མཚུག་བསྐྱུ་བ་ནི། རྒྱ་དེ་དག་གི་དུས་

ངེས་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་དོན་གྱིས་བཤད་མོད་ཀྱི་མདོར་བསྟུན་ཙམ་ལས་
མ་བཤད་པས་དེའི་ཕྱིར།

ཀུན་འགྲོ་སྐལ་མཉམ་དུས་གཉིས་པ། །

གསུམ་པོ་དག་ནི་དུས་གསུམ་པ། ༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀུན་འགྲོའི་རྒྱ་དང་། སྐལ་པར་མཉམ་པའི་རྒྱ་གཉིས་ནི་དུས་
གཉིས་པ་སྟེ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་
དང་ནི། མཚུངས་པར་ལྟན་པ་དང་། རྣམ་པར་སློན་པའི་རྒྱ་གསུམ་པོ་དག་ནི་
དུས་གསུམ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །བྱེད་རྒྱ་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དུས་ཐམས་
ཅད་པ་དང་། དུས་དང་བྲལ་བ་ཡང་རིགས་པར་བྱའོ། །

འབྲས་བྱ་ལྔ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འབྲས་བྱ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་
དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་དེ་དག་གང་གི་ཡིན་པའི་འབྲས་
བྱ་དེ་དག་གང་ཞེ་ན།

འདུས་བྱས་བྲལ་བཅས་འབྲས་བྱ་ཡིན། །

འདུས་མ་བྱས་ལ་དེ་དག་ཟེད། །

ཅས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འདུས་བྱས་ལ་རྣམ་སློན་དང་། རྒྱ་མཐུན་
དང་། བདག་པོ་དང་། རྒྱུས་བྱའི་བྱེད་འབྲས་ཏེ་འབྲས་བྱ་བྱེད་དང་བཞི་

དང་། འདུས་མ་བྱས་ལ་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་འབྲས་ཏེ་ཟག་བཅས་གཉིན་
པོས་བྲལ་བ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དང་བཅས་པ་འབྲས་བུ་ཡིན་གྱི་འདུས་
མ་བྱས་ལ་དེ་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་བྱག་དང་འབྲས་བུ་ལྡེ་པོ་དེ་དག་མེད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱ་གང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ། འབྲས་བུ་
ལྡེ་པོ་སོ་སོའི་ངོ་བོའོ། དང་པོ་ནི།

ནམ་སྤྲིན་འབྲས་བུ་ཐ་མའི་ཡིན། །

བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དང་པོའི་ཡིན། ༥༦

རྒྱ་མཐུན་སྐལ་མཉམ་ཀུན་འགོ་བའི། །

སྐྱེས་བུ་པ་ནི་གཉིས་ཀྱི་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཐ་མ་ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་
རྒྱ་ཡི་ཡིན་ནོ། །བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི་དང་པོའི་སྟེ་བྱེད་རྒྱའི་འབྲས་བུ་ཡིན་
ནོ། །རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་སྐལ་བར་མཉམ་པའི་རྒྱ་དང་ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་
རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ལྷན་ཅིག་
འབྱུང་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཆོས་གང་
གིས་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུས་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་སྟེ། དེ་ནི་ནམ་
པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་དག་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལྡེ་སྟེ། རྒྱ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་
བུ། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ། སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ། བདག་པོའི་འབྲས་

བུའོ། །དང་པོ་ནི།

ནམ་སྒྲིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །

སེམས་ཅན་བརྗོད་ལུང་བསྟན་ཕྱིས་འབྱུང་། །༥༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟག་བཅས་དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་ཀྱི་ནམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་
བུ་ནི། རོ་བོ་མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཅམ་
ནི་ཕྱི་ཡི་འབྱུང་བ་ལ་ཡང་ཡོད་པས། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལས་སྐྱེས་པའི་
སེམས་ཅན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཅམ་ཡང་མིག་སོགས་དབང་པོ་
རྒྱས་བྱུང་དང་རྒྱ་མཐུན་ལ་ཡང་ཡོད་པས། ལུང་དུ་བསྟན་པ་ཡི་ཆོས་ལས་
ཕྱིས་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རྒྱ་མཐུན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་རང་གི་རྒྱ་དང་
འབྲས་བུའོ། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་
སྟེ། སྐལ་བར་མཉམ་པ་དང་ཀྱན་ཏུ་འགོ་བའི་རྒྱ་དག་གི་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

བྲལ་བ་སྒྲོ་ཡིས་ཟད་པ་འོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ནི་སྒྲོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་
སྤང་བུ་ཉོན་མོངས་པའམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཟད་དེ་སོ་སོར་

བརྟགས་འགོག་གང་ཡིན་པའོ།

བཞི་པ་ནི།

གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་སྐྱེས་པའོ།

འབྲས་དེ་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེས། ༥༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་གང་
ཞིག་སྐྱེས་པའི་འབྲས་བུ་དེ་ནི་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །དཔེར་ན་ས་འོག་མའི་སྦྱོར་བའི་སེམས་ཀྱིས་ས་གོང་མའི་ཉིང་དེ་འཛིན་
དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་འཛིག་ཉིན་ཆོས་མཆོག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟག་པ་
མེད་པའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་སྦྱུལ་པའི་སེམས་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའོ།

ལྔ་པ་ནི།

སྟོན་བྱང་མ་ཡིན་འདུས་བྱས་ནི།

འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་བདག་པོའི་འབྲས།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབྲས་བུ་རང་གི་སྟོན་བྱ་བྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་འདུས་བྱས་
ཀྱི་ཆོས་གསར་བྱ་སྐྱེས་པ་ལ་དུས་མཉམ་པ་དང་། ཕྱིས་བྱང་བ་དེ་རྣམས་ནི་
འདུས་བྱས་ཁོ་ནའི་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར་ན་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བའི་སྦྱ་སྦྱས་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་རྒྱ་འབྲས་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱས་འབྲས་བུ་

འཛིན་འབྲིན་གྱི་དུས་དང་། འབྲས་བུ་གང་རྒྱ་གང་ལས་སྐྱེས་པའོ། དང་པོ་ནི།

ལྷ་པོ་ད་ལྟར་འབྲས་བུ་འཛིན། །

གཉིས་ནི་རབ་རྒྱ་འབྲིན་པར་བྱེད། །༥༧

ད་ལྟར་གྱི་དང་འདས་པ་དག །

གཅིག་ནི་འདས་པས་འབྲིན་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱེད་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་རྒྱ་ལྷ་པོ་ནི་ད་ལྟར་འབྲས་བུ་འཛིན་
ཏེ། དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་བབྱུང་བེན་པའི་བྱིར་ན་འདས་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་ཡིན་
ལ། སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མ་འོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་ཡིན་
ནོ། བྱེད་རྒྱའི་རྒྱ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དེ་ནི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་
མ་ངེས་པས་ན་མ་བཟོད་དོ། འཛིན་ཞེས་བུ་བའི་དོན་ནི་མན་པར་བྱེད་པ་
དེ་ས་བོན་གྱི་དངོས་པོར་ཉེ་བར་གནས་པའི་དོན་ནོ། ལྟན་ཅིག་འབྱུང་བ་
དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་རྒྱ་གཉིས་ནི་འབྲས་བུ་འཛིན་པ་དང་འབྲིན་པ་
དུས་མཉམ་པ་ཡིན་པས། ད་ལྟར་རབ་རྒྱ་འབྲས་བུ་འབྲིན་པར་བྱེད་དོ། གླེལ་
བར་མཉམ་པའི་རྒྱ་དང་ཀུན་རྒྱ་འགོ་བའི་རྒྱ་ད་ལྟར་གྱིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱ་འབྲས་
བུ་འབྲིན་པ་དང་། འདས་པ་དག་གིས་འབྲས་བུ་འབྲིན་པར་བྱེད་དོ། གཅིག་
སྟེ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་ནི་འདས་པས་འབྲས་བུ་འབྲིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་
ལྟན་ཅིག་གམ་དེ་མ་ཐག་རྒྱ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མེད་པ་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ། འབྲས་བུ་གང་ཞིག་རྒྱ་གང་ལས་སྐྱེས་པ་ནི།

ཉོན་མོངས་ཅན་དང་ནམ་སྤྲིན་སྦྲེས། །

ལྷག་དང་དང་པོ་འཕགས་རིམ་བཞིན། །༦༠

ནམ་སྤྲིན་ཀུན་འགྲོ་དེ་གཉིས་དང་། །

སྐལ་མཉམ་མ་གཏོགས་ལྷག་ལས་སྦྲེས། །

སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། །

མཚུངས་ལྡན་མ་གཏོགས་གཞན་དེ་བཞིན། །༦༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་གང་ཞིག་རྒྱ་དུ་ཞིག་གིས་སྦྲེད་པར་བྱེད་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། ཆོས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཞིག་དང་། དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་ཀྱི་ནམ་
སྤྲིན་ལས་སྦྲེས་པ་ཞིག་དང་། ཆོས་ལྷག་མ་ནམ་སྤྲིན་སྦྲེས་མ་གཏོགས་པའི་
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནམས་དང་། ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་མ་གཏོགས་
པའི་དགེ་བ་ནམས་དང་། ཟག་མེད་དང་པོའི་འཕགས་པ་དེ་ནམས་ནི་རིམ་
པ་བཞིན་དུ་ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་རྒྱ་མ་གཏོགས་པ་ལྷག་མ་ལྷ་ལས་སྦྲེས་པ་
དང་། ཀུན་དུ་འགྲོའི་རྒྱ་མ་གཏོགས་ནམ་པ་ལྷ་དང་། དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་
པ་རྒྱ་བཞི་དང་། དེ་གཉིས་དང་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་བཅས་པ་མ་གཏོགས་
པའི་ལྷག་མ་གསུམ་ལས་སྦྲེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་བཞི་པོ་བསྟན་པ་དེ་དག་
གང་ཞིག་ཡིན་སྟུམ་པ་ལ། དེ་ཡང་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནམས་
ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གང་དག་སེམས་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་ཅན་
ཀྱི་ཆོས་དེ་དག་རི་ལྷ་བྱུང་སྦྲེས་ཤེ་ན། དེ་དག་ནི་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་རྒྱ་

ནི་མ་གཏོགས་པ་གཞན་ནམས་ནི་སྤྲུལ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་སྟེ། དེ་ལ་གཟུགས་
ཅན་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ནམས་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ནམས་ནི་
རྒྱ་བཞི་ལས་སོ། །ལྷག་མ་ནམས་ནི་རྒྱ་གསུམ་ལས་སོ། །ཟག་པ་མེད་པའི་སྐད་
ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་རྒྱ་གཉིས་ལས་སྐྱེ་བ་སྟེ་རྒྱ་གཅིག་ལས་འབྱུང་བའི་ཆོས་ནི་
འགའ་ཡང་མེད་དོ། །

རྒྱན་མདོར་བསྟན།

གཉིས་པ་རྒྱན་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་
པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྒྱན་ནི་བཞི་པོ་དག་ཏུ་གསུངས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱན་ནམས་ནི་གང་དག་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱན་ནི་བཞི་པོ་དག་
ཏུ་གསུངས་ཞེས། །གང་ལས་གསུངས་ཤི་ན། མདོ་ལས།

“རྒྱན་ནི་བཞི་སྟེ། རྒྱུ་རྒྱན་དང་། དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱན་

དང་། དམིགས་པའི་རྒྱན་དང་། བདག་པོའི་རྒྱན་ནོ། །”

ཞེས་གསུངས་སོ། །

རྒྱན་བཞི་སོ་སོའི་རང་བཞིན།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། རྒྱན་བཞི་སོ་

སོའི་རང་བཞིན། རྒྱུ་གང་དུས་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ། དངོས་པོ་གང་རྒྱུ་
དུ་ལས་སྐྱེ་བ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། རྒྱ་
རྒྱུ། དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུ། དམིགས་པའི་རྒྱུ། བདག་པོའི་རྒྱུ་ནོ། །དང་པོ་ནི།
རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ་ལྡེ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱའི་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། རྒྱ་དུག་ལས་བྱེད་རྒྱ་མ་
གཏོགས་པའི་རྒྱ་ལྡེ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སེམས་དང་སེམས་བྱུང་སྐྱེས་པ་ནམས། །

ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག །༥༡

ཅེས་གསུངས་ཏེ། གཙོ་བའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་སྐྱེས་པ་དེ་ནམས་
ནི་དགྲ་བཅོམ་པའི་སེམས་ཐ་མ་མིན་པ་ཐམས་ཅད་ནི། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་
པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་པ་ཡིན་ལ་དེ་མ་ཐག་པ་ཡང་ཡིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དམིགས་པ་ཆོས་ནམས་ཐམས་ཅད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དམིགས་པའི་རྒྱུ་ནི། གཟུགས་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ། དེ་ཡང་མིག་སོགས་ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པར་མཚུངས་
ལྡན་དང་བཅས་པའི་དམིགས་པ་ནི། གཟུགས་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་ནམ་པ་
ལྡན་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི།

བྱེད་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་དག་པོར་བཤད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་བྱག་ལས་བྱེད་རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་བཞི་ལས་བདག་
པོའི་རྒྱ་བྱ་བ་ཤད་དོ། །

རྒྱ་གང་དུས་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱ་གང་དུས་གང་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ནི། འོ་ན་རྒྱ་དེ་དག་
བྱ་བ་བྱེད་པ་ན་གནས་སྐབས་གང་གི་ཚེས་ལ་བྱེད་ཅེ་ན།

རྒྱ་གཉིས་པོ་དག་འགག་པ་ལ། །

བྱ་བ་བྱེད་དོ་གསུམ་པོ་ནི། ༡༦༩

སྒྲེ་ལ་འོ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡི། །

རྒྱ་དག་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ཡིན། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱའི་རྒྱ་ལ་ལྟ་ཡོད་པའི་ལྟ་བུ་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་
མཚུངས་པར་ལྟ་བུ་པའི་རྒྱ་ཅམ་པ་གཉིས་པོ་དག་ནི། འགག་པ་ལ་ཕྱོགས་པ་
ད་ལྟ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་དང་ཀུན་ཏུ་འགོ་བ་དང་ནམ་
པར་སྤོན་པའི་རྒྱ་གསུམ་པོ་ནི། སྒྲེ་བ་ལ་ཕྱོགས་པ་མ་འོངས་པ་ལ་འོ། །རྒྱའི་
རྒྱ་དེ་ལས་གཞན་པ་ཡི་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱ་དང་། དམིགས་པའི་རྒྱ་དག་
རྒྱའི་རྒྱ་ལ་ནམ་པ་གཉིས་སུ་བྱེས་ནས་བཤད་པ་ཡི་གོ་རིམ་དེ་ལས་བསྐྱོག་

པ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ནི་སྐབས་འབྱེད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པ་མ་འོངས་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །དམིགས་
པའི་རྒྱུན་ནི། ད་ལྟར་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ནམས་ཀྱིས་འཛིན་
པའི་ཕྱིར། །འགག་པ་ལ་སྟོགས་པ་ད་ལྟ་བ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །བདག་པོའི་རྒྱུན་
ནི། གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་མ་བསྐྱབས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གནས་པས་
འདི་ཡི་བྱ་བ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྒྱུན་དུ་ལས་སྐྱེ་བ།

གསུམ་པ་དངོས་པོ་གང་ཞིག་རྒྱུན་དུ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི།

བཞི་ཡིས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ནམས། །

གསུམ་གྱིས་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་གཉིས། །༦༥

གཞན་ནི་གཉིས་པོ་དག་ལས་སྐྱེ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱུའི་རྒྱུན་དང་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་དང་
དམིགས་པའི་རྒྱུན་དང་བདག་པོའི་རྒྱུན་བཞི་ཡིས་ནི། སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བ་ནམས་སྐྱེས་སོ། །དམིགས་རྒྱུན་མ་གཏོགས་པར་རྒྱུན་གསུམ་གྱིས་
ནི། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
ནམ་པ་གཉིས་སྐྱེས་སོ། །གཞན་ལྟར་པ་མ་ཡིན་པ་ནམས་དང་འདུས་བྱས་གྱི་
ཆོས་ནམས་ནི། རྒྱུའི་རྒྱུན་དང་བདག་པོའི་རྒྱུན་ནམ་པ་གཉིས་པོ་དག་ལས་

སྒྲེལ།

དབང་ཕྱག་སོགས་མིན་རིམ་སོགས་ཕྱིར།

དེའི་རྒྱ་འབྲང་བ་ནམ་པ་གཉིས།

འབྲང་ལས་ཀྱང་པའི་ནམ་པ་ལ། ༡༥

འབྲང་ཀྱང་ནམ་གསུམ་པན་ཚུན་དུ།

འབྲང་བ་ནམས་ཀྱི་དེ་ནམ་གཅིག།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། བྱེ་བྲག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱི་རོལ་པས་འདོད་པའི་དབང་
ཕྱག་དང་གཙོ་བོ་དང་བདག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཏུས་
རིམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་འབྲང་བ་དང་། ཡུལ་རེས་འགར་འབྲང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱ་རྟག་པ་དང་འབྲས་བྱ་མི་རྟག་པ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་
རྟོ། །འབྲང་བ་དེ་ཡི་རྒྱ་སྒྲ་མ་རིགས་མཐུན་གྱིས། བྱི་མ་སྐལ་བར་མཉམ་པ་དང་
ཏུས་མཉམ་པའི་འབྲང་བ་པན་ཚུན་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འབྲང་བ་སྟེ་ནམ་པ་གཉིས་
དང་། འབྲང་བ་ནམས་ཐམས་ཅད་འབྲང་བ་ལས་ཀྱང་པ་ཡི་རྒྱ་ནི་ནམ་པ་
སྒྲ་ཡིན་པ་སྟེ། འབྲང་བ་དེ་ནམས་ཀྱིས་འབྲང་ཀྱང་དེ་ནམས་སྒྲིས་པའི་ཕྱིར་
དང་། འབྲང་ཀྱང་དེ་ནམས་འབྲང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲང་ཀྱང་
དེ་ནམས་ནི་འབྲང་བ་དེ་ནམས་ཀྱིས་གནས་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲང་ཀྱང་དེ་
ནམས་རྒྱན་མ་ཆད་པར་བརྟེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འབྲང་ཀྱང་དེ་
ནམས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །འབྲང་བ་

ལས་གྱུར་པ་དག་ནི་སྐྱེ་ཚུན་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་དང་། སྐལ་བར་མཉམ་པ་
དང་། རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་རྒྱ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་སྐྱེ་ཚུན་དུ་རྒྱ་ཡིན་ལ་འབྱུང་
གྱུར་གྱིས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་དེ་རྣམ་པ་གཅིག་ཁོན་བྱེད་པ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་
ཡང་ཆེ་འདྲིའི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལས་སྟེ། བ་བྱི་མའི་རྣམ་སྦྱིན་སྟེས་ཀྱི་
དབང་པོའི་ཆོགས་པ་ན་ཡོད་པའི་འབྱུང་བ་དེ་རྣམས་སྟེ། བའོ། །

སེམས་བརྩ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ།

བཞི་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་བྲག་དུ་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སེམས་
བརྩ་གཉིས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་ཚུལ། དེ་ཡི་སེམས་ཉི་ཤུར་བཤད་
པ། སེམས་བརྩ་གཉིས་གང་ལ་དུར་རྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེམས་
བརྩ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་ཡིད་དགེ་དང་མི་དགེ་དང་། །

བསྐྱིབས་པ་དང་ནི་མ་བསྐྱིབས་པ། །༥༥

གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་དག་ན། །

མི་དགེ་ལས་གཞན་ཟག་མེད་གཉིས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ད་ནི་སེམས་གང་གི་མཐུག་ཐོགས་སུ་གང་འབྱུང་བ་ངེས་
པའི་བྱིར་དུ་མདོར་བསྟུན་སེམས་ནི་རྣམ་པ་བརྩ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པའི་
ཁམས་ན་སེམས་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་
དང་། བསྐྱིབས་ལ་ལྷུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང་མ་བསྐྱིབས་ལྷུང་དུ་མ་བསྟན་

པའོ། གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པ་དག་ན་མི་དགེ་བའི་སེམས་མེད་པས་དེ་
ལས་གཞན་པ་དགེ་བ་དང་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་
བསྟན་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པའི་བཙུ་པོ་དེ་དག་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
ལ། ཟག་པ་མེད་པ་ལ་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་བཙུ་གཉིས་
སོ། །

གཉིས་ལ་གཉིས་ཏེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་པ། ཟག་མེད་ཀྱི་
དབང་དུ་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། འདོད་པའི་སེམས་ཀྱི། གཞུགས་
ཀྱི་སེམས་ཀྱི། གཞུགས་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་སེམས་དགེ་བ་ལས་སེམས་དག།

དེ་ནི་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ན་ལས། །༥༥

མི་དགེ་བ་ནི་བཙུ་དག་ལས། །

དེ་ལས་བཞི་སྟེ་བསྐྱབས་དེ་བཞིན། །

མ་བསྐྱབས་པ་ནི་ལྷ་དག་ལས། །

དེ་ལས་མཇུག་ཐོགས་སེམས་བདུན་འོ། །༥༦

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ལ་ཆོའམ་གནས་སྐབས་བརྒྱད་ཡོད་
པ་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆོ་དང་། ས་མཚུངས་གྱི་ཆོ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་
ཆོ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོ་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྷང་བའི་ཆོ་
དང་། སྟོམས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཆོ་དང་། སྤྲུལ་པ་ལ་

འཇུག་པའི་ཆེ་དང་། དེ་ལས་ལྷང་བའི་ཆེ་དེ་ལྟར་ན་འདོད་པའི་སེམས་དགེ་
བ་གཅིག་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་འདིའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་དགུ་འབྱུང་
བ་སྲིད་པ་སྟེ།

དེ་ཡང་འདོད་ཁམས་རང་གི་ས་པ་བཞི་སྟེ། རྒྱུན་གྱི་ཆེ་ན་རང་
ལས་རང་དང་། ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆེ་ན་གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། ཡང་ཉིང་
ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་ན་སྟོབ་པའི་སེམས་དང་མི་སྟོབ་པའི་
སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། གཞུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་གསུམ་
དང་། འཆི་འཕོས་ནས་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཆེ་ན་གཞུགས་ཀྱི་བསྐྱིབས་
ལུང་མ་བསྟན་དང་། གཞུགས་མེད་ན་སྦྱོད་པའི་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་
དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་དགུ་འབྱུང་སྲིད་པ་ལ། ཡང་འདོད་པའི་སེམས་དགེ་
བ་དེ་ནི་གཞུགས་མེད་པ་ན་སྦྱོད་པ་ཡི་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་མ་གཏོགས་
པའི་རྒྱུན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆེ་ན་འདོད་ཁམས་རང་གི་ས་པའི་སེམས་བཞི་
ལས་འབྱུང་བ་དང་། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྷང་བའི་ཆེ་ན་གཞུགས་ཀྱི་དགེ་བ་
དང་། སྟོབ་མི་སྟོབ་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་འབྱུང་བ་དང་། སྟོམས་
འཇུག་ཉིན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཆེ་ན་གཞུགས་ཀྱི་བསྐྱིབས་པའི་
སེམས་དང་བཅས་ཏེ་བརྒྱད་པོ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་ངོ་། །

ཡང་འདོད་ཁམས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ཡི་སེམས་དེ་ཉིད་ནི་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་
པའི་སེམས་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་སེམས་བརྒྱུ་པོ་དག་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་

སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆེན་རང་གི་ས་པའི་བཞི་ལས་འབྱུང་
བ་དང་། འདོད་ཁམས་སུ་གོང་མ་ནས་མར་ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བའི་གནས་
སྐབས་ན་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཇུག་
ཐོགས་སུ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་སེམས་དེ་ཉིད་འབྱུང་ངོ་། ཡང་འདོད་
ཁམས་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་སེམས་དེ་ལས་མཇུག་ཐོགས་སུ་སེམས་རྣམ་པ་བཞི་
འབྱུང་སྟེ། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆེན་འདོད་ཁམས་རང་གི་ས་པ་དག་
ཁོ་ནའོ། ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་པའི་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་དེ་ཉིད་ཀྱང་
སེམས་བརྩ་པོ་དག་ལས་དང་། དེ་ལས་ཡང་བཞི་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་ནི། སྤྲ་
མ་མི་དགེ་བ་དེ་བཞིན་ནོ། འདོད་ཁམས་ཀྱི་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་ཀྱི་
སེམས་དེ་ཉིད་ནི། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆེན་འདོད་ཁམས་རང་སའི་བཞི་
དང་། གཞུགས་ཀྱི་སེམས་དགེ་བ་སྒྱུར་བྱུང་ལས་འདོད་པའི་སྤྲལ་པའི་སེམས་
ལུང་མ་བསྟན་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དག་ལས་འབྱུང་
བ་ཡིན་ལ། ཡང་མ་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་དེ་ལས་མཇུག་ཐོགས་སུ་ནི། རྒྱན་
དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆེན་རང་སའི་སེམས་བཞི་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བ་
དང་། གཞུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་ཏེ་རྣམ་པ་གཉིས་
དང་། གཞུགས་མེད་པའི་བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་སེམས་རྣམ་
པ་བདུན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞུགས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི།

གཞུགས་ན་དགེ་ལས་བརྩ་གཅིག་གོ།

དེ་ནི་དགུ་ཡི་མཇུག་ཐོགས་སུ།

བསྐྱབས་པ་བརྒྱད་ལས་དེ་ལས་རྩག།

མ་བསྐྱབས་པ་ནི་གསུམ་ལས་སོ། ༡༤

དེ་ལས་རྩག་སྟེ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་དགེ་བ་ལས་གཞུགས་མེད་པ་
ན་སྟོང་པའི་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་པ་མ་གཏོགས་པ་སེམས་བརྩ་གཅིག་
གོ་ཞེས་པ་སྟེ། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆེ་ན་རང་གི་ས་པའི་སེམས་གསུམ་
དང་། སྟོམས་འཇུག་ལས་ལྡང་བའི་ཆེ་ན་འདོད་པའི་དགེ་བ་དང་། སྤྱལ་
པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆེ་ན་འདོད་པའི་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་དང་། ཉིང་
མཆམས་སྦྱར་བའི་ཆེ་ན་འདོད་པའི་མི་དགེ་བ་དང་བསྐྱབས་པ་ནམ་པ་
གཉིས། གཞུགས་མེད་ཁམས་པའི་བསྐྱབས་པའི་སེམས་དང་། སྟོམས་འཇུག་
གི་ཆེ་ན་གཞུགས་མེད་པའི་དགེ་བ་དང་ཟག་མེད་ནམ་པ་གཉིས་ནམས་
འབྱུང་བ་ཡིན་པས་སོ།

གཞུགས་ཀྱི་དགེ་བ་དེ་ཉིད་ནི། འདོད་པ་ན་སྟོང་པའི་ཉོན་མོངས་
པ་ཅན་ཀྱི་སེམས་གཉིས་དང་། གཞུགས་མེད་ཀྱི་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་
པ་མ་གཏོགས་པ་སེམས་དགུ་ཡི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ངོ། །ཡང་གཞུགས་
ཀྱི་བསྐྱབས་པའི་སེམས་དེ་ཉིད་ནི། འདོད་པ་ན་སྟོང་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་

ནམ་པ་གཉིས་དང་། སློབ་མི་སློབ་ནམ་པ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་སེམས་བརྒྱད་
ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། གཞུགས་ཀྱི་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་དེ་
ལས་གཞུགས་ཁམས་རང་གི་ས་པའི་སེམས་གསུམ་དང་། འདོད་ཁམས་ཀྱི་མ་
བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་སྟེ་སེམས་ནམ་པ་རྒྱག་འབྱུང་
ངོ་། །ཡང་གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་པའི་སེམས་དེ་ཉིད་
ནི། གཞུགས་ཁམས་རང་གི་ས་པའི་སེམས་གསུམ་ཁོ་ན་ལས་རྒྱན་དང་ས་
མཚུངས་ཀྱི་ཆོ་ན་འབྱུང་བས་སོ། །གཞུགས་ཀྱི་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་
སེམས་དེ་ལས་རྒྱན་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆོ་ན་རང་སའི་གསུམ་དང་། ཉིང་མཆོམས་
སྦྱོར་བའི་ཆོ་ན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གཉིས་དང་། གཞུགས་མེད་པའི་
ཉོན་མོངས་ཅན་དང་རྒྱག་དག་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་གཞུགས་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་དབང་རྒྱ་བྱས་པ་ནི།

གཞུགས་མེད་པའང་། །

དེ་ཡི་ཚུལ་ལོ་དགེ་བ་ལས། །

སེམས་དགུ་དག་གོ་དེ་རྒྱག་གི། །

བསྐྱིབས་པ་ལས་བདུན་དེ་དེ་བཞིན། །^{༡༠}

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གཞུགས་མེད་པའི་མ་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་
པའང་རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆོ་ན་རང་གི་ས་པའི་སེམས་གསུམ་ལས་
འབྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་རང་སའི་གསུམ་དང་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་

གསུམ་འབྲུང་བ་ཡང་སྤྲ་མ་དེའི་ཚུལ་ལོ། །ཡང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དགེ་བའི་
སེམས་ལས་འདོད་པའི་དགེ་བ་དང་། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་མ་བསྐྱིབས་ལུང་
མ་བསྟན་པ་དག་མ་གཏོགས་པ་སེམས་དགུ་པོ་དག་གོ། །དེ་ཡང་རྒྱན་དང་ས་
མཚུངས་ཀྱི་ཆེ་ན་རང་སའི་གསུམ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་ན་ཟག་
མེད་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། སྟོམས་འཇུག་དེ་ལས་ལྡང་བའི་ཆེ་ན་གཟུགས་ཀྱི་
དགེ་བ་དང་། ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་ཆེ་ན་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམ་
པ་གཉིས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་བསྐྱིབས་པ་རྣམས་འབྲུང་བས་སོ། །ཡང་གཟུགས་
མེད་ཀྱི་དགེ་བ་དེ་ཉིད་ནི། རྒྱན་དང་ས་མཚུངས་ཀྱི་ཆེ་ན་རང་སའི་གསུམ་
དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆེ་ན་གཟུགས་ཀྱི་དགེ་བ། དེ་ལས་ལྡང་བའི་
ཆེ་ན་སློབ་མི་སློབ་དྲུག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་འབྱུང་ངོ་། །ཡང་གཟུགས་མེད་
ཀྱི་བསྐྱིབས་པའི་སེམས་ལས་རང་གི་ས་པའི་གསུམ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ས་པའི་
དགེ་བ་དང་བསྐྱིབས་པ་དང་། འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་
སེམས་བདུན་འབྲུང་ལ། ཡང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱིབས་པའི་སེམས་དེ་ཡང་
དེ་བཞིན་དུ་སེམས་རྣམ་པ་བདུན་པོ་དག་ལས་འབྲུང་བ་ཡིན་པ་སྟེ་འདོད་
གཟུགས་ཀྱི་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་རྣམས་དང་། སློབ་མི་སློབ་རྣམ་པ་གཉིས་
དག་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་གཉིས་
ཏེ། སློབ་པའི་དབང་དུ་བྱེད་པ། མི་སློབ་པའི་དབང་དུ་བྱེད་པའོ། །དེ་ལས་

དང་པོ་ནི།

སློབ་པ་བཞི་ལས་དེ་ལས་ལྟ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སློབ་པའི་སེམས་ནི་ཁམས་གསུམ་པོའི་དགེ་བ་དང་། སློབ་
པ་རང་དང་བཞི་ལས་འབྱུང་བས་སོ། །ཡང་སློབ་པའི་སེམས་དེ་ལས་གོང་གི་
བཞི་པོ་དེ་དག་དང་། མི་སློབ་པ་སྟེ་རྣམ་པ་ལྔའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

མི་སློབ་པ་ནི་ལྔ་ལས་སོ། །

དེ་ལས་སེམས་ནི་བཞི་དག་གོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་སློབ་པའི་སེམས་ནི་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་སེམས་
ལྔ་པོ་དག་ལས་སོ། །ཡང་དེ་ལས་ཁམས་གསུམ་པོའི་དགེ་བ་དང་མི་སློབ་པ་
སྟེ་སེམས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་དག་གོ། །

སེམས་ཉི་ཤུར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དེ་ཡི་སེམས་ཉི་ཤུར་བཤད་པ་ནི།

བརྩ་གཉིས་དེ་དག་ཉི་ཤུར་ཡང་། །༥༥

གསུམ་དུ་སྦྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དང་། །

སྒྲིང་བྱང་དགེ་རྣམ་གཉིས་ཕྱེ་ནས། །

རྣམ་སྒྲིབ་སྦྱེས་དང་སྒྲིད་ལམ་པ། །

བཙོ་ཡི་གནས་དང་སྤྱལ་པ་དང་། ༡༣

འདོད་ན་ལྷང་བསྟན་མིན་རྣམ་བཞིར།

གཟུགས་ན་བཙོ་མ་གཏོགས་པ་ལོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་སེམས་རྣམ་པ་བརྩ་གཉིས་པོ་དེ་
དག་དབྱེ་ན་ཉི་ཤུར་ཡིན་པ་ཡང་བཤད་དེ། ཁམས་གསུམ་དུ་སྦྲིས་ནས་ཐོབ་
པ་དང་། སྦྱོར་བ་ལས་བྱང་བའི་དགེ་བའི་སེམས་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་
བྱེ་ནས་རྒྱག་དང་། ཡང་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ལས་སྦྲིས་པ་དང་། སྦྱོད་ལམ་པ་
དང་། བཙོ་ཡི་གནས་པ་དང་། སྤྱལ་པའི་སེམས་དང་བཅས་པ་འདོད་པ་ན་
སྦྱོད་པའི་མ་བསྐྱིབས་ལ་ལྷང་བསྟན་མིན་པའི་སེམས་དེ་ལ་རྣམ་པ་བཞིར་
དབྱེ་ལོ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་བཙོ་མ་གཏོགས་པ་ཡང་མ་བསྐྱིབས་ལྷང་མ་
བསྟན་ཀྱི་སེམས་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་ལོ། ཉེ་ལྷར་ན་སེམས་བརྩ་གཉིས་པོ་
དེ་དག་ནི། དགེ་བ་རྒྱག་དང་མ་བསྐྱིབས་ལྷང་མ་བསྟན་བདུན་དུ་བྱེ་བས་
རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ།

སེམས་བརྩ་གཉིས་གང་ལ་དུ་རྟེན་པ།

གསུམ་པ་སེམས་བརྩ་གཉིས་གང་ལ་དུ་རྟེན་པ་ནི།

ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན།

རྒྱག་དང་རྒྱག་དང་གཉིས་རྟེན་དོ། ༡༣

གཞུགས་སྐྱེས་དགེ་ལ་གསུམ་དག་གོ། །

སློབ་པ་ལ་བཞི་ལྷག་ལ་དེ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སེམས་གོང་དུ་བཅུ་གཉིས་བཤད་པ་དེ་དག་ལས་སེམས་གང་ལ་དུ་ཞིག་རྟེན་ཅེ་ན། ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ཞེས་པའི་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་མི་དགེ་བ་དང་། བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་གང་རུང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་འདིའི་མཚུག་ཐོགས་སུ་སེམས་རྣམ་པ་དུག་དང་། གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་ཀྱི་མཚུག་ཐོགས་སུ་སེམས་རྣམ་པ་དུག་དང་། གཞུགས་མེད་གྱི་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མཚུག་ཐོགས་སུ་སེམས་རྣམ་པ་གཉིས་རྟེན་གྱི་དོ་ཞེས་བསྟན་པ་དང་། ཡང་འདོད་ཁམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བལ་ཏེ་གཞུགས་ན་སྐྱེས་པའི་དགེ་བ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་སེམས་གསུམ་རྟེན་གྱི་དེ་སྟེ། གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་དགེ་བ་དེ་ཉིད་དང་། འདོད་ཁམས་དང་གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གཉིས་དང་བཅས་ཏེ་གསུམ་པོ་དག་གོ། །ཡང་སློབ་པའི་སེམས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལ་སློབ་པའི་སེམས་ཟག་མེད་དེ་ཉིད་དང་། འདོད་གཞུགས་ཀྱི་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། གཞུགས་མེད་པའི་དགེ་བ་སྟེ་རྣམ་པ་བཞི་རྟེན་དོ། །ལྷག་མ་སེམས་གང་ལ་རྟེན་པ་མ་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ལ་སེམས་དེ་ཉིད་རྟེན་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་བྱའོ་གསུངས།

མཛོད་འགྲེལ་དབྱིག་གཉིན་དགོངས་རྒྱན།

ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལེན་ཀྱས་པ་ལས། དབང་པོ་
བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་གཉིས་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

གནས་གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ།

སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན།

གསུམ་པ་འཛིག་རྟེན་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན། ལྔ་
གྱི་འཛིག་རྟེན་ནོ། །

སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་པོ་འགོ་བའི་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ལ་ལྟ། སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་པོ་འགོ་བའི་དབྱེ་བ། སྐྱེ་ཚུལ་
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན། སྐྱེས་པ་གནས་པའི་རྟེན། གནས་པ་འཆི་འཕོ་
བའི་སེམས། སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་གསུམ་དུ་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་
སྟེ། ལམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། འགོ་བ་ལྔ་དབྱེ་བ། སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བའོ། །

ལམས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། འདོད་པའི་དབྱེ་བ། གཟུགས་གྱི་དབྱེ་
བ། གཟུགས་མེད་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དམྱལ་བ་ཡི་དྲགས་དུང་འགོ་དང་། །

མི་རྣམས་དང་ནི་ལྟ་དྲག་དག །

འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་དཔྱལ་བ་དང་། །

སྤྱིང་དབྱེ་བ་ལས་དེ་ཉི་ཤུ། ༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་དཔྱལ་བ་དང་ཡི་དྲགས་དང་དྲུད་འགྲོ་དང་མི་
རྣམས་དང་ནི་འགྲོ་བ་བཞི་དང་། ཡང་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་དང་སྤྲུལ་ཅུ་ཅ་
གསུམ་དང་། འཐབ་བྲལ་དང་། དགའ་ལྡན་དང་། འཕྱལ་དགའ་དང་གཞན་
འཕྱལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་སྟེ་འདོད་ལྷ་དྲུག་དག་སྟེ། དེ་དག་སྟོང་ཀྱི་འཇིག་
ཉིན་རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀྱི་བར་དག་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་
གནས་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེན་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན། དཔྱལ་བ་ལ་ཡང་སོས། ཐིག་ནག
བསྐྱས་འདོམས། ཅུ་འབོད། ཅུ་འབོད་ཆེན་པོ། ཆ་བ། རབ་ཆ། མནར་མེད་པ་
སྟེ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་། ཡི་དྲགས་དང་དྲུད་འགྲོ་གཉིས་ཏེ་ངན་སོང་གི་གནས་
རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་། ཡང་མཐོ་རིས་ལ་ཤར་ལུས་འཕགས་སྤྱིང་། ལྟོ་འཛམ་བུ་
སྤྱིང་། རུབ་བ་ལང་སྟོད། བྱང་སྐྱེ་མི་སྟན་ཏེ་སྤྱིང་བཞིར་དབྱེ་བ་དང་། འདོད་
པའི་ལྷ་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་ནས་གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བར་ཏེ་རྣམ་
པ་དྲུག་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྟོམ་པས་བརྒྱུད་དེ་མདོར་ན་ངན་སོང་གི་གནས་ལ་རྣམ་
པ་བརྒྱུ་མཐོ་རིས་ཀྱི་གནས་ལ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་བཅས་ཏེ་གནས་ཉི་ཤུ་ལོ། །

ཡང་ས་ཡི་དངོས་གཞི་ལས་བསྟན་པ་ལྟར་ན། ཆ་དཔྱལ་བརྒྱད། བྱང་
དཔྱལ་བརྒྱད། ཡི་དྲགས་དང་། ལྷ་མ་ཡིན་དང་བཅས་ཏེ་བཙོ་བརྒྱད། མི་ལ་
སྤྱིང་བཞི་སྤྱིང་ཕྱན་བརྒྱད་དེ་བརྒྱ་གཉིས། འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་དང་བཅས་

ཏེ་བཙེ་བརྒྱད། ལྷན་གཅིག་ཏུ་སྒྲོམ་པས་སྤྲུལ་ཅུ་སོ་བྱུག་སྟེ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་
གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་ལ། ཡང་གཞན་དག་ལྟར་ན་དཔྱལ་བ་ལ་ཆ་དཔྱལ་
བརྒྱད། གྲང་དཔྱལ་བརྒྱད་དང་། ཉི་ཆེ་ཉི་འཁོར་གཉིས་དང་བཅས་ཏེ་བཙེ་
བརྒྱད། ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགོ་གཉིས་ལ་བྱིངས་ན་གནས་པ་དང་། ཁ་ཐོར་
བ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བཞི་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྒྲོམ་པས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་ཏེ། རན་སོང་
གི་གནས་དང་། ཡང་མཐོ་རིས་ཀྱི་གནས་ལ། མི་ལ་སྤྱིང་བཞི་སྤྱིང་ཕྱན་བརྒྱད་
དེ་བཅུ་གཉིས། ལྷ་མ་ཡིན་ལ་དགྲ་གཅན་དང་། མགུར་སྤེང་ཅན་དང་། རབ་
གཞོན་དང་། ཐགས་བཟང་རིས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི་དབྱེ་བས་བཅུ་བྱུག་འདོད་
ལྷ་རིགས་བྱུག་སྟེ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས། དེ་དག་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྒྲོམ་པས་གནས་བཞི་
བཅུ་རྩ་བཞི་སྟེ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡང་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གོང་མའི་གནས་དག་བཅུ་བདུན་ནི། །

གཟུགས་ཁམས་ཡིན་དེར་སོ་སོ་ཡི། །

བསམ་གཏན་ས་ནི་གསུམ་པ་ཡིན། །

བཞི་པ་ས་ནི་བརྒྱད་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འདོད་ཁམས་ལས་ཡོན་ཏན་དང་གནས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
གོང་མའི་གནས་དག་རྣམ་པ་བཅུ་བདུན་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཡང་ངེ་ལྟར་ཞེ་ན། འདིར་སོ་སོ་ཡི་བསམ་གཏན་སྤྲུལ་དག་ལ་ས་ནི་རྣམ་

པ་གསུམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་དང་སོ་ན་ཚངས་རིས་
དང་། ཚངས་པའི་མདུན་ན་འདོན་དང་། ཚངས་ཆེན་རྣམས་སོ། །བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་ན་ནི་འོད་རླངས་དང་། ཚད་མེད་འོད་དང་། འོད་གསལ་རྣམས་
སོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་ནི་དགེ་རླངས་དང་། ཚད་མེད་དགེ་དང་། དགེ་
རྒྱས་རྣམས་སོ། །བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ་སོ་སོ་སྟེ་
བོད་ས་ལ་སྤྱིན་མེད་དང་། བསོད་ནམས་སྟེས་དང་། འབྲས་བུ་ཆེ་བ་སྟེ་རྣམ་
པ་གསུམ་རྣམས་དང་། ཡང་འཕགས་པའི་ས་ལ་མི་ཆེ་བ་དང་། མི་གདུང་བ་
དང་། བྱ་ལོ་སྤྱང་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་མཐོང་བ་དང་། འོག་མིན་རྣམས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི།

གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་གནས་མེད་དོ། །

སྟེ་བ་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །

དེར་ནི་རིས་དང་སྟོག་ལ་ཡང་། །

སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་བརྟེན་པ་ཡིན། །༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་གནས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མེད་
དོ། །ཡང་སྟེ་བ་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པ་སྟེ། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་
མཆེད་དང་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟེ་མཆེད་
དང་། འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྟེ་མཆེད་དོ། །དེ་དག་ལ་ཡུལ་གྱིས་
བྱས་པའི་སྒྲ་འོག་ནི་མེད་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པ་དེ་རྣམས་ཡུལ་གང་དུ་འཆི་

འཕོ་བ་དེ་ཉིད་དུ་གཞུགས་མེད་ཀྱི་མིང་བཞི་ལུང་པོ་གྲུབ་པའོ། །སྐབས་དེར་
ནི་རིས་མཐུན་པ་དེ་སྐལ་མཉམ་གྱི་རྣམས་དང་། སློག་གི་དབང་པོ་དང་། ཐོབ་པ་
ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། ཡང་སྐྱུས་
བསྐྱུས་པའི་ལས་ལ་ཡང་བརྟེན་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

འགྲོ་བ་ལྔར་དབྱེ་བ་དངོས་དང་དེའི་རང་བཞིན།

གཉིས་པ་འགྲོ་བ་ལྔར་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབྱེ་བ་དངོས་
དང་། དེའི་རང་བཞིན་དང་། དེ་དག་གི་བྱུང་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེར་ནི་དབྱུལ་སོགས་འགྲོ་བ་ལྔ།

རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་དེ་དག།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་པོ་དག་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེར་ནི་དབྱུལ་
བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགྲོ་དང་མི་དང་ལྷ་སྟེ་འགྲོ་བ་རྣམས་པ་
ལྔ་པོ་དག་མདོ་སྤེལ་ས་རང་གི་མིང་གིས་བསྟན་པ་དེ་དག་དང་།
གཉིས་པ་ནི།

ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལུང་བསྟན་མིན། །

སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་སྲིད་མིན། །༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ཡི་ངོ་པོ་ནི་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་མ་བསྐྱིབ་ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ལ། དགོ་བ་ལ་

སོགས་པ་ཡང་ལུང་དུ་བསྟན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དགེ་རྩ་
ཆད་པ་དང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཡང་འགྲོ་བས་བསྟུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེ་ལྟ་བུའི་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་དེ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་བར་དོའི་
སྲིད་པ་ནི་མིན་ཏེ། གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་།

“སྟེ་གནས་བཞིས་ནི་འགྲོ་བ་ལྔ་བསྟུས་ཀྱི། འགྲོ་བ་ལྔས་ནི་
སྟེ་གནས་བཞི་མ་བསྟུས་ཏེ། གང་ཞིག་མ་བསྟུས་ཤེ་ན། སྲིད་
པ་བར་མཛོ། །”

ཞེས་གསུངས་སོ། །སྲིད་པ་བདུན་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

“སྲིད་པ་ནི་བདུན་ཏེ། དཔྱལ་བའི་སྲིད་པ་དང་། དུད་འགྲོའི་
སྲིད་པ་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། ལྷ་ཡི་སྲིད་པ་
དང་། མི་ཡི་སྲིད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་སྲིད་པ་དང་། སྲིད་པ་
བར་མཛོ། །”

ཞེས་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་བར་སྲིད་དེ་ནི་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །རྩ་མ་ཡིན་ནི། ཡི་དྲགས་དང་། དུད་འགྲོར་གཏོགས་པའམ། ཡང་ན་རྩ་ཡི་
འགྲོ་བར་གཏོགས་པ་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་པས་མ་བསྟན་ཏོ། །

དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་བཤད་པ། སེམས་

ཅན་གྱི་གནས་དགྲ་བཤད་པ། རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བཞི་བཤད་པ། བདུན་དང་
བཞི་ཡི་སྤྱ་བཞི་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ལུས་དང་འདུ་ཤེས་ཐ་དད་དང་། །

ལུས་ཐ་དད་ཅིང་འདུ་ཤེས་གཅིག །

བསྐྱོག་དང་ལུས་དང་འདུ་ཤེས་གཅིག །

གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་གསུམ་པོ་དག །

རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་ལྟག་མ། །

དེ་འཛོམས་བྱེད་ལྟན་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འགྲོ་བ་ལྔ་ཡི་ཁམས་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་དུ་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་
བདུན་བཤད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ལུས་ཁ་དོག་དང་། དབྱིབས་ཐ་དད་པ་དང་། འདུ་
ཤེས་བདེ་བ་དང་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་བཏང་སྟོམས་ཏེ་སྣ་ཆོགས་པའི་ཐ་དད་པ་
ནི་འདོད་པའི་ལྟ་དང་མི་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་པ་དང་པོར་འབྱུང་བ་
མ་གཏོགས་པ་དེ་རྣམས་དང་། ཡང་ལུས་དབྱིབས་དང་ཆོག་བརྗོད་པ་དང་
གོས་ཀྱིན་པ་ནི་ཐ་དད་ཅིང་། འདུ་ཤེས་ནི་བདག་ཅག་ཆངས་པ་འདི་ཡིས་
བྱུང་ངོ་སྟུམ་པ་དང་། ཆངས་པས་ཀྱང་དེ་དག་ནི་བདག་གིས་བྱུང་ངོ་སྟུམ་
པ་ལྟ་བུ་གཅིག་པ་ནི་ཆངས་རིས་ཀྱི་ལྟ་གང་དག་དང་པོར་བྱུང་བ་རྣམས་
སོ། །ཡང་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་ལུས་ནི་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁ་དོག་སོགས་གཅིག་
ཅིང་། འདུ་ཤེས་དངོས་གཞི་ཡིད་བདེ་བ་དང་། ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་བདེ་བ་ཡང་

མ་ཡིན་སྟུག་བསྐལ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐ་དད་པ་ནི། འོད་གསལ་གྱི་ལྷ་རྣམས་
དང་། ཡང་ལུས་གྱི་དབྱིབས་སོགས་དང་འདུ་ཤེས་སེམས་གྱི་བདེ་བ་ལྷ་བྱུར་
གཅིག་པ་ནི། དགེ་རྒྱས་པའི་ལྷ་རྣམས་སོ། །འདི་རྣམས་དང་ཡང་གཟུགས་
ཅན་མ་ཡིན་པ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད་
པ་དང་བཅས་ཏེ། གསུམ་པོ་དག་ནི་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་ཞེས་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ། །ཡང་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་ལྷག་མ་རྣམས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་མ་
ཡིན་ཞེ་ན། ལྷག་མ་ངན་སོང་བའི་འགྲོ་བ་རྣམས་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་
དང་། སྲིད་ཅེ་རྣམས་ནི་རྣམ་ཤེས་དེ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་
པ་སྟེ། ངན་སོང་བ་དག་ནི་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་སྟུག་བསྐལ་གྱི་ཆོར་བ་དང་
ལྷན་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་རྣམས་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་། འདིའི་
སྟོམས་འཕྲུག་དང་། སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་རྣམས་ནི་འགོག་པའི་སྟོམས་འཕྲུག་ཡོད་
པས་སོ། །དེ་ཡང་ངན་སོང་བ་རྣམས་ནི། གནས་པར་མི་འདོད་ཅིང་། དེར་
གོང་ནས་གོང་དུ་སྦྱོད་པར་འདོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་སོ་སོ་སྦྱེ་
བོ་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་དང་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་གནས་གཙང་མ་ལ་སྦྱོད་
པར་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་གནས་པ་མིན་ཏེ་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་
ནི། དེར་གནས་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་དང་། སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ནི་སེམས་
གྱི་རྒྱ་བ་མི་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྲིད་ཅེ་དང་། །

འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །

སེམས་ཅན་གྱི་ནི་གནས་དགུར་བཤད། །ཕ

མི་འདོད་བཞིན་གནས་ཕྱིར་གཞན་མིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་པོ་དེ་ཡི་སྟེང་དུ་སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་
དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་བསྟན་པས་སེམས་ཅན་གྱི་ནི་
གནས་དགུར་མདོ་ལས་བཤད་དོ། །གནས་དེ་དང་དེ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་
མི་འདོད་བཞིན་དུ་གནས་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། གཞན་ངན་སོང་གི་
འགོ་བ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གནས་མིན་ཏེ་བཙོན་ཁང་བཞིན་ནོ། །
གསུམ་པ་ནི།

གནས་པ་དག་ནི་ཡང་བཞི་སྟེ། །

ཟག་དང་བཅས་པའི་སྤང་པོ་བཞི། །

རང་གི་ས་པ་ཉིད་རྣམ་ཤེས། །ཎ

འབའ་ཞིག་གནས་པར་མ་བཤད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མདོ་གཞན་ལས་ནི་རྣམ་ཤེས་གནས་པ་དག་ནི་བཞི་
བཤད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བཞི་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པར་གཟུགས་
སྤྱེ་བར་འགོ་བ་དང་། ཆོར་བ་ཉེ་བར་འགོ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་སྤྱེ་བར་
འགོ་བ་དང་། འདུ་བྱེད་དུ་ཉེ་བར་འགོ་བ་དང་། དེ་དག་གི་རང་བཞིན་གང་

ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་རྣམས་ནི་གོ་རིམ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ། ཟག་པ་དང་བཅས་
པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། ཚོར་བའི་སྤང་པོ་དང་། འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་
དང་། འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤང་པོ་བཞིའོ། །དེ་དག་ཀྱང་རང་གི་ས་པའི་སྤང་པོ་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྐལ་བར་མི་མཉམ་པའི་སྤང་པོ་གཞན་དག་ལ་ནི། རྣམ་ཤེས་
སྲིད་པའི་དབང་གིས་བརྟེན་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་
ནི་གནས་པ་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་མདོ་ལས་མ་བཤད་
དོ། །

བཞི་པ་ནི།

བསྟུན་ཕྱིན་བཞི་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་པ་བདུན་གྱིས་བཞི་བསྟུས་
སམ། འོན་ཏེ་བཞིས་བདུན་བསྟུས་ཤེ་ན། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་གྱི། བསྟུན་བདུན་
གྱིས་བསྟུས་ལ་བཞིས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་
པ་ཕྱིན་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཕྱ་དང་པོ་བདུན་གྱིས་བསྟུས་ལ་བཞི་ཡིས་བསྟུས་
པ་མ་ཡིན་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་དག་ཏུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་བདུན་གྱིས་བསྟུས་ལ་བཞིས་མ་བསྟུས་སོ། །ཡང་བཞིས་བསྟུས་
ལ་བདུན་གྱིས་མ་བསྟུས་པ་ནི། ངན་སོང་བ་རྣམས་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་
པ་དང་། སྲིད་པའི་རྩེ་མོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པའི་སྤང་པོ་རྣམས་
ནི་བཞིས་བསྟུས་ལ་བདུན་གྱིས་མ་བསྟུས་སོ། །གསུམ་པ་གཉིས་ཀས་བསྟུས་

པ་ནི། རྣམ་ཤེས་གནས་པ་བདུན་དག་ཏུ་སྤང་པོ་བཞི་རྣམས་ནི་གཉིས་ཀས་
བསྐྱས་སོ། །བཞི་པ་གཉིས་ཀས་མ་བསྐྱས་པ་ནི། རྣམ་པ་དེ་དག་མ་གཏོགས་
པ་ངན་སོང་བ་རྣམས་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། སྲིད་པའི་ཆེ་མོ་ན་
ཡོད་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་གཉིས་ཀས་མ་
བསྐྱས་པའོ། །

གང་དུ་འཇུག་པའི་སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་སྐྱེ་གནས་བཞིར་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་དུ་འཇུག་པའི་
སྐྱེ་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ། གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྲིད་བཤད་པ། དེ་ཉིད་སྐྱེ་
གནས་སུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

དེར་ནི་སྒོ་ང་ལས་སྐྱེས་སོགས། །

སེམས་ཅན་སྐྱེ་གནས་བཞི་དག་ཏུ། ༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡང་འགོ་བ་ཁམས་གསུམ་པོ་བཤད་པ་དེར་ནི། སྒོ་ང་ལས་
སྐྱེས་པ་དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མངལ་ནས་སྐྱེས་པ་དང་། རྫོད་གཤེར་ལས་
སྐྱེས་པ་དང་རྩལ་ཏེ་སྐྱེས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱེ་གནས་བཞི་པོ་དག་ཏུ་
སྐྱེའོ། །དེ་ཡང་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཡང་རྩལ་སྐྱེས་ནི་སྤང་པོ་བཞི་དང་ལྔ་
ཡི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ནི། སྤང་པོ་ལྔ་ཡི་རང་བཞིན་
ཡིན་ནོ། །སྐྱེ་གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་

མོད་ཀྱི། འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་ཟིན་པ་རྣམས་ནི། སློང་དང་བློན་གཤེར་གྱི་
སྐྱེ་གནས་དག་ཏུ་མི་སྐྱེ་བ་བཤད་དོ། །

ཡང་འགྲོ་བ་གང་ན་སྐྱེ་གནས་ཏུ་དག་ཡོད་ཅེ་ན།

མི་དང་དུད་འགྲོ་རྣམ་པ་བཞི། །

དཔུལ་བ་རྣམས་དང་ལྷ་རྣམས་དང་། །

སྲིད་པ་བར་མ་རྩུས་ཏེ་སྐྱེ། །

ཡི་དྲུགས་མངལ་ནས་སྐྱེ་བའང་ཡིན། །^༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་དང་དུད་འགྲོ་གཉིས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ཡོད་
དོ། །དཔུལ་བ་པ་རྣམས་དང་ལྷ་རྣམས་དང་སྲིད་པ་བར་མ་རྣམས་ནི་རྩུས་ཏེ་
སྐྱེ་བའོ། །ཡི་དྲུགས་རྣམས་རྩུས་ཏེ་སྐྱེས་པ་དང་མངལ་ནས་སྐྱེ་བའང་ཡིན་ནོ། །

གང་གིས་འཇུག་པའི་བར་སྲིད་ཀྱི་ངོ་བོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བར་སྲིད་ཀྱི་ངོ་བོ། དེ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད། དེ་ཉིད་
གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འདིར་གང་འཆི་དང་སྐྱེ་བ་ཡི། །

སྲིད་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བ་འོ། །

བཞོད་པའི་ཡུལ་དུ་མ་ཕྱིན་ཕྱིར། །

སྲིད་པ་བར་མ་བྱུང་བ་མིན། །^{༡༠}

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྲིད་པ་བར་མ་ཞེས་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། འདིར་གང་འཆི་བའི་སྲིད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་ཡི་སྲིད་པ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་མངོན་པར་འབྱུང་བའོ། །དེ་ཡང་རི་ལྷོ་ན་འདིར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་རང་ཉིད་གང་དུ་བཞུད་པའི་ཡུལ་དུ་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་རྫོགས་པར་མ་བྱིན་པའི་བྱིར་ན། སྲིད་པ་བར་མ་དེ་བྱུང་བ་ནི་མིན་ནོ། །

དེ་ཡི་སྒྲུབ་བྱེད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི།

འབྲུ་ཡི་རྒྱན་དང་ཆོས་མཐུན་བྱིར། །

སྲིད་པ་ཆད་ལས་བྱུང་བ་མིན། །

གཞུགས་བརྟན་མ་བྱུབ་བྱིར་ན་དང་། །

མི་འདྲའི་བྱིར་ན་དཔེ་མ་ཡིན། །༡༡

གཅིག་ན་ལྟན་ཅིག་གཉིས་མེད་བྱིར། །

རྒྱན་མིན་བྱིར་གཉིས་ལས་བྱུང་བྱིར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་པལ་ཆེན་སྡེ་པ་ན་རེ། འཆི་བའི་སྲིད་པ་རྒྱན་ཆད་པ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རིགས་པ་དང་ལུང་གཉིས་དང་འགལ་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་རིགས་པ་

ནི། རྒྱན་གྱིས་འབྲུག་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་རྒྱན་མི་ཆད་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་ས་
བོན་ལས་ལྷ་གྲུ་ལྷ་གྲུ་ལས་སྒོང་པོ་སོགས་འབྱུ་ཡི་རྒྱན་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་
ཕྱིར་ན། འཆི་བའི་སྲིད་པ་རྒྱན་ཆད་པ་ལས་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་བྱུང་བ་མིན་
ནོ། །ཁོ་ན་རེ། ཆད་ནས་འབྱུང་བ་ཡང་མཐོང་སྟེ་དཔེར་ན་མེ་ལོང་ལ་སོགས་
པ་དག་གི་ནང་དུ་གཟུགས་ལས་གཟུགས་བརྟན་ཆད་པ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ་ཞེ་
ན། དེ་ཡང་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་གཟུགས་བརྟན་ཞེས་པའི་ཁ་དོག་ནི་བྱང་པར་
གཞན་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གྲུབ་ཏུ་བྱིན་ཀྱང་མ་གྲུགས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ནི་དཔེ་མ་ཡིན་ཏེ་རི་ལྷོ་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། དུལ་གཅིག་ན་ལྷན་
ཅིག་ཏུ་མེ་ལོང་དང་གཟུགས་བརྟན་གྱི་གཟུགས་རྣམ་པ་གཉིས་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། འཆི་སྲིད་སྐྱེ་སྲིད་ལྷོ་དུ་གཟུགས་བརྟན་ནི་གཟུགས་ཀྱི་རྒྱན་
མིན་ཏེ། མེ་ལོང་གི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་དང་། གཟུགས་བརྟན་ནི་རྒྱ་
ཡི་གཙོ་བོ་སྐྱེས་བུའི་བྱད་བཞིན་དང་མེ་ལོང་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར། དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉེས་པ་ནི།

མགྲུར་ནས་གསུངས་ཕྱིར་ཡོད་ངི་བ། །

ལྷོ་གསུངས་འགྲོ་མདོ་ལས་ཀྱང་གྲུབ། །༡༩

ཅས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ལྷུང་ལས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མགྲུར་ནས་
སྲིད་པ་བདུན་བརྟན་པའི་མདོ་སྟེ་ལས་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དེས་

ན་བར་དོའི་སྲིད་པ་ཡོད་དོ། །ཡང་མངལ་དུ་འཇུག་པའི་མདོ་སོགས་ལས་
ཀྱང་མིང་གཞན་དི་ཟ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །ཕྱིར་མི་འོང་པ་ལ་བར་འདའ་
དང་། རྒྱུས་འདའ་དང་། བྱེད་བཅས་དང་། བྱེད་མེད་དང་། གོང་འཕོ་ཞེས་བྱ་
བ་རྣམ་པ་ལྟར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་རྒྱུས་བྱ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བར་འདའ་
ལ་རྒྱུར་བ་དང་། རྒྱུར་མིན་དང་། རིང་མོ་ཞིག་ནས་འདའ་བ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་
དང་། རྒྱུས་འདའ་དང་། བྱེད་བཅས་དང་། བྱེད་མིན་དང་། གོང་འཕོ་སྟེ་འགྲོ་
བ་རྣམ་པ་བདུན་གསུངས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་བར་སྲིད་དེ་ཉིད་ཡོད་པར་
གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ།

གསུམ་པ་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི། འོ་ན་འགྲོ་བ་གང་དུ་འགྲོ་
བར་འཇུག་པའི་སྲིད་པ་བར་མའི་ཤ་ཚུགས་དེ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གྲུབ་ཅེ་ན།

དེ་ནི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་བྱིར། །

སྟོན་དུས་སྲིད་འབྱུང་ཤ་ཚུགས་ཅན། །

དེ་ནི་འཆི་བའི་སྟོན་རྩལ་ཏེ། །

རྒྱེ་བའི་སྐད་ཅིག་པན་ཆད་དོ། །༡༡

རིགས་མཐུན་ལྟ་མིག་དག་པས་མཐོང་། །

ལས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་ཤུགས་དང་ལྟན། །

དབང་པོ་ཀུན་ཚང་ཐོགས་མེད་ལྟན། །

མི་རྒྱུག་དེ་ནི་བྲི་བའོ། ༡༧

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བར་དོའི་སྲིད་པ་དེ་ནི་མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་གྱུར་
གྱི་སྲིད་པ་དང་ལས་གྱི་འཕེན་པ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ན་སྡོན་དུས་སུ་སྲིད་
པ་འབྱུང་བ་འགྱུར་བའི་ཤ་ཚུགས་སམ་ཆ་བྱད་འདྲ་བ་ཅན་ནོ། །སྡོན་དུས་
གྱི་སྲིད་པ་ཞེས་པ་དེ་ནི་འཆི་བའི་སྐད་ཅིག་གི་སྡོན་རྩལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ལ་ཉིང་
མཚམས་སྒྱུར་བའི་སྐད་ཅིག་པན་ཆད་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་ཡང་བར་སྲིད་
དེ་རིགས་མཐུན་པ་དག་དང་། གང་དག་ལྟ་ཡི་མིག་ཐེ་ཆོམ་དང་། ཡིད་ལ་
མི་བྱེད་པ་དང་། ལུས་གྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། གཉིད་
དང་། རྒྱུན་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་རྩོལ་བྲག་པ་དང་། སེམས་ཡལ་ཡོལ་པོ་
དང་། བག་ཚ་བ་དང་། འདུ་ཤེས་སྣ་ཆོགས་དང་། རྒྱ་བརྒྱུད་མང་བ་ཞེས་བྱ་
བ་ལྟེ་སྒྱུན་བཅུ་གཅིག་དང་བྲལ་བས་ཤིན་ཏུ་དག་པ་ཡོད་པ་དག་གིས་མཐོང་
ངོ། །དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་དྲངས་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པའི་མིག་རང་
དགར་བས་ནི་བར་སྲིད་དེ་མི་མཐོང་ངོ། །ཡང་བར་དོའི་སྲིད་པ་དེ་ལས་གྱི་
དབང་གིས་བྱུང་བའི་རྩ་འབྱུང་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡི་སངས་
རྒྱུ་གྱིས་ཀྱང་བརྒྱུག་དཀའ་བའི་ཤྱགས་དང་ལྟན་ལ། སྲིད་པ་ཆོལ་བའི་
བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་དབང་པོ་ཀུན་ཡང་ཚང་ཞིང་རི་བྲག་ལ་སོགས་
པ་གང་ལ་ཡང་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་ལྟན་པ་དང་། འགྲོ་བ་གང་དུ་སྐྱེ་བར་

འགྱུར་བ་དེ་ལས་མི་སྒྲིག་པ་དང་། འདོད་ཁམས་པའི་བར་སྲིད་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
ནི་ངི་བ་བཏོ།

དེ་ཉིད་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསམ་
པ་གང་གིས་འཇུག་ཚུལ། དབྱིབས་གང་གིས་འཇུག་ཚུལ། མངལ་དུ་འཇུག་
པའི་རབ་དུ་དབྱེ་བཏོ། དང་པོ་ནི།

སྒོ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གྱུར་པས། །

ཅེ་དགས་འགོ་བའི་ཡུལ་དུ་འགོ། །

དེ་དང་གནས་ལ་མངོན་འདོད་གཞན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རང་གི་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་དེ་མཐོང་སྟེ། སྒོ་ནི་རྗེས་སུ་
ཆགས་པ་དང་ཁོང་སྒོ་བ་དག་གིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གྱུར་པས། གང་དུ་སྐྱེ་
བའི་སྐྱེ་གནས་དེར་ཕྱིན་ནས་དགའ་བར་འདོད་པའི་ཅེ་དགས་རང་འགོ་
བའི་ཡུལ་མ་ཡི་མངལ་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་དུ་འགོའོ། །ཡང་འོད་གཤེར་ལས་སྐྱེས་
པ་ཡིན་ན། དེ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། རྩས་ཏེ་སྐྱེ་བ་ནི་གནས་ལ་མངོན་
པར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། འདི་མངལ་སྐྱེས་དང་སྒོང་སྐྱེས་ལས་གཞན་དུ་
བསྟན་ནོ། །ཡང་ལྟ་ཡི་སྲིད་པ་བར་མ་ནི་སྟན་ལས་ལྡང་བ་བཞིན་དུ་བྱེན་
དུ་འགོ་བའི་སྣང་བ་དང་། མི་དང་དུད་འགོ་དང་ཡི་དྲགས་ནམས་ནི། མི་ལ་

སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཐད་ཀར་འགྲོ་བའི་སྣང་བ་དང་བཅས་ཏེ་འགྲོ་ལོ། །
གཉིས་པ་ནི།

དམུལ་བ་ཡི་ནི་སྤྱིའུ་ཚྭགས་ཡིན། ༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དམུལ་བ་པ་ཡི་བར་སྤྱི་དེ་སྤྱིའུ་ཚྭགས་སུ་འགྲོ་བའི་སྣང་
བ་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་སྟེ།

“ཡང་དག་སྒྲིམ་དང་དཀའ་ཐུབ་ཅན། །དང་སྤྱོད་ནམས་ལ་
སྐྱར་འདེབས་པ། །དེ་དག་སྤྱིའུ་ཚྭགས་དག་ཏུ་ནི། །དམུལ་བ་
ཁོ་ནར་ལྷུང་བར་འགྱུར། །”

ཞེས་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གཅིག་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ། །

གཞན་ནི་གནས་པ་ཡང་གཞན་ནི། །

འབྱུང་བའང་གཞན་ནི་ཐམས་ཅད་ཚོངས། །

སྒྲོ་ང་ལས་སྐྱེས་ཏྲག་ཏུ་ལོ། ༡༦

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མདོ་ལས་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ལ་ཚུལ་བཞི་གསུངས་
ཏེ་གཅིག་ནི་ཐོག་མར་འཇུག་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་གོ། །དེ་ཡིས་མངལ་
དུ་གནས་པ་དང་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ནི་ཤེས་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
པ་གཞན་ནི་ཐོག་མར་འཇུག་པ་མ་ཟད་བར་དུ་གནས་པ་ཡང་ཤེས་བཞིན་

དུའོ། །གསུམ་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཟད་ཕྱིར་བཅས་ཏེ་
འབྱུང་བའང་ཤེས་བཞིན་དུ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་གཞན་ནི་འཇུག་པ་དང་གནས་
པ་དང་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མི་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ཚོངས་སོ། །སྒོ་ང་ལས་
སྦྱེས་པ་ནི་འཇུག་པ་དང་གནས་པ་དང་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་དུ་ཚོངས་པའོ། །

མངལ་དུ་འཇུག་པ་གསུམ་དག་སྟེ། །

འཁོར་ལོས་སྒྱུར་དང་རང་བྱུང་གཉིས། །

ལས་སམ་ཡེ་ཤེས་སམ་གཉིས་ཀ། །

རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་ན་གོ་རིམ་བཞིན། །¹⁷⁸

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མངལ་དུ་འཇུག་པ་དེ་ནམས་ལ་འཇུག་ཚུལ་ནམ་
པ་གསུམ་སྟེ། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་། རང་བྱུང་རང་སངས་
རྒྱས་དང་། རང་བྱུང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནམ་པ་གཉིས་
ཏེ། དེ་ནམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཁོར་སྒྱུར་ནི་ལས་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེ་བས་
སམ། རང་བྱུང་རང་རྒྱལ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆེ་བའམ་ཐོས་པ་སོགས་རྒྱ་ཆེ་བས་
སམ། རང་བྱུང་སངས་རྒྱས་ནི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ནམ་པ་
གཉིས་ཀ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། དེས་ན་ཤེས་བཞིན་དུ་མངལ་དུ་འཇུག་
པ་ལ་སོགས་པ་གོང་དུ་བཤད་པའི་གོ་རིམ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡིན་ནོ། །ལྟག་
མ་ནམས་ནི་བཞི་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་བོ། །

སྐྱེ་ཚུལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན།

བདག་མེད་ཀྱང་སྤང་པོ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བ།

གཉིས་པ་སྐྱེ་ཚུལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གསུམ་སྟེ། བདག་
མེད་ཀྱང་སྤང་པོ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བ། སྤང་པོའི་རྒྱུ་ཐོག་མ་མེད་པར་
བསྟན་པ། དེ་རྟེན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་སུ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བདག་མེད་སྤང་པོ་ཙམ་ཉིད་དོ། །

ཉོན་མོངས་ལས་ཀྱིས་མངོན་འདུས་བྱས། །

སྲིད་པ་བར་མའི་རྒྱུ་གྱིས་ན། །

མར་མེ་བཞིན་དུ་མངལ་དུ་འགོ། ༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་པས་བདག་འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་འཕོ་བར་
འདོད་པས་དེ་དགག་པའི་ཕྱིར་བདག་ནི་མེད་ལ་སྤང་པོ་ཙམ་ཉིད་དོ། །དེ་ནི་
སྐྱེ་བ་ལྔ་མའི་མ་རིག་པ་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་
མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་སྤང་པོ་ཙམ་གྱི་སྲིད་པ་བར་མ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤང་
པོའི་རྒྱུ་གྱིས་སྐྱེ་བ་འདི་ཡི་སྐྱེ་གནས་སུ་འཇུག་པས་ན། དཔེར་ན་མར་མའི་
སྐྱད་ཅིག་གི་རྒྱུ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་མ་ཡི་མངལ་དུ་འགོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་
བུའི་དཔེ་འདིས་ནི་ཁ་ཉོན་ལས་ས་རོལ་པོ་སྟོབ་མ་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་སོགས་
བསྟན་ཅིང་འཕོ་བ་མེད་པའི་དཔེ་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས།

“ཁ་སྟོན་མར་མེ་མེ་ལོང་རྒྱ། །མེ་ཤེལ་ས་བོན་སྦྱར་དང་
སྒྲིག། །ཕུང་པོ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བ་ཡང་། །མི་འཕོ་བ་ཡང་
མཁས་རྟོགས་བྱ། །”

ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

ཕུང་པོའི་རྒྱན་སྟོག་མ་མེད་པར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ནི།

ཇི་ལྟར་འཕངས་བཞིན་རིམ་གྱིས་རྒྱན། །

སྦྱིས་ནས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་གྱིས། །

འཇིག་རྟེན་པ་རྩལ་དག་ཏུ་འགོ། །

སྲིད་པའི་འཁོར་ལོ་སྟོག་མ་མེད། །ཉལ་

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྟོན་གྱི་ལས་ཉོན་གྱིས་ཇི་ལྟར་འཕངས་པ་བཞིན་ཏུ་རིམ་
གྱིས་དང་པོ་མ་ཡི་མངལ་ནས་མེར་མེར་པོ་དང་། ཉར་ཉར་པོ་སྟོགས་གྱི་རྒྱན་
དེ་ལས་སྦྱི་མཆེད་དུག་དོད་པ་དང་། དེ་ནས་མ་ཡི་མངལ་ནས་སྦྱིས་ནས་ཡང་
སྦྲ་མ་བཞིན་ཏུ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་གྱིས་འཕངས་ཏེ། འཆི་སྲིད་
ནས་བར་སྲིད་དེ་ནས་སྦྱི་སྲིད་བརྒྱད་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་སྦྱི་བ་ཕྱི་མ་པ་རྩལ་
ཏུ་འགོ་ལོ། །རྣམ་པ་འདིས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱན་ལས་འབྱུང་བའི་སྦྱི་
བ་དང་། ཡང་དེ་ལས་འབྱུང་བའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམས་དང་། ཡང་དེ་

ལས་སྐྱེ་བ་ནམས་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པས་སྲིད་པའི་
ཅ་བ་མ་བཅད་ན་སྲིད་པ་འཁོར་བའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་མེད་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་
བོ། །དེ་ཡང་འཁོར་བའི་ཐོག་མ་ནི་སྐྱེ་དང་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཀ་ལ་མེད་ཅིང་། ཐ་
མ་ནི་སྐྱེ་ལ་མེད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

ཉོན་མོངས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་གནས་སྐབས་པའི་རྟོན་འབྲེལ་ མདོར་བསྟན།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉོན་མོངས་གསུམ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་
རྟོན་འབྲེལ། ཉོན་མོངས་གསུམ་པོ་དཔེས་བསྟན་པ། དེ་ནམས་སྲིད་པ་
བཞིར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གནས་སྐབས་པའི་རྟོན་འབྲེལ་
བསྟན། སྐབས་སུ་འབབ་པའི་ངོ་བོ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་
བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དེ་ལས་དང་པོ་ནི།

དེ་ནི་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བའི། །

ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཆ་གསུམ་མོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་སྤང་པའི་རྒྱུ་སྐྱེ་བའི་གནས་
སྐབས་གསུམ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་དེ་ནི། རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བ་འབྱུང་བའི་ཡན་
ལག་མ་རིག་པ་ནས་ཆ་ཤིའི་བར་བརྒྱ་གཉིས་པོ་དག་ནི་སྡེ་ཚན་གསུམ་མོ། །

སྒོ་དང་ཕྱི་མཐར་གཉིས་གཉིས་དང་། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོན་གྱི་མཐའ་ལ་མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་གཉིས་
 དང་། ཕྱི་མའི་མཐར་སྐྱེ་བ་དང་ཆག་གི་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། བར་དུ་ལྷག་མ་
 བརྒྱད་དོ། །འོ་ན་སྐྱེ་བ་དེ་ཉིད་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་དམ་
 ཞེ་ན་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པའི་སྐྱེ་གནས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་ཆེ་ཡོངས་
 སུ་རྫོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་རྩུས་སྐྱེས་དང་བར་མ་དོར་
 འཆི་བ་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ངེས་སོ། །གང་གི་ཆེ་རྒྱུ་
 ཅིང་འབྲེལ་བ་འབྱུང་བར་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་ཕྱི་མའི་མཐའ་ཞེས་པ་རྣམ་པ་
 གཉིས་སུ་བརྫོད་པ་དེ་ཡི་ཆེ་ན། ཆོར་བ་ལ་ཐུག་གི་བར་ཡན་ལག་བདུན་སྟོན་

གྱི་མཐའ་པ་ཡིན་ལ་གཞན་ལྟ་ནི་བྱི་མའི་མཐའ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

མ་རིག་ཉོན་མོངས་སྟོན་གནས་སྐབས། །

འདྲ་བྱེད་དག་ནི་སྟོན་ལས་ཀྱི། །

ནུམ་ཤེས་མཆམས་སྟོར་སྤང་པོ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། མ་
རིག་པ་ཞེས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སྟོན་པའི་ཆེ་སྟོན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་
སྤང་པོ་ལྟ་བུ་ནུམས་སོ། །འདྲ་བྱེད་ཅེས་པ་དག་ནི་སྟོན་ལས་བསགས་པའི་
སྐབས་ཀྱི་བསོད་ནམས་སོགས་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་
ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་ནུམས་སོ། །ནུམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནི་མ་ཡི་
མངལ་དུ་ཉིང་མཆམས་སྟོར་བའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་དག་ཡིན་ནོ། །

མིང་དང་གཞུགས་ནི་དེ་པན་ཆད། །༡༡

སྟེ་མཆེད་དུག་དོད་ཚུན་ཆད་དོ། །

དེ་ནི་གསུམ་འདུས་ཚུན་ཆད་དོ། །

རིག་པ་བདེ་སྤྱད་ལ་སོགས་ཀྱི། །

རྒྱ་ཤེས་རྒྱས་པ་ཚུན་ཆད་དོ། །༡༢

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མིང་དང་གཞུགས་ནི་སྤང་པོ་ཉིང་མཆམས་སྟོར་
བའི་སེམས་དེ་པན་ཆད་ནས་དུས་ཇི་སྟེད་དུ་མིག་སོགས་སྟེ་མཆེད་དུག་

དོད་ཚུན་ཆད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྔ་པོ་ཉིད་དོ། རྩེ་མཆེད་དྲུག་ནི་རྩེ་མཆེད་དོད་ནས་
རི་སྤྱང་དུ་དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་ནམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་འདུས་ཚུན་ཆད་
ཀྱི་སྤང་པོ་ལྔ་པོ་ཉིད་དོ། རེག་པ་ནི་ཡུལ་དབང་ཤེས་གསུམ་འདུས་ཏེ་དུས་རི་
སྤྱང་དུ་བདེ་བ་དང་སྦྱག་བསྐལ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཤེས་ནུས་པ་ཚུན་
ཆད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྔ་པོ་ཉིད་དོ།

ཚོར་འཁྲིག་ཚུན་ཆད་སྤྱང་པ་ནི།

ལོངས་སྟོད་འཁྲིག་པ་ཆགས་ཅན་གྱི།

ཉེ་བར་ལེན་པ་ལོངས་སྟོད་ནམས།

ཐོབ་པར་བྱ་བྱིར་ལོངས་རྒྱག་པའི། ༡༩

དེ་སྤྱང་འབྲས་བུ་འབྱུང་འཁྱར་བའི།

ལས་བྱེད་དེ་ནི་སྤྱང་པ་ཡིན།

ཉིང་མཚམས་སྟོར་བ་སྟེ་བ་ཡིན།

ཚོར་བའི་བར་ནི་ཆ་ཤི་ཡིན། ༢༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཚོར་བ་ནི་དེ་ཕན་ཆད་ནས་དུས་རི་སྤྱང་དུ་འཁྲིག་
པའི་འདོད་ཆགས་ཀྱན་དུ་མི་སྟོད་པ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྔ་པོ་ཉིད་དོ། སྤྱང་
པ་ནི་འདོད་པའི་ལོངས་སྟོད་སྟེ་དང་འཁྲིག་པ་སྟོད་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པ་
ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྔ་པོ་ནམས་སོ། ཉེ་བར་ལེན་པ་ནི་ལོངས་
སྟོད་སྤྱང་ཡུལ་ནམས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ་ལོངས་སུ་རྒྱག་པའི་གནས་

སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་རྣམས་སོ། །གང་ཟག་དེས་ཀྱང་སྲིད་པའི་བདེ་སྤྱག་སོགས་
ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་འབྱུར་བའི་དགེ་སྤྱིག་སོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ནི་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྦྱོར་བ་བྱི་མར་སྤང་པོ་ཉིང་
མཚམས་སྦྱོར་བ་ནི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོ་འདི་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོ་གཞན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕན་ཆད་ཆོར་བའི་བར་
ནི་ཆ་ནི་ཡིན་པ་སྟེ་ཆོ་འདི་ལ་མིང་གཟུགས་དང་སྦྱོར་མཆེད་དུག་དང་རེག་
པ་དང་ཆོར་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་ནི་སྦྱོར་བ་གཞན་ཏུ་ཆ་ནི་ཡིན་
ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་འབྱུང་བ་ཡི་རྣམ་པར་བཞག་
པ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་དང་། རྒྱུན་ཆགས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་དང་། གནས་
སྐབས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཏེ་རྣམ་པ་བཞིར་གསུངས་པ་ལས། འདི་གང་ལ་
དགོངས་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

འདི་ནི་གནས་སྐབས་པར་འདོད་ལོ། །

ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་འདི་ནི་གནས་སྐབས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་
འབྱུང་བ་ལ་དགོངས་ཏེ། མངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །ལོ་
ཞེས་པ་ནི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྱོར་བའི་འདོད་པ་རེད་གསུངས། །བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་དག་ལ་སྤང་པོ་ལྔ་ཆར་ཡོད་ན། ཅི་
ཡི་བྱིར་ན་མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཁོ་ནར་བསྒྲགས་པ་ཡིན་ཞེ་
ན།

གཙུག་པོ་འཁྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་བསྟན་པ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མ་རིག་པ་དང་འདྲ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས། དེ་དང་
དེ་ཡི་སྐབས་ན་གཙུག་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གཙུག་པོ་འཁྱེད་ཀྱིས་ཡན་ལག་དག་
རབ་ཏུ་བསྟན་པ་སོ། །

ལྷ་པ་ནི། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་མདོ་ལས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་འབྱུང་བའི་
ཡན་ལག་ཆེ་གསུམ་པ་ཅན་ཏུ་བསྟན་ཞེ་ན།

སྟོན་དང་བྱི་མཐའ་བར་དག་ལ། །

ཚོངས་པ་རྣམ་པར་བསྟོན་ཕྱིར་རོ། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོན་གྱི་མཐའ་དང་དེ་བཞིན་ཏུ་བྱི་མཐའ་མཐའ་དང་
བར་མཐའ་ལ་སྟེ། བདག་འདས་པའི་ཏུས་སུ་བྱུང་ངམ་མ་བྱུང་། མ་འོངས་པ་
ན་འབྱུང་ངམ་མི་འབྱུང་། ད་ལྟར་གྱི་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་སྟམ་ཏུ་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་བ་
དང་། དེ་ཡི་རྒྱས་བདག་ཏུ་ཚོངས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་བསྟོན་པར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་ཏུ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བ་འབྱུང་བ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཆེ་གསུམ་པ་
ཅན་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

རྟེན་ཚོངས་གསུམ་ཏུ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་རྟེན་ཚོངས་པ་གསུམ་ཏུ་བསྟན་པ་ནི།

རྟེན་ཚོངས་གསུམ་མོ་ལས་གཉིས་སོ། །

གཞི་བདུན་དེ་བཞིན་འབྲས་བུ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་པོ་རྣམས་ལས། མ་རིག་པ་དང་། སྤྱི་དང་། ལེན་པ་སྟེ་ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་མོ། །ལས་ནི་འདུ་བྱེད་དང་། སྤྱི་དང་། བ་གཉིས་སོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ཉོན་ཡིན་པས་ན་གཞི་ནི་ལྷག་མ་བདུན་ནོ། །གཞི་དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ལག་བདུན་པོ་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ལྟར་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ནི་རྒྱ་ཡི་ཡན་ལག་ཀྱང་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཡན་ལག་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཁྱ་སྦྱབ་ཀྱིས། །

“དང་པོ་བརྒྱད་པ་དགྲ་ཉོན་མོངས། གཉིས་པ་བརྒྱ་པ་ལས་ཡིན་ཏེ། །ལྷག་མ་བདུན་ནི་ལྷག་བསྐལ་ཡིན། །”

ཞེས་གསུངས་སོ། །

ཆེ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་མདོར་བསྟུས་པའི་རྒྱ་མཆན།

གསུམ་པ་ཆེ་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལག་མདོར་བསྟུས་པའི་རྒྱ་མཆན་ནི།

གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་མདོར་བསྟུས་པ། །

བར་མའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱེ་བ་ཐོན་མ་དང་རྒྱེ་བ་བྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མདོར་བསྟུས་པ་ཞེས་པ་རྒྱ་ལ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་གཉིས། འབྲས་བུ་ལ་

སྐྱེ་བ་དང་མཉེ་གཉིས་སོ། །མདོར་བསྟུས་པ་ལས་རྒྱས་པར་མ་བསྟན་པ་ནི་
སྐྱེ་བ་བར་མའི་འབྲས་བུ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནས་ཚོར་བའི་བར་རྣམ་པ་ལྔ་
དང་། རྒྱ་ལ་སྲིད་པ་དང་ལེན་པ་དང་སྲིད་པ་གསུམ་དུ་བྱེ་བ་ལས་ཚོམ་པའི་
རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱས་པས་ན་རྒྱས་པར་མ་བཤད་དོ། །

ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས།

བཞི་པ་ཡན་ལག་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གྲངས་
ངེས་དངོས་དང་། འབྱུང་བ་དང་བྱུང་བའི་བྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

ཉོན་མོངས་པ་ལས་ཉོན་མོངས་དང་། །

བྱ་བ་ཉིད་དོ་དེ་ལས་གཞི། །

དེ་ལས་གཞི་དང་ཉོན་མོངས་སྐྱེ། །

འདི་ནི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་ལྷགས། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་སྲིད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་ལེན་པ་
འབྱུང་བ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་མ་རིག་པ་ལས་བྱ་བ་སྲིད་པ་དང་འདུ་བྱེད་
འབྱུང་བ་ཉིད་དོ། །ཡང་འདུ་བྱེད་དེ་ལས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། སྲིད་པ་ལས་
སྐྱེ་བ་འབྱུང་བའི་གཞིའོ། །ཡང་གཞི་དེ་ལས་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་མིང་
དང་གཟུགས་ནས་རིག་པ་ལས་ཚོར་བའི་བར་འབྱུང་བ་དང་། ཡང་སྐྱེ་བ་
ལས་མཉེ་དང་། གཞི་ཚོར་བ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་སྲིད་པ་སྐྱེ་བ། དེས་ན་ཚོར་

བ་ནི་དོན་ལ་ཆ་ཤི་ཡིན་ལ་སྲིད་པ་ནི་དོན་ལ་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་དེས་ན་ཆ་
ཤི་ལས་མ་རིག་པ་འབྱུང་བའོ། །འདི་ནི་སྲིད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བརྒྱ་
གཉིས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལྷགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྣམས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི།

འདིར་ནི་འབྱུང་བ་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། །

བྱུང་བ་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྐབས་འདིར་ནི་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་འབྱུང་བ་སྔ་མ་དེ་
རྣམས་ནི་རྒྱའི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་སྟེ། བྱི་མ་བྱུང་བ་དེ་རྣམས་འབྲས་བུའི་ཡན་
ལག་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

ཡན་ལག་བཞི་དངོས་སུ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡན་ལག་བཞི་
དངོས་སུ་བསྟན། ལྷག་མ་བཤད་འཆད་ལ་སྟོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། མ་
རིག་པ་བཤད་པ། མིང་བཤད་པ། རིག་པ་བཤད་པ། ཆོར་བ་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི།

རིག་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་གཞན། །

མ་རིག་མི་མཛའ་རྒྱན་སོགས་བཞིན། །༡༩

ཀུན་སྦྱོར་སོགས་ཆོག་བྱིར་གལ་ཏེ། །

ཤེས་རབ་ངན་པའོ་མིན་ལྟ་བུར། །

ལྟ་བ་དེ་དང་མཚུངས་ལྟན་བྱིས། །

ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་བསྟན་བྱིས་རོ། །༡༧

ཞེས་གསུངས་ཏེ།

འདི་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། རོ་བོ་ངོས་བཟུང་། དེ་ཤེས་རབ་ངན་པར་
འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཡང་དག་རིག་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པའི་བདེན་པ་
དང་། ལས་འབྲས་དང་། མཆོག་གསུམ་སོགས་ལ་མི་གསལ་བའི་ཆོས་གཞན་
ནི་མ་རིག་པ་ཞེས་པ་སྟེ། དཔེར་ན་མངའ་བོའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མི་མངའ་
བ་དང་། བདེན་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྩུན་པ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་
ནོ། །

གཞན་ཡང་མདོ་གཞན་ལས། མ་རིག་པའི་ཀླན་སྦྱར་དང་། ལ་
སོགས་པ་སྟེ་མ་རིག་པའི་འཆིང་བ་དང་། སྤ་རྒྱས་དང་། རྩ་བོ་དང་། སྦྱར་བ་
ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་རིག་པ་ནི་ཡང་དག་རིག་པ་ཡི་
ཆོས་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཁོ་ན་ཞིག་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་མ་རིག་པ་ནི་ཤེས་རབ་ངན་པ་
ཡིན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱ་ངན་པ་ལ་བྱ་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་
ན། དེ་ཡང་མིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ངན་པ་དེ་ནི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་བྱིས། དེས་ན་ལྟ་

བ་དང་མ་རིག་པ་གཉིས་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐ་དད་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
དང་། ལྷ་བ་ཡང་མ་རིག་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ཡང་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཡང་མ་རིག་པས་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་
ནི་རྣམ་པར་མི་འདག་གོ་ཞེས། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་བྱེད་དེ་མ་རིག་པ་ཡིན་
པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཤེས་རབ་ངན་པ་དེ་མ་རིག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་རོ།
གཉིས་པ་མིང་བཤད་པ་ནི།

མིང་ནི་གཟུགས་ཅན་མིན་སྤང་པོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མིང་དང་གཟུགས་ཞེས་པའི་གཟུགས་ནི་གོང་ཏུ་བཤད་
ཟིན་ལ། མིང་ནི་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་
བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་པོ་བཞིའོ། །

གསུམ་པ་རིག་པ་བཤད་པ་ནི།

རིག་ཏུག་འདུས་ཏེ་བྱུང་བ་ཡིན། །

ལྷ་ནི་ཐོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན། །

ཏུག་པ་སྒྲ་དྲགས་ཆོག་ཅེས་བྲ། །༡༠

རིག་དང་མ་རིག་དང་གཞན་རིག །

དྲི་མེད་ཉོན་མོངས་ཅན་ལྷག་མ། །

གཞོད་སེམས་རྗེས་སུ་ཆགས་པའི་རིག །

བདེ་བ་རྒྱུང་འགྱུར་ལ་སོགས་གསུམ། །༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རེག་པ་ནི་མིག་གི་དབང་པོ་ནས་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོའི་བར་
དུ་བྱག་སྟེ། དབང་པོ་དང་ཡུལ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་འདུས་ཏེ་ཡུལ་
ཡོངས་སུ་གཙོད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་དང་
པོ་ལྷ་ནི་ཐོགས་པ་དང་བཅས་པའི་དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ན་
ཐོགས་པའི་རེག་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། བྱག་པའི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་
ནི་མིང་ཡིན་པས་ན་སྒྲ་དྲགས་ཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་རེག་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞེད་པ་
ཡི་དོན་ནོ། །ཡང་རེག་པའི་རེག་པ་དང་། མ་རེག་པའི་རེག་པ་དང་གཞན་ཏེ་
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་རེག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དུ་ངི་མ་
མེད་པ་སྟེ་ཟག་མེད་ཀྱི་རེག་པ་དང་ནི། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་དང་། ལྷག་མ་
དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མ་བསྐྱབས་ལུང་མ་བསྟན་རྣམས་ཀྱི་རེག་པ་གསུམ་
པོ་རྣམས་སོ། །ཡང་མ་རེག་པའི་རེག་པ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཀྱན་ཏུ་
འབྱུང་བའི་གཞོད་སེམས་མཚུངས་ལྟན་གྱི་རེག་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཆགས་
པ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་རེག་པ་འོ། །ཡང་ཐམས་ཅད་བསྟར་ན་བདེ་བ་
ཞུང་བར་འགྱུར་བའི་རེག་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་སྟེ་སྟག་བསྐལ་དང་། སྟག་
བསྐལ་ཡང་མ་ཡིན་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཞུང་བར་འགྱུར་བའི་རེག་པ་རྣམ་
པ་གསུམ་སོ། །

བཞི་པ་ཆོར་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབྱེ་བ་སྤྱིར་བསྟན། སེམས་
ཆོར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལས་བྱང་བའི་ཚོར་བ་དྲུག །

ལྷ་ནི་ལུས་ཀྱི་འོ་སེམས་ཀྱི་གཞན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རེག་པ་ནམ་པ་དྲུག་སྐར་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་
བྱང་བའི་ཚོར་བ་ཡི་ཚོགས་དྲུག་དེ་དག་ལས་མིག་དང་ན་བ་དང་སྒྲ་དང་མྱ་
དང་ལུས་ཀྱི་འདུས་ཏེ་རེག་པ་ལས་བྱང་བའི་ཚོར་བ་ལྷ་ནི་དབང་པོ་གཟུགས་
ཅན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ལུས་ཀྱི་ཚོར་བ་ལོ། དྲུག་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་
ཡིན་པས་ན་གཞན་དུ་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཛོད་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱས་པར་བཤད་པ། རོན་
བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ལས། །

ནམ་པ་དག་ནི་ཡང་བཅོ་བརྒྱད། །༡༡

ཅས་གསུངས་ཏེ། ཚོར་བ་དྲུག་པོ་དེ་ལ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ལས། ཡིད་བདེ་
བ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབྱེ་བས་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བའི་
ནམ་པ་དག་ནི་ཡང་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །དེ་དག་ནི་ངོ་པོ་དང་མཚུངས་ལྡན་དང་
དམིགས་པ་ནམ་པ་གསུམ་ལས་བཞག་གོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འདོད་པ་ན་དུ་ཡོད་དང་། གཟུགས་ཁམས་
ན་དུ་ཡོད། གཟུགས་མེད་ན་དུ་ཡོད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་ན་ཐམས་ཅད་རང་དམིགས་ཅན། །

སྒྱིད་ཡུལ་གཞུགས་ཅན་བཅུ་གཉིས་སོ།

གོང་མ་གསུམ་གྱི་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ནི་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་བཙུག་
བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ལ། དེ་དག་གི་དམིགས་པ་ཡང་འདོད་ཁམས་རང་
གི་ས་ལ་དམིགས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཡང་འདོད་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་འདི་
ཡི་སྒྱིད་ཡུལ་གཞུགས་ཅན་ཏེ་གཞུགས་ཁམས་པ་ཡི་ཆོས་ལ་དམིགས་ན་ངི་
དང་རོ་ལ་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་རྩག་མ་གཏོགས་པ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པས་སོ། །འདོད་
གཞུགས་ཀྱི་གོང་མ་གཞུགས་མེད་པ་ལ་དམིགས་ན། དེ་ན་ཡུལ་གཞུགས་ལ་
སོགས་པ་ལྔ་མེད་པ་ཡིན་པས་ན་ཆོས་ལ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་
སྒྱིད་ཡུལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བསམ་གཏན་ནི། །

གཉིས་ན་བཅུ་གཉིས་འདོད་འགྲོ་རྣམས། །༡༡

རང་ལ་དམིགས་བརྒྱད་གཞུགས་མེད་པ། །

གཉིས་ཀྱིའོ་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་རྩག །

རྩག་གི་འདོད་པའོ་རང་ནི་བཞིའོ། །

གོང་མ་གཅིག་གི་དམིགས་པ་ཡིན། །༡༢

1 བཞིའི། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་བཀའ་བསྐྱེད་དཔེ་བསྟར་མ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་ན་བསམ་གཏན་
དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ན། ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་རྣམས་མ་
གཏོགས་པ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཡོད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་འདོད་
པ་ལ་འགོ་བ་རྣམས་ཏེ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ན་བཅུ་གཉིས་
ཡོད་ཅེས་པའི་དོན་ནོ། །ཡང་གཞུགས་ཁམས་རང་གི་ས་ལ་ཡིད་ཉེ་བར་རྒྱ་
བའི་དམིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རི་དང་རོ་ལ་ཉེ་བར་
རྒྱ་བ་བཞི་མ་གཏོགས་པར་གཞུགས་དང་སྤྲེལ་བྱ་ཆོས་དང་བཅས་ཏེ་
རྣམ་པ་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཡིད་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་
བརྒྱད་ཡོད་པས་སོ། །ཡང་གཞུགས་མེད་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ན་ཆོས་ལ་
དམིགས་པའི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །ཡང་
བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་ན། ཡིད་བདེ་བ་ཡང་མེད་པ་
དང་། སེམས་བདེ་ནི་ཡིད་ཉེ་རྒྱུར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེས་ན་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་
ཉེ་བར་རྒྱ་བ་རྣམ་པ་དྲུག་གོ། །དེ་དྲུག་གི་དམིགས་པ་ནི་འདོད་པ་ཡི་ཁམས་
པའི་ཡུལ་དྲུག་ཡིན་པའོ། །རང་གི་ས་ལ་དམིགས་ན་རི་དང་རོ་དག་ཀྱང་མེད་
པས་ན་དེས་ན་གཞུགས་སྤྲེལ་བྱ་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྟོམས་ཉེ་
བར་རྒྱ་བ་བཞིའོ། །ཡང་གོང་མ་གཞུགས་མེད་པ་ལ་དམིགས་ན་ནི། ཆོས་ལ་
ཉེ་བར་རྒྱ་བ་གཅིག་གི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གཞུགས་མེད་ཉེ་བར་བསྟོགས་ན་བཞི། །

གཞུགས་འགྲོ་གོང་མར་འགྲོ་བ་གཅིག །

དངོས་གཞི་ན་གཅིག་རང་ཡུལ་ཅན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གོང་མ་གཞུགས་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་ན། གཞུགས་
མེད་པ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཉེ་བར་བསྟོགས་པ་ན་གཞུགས་དང་སྦྲ་དང་
རེག་བྱ་དང་ཆོས་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ནམ་པ་
བཞི་ལོ། །དེ་ཡང་གཞུགས་སུ་འགྲོ་བ་སྟེ་འདི་ཡི་དམིགས་པ་ནི་བསམ་གཏན་
བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །གོང་མར་འགྲོ་བ་ནི་སྟེ་གཞུགས་མེད་ལ་དམིགས་ན་ཡིད་ཉེ་
བར་རྒྱ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་སྟེ་ཆོས་ལ་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་ལོ། །གཞུགས་མེད་པའི་དངོས་
གཞི་བཞི་ན། ཆོས་ལ་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་གཅིག་པོ་ལས་མེད་ལ་དེ་ཡང་རང་གི་
ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྟན་བ་ནི།

བཙེ་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་ཟག་དང་བཅས། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་ཉེ་བར་རྒྱ་བ་བཙེ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཟག་པ་དང་
བཅས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

སྟག་མ་བཤད་འཆད་ལ་སྟོས་པ།

གཉིས་པ་སྟག་མ་བཤད་འཆད་ལ་སྟོས་པའི་ཚུལ་ནི།

བཤད་དང་འཆད་པར་འགྱུར་བ་གཞན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཡན་ལག་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་འདིར་མི་བརྗོད་
དོ། ཅི་ཡི་བྱིར་ཞེ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་སྦྱེ་མཆེད་དུག་སོགས་ཁ་ཅིག་
ནི་ཁམས་བསྟན་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པ་དང་། འདུ་བྱེད་དང་སྲིད་པ་
སོགས་ནི་གནས་ལྡེ་པར་འཆད་པར་འགྱུར་བ་གཞན་ཡིན་ནོ། །

ཉེན་མོངས་གསུམ་པོ་དཔེས་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ཉེན་མོངས་གསུམ་པོ་དཔེས་བསྟན་པ་ནི།

འདིར་ནི་ཉེན་མོངས་ས་བོན་བཞིན། །

སྤྱ་བཞིན་ཙ་བཞིན་ལྡོན་ཤིང་བཞིན། །

དེ་བཞིན་གྲུན་པ་བཞིན་དུ་འདོད། །^{༡༦}

ལས་ནི་གྲུན་བཅས་འབྲས་དང་འབྲ། །

དེ་བཞིན་སྦྱན་དང་མེ་ཉོག་བཞིན། །

གཞི་ནི་བཟའ་བརྟུང་གྲུབ་པ་བཞིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉེན་འབྲེལ་མདོར་བསྡུས་ན་ཉེན་མོངས་པ་དང་ལས་
དང་གཞི་རྣམས་སོ་ཞེས་བསྟན་པ་ལ། འདིར་ནི་ཉེན་མོངས་པ་མ་རིག་པ་
དང་། སྲིད་པ་དང་། ལེན་པ་གསུམ་ས་བོན་བཞིན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་བོན་
ལས་སྒྲོང་པོ་དང་ལོ་མ་ལ་སོགས་པ་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཉེན་

མོངས་པ་ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ལས་དང་གཞི་རྣམས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
རྒྱུ་བཞིན་ཏེ་དཔེར་ན་ཁྱུ་གནས་པའི་མཆོ་ནི་སྐྱམ་པ་མི་འགྱུར་བ་ལྟར་
ཉོན་མོངས་པའི་ཁྱུ་གནས་པའི་སྐྱེ་བའི་མཆོ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ། །ཙ་བ་
བཞིན་ཏེ་དཔེར་ན་ནགས་ཆའ་ཙ་བ་ནས་མ་ཕྱུང་བ་རྣམས་ནི་བཅད་ཀྱང་
སྐར་སྐྱེ་བ་ལྟར་དུ། ཉོན་མོངས་པ་ཙ་བ་ནས་མ་བཏོན་པས་འགྲོ་བ་རྣམས་
ཀྱང་སྐར་སྐྱེ་བ་དེ་དང་འབྲེལ། །ཚྭ་ཤིང་བཞིན་ཏེ་དཔེར་ན་ཤིང་ཚྭ་པ་
རྣམས་དུས་དུས་སུ་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱང་ལན་
གཅིག་མ་ཡིན་པར་འབྲས་བུ་འབྱེན་པར་བྱེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཤུན་པ་དང་
བཅས་པའི་འབྲས་དེ་ས་བོན་དུ་རུང་བ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཐོབ་པའི་
ཤུན་པ་དང་བཅས་པ་ཡང་སྐྱེ་བའི་ས་བོན་དུ་འདོད་དོ། །ལས་འདུ་བྱེད་
དང་སྲིད་པ་ནི་ཤུན་པ་དང་བཅས་པའི་འབྲས་དང་འབྲས་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་
ཤུན་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་ནི་སྲིད་པའི་ཚུ་གུ་སྐྱེ་བའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེན་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱེན་དག་འབྲས་བུ་ལན་
གཅིག་བསལ་ཟེན་ནས་མཐར་ཕྱིན་པ་བཞིན་དུ་ལས་རྣམས་ཀྱང་སྐྱིན་ཟེན་
ནས་སྐར་མི་སྐྱིན་པ་དང་། ཡང་མེ་ཏོག་བཞིན་ཏེ། དཔེར་ན་མེ་ཏོག་འབྲས་
བུ་འབྱུང་བ་ཉེ་བའི་རྩ་ཡིན་པ་ལྟར་ལས་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་སྐྱིན་པ་ལ་ཉེ་
བའི་རྩ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་གཞི་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་བདུན་པོ་དེ་རྣམས་ནི། དཔེར་ན་

བཟའ་བཏུང་གྲུབ་ཟིན་པ་དེ་ཡོངས་སུ་ཡོངས་སྒྱུད་པར་བྱ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་
པ་དང་། སྤྱད་ཟིན་པ་དེ་ཡང་དུ་སྤྱད་བྱ་མ་ཡིན་པ་ངེ་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་དུ། རྣམ་
པར་སྤྲིན་ཟིན་པ་ལ་སྤྲུང་ཆེ་རབས་གཞན་དུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་མེད་པ་
ཡིན་ནོ། །

དེ་རྣམས་སྲིད་པ་བཞིར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་དེ་རྣམས་སྲིད་པ་བཞིར་བསྟན་པ་ནི།

སྲིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས། །^ཉ

སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། །

རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀུན། །

གཞན་རྣམ་གསུམ་པོ་གཞུགས་མེད་གསུམ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྲིད་པ་བར་མ་དང་། སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་དང་། ཏུས་སྡ་
མའི་སྲིད་པ་དང་། འཆི་བའི་སྲིད་པ་སྟེ་སྲིད་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་གཅིག་
དུ་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པ་གང་ཞེ་
ན། སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཡིན་
ཀྱང་བྱེ་བྲག་གང་ལ་གོམས་པ་དེ་ལྟག་པར་འབྱུང་ངོ་། །འོན་ཀྱང་མ་རིག་
པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྤྲུག་དོག་དང་། སེར་སྒྲ་དང་། ཁྲོ་བ་
དང་། ཆགས་པ་དང་། འཁྲོད་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་ནི་མེད་པར་བཤད་དོ། །སྲིད་པ་

གཞན་བར་སྲིད་དང་། སྡོན་རྒྱུ་གྱི་སྲིད་པ་དང་། འཆི་བའི་སྲིད་པ་གསུམ་
ནི། དགེ་བ་དང་། ཉན་མོངས་པ་ཅན་དང་། ལུང་མ་བསྟན་ཆམ་པ་གསུམ་
མོ། །ཡང་སྲིད་པ་དེ་རྣམས་ལས་གང་ཞིག་གང་དང་ལྡན་ཞེ་ན། གཟུགས་མེད་
པ་རྣམས་ནི་སྲིད་པ་བར་མ་མ་གཏོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །འདོད་པ་དང་
གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་སྲིད་པ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གནས་
པར་བྱས་སོ། །

སྦྱིས་པ་གནས་པའི་རྟེན་མདོར་བསྟན།

གསུམ་པ་སྦྱིས་པ་གནས་པའི་རྟེན་ལ་གསུམ་སྟེ། མདོར་བསྟན། རྒྱུ་
པར་བཤད། ཟས་བཞིར་ངེས་པས་མཐུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་
རྣམས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

འགྲོ་བ་ཟས་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན། །༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འགྲོ་བ་ཞེས་པ་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ནི་ཟས་ཀྱིས་
གནས་པ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཁམས་ཀྱི་ཟས་དང་། རེག་པའི་ཟས་དང་། ཡིད་
ལ་སེམས་པའི་ཟས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཟས་སོ། །

རྒྱུ་བཤད།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཁམ་ཟས་བཤད་པ། ཟས་ལྷག་མ་བཤད་

པ། ཞར་ལ་བར་སྲིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སོ། རྟེ་ལས་དང་པོ་ནི།

ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་འདོད་པ་ན། །

སྦྱི་མཆེད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དོ། །

གཞུགས་ཀྱི་སྦྱི་མཆེད་མ་ཡིན་དེས། །

རང་དབང་གྲོལ་ལ་མི་པན་བྱིར། །༡༧

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཁམ་གྱི་ཟས་ནི་རགས་པ་དང་སྤྲ་བ་གཉིས་འདོད་
པའི་ཁམས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་དྲི་རོ་རེག་བྱའི་སྦྱི་མཆེད་གསུམ་གྱི་
བདག་ཉིད་དེ་སྦྱ་སྦྱེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ཁམ་དུ་བཅད་དེ་ཟ་བར་ཡིན་པ་ཉིད་
དོ། །སྤྲ་བའི་ཟས་ཞེས་པ་ནི། བར་སྲིད་དང་། འདོད་ལྟ་དང་། བསྐྱལ་བ་དང་
པོའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། དྲི་ཟ་བའི་བྱིར་དང་། བྱེ་མ་ལ་ཉིལ་མར་སྤྱག་པ་
ལྟར་དུ་ཡན་ལག་གི་ནང་དུ་འཕུ་བས་རྒྱ་མཐུན་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གང་དག་
མིད་པ་ནས་མི་མིད་ལ་ལུས་གནས་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཟས་སྤྲ་མོ་ཡིན་
པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཁུས་དང་ལུས་ལ་བསྐྱེ་མཉེ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཅི་ཡི་
བྱིར་འབྲས་ཆན་སོགས་ལ་ཡོད་པའི་གཞུགས་ཀྱི་སྦྱི་མཆེད་དེ་ཟས་མ་ཡིན་ཞེ་
ན། ཟས་ཀྱིས་དབང་པོ་དང་དེ་ཡི་རྟེན་འབྱུང་བ་ལ་པན་འདོགས་པ་ཡིན་ན་
གཞུགས་ཀྱི་སྦྱི་མཆེད་ཟས་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་རང་གི་དབང་པོ་མིག་ལ་མི་པན་
པའི་བྱིར་དང་། འདོད་པའི་རྟེན་མོངས་ལས་གྲོལ་བྱེན་པ་བྱིར་མི་འོང་པ་དང་
དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཟས་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མི་པན་པའི་བྱིར་རོ། །ཟས་ཞེས་བྱ་

བ་ནི་གང་དབང་པོ་དང་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་སྐྱེ་འདོགས་པར་བྱེད་
པ་ཡིན་ན། གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ནི་དབང་པོ་དང་དེ་ཡི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་
རྣམས་ལ་སྐྱེ་མི་འདོགས་པས་ཁམ་གྱི་ཟས་མ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ནི།

རེག་དང་སེམས་པ་རྣམ་ཤེས་ནི། །

ཟག་བཅས་ཟས་ཡིན་གསུམ་དག་ན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟས་ཀྱི་དོན་ནི་སྲིད་པ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་གསུམ་
འདུས་པ་ལས་འབྱུང་བའི་རེག་པ་དང་། སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་། རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་ཟས་ཡིན་ཏེ་ཟག་མེད་ནི་སྲིད་
པ་ཟད་བྱེད་ཡིན་པས་ཟས་མིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཁམས་གསུམ་ཆར་དག་ན་ཡོད་
དོ། །མདོ་ལས། སེམས་ཅན་བྱུང་བ་རྣམས་གནས་པར་བྱེད་པ་དང་། འཚོ་བར་
བྱེད་པ་དང་། སྲིད་པ་འཚོལ་བ་རྣམས་ལ་སྐྱེ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུངས་པས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཡིད་ལས་བྱུང་དང་སྲིད་ཆོལ་དང་། །

དྲི་བ་སྲིད་པ་བར་མ་དང་། །༥༠

འགྲུབ་པའོ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཕྱི་རྒྱུན་མའི་མི་གཙང་བའི་མངལ་ལས་མ་ཡིན་པར་ཡིད་

ལས་རྒྱས་ཏེ་སྐྱེས་པའི་བྱིར་ན་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་པ་དང་། སྐྱེ་བའི་སྲིད་
པ་ཚོ་ལ་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་སྲིད་ཚོ་ལ་དང་། ཇི་ཟེ་བའི་བྱིར་ན་
ཇི་ཟེ་དང་། སྲིད་པ་སྔ་ཕྱིའི་བར་ན་གནས་པའི་བྱིར་ན་སྲིད་པ་བར་མ་ཞེས་
པ་དང་། སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་པར་སྟོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་མངོན་པར་འགྲུབ་
པའི་སྲིད་པ་ཞེས་བྱ་བའོ།

ཟས་བཞིར་ངེས་པས་མཆུག་བསྟུ་བ།

གསུམ་པ་ཟས་བཞིར་ངེས་པས་མཆུག་བསྟུ་བ་ནི།

འདི་ལ་གནས་དང་ནི།

རྟེན་པ་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་གཉིས།

སྲིད་གཞན་འཕེན་དང་འགྲུབ་པ་ཡི།

དོན་དུ་གཉིས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན། ༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཅི་ཡི་བྱིར་ན་ཟས་བཞི་ཁོ་ན་ཡིན་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་
ཚོས་ཐམས་ཅད་སྲིད་པ་གསོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་
ཀྱི་འདིར་ནི་གཙོ་བོར་བཤད་པ་ཡིན་པ་སྟེ། ཚེ་འདི་ལ་བརྟེན་པ་སེམས་དང་
སེམས་བྱུང་གི་གནས་དང་ནི་སྟེ། འདི་ཡི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཡང་དབང་པོ་དང་
བཅས་པའི་ལྷས་ཡིན་ལ་དེ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཁམ་གྱི་ཟས་དང་། བརྟེན་
པ་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཡིན་ལ་དེ་རྒྱས་པའི་དོན་དུ་རིག་པའི་ཟས་

ཏེ། མདོར་ན་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་གསོ་བར་བྱེད་པའི་ཟས་གཙུག་ཅོ་བོ་མ་མ་ལྟ་བུ་
གཉིས་སོ། །ཡང་ཡིད་ལ་སེམས་པའི་ཟས་ཀྱིས་ནི་སྲིད་པ་སྐྱེ་བ་བྱི་མ་གཞན་
འཕེན་པར་བྱེད་པ་དང་། ལས་ཀྱིས་བགོས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ས་བོན་
ལས་སྲིད་པ་བྱི་མ་འགྲུབ་པའི་དོན་དུ་དེ་ལྟར་ཟས་གཉིས་ཏེ། གོ་རིམ་བཞིན་
དུ་སྤྲ་མ་གཉིས་ནི་སྐྱེས་ཟིན་པ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་མ་མ་ལྟ་བུ་
དག་ཡིན་ལ། བྱི་མ་གཉིས་ནི་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་
མ་ལྟ་བུ་དག་ཡིན་ནོ། །

གནས་པ་འཆི་འཕོ་བའི་སེམས་སྤྱིར་བསྟན་པ།

བཞི་པ་གནས་པ་འཆི་འཕོ་བའི་སེམས་ལ་བཞི་སྟེ། སྤྱིར་བསྟན། བྱེ་
བྲག་ཏུ་བཤད། རྣམ་ཤེས་གང་དུ་འགག་གནད་གཙུག་པའི་རྒྱལོ། །དང་པོ་ནི།

ཆད་དང་མཆོམས་སྦྱོར་འདོད་ཆགས་བྲལ། །

ཉམས་དང་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་རྣམས། །

ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ན་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ད་ནི་སེམས་གང་ལ་གནས་ཏེ་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བར་
འགྱུར་བ་དེ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་སྟེ། འོག་ལྟས་དག་ཙུ་ཆད་པ་དང་། ཡང་དག་
པའི་ལྟ་བུ་དག་ཙུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱོར་བ་དང་། ཁམས་དང་ས་འོག་མ་ལས་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། དེ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དང་། འཆི་འཕོ་

བ་དང་། རྒྱུ་བ་ལེན་བ་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་རྒྱག་པོ་དེ་རྣམས་སུ་ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ནར་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

བྱེ་བྲག་རྒྱ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོར་བའི་བྱད་པར། སེམས་ཀྱི་བྱད་
པར། ལྷག་མེད་དུ་འཇུག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

འཆི་འཕོ་རྒྱུ་བ་བྱང་སྟོམས་ལ། །༡༩།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བར་འཆི་འཕོ་བ་དང་། ཚུར་རྒྱུ་བ་ལེན་པ་དེ་གཉིས་ཆོར་
བ་བདེ་བ་དང་རྒྱག་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་སྟོམས་པ་མི་གསལ་བའི་
རང་བཞིན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལ་འདིའི་ཕྱིར་བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་ན་ཉེར་
བསྟོགས་ཁོ་ན་ལ་འཆི་སེམས་དང་རྒྱུ་སེམས་ཡོད་པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཅེ་གཅིག་སེམས་མེད་ལ་དེ་མེད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སློ་ཅེ་གཅིག་པ་སྟེ་
ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པ་དང་ནི། སེམས་མེད་ཀྱི་གནས་
སྐབས་གསུམ་པོ་དག་ལ་འཆི་འཕོ་བ་དང་རྒྱུ་བ་ལེན་པ་དེ་མེད་དོ། །དེ་ཡི་
ཕྱིར་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་འཆི་འཕོ་བ་དང་རྒྱུ་བ་ལེན་པ་ན་
སེམས་འབྱུང་བར་ཡིན་པ་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཅུ་ངན་འདའ་ལུང་བསྟན་མིན་གཉིས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཆི་བའི་སྲིད་པ་ལ་དགོ་མི་དགོ་ལུང་མ་བསྟན་ནམ་པ་
གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ལས། དག་བཅོམ་པ་ལྷག་མེད་དུ་ཅུ་ངན་ལས་འདའ་
སེམས་ལ་ལུང་དུ་བསྟན་པ་མིན་པ་ནམ་སྤྲིན་སྦྲིས་དང་སྦྱོད་ལམ་པ་གཉིས་
གང་རུང་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་གཉིས་པོ་དེ་སྟོབས་རྒྱུང་བ་ཡིན་པས་
རྒྱུ་ཆད་པ་དང་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ནམས་ནི་སྟོབས་ཆེ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། །

ནམ་ཤེས་གང་དུ་འགག་པ།

གསུམ་པ་ནམ་ཤེས་གང་དུ་འགག་པ་ནི། ཡང་འཆི་བ་ན་ལུས་གྱི་
ཕྱོགས་གང་དུ་ནམ་པར་ཤེས་པ་འགག་ཅེ་ན།

འོག་མའི་ལྷར་འགོ་མི་སྦྱེ་ནམས། །

རིམ་གྱིས་འཆི་ན་རྟེན་པ་དང་། །༡༩

ལྟེ་བ་སྤྱིང་གར་ཡིད་འཆི་འཕོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྦྱེ་གནས་དང་པོ་གསུམ་འཆི་བ་ན། འོག་མ་ངན་
སོང་དུ་སྦྱེ་བ་དང་། མིར་སྦྱེ་བ་དང་། ལྷར་འགོ་བ་དང་། མི་སྦྱེ་བ་དག་བཅོམ་
པ་ནམས་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་ན། དེ་ཡང་ངན་སོང་དུ་སྦྱེས་འཇུར་ནི་རྟེན་

པ་ནས་ནམ་པར་ཤེས་པ་འཕོ་བ་དང་ནི་མིར་སྐྱེ་བ་ནི་ཉེ་བ་ནས་ནམ་ཤེས་
འཕོ་བ་དང་། ལྷར་འགོ་བ་དང་མི་སྐྱེ་བ་དག་བཅོམ་པ་ལྷག་མེད་འདུལ་བ་
དེ་ནམས་ནི་སྦྱང་གར་ནས་ཡིད་འཆི་འཕོ་བ་ཡིན་ཞེས་བཤད། འདིར་ཡིད་
ནི་ལུས་ཅན་མིན་པས་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་འཆི་བའི་གནས་སྐབས་ན་ལུས་ཀྱི་
དབང་པོ། དཔེར་ན་རྟོ་བསྐྱེད་ལ་ཆུ་བཏབ་པ་ཡལ་བ་ལྷར་ལུས་ཀྱི་རྒྱུ་པ་
ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་གང་རུང་ཞིག་ནས་བྱུང་བར་འཇུག་པ་ལ་ཡིད་འཕོ་ཞེས་
བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་དག་བཅོམ་པ་སྤྱི་བོ་ནས་འཕོ་ཞེས་ཀྱང་བེར་
རོ།

གནད་གཅོད་པའི་རྒྱ།

བཞི་པ་གནད་གཅོད་པའི་རྒྱ་ནི།

གནད་གཅོད་པ་ནི་ཆུ་སོགས་ཀྱིས།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འཆི་ཁ་སློག་གི་དབང་པོའི་གནད་གཅོད་པ་ནི། ཆུ་
དང་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་མེད་རྒྱུ་ནམས་ཀྱིས་ཏེ། དེ་ནམས་གང་རུང་ཞིག་
ངག་ཏུ་འཇུག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་ཀྱི་ཕྱོགས་འགའ་ཞིག་ཉམས་ན་སྟེ་ཆོར་
བ་མི་བཟད་པས་ཉམས་ན་འཆི་བར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ།

སེམས་ཅན་གྱི་ཆོགས་གསུམ་དུ་བསྟུ་བ།

ལྷ་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་གསུམ་དུ་བསྟན་བ་ནི།

འཕགས་དང་མཚམས་མེད་བྱེད་པ་དག །

ཡང་དག་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས། ༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་དང་། མ་བསད་པ་ལ་སོགས་
པ་མཚམས་མེད་པའི་ལས་བྱེད་པ་དག་ནི། གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངན་
འགྲོ་མེད་པར་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པའི་གནས་སུ་ཡང་དག་པར་ངེས་པར་
དང་། དཔྱལ་བའི་གནས་ལྟ་བུ་ལོག་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སྤང་པོ་ལོ། །དེ་ལས་
གཞན་པ་རྣམས་ནི་མ་ངེས་པའི་སྤང་པོ་ཡིན་ནོ། །

སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན།

རྟེན་སྟོན་གྱི་གནས་ལྷགས་སྦྱར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟེན་སྟོན་གྱི་གནས་
ལྷགས་དངོས། ཞར་ལ་བརྟེན་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཚད། དེ་དག་འཇལ་བྱེད་
གྱི་ཚད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྟོན་གྱི་གནས་ལྷགས་སྦྱར་
བསྟན། ཉང་གསེས་གྱི་གནས་ལྷགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད། སྟོང་གསུམ་ངོས་
བབུང་ཞིང་འབྱུང་འཛིག་མཉམ་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟེན་
དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་བཤད། བརྟེན་པ་རི་མཚོ་བཤད་པའོ། །

རྟེན་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ།

དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི།
གནས་པར་འདོད་པའི་འོག་དག་གི།
རྒྱུད་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རྣམས་སུ་ནི།
ས་ཡ་རྒྱག་འབྲུམ་གྲངས་མེད་དོ། ༡༤
ཅུ་རྣམས་འབྲུམ་ཕྲག་བརྩ་གཅིག་དང་།
སྟོང་ཕྲག་དག་ནི་ཉི་ཤུ་འོ།
ཕྱིས་ནི་རྣམས་སུ་འབྲུམ་ཕྲག་བརྩད།
ལྷག་མ་དག་ནི་གསེར་དུ་འགྱུར། ༡༥
ཅུ་དང་གསེར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི།
ཐད་ཀར་འབྲུམ་ཕྲག་བརྩ་གཉིས་དང་།
སྟོང་ཕྲག་གསུམ་དང་བརྩ་ཕྲག་ནི།
ཕྱེད་དང་ལྔ་རྣམས་ཁོ་ན་འོ། ༡༦
ཁོར་ཡུག་རྩ་ནི་སུམ་འགྱུར་རོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་
པ་ནི་བསྟན་མི་རུས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཁ་ཅིག་ནི་སྤྱི་ཚུགས་དང་། ཁ་

ཅིག་ནི་སྤེལ་ཞི་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་སྤོང་གཡོགས་མེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་སྤྲོ་
མེད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲིན་མཚམས་ནོར་བུའི་འོད་ཀྱིས་གསལ་བ་དང་། ཁ་
ཅིག་སྤོང་གསུམ་ནི་སྤྲོ་གཅིག་གིས་འཁོར་བ་དང་། ཁ་ཅིག་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཤིང་
ལ་སྤོང་གསུམ་ཀྱི་ཚད་ཅམ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་པལ་
པོ་ཆེ་སོགས་མདོ་དེ་དག་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་ནི་མི་
མཛེད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཡི་ནམ་པར་གཞག་པ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་
པར་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལ་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་འོག་སྤྱང་གི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་
སྤོང་དུ་གནས་པར་འདོད་པའི་ཆོ། སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབང་
གིས་འོག་དག་གི་ནམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱང་གི་དགྱིལ་འཁོར། དེ་ཡི་
མིང་ལ་འཇམ་པོ་ཞེས་བྱ་བར་དབྱིབས་རྒྱུ་པོར་ཉིད་དུ་མངོན་པར་གྱུབ་
སྟེ། དེ་ཡི་རྩམས་སུ་སྟེ་སྤྱབ་མཐུག་ནི་དཔག་ཚད་ས་ཡ་དྲུག་འབུམ་མོ། །འདི་
ཡི་རྒྱ་ཚད་ནི་དཔག་ཚད་གངས་མེད་དོ། །བྱེད་ལས་བརྟེན་པ་ནམས་ཡར་
འདེགས་པར་བྱེད་པ་དང་། རོ་བོ་རྩལ་རྩལ་བརྒྱད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་སྤྱང་ཤས་
ཆེ་བ་ཅན་ནོ། །དེ་ཡི་སྤོང་ན་རྒྱ་ཡི་དགྱིལ་འཁོར་རྩམས་སུ་དཔག་ཚད་འབུམ་
ཕྲག་བརྒྱ་གཅིག་དང་སྤོང་ཕྲག་དག་ནི་ཉིཤུའོ། །རྒྱ་ཡི་དགྱིལ་འཁོར་དེ་སྤྱང་
གིས་བསྐྱབས་པ་ལས་དུས་ཕྱིས་ནི་རྩམས་སུ་འབུམ་ཕྲག་བརྒྱད་ཡོད་ལ་དེ་
ཡི་ལྷག་མ་དཔག་ཚད་གསུམ་འབུམ་ཉིས་ཁྲི་དག་ནི་གསེར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་
དུ་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་དང་གསེར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚད་གཉིས་མཉམ་པ་ཡིན་

པས་དེ་གཉིས་ཐང་ཀར་དཔག་ཚད་འབྲུམ་སྤྱག་བརྩ་གཉིས་དང་། རྟོང་སྤྱག་
གསུམ་དང་བརྩ་སྤྱག་ནི་བྱེད་དང་ལྷ་རྣམས་དང་བཅས་པ་ཁོ་ནའོ། ཁོར་ཡུག་
དེའི་མཐའ་སྐྱོར་དུ་ནི་སུམ་འགྱུར་རོ། ཉེ་ཡང་དཔག་ཚད་ས་ཡ་སྤྱག་གསུམ་
དང་འབྲུམ་སྤྱག་རྩྱག་དང་ཁྲི་སུམ་བརྩ་ལྷ་བརྩའོ། ཉེ་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་
དང་ཚད་མི་མཉམ་པ་ནི། རྒྱུད་དགྲིལ་ནི་རྟོང་གསུམ་གྱི་འོག་གཞི་གཅིག་དུ་
ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཚད་མེད་ལ་རྩ་དང་གསེར་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ནི་དེ་ཡི་སྟེང་དུ་
སླིང་བཞིའི་འོག་གཞིར་གྱུར་པ་ཟེལ་པ་ཡི་ཐིགས་པ་ལྟར་དུམ་བྱར་ཆགས་
པའི་བྱིར་དེ་དག་གི་ཚད་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་བར་ན་སླིང་བར་གྱི་
ཐུན་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ཡང་བཤད་དོ། །

བཞེན་པ་རི་མཆོ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རི་དགུ་བཤད། མཆོ་བརྒྱད་བཤད་པའོ། ཉང་པོ་ནི།
དེ་ལ་ལྷན་པོ་གཉའ་ཤིང་འཛིན། །
གཤོལ་མདའ་འཛིན་དང་སང་ལྷེང་ཅན། །
དེ་བཞིན་བལྟ་ན་སྤྱག་རི་དང་། །༣༥
རྟ་ན་དང་ནི་རྣམ་འདུད་དང་། །
ཕུ་ཁྱུད་འཛིན་རིའོ་དེ་ནས་ནི། །
སླིང་རྣམས་ཡིན་ནོ་དེ་དག་གི། །

ཕྱི་རོལ་ན་ནི་ཁོར་ཡུག་སྟེ། ༡༩

བདུན་ནི་གསེར་ཡིན་དེ་ལྷགས་སོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གསེར་གྱི་ས་གཞིའི་དགྲིལ་འཁོར་ཆུ་ཡི་སྟེང་ན་
གནས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ། བརྗེད་ཆེ་བས་ན་ལྷན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དབྱས་
ནའོ། །དེ་ཡི་ཕྱི་རོལ་དུ་གཉའ་ཤིང་འཛིན་རི་དང་། གཤོལ་མདའ་འཛིན་རི་
དང་། སེང་ལྗང་ཅན་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་ན་སྟུག་རི་དང་། ཉ་ན་དང་
ནི། རྩམ་འདུད་དང་། ལྷ་ལྷུང་འཛིན་རིའོ། །དེ་རྩམས་ནི་རི་རབ་ལ་བསྐྱོར་ཏེ་
རིམ་པས་གནས་སོ། །དེ་ནས་ནི་སྤྲིང་བཞི་པོ་རྩམས་ཡིན་འོ། །རི་སྤྲིང་དེ་དག་
གི་ཕྱི་རོལ་ན་ནི་ཁོར་ཡུག་གི་རི་པོ་སྟེ། དེ་ལྷ་བྱའི་རི་དང་པོ་བདུན་ནི་གསེར་
ཡིན་ལ་ཕྱི་ཡི་ཁོར་ཡུག་དེ་ཉིད་ནི་ལྷགས་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་སོ། །

ལྷན་པོ་རིན་ཆེན་བཞིའི་རང་བཞིན། །

ཆུ་ཡི་ནང་དུ་བརྒྱད་ཁྲི་དག །

ཏུབ་པོ་དེ་བཞིན་སྟེང་དུ་ཡང་། ༡༥༠

དཔག་ཆད་དག་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་འོ། །

བརྒྱད་པོ་འཕང་དུ་བྱེད་བྱེད་དེ། །

དེ་དག་རྩམས་སུའང་འཕང་དང་མཉམ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རི་རབ་ལྷན་པོ་ནི་བྱང་གསེར་དང་། ཤར་དབུལ་དང་། ལྷོ་
བྱེད་ཅུད་དང་། ཏུབ་ཤེལ་དམར་པོ་སྟེ་རིན་ཆེན་བཞི་ཡི་རང་བཞིན་ཏེ་ངོས་བཞི་

དག་ཏུ་གངས་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་རི་རབ་ཀྱི་ངོས་རིན་པོ་ཆེ་གང་གི་རང་
བཞིན་ཡིན་པ་དེ་ཡི་འོད་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་དང་རྒྱ་མཚོ་ཡང་དེ་བཞིན་སྤང་
བར་བཤད་དོ། །རི་རབ་དང་སྤྲིང་དེ་ནམས་མཚུངས་པར་ཚུ་ཡི་ནང་དུ་དཔག་
ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་དག་རྩལ་པོ། །རི་རབ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་ཚུ་ཡི་སྤྲིང་དུ་ཡང་དཔག་
ཚད་དག་ནི་བརྒྱད་ཁྲི་འཕགས་སོ། །རི་རབ་ཚུ་ཡི་སྤྲིང་དུ་ངེ་ཙམ་འཕགས་
པ་དེ་ཡི་ཕྱེད་ནི་གཉའ་ཤིང་འཛིན་རི་ཡིན་པ་སོགས་རི་བརྒྱད་པོའི་འཕང་
དུ་ཕྱེད་ཕྱེད་དབྱི་བར་བྱ་བར་གསུངས་པས། །ཁོར་ཡུག་དཔག་ཚད་སྤྲུམ་བརྒྱ་
དང་ཕྱེད་དང་བརྒྱ་གསུམ་ཡོད་པའི་བར་རོ། །དེ་དག་རྩམས་སུ་སྟེ་སྒྲུབ་མཐུག་
ནི་འཕང་སྟེ་མཐོ་དམན་དང་མཉམ་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད།

གཉིས་པ་ནི།

དེ་དག་བར་བདུན་རྩེ་མཚོ་ཡིན། ༡༧

དང་པོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་འོ། །

དེ་ནི་ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན། །

དེ་ཡི་ངོས་ལ་སྤྲུམ་འགྱུར་རོ། །

རྩེ་མཚོ་གཞན་ནི་ཕྱེད་ཕྱེད་དོ། ༡༨

ལྷག་མ་ཕྱི་ཡི་མཚོ་ཆེན་ཡིན། །

འབྲུམ་ཕྲག་གསུམ་དང་སྟོང་ཕྲག་ནི། །

ཉི་ཤུ་གཉིས་སོ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རི་རབ་ནས་གསེར་རི་ཕྱི་མ་མུ་ཁུང་འཛིན་ལ་ཐུག་པའི་རི་
དེ་དག་གི་བར་བདུན་ནི་རོལ་བའི་མཚོ་བདུན་ཡིན་པ་ལ་མཚོ་དེ་དག་གི་
ཁུ་ནི་བསེལ་བ་དང་། ཞིམ་པ་དང་། ཡང་བ་དང་། འཇམ་པ་དང་། དྲངས་པ་
དང་། གྱིང་བ་མེད་པ་དང་། འཐུང་ན་མགིན་པ་ལ་མི་གཞོན་པ་དང་། ལྷོ་བ་
ལ་མི་གཞོན་པ་སྟེ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའོ། །ཡང་དེ་དག་ལས་རོལ་
མཚོ་དང་པོ་ལ་ཁ་ཞིང་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུའོ། །དེ་ཡི་ཟབས་
སྲ་ཡང་ཐམས་ཅད་དེ་དང་འདྲ། རྒྱ་མཚོ་ལ་ཕྱི་དང་ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་
ལས། དེ་ནི་ནང་གི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན། དེ་ཡི་ངོས་ལ་མཐའ་སྒྲོར་དུ་སུམ་འཁྱར་
རོ། །དེ་ཡང་དཔག་ཆད་ཉིས་འབུམ་བཞི་བྲིའོ། །རོལ་མཚོ་གཉིས་པ་ལ་དཔག་
ཆད་བཞི་བྲི་ཡོད་པ་སོགས་རོལ་མཚོ་གཞན་ནི་ཕྱེད་ཕྱེད་ཀྱིས་དབྱི་བར་ཕྱེད་
དོ། །ལྷག་མ་མུ་ཁུང་འཛིན་རི་དང་ཕྱི་ཡི་ཁོར་ཡུག་གི་བར་ནི་ཕྱི་ཡི་རྒྱ་མཚོ་
ཆེན་པོ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་ཆ་སྒོ་ཅན་གྱི་ཆ་རྒྱས་གང་བའོ། །འདི་ཁ་ཞིང་དུ་དཔག་
ཆད་འབུམ་ཕྲག་གསུམ་དང་སྟོང་ཕྲག་ནི་ཉི་ཤུ་གཉིས་སོ། །འདི་ཡི་མཐའ་སྒྲོར་
གྱི་ཆད་ནི་དཔག་ཆད་ས་ཡ་ཕྲག་གསུམ་དང་དུག་འབུམ་བདུན་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་
ཡོད་གསུངས།

ནང་གསེས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཕྱི་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ། རང་གསེས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཕྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་

གསུམ་སྟེ། མི་ཡི་གནས། དམུལ་བའི་གནས། ལྷ་ཡི་གནས་སོ། །

མི་ཡི་གནས།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིང་བརྩ་གཉིས་སྤྱིར་བསྟན། འཛམ་བུ་སྤྱིང་
བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱིང་བཞིར་བཤད། སྤྱིང་སྟན་
བརྩུད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་ནི། །

འཛམ་བུའི་སྤྱིང་སྟེ་ངོས་གསུམ་ལ། ༡༥༡

སྟོང་སྟག་གཉིས་སོ་ཤིང་རྟའི་དབྱིབས། །

གཅིག་ལ་དཔག་ཆད་བྱེད་དང་བཞི། །

ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་སྒྲ་ཁམ་འད། །

ངོས་གསུམ་འདི་དང་འདྲ་གཅིག་ལ། ༡༥༢

དཔག་ཆད་སུམ་བརྩ་ལྷ་བརྩ་འོ། །

བ་ལང་སྟོད་སྤྱིང་རྒྱུམ་པོ་སྟེ། །

སྟོང་སྟག་བྱེད་དང་བརྩུད་ཡིན་ནོ། །

དེའི་དབུས་སྟོང་སྟག་བྱེད་དང་གསུམ། ༡༥༣

སྒྲ་མི་སྟན་བརྩུད་བྱ་བཞིར་མཉམ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་རི་རབ་གྱི་ཕྱོགས་བཞིའི་ཐད་ཀར་སྤྱིང་བཞི་སྟེ་དེ་

ལས་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་སྟེ་དེ་ཡི་ངོས་གསུམ་ལ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་གཉིས་
གཉིས་སོ། །དེ་ཡང་ཤིང་རྩ་ཡི་དབྱིབས་སུ་ཡོད་ལ་གཅིག་སྟེ་ངོས་བཞི་པ་ལ་
ནི་དཔག་ཆད་ཕྱིད་དང་བཞི་ཡོད་པས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་འཛམ་བུ་སྤྱིང་འདི་
ནི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོའི་དབྱིབས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །མཐའ་སྐྱོར་ན་ནི་དཔག་ཆད་
སྟོང་ཕྱག་དྲུག་དང་ཕྱིད་དང་བཞི་ཡོད་དོ། །སྤྱིང་འདི་ཡི་དབྱུས་སུ་དབང་
ཆེན་གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལ་གང་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་བཞུགས་ནས་རྩོ་
རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པར་མཛད་པའི་རྩོ་རྩེ་གདན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་
ཉིད་མངོན་པར་གྲུབ་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ཉིད་ནི་ལྷས་དང་
ས་ཕྱོགས་གཞན་གྱིས་ནི་བཟོད་པར་མི་རྣམས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །ཡང་
སྤྱིང་འདི་ནི་ཤིང་རྩ་ལ་བདུན་སྤྱིད་ཅམ་དུ་འཕགས་པའམ་འདིར་སྐྱེས་པའི་
མི་རྣམས་ལྷས་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤར་གྱི་ལྷས་འཕགས་སྤྱིང་ཞེས་བྱ་བ་
ནི་ཁྲ་བ་ཁམ་པ་དང་འབྲ་ལ། རྒྱར་ནི་ངོས་གསུམ་འཛམ་བུ་སྤྱིང་འདི་དང་
འབྲའོ། །གཅིག་དེ་ངོས་བཞི་པ་ལ་ནི་དཔག་ཆད་གསུམ་བརྒྱུ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་
སྤྱིང་འདིར་གཙོ་བོ་བ་ལང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སྟོད་པ་ཡིན་པས་ན་བ་ལང་སྟོད་
སྤྱིང་ཞེས་བྱ་བ་ལྷམ་པོ་སྟེ་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་ཕྱིད་དང་བརྒྱད་དེ་བདུན་
སྟོང་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དེའི་དབྱུས་ཀྱི་ཕྱོགས་བཞི་ནི་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་
ཕྱིད་དང་གསུམ་མོ། །བྱ་བ་ཡང་འཆི་བའི་སྟོན་རྩོལ་གྱི་ཞག་བདུན་གྱི་གོང་
དུ་ཁྱོད་འཆི་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱ་མི་སྟན་པ་གྲགས་པས་ན། སྐྱ་མི་

སྟན་ཞེས་ངོས་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཆད་ཉིས་སྟོང་ཡོད་པས། ཀུན་ཏུ་དཔག་ཆད་
སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཡོད་པ་སྟེ་བྱ་བཞིར་མཉམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། སྤྱིང་གང་
གི་དབྱིབས་ཅི་འདྲ་ཡོད་པ་དེར་གནས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་གདོང་གི་དབྱིབས་
ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་ལོ།

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ཡི་བར་གྱི་སྤྱིང་བརྒྱད་ནི། །

ལུས་དང་ལུས་འཕགས་སྐྱ་མི་སྟན། །

སྐྱ་མི་སྟན་གྱི་ཟླ་དང་ནི། ༡༥

རྩ་ཡབ་དང་ནི་རྩ་ཡབ་གཞན། །

གཡོ་ལྗན་དང་ནི་ལམ་མཆོག་འགྲོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱིང་དེ་དང་དེ་ཡི་བར་གྱི་སྤྱིང་ཕྲན་བརྒྱད་ནི། ལུས་
དང་ལུས་འཕགས་གཉིས་ནི་ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་ཀྱི་སྤྱིང་འཁོར་ཡིན་ནོ། སྐྱ་
མི་སྟན་དང་སྐྱ་མི་སྟན་གྱི་ཟླ་ནི་བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྟན་གྱི་སྤྱིང་འཁོར་ཡིན་པ་
དང་ནི། རྩ་ཡབ་དང་ནི་རྩ་ཡབ་གཞན་གཉིས་ནི་སྟོ་ཡི་འཛམ་བུ་སྤྱིང་གི་
སྤྱིང་འཁོར་ཡིན་ནོ། གཡོ་ལྗན་དང་ནི་ལམ་མཆོག་འགྲོ་གཉིས་ནི་རུབ་གྱི་བ་
ལང་སྟོད་ཀྱི་སྤྱིང་འཁོར་ཡིན་ནོ། འདི་ཐམས་ཅད་ན་མི་གནས་སོ། ཁ་ཅིག་
ན་རེ། གཅིག་ན་སྤྱིན་པོ་དག་གནས་སོ་ཞེས་ཡང་བཟུང་རོ། །

གཉིས་པ་འཛམ་བུ་སྤྱིང་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི།

འདི་ནས་བྱང་དུ་རི་ནག་པོ།

དགུ་འདས་གངས་རིའོ་དེ་ནས་ནི། ༡༥

སློས་ངད་ལྗང་བའི་ཚུ་རོལ་ན།

ཚུ་ཞེང་ལྷ་བཙུ་ཡོད་པའི་མཆོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཛམ་བུ་གླིང་གི་དབུས་འདི་ནས་བྱང་གི་ཚྭ་གས་ཉིད་དུ་
རིམ་པས་རི་ནག་པོ་གསུམ་ཡོད་དོ། །དེ་དག་འདས་ནས་ཡང་རི་ནག་པོ་
གསུམ་ཡོད་དོ། །དེ་འདས་ནས་ཡང་རི་ནག་པོ་གསུམ་ཡོད་དོ། །རི་ནག་པོ་
དགུ་འདས་པའི་པ་རོལ་ན་ནི་གངས་རིའོ། །དེ་ནས་ནི་གངས་རི་དེ་ཡི་པ་རོལ་
ན་རི་སློས་ཀྱི་ངད་ལྗང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དོ། །རི་དེ་ཡི་བྱང་དུ་དཔག་ཆད་ཉི་
ཤུའི་མཆམས་ན་བྲག་གསེར་གྱི་བྱ་སྐྱབས་ཅན་ཡོད་དོ། །དེ་ཡི་བྱང་དུ་དཔག་
ཆད་ཉི་ཤུའི་པ་རོལ་དུ་ཤིང་སྒྲ་ལའི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན་ཞེས་པ་ཡོད་དོ། །དེ་
ཡི་ཤར་དུ་དཔག་ཆད་ཉི་ཤུའི་མཆམས་ན་རྫིང་བུ་དལ་གྱིས་འབབ་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ཡོད་དོ། །ཡང་རི་སློས་ཀྱི་ངད་ལྗང་བའི་ཚུ་རོལ་ན་དཔག་ཆད་བཙུ་ཡི་
མཆམས་ན་མཆོ་མ་རྩོས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གནས་པ་ལས་དེའི་ཚྭ་གས་བཞི་ལས་
ཚུ་བོ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཤར་དུ་བྲག་ཆ་བུའི་ཁ་འབྲ་བ་ནས་གང་གྲ་
དང་། རྩོར་བྲག་ཁྱུ་མཆོག་གི་ཁ་ལྷ་བུ་ལས་ཚུ་བོ་སེན་རྩུ་དང་། ལུབ་རྩ་མཆོག་
གི་ཁ་ལྷ་བུ་ལས་ཆངས་པའི་བུ་མོ་དང་། བྱང་སེང་གའི་ཁ་ལྷ་བུ་ལས་ཚུ་བོ་
སེ་རྩུ་འབབ་པ་ཡོད་དོ། །མཆོ་མ་རྩོས་པ་དེ་ཡི་རྩུར་དང་ཞེང་དུ་དཔག་ཆད་

ལྷ་བརྩུར་ལྷ་བརྩུར་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་ཚུས་གང་བའི་
མཆོད་རྟེན། རྩ་འཕྲུལ་དང་མི་ལྷན་པའི་མིས་བཟོད་པ་དཀའ་ཞེས་ལུང་ལས་
གསུངས་ཤིང་། ཡང་མཆོད་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ན་ཤིང་གང་ལ་འབྲས་བུ་མངར་མོ་
དག་ཡོད་པའི་ཤིང་འཛམ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་དོ། དེ་ཡི་དབང་གིས་འདི་
འཛམ་བུ་སྤྱིང་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་སོ། །ཡང་ན་ཤིང་དེ་ཡི་འབྲས་བུའི་དབང་
གིས་འཛམ་བུ་སྤྱིང་ཞེས་བྱ་བ་གྲགས་སོ། །

དཔྱལ་བའི་གནས།

གཉིས་པ་དཔྱལ་བའི་གནས་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚད་པྱལ་
བརྒྱད་བཤད། ཉེ་འཁོར་བརྩ་བཤད། གྲང་དཔྱལ་གྱི་གནས་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

འདི་འོག་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ན། །

མནར་མེད་པའོ་དེ་ཙམ་མོ། །༥༥

དེ་ཡི་སྟོང་ན་དཔྱལ་བ་བདུན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་དཔྱལ་བ་རྣམས་ནི་གང་ན་ཡོད། ཚད་ནི་རི་ཙམ་ཞེ་
ན། འཛམ་བུ་སྤྱིང་འདི་ཡི་འོག་དཔག་ཚད་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ན་དཔྱལ་བ་མནར་
མེད་པའོ། །འདི་གནས་འཕང་དང་རྒྱར་ནས་དཔག་ཚད་ཉིས་ཁྱིམ་བཞི་དེ་པ་
དེ་ཙམ་མོ། །མནར་མེད་པའི་དཔྱལ་བ་དེ་ཡི་སྟོང་ནས་ཡར་དཔྱལ་བ་རབ་རྩ་

ཚ་བ་དང་། ཚ་བ་པ་དང་། ཅུ་འབོད་ཆེན་པོ་དང་། ཅུ་འབོད་དང་། བསྟུས་
འཛོམས་དང་། ཐིག་ནག་དང་། ཡང་སོས་དང་བདུན་པོ་དག་གོང་ནས་གོང་
དུ་གནས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བརྒྱད་པོ་ཀུན་ལས་ལྷག་བརྒྱད་དུག །

དེ་དག་གི་ནི་ངོས་བཞི་ན། །

མེ་མ་ཐུར་དང་རོ་ཐུག་དང་། ༥༧

སྤྱ་གྱིའི་ལམ་སོགས་ཆུ་བོ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔུལ་བ་ཚ་དཔུལ་བརྒྱད་པོ་ཀུན་ལས་ལྷག་མ་ཉེ་འཁོར་
བའི་དཔུལ་བ་བརྒྱད་དུག་སྟེ། ཚ་དཔུལ་དེ་དག་རེ་རེ་ཡི་ནི་ངོས་བཞི་ན་མེ་
མ་ཐུར་གྱི་འོབས་དང་གཅིག་རོ་ཐུགས་གྱི་འདམ་རྩབ་དང་གཉིས། སྤྱ་གྱིའི་
ལམ་དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རལ་གྱི་ལོ་མའི་ནགས་དང་། ཤལ་མ་ལའི་སྤོང་པོ་
རྩམས་མཆོན་ཆ་མངོན་པར་འབར་བ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ན་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་
གསུམ། བཞི་པ་ནི་ཐབ་ཚན་གྱི་ཆུ་བོ་རབ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་
དག་ནི་ཚྭ་གས་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྩམ་པ་བརྒྱད་དུག་ཅེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཆུ་བྱར་ཅན་སོགས་གང་བརྒྱད་གཞན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་བའི་དཔུལ་བ་ལ་ཆུ་བྱར་ཅན་དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཆུ་

བྱར་དོལ་བ་དང་། སོ་ཐམ་ཐམ་བ་དང་། ཨ་ཆུ་ཟེར་བ་དང་། གྱེ་རུད་ཟེར་བ་
དང་། ལྷུང་ལ་ལྷར་གས་བ་དང་། སྤྲུང་ལ་ལྷར་གས་བ་དང་། སྤྲུང་ལ་ཆེར་གས་
པའི་གང་བའི་དཔྱལ་བ་བརྒྱད་པོ་ཡང་ཆ་དཔྱལ་བརྒྱད་པོ་ལས་གཞན་བྱང་
ཚྭ་གས་སུ་ཡོད་པ་བཤད་དོ། ཉི་ཆེ་བའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་པ་རྣམས་ནི་
མང་པོ་འཕ་གཉིས་སམ། གཅིག་གམ་སོ་སོ་ལས་དག་གིས་མངོན་པར་གྲུབ་པ་
ཡིན་པས་དེ་དག་གི་རྣམ་པའི་བྱེ་བྲག་ནི་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དུད་འགོ་
ནི་ཐང་དང་ཆུ་དང་ནམ་མཁའི་སྒྲིད་ཡུལ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་གནས་
ཀྱི་རྩ་བ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །ཡི་དྲགས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ནི་གཤིན་
རྒྱུ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་གི་གནས་ཀྱི་རྩ་བ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ནི་འཛམ་བུ་གླིང་འདི་
ཡི་འོག་ཏུ་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱས་བཅད་པའི་ས་ན་ཡོད་དོ། །

རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་གནས།

གསུམ་པ་ལྷ་ཡི་གནས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། གནས་དངོས། ཞར་
ལ་དེར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་བྱུང་པར་རོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ས་
གཞི་དང་འབྲེལ་བ་དང་། མ་འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱལ་ཆེན་
རིགས་བཞི་པའི་གནས། སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་པའི་གནས་སོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ཏེ། གཞལ་མེད་ཁང་ལ་བརྟེན་པའི་གནས། རི་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་
སོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། ཉི་ཟླའི་བར་ཐག་གི་ཚད། ཉི་མས་གླིང་བཞིར་བྱ་བ་

བྱེད་ཚུལ། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དུས་བཞི་ཡི་བྱེད་པར། སླ་བ་འཕེལ་འགྲིབ་གྱི་
རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

འོ་ན་ཉི་མ་དང་སླ་བ་དེ་དག་ཅི་ལ་བརྟེན་ཞེ་ན། རླང་ལ་བརྟེན་ཏེ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྱན་མོང་གི་ལས་གྱི་དབང་གིས་བར་སྤང་ལ་ཉི་མ་
དང་སླ་བ་དང་སྐར་མ་ནམས་འཕུལ་བར་བྱེད་པའི་རླང་གྲུབ་སྟེ། རི་རབ་ལ་
རླང་གིས་འཁོར་ལོ་བཞིན་དུ་འཁོར་རོ། ཉི་མ་དང་སླ་བ་དག་འདི་ནས་ཐག་
རི་སྤྲིད་ཅེ་ན།

ཉི་སླ་ལྟན་པོའི་བྱེད་ན་ལོ། །

དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་གཅིག་དང་བཅས། ༡༦༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉི་མ་དང་སླ་བ་ནི་རི་རབ་ལྟན་པོ་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་མཚམས་
ནས་ཡར་འཕགས་པའི་བྱེད་ན་རྒྱལོ། ཉི་སླ་ཡི་ཚད་ནི་སླ་བ་ལ་དཔག་ཚད་
ལྔ་བརྒྱ་དང་། ཉི་མ་ལ་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱ་དང་གཅིག་དང་བཅས་པ་སྟེ་ཉི་མ་
དང་སླ་བ་དེ་གཉིས་ཀའི་མཐའ་སྒྲོར་དུ་སྲུང་འཁྱར་དང་། འོག་གཞི་ནི་ཉི་
མ་མེཤེལ་དང་། སླ་བ་མེཤེལ་ལས་གྲུབ་པ། གཉིས་ཀ་ཡི་གསེར་གྱི་ཁ་བྱེར་
གྱི་འཕང་དུ་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་དུག་དང་བཅོ་བརྒྱད་གྱི་ཆ་གཅིག་ཡོད་
པ། གཞལ་མེད་ཁང་དང་། སྐྱེད་མོའི་ཚལ་དང་། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་སོགས་
འབྱོར་པ་དུ་མ་དང་བཅས་ལྟ་ཡི་བྱ་ཉི་མ་དང་སླ་བ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་
གནས་ཡིན། སྐར་མ་རྒྱུད་ཤོས་ལ་རྒྱུད་གྲགས་གཅིག་དང་། ཆེ་ཤོས་ལ་རྒྱུད་

གྲགས་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་ཅི་རིགས་པ་ཡོད་པར་བཤད། །

གཉིས་པ་ནི།

ནམ་བྱེད་ཉི་མ་རྒྱབ་པ་དང་། །

ཉི་མ་བྱེད་དང་འཆར་དུས་གཅིག །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། བྱང་སྐྱ་མི་སྟན་དུ་ནམ་བྱེད་པ་ན། ཤར་ལུས་འཕགས་སྒྲིང་
དུ་ནི་ཉི་མ་རྒྱབ་པ་དང་། ལྷོ་འཛམ་བྱ་སྒྲིང་དུ་ཉི་མ་བྱེད་དང་། རྒྱབ་བ་ལང་
སྒྲིང་པའི་སྒྲིང་དུ་ཉི་མ་འཆར་བ་ནམས་དུས་གཅིག་གོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཉི་མའི་འགོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ལས་འདིར་ཉིན་མོ་དང་
མཚན་མོ་རིང་ཐུང་དུ་འགྱུར་ཏེ།

དབྱར་གྱི་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ཡི། །

ཐ་མའི་ཆེས་དགྲ་ནས་མཚན་རིང་། །༤༡

དགྲ་ན་ནམས་ཀྱི་ནི་བཞི་པ་ལ། །

ཐུང་དུར་འགྱུར་རོ་ཉིན་མོ་བསྒྲོག །

ཉིན་མཚན་རིང་བ་ཐང་ཅིག་གོ། །

ཉི་མ་ལྷོ་བྱང་འགོ་ཆེ་ལོ། །༤༢

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དབྱར་གྱི་ཟླ་བ་བཞི་ནི་མར་ངོ་སྟོན་འགོ་ཡིན་པས་
དབྱར་ཐ་ཆུང་སྟེ་ཉོར་ཟླ་དུག་པའི་ཆེས་བཅོ་ལྔ་ནས། ལྷོ་ན་ཟླ་ཐ་ཆུང་སྟེ་ཟླ་བ་
བཅུ་པའི་ཉི་མ་བར་དུ་བཅིས་པས་དེ་ཡི་ཟླ་བ་གཉིས་པ་ཡི་ཐ་མའི་སྟེ་ཉོར་ཟླ་

བརྒྱད་པའི་ཡར་ཆེས་དགྲ་ནས་མཆན་མོ་དེ་ཉིད་ནི་རིང་ངོ། །དགྲ་ནས་ཆུང་གི་
ཁྱི་སྐྱ་བ་བཞི་ནི་སྟོན་ཐ་ཆུང་སྟེ་རྟོར་སྐྱ་བཅུ་པའི་ཉ་ནས་ཆེས་པ་བཅུ་དྲུག་
པན་ཆད་དབྱིད་སྐྱ་འབྲིང་པོའི་ཉ་ཡི་བར་ཡིན་ལ། དེ་ལས་སྐྱ་བ་བཞི་པའི་ཐ་
མའི་སྟེ་རྟོར་སྐྱ་གཉིས་པའི་ཐ་མའི་ཆེས་དགྲ་ལ་བྱང་བྱར་འགྱུར་རོ། །ཉིན་མོ་
ནི་བསྐྱོག་སྟེ་རིང་ངོ། །ཇི་ཙམ་ཞིག་གིས་རིང་པོར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཉིན་མོའམ་
མཆན་མོ་རིང་བ་ནི་ཐང་ཅིག་གོ། །དེ་ཡང་ཉི་མ་འཛམ་བུ་སྤྲིང་གི་སྟོ་ཕྱོགས་
སུ་འགོ་བའི་ཆེ་ན་མཆན་མོ་རིང་ལ། བྱང་ཕྱོགས་སུ་འགོ་བའི་ཆེ་ན་ཉི་མོ་རིང་
བའོ། །

བཞི་པ་སྐྱ་བ་འཕེལ་འགྲིབ་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་ནི། འོ་ན་སྐྱ་བ་ཡར་གྱི་ངོ་
ཡི་དང་པོའི་སྐྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་མ་གང་བ་སྤང་བ་དེ་ཡི་རྒྱ་ཅི་ཞིག་ཡོད་
ཅེ་ན།

ཉི་མ་དང་ནི་ཉེ་བ་ལས། །

རང་གི་གྲིབ་མས་འགྲིབ་པར་སྤང་། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉི་མ་དང་ནི་སྐྱ་བ་གཉིས་པོ་ཇི་ཙམ་ཉེ་བར་འགྱུར་བ་ལས་
སྐྱ་བ་རང་གི་གྲིབ་མས་རང་ཉིད་འགྲིབ་པར་ཡིན་པར་སྤང་ངོ། །ཉི་མ་དང་སྐྱ་
བ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ན་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་གནས་སོ། །

གཉིས་པ། རི་ལ་བརྟེན་པའི་གནས་ནི།

འདི་ལ་བང་རིམ་བཞི་ཡོད་དེ། །

བར་གྱི་ཐག་ནི་སྟོང་ཕྱག་བརྩ། ༡༦༩
སྟོང་ཕྱག་དག་ནི་བརྩ་བྱག་དང་། །
བརྩ་དང་བཞི་དང་གཉིས་འཕགས་སོ། །
དེ་ལ་ལག་ན་གཞོང་ཐོགས་དང་། །
ཐོང་ཐོགས་དང་ནི་རྟག་ཐྱོས་དང་། ༡༧༠
རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པའི་ལྷ་རྣམས་གནས། །
རི་ནི་བདུན་པོ་དག་ལ་ཡང་། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ས་ལ་གནས་པ་རྣམས་ནི་རི་རབ་གྱི་བང་རིམ་སོགས་
ལའོ། །འདི་ལ་བང་རིམ་ནི་དུ་ཞིག་ཡོད། ཐག་ནི་ཅི་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། རི་
རབ་འདི་ལ་བང་རིམ་ནི་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་བརྩ་ཕྱག་བརྩ་བརྩའོ། །རི་
རབ་གྱི་བང་རིམ་དང་པོ་རི་རབ་ལས་དཔག་ཆད་སྟོང་ཕྱག་དག་ནི་བརྩ་བྱག་
དང་། གཉིས་པ་ནི་བརྩ་དང་། གསུམ་པ་ནི་བཞི་དང་། བཞི་པ་ནི་དཔག་
ཆད་སྟོང་ཕྱག་གཉིས་ཕྱིར་འཕགས་སོ། །བང་རིམ་དང་པོ་དེ་ལ་གཞོད་སྦྱིན་
ལག་ན་གཞོང་ཐོགས་རྣམས་དང་། བང་རིམ་གཉིས་པ་ལ་གཞོད་སྦྱིན་ལག་
ན་ཐོང་ཐོགས་རྣམས་དང་ནི། གསུམ་པ་ལ་གཞོད་སྦྱིན་རྟག་ཐྱོས་རྣམས་
དང་། བང་རིམ་བཞི་པ་ལ་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པའི་ལྷ་རྣམས་གནས་ཤིང་གསེར་
གྱི་རི་ནི་བདུན་པོ་དག་ལ་ཡང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཡི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་
གནས་ལ། ཡང་སྤྲས་བྱི་ཡི་ཁོར་ཡུག་དང་། སྤིང་རྣམས་ཀྱི་རི་དང་། ཤིང་

དང་། རྒྱ་སོགས་ལ་ཡང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་སྤེ་བཞིའི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་གནས་
པ། དེས་ན་ལྷའི་རིགས་གཞན་ལས་དེ་མང་བ་ཡིན་པ་ཡང་བཤད་དོ། ། ཡང་
གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་སོགས་ལས། གསེར་རི་དང་པོ་གཉའ་ཤིང་འཛིན་
རིའི་སྤྲང་གི་ཕྱོགས་བཞིར་ངོས་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཆད་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་
སྟེ། མཐའ་སྐོར་དཔག་ཆད་སྤྲང་གིས་འཁོར་བའི་གནས་སུ་ཡུལ་འཁོར་སྤང་
དང་། འཕགས་སྦྱིས་པོ་དང་། ལྷ་ཆོགས་གཟུགས་དང་། ལྷང་ལོ་ཅན་ཞེས་
བྱ་བའི་པོ་བྲང་ཡོད་པ་དེ་དག་ན་རིམ་པར་ལྷར་དུ་རྒྱལ་པོ་ཡུལ་འཁོར་སྤང་
དང་། འཕགས་སྦྱིས་པོ་དང་། མིག་མི་བཟང་དང་། རྣམ་ཐོས་སྤྲས་འཁོར་དང་
བཅས་ཏེ། ལྷ་ཡི་འབྱོར་བ་ཆེན་པོས་བརྒྱན་ནས་གནས་པར་ཡང་བཤད་དོ། །

སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་གྱི་གནས།

གཉིས་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་གནས་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་
པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ལྷན་པོའི་ཆེ་ན་སུམ་ཅུ་གསུམ། །

དེ་ཡི་ངོས་ལ་བརྒྱད་ཁྲི་འོ། །༦༥

ཕྱོགས་མཚམས་བཅེགས་པ་བཞི་ལ་ནི། །

ལག་ན་དོ་རྩེ་གནས་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རི་རབ་ལྷན་པོ་ཡི་ཆེ་མོ་ན་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་པའི་ལྷ་

ནམས་ཡོད་དོ། །དེ་ཡི་ངོས་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྲིའོ། །ཕྱོགས་མཚམས་
གྱི་བྱ་བཞིའི་ངོས་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཆད་བརྒྱ་དང་ཉེར་ལ། མཐའ་སྒྲོར་ཀུན་ཏུ་
ལྡ་བརྒྱའི་ཆད་ཙམ་གྱི་བཞེགས་པ་བཞི་གྱེན་ཏུ་དཔག་ཆད་བྱེད་དང་ལྡ་རེ་
འཕགས་པ་གྱུར་པ་ལ་ནི། དུག་རྒྱུ་གྱི་སྤྱུལ་པ་གཞོད་སྤྱིན་ལག་ན་རྡོ་རྗེ་ཞེས་
བྱ་བ་གོས་སྤོན་པོ་ཅན་གནས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ལྡ་སྟེ། ཁྲོང་བྱེར་བཤད། སྦྱིད་ཆལ་
བཤད། ས་གཞི་བཤད། རྩོན་མིང་བཤད། ལྷའི་འདུ་ས་བཤད་པའོ། །དེ་ལས་
དང་པོ་ནི།

དབྱུས་ན། །

ཁྲོང་བྱེར་བལྟ་ན་སྤྱུག་ཅེས་པ། །

ངོས་ལ་ཉིས་སྟོང་ལྡ་བརྒྱ་པ། ༡༥༥

དཔག་ཆད་བྱེད་དང་གཉིས་གསེར་གྱི། །

རང་བཞིན་གཞི་བཟ་མཉེན་པ་ཡོད། །

དེ་ན་ནམ་པར་རྒྱལ་བྱེད་དེ། །

ངོས་ལ་ཉིས་བརྒྱ་ལྡ་བརྒྱའོ། ༡༥༦

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རེ་རབ་གྱི་ཅེ་མོའི་དབྱུས་ན་སྤྱུ་ནམས་གྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེན་
གྱི་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྱང་ཁྲོང་བྱེར་བལྟ་ན་སྤྱུག་ཅེས་པ་ངོས་རེ་རེ་ལ་ཡང་དཔག་
ཆད་ཉིས་སྟོང་ལྡ་བརྒྱ་པ་མཐའ་སྒྲོར་ཏུ་བྲིས་འཁོར་བ། འཕང་ཏུ་དཔག་ཆད་

ཕྱད་དང་གཉིས་པ། གསེར་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་དབྱིབས་ལེགས་ཤིང་བཟླ་ན་
སྟུག་པ། མངོས་ཤིང་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་ཀ་བ་དྲུག་ཁྲི་ཡོད་པ། འདི་ཡི་ས་གཞི་ཡང་
ཆོན་སྒྲ་བརྒྱས་བཀྲ་བར་བྱེད་པས་གཞི་དེ་ཡང་ཤིང་བལ་གྱི་འདབ་མ་བཞིན་
དུ་རེག་ན་འཇམ་ཞིང་མཉེན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡོད་དོ། །གཞན་ཡང་ལྷ་
ཡི་གྲོང་བྱིར་ལ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་པ་སྒྲ་བཞི་ཡི་སྒྲར་མའི་གཟུགས་དང་། ཟླ་བ་
ཕྱེད་པ་དང་། མེ་ལོང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་ཅན། འཕང་དུ་དཔག་ཆད་ཕྱེད་
དང་གསུམ། ཞིང་དུ་དཔག་ཆད་ཕྱེད་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་སྒོ་སྟོང་དུ་གཅིག་
གིས་མ་ཆང་བ་ཡོད་ལ། སྒོ་རེ་རེ་ལ་སྤྱང་མ་གོས་སྟོན་པོ་ཅན་ལྷ་བརྒྱ་རེ་ཡོད་
པར་གསུངས། གྲོང་བྱིར་གྱི་དབུས་དེ་ན་ལྷ་རྣམས་གྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་
ཁང་བཟང་རྣམས་པར་རྒྱལ་བྱེད་དེ། རིན་པོ་ཆེ་དང་གནས་གྱི་བཀོད་པ་རྣམས་
པ་དུ་མ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་གནས་གཞན་ཐམས་ཅད་གྱི་དཔལ་གྱི་ཆེ་བའི་
བདག་ཉིད་ངོ་མཆར་བ། ངོས་རེ་རེ་ལ་དཔག་ཆད་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་ལྟེ་མཐའ་
སྒོར་སྟོང་གིས་འཁོར་བ་ལྷ་ཡི་གྲོང་བྱིར་ལས་དཔག་ཆད་ཕྱེད་ཀྱིས་ཁྱེན་དུ་
འཕགས་པ་ཀ་བ་བཞི་བརྒྱ་དང་ལྷན་པ། བ་གམ་བརྒྱད་ཡོད་པ་སོགས་བཤད་
དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཕྱི་རོལ་ཤིང་རྟ་སྒྲ་ཆོགས་དང་། །

རྩལ་འཁྱུར་འབྲེས་ཆལ་དགའ་བས་བརྒྱན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གྲོང་ཁྱེར་བལྟ་ན་སྤྱག་འདི་ཡི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ངོས་བཞི་ན་
དཔག་ཚད་ཉི་ཤུའི་མཚམས་དག་ན་སྐྱེད་མོའི་ཚལ་ཤིང་རྟ་རྒྱུ་པ་སྣ་ཚོགས་
པ་ཅན་དང་། རྩལ་འཁྱར་དང་། འབྲེས་པའི་ཚལ་དང་། དགའ་བའི་ཚལ་དག་
ཚུ་ཞིང་དུ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་ཅན་གསེར་གྱི་ར་བས་བསྐྱོར་བ་དག་
གིས་བརྒྱན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དེ་དག་གི་ནི་ཕྱོགས་བཞི་ན། །

ཉི་ཤུས་བཅད་ན་ས་གཞི་བཟང་། །༥༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྐྱེད་མོའི་ཚལ་དེ་དག་གི་ནི་ཕྱོགས་བཞི་ན་དཔག་ཚད་ཉི་
ཤུས་བཅད་པ་ཡི་མཚམས་ན། ཤར་ཕྱོགས་ན་ས་གཞི་བཟང་པོ་ཤིང་རྟ་རྒྱུ་
པ་སྣ་ཚོགས་ཅན་དང་། སྡོ་ཕྱོགས་ན་རྩལ་འཁྱར་ཅན་སོགས་པན་ཚུན་འགྲན་
པར་ལྟ་བུ་མཛེས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡང་བཞི་ཡོད་དོ། །

བཞི་པ་ནི།

བྱང་ཤར་མཚམས་ན་ཡོངས་འདུ་སྟེ། །

ཞེས་གསུངས་པ་ནི། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་ངོས་བྱང་ཤར་གྱི་མཚམས་ན། ཤིང་
ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོལ་ཏེ་སྤྲུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་པའི་ལྷ་རྒྱུས་གྱི་འདྲོད་པའི་དགའ་
བ་མཚོག་གི་གནས་ཤིག་ཡོད་དེ། དེ་ཡི་རྩ་བ་ནི་དཔག་ཚད་ལྔ་བརྒྱར་ས་འོག་
དུ་བྱག་གོ། །གནམ་འཕང་ནི་དཔག་ཚད་བརྒྱར་གྱེན་དུ་འཕགས་སོ། །ཡལ་ག་

དང་འདབ་མ་དང་ལོ་མ་ནི་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུར་མཐའ་སྒྲོར་ཀྱན་ཏུ་དཔག་
ཚད་བརྒྱ་ཡི་བར་དུ་བྱབ་པར་གནས་སོ། ཤིང་དེ་ཡི་མེ་ཉོག་དང་འདབ་མ་
ཐམས་ཅད་རྒྱས་པའི་དྲི་བསུང་རྩི་ཕྱོགས་སུ་ནི་དཔག་ཚད་བརྒྱར་ལྡང་ངོ། རྩི་
ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ནི་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུར་ལྡང་ངོ། ཤིང་དེ་ཡི་ཆ་བ་ན་ལྔ་བ་
དཀར་པོ་ལྟ་བུའི་རྩི་ལེབ་ཅེས་བྱ་བ་རྩུ་ཞིང་དུ་དཔག་ཚད་ལྔ་བཅུ་ལྔ་བཅུ་
ཅན་མཐའ་ཉིས་བརྒྱས་འཁོར་བ། འཕང་དུ་དཔག་ཚད་བྱེད་དང་བྱག་ལྟག་
ཡོད་པ། དབྱས་སུ་བརྒྱ་བྱེན་འཁོར་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཁྲི་སོགས་བཀོད་
པ་བྱད་པར་ཅན་ཡོད་པ་ཡིན་པར་གསུངས། །

ལྔ་པ་ནི།

ལྟོ་རྩབ་མཚམས་ན་ཆོས་བཟང་ངོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གོང་ཁྲེར་གྱི་ལྟོ་རྩབ་མཚམས་ན་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་
བ་དང་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་བསྟོ་བར་བྱེད་པའི་གནས་འདུས་ས་ཆོས་བཟང་
ཞེས་བྱ་བ་རྩུ་ཞིང་དུ་དཔག་ཚད་སུམ་བརྒྱ་མཐའ་དགུ་བརྒྱས་འཁོར་བ་ཡང་
ངོ། །

ས་གཞི་དང་མ་འབྲེལ་བའི་གནས།

གཉིས་པ་ས་གཞི་དང་མ་འབྲེལ་བའི་གནས་ནི།

དེ་སྟོང་ལྟ་རྣམས་གཞུལ་མེད་ཁང་། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡི་སྟེང་དུ་ནམ་མཁའ་ལ་འཐབ་བྲལ་ལམ་མཆོ་མའི་ལྷ་
དང་། དེ་ཡི་སྟེང་དུ་དགའ་ལྡན་དང་། དེ་ཡི་སྟེང་དུ་འཕྱལ་དགའ་དང་། དེ་
ཡི་སྟེང་དུ་གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་དག་
ཡོད་དོ། །

དེར་གནས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་བྱད་པར།

གཉིས་པ་འདིར་གནས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་བྱད་པར་ལ་ལྷ་
སྟེ། འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་བྱད་པར། ལྷ་ཡི་བྱ་སྟེ་བའི་བྱད་པར། འདོད་པའི་
སྟེ་བའི་བྱད་པར། བར་ཐག་གི་བྱད་པར། གོང་དུ་བསྐྱོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་པ་སྟོད་པ་རྒྱག་ཡིན་ནོ། །༡༥

གཉིས་གཉིས་འབྱུང་དང་ལག་བཅངས་དང་། །

དགོད་དང་བལྟས་པས་འཁྲིག་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་ཡི་རིགས་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་
འདོད་པ་དག་ལ་སྟོད་པ་ནི། འདོད་པའི་ལྷ་རྒྱག་ཡིན་ནོ། དེ་དག་ཀྱང་རྒྱལ་
ཆེན་བཞི་པ་དང་སུམ་ཙུ་ཙུ་གསུམ་པ་རྣམས་ནི། གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་འཁྲིག་
པ་དང་། འཐབ་བྲལ་པ་རྣམས་ནི་འབྱུང་པས་འཁྲིག་པ་དང་། དགའ་ལྡན་པ་
རྣམས་ནི་ལག་བཅངས་བྱེད་པས་དང་། འཕྱལ་དགའ་པ་རྣམས་ནི་དགོད་པ་
དང་། གཞན་འཕྱལ་དབང་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་ཕན་ཚུན་བལྟས་པས་འཁྲིག་པ་

ཡིན་ལ་ལྟའམ་ལྟ་མོ་གང་གི་པང་དུ་ལྟ་ཡི་བྱའམ་བྱ་མོ་གཞོན་ཏུ་སྐྱེས་པ་གྱུར་
པ་དེ་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱ་དང་བྱ་མོ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བྱིས་པ་ལོ་ལྔ་ལོན་པ་ནས། །

ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ལྟ་བུའི་བར། །^{༡༠}

དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་གཟུགས་ཅན་རྣམས། །

ཀུན་རྫོགས་གོས་དང་བཅས་པ་ཉིད། །

ཅས་གསུངས་ཏེ། བོངས་ཚད་ཇི་ཅམ་དུ་སྐྱེས་ཤེ་ན། བྱིས་པ་ལོ་ལྔ་ལོན་པ་ནས་
དྲུག་པ་དང་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པ་དང་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་ལྟ་བུའི་
བར་དུ་ལྟ་ཡི་རིས་དེ་དག་ཏུ་གངས་བཞིན་དུ་སྐྱེའོ། །གོས་ཅན་གྱི་ལྟ་རྣམས་ནི་
ལུས་ཀུན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། གོས་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་སྐྱེའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

འདྲོད་པ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི། །

འདྲོད་པའི་ལྟ་དང་མིར་བཅས་རྣམས། །^{༡༡}

བདེ་བ་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་ནི། །

བསམ་གཏན་གསུམ་ལ་ས་དགུ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་འདྲོད་པ་ན་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་མདོ་
ལས་བཤད་པ་ནི། འདྲོད་པའི་ལྟ་དང་མིར་བཅས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་

འབྱུང་བ་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་མི་རྣམས་དང་ལྷ་ཁ་ཅིག་གིའོ། །རི་ལྷར་འདོད་པ་
བཞིན་དུ་བདག་ཉིད་གྱི་སྒྲུལ་པ་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་འཕྱུལ་དགའ་བ་རྣམས་
སོ། །རི་ལྷར་འདོད་པ་ལྷར་བདག་དང་གཞན་གྱི་སྒྲུལ་པ་ལ་ལོངས་སྟོང་པ་
གཞན་འཕྱུལ་དབང་བྱེད་པ་རྣམས་ཡིན་པས་སོ། །བདེ་བ་སྦྱེ་བ་གསུམ་པོ་
ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་ས་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དགུར་བྱེ་
བ་དག་ཡིན་པ་སྟེ། ལྷ་དེ་དག་མི་དགེ་བ་མེད་པས་འདོད་པ་ལས་དབེན་
པ་ལས་སྦྱེས་པ་དང་། རྟོག་དཔྱོད་སྤངས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྦྱེས་པའི་
དགའ་བའི་བདེ་བ་དང་། དགའ་བ་མེད་པའི་བདེ་བར་གནས་པ་ན་ཡུན་རིང་
མོ་ཞིག་ཏུ་གནས་པའི་བྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། ལྷ་ཡི་གནས་ཉི་ཤུ་ཙུག་གཉིས་བཤད་པ་དེ་དག་ལ་འོག་མ་
ལས་གོང་མར་ཐག་རིམ་མ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན།

གནས་ནས་གནས་འོག་རིམ་སྟེང་པ། །

དེ་ནས་དེ་ཡི་གོང་དེ་སྟེང་། ༡༥

ཅས་གསུངས་ཏེ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་ལྷ་བྱའི་གནས་ནས་གནས་འོག་མ་
འཛམ་བུ་སྟེང་དུ། བར་ཐག་རིམ་སྟེང་པ་ཡོད་པ་དེ་ནས་དེ་ཡི་གོང་དུ་
སུམ་ཙུ་ཙུག་གསུམ་ལྷ་བྱ་ལའང་བར་ཐག་དེ་སྟེང་ཡོད་པས་འོག་མིན་གྱི་བར་
དུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ནི།

རྩུ་འཕྱུལ་གཞན་རྟེན་མ་གཏོགས་པ། །

དེ་དག་གོང་མ་མཐོང་བ་མེད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྩུ་འཕྱུལ་གྱིས་སམ་གཞན་གྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་པ་
སྟེ། གོང་མའི་ལྷས་འབྲིད་པ་མ་གཏོགས་པ་འོག་མ་འོག་མ་དེ་དག་གིས་གོང་
མ་གོང་མ་དེ་དག་མཐོང་བ་མེད་དོ། །

སྟོང་གསུམ་ངོས་བབྱང་ཞིང་འབྱུང་འཛིག་མཉམ་ཏུ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་སྟོང་གསུམ་ངོས་བབྱང་ཞིང་འབྱུང་འཛིག་མཉམ་ཏུ་བསྟན་པ་ནི།

གླིང་བཞི་པ་དང་ཉི་ཟླ་དང་། །

རི་རབ་དང་ནི་འདོད་ལྷ་དང་། །^{༡༡}

ཚངས་པའི་འཛིག་རྟེན་སྟོང་ལ་ནི། །

སྟོང་ནི་སྤྱི་སྤྱད་ཡིན་པར་འདོད། །

དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གཉིས་པ། །

བར་མའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཡིན་ནོ། །^{༡༢}

དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་མོ། །

མཉམ་ཏུ་འཛིག་ཅིང་འབྱུང་བ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོང་རྒྱུད་ཏུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནི་ཅི་ཞིག་སྟོང་
གཉིས་པའམ་གསུམ་པ་ནི་ཅི་ཞིག་ཅི་ན། འཛམ་བུ་གླིང་སོགས་གླིང་བཞི་པའི་

འཇིག་རྟེན་དང་། ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་དང་རི་རབ་དང་ནི་འདོད་པའི་ལྷ་རྣམས་
དང་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་དང་བཅས་ཏེ་སྟོང་གི་གྲངས་ཚང་བ་ལ་ནི་སྟོང་
ནི་སྦྱི་ལུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །ཡང་སྟོང་ཚུང་བ་
འཇིག་རྟེན་དེ་སྟོང་གི་གྲངས་ཚང་བ་ལ་ནི། སྟོང་གཉིས་པ་བར་མའི་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་ཡིན་ནོ། །ཡང་སྟོང་གཉིས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་སྟོང་
གི་གྲངས་ཚང་བ་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་མོ། །སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་དག་ནི། མཉམ་དུ་འཇིག་ཅིང་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཞར་ལ་བརྟེན་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཆད་བཤད་པ།

ལུས་ཆད།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་བརྟེན་པ་སེམས་ཅན་གྱི་ཆད་བཤད་པ་ལ་གཉིས་
ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཆད་དང་། ཆེ་ཡི་ཆད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མི་ཡི་དང་། འདོད་
ལྷའི་དང་། གཟུགས་ཁམས་པའི་ཆད་དོ། །དང་པོ་ནི།

འཛམ་བུ་གླིང་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆད། །

ཁྱ་བཞི་པ་དང་བྱེད་དང་བཞི། །༥

ཤར་དང་བ་ལང་སྦྱོད་དང་ནི། །

བྱང་ཞེས་བྱ་བ་ཉིས་འཁྱར་བསྟེད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་བྱེ་བྲག་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་
དུ་དེ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་ཡོད་དམ་ཞེ་
ན། ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། འཇམ་བུ་སྒྲིང་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་ཆད་ནི་འགའ་ཞིག་རང་
གི་ཁྱ་བཞི་པ་དང་པལ་ཆེ་ཁྱ་བྱེད་དང་བཞི་པའོ། །ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པ་
རྣམས་དང་རྩབ་གྱི་བ་ལང་སྟོད་པ་རྣམས་དང་ནི། བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྟན་ཞེས་བྱ་
བ་དེ་རྣམས་ནི་ཉིས་འཇུར་གྱི་སྟོན་ནས་བསྐྱེད་དེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཁྱ་བརྒྱད་
པ་དང་། ཁྱ་བཅུ་དྲུག་པ་དང་། ཁྱ་སུམ་ཅུ་ཙུག་ཉིས་པ་དག་ཡིན་འོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འདོད་དང་ལྡན་པའི་ལྟ་ཡི་ལུས། །

བཞི་ཆ་ནས་ནི་རྒྱང་གྲགས་དག །^༥

བྱེད་དང་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱེད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་པ་ལ་སོགས་པ་འདོད་པ་དང་ལྡན་
པའི་ལྟ་ཡི་ལུས་ནི། རྒྱང་གྲགས་བཞི་ཆ་ནས་ནི་རྒྱང་གྲགས་དག བྱེད་དང་
གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་བཞི་ཆ་དང་། བཞི་ཆ་གཉིས་
དང་། གསུམ་དང་། རྒྱང་གྲགས་གཅིག་དང་། གཅིག་དང་བཞི་ཆ་དང་། རྒྱང་
གྲགས་བྱེད་དང་གཉིས་རྣམས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གཟུགས་ཅན་དང་པོ་དཔག་ཆད་བྱེད། །

དེ་ཡི་གོང་མ་བྱེད་བྱེད་བསྐྱེད། །

འོད་ཚུང་ནམས་ཀྱི་ལྷག་ཡན་ཆད། །མ

ལུས་ནི་ཉིས་འགྱུར་ཉིས་འགྱུར་ཏེ། །

སྤྱིན་མེད་དཔག་ཆད་གསུམ་དོར་རོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡི་གཟུགས་ཅན་དང་པོ་ཆངས་རིས་པ་ནམས་ཀྱི་ལུས་
ཀྱི་ཆད་ནི། དཔག་ཆད་བྱེད་ཡིན་ལ་དེ་ཡི་གོང་མ་ནམས་ལ་དཔག་ཆད་བྱེད་
བྱེད་བསྐྱེད་དོ། འོད་ཚུང་ནམས་ཀྱི་ལྷག་ཆད་མེད་འོད་ཡན་ཆད་འོག་མིན་
པ་ནམས་ཀྱི་ལུས་དཔག་ཆད་ཁྲི་རྒྱག་སྟོང་ཡིན་པའི་བར་དུ་ལུས་ནི་ཉིས་
འགྱུར་ཉིས་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ལས་སྤྱིན་མེད་པ་ནམས་ཀྱི་ཆད་ལས་དཔག་
ཆད་གསུམ་དོར་རོ། །

ཆེ་ཆད།

གཉིས་པ་ཆེ་ཆད་ལ་གཉིས་ཏེ། ཆེ་ཆད་དངོས་དང་། བར་དུ་འཆི་བ་
ཡོད་མེད་དབྱུང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདེ་འགྲོའི་ཆེ་ཆད། ངན་འགྲོའི་
ཆེ་ཆད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མི་ཡི་ཆེ་ཆད། འདྲོད་ལྷའི་ཆེ་ཆད། ལམས་
གོང་མའི་ཆེ་ཆད་དོ། །དང་པོ་ནི།

སྤྱི་མི་སྟན་ན་ཆེ་སྟོང་སྟེ། །

གཉིས་ན་བྱེད་བྱེད་སྤངས་པ་འོ། །མ

འདི་ན་མ་ངས་ཐ་མར་ནི། །

ལོ་བརྩ་དང་པོ་དཔག་རྟེ་མེད། །

ཅས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཅི་སྟེ་བོངས་ཚད་ཐ་དད་པ་ནམས་ཀྱི་ཆེ་ཡང་བྱེ་
བྲག་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སྐྱ་མི་སྟན་ན་ཆེ་ལོ་སྟོང་ཡིན་པ་
སྟེ་སྤྱིང་གཞན་གཉིས་ན་ནི་བྱེད་བྱེད་སྤངས་པའི་བ་ལང་སྟོད་ན་ཆེ་ལོ་ལྷ་
བརྩ་དང་། ཤར་ལུས་འཕགས་སྤྱིང་ན་ཆེ་ལོ་བྱེད་དང་སུམ་བརྩའོ། །འཛམ་བུ་
སྤྱིང་འདི་ན་ནི་ཆེ་ཚད་མ་ངས་ཏེ། ཐ་མར་མར་འགྲིབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་
ཆེ་ལོ་བརྩ་པ་དང་། བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་མི་ནམས་ཐམས་ཅད་ནི་ཆེ་ལོ་དཔག་
རྟེ་མེད་པ་ཐུབ་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

མི་ནམས་ཀྱི་ལོ་ལྷ་བརྩ་ལ། །

འདོད་པ་དག་གི་ལྷ་ནམས་ལས། །པལ་

འོག་མ་དག་གི་ཉིན་ཞག་གཅིག །

དེས་ན་ཆེ་ལོ་ལྷ་བརྩའོ། །

གོང་མ་གཉིས་ཀ་ཉིས་འཇུག་རོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མི་ནམས་ཀྱི་ཞག་སུམ་བརྩ་ལ་ཟླ་བ། ཟླ་བ་བརྩ་
གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་བརྩེས་པའི་ལོ་ལྷ་བརྩ་ལ་འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་ལྷ་ནམས་
ལས་འོག་མ་རྩལ་ཆེན་བཞི་ཡི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་དག་གི་ཉིན་ཞག་གཅིག་རྟེ་

བཅིས་པའི་ཉིན་ཞག་སྐྱམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བ། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག་བཅིས་
པ། དེས་ན་དེ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆེ་ནི་རང་ལོ་ལྔ་བརྒྱའོ། ཁོང་མ་སྐྱམ་ཅུ་ཆ་གསུམ་པ་
དང་། འཐབ་བྲལ་པ་དང་། དགའ་ལྡན་པ་དང་། འཕྱལ་དགའ་པ་དང་། གཞན་
འཕྱལ་དབང་བྱེད་པ་རྒྱུས་ལ། ཉིན་ཞག་དང་ཆེ་གཉིས་ཀ། གཞན་འཕྱལ་
དབང་བྱེད་པ་ལོ་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་བྱུང་པའི་བར་དུ་ཉིས་འཁྱུར་རོ། ཡང་གསེར་རི་
དང་པོ་གཉའ་ཤིང་འཛིན་རི་ཡན་ཆད་ན་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་མེད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན་ལྟ་རྒྱུས་ཀྱི་ཉིན་ཞག་རྒྱུས་པར་བཞག་པ་དང་སྤང་བའི་བྱ་བ་རི་ལྟ་
བུ་ཡིན་ཞེ་ན། མེ་ཏོག་ཀྱ་སྟ་དང་པ་སྤྲོ་བཞིན་དུ་མེ་ཏོག་རྒྱུས་ཁ་འབྲེལ་
དང་། བྱ་རྒྱུས་སྐད་འབྲིན་པ་དང་མི་འབྲིན་པ་དང་། གཉིད་སོང་བ་དང་
གྲོལ་བ་ལས་ཉིན་མཆན་གྱི་དབྱེ་བ་བཞག་པས་སོ། །སྤང་བའི་བྱ་བ་ནི་ལྟ་
རྒྱུས་རང་རང་གི་ལྷས་ལ་འོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཞུགས་ཅན་གྱི་ཆེ་ཆད། གཞུགས་མེད་གྱི་
ཆེ་ཆད། ཆེ་ཆད་གྱི་བསྐྱལ་པ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དེ་ལས་དང་པོ་ནི།

གཞུགས་ཅན་ཉིན་མཆན་མེད་ཆེ་ནི། ༡༠

རང་ལྷས་གཞལ་བའི་བསྐྱལ་པ་ཡིས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞུགས་ཅན་གྱི་ལྟ་རྒྱུས་ལ་ཉིན་དང་མཆན་གྱི་དབྱེ་བ་ནི་
མེད་ལ་ཆེ་ཡི་ཆད་ནི་རང་གི་ལྷས་ཀྱི་ཆད་གོང་དུ་བསྟན་པ་འདི་ཡིས་གཞལ་
བའི་བསྐྱལ་པ་ཡི་ཆད་གྱིས་འོག་མིན་པ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆེ་ཆད་ནི། བསྐྱལ་པ་བྲི་

རྒྱག་སྟོང་ཡིན་པའི་བར་ནམས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི།

གཟུགས་མེད་བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྱག་ནི།

ཉི་ཤུ་ལྷག་པས་ལྷག་པ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་མེད་པ་དང་པོ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་པ་
ནི། བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྱག་ཉི་ཤུ་དང་། གཞན་གོང་མ་གསུམ་པོའང་དེ་འདྲ་བ་རེ་
རེ་ལྷག་པར་བྱས་པས་སྤིད་པའི་ཚེ་མོ་པ་ནམས་ཆེ་ཆད་བསྐལ་པ་སྟོང་ཕྱག་
བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་ལྷག་པ་ཡིན་འོ།

གསུམ་པ་ནི།

འོད་ཆུང་ནས་བབྱང་བསྐལ་ཆེན་ཏེ།

དེ་ཡི་འོག་མ་བྱེད་ཡིན་འོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འོད་ཆུང་པ་ནས་བབྱང་སྟེ་ཆེ་ཡི་ཆད་གཞལ་བར་
བྱེད་པའི་བསྐལ་པ་ནི་བསྐལ་པ་བསྐལ་ཆེན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡི་འོག་མ་ནམས་
ལའང་བསྐལ་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་ལ་སྟེ་བར་བསྐལ་བཞི་བརྒྱ་ཐམ་པ་ལ་བསྐལ་
པར་བྱས་པ་ཡིན་འོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཆངས་ཆེན་མཉི་བར་སྟོང་མེད་པར་
འགྱུར་བ་དང་། སྟོང་ནས་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བཤད།
གཉིས་པ་ངན་འགྲོའི་ཆེ་ཆད་ནི།

ཡང་སོས་ལ་སོགས་རྒྱག་རིམ་བཞིན།

འདོད་ལྷའི་ཆོ་དང་ཉིན་ཞག་མཉམ། །

དེས་ན་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཆོ། །༥༩

འདོད་པའི་ལྷ་དང་འདྲ་བ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱ་མཚོ་གི་འགོ་བ་དཔྱལ་བ་ཡང་སོས་ལ་སོགས་
པ་སྟེ། ཐིག་ནག་དང་། བསྐྱེད་འཛུམས་ ཅུ་འབོད། ཅུ་འབོད་ཆེན་པོ། ཅུག་ནས་
རིམ་པ་བཞིན་ཅུ་འདོད་པའི་ལྷའི་ཆོ་ཆད་དང་དེ་དག་གི་ཞག་གཉིས་མཉམ་
པ་ཡིན་པས་དེས་ན་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ཡི་ཉིན་ཞག་ནི་འདོད་པའི་ལྷའི་ཆོ་
ཆད་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དཔྱལ་བ་ཡང་སོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་
ཆེན་རིགས་བཞིའི་ལྷ་ཡི་ཆོ་ཆད་ཞག་གཅིག་ཏུ་གཞུགས་པར་བྱས་པའི་རང་ལོ་
ལྷ་བརྒྱ་ཐམ་པ་བྱུང་བ་སོགས་ཡིན་གསུངས།

རབ་རྒྱ་ཆ་བྱེད་མནར་མེད་ནི། །

བར་གྱི་བསྐྱེད་པའི་ཅུད་འགོ་རྣམས། །

མཆོག་རིང་བསྐྱེད་པའི་ཡི་དྲུགས་རྣམས། །༦༠

ཟླ་བ་ཉིན་ཞག་གི་ལྷ་བརྒྱ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་དཔྱལ་བ་རབ་རྒྱ་ཆ་བ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནི་བར་གྱི་
བསྐྱེད་པ་བྱེད་ཆོ་ཆད་ཡིན་པ་དང་། མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་
པ་རྣམས་ནི་བར་གྱི་བསྐྱེད་པ་གཅིག་ཡིན་པའོ། ཅུད་འགོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ཡི་
ཆད་ནི་ངེས་པར་མེད་པས་མཆོག་རྒྱ་ཆོ་རིང་བ་ལྷ་དག་འབོ་ལ་སོགས་པ་ནི་

བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་རེ་ཐུབ་ལ། ཡང་ཆེ་ཐུང་དུ་ནི་འབྲུ་གིན་ལ་སོགས་པ་ཡང་
ཡུད་ཅམ་གྱི་སློ་ནས་འཆི་བའང་ཡོད་ལ། ཡི་དྲགས་ནམས་གྱི་ཆེ་ཆད་ནི་མི་
ནམས་གྱི་སྒྲ་བ་གཅིག་ཡི་དྲགས་དེ་དག་རྟེན་ཞག་གཅིག་དུ་བཅིས་པའི་ཆད་
གྱི་རང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཡིན་པ་དང་།

ཏིལ་སྤྱང་ནང་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཞིང་། །

ཏིལ་གཅིག་ཕྱང་བས་ཟད་གྱུར་པ། །

ཆུ་བྱར་ཅན་གྱི་ཆེ་ཡིན་ཏེ། ༥

གཞན་གྱི་ཆེ་ནི་ཉི་ཤུས་བསྒྱུར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔུལ་བ་གང་དཔུལ་པའི་ཆེ་ཆད་ནི། ཡུལ་མ་ག་ལྟའི་ཏིལ་
གྱི་སྤྱང་ཁལ་བརྒྱད་བརྒྱ་པ་ཞིག་ཏིལ་གྱིས་ཡར་ཁ་སློངས་ཏེ། དེ་ཡི་ནང་ནས་
ལོ་བརྒྱ་རེ་བཞིན་དུ་ཏིལ་གཅིག་ཕྱིར་ཕྱང་བས་མཐར་ཟད་པར་གྱུར་པ་ཅམ་
ནི་དཔུལ་བ་ཆུ་བྱར་ཅན་གྱི་ཆེ་ཡི་ཆད་ཡིན་ལ། གཞན་བདུན་པོ་ནམས་གྱི་ཆེ་
ཆད་ནི་གོང་ནས་གོང་དུ་ཉི་ཤུས་བསྒྱུར་རོ་གསུངས། །

བར་དུ་འཆི་བ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ།

གཉིས་པ། བར་དུ་འཆི་བ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་ནི།

སྒྲ་མི་སྟན་མ་གཏོགས་པ་འཆི། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་འགྲོ་བ་དེ་ནམས་ཆེ་ཡོངས་སུ་མ་རྟོགས་པར་བར་

མ་དང་འཆི་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་གི་སྤྲི་མི་སྒྲིན་པ་ནམས་
ནི་ཆེ་ངེས་པ་ཡིན་པས་དེ་མ་གཏོགས་པ་ནམས་ནི་དུས་མ་ཡིན་པར་འཆི་བ་
ཡོད་དོ།

འཇལ་བྱེད་གྱི་ཚད།

བརྩམ་གཞི།

གསུམ་པ་དེ་དག་འཇལ་བྱེད་གྱི་ཚད་ལ་གཉིས་ཏེ། བརྩམ་གཞི་
དང་། ཚྱུ་མ་པ་འཇལ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི།

གཟུགས་མིང་དུས་མཐའ་རྩལ་ཡིག་དང་། །

སྐད་ཅིག་

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གཟུགས་དང་མིང་དང་། དུས་ནམས་མར་འགྲིབ་
པའི་མཐའ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྩལ་དང་། ཡི་གེ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་ནམས་
སོ། །

རྩལ་གྱི་ཚད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྩལ་གྱི་ཚད། དུས་གྱི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི།

ཕྱ་རབ་རྩལ་དང་ནི། ༡༥

རྩལ་ཕྱན་དང་ནི་དེ་བཞིན་དུ།
ལྷགས་ཆུ་རི་བོང་ལྷག་དང་སྒང་།
ཉི་ཟེར་རྩལ་དང་སྟོ་མ་དང་།
དེ་ལས་བྱུང་དང་དེ་བཞིན་དུ།
སོར་ཆོགས་ཞེས་བྱ་གོང་བདུན་བསྟར།
སོར་མོ་ཉི་ཤུ་བཞི་ལ་སྟུ།
སྟུ་བཞི་ལ་ནི་གཞུ་གང་དོ།
དེ་དག་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ་ནི།
རྒྱུང་གྲགས་དེ་ལ་དགོན་པར་འདོད།
དེ་བརྒྱད་དཔག་ཚད་ཅེས་བྱ་ལོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་སྤྱི་བུ་རྩལ་དང་ནི། རྩལ་ཕྱན་དང་ནི་དེ་བཞིན་དུ་
ལྷགས་རྩལ་དང་། ཆུ་རྩལ་དང་། རི་བོང་གི་རྩལ་དང་། ལྷག་རྩལ་དང་། སྒང་
རྩལ་དང་། ཉི་ཟེར་གྱི་རྩལ་དང་། སྟོ་མ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བཞིག་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་ནས་དང་། སོར་མོ་ཉི་ཟེར་ཆོགས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་
བདུན་བསྟར་བསྟར་བ་སྟེ། སྤྱི་བུ་རྩལ་བདུན་ལ་ནི་རྩལ་ཕྱན་གཅིག་དང་། རྩལ་
ཕྱན་གཅིག་པོ་དེ་བདུན་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ལྷགས་རྩལ་དང་། ལྷགས་རྩལ་བདུན་
ལ་ཆུ་རྩལ། ཆུ་རྩལ་བདུན་ལ་རི་བོང་གི་རྩལ་ཞེས་སོགས་བསྟར་རོ། །དེ་ཉིད་
སོར་མོ་ཉི་ཤུ་ཆ་བཞི་ལ་སྟུ་གང་དོ། །སྟུ་བཞི་ལ་ནི་གཞུ་འདོམ་གང་དོ། །གཞུ་

འདོམ་དེ་དག་ལྟ་བུ་བརྒྱ་རྣམས་ལ་ནི་རྒྱང་གྲགས་སོ། བྲོང་ལས་དེ་སྟེད་ཀྱིས་
རིང་བ་དེ་ལ་དགོན་པ་ཡིན་པར་འདོད། རྒྱང་གྲགས་དེ་བརྒྱད་ལ་དཔག་ཆད་
ཅིས་བྱའོ།

ལྷ་ཡི་ཆད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷ་ཡི་ཆད་དང་། བསྐྱལ་པའི་ཆད་དོ། །དང་པོ་ནི།

རྒྱད་ཅིག་མ་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ལ། །

དེ་ཡི་རྒྱད་ཅིག་དེ་དག་ཀྱང་། །༡༡

དུག་རྩ་ལ་ནི་ཐང་ཅིག་གོ། །

ཡུད་ཙམ་ཉིན་ཞག་སྟེ་གསུམ་ནི། །

གོང་ནས་གོང་དུ་སུམ་རྩ་འགྱུར། །

ཞག་མི་སྤྱབ་དང་བཅས་པ་ཡི། །༡༢

སྟེ་བ་བརྒྱ་གཉིས་ལ་ལོ་གཅིག །

ཅིས་གསུངས་ཏེ། དུས་མཐའི་རྒྱད་ཅིག་མ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ལ་དེ་ཡི་རྒྱད་ཅིག་
གཅིག་གོ། །དེ་དག་ཀྱང་དུག་རྩ་ཐམ་པ་ལ་ནི་ཐང་གཅིག་གོ། །དེ་ནས་ཡུད་
ཙམ་དང་། ཉིན་ཞག་དང་། སྟེ་གསུམ་པོ་ནི་གོང་ནས་གོང་དུ་སུམ་རྩར་
འགྱུར་ཏེ། ཐང་གཅིག་སུམ་རྩ་ཡུད་ཙམ་སོ། །ཡུད་ཙམ་སུམ་རྩ་ལ་ཉིན་ཞག་
གཅིག་གོ། །རིས་འགའ་ནི་མཆན་མོ་རིང་ངོ། །རིས་འགའ་ནི་སྤང་ངོ། །རིས་

འགའ་ནི་མཉམ་མོ། ཉིན་ཞག་སུམ་ཅུ་ལ་ཟླ་བ་གཅིག་གོ། ཟླ་བ་གཉིས་
གཉིས་ལ་ཞག་མི་སྤུབ་པ་རེ་རེ་དང་བཅས་པ་ཡིས་དབྱུག་དང་། དབྱུག་སྟང་
ཀྱི་ཟླ་བ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བཞི། དབྱིད་དང་། སོས་ཀ་ལ་ཟླ་བ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་
བཞི། དབྱར་དང་། སྟོན་ལ་ཟླ་བ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བཞི་སྟེ། ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་
ལ་ལོ་གཅིག་གོ། ཉེ་ཡང་ལོ་གཅིག་གི་བཤོར་ཏེ་ཞག་མ་ཆང་བ་དུག་དོར་
ཏེ། རི་ལྟར་ཞེ་ན། དབྱུག་དང་དབྱུག་སྟང་། དབྱིད་དང་སོས་ཀ། དབྱར་དང་
སྟོན་རྣམས་ཀྱི་བྱེད་དང་གཉིས་འདས་ནས་ཟླ་བ་བྱེད་ནི་ལུས་པ་ན་མཁས་
པས་ཞག་མི་སྤུབ་པ་དོར་ཞེས་པ་ལྟར་རོ།

བསྐྱལ་པ་ངོས་བབྱུང་བ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསྐྱལ་པ་ངོས་བབྱུང་བ། ཡ་ཐོག་རིང་མོའི་
འགྲིབ་ཚུལ། འཛིག་པའི་བསྐྱལ་པའི་ཚུལ་ལོ། ཉང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་
བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། ཉང་པོ་ནི།

བསྐྱལ་པ་རྣམ་པ་མང་བཤད་པ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱལ་པའི་རྣམ་པ་ལ་མང་
པོ་བཤད་པ་ཡིན་པ་ལས།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། འཛིག་པའི་བསྐྱལ་པ། ཆགས་
པའི་བསྐྱལ་པ། གནས་པའི་བསྐྱལ་པ། ཞིག་ནས་འདུག་པའི་བསྐྱལ་པ། བསྐྱལ་

པ་ཆེན་པོ་འོ། དང་པོ་ནི།

འཇིག་པའི་བསྐྱལ་པ་དཔྱལ་བ་ཡི། །

སྲིད་པ་མེད་ནས་སྣོད་ཟད་པ། །༧༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཇིག་པའི་བསྐྱལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དཔྱལ་བ་མནར་མེད་
པ་ཡི་ནང་དུ་སྲིད་པ་སྟེ་སེམས་ཅན་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཚུགས་པ་ནས་
བཟུང་སྟེ་བྱི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ཟད་པའི་བར་རོ། །
གཉིས་པ་ནི།

ཆགས་པ་དང་པོའི་རྒྱང་ནས་ནི། །

དཔྱལ་བའི་སྲིད་པའི་བར་དུ་འོ། །

ཞེས་པ་སྟེ། ཆགས་པའི་བསྐྱལ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དང་པོ་འོག་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་
འཁོར་ཐོག་མར་གྲུབ་པ་ནས་ནི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆགས་ཟེན་ནས་ནང་
བཟུང་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡི་ནས་མར་ཆགས་པ་ལ་དཔྱལ་བ་མནར་མེད་པའི་
ཡུལ་དུ་སེམས་ཅན་གསར་སྐྱེས་གཅིག་སྲིད་པའི་བར་དུ་ཡིན་པ་འོ། །གསུམ་
པ་ལ་ལྷ་སྟེ། ཐོག་མའི་ཡ་ཐོག་བར་གྱི་ཁྲག་པ། མཐའི་མ་ཐོག་ཡར་འཕེལ་བཟུ་
དགའི་མཆམས། དེ་རྣམས་གནས་པའི་བསྐྱལ་པར་བསྟན་པ་འོ། །

དང་པོ་ནི།

བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་དཔག་མེད་ནས། །

ཆོ་ལོ་བཟུ་པའི་བར་དུ་འོ། །༧༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་ལོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ནས་བརྒྱད་ཁྲི་ལ་
འགྲིབ་ཀྱི་བར་ལ་ནི་བར་ཀྱི་བསྐྱལ་པ་བཅུ་དགུ་འདས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
ནས་མར་འགྲིབ་པ་ན་ཆེ་ལོ་བཅུ་པའི་བར་དུ་འགྲིབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡི་
བར་ནི་གནས་པའི་བར་ཀྱི་བསྐྱལ་པ་དང་པོ་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ནས་ཡར་སྐྱེ་མར་འབྲི་བའི། །

བསྐྱལ་པ་གཞན་ནི་བཙེ་བརྒྱད་དང་། །

ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ནས་ཡར་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་བར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཡང་མར་བཅུ་
པའི་བར་དུ་འབྲི་བར་གྱུར་པའི་བར་ཀྱི་བསྐྱལ་པ་གཞན་ནི་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་
བར་དང་། །

གསུམ་པ་ནི།

ཡར་སྐྱེ་བ་ནི་གཅིག་ཡིན་ཏེ། །

ཞེས་པ་དེ་ནས་ཡང་མཐར་ཆེ་ལོ་བཅུ་པ་ནས་ཡར་འཕེལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་ནི་བརྒྱད་
ཁྲི་བར་དུ་བར་ཀྱི་བསྐྱལ་པ་གཅིག་ཡིན་པ་སྟེ། །

བཞི་པ་ནི།

དེ་དག་ཆེ་ནི་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར། །༩༩

ཞེས་པ་དེ་དག་ཡར་འཕེལ་བའི་ཆེ་ནི་མཐར་བརྒྱད་ཁྲི་ཐུབ་པའི་བར་ལ་བར་
ཀྱི་བསྐྱལ་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ཡར་སྐྱེ་བ་དང་མར་འགྲིབ་པའི་དུས་རི་སྤིད་པ་

བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་མར་འགྲིབ་པ་དང་ཐ་མའི་ཡར་སྐྱེ་བའི་དུས་ཀྱང་
དེ་སྲིད་ཡིན་པས་ན་ཐམས་ཅད་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ནི།

དེ་ལྟར་འཛིག་རྟེན་ཆགས་པ་འདི། །

བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་ཉི་ཤུ་གནས། །

ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་པ་ནི། དེ་ལྟར་དུ་འཛིག་རྟེན་སྟོད་བཅུད་ཡར་ཆགས་ཟེན་
བར་གྱུར་པ་འདི་ནི་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་ཉི་ཤུ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ། ཞིག་ནས་འདུག་པའི་བསྐྱལ་པ་ནི།

ཆགས་པ་དང་ནི་འཛིག་པ་དང་། །

ཞིག་ནས་འདུག་པ་དག་མཉམ་མོ། །༩༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་དུས་རི་སྲིད་དུ་བསྐྱལ་པ་ཆགས་ནས་གནས་པའི་
དུས་དེ་སྲིད་ཁོ་ནར་ཆགས་པ་དང་ནི་འཛིག་པ་དང་། ཞིག་ནས་འདུག་པ་
དག་དུས་རིང་སྤང་ནི་བསྐྱལ་པ་ཉི་ཤུ་ཉི་ཤུ་ཡིན་པ་ནི་མཉམ་མོ། །

ལྷ་པ་བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། ཞར་ལ་
གང་ཟག་གསུམ་གྱི་འབྱུང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་ལ་བསྐྱལ་ཆེན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆགས་པའི་བསྐྱལ་པ་ཉི་ཤུ་གནས་པའི་བསྐྱལ་པ་ཉི་
ཤུ་འཛིག་པའི་བསྐྱལ་པ་ཉི་ཤུ་སྟོང་བའི་བསྐྱལ་པ་ཉི་ཤུ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བར་

བསྐྱལ་དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་ལ་བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་འབྱུང་ཚུལ། རང་རྒྱལ་འབྱུང་
ཚུལ། འཁོར་ལོས་སྦྱར་བ་འབྱུང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཆོགས་ཀྱི་
ཆད། འབྱུང་བའི་དུས་སོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་གངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱལ། །

འབྱུང་ངོ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་དེ་གངས་མེད་པ་གསུམ་ལ་ཆོགས་
བསགས་པ་ལས་མཐར་ཇོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་འབྱུང་ངོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོན་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་བསྐྱལ་པ་
ཡར་འཕེལ་བའི་ཆེན་འབྱུང་ངམ། འོན་ཏེ་མར་འགྲིབ་པའི་ཆེ་འབྱུང་ཞེ་ན།

མར་ནི་འགྲིབ་པ་ཡི། །

བརྒྱ་ཡི་བར་ལ་དེ་དག་འབྱུང་། །༧༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསྐྱལ་པ་མར་ནི་འགྲིབ་པ་ཡི་ཆེ་ལོ་བརྒྱད་ཁྲི་ནས་བརྒྱ་ཡི་
བར་ལ་སངས་རྒྱལ་དེ་དག་འཛིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་ངོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ན་བསྐྱལ་པ་
ཡར་འཕེལ་བའི་དུས་སུ་མ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ཆེན་སེམས་ཅན་རྣམས་སེམས་
སྦྱོར་དཀའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་གསུངས།

གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྱུང་བའི་དུས་
དང་། ཆོགས་ཀྱི་ཆད་དོ། །དང་པོ་ནི།

རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་གཉིས་ཀ་ལ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་དེ་
བསྐྱལ་པ་ཡར་འཕེལ་བ་དང་མར་འགྱིབ་པའི་དུས་གཉིས་ཀ་ལ་འབྱུང་
ངོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་དེ་རྣམས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་
སྟེ། ཆོགས་ཤིང་སྟོད་པ་དང་བསེ་རུ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་ཆོགས་ཤིང་སྟོད་པ་རྣམས་
ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་སུ་གྱུར་པ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་རང་རྒྱལ་བ་རྣམས་སོ། །

བསེ་རུ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱས། །

ཞེས་པ་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བསྐྱལ་པ་བརྒྱ་ཡི་བར་དུ་
རྒྱ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཆོགས་ལ་སྟོད་པ་སྟུད་པ་ལས་འབྱུང་ངོ། །

གསུམ་པ་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྱུང་
བའི་དུས་དང་། འཁོར་ལོས་སྐྱར་ཚུལ། མཆན་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་འབྱུང་བ་ནི། །

སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་ལས་མི་འབྱེ། །༧༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་ནི། ཆོ་
ལོ་དཔག་མེད་ནས་མར་འགྱིབ་སྟེ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་ལས་མི་འབྱེ་བ་ཡིན་པ་
སྟེ། དེ་ལས་སྤང་བའི་ཆོ་ན་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་དེ་ཡི་
སྟོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྷགས་འཁོར་ལོ་ཅན། །

དེ་དག་སྤིང་གཅིག་སྤིང་གཉིས་དང་། །

གསུམ་དང་བཞི་ལས་མས་རིམ་བཞིན། །

ལྟན་ཅིག་གཉིས་མིན་སངས་རྒྱས་བཞིན། །༥

ཕས་བསྐྱ་རང་འགྲོ་གཡུལ་བཤམས་དང་། །

མཚོན་བརྟམས་པས་རྒྱལ་གཞོད་པ་མེད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ནམ་
པ་བཞི་ཡིན་པ་སྟེ། དང་པོ་ལ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱང་གྲགས་བཞི་པ་
ཅན་དང་། གཉིས་པ་ལ་དངུལ་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱང་གྲགས་གསུམ་པ་ཅན་
དང་། གསུམ་པ་ལ་ཟངས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱང་གྲགས་གཉིས་པ་ཅན་དང་། བཞི་
པ་ལ་ལྷགས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་པ་ཅན་ཏེ། དེ་དག་ལྷགས་
འཁོར་ཅན་སྤིང་གཅིག་ལ་དབང་བ་དང་། ཟངས་འཁོར་ཅན་སྤིང་གཉིས་
དང་། དངུལ་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་སྤིང་གསུམ་དང་། གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཅན་
སྤིང་བཞི་ལ་མས་རིམ་བཞིན་དུ་དབང་བ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་བྱ་བ་བཤད།

འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་དག་ནི་སྤིང་གཅིག་ཏུ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་
གཉིས་འབྱུང་བ་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འགྲན་རྩེད་པའི་ལས་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །འཁོར་སྐྱར་དེ་དག་ས་
ལས་རྒྱལ་བ་ནི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གསེར་འཁོར་ཅན་ནི་སྤིང་གཞན་

ནས་པས་ཚུར་བསུ་བ་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དདུལ་འཁོར་ཅན་ནི་རང་འགོ་བ་
ན་དེ་དག་གིས་འདུད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཟངས་འཁོར་ཅན་གྱིས་གཡུལ་
བཤམས་པ་ཙམ་གྱིས་འདུད་པ་དང་། ལྷགས་འཁོར་ཅན་གྱིས་པན་ཚུན་
མཆོན་ཆ་འདེབས་པའི་འགོ་བརྩམས་པ་ཙམ་ལས་ས་ལས་རྒྱལ་བར་འགྱུར་
ལ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སློག་ལ་གཞོད་པ་མེད་ཅིང་རྒྱལ་
ཁ་ཐོབ་ནས་དགེ་བ་བརྩེ་ཡི་ལས་ཀྱི་ལམ་དག་ལ་འཛོག་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་
འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་དེ་དག་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བ་ན། རིན་པོ་
ཆེ་སྣ་བདུན་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སྒང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་
དང་། ཉ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་དང་། འོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། བུད་མེད་རིན་པོ་
ཆེ་དང་། བྱིམ་བདག་རིན་པོ་ཆེ་དང་། སློན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དག་ཀྱང་འབྱུང་བར་
འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་རལ་གྱི་དང་། པགས་པ་དང་། མལ་ཆ་དང་། སྦྱིད་ཆ་ལ་
དང་། བྱིམ་དང་། གོས་དང་། ལྷམ་སྟེ། ཉེ་བའི་རིན་ཆེན་ནམ་པ་སྣ་བདུན་ཡང་
ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། འཁོར་སྐྱར་དེ་དག་ལ་སྦྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཆན་སུམ་
ཅུ་ཅ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བཞིན་ནོ། །

བྱད་པར་ནི།

ཐུབ་མཆན་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། །

གསལ་ལ་རྫོགས་པས་འཕགས་པ་ཡིན། །༩༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་མཆན་ནམས་ནི་ཤིན་ཏུ་ཡུལ་
ན་གནས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་གསལ་ལ་ཀུན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ན་
འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་མཆན་ལས་ཀྱང་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཡ་ཐོག་རིང་མོའི་འགྲིབ་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཡ་ཐོག་རིང་མོའི་འགྲིབ་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསྐྱལ་པ་དང་
པོ་པའི་བྱད་པར། དེ་ལས་ངེ་ལྟར་འགྲིབ་ཚུལ། འགྲིབ་པའི་མཐའ་ངེ་ལྟར་
འབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

སྒར་བྱང་སེམས་ཅན་གཟུགས་ཅན་བཞིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཅི་བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་མི་ནམས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་དང་བཅས་པ་
ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། སྒར་བསྐྱལ་པ་དང་པོར་ཐོག་མར་བྱང་བ་ལྟར་
པའི་སེམས་ཅན་དེ་ནམས་ནི་གཟུགས་ཅན་གྱི་ལྟ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡིན་
པ་སྟེ། རྒྱས་ཏེ་སྟེས་པ་ལ་དབང་པོ་ཆང་མ་ཆང་ཞིང་གཟུགས་མངོས་པ། ཁ་
དོག་བཟང་བ། ལྷས་ལ་འོད་ཡོད་པ། རྒྱ་འཕྲལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འགོ་རུས་
པ། བསམ་གཏན་གྱི་དགའ་བ་ཟས་སུ་ཟ་བ། ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྷན་པ་
ཡིན་པ་ལས། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ནས་རིམ་གྱིས་རོ་ལ་ཆགས། །

ལེ་ལོས་གསོག་འཛོག་བྱས་ནས་ནི། །

འཛོན་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་དཔོན་བསྟུངས། །༥༥

དེ་ནས་ལས་ཀྱི་ལམ་ལྟག་པས། །

ཆོ་ཐུང་ལོ་ནི་བཅུ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་ས་ཡི་བཅུད་ཞག་ཁ་དོག་དམར་སེར་
སྒྲུང་ཅིའི་རོ་བློ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་བྱུང་བས། འདི་ཡི་རོ་ལ་སེམས་ཅན་ཆགས་
སྲིད་ཅན་འགའ་ཞིག་ཆགས་པས་ཟོས་པ་ན་ལུས་སྡི་ཞིང་འོད་ཡང་མེད་པར་
ལྷུང་པ་ན། སེམས་ཅན་སྡི་མཐུན་གྱི་ལས་ཀྱིས་ཉི་མ་ལྷོ་བ་སོགས་རིམ་པར་
ནམ་མཁའ་ལ་བྱུང་བ་དང་། སའི་བཅུད་ཞག་ཀྱང་རྩལ་པའི་མཐར་མ་ཚོས་མ་
བཏབ་པའི་འབྲས་ས་ལུ་ཐུབ་ཐུན་མེད་པར་བྱུང་བ་ལ་དེ་ཟོས་པས་རྒྱ་མཐུན་
གྱི་ལམ་སོ་མོའི་དབང་པོ་ཡང་བྱུང་།

དེ་ནས་ལེ་ལོས་གསོག་འཛོག་བྱས་ནས་ནི་དེ་དག་ཟད་པར་ལྷུང་
པ་ན། དེ་ལ་བདག་ཏུ་འཛོན་པ་དང་བཅས་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་ལ་ས་
བོན་བཏབ་སྟེ། སོ་སོར་བདག་བབྱུང་བྱས་པ་ན་ཡན་ཚུན་ཚོད་པ་དང་རྒྱན་མ་
སོགས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བྱུང་བས་འགའ་ཞིག་དེ་ལ་ཡིད་སྡི་སྟེ་དགོན་པར་
སོང་བས་བྲམ་ཟེའི་རིགས་བྱུང་ཞིང་། ཡང་ཚོད་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་མི་
རང་བཞིན་གྱིས་བབྱུང་བ་ཞིག་ཞིང་གི་དཔོན་དུ་བསྐྱོས་ཏེ། དེ་ལ་སྟོན་ཐོག་
གི་དུག་ཆས་བསྟུངས་པར་བྱས་པས་མང་པོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་བ་

རྒྱལ་རིགས་ཀྱི་ཐོག་མར་བྱུང་ངོ་། །དེ་ནས་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་གཞན་གྱི་སློག་གཙོང་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་ལྷག་པས་ཆོ་ཐུང་བུ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཏེ་རིམ་པས་བཞིན་དུ་ཐ་མར་ལོ་ནི་བརྩ་ཡི་བར་དུ་འགྲིབ་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་ཐུང་སྟོལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུ་བོ་དེ་མཐའ་དག་གི་རྩ་བའི་སྦྱེ་གནས་ནི་ཆོས་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རོ་ལ་ཆགས་པ་དང་ལེ་ལོའོ། །

གསུམ་པ་ནི། མི་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ལོ་བརྩ་པ་ན་བར་གྱི་བསྐྱལ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའམ་ཆར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །རི་ལྟར་ཞེ་ན།

བསྐྱལ་པ་མཆོན་དང་ནད་དང་ནི། །

སྙུ་གེ་དག་གིས་ཆར་ཕྱིན་རྟོ། །¹

ཞག་བདུན་¹དང་ནི་ཟླ་བདུན་²དང་། །

ལོ་བདུན་དག་ཏུ་གོ་རིམ་བཞིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བསྐྱལ་པ་གཅིག་ནི་མཆོན་གྱིས་ཆར་ཕྱིན་པ་དང་། གཞན་ཞིག་ནི་ནད་དང་ནི། ཡང་གཞན་ཞིག་ནི་སྙུ་གེ་དག་གིས་ཆར་ཕྱིན་རྟོ། །དེ་ཡང་ཞག་བདུན་དང་ནི། ཟླ་བ་བདུན་དང་། ལོ་བདུན་དག་ཏུ་གོ་རིམ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཡང་གང་ཟག་གང་དག་ཉིན་མོ་འགའ་ཞིག་སློག་གཙོང་པ་སྦྲངས་པ་ལེགས་པར་སྦྱང་བ་དང་། དགེ་འདུན་ལ་ཨ་རུ་

1 རྣམས། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་དཔེ་བསྟར་མ།

2 བ། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་དཔེ་བསྟར་མ།

ར་འགའ་ཙམ་སྤུལ་བ་དང་། བསོད་སྟོམས་འགའ་ཞིག་གྲུས་པས་སྤུལ་བ་དེ་
ནི། མཚོན་གྱི་བསྐྱལ་པ་དང་། ཉད་གྱི་བསྐྱལ་པ་དང་། ལུ་གཤེད་བསྐྱལ་པ་དེ་
དང་དེར་སྐྱེ་བ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས།

འཇིག་པའི་བསྐྱལ་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་འཇིག་པའི་བསྐྱལ་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། འཇིག་པ་
གསུམ་གྱི་ཆེ་མོ། འཇིག་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན། ཇི་ལྟར་འཇིག་པའི་གོ་
རིམ་མོ། །དང་པོ་ནི།

མེ་དང་རྩ་དང་རྩྱང་དག་གིས། །

འཇིག་པ་དག་ནི་ཡང་གསུམ་ཡིན། །༡༠༠

བསམ་གཏན་གཉིས་སོགས་གསུམ་པོ་ནི། །

དེ་དག་གི་ཆེ་གོ་རིམ་བཞིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བསྐྱལ་པ་འཇིག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཐ་མ་ན་ཉི་མ་
བདུན་གྱི་མེ་ཡིས་འཇིག་པ་དང་། ཆར་ཆེན་པོ་འབབ་པའི་རྩ་ཡིས་འཇིག་པ་
དང་། རབ་རྩ་འཕྲོལ་པའི་རྩྱང་དག་པོ་དག་གིས་འཇིག་པར་བྱེད་པས་འཇིག་
ཉེན་འཇིག་པ་དག་ནི་ནམ་པ་གསུམ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་
པ་སོགས་ཏེ་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་ལྷན་གནས་གསུམ་པོ་ནི། འཇིག་པ་དེ་
དག་གི་ཆེ་མོ་ཡིན་ཏེ་གོ་རིམ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དུ་མེ་ཡིས་འཇིག་པའི་ཆེ་མོ་

ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་མན་ཆད་ཆིག་པར་བྱེད་དོ། །ཁྱ་ཡིས་
འཛིག་པའི་ཆེ་མོ་ནི་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་མན་ཆད་ཆུ་ལ་སྲུལ་
བར་བྱེད་དོ། །རླུང་གིས་འཛིག་པའི་ཆེ་མོ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་
མན་ཆད་འཕྱོར་བ་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ཡི་སྦྱོན་དང་ཆོས་མཐུན་གྱིར། །

བཞི་པ་ན་མེད་མི་གཡོའི་གྱིར། །༡༠།

མི་རྟག་དེ་ཡི་གཞལ་མེད་ཁང་། །

སེམས་ཅན་བཅས་ཏེ་འབྱུང་འཛིག་གྱིར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་དེ་ཡི་སྦྱོན་དང་པོ་ན་རྟོག་དཔྱད་མེ་
ལྟ་བུ་ཡོད་པས་དང་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་དགའ་བ་ཆུ་ལྟ་བུ་ཡོད་
པས་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་དབྱགས་འབྱུང་རྩབ་རྩུང་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་
དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་གྱིར་ན་མེས་འཛིག་པ་དང་ཆུས་འཛིག་པ་དང་
རླུང་གིས་འཛིག་པ་དེ་དག་འབྱུང་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་འཛིག་པ་མེད་
དོ། འོག་གི་སྦྱོན་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་མི་གཡོ་བའི་གྱིར་རོ། འོ་ན་བསམ་གཏན་
བཞི་པའི་སྦྱོད་དེ་ཉིད་རྟག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་རྟག་པ་ཡིན་
ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ལྟ་དེ་ཡི་གཞལ་མེད་ཁང་དེ་ནང་གི་སེམས་ཅན་
དང་བཅས་ཏེ། ཐོག་མར་འབྱུང་བ་དང་མཐར་འཛིག་པ་ཡིན་པའི་གྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། འཇིག་པ་དེ་དག་གི་གོ་རིམ་རི་ལྟར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཟེར་ན།

མེ་ཡིས་བདུན་ལོ་ལྷ་ཡིས་གཅིག །

དེ་ལྟར་ལྷ་བདུན་ཐལ་ནས་ཀྱང་། ༡༠༡

མེ་ཡིས་བདུན་ལོ་དེ་ནས་ནི། །

མཇུག་ཏུ་སྤང་གིས་འཇིག་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་འཇིག་རྟེན་མེ་ཡིས་འཇིག་པ་རྣམ་བདུན་
འབྱུང་ངོ་། དེ་དག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཡང་ལྷ་ཡིས་འཇིག་པ་གཅིག་དེ་ལྟར་
མེ་ཡིས་འཇིག་པ་བདུན་བདུན་གྱི་མཐར་ཆུས་འཇིག་པ་རེ་རེ་དང་བཅས་
པའི་ལྷ་ཡི་འཇིག་པ་བདུན་ཐལ་ཟེན་ནས་ཀྱང་མེ་ཡིས་འཇིག་པ་བདུན་
འབྱུང་བའི་མཇུག་ཏུ་སྤང་གིས་འཇིག་པ་གཅིག་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
ན་བསམ་གཏན་དང་པོ་མན་ཆད་ཆགས་པ་དང་གནས་པ་དང་འཇིག་པ་
དང་སྟོང་པ་ཐམས་ཅད་སྟོམ་པ་ལ་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་ལ། བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་ནི་བསྐྱལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ན་འཇིག་པ་དང་། བསམ་གཏན་
གསུམ་པ་ནི་བསྐྱལ་ཆེན་དྲུག་ཅུ་ཙུ་བཞི་ན་འཇིག་གོ། །དེ་ལྟར་མེ་ཡིས་འཇིག་
པ་ལྷ་བཅུ་ཙུ་དང་། ལྷ་ཡིས་འཇིག་པ་བདུན་དང་། ལྷ་གིས་འཇིག་པ་
གཅིག་ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ཡི་ཕྱིར་ན་གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས།

“དགེ་རྒྱས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་ཡི་ཆད་ནི་བསྐྱལ་བ་དྲུག་ཅུ་

ཙུ་བཞི་ལོ།”

ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་གསུངས།

ཆོས་མངོན་པའི་མངོད་ཀྱི་ཆོག་ལེན་བྱས་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་
བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

གནས་བཞི་པ་ལས་བསྟན་པ།

མཚམས་སྒྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་མདོར་བསྟན།

བཞི་པ་ལས་བསྟན་པའི་གནས་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚམས་སྒྱུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་
མདོར་བསྟན་པ་དང་། ལས་དངོས་རྒྱས་པར་བཤད། ཞར་ལ་ཆོས་ཀྱི་ནམ་
གངས་ཁག་གཅིག་བསྟན་པས་མཐུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཡང་སེམས་ཅན་དང་སྣོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ནམ་པ་མང་པོ་སྣ་ཆོགས་
པ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། ལྷན་བྱས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དབང་ལྷན་ལ་སོགས་པ་
ལྷན་ཀྱང་སྣོད་སྣོད་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་ནི་མེད་དེ་འོ་ན་ངེ་ལྷན་ཞེ་ན།

ལས་ལས་འཛིག་རྟེན་སྣ་ཆོགས་སྟེ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ཟག་པ་དང་
བཅས་པའི་ལས་ལས་ནང་བཅུད་སེམས་ཅན་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དང་། ཕྱི་སྣོད་
ཀྱི་འཛིག་རྟེན། བདེ་སྟུག་བཟང་ངན་ནམ་པ་སྣ་ཆོགས་པ་དེ་དག་སྟེས་སོ། །

ལས་དངོས་རྒྱས་བཤད།

ལས་ཀྱི་ངོ་བོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལས་ཀྱི་ངོ་བོ། མདོ་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་
རྣམ་གྲངས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། །དེ་ལས་དང་པོ་ནི།

དེ་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས། །

སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ། །

དེས་བསྐྱེད་ལྷས་དང་ངག་གི་ལས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ལས་དེ་ཉིད་ནི་སེམས་པའི་ལས་དང་སེམས་པ་
དེས་བྱས་པ་སྟེ་བསམ་པའི་ལས་སོ། །སེམས་པ་ཡི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ནི་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པར་ལྷས་ངག་གི་ལས་མདོན་པར་
འདུ་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་ཡིན་པས་ན་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ནོ། །ཡང་
སེམས་པ་དེས་ཀྱན་ནས་སྒོར་སྟེ་བྱེད་པ་བསམ་པའི་ལས་ནི་ལྷས་དང་ངག་
གི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའོ། །

ལྷས་ངག་གི་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལྷས་ངག་གི་ལས་ཀྱི་
རང་བཞིན། ལས་གསུམ་གྱི་སྤྱི་ཡི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། སོ་སའི་རང་
བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་དག་ནམ་རིག་ནམ་རིག་མིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསམ་པ་ལུས་དང་དག་གི་ལས་དེ་དག་སོ་སོར་ནམ་པར་
རིག་བྱེད་གྱི་ལས་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་ལས་ཏེ་རྣམ་པ་གཉིས་
སྟེ་ཡོད་དོ། །

རིག་བྱེད།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རིག་བྱེད་བཤད། རིག་བྱེད་མིན་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་། དག་གི་རིག་བྱེད་དོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བའི་ལྷགས། བཏོ་སྤེ་བའི་ལྷགས་སོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ཏེ། རོ་བོ་རོས་བཟུང་བ། ལྷག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ལུས་རྣམ་རིག་བྱེད་དབྱིབས་སྟེ་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་ཕྱག་འཁྲལ་བ་
དང་། སྟོག་གཅོད་པ་སོགས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་དང་དེ་ལྟར་དུ་རྣམ་
སྤྲིན་གྱི་ལུས་ལས་ཐ་དད་པའི་དབྱིབས་ཡིན་པར་འདོད་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་སྤྲིན་
ཀྱི་ལུས་ཀྱི་གསེབ་ཏུ་ཚུད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་དེ་ཆེ་བ་
ཡང་མི་འགྱུར་སྟེ་བ་ཡང་མི་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་འདོད་དེ། དཔེར་ན་ནགས་ལ་
མེ་ཞུགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བས་ཟེར།

གཉིས་པ་ནི། གཞན་གནས་མ་བྱའི་སྤེ་བ་དག་ན་རེ། དབྱིབས་དེ་

གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ་ལུས་གཡོ་བ་ལས་ཡིན་གྱི། མི་གཡོ་བ་ལས་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབས་བཤད་པ།

འགྲོ་མིན་གང་ཕྱིར་འདུས་བྱས་ནི། །

སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་འཇིག་ཕྱིར་རོ། །༡

རྒྱ་མེད་པ་ལས་འགའ་མི་འབྱུང་། །

རྒྱ་ཡང་འཇིག་པ་པོར་འགྱུར་རོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རིག་བྱེད་དང་ལུས་ཀྱི་དབྱིབས་དེ་དག་ལ་ཡུལ་གཞན་ནས་
གཞན་དུ་འགྲོ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན། འདུས་བྱས་ཀྱི་
ཆོས་ནི་དུས་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པས་གྲུབ་མ་ཐག་ཏུ་འཇིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཡང་འཇིག་པ་རྒྱ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཏུ་འདོད་ན་རྒྱ་མེད་པ་ལས་འགའ་
ཡང་མི་འབྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་། སྐད་ཅིག་མ་སློང་དང་སྐྱ་སོགས་འཇིག་
པ་རྒྱ་མེད་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཡང་མཐོང་བ་ཡིན་པས། དེས་ན་འཇིག་པ་དེ་རྒྱ་
ལ་ལྟོས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་མེ་ཡིས་ཤིང་ལྟར་བྱི་མ་བྱི་མས་
སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་འཇིག་པ་ཡིན་པར་འདོད་ན། དེ་ལྟར་ན་ནི་འཆོད་བྱེད་ལས་སྐྱེས་
པ་ནམས་ཀྱིས་འབྲས་ཆན་སོགས་ཆོས་པ་དང་། ཆེས་ཆོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་
ཡང་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དེ་ཡང་འཇིག་པ་པོར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་
ཡིན་པ་སྐྱེས་ཅིམ་ནས་འཇིག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས། འཇིག་པ་རྒྱ་གཞན་
ལ་ལྟོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་པའི་ལྷགས་ནི།

གཉིས་གཟུང་འཇུར་ཏེ་རྩལ་ལ་མེད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དབྱིབས་དེ་ཉིད་ནི་རྩལ་སྲ་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་
དབྱིབས་རྩལ་སྲ་གྲུབ་པ་ཡོད་ན་ནི། མིག་དང་ལུས་གང་གིས་གཟུང་ན་ཁ་
དོག་དང་དབྱིབས་དེ་སྦྱི་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་གཅིག་དབང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་
གཟུང་བར་ཐལ་བར་འཇུར་ཏེ། དེ་ནི་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་འོ། །རྩུ་མཚན་
འདི་ཡི་ཕྱིར་ན། ཁ་དོག་དང་རེག་བྱའི་རྩལ་ལས་འོགས་སྲ་ཇུར་པའི་རིང་
པོ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་དེ་ཉིད་ནི་ཚྭ་གཞི་རྩལ་ལ་ཡང་མེད་དོ། །འོ་ན་
ལུས་ཀྱི་ལས་དང་ངག་གི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་རི་ལྟར་འདྲིལ་ཅེ་ན། དེ་ཡང་ལུས་
ལ་བརྟེན་པའི་ལས་ནི་ལུས་ཀྱི་ལས་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་དང་དེར་ལུས་འཇུག་པར་
བྱེད་པའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ཡིན་པ་དང་། སེམས་པ་དགེ་བ་དང་
མི་དགེ་བ་གང་འཇུར་ན་ལུས་དང་ངག་གྲུང་དེ་ལྟར་སྦྲང་བ་ཡིན་པས། དེ་ལ་
དགེ་བ་དང་སྤྲིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདྲིལ་པས། དེས་ན་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་
ཀྱན་ནས་སྦྲོང་བར་བྱེད་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་དེ་ཉིད་ལས་ཡིན་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོ་ན་སེམས་པའི་ལས་དང་བསམ་པའི་ལས་ཀྱི་བྱེད་པར་གང་ཞིག་
ཡིན་ཟེར་ན། དང་པོར་དེ་དང་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱའོ་སྟམ་པའི་ཀྱན་སྦྲོང་གི་རྟོག་
པ་དེ་ཉིད་ནི་སེམས་པའི་ལས་དང་། དེ་ལྟར་བསམ་ནས་དེ་ཡི་འོག་ཏུ་ལུས་

དང་ངག་གི་འཇུག་པའི་སེམས་སྐྱེ་བ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་བསམ་པའི་ལས་ཞེས་
བྱ་བས་ན་འགལ་བ་མེད་ཅེས་འདོད་དོ།

གཉིས་པ། ངག་གི་རིག་བྱེད་ནི།

ངག་རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ངག་སྒྲ། །^༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ནི་ངག་གི་
རང་བཞིན་གྱི་སྒྲ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོ།

རིག་མིན་གྱི་གཞུགས།

གཉིས་པ་རིག་བྱེད་མིན་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། རིག་བྱེད་མིན་
པའི་གཞུགས་ཡོད་པའི་སྐབ་བྱེད་དང་། དེ་ཡི་རྒྱ་འབྱུང་བའི་དུས་དང་ས་
ཡི་བྱང་པར། རོ་བོའི་བྱང་པར། རྒྱ་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་རོ། །དང་
པོ་ནི། རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རོ་བོ་དེ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ན། རིག་མིན་གྱི་
གཞུགས་དེ་ཡོད་པ་གང་གིས་འབྲུབ་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲ་བས་
ལུང་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་འདོད་དེ།

རྣམ་གསུམ་ངི་མེད་གཞུགས་གསུངས་དང་། །

འཕེལ་དང་མ་བྱས་ལམ་སོགས་བྱིར། །

ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མདོ་ལས། གནས་གསུམ་གྱི་གཞུགས་ཀྱིས་གཞུགས་ཐམས་
ཅད་བསྐྱས་པ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བསྐྱན་ཡོད་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཞུགས་

དང་། བསྟན་མེད་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཞུགས་དང་། བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་
གཞུགས་དང་ནམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་དེ་ལས་བསྟན་མེད་ཐོགས་མེད་ཀྱི་
གཞུགས་ནི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་དེ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ངི་མ་མེད་
པའི་གཞུགས་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཡང་ཟག་པ་མེད་པའི་རིག་མིན་ཀྱི་
གཞུགས་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཆེ་དང་ལྷན་པ་སྐྱལ་བྱེད་ཀྱི་མདོ་ལས་
འབྱུང་བར་ཇམ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་འབྲས་བྱ་ཆེ་
བ། སན་ཡོན་ཆེ་བ། གཟི་བཞིན་ཆེ་བ། རྒྱ་ཆེ་བ་ནམ་པ་བདུན་གསུངས་པ་
ནི། རྩོགས་བཞིའི་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ལ་བཞུགས་གནས་ཀྱན་དགའ་
ར་བ་འབུལ་བ་དང་གཅིག་ཀྱན་དགའ་ར་བ་དེ་ཉིད་དུ་དགེ་འདུན་པའི་
ཆོགས་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཅིག་པར་བྱེད་པ་དང་གཉིས། གཙུག་ལག་ཁང་
དེ་ཉིད་དུ་དགེ་འདུན་བཞུགས་པའི་ཁྱི་དང་སྟན་སོགས་འབུལ་བར་བྱེད་པ་
དང་གསུམ། གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ཉིད་དུ་དགེ་འདུན་པ་ལ་ཆོས་དང་ཇེས་སྲ་
མཐུན་པའི་ན་བཟའ་སྐྱ་ཆོས་དང་བསོད་སྟོམས་སོགས་འཆོ་བ་ནར་མ་འབུལ་
བར་བྱེད་པ་དང་བཞི། གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ཉིད་དུ་དགེ་འདུན་པ་སྟོ་བྱར་དུ་
ཚུར་འོང་པ་དང་གཞན་དུ་ཕར་འགོ་བ་དག་ལ་ཡང་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་
ལ། གཙུག་ལག་ཁང་དེ་ཉིད་དུ་དགེ་སློང་ནད་པ་དང་དེ་ཡི་ནད་གཡོག་དག་
ལ་དེ་ཡི་ཆེད་དུ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་དུག་དགེ་འདུན་པ་ལ་ཆར་དང་ལྷུང་
སོགས་སྦྱོབ་པར་བྱེད་པ་དང་ངལ་གསོ་བའི་གཞི་ལ་སོགས་པ་འབུལ་བར་

བྱེད་པ་དང་བདུན་ཏེ། རྩམ་ལས་འབྲུང་བའི་བསོད་ནམས་བདུན་པོ་དེ་ནི་
ཉག་ཏུ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་གོང་ནས་གོང་དུ་མངོན་པར་འཕེལ་བར་འཇུག་བ་
གསུངས་པ་དང་།

ཡང་རྩམ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་
པོ་བདུན་ཡང་གསུངས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཇམ། དེ་ཡི་ཉན་ཐོས་
སམ། སྒྲ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གང་ཞིག་གྲོང་ག་གེ་མོ་ཞིག་ན་བཞུགས་
པར་ཐོས་ནས་དེ་ལ་དགའ་ཞིང་རབ་ཏུ་དད་པ་དང་གཅིག་ཡང་དེ་དག་དེ་
ནས་ཚུར་ས་ཚྭ་གས་འདིར་གཤེགས་པར་བརྟམས་པ་ཐོས་ནས་དེ་ལ་རབ་ཏུ་
དགའ་ཞིང་དད་པ་ཐོབ་པ་དང་གཉིས། ཡང་དེ་དག་གྲོང་ངམ་ས་ཚྭ་གས་དེ་
ནས་ལམ་དེ་དང་དེར་ཞུགས་ནས་དངོས་སུ་གཤེགས་པ་ཐོས་པ་ལ་དགའ་
ཞིང་དད་པ་ཐོབ་པ་དང་གསུམ། ཡང་དེ་དག་དེ་དང་དེ་ནས་ཚུར་གཤེགས་
ནས་ས་ཆ་གཞན་དག་དེ་དང་དེ་ལ་བྱིན་པར་ཐོས་པ་ལ་དགའ་ཞིང་རབ་ཏུ་
དད་པ་ཐོབ་པ་དང་བཞི། དེ་དག་གི་ཞལ་མཇལ་བའི་ཕྱིར་དུ་འགྲོ་ཞིང་མཐོང་
ནས་ཀྱང་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཐོབ་པ་དང་ལྔ། ཡང་དེ་དག་ལས་དམ་པའི་ཆོས་
ཉན་ཏེ་ཐོས་ནས་ཀྱང་དད་པ་རབ་ཏུ་ཐོབ་པ་དང་རྒྱག་ཡང་དེ་དག་ལས་དམ་
པའི་ཆོས་ཐོས་ནས་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་ཆོས་དང་
དགེ་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཞིང་དགེ་བསྟེན་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱབ་པའི་
གནས་དག་ཀྱང་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་བདུན་པོ་དེ་དག་

ནི་རྣམས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་དེ། བསོད་ནམས་དེ་དག་རྒྱན་
 མི་ཆད་པར་གོང་ནས་གོང་དུ་མངོན་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་གསུངས་པ་
 དེ་ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པ་དང་། ཡང་བདག་
 རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་མ་བྱས་པས་གང་ཟག་གཞན་ལ་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་
 བའི་ལས་བཅོལ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དེ་འཆོལ་བ་སོ་གང་ཟག་རང་གི་རྒྱད་ན་
 སོགས་པར་འགྱུར་བ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པ་རིག་
 བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པ་དང་། ཡང་མདོ་ལས་སོ་སོར་ཐར་པའི་
 སྒོམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྤངས་པ་ནི་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གོགས་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་ཆུ་འགོག་པའི་ཆུ་ལོན་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་རིག་
 བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་ལ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་
 རྣམས་སུ་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་། མདོ་དང་འགལ་བ་མེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཟད་པ་
 དང་ཟེལ་གཞོན་ལ་སོགས་པར་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 ལ་སྤང་བའི་གཟུགས་དེ་ཡང་བསྟན་མེད་སོགས་མེད་ཡིན་པ་དང་། ཡང་
 རྣམས་ལས་བྱུང་བ་དང་རྣམས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་བསོད་ནམས་ནི་ཡུལ་
 བྱུང་པར་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་སེམས་བྱུང་སེམས་པའི་བག་ཆགས་ཡོངས་
 སུ་བགོས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་འགྱུར་བའི་བྱུང་པར་སྤྲ་མོར་ཐོབ་པ་དེ་ལ་
 དགོངས་ཏེ་གསུངས་ལ། དགོ་སྟོན་གི་ལས་གཞན་ལ་བྱེད་དུ་བཅུག་པ་ལ་

ཡང་། གཞན་དག་གི་རྒྱུད་ལ་སན་པ་དང་གཞོད་པའི་བྱེ་བྲག་གི་བྱུང་པར་
གྱིས་དེ་བྱེད་དུ་བརྟག་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཆེ་བྱི་མ་ལ་འབྲས་བུ་ཆེན་
པོ་མང་པོ་མངོན་པར་འགྲུབ་པ་ལྟས་པའི་འགྱུར་བ་བྱུང་པར་ཅན་བསྐྱེད་པར་
འགྱུར་བ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་ཡང་སེམས་པ་
གང་གིས་དང་པོ་ཆོག་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་སྒྲོ་ནས་ཁས་ལྷངས་ཏེ་ཉེས་སྦྱོད་
འགོག་ནས་ལྷས་དང་ངག་ཡང་དག་པར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་ལ། རྒྱ་འགོག་པའི་
རྒྱ་ལོན་གྱི་ངོ་བོ་ལྟ་བུར་ཡང་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་སྟེ། ངོ་ཆ་ཤེས་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱ་
བ་ངན་པ་མི་བྱ་བ་དམ་བཅས་པ་དེ་ཡང་དག་པ་འདྲ་ཞིང་། དེ་འདྲ་ནས་
འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་དོ།

གཉིས་པ་ནི།

འདོད་གཏོགས་རྣམ་རིག་མིན་སྐད་ཅིག །

ཕྱིན་ཆད་འདས་པའི་འབྲུང་ལས་སྟེ། ༡༥

ཟག་བཅས་ལྷས་དང་ངག་གི་ལས།

རང་གི་འབྲུང་བ་དག་རྒྱུར་བྱས།

ཟག་མེད་གང་དུ་སྟེས་པའི་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བ་དག་གིས་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་
གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་། སྒྲོམ་མིན་དང་། བར་
མ་ཡིས་བསྐྱས་པ་དེ་རྣམས་ནི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ནི་རང་དང་དུས་མཉམ་

པའི་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེ་ལ། དང་པོ་ཕྱིན་ཆད་ནི་འདས་པའི་འབྱུང་བ་
 ཆེན་པོ་དག་ལས་སྐྱེའོ། །དེ་ཡང་འདས་པའི་འབྱུང་བ་དེ་དག་ནི་རིག་མིན་དེ་
 ཡི་གཞིའི་དོན་དུ་འགྱུར་ལ། ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ནམས་
 ནི་ཉེན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་ཟག་བཅས་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ལུས་
 དང་ངག་གི་ལས་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མིན་པར་ཐམས་ཅད་ནི། འདོད་
 པ་ན་སྦྱོད་པ་རང་གི་འབྱུང་བ་དག་ཁོ་ནར་རྒྱུར་བྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་
 དུ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡང་ཟག་མེད་ཁམས་སུ་
 མ་གཏོགས་ཤིང་འབྱུང་བ་ལ་ངེས་པར་སྟོས་ལ། ཟག་མེད་ལ་འབྱུང་བ་གཞན་
 མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཟག་པ་མེད་པའི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་དེ་ནི་
 ཉེན་དབང་བཅན་པས་ས་གང་དུ་སྐྱེས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་དག་རྒྱུར་བྱས་
 པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འདོད་ཁམས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་སྐྱེ་ན་དེ་
 འདོད་ཁམས་པའི་འབྱུང་བ་ལས་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ། །
 གསུམ་པ་ནི།

ནམ་རིག་བྱེད་མིན་མ་ཟིན་དང་། ༥

རྒྱ་མཐུན་ལས་བྱུང་སེམས་ཅན་སྟོན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་མཐུན་རིག་བྱེད་མིན་པའི་གཟུགས་ནི་སེམས་སེམས་
 བྱུང་གི་ཉེན་མིན་པས་མ་ཟིན་པ་ཡིན་པ་དང་། སྐལ་མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་
 པས་རྒྱ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་

པས་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི།

རྒྱ་མཐུན་ཟིན་པའི་འབྲུང་ལས་སྟེ། །

ཉིང་འཛིན་སྟེས་འབྲུང་མ་ཟིན་དང་། །

རྒྱས་བྱང་ཐ་དད་མིན་ལས་སྟེས། །༦

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱས་དང་ནམ་སྟེན་ལས་བྱང་བ་མ་ཡིན་པ། རྒྱ་མཐུན་པ་
དང་ཤེས་རྒྱུད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་འབྲུང་བ་བཞི་ཚན་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་ལས་སྟེ་བ་
ཡིན་པ་སྟེ། འདི་ནི་མཉམ་པར་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ས་པའི་ཡིན་ནོ། ཉིང་
ངེ་འཛིན་ལས་སྟེས་པ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོམ་པའི་ནམ་
པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི། འབྲུང་བ་མ་ཟིན་པ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་
རྒྱས་བྱང་ཡིན་པ་དང་། སྟོང་བ་བདུན་འབྲུང་བ་བཞི་ཚན་ཐ་དད་མིན་པ་
ལས་ཀྱང་སྟེ་བ་ཡོད་དེ། དེ་སྟེད་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་གང་དག་ཁོ་ནར་རྒྱར་བྱས་ནས་སྟོག་གཅོད་
པ་སྟོང་བ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལས་ཆོག་ཀྱལ་པ་སྟོང་བའི་བར་དུ་སྟེའོ། །སོ་སོར་
ཐར་པའི་སྟོམ་པ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མ་ཡིན་པས། འབྲུང་བ་གཞན་དང་
གཞན་དག་རྒྱར་བྱས་ནས་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བདུན་སྟེའོ། །

ལས་གསུམ་གྱི་སྤྱི་ཆོས་ཀྱི་བྱད་པར།

དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་བྱང་པར།

གཉིས་པ་ལས་གསུམ་གྱི་སྤྱི་ཚོས་གྱི་བྱང་པར་ལ་བཞི་སྟེ། དགེ་
སོགས་གསུམ་གྱི་བྱང་པར། ཁམས་གསུམ་གྱི་བྱང་པར། ཞར་ལ་དགེ་སོགས་
གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ། ཀུན་སྒྲིབ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ནམ་རིག་མིན་ལུང་བསྟན་མིན་མེད། །

གཞན་ནི་ནམ་གསུམ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་སེམས་སྟོབས་རྒྱུད་བས་ཀུན་སྒྲིབ་འགག་
ཀྱང་རྒྱན་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ལས་འཁེན་པའི་རྣམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ནམ་
པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ལུང་ཏུ་བསྟན་པ་མིན་པ་ནི་མེད་ལ། དེ་ལས་གཞན་
ནམ་པར་རིག་བྱེད་དང་སེམས་པ་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ལུང་ཏུ་མ་
བསྟན་པ་དང་ནམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །

ཁམས་གསུམ་གྱི་བྱང་པར།

གཉིས་པ་ནི།

མི་དགེ་ནི། །

འདོད་ནའོ་གཟུགས་ནའང་ནམ་རིག་མིན། །

ནམ་རིག་དཔྱོད་དང་བཅས་དག་ན། །ཎ

འདོད་པ་ན་ཡང་སྦྱིབ་པ་མེད། །

གང་ཕྱིར་ཀུན་སྒྲོང་མེད་

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མི་དག་གའི་རིག་བྱེད་སོགས་ཀྱི་ལས་ནི་འདོད་
པ་ནའོ། །གཞན་དག་ན་མེད་དེ་མི་དག་གའི་རྩ་བ་རྣམས་དང་། རོ་ཆ་མེད་
པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་དག་སྒྲོང་གའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་པའི་ཁམས་ན་མ་ཟད་
གཟུགས་ནའང་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པར་ནི་
ཡོད་དོ། །གཟུགས་མེད་པ་ན་ནི་གཟུགས་ཅན་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཡང་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་རྟོག་དཔྱད་དང་བཅས་པའི་
འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་ཡོད་ཀྱི་དེ་ཡན་ཆད་ན་ཀུན་
སྒྲོང་མེད་པས་སོ། །ཡང་དཔྱད་པ་མེད་པའི་ས་དག་ན་མེད་པ་འབའ་ཞིག་རྒྱ་
མ་ཟད་ཀྱི། འདོད་ན་ཡང་བསྐྱིབས་ལུང་མ་བསྟན་པའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
མེད་དེ་འདོད་པའི་ཁམས་ན་བསྐྱིབས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་པ་མཐོང་བས་སྤང་
བར་བྱ་བ་འདིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་མཚུངས་ལྟན་དག་ཁོ་ནར་ཡོད་པ་འདོད་
ལ། དེ་དག་ནི་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་འདིས་ཀྱང་གང་གི་ཕྱིར་
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་མེད་དོ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་བསྐྱིབས་ལུང་
མ་བསྟན་གྱིས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ནི་ཆངས་པ་ཆེན་པོས་
གཡོ་སྤྱོད་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་ངག་སྤྱོད་བ་སོགས་བྱས་པས་བསམ་གཏན་དང་
པོ་ཁོ་ན་ན་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དག་ན་མེད་དོ། །

ཞར་ལ་དགེ་སོགས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དགེ་བའི་དབྱེ་བ། མི་དགེ་བའི་དབྱེ་བ། ལུང་
མ་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཐར་པ། །

དམ་པའི་དོན་དུ་དགེ་ཆ་བ། །

ངོ་ཆ་ཁྲིལ་ཡོད་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །

དེ་དག་དང་ལྡན་མཚུངས་ལྡན་གྱིས། །

བྱ་བ་ལ་སོགས་ཀྱན་སྟོང་བས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐར་པ་སྟེ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་མི་དགེ་བ་དང་སྦྱག་
བསྐལ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས། དམ་པའི་དོན་དུ་
དགེ་བ་སྟེ་ནད་མེད་པ་ཡི་བདེ་བ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་དགེ་བའི་ཆ་བ་
མ་ཆགས་མི་སྤང་གཏི་སྦྱག་མེད་པ་གསུམ་དང་། ངོ་ཆ་ཤེས་པ་དང་། ཁྲིལ་
ཡོད་པ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ནི་ཀྱན་སྟོང་ལ་མི་ལྟོས་པའི་བདག་རང་
ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ས་དགེ་བ་སྟེ་ལུས་ལ་འཕྲོད་པའི་སྟོན་བཞིན་
ནོ། །ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་ནམས་ནི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དགེ་བ་སྟེ། དེ་ནི་སྟོན་དང་སྦྱར་
བའི་བརྟུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ཀྱན་ནས་སྟོང་བའི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་

དང་སྐྱེ་བ་དང་གནས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་ཐོབ་པ་དང་
སྟོམས་འཕྲུག་གཉིས་པོ་རྣམས་ནི་ཀུན་ནས་སྟོང་བའི་དགེ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
ན་སྤྲན་དང་སྦྱར་བའི་བརྟུང་བ་འཐུང་བའི་བ་ལས་འབྱུང་བའི་འོ་མ་ཡང་
སྤྲན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བསྐྱོག་པ་མི་དགེ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་ལས་བསྐྱོག་པ་ནི་མི་དགེ་བ་སྟེ། འཁོར་བ་ནི་སྤྱད་
བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་མཚོག་ཏུ་མི་བདེ་བའི་བྱིར་
ནད་ལྟར་དུ་དོན་དམ་པར་མི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཆགས་སྐྱང་
ཚོངས་གསུམ་དང་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་ཁྲེལ་མེད་པ་རྣམས་ནི་མི་འཕྲོད་པའི་
སྤྲན་ལྟར་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་དག་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཚོས་རྣམས་ནི་མི་འཕྲོད་པའི་སྤྲན་
དང་སྦྱར་བའི་བརྟུང་བ་ལྟར་དུ་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པས་
སོ། །དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་སྟོང་བའི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་དང་སྐྱེ་བ་ལ་
སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ཐོབ་པ་རྣམས་ནི། ཀུན་ནས་སྟོང་བའི་མི་དགེ་
བ་སྟེ་མི་འཕྲོད་པའི་སྤྲན་ལ་སོགས་པའི་དཔེར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

དོན་དམ་པར། །

ལུང་མ་བསྟན་པ་བསྟན་པ་དག །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རོན་དམ་པར་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནི་རྟག་ཅིང་བརྟན་ལ་
དགེ་བ་བཞི་སོགས་འཇུར་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། སྤར་བསྟན་པའི་ནམ་མཁའ་
དང་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་དག་གོ། །བཟོ་དང་སྦྱོད་ལམ་སོགས་ནི་རོ་བོ་
ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སོགས་སོ། །

ཀུན་སྒྲོང་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ།

བཞི་པ་ཀུན་སྒྲོང་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། དབྱེ་བ། སོ་སའི་
རོ་བོ། མཚན་གཞི། འཇུར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཀུན་སྒྲོང་ནམ་གཉིས་རྒྱ་དང་ནི། །

དེ་ཡི་དུས་ཀྱི་སྒྲོང་ཞེས་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གལ་ཏེ་མཐོང་སྤང་གིས་རིག་བྱེད་མི་སྒྲོང་ན། འོ་ན་མདོ་
ལས་ལོག་པར་ལྟ་བུ་དེ་ལས་ནི། ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་ལོག་པའི་ངག་དང་
ལོག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་འབྱུང་བར་འཇུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་
ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་འགལ་ཏེ་འདི་ལྟར་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་ལ་ནམ་པ་གཉིས་ཡོད་
པ་སྟེ། རྒྱ་ཡི་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་དང་ནི། དེ་ཡི་དུས་ཀྱི་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་ཞེས་
བྱ་བ་ནམ་པ་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གཉིས་ལས་དང་པོ་རབ་འཇུག་བྱེད། །

གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན། །༡༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་དང་དེ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་
གཉིས་ལས། དང་པོ་རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ནི་ལས་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
པས་ལས་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། གཉིས་པ་དེ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་
ནི་ལས་བྱ་བའི་དུས་སུ་མཐུན་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ན་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

མཐོང་བས་སྤང་བྱའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །

རབ་ཏུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་ནི་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དག་གི་གཞིར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་
པར་རིག་བྱེད་རབ་ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་སྟེ། རྒྱ་དུས་ཀྱི་ཀུན་སྒྲོང་ཁོ་ན་
ཡིན་པ་དང་། ལོག་ལྟ་ལས་དེ་བསྟན་འདོད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཁ་ཕྱིར་བལྟས་འབྱུང་
ལ། དེས་ལྷུས་ངག་གི་ལས་ཀུན་ནས་སྒོང་བ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ལ་གཉིས་
ཏེ། སྤྱིར་བཏང་དང་། དམིགས་གྱིས་གསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཡིད་ནི། །

བསྟོམ་པས་སྤང་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ཡིན། །

ལྷ་ནི་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཡིན། ༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
ན་ཀྱན་ནས་སྤོང་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཡིན་ལ། མིག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཚོགས་རྣམ་པ་ལྷ་ནི་རྟོག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་
དེ་དེ་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྤོང་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་མདོ་
ལས་ལོག་ལྟས་མཐོང་སྤང་གི་རིག་བྱེད་ཀྱན་ནས་སྤོང་བར་བཤད་པ་ནི་རྩ་
དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྤོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ལ། འདོད་ཁམས་ན་བསྐྱེབས་པའི་རིག་
བྱེད་ཀྱི་ཀྱན་སྤོང་མེད་པར་བཤད་པ་ནི་དེ་དུས་ཀྱི་ཀྱན་སྤོང་གི་དབང་དུ་
བྱས་པའོ། །ཁྱེ་རབ་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་རི་ལྟ་བུར་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་
པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མ་ངེས་ཏེ།

རབ་དུ་འཇུག་བྱེད་དགེ་སོགས་ལས། །

རྗེས་འཇུག་བྱེད་ཀྱང་རྣམ་གསུམ་འཁྱུར། །

སྤུང་པའི་འདྲ་བའམ་དེ་དགེ་བ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རབ་དུ་འཇུག་བྱེད་དེ་དགེ་བ་དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ། མི་དགེ་
བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་རྗེས་སུ་འཇུག་བྱེད་ཀྱང་
དགེ་སོགས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་པར་འཁྱུར་བ་ཡོད་ལ། སྟོན་པ་སྤུང་
པའི་དབང་པོའི་རབ་དུ་འཇུག་པ་དང་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ནི་དགེ་བ་ལས་དགེ་

བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ལས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་འབྲ་བའམ། ཡང་ན་
ལུང་མ་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང་དག་བ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲེ་པ་གཞན་དག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ལྷན་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་
པའི་སེམས་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་ལྷན་གྱི་རྒྱུད་ཏྲག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་ཕྱིར། སྟོད་ལམ་བཞི་ཆར་དག་བ་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མདོ་
ལས། སྤང་ཆེན་གཤེགས་ནའང་མཉམ་པར་བཞག་སྤང་ཆེན་བཞེངས་ནའང་
མཉམ་པར་བཞག་སྤང་ཆེན་མནལ་ནའང་མཉམ་པར་བཞག་སྤང་ཆེན་
བཞུགས་ན་ཡང་མཉམ་པར་བཞག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་འདོད་
དོ། །ཁྱེ་བླ་ཏུ་སྦྲ་བ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འདི་ཡི་ཐུགས་ཀྱིས་མི་བཞེད་བཞིན་
དུ་མི་བྱོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་མཉམ་པར་བཞག་པ་གསུངས་ཀྱི་རྣམ་
སྟོན་སྟེན་དང་སྟོད་ལམ་པ་དང་སྦྱལ་པའི་སེམས་མི་མངའ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རྣམ་སྟོན་ལས་སྟེན་གཉིས་ཀ་མིན། །༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡིད་དང་སྟོ་ལའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱང་སྟོང་དུ་བཤད་པ་ནི། རྣམ་
སྟོན་སྟེན་པ་ལས་གཞན་ལ་དགོངས་ཀྱི། རྣམ་སྟོན་ལས་སྟེན་པའི་སེམས་ནི་
འཇུག་པ་གཉིས་ཀ་མིན་ཏེ། མདོན་པར་འདུ་བ་མེད་པར་རང་གི་རང་གིས་
འཇུག་པ་ཡིན་པས་སོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ། །

རིག་མིན་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ།

མདོར་བསྟན།

གསུམ་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་
ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ནམ་རིག་མིན་ནམ་གསུམ་ཤེས་བྱ། །

སྟོམ་དང་སྟོམ་པ་མིན་དང་གཞན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱས་བཤད་པའི་ནམ་པར་རིག་མིན་གྱི་གཟུགས་དེ་ནི་ནམ་
པ་གསུམ་ཡོད་པ་སྟེ་སྟོམ་པ་དང་། སྟོམ་པ་མིན་པ་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་
པ་ལོ། །

སྟོམ་པ་མདོར་བསྟན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྟོམ་པ་བྱད་པར་བྱ་བཤད། ཐམས་ཅད་སྟན་
མོང་བྱ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་
པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

སྟོམ་པ་སོ་སོར་ཐར་ཅེས་བྱ། །

དེ་བཞིན་ཟག་མེད་བསམ་གཏན་སྦྱིས། །༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱད་སྟོམ་པས་སྟོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་

དེ་ནི། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲོམ་པ་
དང་བསམ་གཏན་ལས་སྦྱེས་པའི་སྒྲོམ་པ་འོ། །

སོར་སྒྲོམ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ། བསམ་གཏན་དང་ཟག་
མེད་གྱི་སྒྲོམ་པ། ཞར་ལ་ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྒྲོམ་པ་བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་
ལྷ་སྟེ། དབྱེ་བསྟུ། མཆན་ཉིད། རྣམ་གྲངས། རེས་ཆོག་གང་ཟག་གོ། །དང་པོ་ནི།
སོ་སོར་ཐར་ཅེས་བྱ་རྣམ་བརྒྱད། །

རྣམ་སྟུ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །

མཆན་ལས་མིང་ནི་འཕོ་བའི་བྱིར། །

ཐ་དད་དེ་དག་འགལ་བ་མེད། །༡༤

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲོམ་པ་ནི་མིང་དུ་རྣམ་པ་
བརྒྱད་དེ། དག་སྒྲོང་དང་། དག་སྒྲོང་མ་དང་། དག་ཚུལ་དང་། དག་ཚུལ་མ་
དང་། དག་སྒོབ་མ་དང་། དག་བསྟེན་དང་། དག་བསྟེན་མ་དང་། བསྟེན་གནས་
གྱི་སྒྲོམ་པ་འོ། །སྒྲོམ་པའི་མཆན་ཉིད་དམ་རྣམ་སྟུ་ནི་དག་སྒྲོང་དང་། དག་
ཚུལ་དང་། དག་བསྟེན་དང་། བསྟེན་གནས་གྱི་སྒྲོམ་པ་སྟེ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་
ནོ། །མཆན་འཁྱར་བ་ལས་དག་སྒྲོང་དང་དག་སྒྲོང་མ་ལ་སོགས་པའི་མིང་
ནི་འཕོས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དག་བསྟེན། དག་ཚུལ། དག་

སྒྲིབ་གི་སྒྲིམ་པ་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲུངས་པ་དག་ལ། སྒྲིག་གཙོད་པ་སྒྲིབ་བ་
གསུམ་ནས་ཐྱོས་པར་འགྱུར་བའི་བརྟུང་བ་སྒྲིབ་བ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་མཚན་
ཉིད་ཐ་དད་པ་སྒྲིའོ། །དེ་དག་གི་མ་གྱི་མ་སྒྲུངས་པ་དེ་སྒྲིམ་སྒྲིམ་མའི་གཏོང་རྒྱ་
མ་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་བྱུང་བོ་ཞེས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲིབ་སྒྲིབ་
འདོད་ལ། འོན་ལ་གནས་པ་མདོ་སྒྲིབ་པའི་དགོངས་པ་ནི་སྒྲིབ་བའི་སེམས་པ་
ཉིད་སྒྲིམ་པ་ཡིན་གྱི་ཐ་དད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བསྐྱབ་ཆོགས་སྒྲིམ་
མེད་པ་ལ་ཡང་གྱི་མ་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པའི་གྱིར། འོན་ཀྱང་སྒྲིམ་པ་གོང་མའི་ཁོངས་
སུ་འོག་མ་འདུས་པའི་གྱིར། སྒྲིམ་པ་གསུམ་ལྡན་ཞེས་པ་ཡང་འཐད་དོ་ཞེས་
སྟོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྒྲིབ་བྱ་ལྟ་བུ་བརྒྱུད་བརྒྱུད་དང་ནི། །

ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་བ་མཐོས་པ་ལས། །

དགེ་བསྐྱེད་དང་ནི་བསྐྱེད་གནས་དང་། །

དགེ་ཚུལ་ཆེད་དང་དགེ་སྒྲིབ་ཉིད། །ཉ།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྒྲིབ་བྱ་སྒྲིག་གཙོད་པ་དང་། མ་གྱིན་པ་ལེན་པ་
དང་། འདོད་པས་འོག་པར་གཡེམ་པ་དང་། རྒྱུ་དུ་སྒྲིབ་བ་དང་། འབྲུ་ཡི་ཆང་
དང་བཅོས་པའི་ཆང་ཐྱོས་པར་འགྱུར་བའི་བརྟུང་བ་སྒྲིབ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་རྩ་བ་
བཞི་ཆང་དང་བཅས་པ་དང་། སྒྲིམ་དང་མེ་ཏོག་སྒྲིབ་བ་དང་བྱུག་པ་དང་།

གར་དང་སྤྱ་དང་རོལ་མོ་དང་། ཁྲི་སྒྲན་ཆེ་མཐོ་དང་། ཏུས་མ་ཡིན་པའི་ཁ་
ཟས་ཏེ་བརྒྱད་དང་། ཡང་གར་ཕྱིང་སོ་སོར་བྱེ་ནས་དེ་དག་ཉིད་དང་གསེར་
དངུལ་ལ་རིག་པ་སྟེ་བརྒྱད་དང་ནི། ཡང་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་སྤང་བར་བྱ་
བ་ཐམས་ཅད་སྤང་བ་མདོས་པ་ལས་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་དགོ་བསྟེན་ཉིད་དང་
ནི། བསྟེན་གནས་དང་། དགོ་ཚུལ་གྱི་ཆེད་དང་། དགོ་སྤྱོད་གི་སྟོམ་པ་ཉིད་
དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ནི་ལེགས་སྤྱད་དང་། །

ལས་དང་སྟོམ་པ་ཞེས་བྱ་ལོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་དགོ་བའི་ལས་ནི་སེམས་ཅན་ལ་མི་སྟོམས་པར་འཇུག་
པ་ཡིན་ལ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་དེ་ནི་ལས་མི་སྟོམས་པ་ཅན་རྣམས་ཡང་
དག་པར་འཛོག་ཅིང་དོར་བར་བྱེད་པས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ནི། མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་བསྟགས་པའི་བྱིར་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དང་། བྱ་བའི་རང་བཞིན་
ཡིན་པའི་བྱིར་ལས་དང་། ལུས་དང་ངག་སྟོམ་པའི་བྱིར་ན་སྟོམ་པ་ཞེས་བྱ་ལོ། །
བཞི་པ་ནི།

དང་པོའི་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །

སོ་སོར་ཐར་དང་བྱ་བའི་ལམ། ༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོམ་པ་ཡང་དག་པར་སྤངས་པའི་དང་པོའི་རྣམ་

པར་རིག་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ནི་སྡིག་པ་མི་དགེ་བ་ལས་
དང་པོར་ཐར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དང་པོ་ཐར་པ་འཇམ། སོ་སོར་ཐར་པའི་ཕྱིར་
ན་སོ་སོར་ཐར་པ་ཞེས་པ་དང་། ལུས་ངག་གི་རྒྱད་སྟོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་
ཡི་སྟོམ་པ་དང་། ལས་འབྱུང་བའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་བྱ་བའི་ལམ་མོ། །སྐད་
ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་སོ་
སོར་ཐར་པ་འཇམ་དང་པོ་ཐར་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མཇུག་ཡིན་གྱི་ལས་ཀྱི་ལམ་
ཀྱི་དངོས་གཞི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པའི་རྒྱལ་བྱིས་ས་
ཏེ་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྟོམ་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་སོ། །
ལྷ་པ་ནི། ཡང་སྟོམ་པ་འདི་རྣམས་ལས་གང་ཞིག་གང་ཟག་གང་དང་ལྡན་ཞེ་
ན།

སོ་སོར་ཐར་དང་ལྡན་པ་བརྒྱད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་དགེ་སྟོང་དང་
དགེ་སྟོང་མ་སོགས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །ཕྱི་རོལ་པ་ལ་ནི་མི་དགེ་བ་ལས་སྒྲོག་
པ་ཅུམ་ཡོད་མོད་གྱི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མེད་དེ་ལོག་ལྟས་
རྒྱད་ཉམས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤིད་པའི་བྱུང་པར་ཁོ་ན་ལ་ཐར་པ་འདུ་ཤེས་པའི་
ཕྱིར་རོ།

བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་གྱི་སྟོམ་པ།

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་
ལ་ལྷན་པ། སེམས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་། སྟོང་བའི་སྒྲིམ་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

བསམ་གཏན་སྦྱིས་དང་དེ་ལྷན་པ། །

ཟག་མེད་འཕགས་པའི་སེམས་ཅན་དང་། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་སྦྱིས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་དང་ནི། ཉེར་བཞུགས་
ཡན་ཆད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པ་དེ་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཟག་པ་མེད་པའི་
སྒྲིམ་པ་དང་ལྷན་པ་ནི་འཕགས་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པས་དེ་དང་ལྷན་པ་
ཡང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ནི།

ཐ་མ་གཉིས་ནི་སེམས་རྗེས་འབྲང་། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲིམ་པ་ཐ་མ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲིམ་པ་
གཉིས་པོ་ནི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་སྟེ་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན་
ཡོད་ལ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོ་སོར་ཐར་པའི་
སྒྲིམ་པ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་གཞན་དང་ལྷན་པ་དང་། སེམས་མེད་
པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་རྗེས་སུ་འཇུག་ཏུ་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི་ཡང་སྟོང་བའི་སྒྲིམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཤད་པ་དེ་གང་ཞེ་ན།

བར་ཆད་མེད་ལམ་སྦྱིས་དེ་གཉིས། །

མི་ལྷོགས་མེད་ལ་སྟོང་ཞེས་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུ་དག་སྦྱེས་པར་གྱུར་
པ་ན་བསམ་གཏན་ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་དེ་གཉིས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་
ཉེར་བསྒྲགས་མི་སྒྲུགས་མེད་པ་ལ་སྤོང་བའི་སྒྲིམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཆལ་བའི་
ཚུལ་གྱིས་དང་དེ་ཡི་ཀུན་སྤོང་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་སྤོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ནའོ།

ཞར་ལ་ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྒྲིམ་པ།

གསུམ་པ་ཞར་ལ་ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྒྲིམ་པ་བཤད་པ་ནི། སོ་སོར་
ཐར་པའི་མདོ་ལས།

“ལུས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ལེགས་པ་སྟེ། །ངག་གི་སྒྲིམ་པ་ལེགས་པ་
ཡིན། །ཡིད་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ལེགས་པ་སྟེ། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་སྒྲིམ་
པ་ལེགས། །”

ཞེས་དང་།

ཚུལ་གྱིས་ཡང་དག་གི་མདོ་ལས།

“གང་ཡང་མིག་གི་དབང་པོ་སྒྲིམ་པས་སྒྲིམ། །”

ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྒྲིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་
རང་བཞིན་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།

ཤེས་བཞིན་དང་ནི་དྲན་དག་གཉིས། །

ཡིད་དང་དབང་པོའི་སྒྲིམ་པ་ཡིན། ༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ལྷུང་བ་དང་དེ་ཡི་གཉིན་པོ་ཤེས་པའི་ཤེས་བཞིན་
དང་ནི། སྒྲིང་བའི་སེམས་པ་མ་བརྗེད་པའི་བྲན་པ་དེ་དག་གཉིས་ནི། ཡིད་ཀྱི་
སྒྲིམ་པ་དང་དེ་གཉིས་དབང་པོའི་སྒྲིམ་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཡིད་
ཀྱི་ཉིས་སྟོང་ཀྱང་སྒྲིང་ལ་དབང་པོ་ཡུལ་ལ་འོངས་སྟོང་པར་ལོག་པ་དག་ཀྱང་
སྒྲིང་བའི་བྱིར་ཡིན་ནོ། །

ཐམས་ཅད་སྤྱན་མོང་དུ་བཤད་པ།

དུས་རི་སྤིད་དུ་ལྡན་པ།

གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱན་མོང་དུ་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། དུས་རི་
སྤིད་དུ་ལྡན་པ། ལྷུ་འཛིན་ལྟར་ཐོབ་པ། རྒྱ་གང་གིས་གཏོང་བ། ཉེན་གང་ལ་
ལྡན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རིག་བྱེད་མིན་པའི་ལྡན་ལྷུ་ལ། རིག་བྱེད་ཀྱི་
ལྡན་ལྷུ་ལ། དེ་དག་གི་སྤྱ་བཞི་བཅི་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སོར་ཐར་དང་
སྒྲིམ་མིན་ཀྱི་ལྡན་ལྷུ་ལ། མཉམ་པར་བཞག་པའི་ལྡན་ལྷུ་ལ། བར་མའི་ལྡན་ལྷུ་ལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི།

སོ་སོར་ཐར་གནས་རི་སྤིད་དུ། །

མ་བཏང་བར་དག་ད་ལྟར་གྱི། །

ནམ་རིག་མིན་ལྟན་སྐད་ཅིག་མ། །

དང་པོ་བྱིན་ཆད་འདས་པ་དང་། །༡༩

སྟོམ་མིན་གནས་པའང་དེ་དང་འདྲ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་ལ་གནས་པར་བཤད་པ་དག་དུས་
ཇི་སྲིད་དུ་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དེ་འོག་ནས་བཤད་པའི་གཏོང་རྒྱ་
དག་གིས་མ་བཏང་བར་དག་ནི་ད་ལྟར་གྱི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
དང་ལྟན་ནོ། །སྟོམ་པ་ཐོབ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་བྱིན་ཆད་ནས་འདས་
པའི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ཡང་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ། །སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་
པ་ལ་གནས་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལྟར། སྟོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་གནས་པ་ཡང་
དེ་དང་འདྲའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བསམ་གཏན་སྟོམ་དང་ལྟན་པ་ནི། །

རྟག་རྟུ་འདས་དང་མ་འོངས་དང་། །

འཕགས་ནི་དང་པོ་འདས་དང་མིན། །༢༠

མཉམ་གཞག་འཕགས་ལམ་གནས་དེ་གཉིས། །

ད་ལྟར་དང་ལྟན་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་པ་དང་ལྟན་པ་ནི། དུས་ཇི་
སྲིད་དུ་མ་བཏང་གི་བར་དུ་རྟག་རྟུ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་རིག་བྱེད་

མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་ཏེ། དེ་ནི་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་ལ་ཡང་
ཆེ་རབས་གཞན་དག་དང་། ཆེ་འདི་ལ་བཏང་བྱིན་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་
པ་དེ་ཉིད་ཡང་སྐར་ཐོབ་པོ། །འོན་ཀྱང་སྦྱོར་ལམ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱིས་
བསྐྱུས་པ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་
པ་ལས། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྦྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་བཟོད་སྦྱིས་པའི་ཆེ་ན་ནི་
འདས་པ་དང་ལྡན་པ་མིན་ནོ། །དེ་ནི་འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
ཡིན་གྱི། བསམ་གཏན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་ཟག་མེད་འཕགས་པའི་
ལམ་ལ་གནས་པ་དེ་གཉིས། ད་ལྟར་གྱི་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་
གྱི། མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་བྱིན་པ་དག་ནི་ད་ལྟར་གྱི་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་ཐོབ་པ་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་ཆེ་ན་
ཡང་གཏོང་རྒྱུ་མ་བྱུང་བར་དུ་ལྡན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

བར་གནས་ལ། །

ཡོད་ན་དང་པོ་བར་གྱི་དང་། །

བྱིན་ཆད་དུས་ནི་གཉིས་དང་ངོ། །༡༡

སྒྲིམ་མིན་གནས་པ་དགེ་བ་དང་། །

སྒྲིམ་ལ་གནས་པ་མི་དགེ་བའི། །

ནམ་རིག་མིན་ལྡན་ངི་སྤིད་དུ། །

རབ་དང་ཉོན་མོངས་ཤུགས་ལྡན་པར། །༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བར་མ་ལ་གནས་པ་ལ་གདོན་མི་བྱ་བ་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་
མིན་པར་ཡོད་དགོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ལ། གང་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་སོགས་པས་བསྟུས་པ་ཡོད་ན། དང་པོ་བར་ད་
ལྟར་གྱི་དང་། སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་བྱིན་ཆད་འདས་པ་དང་བཅས་པའི་དུས་
ནི་གཉིས་དང་ངོ་སྟེ་དུས་གཉིས་ལ་ལྡན་ཞིང་། ཡང་ཤན་པ་ལྟ་བུ་སྟོམ་མིན་
ལ་གནས་པ་ལ་དགེ་བའི་དང་། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་ལ་གནས་པ་ལ་མི་
དགེ་བའི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་ལྡན་པ་ནི། དུས་རི་སྟོན་དུ་སྟེ་
མས་སེམས་རབ་དྲ་དང་བས་མཆོད་ཉེན་ལ་ཕྱག་འཆལ་བ་སོགས་དང་། ཕྱི་
མས་ཉོན་མོངས་པའི་ཤུགས་དང་ལྡན་པར་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་
གཉིས་རི་སྟོན་དུ་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དེ་སྟོན་དུ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཡང་རྗེས་
སུ་འབྲང་ངོ་། །

གཉིས་པ་རིག་བྱེད་ལྡན་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྡན་ཚུལ་དངོས་
དང་། ཞར་ལ་སྟོམ་མིན་གྱི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དང་པོ་ནི།

རྣམ་རིག་བྱེད་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །

བྱེད་པ་དག་ལ་ད་ལྟར་ལྡན། །

མ་བཏང་བར་དུ་སྐད་ཅིག་མ། །

བྱིན་ཆད་འདས་ལྡན་མ་འོངས་མེད། །༡༢

བསྐྱབས་པ་དང་ནི་མ་བསྐྱབས་པ། །

འདས་པ་དག་དང་ལྷན་པའང་མེད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ལུས་ངག་གི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་ནི་སྡོམ་པ་ལ་
སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་རི་སྲིད་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དག་ལ་ད་ལྟར་གྱི་རིག་
བྱེད་དེ་དང་ལྷན་ནོ། །རི་སྲིད་མ་བཏང་གི་བར་དུ་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་པོ་ཕྱིན་
ཆད་འདས་པའི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་ཐོབ་པ་དང་ཡང་ལྷན་ལ། མ་འོངས་
པ་དེ་དང་ལྷན་པའི་རྣམས་པ་ནི་མེད་དོ། །

ཡང་དམིགས་ཀྱིས་གསལ་བ་ནི། བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་
པ་དང་ནི། མ་བསྐྱབས་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་ནི། མ་
འོངས་པ་དང་མི་ལྷན་པར་མ་ཟད་འདས་པ་དག་དང་ལྷན་པ་ཡང་མེད་དེ་
ཆོས་ཉམ་རྒྱུད་བས་ཐོབ་པ་ཡང་ཉམ་རྒྱུད་བ་ཡིན་པས་ན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་
ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྡོམ་པ་མིན་དང་ཉེས་སྤྱད་དང་། །

འཆལ་བའི་རྩལ་བྱིས་ལས་དེའི་ལམ། །༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྡོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་
ན། དེ་ལ་ལུས་དང་ངག་མི་སྡོམ་པས་ན་སྡོམ་པ་མིན་པ་ཞེས་དང་། རྒྱེས་བུ་
དམ་པས་སྤྱད་ཅིང་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉེས་སྤྱད་

དང་། ཚུལ་སྤྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འཆལ་བའི་ཚུལ་
སྤྲིམས་དང་། ལུས་ངག་གི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལས་དང་ལས་དེ་ཡི་ལམ་མོ།
གསུམ་པ་དེ་དག་གི་སྤྱི་བཞིར་བཅི་བ་ནི། །

བར་མ་དོར་གནས་སེམས་ཞན་པས། །

བྱེད་ན་རྣམ་རིག་ཉིད་དང་ལྡན། །

རྣམ་རིག་བཏང་དང་མ་སྦྱེས་པའི། །

འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམ་རིག་མིན། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་ལྡན་ལ་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་
མི་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་སྤྱི་བཞི་སྟེ། སྡོམ་པ་དང་སྡོམ་མིན་གཉིས་ཀ་
མ་ཡིན་པའི་བར་མ་དོར་གནས་པ་ཞིག་གི་སེམས་ཞན་པས། དགེ་བའམ་
མི་དགེ་བ་ཞིག་བྱེད་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཉིད་དང་ལྡན་ལ་རིག་བྱེད་མ་
ཡིན་པ་དང་མི་ལྡན་པའོ། །འདིར་སྦྱིར་བཏང་ཙམ་ཡིན་གྱི་དམིགས་གསལ་
ནི་རྣམ་བྱུང་གི་བསོད་ནམས་བདུན་དང་སྟོག་གཅོད་པ་སོགས་ནི་སེམས་
ཞན་པ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཀྱང་རིག་བྱེད་མིན་པ་དང་ལྡན་པར་བཤད་
དོ། །ཡང་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་བཏང་བ་དང་ཆེ་བརྗེས་ནས་ད་དུང་རིག་བྱེད་
མ་སྦྱེས་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི། ཟག་མེད་ཀྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་
ཡིན་པའི་ཐོབ་པ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ལ། རིག་བྱེད་ནི་ད་དུང་མ་སྦྱེས་པའོ། །དེ་
ལྟར་ན་སྤྱི་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་ནི་མདོར་བྱས་པ་ལ། སྤྱི་གསུམ་དང་བཞི་པ་

ནི་ཁ་སྐོང་བར་བྱ་བ་སྟེ། ལུ་གསུམ་པ་ནི་སྒྲིམ་པ་དང་སྒྲིམ་མིན་ལ་གནས་པ་
དང་། བར་མ་རུ་གནས་པ་སེམས་དྲག་པོའི་སྒྲིམ་ནས་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་
བྱེད་པ་ན་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པ་དག་གོ། །བཞི་པ་གཉིས་ཀ་དང་མི་ལྡན་པ་
ནི་གཞུགས་མེད་ཀྱི་སོ་སྟེ་དང་། སོ་སྟེ་ཆོ་གཞན་དུ་བརྟེན་ནས་ད་དུང་ནམ་
པར་རིག་བྱེད་མ་སྟེས་པ་དང་ཉམས་པའི་གནས་སྐབས་ལྟ་བུའོ། །

ཚུལ་རི་ལྟར་ཐོབ་པ།

གཉིས་པ་ཚུལ་རི་ལྟར་ཐོབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྒྲིམ་པའི་ཐོབ་
ཚུལ། སྒྲིམ་མིན་གྱི་ཐོབ་ཚུལ། བར་མའི་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་
ཏེ། ཐོབ་ཚུལ་དངོས་དང་། ཀང་ལ་ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་ལའང་གསུམ་སྟེ། བསམ་
གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པའི་ཐོབ་ཚུལ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲིམ་པའི་ཐོབ་ཚུལ། སོ་ཐར་གྱི་
སྒྲིམ་པའི་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

བསམ་གཏན་ལས་སྟེས་བསམ་གཏན་གྱི།

ས་ཉིད་ཀྱིས་འཐོབ་

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲིམ་པ་རི་ལྟར་ཐོབ་ཅེ་ན་དེ་ཡང་བསམ་གཏན་ལས་སྟེས་
པའི་སྒྲིམ་པ་ནི་ཟག་བཅས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་དང་ཉེར་བཞེགས་
ཀྱི་སེམས་གང་ཡང་རུང་བ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་སྟེ། དུས་མཉམ་དུ་ལྟན་
ཅིག་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཟག་མེད་ནི། །

འཕགས་དེས་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་
ས་དྲུག་གང་རུང་གི་སེམས་ཐོབ་པ་ན་འཕགས་པ་དེས་ཐོབ་པས་སོ། །

གསུམ་པ་འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐོབ་ཚུལ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན། ཉུང་པར་
བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སོ་སོར་ཐར་ཅེས་པ། །

གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་བྱེད་སོགས་ཀྱིས། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སོ་སོར་ཐར་པ་ཞེས་པའི་སྒྲིམ་པ་ནི་སྒྲིམ་པ་ལེན་པ་པོ་དེས་
གཞན་མཁན་སློབ་སོགས་ལ་བྱག་འཆལ་བ་དང་རྗེས་སྒྲོས་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་
རྣམ་པར་རིག་པར་བྱེད་ན་སྟེ་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་སྒྲིམ་
པ་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་སོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དགེ་སློང་པ་མ་དང་དགེ་སློབ་མའི་
སྒྲིམ་པ་རྣམས་ནི་དགེ་འདུན་ལས་ཐོབ་ལ། དགེ་བསྟན་པ་མ་དང་དགེ་ཚུལ་
པ་མ་དང་། བསྟན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་རྣམས་ནི་གང་ཟག་ལས་ཀྱང་ཐོབ་པས་
སོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། དུས་ཀྱི་ཉུང་པར། བསྟན་གནས་ཀྱི་ཉུང་
པར། དགེ་བསྟན་ཀྱི་ཉུང་པར་རོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲིམ་པའི་དུས་ཀྱི་ཉུང་

པར། ཞར་ལ་སྒྲུལ་མིན་གྱི་དུས་ཀྱི་བྱང་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

རི་སྤྱི་འཛོལ་དང་ཉིན་ཞག་རྒྱ། །

སྒྲུལ་པ་ཡང་དག་སྒྲུང་བར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲུལ་པ་དེ་ཡང་དག་པར་སྒྲུངས་པ་ན། དུས་
རི་སྤྱི་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དག་པ་སྒྲུང་བར་བྱ་ཞེ་ན། སྒྲོག་གི་མཐའ་ཅན་ཡིན་
པས། རིགས་བདུན་གྱི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲུལ་པ་ནི་དུས་རི་སྤྱི་འཛོལ་བའི་
བར་དུ་ལེན་པ་དང་། ཉིན་ཞག་གཅིག་རྒྱ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་ཡང་
དག་པ་སྒྲུང་བར་བྱ་བའོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི་
འོན་ཀྱང་ཉིན་ཞག་གི་འོག་རྒྱ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་རིགས་
པ་དང་འགལ་བ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི།

ཉིན་ཞག་པ་ཡི་སྒྲུལ་མིན་མེད། །

དེ་དེ་ལྟར་ནོད་མེད་ཅེས་གྲག། ༡༥

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཉིན་ཞག་པ་ཡི་སྒྲུལ་མིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མེད་དེ། དེ་ཡང་
དུས་རི་སྤྱི་འཛོལ་བའི་བར་དུ་སྤྱི་པའི་ལས་སམ་ཆོས་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལས་
སྒྲུལ་མིན་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲུལ་མིན་དེ་བསྟེན་གནས་དེ་ལྟར་དུ་
ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་ཅན་ནོད་པ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་བྱེ་བྲག་རྒྱ་སྐྱེ་བ་ལ་དེ་ལྟར་
གྲགས་ཀྱི། མདོ་སྤྱི་པས་ནི་དེ་ལྟར་ནོད་པ་མེད་པར་ཡང་མི་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་གསུམ་སྟེ། ཇི་ལྟར་འོད་
པའི་ཚུལ། ཡན་ལག་གི་གངས་ངེས། ཉེན་གྱི་བྱང་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། བསྟེན་
གནས་ཉིན་ཞག་རྒྱ་འོད་ན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འོད་པར་བྱ་ཞེ་ན།

དམའ་བར་འདུག་སྐྱུས་བཞུག་པ་ཡིས། །

མི་བརྒྱན་ནམ་ནི་ནང་པར་བྱ། །

བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་ཆང་བར་ནི། །

ནང་པར་གཞན་ལས་འོད་པར་བྱ། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོན་ལམ་མ་གུས་ན་སྟོམ་པ་མི་སྐྱེ་བས་ལུས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་
ནད་པ་མིན་ན་སྟན་དམའ་བར་བྲངས་ཏེ་ཙོག་ཙོག་ཤུར་རམ་ཤུས་མོ་ས་ལ་
བཙུགས་ནས་འདུག་ལ། ལག་པ་ཐལ་མོ་བསྟོལ་བའམ་ཐལ་མོ་སྐྱར་ཏེ་དག་
གི་སྟོན་ལམ་སྟོམ་པ་འཕོག་པ་པོས་སྐྱུས་པའི་ཆོག་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་བཞུགས་
པ་ཡིས་དང་། རྒྱན་ནར་མ་མ་གཏོགས་པ་གསར་དུ་མི་བརྒྱན་པར། འོད་
དུས་ནི་ནང་པར་ཉི་མ་མ་ཤར་གྱི་བར་དུ་ལེན་པར་བྱ་ལ། རོ་བོ་ཆ་མ་ཆང་ན་
བར་མ་ཉིད་དུ་འཇུར་བས་ན་བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་པོ་ཆང་བར་
ལེན་དགོས་ལ། སྟོན་ཡང་དག་པར་བྲངས་པར་བྱས་པ་དེ་ནི་ནང་པར་ཟས་
ཟོས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་འོད་པར་བྱ་རུང་ཞིང་། ལུས་གཞན་དག་སྟོང་ལ་
སོགས་པ་གང་རུང་ཞིག་ལས་ལེན་པའམ་འོད་པར་བྱ་ཡིས་བདག་རང་ཉིད་
ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་འདུལ་བ་ལས་དག་སྟོང་ལས་ལེན་པར་

བཤད་མོད། མདོ་གཞན་ལས་ནི་དགེ་སྤྱོད་ངམ་བྲམ་ཟེ་ལྟ་བུ་གཞན་གང་ཡང་
རུང་བ་ཆོ་གཤེས་པ་ཞིག་གི་རུང་ནས་ལེན་པར་བཤད་ལ་ཡུལ་མེད་ན་རང་
གིས་ཆོ་གཤེས་ན་ཡང་ལེན་རུང་བ་མདོ་སྟེ་འགའ་ལས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལས་
གཞན་དུ་བྱས་པ་ནི་ལེགས་སྤྱད་ཅམ་དུ་ལྟར་གྱི་བསྟེན་གནས་གྱི་སྟོམ་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །

གཉེས་པ་ནི།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཡན་ལག་བག་ཡོད་པའི། །

ཡན་ལག་བརྟུལ་ཞུགས་ཡན་ལག་སྟེ། །

བཞི་གཅིག་དེ་བཞིན་གསུམ་རིམ་བཞིན། །

དེ་ཡིས་དྲན་ཉམས་བྲེགས་པར་འགྱུར། །༡༧

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་ཡན་ལག་བརྟུད་ནོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རང་
བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྤོང་བའི་ཆེད་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་ཡན་ལག་དང་། ཆང་
འབྱུང་བ་ནི་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པས། བག་
ཡོད་པའི་ཡན་ལག་དུ་སྤོང་བ་དང་། བསམ་པ་གཡེང་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་
སྤོང་བ་བརྟུལ་ཞུགས་གྱི་ཡན་ལག་སྟེ། དེ་ཡང་སྟོག་གཅོད་པ་དང་། མ་བྱིན་
པ་ལེན་པ་དང་། མི་ཆངས་པ་སྤྱོད་པ་དང་། རྩལ་དུ་སྤྲོ་བ་སྟེ་ནམ་པ་བཞི་སྤོང་
བ་དང་ནི། ཆང་སྤོང་བ་གཅིག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གར་སོགས་སྤོང་སོགས་
དང་། ཁྲི་སྟན་ཆེ་མཐོ་དང་། དུས་མ་ཡིན་པའི་ཁ་ཟས་སྤོང་བ་གསུམ་རྣམས་

རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། བག་ཡོད་པའི་དང་བརྟལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡན་
ལག་མ་ཞོད་པས་ཉེས་པ་ཅི་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ཡིས་ཆང་བརྟུང་བ་ཡིན་ན་ངན་
པ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་ནི། བརྟལ་ཞུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་དེ་དག་མ་སྟོང་བ་
ཡིན་ན་ངེགས་པའམ་སེམས་ལ་ང་རྒྱལ་སོགས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། དེས་ཚུལ་
བྲིམས་འཆལ་བ་དང་ཐག་མི་རིང་བས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། བསྟེན་གནས་འདི་དག་བསྟེན་ཁོན་ལ་ཡོད་དམ་འོན་
ཏེ་གཞན་ལའང་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

གཞན་ལའང་བསྟེན་གནས་ཡོད་མོད་ཀྱི། །

སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བ་ལ་མེད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་ལའང་སྦྱར་བཏང་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྐྱེ་བ་
ཡོད་མོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དག་འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བ་
ལ་ནི་བསྟེན་གནས་སོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་སྐྱེ་བ་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་སྐྱབས་འགོ་
བྱ་དགོས་པ་མ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་དང་བརྗེད་པ་ལ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །

གསུམ་པ་དག་བསྟེན་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་ལྟ་སྟེ། ལུང་གི་དོན་བཤད་
པས་དག་བསྟེན་ཐམས་ཅད་སྟོམ་ལྡན་དུ་བསྟན། དེ་ལ་ནང་འགལ་
སྤངས། ཞར་ལ་སྟོམ་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱང་པར་བསྟན། སྐྱབས་གནས་ཀྱི་བྱང་
པར་བསྟན། ཡན་ལག་གི་བྱང་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

དག་བསྟེན་ནི་དུ་ཁས་སྤངས་པས། །

སྒྲིམ་པ་བསྟན་པ་དག་སྤོང་བཞིན། །༡༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོ་ན་མིང་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། བྱིས་པ་གོས་དཀར་པོ་བགོས་
ཤིང་སྐྱེས་པའི་དབང་པོ་དང་ལྷན་པ་ཞིག་སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་དང་དགེ་
འདུན་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཞིང་། བདག་དགེ་བསྟན་དུ་བཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་
ཆོག་ཏུ་སྒྲིམ་ན་དགེ་བསྟན་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་དེ་ཅི། སྐྱབས་འགོ་ཁོ་
ན་བྱས་ཏེ་དགེ་བསྟན་དུ་ཁས་སྤངས་པས་དགེ་བསྟན་དུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན་
དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དགེ་བསྟན་གྱི་སྒྲིམ་པ་བསྟན་པ་ནི། ཇི་ལྟར་
གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱིས་དགེ་སྤོང་དང་དགེ་སྤྱོད་གི་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་ཟིན་ཀྱང་
ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་འདི་དང་འདི་ལྟར་སྒྲིམ་དགོས་སོ་ཞེས་
བསྐྱབ་པའི་གནས་རྣམས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་ནོ། །

གཉེས་པ་ནི།

གལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་སྒྲིམ་ཡིན་ན། །

སྣ་གཅིག་སྤྱོད་སོགས་ཇི་ལྟ་བུ། །

དེ་སྤྱང་བ་ལ་གསུངས་ཞེས་གྲག །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། གལ་ཏེ་དགེ་བསྟན་ཐམས་ཅད་དགེ་བསྟན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལ་
གནས་པ་ཡིན་ན། འོ་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མིང་ཆེན་གྱིས་ཁྱས་པའི་མདོ་
ལས། སྣ་གཅིག་སྤྱོད་པ་དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྣ་འགའ་སྤྱོད་པ་དང་། གལ་
ཆེར་སྤྱོད་པ་དང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྤྱོད་པའི་དགེ་བསྟན་ཞེས་བྱ་བ་

གསུངས་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲིམ་པ་ལྟ་ཆར་ཐོབ་པ་
ལ་གནས་པ་ནི་འདྲ་བ་ཡིན་ན་ཡང་། བསྐྱབ་པའི་གཞི་གང་དང་གང་ཞིག་
སྤང་བར་བྱེད་པ་དེ་སྤང་བ་ལ། དེ་དང་དེ་ཉིད་སྦྱོད་པར་གསུངས་ཞེས་བྱ་བ་
ནི། བྱེ་བྲག་རྩ་སྐྱ་བ་རྣམས་ལ་གྲགས་ལ། མདོ་སྡེ་པ་ནི་དང་པོ་ནས་དེ་ལྟར་དུ་
ཐྲངས་ཏེ་སྤང་བ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །གཞན་ཡང་ལུང་རྣམ་འབྱེད་སོགས་ཀྱི་
མདོ་ལས། མི་ཆངས་སྦྱོད་གཏན་ནས་སྤོང་བའི་ཆངས་སྦྱོད་དགེ་བསྟེན་ཡང་
གསུངས་ལ། རི་སྤྱི་འཆོ་བའི་བར་དུ་བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་སྤང་
བར་གོང་མའི་དགེ་བསྟེན་ཞེས་དང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་
འགོ་བ་ལ་སྐྱབས་གསུམ་འཛིན་པའི་དགེ་བསྟེན་དང་། སྟོག་གཙོད་པ་ལྟ་བུ་
སོགས་ཉིན་མོ་ཙམ་སྤོང་བའམ་མཆན་མོ་ཙམ་སྤོང་བ་ལ་ཡང་དེ་དང་དེ་ཡི་
དགེ་བསྟེན་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ཆུང་དུ་ལ་སོགས་ཡིད་རི་བཞིན། །༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲིམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆུང་དུ་དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ་འབྲིང་
དང་ཆེན་པོ་ནི་ཡང་དག་པ་ལེན་པའི་ཀུན་སྤོང་གི་བསམ་པའམ་ཡིད་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

བཞི་པ་ནི།

གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགོ་དེ། །

སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། །

མི་སྟོབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །

བྱ་ངན་འདས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ། །༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ཟག་གང་ཞིག་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་
བ་དེ་ཡུལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་
དང་། དགེ་འདུན་དུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། མི་སྟོབ་པའི་ལམ་
བདེན་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་དགོན་མཆོག་ཡིན་པ་དང་། སྟོབ་པ་
དང་མི་སྟོབ་པ་གཉིས་ཀའི་ལམ་བདེན་ནི་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་ཡིན་པ་
དང་། ཆོས་ཆོས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སོ་སོར་བརྟགས་པའི་
འགོག་པ་ནི་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་པས། དེ་དག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་འོ། །དེ་
ཡང་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི་ཀུན་སྟོང་གི་བསམ་པ་དང་བཅས་
པའི་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དེ། ཀུན་སྟོང་ནི་སྐྱབས་ཡུལ་དགོན་མཆོག་
གསུམ་པོ་དེ་ལ་བསྟེན་པར་འདོད་པའོ། །གང་ལས་སྟོབས་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་
ཐམས་ཅད་ལས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡི་ཕྱིར་ན་འདིག་ཉིན་པའི་སྐྱབས་
འགོ་ལས་ཀྱང་། ཡུལ་དང་ཀུན་སྟོང་དང་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟོན་ན་ནང་པ་སངས་
རྒྱས་པའི་སྐྱབས་འགོ་དེ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་སོ། །

ལྷ་པ་འདི་ལ་གསུམ་སྟེ། འོག་གཡེམ་སྟོང་བ་ཡན་ལག་རྒྱ་འཛོག་
པའི་ཚུལ། རྩན་སྟོང་བ་ཡན་ལག་རྒྱ་འཛོག་པའི་ཚུལ། ཟུས་འཁྱར་སྟོང་བ་

ཡན་ལག་རྒྱ་འཛོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་སྟོམ་པ་
གཞན་དག་ལས་ནི་མི་ཚངས་པ་སྟོད་པར་བསྐྱབ་པའི་གཞིར་བཞག་ལ། དགོ་
བསྟེན་ལ་ནི་འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་སྟོང་བ་བསྐྱབ་པའི་གཞི་ནམ་
པར་བཞག་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

ལོག་གཡེམ་གྱི་རྒྱ་སྟོད་ཕྱིར་དང་། །

སྐྱབ་ཕྱིར་མི་བྱེད་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །

སྟོམ་པ་རི་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་བཞིན། །

འཕྲོག་གི་རྒྱ་ལས་མ་ཡིན་ནོ། །༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ལོག་གཡེམ་ནི་གཞན་གྱི་རྒྱ་སྟོད་མ་སྟེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ངན་སོང་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འཛིག་རྟེན་ན་
གྱིན་རྒྱ་སྟོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱིས་ན་གནས་པས་སྟོང་སྐྱབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་གིས་ཆོ་བརྒྱུས་ན་དེ་མི་བྱེད་པའི་སྟོམ་པ་ཡང་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་སྟོམ་པ་ནི་བདག་འདོད་པས་ལོག་གཡེམ་པ་
སྟོང་ངོ་ཞེས་རི་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་པ་བཞིན་རྒྱ་འཕྲོག་པ་ཡིན་གྱི་བདག་གིས་
རྒྱ་འདི་ལ་མི་ཚངས་པར་སྟོད་ལ་འདི་ལ་མི་སྟོད་ཅས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལས་
ནི་འཕྲོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉེས་པ་ནི།

བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་འདས་གྱུར་ན། །

རྩྱ་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་རྩྱ་དུ་སྤྲ་བ་སྤོང་བ་ཁོ་ན་དག་བསྟེན་གྱི་སྒྲིམ་
པ་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་དུ་བཞག་ལ་སྤྲ་མ་ལ་སོགས་པ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཞེ་
ན། ལོག་གཡེམ་དུ་བཤད་པའི་རྩྱ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། སོག་
གཙོད་པ་སོགས་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པར་གྱུར་ན་གཞན་གྱིས་
དྲི་བ་ལ། བདག་གིས་དེ་ལྟར་མ་བྱས་སོ་ཞེས་རྩྱ་དུ་སྤྲ་བ་ཐལ་བར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར། འདི་ཡི་ཕྱིར་ན་རྩྱ་དུ་སྤྲ་བ་སྤོང་བ་དེ་དག་བསྟེན་གྱི་སྒྲིམ་པའི་
ཡན་ལག་དུ་བཞག་གོ། །

གསུམ་པ་ནི།

བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ། །

ཚྱོས་འགྱུར་ལས་གཞན་བསྐྱུང་ཕྱིར་རོ། །༡༤

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི་ཚྱོས་པར་འགྱུར་བ་ལས་
བསྐྱབ་པའི་གཞི་རྣམས་པར་བཞག་སྟེ། དེ་བསྐྱུང་བ་ཡིན་ན་བཅས་པའི་བསྐྱབ་
པ་གཞན་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡང་བསྐྱུང་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྒྲིམ་པ་གང་ལས་འཕྲོབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲིམ་པ་གསུམ་གྱི་
ཁྱད་པར་དང་། འདི་ཡི་ནང་གསེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་གཏོགས་ཐམས་ཅད་གཉིས་ཀ་དང་། །

ད་ལྟར་དག་ལས་འཕྲོབ་པར་འགྱུར། །

བསམ་གཏན་ཟག་མེད་སྒྲིམ་པ་ནི། །

དངོས་དང་དུས་ནི་ཐམས་ཅད་ལས། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འདོད་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་སོ་སོར་ཐར་པའི་
སྒྲིམ་པ་ནི། ལས་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་སྦྱར་བ་དང་། དངོས་གཞི་དང་། མཇུག་ཐམས་
ཅད་ལས་དང་། གཞི་སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། རང་
བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་གཉིས་ཀ་སྤངས་པ་ལས་དང་། དུས་ད་
ལྟར་ཀྱི་སྤང་ཁམས་སྦྱེ་མཆེད་དག་ཁོ་ན་ལས་འཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི་འདས་པ་
དང་མ་འོངས་པའི་སྤང་ཁམས་ལས་འཐོབ་པ་མིན་ཏེ་སེམས་ཅན་དུ་མི་བགྱང་
བའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲིམ་པ་ནི། ལས་ཀྱི་ལམ་
ཀྱི་དངོས་གཞི་ཁོ་ན་དང་དུས་ནི་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤང་ཁམས་སྦྱེ་
མཆེད་ལས་འཐོབ་པ་སྟེ། དེས་ན་སྦྱར་འཇུག་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོབ་
དང་། སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ལས་མི་འཐོབ་པོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་པོ། །གཉིས་པ་
ནི། ཅི་སྒྲིམ་པ་དང་སྒྲིམ་མིན་པ་དག་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། ཡན་ལག་
ཐམས་ཅད་དང་། ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཐོབ་བམ། འོན་ཏེ་བྱེ་བྲག་ཡོད་ཅེ་ན།

སྒྲིམ་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལས། །

ཡན་ལག་རྩ་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། རེ་ཞིག་ངེས་པར་སྒྲིམ་པ་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལས་འཐོབ་ལ། ཡན་ལག་དང་རྩ་ལ་དབྱེ་བ་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་

ཡང་ཡན་ལག་ནི། ལ་ལ་ནི་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་དང་ལས་ལམ་ཐམས་ཅད་
ལས་འཛོལ་པ་སྟེ། དག་སྤོང་གི་སྟོམ་པ་ལྟ་བུའོ། ལ་ལ་ནི་ཡན་ལག་བཞི་ལས་
འཛོལ་པ་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་པའོ། ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་སྟོམ་པའི་ཡན་ལག་དག་
ཡིན་ནོ། །རྒྱ་ལས་ཀྱང་ལ་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཛོལ་པ་སྟེ། མ་ཆགས་མི་
སྤང་གཏི་ཐུག་མེད་པར་རྒྱ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། ལ་ལ་ནི་རྒྱ་གཅིག་གིས་ཡིན་
པ་སྟེ། གལ་ཏེ་སེམས་རྒྱུད་ཏུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་རྒྱུར་འདོད་ནའོ། །

གཉིས་པ་སྟོམ་མིན་འཛོལ་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། གང་ལས་འཛོལ་པ། ཇི་
ལྟར་འཛོལ་པའོ། དང་པོ་ནི།

སྟོམ་པ་མིན་པ་ཐམས་ཅད་དང་། །

ཡན་ལག་ཀུན་ལས་རྒྱས་མིན་ནོ། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོམ་པ་མིན་པ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་སྟོག་
གཙོད་པ་སོགས་ཡན་ལག་ཀུན་ལས་འཛོལ་སྟེ། ཡན་ལག་མ་ཆང་བའི་སྟོམ་
མིན་ནི་མེད་ཅེས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བས་འདོད་ལ། མདོ་སྟེ་པས་ནི་སྟོག་གཙོད་པ་
ཅམ་མམ་མ་བྱིན་ལེན་པ་ཅམ་གྱིས་བདག་འཛོ་བར་བྱའོ་ཞེས་པ་ཁས་བླངས་
པ་ཅམ་གྱིས་འཛོལ་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །རྒྱས་ནི་ཐམས་ཅད་ལས་མ་ཡིན་
པ་སྟེ། དེ་ཡང་སེམས་རྒྱུད་ཏུ་དང་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཅིག་ཅར་ཏུ་འབྱུང་
བ་མིན་པ་དང་། ཆགས་སྤང་གཉིས་པོ་ཡང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མིན་པས་
ནའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

སྒྲིམ་པ་མིན་པ་བྱ་བ་འཇམ། །

ཁས་ལེན་པ་ལས་འཐོབ་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲིམ་པ་མིན་པ་སྟེ། ཤན་པ་སོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྦྱེས་པ་
ནམས་གསོད་པའི་སྦྱོར་བ་བྱ་བ་འཇམ། གཞན་གྱིས་ནི་བདག་ཅག་སྟོག་གཙོད་
པ་ལྟ་བུ་འདི་ཡིས་འཆོ་བ་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཁས་ལེན་པ་ལས་འཐོབ་པར་འགྱུར་
རོ་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་བར་མའི་འཐོབ་ཚུལ་ནི།

ལྟག་མའི་ནམ་རིག་མིན་ཞིང་དང་། །

ལེན་དང་གྲས་པར་བྱེད་པས་འཐོབ། །^{༡༥}

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲིམ་པ་དང་སྒྲིམ་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀྱི་ལྟག་མ་བར་
མའི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་པ་ནི། རྩིས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་བྱ་
བའི་དངོས་པོ་བདུན་པོ་ལྟ་བུར་ཞིང་གི་བྱེད་པར་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་ཕྱག་
མ་འཆལ་གྱི་བར་དུ་བདག་ཟས་མི་ཟ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་དམ་བཅའ་ལེན་པ་
དང་། ཀུན་སྒྲིང་བྱགས་དྲག་པོའི་སྒོ་ནས་དཀོན་མཆོག་ལ་གྲས་པར་བྱེད་པ་
ལྟ་བུས་འཐོབ་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །

རྒྱ་གང་གིས་གཏོང་བ།

གསུམ་པ་རྒྱ་གང་གིས་གཏོང་བ་ལ་བཞི་སྟེ། སྡོམ་པའི་དང་། སྡོམ་
མིན་གྱི་དང་། བར་མའི་དང་། དེ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་གཏོང་རྒྱུ་ལོ། དང་པོ་
ལ་གསུམ་སྟེ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པའི་གཏོང་རྒྱ། བསམ་གཏན་གྱི་སྡོམ་པའི། ཟག་
མེད་གྱི་སྡོམ་པའི་གཏོང་རྒྱུ་ལོ། དང་པོ་ནི།

བསྐྱབ་པ་སྤུལ་དང་ཤི་འཕྱོང་དང་། །

མཚན་གཉིས་དག་ནི་བྱུང་བ་དང་། །

ཅ་བ་ཆད་དང་མཚན་འདས་ལས། །

སོ་སོར་ཐར་པའི་འདུལ་བ་གཏོང་། ། ༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་བད་འཕྱོད་པའི་མདུན་དུ་བསྐྱབ་པ་སྤུལ་བར་བྱེད་པ་
དང་། ཆེ་བད་དེ་ཤི་འཕྱོང་པ་དང་། དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཕོ་མོའི་མཚན་གཉིས་
དག་ནི་བྱུང་བ་དང་། དགེ་བའི་ཅ་བ་ཀུན་ཏུ་ཆད་པ་དང་། བསྟེན་གནས་གྱི་
སྡོམ་པ་ལྟ་བུ་མཚན་མོ་འདས་པ་ལས་ཏེ་སོ་སོར་ཐར་པའི་འདུལ་བ་སྟེ་སྡོམ་
པ་གཏོང་ངོ་། །ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་དེ་དག་གིས་གཏོང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། རིམ་
པ་བཞིན་དུ་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པ་སྤང་བ་དང་འགལ་བའི་ནམ་པར་རིག་བྱེད་
སྦྱོར་པ་དང་། ལུས་རྟེན་བོར་བ་དང་ལུས་རྟེན་ཉམས་པ་ཡིན་པ་དང་། གཞི་
དགེ་བའི་ཅ་བ་རྒྱུན་ཆད་པ་དང་། དུས་དེ་སྤིད་དུ་སྡོམ་པ་སྤངས་བའི་གནས་
སྐབས་ན་འཕངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

ལ་ཅིག་ལྟར་བར་འགྱུར་ལས་སྟེ། །

གཞན་དག་དམ་ཚིག་རྒྱབ་པ་ལས། །

ཁ་ཆེ་ནམས་ནི་བྱང་བ་ལ། །

བྱ་ལོན་འོར་བཞིན་གཉིས་སུ་འདོད། །༡༧

ཅེས་གསུངས་ཏེ། མདོ་སྡེ་པ་སོགས་ཀྱིས་རྩ་བའི་ལྷུང་བར་འགྱུར་བའི་
དངོས་པོ་མི་གསོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཞི་ལས་གང་ཡང་རྩང་བ་བྱང་བ་
ལས། དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་གི་སྒྲིམ་པ་དེ་དག་གཏོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོད་
བར་བྱེད་དོ། །འོན་ཀྱང་འཆབ་པ་ཡི་ཡན་ལག་དེ་ཆང་དགོས་པར་འདོད་
ལ། གཞན་དག་གིས་ནི་དམ་པའི་ཚིག་རྒྱབ་པའི་གནས་སྐབས་ལས་ཀྱང་སྒྲིམ་
པ་གཏོང་བ་ཡིན་པར་འདོད་ལ། དེ་ཡི་གནས་སྐབས་ན་བསྐྱབ་པའི་མཚམས་
ཐམས་ཅད་དང་ལས་ཀྱི་མཐའ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་སོ་ཟླེ། ཁ་ཆེ་
བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པ་ནམས་ནི་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་གང་དང་གང་བྱང་བ་ལ་དེ་ཉིད་
གཏོང་བ་ལས་སྒྲིམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་གཏོང་བ་མི་འདོད་དེ་དཔེར་ན་མི་
འགའ་ཞིག་བྱ་ལོན་ཀྱང་ཆགས་འོར་ཡང་བདོག་པ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་
འཆལ་བ་དང་ཚུལ་ལྡན་གཉིས་སུ་འདོད་དོ། །འོན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས།

“དགེ་སློང་མ་ཡིན་དགེ་སློང་མ་ཡིན་ཤུག་འཁྱེད་བྱ་མ་

ཡིན། དགེ་སློང་གི་དངོས་པོ་ལས་ཉམས་པར་གྱུར་དེ་ཡིས་

དགེ་སློང་གི་ཚུལ་ཞིག་པར་གྱུར། ཉམས་པར་གྱུར། བཅོམ་

པར་གྱུར། གཏོང་བར་གྱུར། བམ་པར་གྱུར།”

ཅེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་བྲངས་ཤེ་ན། དེ་ནི་དོན་དམ་པའི་དགེ་སྤྱོད་ཉིད་ལ་
དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས། དེ་འབྲུ་འདོད་པ་ནི་དགེ་སྤྱོད་གི་ཚུལ་
ཁྲིམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དུ་བདུད་སྤྲིག་ཅན་གྱིས་བྱས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ་
ཞེས་སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གསུངས་སོ། །

གཉེས་པ་ནི།

བསམ་གཏན་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ནི། །

ས་འཕྲོས་ཉམས་པ་དག་གིས་གཏོང་། །

དེ་བཞིན་གཟུགས་མེད་གཏོགས་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་དུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་
ནི་ས་འཕྲོས་པ་སྟེ་འོག་ནས་གོང་མར་སྒྲེས་པ་ལྟ་བུ། གོང་ནས་འོག་མར་སྒྲེས་
པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་བསམ་གཏན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་ཉམས་པ་དག་གིས་
གཏོང་བ་ཡིན་པས་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཏོང་ཞིང་། དངོས་གཞི་མ་ཐོབ་པའི་
ཉེར་བསྟོགས་ཅིམ་ནི་འཆི་འཕོ་བའི་གནས་སྐབས་ནས་ཀྱང་གཏོང་ལ། དངོས་
གཞི་ལ་བཞེན་པའི་སྤྱོད་ལམ་ནི་མི་གཏོང་སྟེ་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་པ་མཐོང་
བར་འགྱུར་པ་ཡིན་པས་སོ། །གཟུགས་མེད་པར་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་རྣམས་
ཀྱང་ས་འཕྲོས་པ་དང་ཉམས་པའི་སྒོ་ནས་གཏོང་བ་སྤྲུལ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་
དུ་གཏོང་ངོ། །

གསུམ་པ་ནི།

འཕགས་པ། །

འབྲས་བུ་ཐོབ་སྦྱངས་ཉམས་པ་ལས། །༤༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲིམ་པ་ནི། རྒྱ་གསུམ་གྱིས་
གཏོང་བ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལས་སྒྲིམ་གཏོང་བ་དང་། དབང་པོ་སྦྱངས་པ་
ལས་དབང་པོ་རྩལ་པོ་དང་། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ལས་འབྲས་བུ་བྱད་པར་ཅན་
གཏོང་ངོ་། །

གཉིས་པ་སྒྲིམ་མིན་གྱི་གཏོང་རྒྱ་ནི།

སྒྲིམ་མིན་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་པ་དང་། །

ཤི་དང་མཚན་གཉིས་བྱང་བ་ལས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲིམ་མིན་ནི་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་གཏོང་བ་སྟེ། སོ་སོར་ཐར་པ་
དང་བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པ་དང་། ཉེན་པོར་ཏེ་ཤི་བར་གྱུར་པ་
དང་། ཉེན་ཉམས་ཏེ་མཚན་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་བྱང་བ་ལྟ་བུ་ལས་གཏོང་ངོ་། །
གསུམ་པ་བར་མའི་གཏོང་རྒྱ་ནི།

བར་མ་ཤུགས་སྦངས་བྱ་བ་དང་། །

དོན་ཆེ་རྩ་བ་ཆད་པ་ལས། །༤༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བར་མ་ཡི་རིག་མིན་ནི་རབ་ཏུ་དད་པ་དག་པོ་དང་། ཉོན་
མོངས་པ་ལྟ་བུའི་ཀུན་སྒྲོང་གི་ཤུགས་གང་གིས་དེ་འཕེན་པའི་ཤུགས་དེ་ཆད་
པ་དང་ནི། ཡང་དག་པར་སྦངས་པའི་དུས་དེ་རྫོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། རི་ལྷར་

ཁས་སྒངས་པ་བཞིན་དུ་མ་བྱས་ཏེ་བྱ་བ་རྒྱུ་ཆད་པ་དང་། མཛོད་ཉེན་དང་
ཀྱན་དགའ་ར་བ་ལ་སོགས་པ་དོན་དེ་རྣམས་རྣམ་པར་ཆད་དེ་ཞིག་པ་ལྟ་བུར་
རྒྱུ་པ་དང་། ཆོ་ཟད་དེ་འཆི་འཕོས་པ་དང་། དགེ་བའི་རྩ་བ་ཀྱན་དུ་ཆད་པ་
དེ་རྣམས་ལས་གཏོང་བར་འགྱུར་རོ། །

བཞི་པ་དེ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་གཏོང་རྒྱ་ནི།

འདོད་གཏོགས་དགེ་བ་གཟུགས་མིན་ནི། །

རྩ་ཆད་གོང་དུ་སྦྱེས་པ་ལས། །

ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གཟུགས་མིན་ནི། །

གཉེན་པོ་སྦྱེས་པས་རྣམ་ཉམས་འགྱུར། །༩༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་དགེ་བ་གཟུགས་
ཅན་མ་ཡིན་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱང་གི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་དང་། མཚན་
ཉིད་བཅས་ནི་དགེ་རྩ་ཀྱན་དུ་ཆད་པ་དང་། འདོད་ཁམས་ནས་ཆོ་འཕོས་
ཏེ་ཁམས་གོང་དུ་སྦྱེས་པར་རྒྱུར་པ་ལས་གཏོང་ངོ་། །ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་སེམས་དང་སེམས་བྱང་ཐོབ་པ་མཚན་
ཉིད་དང་བཅས་པ་ནི། རང་རང་གི་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
པའི་གཉེན་པོར་ལམ་སྦྱེས་པས་རྣམ་པར་ཉམས་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་གྱི་ནི་
མིན་པའི་བྱིར་རོ། །

དེ་དག་རྟེན་གང་ལ་ལྷན་པ།

བཞི་པ་སྒྲིམ་པ་དང་སྒྲིམ་མིན་དེ་དག་རྟེན་གང་ལ་ལྷན་པ་ནི། སྒྲིམ་
མིན་ནི་སེམས་ཅན་གང་ལ་ཡོད། སྒྲིམ་པ་ནི་སེམས་ཅན་གང་ལ་ཡོད་ཅི་ན།

ཟ་མ་མ་ནིང་སྒྲིམ་མི་སྟན། །

མཚན་གཉིས་མ་གཏོགས་མི་རྣམས་ལ། །

སྒྲིམ་མིན་སྒྲིམ་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །

ལྷ་ལའང་མི་རྣམས་ལ་གསུམ་མོ། །༤༩

འདོད་དང་གཟུགས་སྦྱེས་ལྷ་རྣམས་ལ། །

བསམ་གཏན་སྦྱེས་ཡོད་ཟག་མེད་ནི། །

བསམ་གཏན་བྱད་པར་འདུ་ཤེས་མེད། །

སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་གཟུགས་མེད་ནའང་། །༥༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་དང་བྱང་གི་སྒྲིམ་མི་སྟན་པ་
དང་། མཚན་གཉིས་པ་མ་གཏོགས་པའི་མི་རྣམས་ལ་སྒྲིམ་མིན་ནི་ཡོད་
དོ། སྒྲིམ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་སྟེ། གང་ལ་སྒྲིམ་མིན་ཡོད་པ་དེ་ལ་
སྒྲིམ་པའང་ཡོད་ལ། ལྷ་ལའང་སྒྲིམ་མིན་མེད་ལ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་
མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་ཡོད་དོ། མི་རྣམས་ལ་ནི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་དང་
བསམ་གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲིམ་པ་གསུམ་མོ། །འདོད་

པ་དང་གཞུགས་སུ་སྐྱེས་པའི་ལྷ་རྣམས་ལ་བསམ་གཏན་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་
ཡོད་དོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ནི་འདོད་ཁམས་པ་ལ་ཡང་ཡོད་དོ། །བསམ་
གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱད་པར་ཅན་དང་ནི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་སྐྱེས་
པའི་སེམས་ཅན་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཡོད་
ཅིང་གཞུགས་མེད་ནའང་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲུབ་པ་ནི་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་ཐོབ་
པ་ལྷན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཡོད་ཀྱི་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ལས་ནི་གཞུགས་མེད་པ་ལ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

མདོ་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བསྟན་པ།

ལས་སྤྱན་མོང་དུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མདོ་ལས་བྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ་ལ་
གཉིས་ཏེ། སྤྱན་མོང་དུ་བཤད་པ། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་
སྟེ། ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དབྱེ་བ། ཉེན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་བ། རྒྱ་འབྲས་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་
ནས་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལས་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་དོན། ལས་
བཞི་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །

ལས་གསུམ་ཚན་སོགས་གསུངས་པའི་དོན།

དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དག་སོགས་ཀྱི་དོན། བསོད་ནམས་སོགས་ཀྱི་དོན། ཡོན་
པོ་སོགས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

ལས་བདེ་མི་བདེ་དང་གཞན་ནི། །

དག་དང་མི་དག་དང་གཞན་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ལས་གང་ཞིག་འབྲས་བུ་རྣམ་སྟོན་བདེ་བ་
དང་། གཏན་ཏུ་བདེ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཡིད་ཏུ་མི་འོང་བ་དང་། མི་བདེ་བ་
དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་བར་མ་འབྱུང་བ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་ལས་དག་
བ་དང་མི་དག་བ་དང་གཞན་ལུང་ཏུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དེ་ལས་དང་པོ་ནི།

བསོད་ནམས་བསོད་ནམས་མིན་མི་གཡོ། །

བདེ་བ་ཚྱུང་འགྱུར་ལ་སོགས་གསུམ། །༥༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་མི་
གཡོ་བའོ། །ཡང་བདེ་བ་ཚྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྤྱག་བསྐུལ་
ཚྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཚྱུང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ་ལས་
རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

གཉིས་པ་འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། བསོད་ནམས་སོགས་དང་། བདེ་བ་ཚྱུང་
འགྱུར་སོགས་སོ། །དེ་ལས་དང་པོ་ནི།

བསོད་ནམས་འདོད་ཁམས་དགེ་བའི་ལས། །

མི་གཡོ་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་པའི། །

གང་ཕྱིར་ས་ནི་དེ་དག་ཏུ། །

ལས་རྣམས་སྤྲིན་ཕྱིར་མི་གཡོའི་ཕྱིར། །༤༤

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་འདོད་
པའི་ཁམས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ཡིན་པ་དང་། མི་གཡོ་བའི་ལས་ཞེས་པ་ནི་
ཁམས་གོང་མ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ལས་སྐྱེས་པའི་དགེ་བ་ཡིན་
པའོ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ས་ནི་དེ་
དག་ཏུ་སྤྲིན་པར་འགྱུར་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་དེ། ས་དེ་དང་དེ་ལ་
སྤྲིན་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལས་གཞན་དུ་མི་གཡོ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མི་གཡོ་བའོ། །ཡང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ནི་མི་དགེ་
བའི་ལས་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་གཉིན་ལ་གྲགས་པར་གྱུར་པ་དེ་བཞིན་དུ་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འདི་ལ་གསུམ་སྟེ། ཟླ་འགྱུར་གསུམ་བཤད། དེ་ཟླ་
འགྱུར་ལྷར་བསྟན། སྐབས་ཀྱི་ཟླ་འགྱུར་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ཏེ། རང་ལྷགས་དང་། གཞན་ལྷགས་སོ། །དང་པོ་ནི།

བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ། །

བདེ་བ་ཟླ་འགྱུར་དེ་ཡན་ཆད། །

སྤྱག་མིན་བདེ་མིན་ཐྱོང་འགྱུར་བ། །

སྤྱག་བསྐལ་ཐྱོང་འགྱུར་འདིའི་མི་དགེ། །༧༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པའི་བར་གྱི་
དགེ་བ་རྣམས་ནི་བདེ་བ་ཐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་སོ། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དགེ་
བ་ནི་སྤྱག་མིན་བདེ་མིན་ཏེ་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཐྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་
སོ། སྤྱག་བསྐལ་ཐྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་འདིའི་མི་དགེ་བ་
ཡིན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འོག་ནའང་བར་མ་ཡོད་དོ་ཞེས། །

ཁ་ཅིག་ཟེར་ཏེ་གང་གི་ཕྱིར། །

བསམ་གཏན་བྱད་པར་རྣམ་སྤྲིན་ལས། །

སྤྱ་ཕྱི་མེད་གསུམ་སྤྲིན་འདོད་ཕྱིར། །༧༦

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་འོག་ན་ཡང་བར་མ་སྤྱག་མིན་བདེ་
མིན་ཐྱོང་བར་འགྱུར་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་ཏེ། དེ་ཡང་གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱད་པར་ཅན་གྱི་རྩ་
སྟོམས་འདུག་གི་བསམ་གཏན་ལ་འབྲས་བུ་རྣམ་སྤྲིན་འབྱུང་བ་མེད་པའམ་
གང་གིས་ཀྱང་དེ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་ཡོད་དོ་ཞེས་
འདོད་དོ། །འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡང་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཐྱོང་བར་འགྱུར་

བའི་ལས་ཡོད་པ་ཡིན་པ་ཤེས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་
ཀྱང་འབྱུང་བ་ལྟར་སྤྱི་མེད་པར་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་
བྱ་འདོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བདེ་བ་ཚྱོད་བར་འཇུར་བ་ནི་གཞུགས་སོ་
ཞེས་པ་ནི་མཐོ་རིས་ཀྱི་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱེལ་
ཚྱོད་བར་འཇུར་བ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ་ཞེས་
པ་ནི། དབང་ཤེས་སྤྱི་ཡི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་དང་། བདེ་བ་ཡང་མ་
ཡིན་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཚྱོད་བར་འཇུར་བ་ནི། སེམས་དང་ལྷན་པ་
མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་རྣམས་སོ་ཞེས་པ་ནི་སློག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའོ་
ཞེས་འདོད་དོ།

གཉེས་པ་དེ་ཚྱོད་འཇུར་ལྟར་བསྟན་པ་ནི།

ངོ་བོ་ཉིད་དང་མཚུངས་ལྷན་དང་། །

དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་སྤྲིན་དང་། །

མངོན་གསུམ་དུ་ནི་ཁྱུར་པ་ལས། །

ཚྱོད་འཇུར་རྣམ་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །༡༤

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚྱོད་བར་འཇུར་བ་ནི་ཆོར་
བ་རྣམས་དང་། མཚུངས་པར་ལྷན་པའི་ཚྱོད་བར་འཇུར་བ་ནི་རེག་པ་
དང་། དམིགས་པར་ཚྱོད་བར་འཇུར་བ་ནི་གཞུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་
རྣམས་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཚྱོད་བར་འཇུར་བ་ནི་དགེ་སློག་གི་ལས་

རྣམས་དང་། ཚེར་བ་བདེ་བ་ལྟ་བུ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་ཚྱུང་བར་འགྱུར་བ་
ལས་དེ་ཡང་ཚྱུང་འགྱུར་རྣམ་པ་ལྟ་ཡིན་པ་ལས་འདིར་ནི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་
ཚྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྐབས་ཀྱི་ཚྱུང་འགྱུར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་
ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དེ་ལས་དང་པོ་ནི།

དེ་ཡང་ངེས་དང་མ་ངེས་དང་། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བདེ་བ་ཚྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྣམ་པ་
གསུམ་པོ་དེ་ཡང་ཚྱུང་བ་ངེས་པ་ཡི་ལས་དང་། ཚྱུང་བ་མ་ངེས་པའི་ལས་དང་
རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབྱེ་བ་སྒྱིར་བསྟན། དེ་དག་ཁྱད་པར་དུ་
བཤད། བྱེ་བྲག་ཚྱུང་ངེས་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ལ། །

ཚྱུང་འགྱུར་གྱིར་ན་ངེས་རྣམ་གསུམ། །

ལ་ཅིག་ལས་རྣམ་ལྟ་ཞེས་ཟེར། །༥༠

གཞན་དག་ཟུ་ནི་བཞི་ཞེས་ཟེར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལས་བསགས་པར་མཐོང་བའི་ཆོས་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་ཚྱུང་
བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་ཞེས། ཆེ་བྱི་མར་སྦྱིས་ནས་ཚྱུང་བར་འགྱུར་བ་དང་
ནི། ཆེ་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལན་གངས་གཞན་ལ་ཚྱུང་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་

ན། ངེས་པའི་ལས་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། རྟེན་ལྗོངས་ལྟེང་བ་མ་ངེས་པ་
དང་བཅས་པ་ལས་ལས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ནི་ལྟེང་བ་མ་ངེས་པ་
ལ་ཡང་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་
ལས་རྣམ་པ་ལྔ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཡང་སྟེ་པ་གཞན་དག་གིས་སྟེན་པ་བཞི་
ཡིན་ཞེས་ཟེར་། དེ་ཡང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་དུ་སྒྲིན་པའི་གནས་སྐབས་
ངེས་ལ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ངེས་པ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་པ་སྟེ་མཐོང་བའི་ཆོས་
དང་ལ་སོགས་པ་སྦྱེས་ནས་ལྟེང་བར་འགྱུར་ལ་སོགས་པར་ངེས་ལ་རྣམ་པར་
སྒྲིན་པ་ནི་མ་ངེས་པའང་ཡོད་པ་སྟེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་ངེས་ལ་མཐོང་བའི་
ཆོས་ལ་ལྟེང་བར་འགྱུར་བ་སོགས་ནི་མ་ངེས་པའི་ལས་གང་ཡིན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་ངེས་ལ་གནས་སྐབས་གང་ལ་
སྒྲིན་པ་མ་ངེས་པའི་ལས་གང་ཡིན་པའོ། །གཉིས་ཀ་ངེས་པའི་རང་བཞིན་
ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་པ་སྟེ། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྟེང་བར་འགྱུར་
བ་ངེས་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡང་ངེས་པའི་ལས་གང་ཡིན་པའོ། །གཉིས་ཀ་
མ་ངེས་པ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་པ་སྟེ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡང་མ་ངེས་ལ་མཐོང་
བའི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ངེས་པའི་ལས་
གང་ཡིན་པའོ་ཞེས་འདོད་དོ། །ཡང་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ལས་རྣམ་པ་བཞི་
འཕེན་པར་འགྱུར་བ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ས་རོལ་པོ་གསུམ་ལ་
སྦྱར་ནས་བདག་ཉིད་འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ། དེ་དག་

དུས་ཅིག་ཅར་དུ་མཐར་ཕྱིན་པ་འགྱུར་ནའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལས་གང་གིས་རིགས་མཐུན་འཕེན་
པ། ལམས་གང་ན་ལས་འཕེན་བྱེད་དུ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གསུམ་གྱིས་རིགས་ནི་འཕེན་པར་བྱེད། །

ཅས་གསུངས་ཏེ། སྤྱིར་ལས་ལ་མཐོང་ཆོས་ཚུང་འགྱུར་གྱི་ལས་དང་། སྤྱིས་
ནས་ཚུང་འགྱུར་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་ཚུང་འགྱུར་དང་། ཚུང་བ་མ་
ངེས་པ་དང་བཅས་ཏེ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་དག་ལས། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཚུང་
བར་འགྱུར་བའི་ལས་མ་གཏོགས་པ་སྤྱིས་ནས་ཚུང་འགྱུར་སོགས་གསུམ་གྱིས་
རིགས་ནི་མཐུན་པ་སྟེ་སྟོག་གི་དབང་པོ་འཕེན་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་འདི་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། དམིགས་གྱིས་
བསལ་བ། བར་སྲིད་ན་ལས་འཕེན་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཐམས་ཅད་ན་ནི་འཕེན་པ་བཞི། །

དཔུལ་བ་ན་ནི་དགེ་བའི་གསུམ། །༥༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལམས་གསུམ་དང་ས་དགྲ་པོའི་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་ཐམས་ཅད་ན་
ནི་ཅི་རིགས་པ་དགེ་མི་དགའི་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་ཅེས་སྤྱིར་
བཏང་བཤད་ལ། དམིགས་བསལ་ནི་དཔུལ་བ་ན་ནི་ལས་དགེ་བའི་འཕེན་པ་
གསུམ་ཡོད་ཀྱི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཚུང་བ་འགྱུར་བར་ནི་མེད་དེ། དེ་ན་ཡིད་
དུ་འོང་བའི་ཆོས་མེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉེས་པ་ནི།

གང་ལས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བརྟེན་པའི།

བྱིས་པ་དེར་སྐྱེས་ཚུང་མི་བྱེད།

འཕགས་པ་གཞན་དུ་འང་ཚུང་མི་བྱེད།

འདོད་ཅེའི་མི་བརྟན་པ་ཡང་མིན། ༥༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ས་གང་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེ། ཡོངས་སུ་
མི་ཉམས་པ་བརྟན་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བྱིས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་བྱི་མར་གོང་
མར་སྐྱེ་བ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ས་དེར་སྐྱེས་ནས་ཚུང་བའི་ལས་མི་བྱེད་
ཅིང་གཞན་གསུམ་ནི་བྱེད་ལ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་
པའི་ཆོས་ཅན་ནི་འདོད་པ་སོགས་ས་གང་ལ་འདོད་པ་དང་བྲལ་བ་འདིར་
བྱིར་མི་འོང་བའི་བྱིར་སྐྱེས་ནས་དང་། ལན་གངས་གཞན་དུ་འང་ཚུང་བར་
འགྱུར་བ་ཡི་ལས་མི་བྱེད་ཅིང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་འདོད་པ་དང་སྲིད་
ཅེའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་བྱིར་མི་འོང་བ་དང་དག་བཅོམ་པ་མི་བརྟན་
པ་ཡིན་ན་ཡང་སྐྱེས་ནས་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་ཚུང་བར་འགྱུར་བའི་
ལས་བྱེད་པ་མིན་ཏེ།

“འབྲས་ལས་ཉམས་པ་འཆེ་འཕོ་མེད།”

ཅེས་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་སོ།

གསུམ་པ་ནི།

སྲིད་པ་བར་མ་འདོད་ཁམས་སྲ། །

འཕེན་པ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་གཉིས། །

དེ་ནི་མཐོང་ཆོས་འབྲས་སུ་ཡིན། །

དེ་ནི་རིགས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན། །༥༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྲིད་པ་བར་མ་ལའང་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཡོད་དམ་ཞེ་
ན། ཡོད་དེ་འདོད་པའི་ཁམས་པའི་སྲིད་པ་བར་མ་ནི་འདོད་ཁམས་སུ་མངལ་
ཀྱི་གནས་སྐབས་ལྟ་འཕེན་པ་སྟེ་རུར་རུར་པོ་དང་། མེར་མེར་པོ་དང་། ཉར་
ཉར་པོ་དང་། གོར་གོར་པོ་དང་། ཀླང་ལག་འཁྱུས་པའི་གནས་སྐབས་རྣམས་
སོ། །སྐྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཡང་ལྟ་འཕེན་པ་སྟེ་བྱིས་པ་དང་། གཞོན་ནུ་
དང་། དར་ལ་བབ་པ་དང་། དར་ལས་ཡོལ་བ་དང་། རྒན་པོའི་གནས་སྐབས་
རྣམས་སོ། །དེ་རྣམས་སྲིད་པ་བར་མ་དང་བཅས་པ་ལ་ཚྱོང་བ་ངེས་པ་དང་། མ་
ངེས་པའི་དབྱེ་བས་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་ཏེ། དེ་དག་ལས་
ཚྱོང་བ་ངེས་པ་བརྩ་གཅིག་པོ་དེ་དག་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ཚྱོང་བར་འཁྱུར་
བའི་འབྲས་སུ་ཡིན་ནོ། །སྲིད་པ་བར་མ་དང་། དེའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་གནས་
སྐབས་བརྩ་པོ་དེ་ནི་རིགས་མཐུན་གཅིག་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་དག་ནི་སྐྱེས་
ནས་ཚྱོང་འཁྱུར་གྱི་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པའི་འབྲས་སུ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་བྱེ་བྲག་ཚྱོང་ངེས་ཀྱི་དོན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་
སྟེ། ཚྱོང་ངེས་ཀྱི་ལས་སྦྱིར་བསྟན། མཐོང་ཆོས་ཚྱོང་འཁྱུར་བྱེ་བྲག་ཏུ་

བཤད། ལས་འབྲས་མྱོང་ཚུལ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཉོན་མོངས་རབ་དང་བྲག་པོ་དང་། །

ཡོན་ཏན་ཞིང་དང་རྒྱན་ཆགས་སུ། །

བྱས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། །

པ་མ་གསོད་གང་དེ་ངེས་སོ། །༥༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མྱོང་བ་ངེས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་
ཞེ་ན། ཀུན་སྒྲོང་གི་བསམ་པ་ཆགས་སྤང་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རབ་
ཏུ་དང་བ་སྟེ་དད་པ་སོགས་བྲག་པོ་གང་ཡིན་པ་དང་ནི། དཀོན་མཆོག་
གསུམ་དང་། རྒྱན་ཞུགས་དང་། དབྱ་བཅོམ་ལྟ་བུ་འབྲས་བུ་བྱུང་པར་ཅན་
དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། བྱས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་ཞིང་ལ་བྱས་
པ་དང་ནི། ཀུན་སྒྲོང་བྲག་པོ་མེད་ཀྱང་རྒྱན་ཆགས་སུ་བྱས་པ་ཡི་ལས་གང་
ཞིག་ཡིན་པ་དང་། པ་དང་མ་གསོད་པའི་མཆོམས་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་
གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་ངེས་པའི་ལས་ཡིན་པས་སོ། །
གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། ཞིང་གི་བྱུང་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

མཐོང་ཆོས་འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ལས། །

ཞིང་དང་བསམ་པའི་བྱུང་པར་ལས། །

ས་དེའི་འདོད་ཆགས་གཏན་བྲལ་བྱིར། །

ནམ་སྤྲིན་ངེས་པ་གང་ཡིན་པའོ། ༡༥༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་ལས་གྱི་འབྲས་སུ་སྤྲིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་
ནི་ཞིང་གི་བྱ་དཔར་ལས་དང་། བསམ་པའི་བྱ་དཔར་ལས་སམ། ཡང་ན་དགོ་
བ་དང་མི་དགོ་བ་གང་ལ་འདོད་པ་སོགས་ས་དེའི་འདོད་ཆགས་དང་གཏན་
བཟུང་བའི་ཕྱིར། ཡུལ་འཕོ་བ་ན་སུ་ལོན་པ་སྤང་བ་ལྟར་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་
ཚུང་བར་འགྱུར་རོ། །ལས་ཇི་ལྟ་སུ་ཞིག་ཅེ་ན། ལས་ནི་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་སྤྲིན་
ངེས་པར་འགྱུར་པའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེའོ། །

གཉིས་པ་ནི་ཞིང་གི་བྱ་དཔར་ཞེས་པ་ཇི་ལྟ་སུ་ཞིག་ན།

གང་དག་འགོག་བྱམས་ཉོན་མོངས་མེད། །

མཐོང་དང་དག་བཅོམ་འབྲས་ལངས་པ། །

དེ་ལ་ཕན་གཞོད་བྱས་པ་ཡི། །

འབྲས་སུ་འཕྲལ་དུ་ཚུང་བར་འགྱུར། ༡༥༦

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་དང་། དགོ་སྤྲོད་གི་དགོ་འདུན་དང་། གང་
ཟག་ཡིན་ཡང་འགོག་པའི་སྦྲོམས་པར་འདུག་པ་དང་། བྱམས་པ་སྦྲོམ་པ་
དང་། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་ཐོབ་པ་དང་། དག་བཅོམ་
པའི་འབྲས་སུ་ནམས་ལས་ལངས་ཏེ་རིང་པོ་མ་ལོན་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་ལ་
ཕན་པ་དང་གཞོད་པ་བྱས་པ་དེའི་འབྲས་སུ་འཕྲལ་དུ་ཚུང་བར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སེམས་ཆོར་ཚུང་ཚུལ། ལུས་ཆོར་ཚུང་

ཚུལ། སེམས་གཡེངས་རྒྱ་རྟེན་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ནམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡི། །

དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྤྲིན་ནི། །

སེམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ནར་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ལས་ཀྱི་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་སྤྱིར་ཆོར་བ་ཅི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་
ན། ནམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱང་པར་
ཅན་ནས་སྤྲིན་པའི་ཅེ་མོ་ལ་ཐུག་པ་ཡི་དགེ་བའི་ལས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ནམ་
པར་སྤྲིན་པ་ནི། རྟོག་པ་དང་དཔྱེད་པ་མེད་པས་ལུས་ཆོར་མེད་པར་སེམས་
ཀྱི་ཆོར་བ་ཡིད་བདེ་བ་དང་བཏང་སྟོམས་ཁོ་ན་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

མི་དགེ་བའི་ནི་ལུས་ཀྱི་ཡིན། །༥༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལས་མི་དགེ་བའི་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་ནི་ཆོར་བ་སྟུག་བསྐྱེལ་
ཡིན་པས་ན་ལུས་ཀྱིས་ཐྱུང་བ་ཡིན་པ་སྟེ་སེམས་ཀྱི་སྟུག་བསྐྱེལ་ནི་ཡིད་མི་
བདེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཅམ་པོ་བ་མན་ཆད་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྤྲིན་ནི་
ལུས་སེམས་གཉིས་ཀའི་ཆོར་བ་ཡིན་པར་བྱགས་ལ་བསྟན་པའོ། །གསུམ་པ་
ནི། འོ་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གཡེང་བའམ་སྟོབ་པའི་སེམས་དེ་ཡིད་མི་བདེ་
བ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན།

གཡེངས་པའི་སེམས་ནི་ཡིད་སེམས་ལ། །

དེ་ནི་ལས་ཀྱི་ནམ་སྤྲོན་སྦྱེས། །

སྒྲག་གཞོད་མ་མཉམ་ཟུང་ན་གྱིས། །

སྤྲ་མི་སྟན་མིན་འདོད་ལྟན་ནམས། །༥༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཡེང་བའམ་སྦྱོ་བའི་སེམས་དེ་ཉིད་ནི་ཡིད་ཀྱི་སེམས་ལ་
ཡོད་ཅིང་། དེ་ནི་ནམ་པར་སྤྲོན་པ་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཆེ་འདིར་མི་
མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲག་པས་དང་། དེས་གཞོད་པ་བྱས་པས་དང་། འབྱུང་བ་ཆེན་
པོ་ཆ་མ་མཉམ་པས་འབྱུང་བ་ལ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་མ་གཏོགས་པའི་འཕགས་
པ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེ་འདྲ་དང་། ཟུང་ན་གྱིས་སྦྱེས་པའི་གཡེང་
བའོ། །སེམས་ཅན་གང་གིས་སེམས་ནམ་པར་གཡེང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྤྲ་མི་
སྟན་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པ་དང་ལྟན་པ་ནམས་སོ། །ལྟ་དག་གི་ནང་ན་ལྟ་སྦྱོན་
པ་ཡོད་སྲིད་ན། མི་དང་དུད་འགོ་དང་ཡི་དྲགས་ཀྱི་ནང་ན་ལྟ་སྦྱོས་ཀྱང་ཅི་
དགོས། དཔུལ་བ་པ་ནམས་ནི་རྟག་ཏུ་སེམས་གཡེང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་གསུངས།
གསུམ་པ་ཡོན་པོ་སྟགས་ཀྱི་དོན་ནི།

ཡོན་སྦྱོན་སྟིགས་མར་གསུངས་པ་ནི། །

གཡོ་དང་ཞེ་སྤང་འདོད་ཆགས་སྦྱེས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གསུམ་ཆན་གསུམ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས་ལྷས་ངག་ཡིད་
ཀྱི་ཡོན་པོ་གསུམ་དང་། སྦྱོན་ནམ་ཉེས་པ་གསུམ་དང་། སྟིགས་མར་གསུམ་

གསུངས་པ་ནི་རིམ་པར་བཞིན་དུ། གཡོ་ལས་སྦྱིས་པ་དང་། ཞེ་སྤང་ལས་སྦྱིས་
པ་དང་། འདོད་ཆགས་ལས་སྦྱིས་པའི་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་ལས་སོ། །

ལས་བཞི་གསུངས་པའི་དོན།

གཉིས་པ་ལས་བཞིར་གསུངས་པའི་དོན་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་
བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དཀར་གནག་ལ་སོགས་ཕྱེ་བྲག་གིས། །

ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ལོ། །༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལས་དཀར་ལ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་དཀར་བའི་ལས་དང་། ལས་
གནག་ལ་རྣམ་སྦྱིན་ཡང་གནག་པའི་ལས་དང་ལ་སོགས་པའི་ཕྱེ་བྲག་གིས་ཏེ་
ལས་དཀར་གནག་འབྲེས་མ་ལ་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་ཡང་དཀར་གནག་འབྲེས་
མའི་ལས་དང་། ཡང་མི་དཀར་མི་གནག་ཅན་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མེད་པ་ལས་
ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས་དང་ལས་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལས་བཞི་སྦྱིར་བསྟན། ཟག་མེད་ཕྱེ་བྲག་ཏུ་
བཤད། གཞན་ལུགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མི་དགེ་གཟུགས་དང་འདོད་གཏོགས་པའི། །

དགེ་བ་ཉིད་ནི་རིམ་བཞིན་དུ། །

གནག་དང་དཀར་དང་གཉིས་ཀའི་ལས། །

དེ་ཟད་བྱེད་པ་ཟག་མེད་ཡིན། ༡༥༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ལས་མི་དག་བ་དང་། གཞུགས་སུ་གཏོགས་པའི་དག་
བ་དང་། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་དག་བ་ཉིད་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གནག་
པའི་ལས་དང་། དཀར་པོའི་ལས་དང་། དཀར་གནག་འབྲེས་མ་སྟེ་གཉིས་ཀའི་
ལས་རྣམས་སོ། །ལས་དང་རྣམ་སྟོན་གསུམ་པོ་དེ་ཟད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཟག་
པ་མེད་པའི་ལས་ཡིན་པ་སྟེ་འཁོར་བར་འཇུག་པ་དང་འགལ་བས་ཁམས་
གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པ་
གསུམ་པོ་དེ་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།

ཆོས་བཟོད་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ཡི། །

བར་ཆད་མེད་ལམ་བརྟུན་གྱི་གང་། །

སེམས་པ་རྣམ་པ་བརྟུ་གཉིས་དེ། །

ནག་པོ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས། ༡༥༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་བཞི་
དང་། འདོད་པའི་ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡི་སྟོམ་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་དང་པོ་བརྟུན་གྱི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སེམས་པ་
རྣམ་པ་བརྟུ་གཉིས་པོ་དེ་ནི། ནག་པོའི་ལས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལས་ཞེས་པ་
སྟེ་འདོད་པའི་སྟོག་པ་མི་དག་བའི་ལས་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་

ཐོབ་པ་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །

དགུ་པའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ། །

དེ་ནི་དཀར་གནག་ཟད་བྱེད་ཡིན། །

དཀར་པོ་བསམ་གཏན་ཆགས་བྲལ་བའི། །

བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་ཐ་མས། །༦༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དགུ་པའི་སེམས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དཀར་གནག་འབྲེས་མ་ཟད་
བར་བྱེད་པའི་ལས་ཡིན་ཏེ་འདོད་པའི་དགེ་བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཡང་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་སྤོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡིན་ནོ། །ཡང་དཀར་པོ་
གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལས་ཟད་པར་བྱེད་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་
པ་གསུམ་པ་བཞི་པ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པའི་བར་
ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུ་དགུར་སྐྱེས་པའི་ཐ་མ་དགུ་པ་བཞི་པོའི་སེམས་པས་
གཟུགས་དགའི་ངོ་བོ་མི་སྤོང་ཡང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་འདུན་པ་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་ངོ་། །གཟུགས་མེད་ལའང་འདིའི་རིགས་
པའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

གཞན་ནི་དམུལ་བ་ཕྱོང་འཁྱར་དང་། །

འདོད་གཞན་ཕྱོང་འཁྱར་གཉིས་སུ་རིག། །

གཞན་ནི་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་གནག །

འདོད་པ་ལས་སྦྱིས་གཞན་དཀར་གནག ། ༡༩

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་གཞན་ནི་དམུལ་བ་སྤྱང་བར་འགྱུར་
བའི་ལས་དང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་འདོད་པའི་ཁམས་གཞན་དུ་སྤྱང་བར་འགྱུར་
བ་གཉིས་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གནག་པའི་ལས་དང་དཀར་གནག་གཉིས་སུ་
རིག་གོ། །སློབ་ཀྱི་སློབ་དཔོན་གཞན་དག་ནི། འདོད་ཁམས་ཀྱི་མཐོང་བས་
སྤང་བར་བྱ་བའི་ལས་ནི་དགེ་བ་ཁོ་ནར་ངེས་པས་གནག་ལ། འདོད་པ་ལས་
སྦྱིས་པའི་ལས་གཞན་སློམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི། དགེ་སྲིད་གཉིས་ཀ་སྤྱི་
པས་དཀར་གནག་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། གཞན་ནི་སྤྲུལ་བཞིན་
འདོད་དོ། །

རྟེན་གྱི་སློབ་ལས་གསུམ་ཚན་དུ་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་རྟེན་གྱི་སློབ་ལས་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལས་གསུམ་དུ་
བསྟན། དེ་ལས་བཅུར་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། ཐུབ་པ་གསུམ། གཙང་
བྱེད་གསུམ། ཉེས་སྤྱད་གསུམ། ལེགས་སྤྱད་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི།

མི་སློབ་ལུས་ངག་ལས་ཡིད་ཉིད། །

ཐུབ་པའི་གསུམ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མདོ་ལས་ཐུབ་པའི་ནི་གསུམ་སྟེ་ཐུབ་པའི་ལུས་

དང་། ཐུབ་པའི་ངག་དང་། ཐུབ་པའི་ཡིད་དོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་མི་སྒྲོབ་
པའི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་དེ་ཡང་རིག་བྱེད་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རིག་མིན་དང་། ཡིད་ཉིད་ནི་ཐུབ་པའི་ལུས་སོགས་གསུམ་
སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་སྟོགས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་དང་། ཉོན་མོངས་
པ་ལས་ཡང་དག་པར་སྟོམ་པར་བྱེད་པའི་སེམས་པ་ནི་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ལེགས་སྤྱད་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། །

གཙང་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །༦༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མདོ་ལས་གཙང་བྱེད་གསུམ་གསུངས་པ་ནི། ལུས་དང་ངག་
དང་ཡིད་ཀྱི་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་དགེ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
ནི་གོ་རིམ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལུས་ལ་སོགས་པའི་གཙང་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་
ཡིན་ནོ་སྟེ། དེ་ཡང་གཙང་བྱེད་ནི། དུས་རེ་ཞིག་དང་གཏན་དུ་ཉིས་པར་སྤྱད་
པའི་ངྱི་མ་སྤང་བའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

ལུས་ཀྱི་ལས་སོགས་མི་དགེ་བ། །

ཉིས་པར་སྤྱད་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །

བརྟན་སེམས་ལ་སོགས་ལས་མིན་ཡང་། །

ཡིད་ཀྱི་ཉིས་སྤྱད་རྣམ་གསུམ་མོ། །༧༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་དང་ལ་སོགས་པ་དེ་ངག་དང་ཡིད་
ཀྱི་མི་དགེ་བ་ནམས་རིམ་པར་བཞིན་དུ་ལུས་ཀྱི་ཉེས་པར་སྦྱད་པ་དང་ལ་
སོགས་པ་དེ་ངག་གི་ཉེས་པར་སྦྱད་པ་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པར་སྦྱད་པ་ཞེས་གསུམ་
དུ་འདོད་ལ། ཡིད་ཀྱི་ལས་དངོས་སེམས་བྱང་སེམས་པའི་ལས་ཡིན་ལ། དེ་
ལས་དོན་གཞན་དུ་ཐུར་པ་བནལ་སེམས་དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འདོད་ཆགས་
དང་། གཞོད་སེམས་དང་། ལྷག་ལྟ་དང་། རྣམ་པར་འཛེབ་དང་། ལྟ་བའི་རང་
བཞིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་ནམས་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་མིན་ན་ཡང་། ཡིད་ཀྱི་
ཉེས་པར་སྦྱད་པ་ནམ་པ་གསུམ་མོ། །

བཞི་པ་ནི།

བསྐྱོག་པ་ལེགས་པར་སྦྱད་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་ཉེས་པར་སྦྱད་པ་མི་དགེ་བ་ལས་བསྐྱོག་
པར་ལེགས་པར་སྦྱད་པ་ཡིན་པ་སྟེ། ལུས་དང་ངག་གི་དགེ་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་
བནལ་སེམས་མེད་པ་དང་། གཞོད་སེམས་མེད་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་
ནམས་སོ། །

དེ་ལས་བརྩུར་དབྱེ་བའི་མདོར་བསྟན།

གཉིས་པ་དེ་ལས་བརྩུར་དབྱེ་བ་ལ་ཡང་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་
པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལས་ཆེ་ལོང་བསྐྱས་ནས་ནི། །

དགེ་དང་མི་དགེ་ཅི་རིགས་པར། །

ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་བརྩུར་གསུངས་སོ། །༦༦

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉེས་པར་སྦྱད་པ་དང་ལེགས་པར་སྦྱད་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ལས་ཆེ་ལོང་ཙམ་ཞིག་བསྐྱས་ནས་ནི་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་ཅི་རིགས་
པར་མདོ་ལས། ལས་ཀྱི་ལམ་ནི་བརྩུར་གསུངས་སོ། །འོ་ན་ཅི་ཞིག་མ་བསྐྱས་
ཤེ་ན། ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་པོའི་སྦྱོར་བ་དང་། མཐུག་དང་། དེ་ཡང་མི་
ཆངས་སྦྱོད་དང་། གཞན་ལ་རྟེན་པ་དང་། འཆིང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་ཕྱུང་བ་དང་། མཛོད་ཉེན་འཛིག་
པ་ལ་སོགས་པ་དང་ནི། ངག་གི་རྩུང་ཏུ་ནམས་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཁྲོ་བ་འཆིག་
པ་འཆབ་པ་ལ་སོགས་པ་དགྲ་དང་། རོ་ཆ་ཁྲེལ་མེད་སོགས་དང་སེམས་
པའོ། དགེ་བ་ལ་ཡང་ལུས་ཀྱི་དགེ་བའི་སྦྱོར་བ་དང་། མཐུག་དང་། ལྷོས་རྒྱར་
སྦྱོང་བ་དང་། ཕྱི་རྒྱུ་ཁ་ཟས་སྦྱོང་བ་སོགས་དང་། རྒྱན་པ་དང་། ཆོས་རྒྱན་
ལ་སོགས་པ་དང་། ངག་གིས་སྒྲན་པར་སྦྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡིད་ཀྱི་རོ་
ཆ་ཤེས་པ་དང་། ཁྲེལ་ཡོད་པ་དང་། དད་སོགས་བརྩུ་དང་དེ་དག་གི་སེམས་
པ་ནམས་མ་བསྐྱས་སོ། །

ལས་ལམ་དངོས།

གཉིས་པ་དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལས་ལམ་དངོས། ལས་ལམ་གྱི་འབྲས་
བུ། འོག་འཛོལ་གས་སུ་སྒོས་པའི་རྒྱལོ། །དང་པོ་ལ་བྱུག་སྟེ། རིག་བྱེད་ཡིན་
མིན་དུ་དབྱེ། ཚ་བ་གསུམ་དུ་བསྟན། མཐར་ཕྱིན་སོགས་གསུམ་དུ་བསྟན། མི་
དགེ་བའི་ལས་ལམ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། ལས་ལམ་དུ་དང་སེམས་པ་ལྟན་ཅིག་
འཇུག་པ། འཕྲོ་བ་གང་ན་ལས་ལམ་དུ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དངོས་
གཞིའི་བྱང་པར། སྦྱོར་བའི་བྱང་པར། མཇུག་གི་བྱང་པར་སོ། །དང་པོ་ནི།

མི་དགེ་བྱུག་ནི་རྣམ་རིག་མིན། །

གཅིག་རྣམ་གཉིས་སོ་དེ་དག་ཀྱང་། །

བྱེད་ན་དགེ་བ་བདུན་རྣམ་གཉིས། །

ཏིང་འཛིན་ལས་སྦྱེས་རྣམ་རིག་མིན། །༦༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལས་གྱི་ལམ་དེ་རྣམས་ལས་ལྷས་དང་ངག་གི་མི་དགེ་
བ་བྱུག་ནི་གཞན་ལ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ལ་ཡང་རང་ལ་ལས་ལམ་རྫོགས་
ཀྱང་དངོས་ཀྱིས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་
རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དག་ཡིན་ནོ། །གཅིག་སྟེ་འདོད་
པས་འོག་པར་གཡེམ་པ་ནི། རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྣམ་གཉིས་
ཏེ། དེ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པས་མཐར་ཕྱིན་པས་སོ། །བྱུག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་
བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་ན་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་
སོ། །ཡིད་གྱི་ལས་གསུམ་ནི་གཉིས་ཀ་མིན་ནོ། །ཡང་དག་པར་སྤང་བའི་རྩལ་

ཁྲིམས་ཀྱིས་དབང་བྱེད་པའི་དགེ་བ་གཟུགས་ཅན་པ་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་
རྣམ་པ་བདུན་པོ་ཡང་གཞན་ལས་ལྷང་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་དང་རིག་
བྱེད་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །བསམ་གཏན་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒྲིམ་
པས་བསྐྱུས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྦྱེས་པའི་སྟོང་བ་བདུན་པོ་ནི། མཉམ་
གཞག་གི་སེམས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཉེར་བསྟོགས་རྣམས་ནི་རྣམ་རིག་བྱེད། །

རྣམ་རིག་བྱེད་མིན་འཇུར་བ་འཇམ། །

མ་ཡིན་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་ཏེ་འདོད་པ་ན་སྟོད་པའི་དགེ་བ་དང་མི་
དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བདུན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྟོར་བ་རྣམས་ནི་གདོན་མི་ཟ་
བར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་ཡིན་
པས་སོ། །སྟོར་བ་དེ་ཡང་གལ་ཏེ་ཀུན་ནས་དགྱིས་པ་ཉོན་མོངས་པ་དྲག་
པོ་འཇམ། སེམས་རབ་ཏུ་དྲང་བ་ལྟར་ལེན་པས་བྱེད་ན། རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མིན་
པར་འཇུར་བའམ་ཞན་པས་ནི་འཇུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

བརྟོག་པ་མཚུག་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉེར་བསྒྲགས་སམ་སྒྱུར་བ་ལས་པར་བསྒྲག་པ་ནི་མཚུག་
ཡིན་པས་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ནི་ངེས་པར་ཡིན་ལ་དེ་དག་ནི་
གདོན་མི་ཟ་བར་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གྱི་རང་བཞིན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་བརྟུ་
སེམས་སོགས་གསུམ་ནི་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཅམ་གྱིས་དངོས་གཞིར་འགྱུར་
གྱི་སྒྱུར་མཚུག་མེད་དོ། །

གཉེས་པ་རྩ་བ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ནི།

སྒྱུར་བ་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྒྲིམ། །༥༩

དེ་ཡི་མཚུག་ཐོགས་ལས་བྱུང་བྱིར། །

བརྟུ་སེམས་སོགས་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྒྲིམ། །

དགེ་བ་སྒྱུར་དང་མཚུག་བཅས་རྣམས། །

ཆགས་སྤང་གཏི་མུག་མེད་ལས་སྒྲིམ། །༦༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུར་བ་ནི་རྩ་བ་ཆགས་སྤང་
ཚོངས་གསུམ་གང་རུང་ལས་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཆགས་སྤང་གཏི་མུག་གསུམ་
པོ་དེ་ཡི་མཚུག་ཐོགས་ལས་དེ་དག་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་བརྟུ་སེམས་
དང་ལ་སོགས་པ་གཞོད་སེམས་ལོག་ལྟ་རྣམས་ཀྱང་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྒྲིམ་
སོ། །དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དངོས་སྒྱུར་བ་དང་མཚུག་དང་བཅས་པ་དེ་
རྣམས་ནི་ཆགས་པ་དང་སྤང་བ་དང་གཏི་མུག་མེད་པ་རྣམས་ལས་སྒྲིམ་སོ། །

གསུམ་པ་མཐར་བྱིན་སོགས་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ་ཉོན་

མོངས་གང་གིས་མཐར་ཕྱིན་པ། གང་གི་གཞི་གང་ཡིན་པ། དངོས་གཞིར་
འཇུག་པའི་ཚད་དོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་མི་དགེ་བ་གང་ཞིག་གང་གིས་མཐར་
ཕྱིན་པར་བྱེད་ཅེ་ན།

གསོད་དང་གཞོད་སེམས་ཆིག་རྩལ་པོ། །

ཞེ་སྤང་གིས་ནི་མཐར་ཕྱིན་བྱེད། །

ལོག་གཡེམ་བརྒྱུ་སེམས་མ་བྱིན་ལེན། །

ཆགས་པ་ཡིས་ནི་རྫོགས་པར་བྱེད། །^{༡༠}

ལོག་པར་ལྷ་བ་གཏི་ལྷག་གིས། །

ལྷག་མ་གསུམ་གྱིས་རྫོགས་པར་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་གྱི་སྟོག་བཅད་དེ་གསོད་པ་དང་། གཞོད་སེམས་
དང་ཆིག་རྩལ་པོ་སྟེ་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་དོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ན་དེ་དག་ནི་ཞེ་སྤང་གིས་ནི་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་དོ། །འདོད་པས་ལོག་པར་
གཡེམ་པ་དང་། བརྒྱུ་སེམས་དང་། མ་བྱིན་པར་ལེན་པ་རྣམས་ནི་ཆགས་
པ་ཡིས་ནི་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །ལོག་པར་ལྷ་བ་ནི་གཏི་ལྷག་གིས་མཐར་
ཕྱིན་པར་བྱེད་དོ། །ལྷག་མ་རྩལ་དང་། སྤམ་ཆིག་ཀྱལ་པ་རྣམས་ནི། ཆགས་
པའམ། ཞེ་སྤང་ངམ། གཏི་ལྷག་གསུམ་གྱིས་ཅི་རིགས་པར་རྫོགས་པ་བྱེད་པར་
འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

གཞི་ནི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སྟོང་དང་། །

མིང་དང་གཟུགས་ནི་མིང་ཡིན་ནོ། །༥༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞིའམ་རྟེན་ནི་གསང་བ་
སོགས་སེམས་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་
སོགས་ཀྱི་གཞི་ནི་ཡོངས་སྟོང་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བའི་གཞི་ནི་མིང་དང་
གཟུགས་ཏེ་ཕུང་པོ་ལྷ་ཀ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་ཡིན་པ་དང་། རྩལ་དུ་སྤྲོ་བ་
དང་སྤྲ་མ་ལ་སོགས་པའི་གཞི་ནི་ངག་ཡིན་པས་ན་མིང་གི་ཚོགས་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་ནི།

སྔ་དང་མཉམ་དུ་ཤི་བ་ལ། །

དངོས་མེད་ལུས་གཞན་སྐྱེས་ཕྱིར་རོ། །

དམག་ལ་སོགས་པར་དོན་གཅིག་ཕྱིར། །

ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོ་བཞིན་ལྟན། །༥༢

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་གསོད་པའི་སྦྱོར་བ་བྱས་ཟིན་ནས་གསང་བ་དེ་ཡི་
སྔ་དང་དེ་དང་མཉམ་དུ་རང་ཉིད་ཤི་བ་ལ་སྟོག་གཅོད་པའི་དངོས་གཞི་དང་
མཐུག་ནི་མེད་དེ་ལུས་གཞན་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས།

“སྦྱོར་བ་ཡང་བྱས་ལ། འབྲས་བུ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་

ཐུར་ཁྱང་། སྟོག་གཅོད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་རེག་པར་མི་

འཁྱར་བ་ལྟ་མཆིས་སམ་ཞེས་ཞུས་པ་ན། བཀའ་སྤྱུལ་བར་

ཡིད་དེ། དེ་དག་སྟེ་གསོད་པ་པོ་སྤར་རམ་མཉམ་དུ་གྱི་བ་
ལྟ་བུའོ།”

ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་དམག་ལྟ་བུའི་ནང་དུ་གཞུག་པ་དང་། རི་དྲགས་
ཀྱི་ལིངས་པ་སོགས་དེའི་ནང་དུ་གཞུག་པ་ལ་གསོད་པར་འདོད་པའི་བསམ་
པའི་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གཅིག་གིས་གསོད་པར་བྱས་ན། དེ་ན་
ཡིད་པའི་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སློག་གཅོད་པ་བྱེད་པ་པོ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་
དུ་ལས་དེ་ལྡན་ནོ། །འོ་ན་གང་ཞིག་ནན་གྱིས་འཁྲིད་པ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་
ལ་ཡང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་སློག་གི་ཕྱིར་ཡང་ངས་སེམས་ཅན་
མི་གསོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ངས་པར་བྱེད་དེ་འགྲོ་བ་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །ཞེས་
གསུངས།

བཞི་པ་མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་སོ་སོའི་མཆན་ཉིད་ལ་གསུམ་
སྟེ། མཆན་ཉིད་དངོས་དང་། ལས་ལམ་གྱི་སྒྲ་དོན། ལོག་ལྟའི་བྱེད་ལས་
སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ངག་གི་ལས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད། ཡིད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སློག་གཅོད་པ། མ་
བྱིན་ལེན་པ། འདོད་ལོག་སྦྱོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སློག་གཅོད་པ་ནི་བསམས་བཞེན་དུ། །

མ་ནོར་བར་ནི་གཞན་གསད་པའོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སློག་གཅོད་པའི་ཉེས་པ་ནི་བསམ་

བཞིན་དུ་གསང་བྱ་དེ་གཞན་དང་མ་ཞོར་བར་ནི། བདག་རང་ལས་ཤེས་
རྒྱུ་ཐ་དད་པ་གཞན་ཞིག་གསང་པ་ན་སྟོག་གཙོད་པའི་ཉེས་པའི་དངོས་
གཞི་རྫོགས་པའོ།

གཉེས་པ་ནི།

མ་བྱིན་ལེན་པ་གཞན་གྱི་ཞོར།

མཐུ་དང་འཇབ་བྱས་བདག་གིར་བྱེད། ༥༡

ཅེས་གསུངས་ཏེ། མ་བྱིན་པ་ལེན་པའི་མི་དགེ་བ་ནི་ཡང་བསམ་བཞིན་དུ་
གཞན་གྱིས་བདག་ཏུ་བབྱུང་བའི་དངོས་པོ་དེ་མ་ཞོར་བ་གཞན་གྱི་ཞོར་དེ་
མཐུས་ཏེ་སྟོབས་གྱིས་འསྟོག་པ་དང་། ཡང་ན་འཇབ་བྱས་བདག་གིར་བྱེད་པ་
སྟེ། དེ་ཡང་མཚོད་ཉེན་གྱི་དགོར་ནི་སངས་རྒྱས་དང་དེའི་སྤྱང་མ་ལ་དབང་
ཞིང་། གཏེར་ནི་ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་དབང་བ་དང་། ཤི་བའི་ཞོར་རྩིས་ཀྱིས་པ་
ཡིན་ན་ཉེ་དུ་ལ་དབང་བ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དགེ་འདུན་ལ་དབང་
བས་དེ་ལ་བདག་པོར་ཅི་བར་བྱ།

གསུམ་པ་ནི།

བཤོད་མིན་བཤོད་པར་འདོད་པ་ཡིས།

ལོག་པར་གཡེམ་པ་རྣམ་པ་བཞི།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བཤོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་བཤོད་པར་འདོད་པ་ཡིས་སྟོ་
ནས་འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བཤོད་

པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བདག་ཏུ་བཟུང་བའམ། ཡང་ན་
རང་གི་མའམ། སྲིང་ཚོའམ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཉེ་དུ་ལྟ་བུའོ། །ཡན་ལག་མ་
ཡིན་པ་རང་གི་རྒྱུང་མ་ཡིན་ཡང་ཁ་དང་བཤང་བའི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ལྟ་
བུའོ། །ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཉིན་མོ་མཐོང་བའམ། མཚོད་ཉེན་ནམ། གཙུག་ལག་
ཁང་དང་། གཞན་ཡང་སྐྱེ་བོ་མང་པོས་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་དང་། བ་མ་ལ་
སོགས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་སོགས་ཀྱི་བྱང་བུའོ། །དུས་མ་ཡིན་པ་བགྲོད་པ་
སྟེ། ན་བ་དང་། སྐྱུ་མའམ། ཅུ་ཞོ་འཕྱང་བའི་བྱེད་ཡོད་པའམ། བསྟེན་གནས་
ཀྱི་སྒྲུབ་པ་སྤང་བའི་སྐབས་དེ་འབྲེལ་གན་དུ་བགྲོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ངག་གི་ཉིས་སྤྱད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་བཞི་སྟེ། རྩལ་དང་། སྤྲ་
མ། ཆོག་རྒྱལ། གྲུལ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལས་ལམ་དངོས་དང་། ཞར་
བྱང་མཐོང་ཐོས་སོགས་ལ་དབྱད་པའོ། །དེ་ལས་དང་པོ་ནི།

རྩལ་ཆོག་འདུ་ཤེས་གཞན་སྦྱར་བ། །

ཆོག་དོན་མངོན་པར་གོ་བའོ། །༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྩལ་གྱི་ཆོག་ནི་བདེན་པའི་འདུ་ཤེས་གཞན་དུ་སྦྱར་བའི་
ཆོག་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་ཡ་རོལ་པོས་དོན་མངོན་པར་གོ་བའི་གནས་སྐབས་ན་
སྟེ། དེ་ཡང་བསམས་བཞིན་དུ་དང་། མ་ནོར་བ་ཞིག་གིས་ཉིས་པའི་དངོས་
གཞི་རྒྱུགས་ལ། མ་གོ་ན་ཆོག་གྲུལ་དུ་འགྱུར་བའོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས་ཐ་སྙད་
བཅུ་དྲུག་ཏུ་གསུངས་པ་ལ། མ་མཐོང་བ་ལ་མཐོང་ཞེས་པ་དང་། མ་ཐོས་པ་ལ་

ཐོས་པ། མ་རྟོགས་པ་ལ་རྟོགས་སོ། རྣམ་པར་མཐེས་པ་ལ་ཐེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་
སྤྱོད་བཞི་དང་། ཡང་མཐོང་བ་ལ་མ་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོད་བཞི། རྣམ་པར་
ཐེས་པ་ལ་མཐེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོད་བཞི་དང་བཅས་ཏེ་བརྒྱད་པོ་དེ་ནི་འཕགས་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཐ་སྟད་དག་ཡིན་ལ། ཡང་མཐོང་བ་ལ་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་
སྤྱོད་བཞི། རྣམ་པར་ཐེས་པ་ལ་རྣམ་པར་ཐེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོད་བཞི་བར་
དང་། ཡང་མ་མཐོང་བར་མ་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོད་བཞི། རྣམ་པར་མཐེས་
པ་ལ་མཐེས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱོད་བཞི་བར་བརྒྱད་དེ། དེ་ནི་འཕགས་པའི་ཐ་སྟད་
དེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གསུངས་ལ། །

གཉིས་པ་ནི།

མིག་ན་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཐེས་དང་། །

གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་ཁྱོང་གང་དེ། །

མཐོང་ཐོས་རྣམ་པར་ཐེས་པ་དང་། །

རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ་རིམ་བཞིན་བཤད། །^{༡༥}

ཅེས་གསུངས་ཏེ། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ནི་མིག་གི་
རྣམ་པར་ཐེས་པས་ཉམས་སུ་ཁྱོང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ན་བའི་རྣམ་པར་ཐེས་
པས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐེས་པས་དང་། ལྷ་ལྷེ་ལུས་གསུམ་གྱིས་ཉམས་
སུ་ཁྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་རིམ་པ་བཞིན་དུ། མཐོང་བ་དང་། ཐོས་པ་
དང་། རྣམ་པར་ཐེས་པ་དང་། རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བཤད་པར་

བྱལོ།

གཉིས་པ་སྤྲ་མ་ནི།

སྤྲ་མ་པ་རོལ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར།

ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་གྱི་ཆིག་།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྤྲ་མ་ནི་པ་རོལ་པོ་མཐུན་པ་གཉིས་དབྱེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
དུ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་གྱིས་ཆིག་ངན་པ། དཀྱུགས་ཤིང་ཅན་དེ་
འདྲ་སྤྲུམ་པ་དེ་པ་རོལ་པོས་གོ་ན་ཡིན་པ་ལ། དེ་བདེན་པ་ཡིན་ན་སྤྲ་མ་ཅམ་
དང་། མི་བདེན་པ་ཡིན་ན་རྩུབ་དང་ནམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བར་གསུངས།
གསུམ་པ་ཆིག་རྩུབ་ནི།

ཆིག་རྩུབ་པོ་ནི་མི་སྟན་པ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆིག་རྩུབ་པོ་ཞེས་པ་ནི་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱིས་ཀྱན་
ནས་སྒྲོང་པས་གཞན་པ་རོལ་པའི་ན་བ་ལ་མི་སྟན་པ་སྤྲུམ་པར་བྱེད་པ་ལས་
དེའི་དོན་གོ་བ་ནལོ།

བཞི་པ་ཆིག་ཀྱལ་ནི།

ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱན་ཀྱལ་པ་ཉིད། ༡༥

གཞན་ནི་དེ་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས།

ཁ་གསག་སྤྱད་དང་སྒྲོས་གར་བཞིན།

བསྟན་བཅོས་ངན་བཞིན་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོག་ཀུན་ནི་ཆོག་ཀྱལ་པ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། །གཞན་དག་གིས་ནི་རྩུན་དང་ཕྲ་མ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་པ་
ཉན་མོངས་ཅན་གྱི་ཆོག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོག་ཀྱལ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་
ཏེ། དཔེར་ན་ལོག་པའི་འཆོ་བ་ཅན་ཁ་གསག་བྱེད་པ་དང་། ཆགས་པས་
སྤྱ་ལེན་པ་དང་། རྫོས་གར་གྱི་ཆོ་གཞན་དག་མགྲ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དྲ་དག་
འཆལ་བར་བརྗོད་པ་བཞིན་དང་། ཕྱི་རོལ་པའི་ལྟ་བ་ལ་ཞེན་པས་དེའི་བསྟན་
བཅོས་ངན་པ་འདོན་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ་གསུངས།

གསུམ་པ་ཡིད་ལས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི།

བན་བ་སེམས་ནི། །

ལོག་པས་གཞན་གྱི་ནོར་ལ་ཆགས། །^{༥༥}

གཞོད་སེམས་སེམས་ཅན་ལ་སྤང་བ། །

དགོ་དང་མི་དགོ་མེད་ལྟ་བ། །

ལོག་པར་ལྟ་བ་ཡིན་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བན་བ་སེམས་ཞེས་པ་ནི་ལོག་པ་སྟེ་མི་རིགས་པའི་སྟོན་ས་
གང་ཟག་གཞན་གྱིས་བདག་དྲ་བབྱུང་བའི་ནོར་རྫས་ལ་ཆགས་ཏེ། དེ་བདག་
གི་ཡིན་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུང་ནས་མཐུ་དང་འཇབ་བྱས་བདག་གིར་བྱེད་པར་
འདོད་པའོ། །གཞོད་སེམས་ཞེས་པ་ནི། སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཞེ་སྤང་བས་
གཞོད་པའི་རྣམ་པས་ཞུགས་པའོ། །ལས་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བར་མེད་པར་

ལྷ་བ་ནི་ལོག་པར་ལྷ་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལས་ལམ་གྱི་སྒྲ་དོན་ནི།

འདི་ལ།

གསུམ་ལམ་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན། ༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནི་འདི་ལ་བརྟུང་སེམས་
དང་། གཞོད་སེམས་དང་། ལོག་པར་ལྷ་བ་དང་གསུམ་ནི་སེམས་དེ་དག་དང་
མཐུན་པར་འཇུག་པས་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་གྱི་ལས་མིན་ཏེ། དེ་དག་ཉོན་མོངས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ལུས་ཀྱི་གསུམ་དང་། ངག་གི་བཞི་དང་བཅས་
ཏེ་བདུན་པོ་དེ་ནི་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་སྒྲོང་གི་སེམས་པ་འཇུག་པས་
ལམ་ཡང་ཡིན་ལ་བྱ་བ་ཡིན་པས་ན་ལས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། ཡང་བརྟུང་སེམས་
མེད་པ་དང་། གཞོད་སེམས་མེད་པ་དང་། ཡང་དག་ལྷ་བ་དང་། སྒོག་གཅོད་
པ་སྒྲོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལོག་ལྷའི་བྱེད་ལས་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆད་ལྷས་དགེ་རྩ་
གཅོད་པ། ཆད་པའི་ངོ་བོ། ཆད་པ་མཇམས་སྒྱུར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

མེད་པར་ལྷ་བས་རྩ་བ་གཅོད།

འདོད་གཏོགས་སྦྱིས་ནས་ཐོབ་པ་རྩམས།

རྒྱ་དང་འབྲས་ལ་སྒྱུར་འདེབས་པས།

ཀུན་གྱིས་རིམ་གྱིས་མིའི་ནང་དུ། ༥

སྐྱེས་པ་བྱུང་མེད་ཀྱིས་གཙོད་དོ།

ལྟ་སྟུང་

ཅེས་གསུངས་ཏེ། མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བཅུ་པོ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཏུ་སྟོང་པ་དང་འགལ་བ་
ཡིན་ལ། ཡང་ལས་དང་འབྲས་བྱ་སོགས་མེད་པར་ལྟ་བ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་
ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པས་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་གཙོད་དོ། །དགེ་བའི་རྩ་བ་
གང་ཞིག་གཙོད་ཅེ་ན། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྐྱེས་ནས་ཐོབ་པ་དེ་རྣམས་
གཙོད་པ་སྟེ་སྦྱོར་བྱུང་ནི་སྤར་ནས་ཉམས་ཟིན་ལ་གཟུགས་དང་གཟུགས་
མེད་པ་དག་ན་སྟོང་པ་དག་དང་མི་ལྡན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱ་ལེགས་པར་
སྟུང་པ་དང་། ཉེས་པར་སྟུང་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་དང་། དེའི་འབྲས་བྱ་བདེ་བ་
དང་སྦྱག་བསྟེན་མེད་དོ་ཞེས་རྒྱ་འབྲས་དེ་དག་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པ་དེ་དག་
ཀྱན་ཀྱིས་ཀྱང་དགེ་བའི་རྩ་བ་གཙོད་དོ། །ཇི་ལྟར་གཙོད་ན་ཁ་ཅིག་གིས་དགེ་
བའི་རྩ་བ་རྣམ་པ་དགུ་ཆར་ཡང་ཅིག་ཅར་དུ་བཅད་དེ་མཐོང་བས་སྤང་བར་
བྱ་བ་བཞིན་ནོ་ཟེར་ཡང་སྒྲིམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བཞིན་དུ་
རིམ་ཀྱིས་གཙོད་དོ། །གང་དུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམས་བཅད་པར་བྱེད་ན་འདོད་
ཁམས་ཀྱི་མའི་ནང་དུ་འོ། །ངན་སོང་དག་ཏུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་
པ་ཅན་དང་དེ་མ་ཡིན་པ་དག་མི་བརྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །ལྟ་དག་གི་
ནང་ན་ཡང་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་བྱིར་དགེ་རྩ་བཅད་པ་

མེད་དོ། ཁྲིང་གསུམ་ན་ཡོད་ཀྱི་སྤྲུལ་ལྷན་ན་མེད་དེ་སྤྱིག་པའི་བསམ་པ་ཅན་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྟེན་སྦྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་ཀྱིས་གཙོད་
དོ། །དེ་དག་ཀྱང་སྤེད་པ་སྦྱད་པས་ནི་ཀུན་ཏུ་གཙོད་པར་མི་བྱེད་དེ་བསམ་
པ་གཡོ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རི་ལྟར་ཞེ་ན། སྤྱིག་པའི་བསམ་པ་
བརྟན་པ་དང་འབྱུང་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ལྟ་བུ་སྦྱད་པ་ལས་སོ། །
གཉིས་པ་ནི།

དེ་ནི་མི་ལྷན་པའོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དགེ་ཙམ་ཆད་པ་དེའི་རང་བཞིན་ནི་དགེ་བའི་ཙམ་བ་རྣམས་
གཏན་ནས་མི་ལྷན་པ་སྟེ་མ་ཐོབ་པ་སྦྱེས་པའོ། །

གསུམ་པ། འོ་ན་དགེ་བའི་ཙམ་བ་ཀུན་ཏུ་ཆད་པ་དེ་དག་རི་ལྟར་ན་
ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་ཞེ་ན།

མཆམས་ནི་ཐེ་ཆོམ་ཡོད་ལྟ་བུས། །

མཆམས་མེད་བྱེད་པའི་འདི་ལ་མིན། །༥༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དགེ་བའི་ཙམ་བ་ཡང་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བ་ནི་ལེགས་པར་
སྦྱད་པ་དང་། ཉེས་པར་སྦྱད་པ་དེ་དག་ཡོད་དམ་སྟུང་པའི་ཐེ་ཆོམ་དང་། ཡང་
ཡོད་པར་ངེས་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུས་མཆམས་སྦྱོར་རོ། །མཆམས་མེད་
བྱས་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་གིས་དགེ་བའི་ཙམ་བ་ཉིང་མཆམས་སྦྱོར་བ་ནི་ཆོ་
འདི་ལ་མིན་ནོ། །འདིར་དགེ་བའི་ཙམ་བ་ཀུན་ཏུ་ཆད་པ་ཡིན་ལ་ལོག་པ་ཉིད་

དུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ཟུ་བཞི་དེ། དང་པོ་ནི། ཕྱི་རོལ་པའི་
སྟོན་པ་རྫོགས་བྱེད་ལ་སོགས་པའོ། །གཉིས་པ་ལོག་པར་ངེས་ལ་དགེ་ཙམ་ཆད་
པ་མ་ཡིན་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དག་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི་
ལྷས་བྱིན་ལྟ་བུའོ། །བཞི་པ་ནི་དེ་དག་མ་གཏོགས་པའོ། །

ལྷ་པ་ལས་ལམ་དུ་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པའི་ཚུལ་ལ་
གཉིས་ཏེ། མི་དགེ་བ་དང་། དགེ་བ་དུ་དང་ལས་ལམ་ལྷན་ཅིག་འཇུག་
པའོ། །དང་པོ་ནི་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་ཞིག་དང་སེམས་བྱུང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་
ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེ་ན།

མི་དགེ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དག་དང་། །

སེམས་པ་ཅིག་ཅར་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དག་དང་། སེམས་
བྱུང་སེམས་པ་ཅིག་ཅར་དུ་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རེ་ཞིག་
སེམས་པ་གཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ནི་སློག་གཅོད་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་
གཞན་མེད་པར་བརྟུང་སེམས་སམ་གཞོད་སེམས་ལྟ་བུ་གཅིག་སྟོན་དུ་འབྱུང་
བ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་དང་ལྷན་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་ནི་གཞོད་སེམས་དང་བཅས་
པའི་གཞན་ཀྱི་སློག་གཅོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་ན་བརྟུང་སེམས་དང་ལྷན་
པས་མ་བྱིན་པ་ལེན་པའམ་འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་
དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་ནི་བརྟུང་སེམས་དང་ལྷན་པས་ཅིག་ཅར་དུ་

གཞན་གྱི་སློག་ཆགས་བསད་དེ་འཕྲོག་ནའོ། །བཞི་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་
བ་ནི་དབྱེན་བྱ་བའི་བསམ་པ་དང་ལྷན་པས་རྒྱན་གྱི་ཆོག་དང་ཆོག་རྩལ་པོ་
སྤྲོ་བ་སྟེ། དེ་ལ་ཡིད་གྱི་གཅིག་ཡིན་པ་དང་ངག་གི་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་དང་
རྒྱག་དང་བདུན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བར་བྱ་ལ། བརྒྱད་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་
འབྱུང་བ་ནི་བནལ་སེམས་ལ་སོགས་པ་མངོན་དུ་འཇུག་པ་ཁོ་ནས་མི་དགེ་བ་
རྒྱག་གཞན་ལ་བཅོལ་བར་བྱེད་ནས་འདོད་པས་ལོག་པར་གཡེམ་པ་བདག་
ཉིད་གྱིས་བྱེད་པ་ལ་མཉམ་དུ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ནའོ། །

གཉིས་པ་དགེ་བའི་ལས་ལམ་དུ་དང་སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་འཇུག་པའི་རྒྱལ་ལ།

དགེ་བ་བརྩེ་ཡི་བར་དག་དང་། །

གཅིག་དང་བརྒྱད་དང་ལྷ་དང་མིན། །༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དགེ་བའི་ལས་ལམ་བརྩེ་ཡི་བར་དག་དང་སེམས་བྱུང་
སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་ངོ་ཞེས་སྤྱིར་བསྟན་ནས་དམིགས་གྱིས་སྟོན་
པར་བྱེད་པ་ནི། རྣོ་པས་བསྟུས་པའི་དགེ་བའི་ལས་ལམ་གཅིག་དང་། བརྒྱད་
དང་། ལྷ་དང་། སེམས་པ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་ནི་མིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པས་
ཤུགས་ལ་བར་མས་བསྟུས་པ་ཙམ་ནི་གཅིག་དང་བརྒྱད་དང་ལྷ་དང་ཡང་
ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་བསྟན་ཏོ། །

རྒྱག་པ་འགྲོ་བ་གང་ན་ལས་ལམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འགྲོ་བ་
གང་ན་མི་དགེ་བ་དུ་ཡོད་པ་དང་། དགེ་བ་དུ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་

འགོ་བ་གང་ན་མི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་དུ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བའམ་
ལྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཡོད་ཅི་ན།

དཔུལ་བ་ན་ནི་ཀྱལ་པ་དང་། །

ཆོག་རྩལ་གཞོན་སེམས་རྣམས་གཉིས་སོ། །

བརྟན་སེམས་ལོག་ལྟ་ལྟན་པས་སོ། །

སྒྲ་མི་སྟན་ན་གསུམ་ཡོད་དེ། །༡༡

དེ་ན་བདུན་པ་དངོས་སུ་ཡང་། །

འདོད་པ་གཞན་ན་མི་དགེ་བཅུ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔུལ་བའི་གནས་ན་ནི། དཔུལ་བ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲེ་
སྟགས་འདོན་པའི་ཆོག་ཀྱལ་པ་དང་། སན་ཚུན་མི་སྟན་པ་རྫོང་པར་བྱེད་
པའི་ཆོག་རྩལ་པ་དང་། གཅིག་ལ་གཅིག་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཤིན་དུ་རྩལ་པ་ཡིན་
པས། གཞོན་སེམས་རྣམས་ནི་མངོན་གྱུར་དང་ལྟན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀས་
སོ། །གཉིན་པོ་མ་སྐྱེས་པས་ན་བརྟན་སེམས་དང་ལོག་ལྟ་ནི་ཐོབ་པ་ལྟན་པས་
སོ། །འདོད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་མེད་དོ། །

ཡང་དཔུལ་བ་པ་དེ་རྣམས་རང་གི་ལས་མ་ཟད་ན། སན་ཚུན་བསད་
ཀྱང་མི་འཆི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་སྟོག་གཅོད་པ་མེད་ལ། རྣམ་དང་བྱད་མེད་
སྟགས་ལ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་དང་སྟོད་པའི་སྐབས་མེད་པ་ཡིན་པས་ན་མ་

ཕྱིན་ལེན་པ་དང་འདོད་ལོག་སྒྱུད་པ་ཡང་མེད་ལ། རྩན་སྤྲོ་བ་ལ་དགོས་པ་
མེད་པས་རྩན་སྤྲོ་བ་མེད་པ་དང་། ཏྲག་ཏུ་བྱེ་བྱེན་པ་ཡིན་པས་སྤྲ་མ་ནམས་
ཀྱང་མངོན་ཏུ་འགྱུར་བ་ནི་མེད་དོ། །བྱང་གི་སྤྲ་མི་སྟན་ན་ཡིད་ཀྱི་བནཔ་
སེམས་གཞོད་སེམས་ལོག་པར་ལྟ་བ་ནམ་པ་གསུམ་ཀ་ཐོབ་པ་ལྟན་པའི་སྒོ་
ནས་ཡོད་དེ་གཉེན་པོ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མངོན་གྱུར་ནི་མེད་དེ་ཡོ་
བྱད་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་མེད་པ་དང་། རྩད་འཇམ་པ་དང་ཕྱིག་པའི་སེམས་
དང་མི་ལྟན་པ་ཡིན་པས་སོ། །སྤྲ་མི་སྟན་དེ་ན་བདུན་པ་ཆོག་ཀྱལ་བ་ནི་
དངོས་སུ་ཡོད་ལ། ཡང་སྤྲས་ནི་ལྟན་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཡོད་པ་བསྟན། འདོད་
པའི་ཁམས་གཞན་ན་ནི་མི་དགེ་བ་བརྩུ་སོ་དངོས་སུ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ལ་དེ་
ཡང་ཡི་དྲགས་དང་། དུང་འགོ་དང་། འདོད་ཁམས་ཀྱི་ལྟ་ཡི་ནང་ན་བར་མས་
བསྟུས་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི་སྒྲུ་མིན་གྱིས་བསྟུས་པ་ནི་མེད་ལ། ལྟས་ལྟ་གསོད་པ་
མེད་ཀྱང་འགོ་བ་གཞན་གསོད་པ་ཡོད་ཟེར་རོ། །

གཉེས་པ་ནི།

དགེ་བ་གསུམ་ནི་ཐམས་ཅད་ན། །

རྟེན་དང་མངོན་ཏུ་གྱུར་སྒོ་ནས། །༥༩

གཟུགས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་སེམས་ཅན། །

རྟེན་པས་བདུན་ཡོད་ལྷག་བྱས་ན། །

མངོན་ཏུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་། །

དཔྱལ་བཅས་སྒྲིམ་སྟན་མ་གཏོགས། ༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་དགེ་བ་གསུམ་ནི། ཁམས་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་ན་
རྟེན་པ་དང་མངོན་ཏུ་རྒྱར་བ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཡོད་དོ། །ལུས་ངག་གི་དགེ་བ་
བདུན་ནི་གཟུགས་མེད་པ་ན་གཟུགས་མེད་ཏུ་སྦྱེས་པའི་འཕགས་པའི་གང་
ཟག་རྣམས་ལ། ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོན་པ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དག་གི་ཐོབ་
པ་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ན་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པའི་སེམས་ཅན་དག་ཀྱང་བསམ་
གཏན་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པས་ན། དེས་ན་རྟེན་པས་ལུས་ངག་གི་
དགེ་བ་རྣམ་པ་བདུན་པོ་དེ་ཡོད་ལ། དེ་གཉིས་ལས་ལྷག་མར་བྱས་པའི་འགྲོ་
བ་དག་ན། སྟོན་གཙོད་པ་སྤང་བ་སོགས་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་ལམ་བདུན་པོ་
དེ་དག་མངོན་ཏུ་རྒྱར་བའི་སྟོན་པ་ཀྱང་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་ཁམས་
ན། བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོན་པས་བསྟུས་པ་དང་། མི་རྣམས་ལ་
སྟོན་པ་གསུམ་དང་། བར་མས་བསྟུས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་དང་། འདོད་པའི་
ལྷ་རྣམས་ལ་བསམ་གཏན་དང་ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོན་པ་གཉིས་དང་བར་མས་
བསྟུས་པ་རྣམས་ཡོད་ལ། ཏུད་འགྲོ་དང་ཡི་དྲགས་ལ་སྟོན་པས་བསྟུས་པ་མ་
ཡིན་པ་གཞན་བར་མས་བསྟུས་པ་ཡོད་ཅིང་། དམིགས་བསལ་ནི་སྤང་བའི་
གོ་སྐབས་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དཔྱལ་བ་པ་དང་བཅས་པའི་ཤིན་ཏུ་སྦྱོར་
པའི་བྱང་སྒྲིམ་སྟན་པ་དེ་རྣམས་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །

ལས་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ།

གཉིས་པ་ལས་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ནི།

ཐམས་ཅད་བདག་པོ་རྒྱ་མཐུན་དང་། །

ནམ་སློན་འབྲས་བུ་འབྱེན་པར་འདོད། །

སྤྱག་བསུལ་ཕྱིར་དང་བསད་ཕྱིར་དང་། །

གཟི་བྱན་མེད་ཕྱིར་འབྲས་ནམ་གསུམ། །༥༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལས་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་
དང་། རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་དང་། རྣམ་པར་སློན་པའི་འབྲས་བུ་རྣམ་
པ་གསུམ་གསུམ་འབྱེན་པ་ཡིན་པར་འདོད་དེ་དཔེར་ན་སྟོག་གཅོད་པས་
ནི། གསད་བྱ་ལ་སྤྱག་བསུལ་སྦྱིད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སློན་གྱི་འབྲས་
བུར་དཔྱལ་བ་ལ་སྦྱེ་བ་དང་ནི། དངོས་སུ་སྟོག་བཅད་དེ་བསད་པའི་ཕྱིར་
ན། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་ཆེ་ཐུང་བར་འགྱུར་བ་དང་ནི། སྟོག་བཅད་
པའི་སྐབས་སུ་གཟི་བཟིང་དམ་གཟི་བྱན་མེད་པར་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ན་བདག་པོའི་འབྲས་བུར་གཟི་མདངས་རྒྱུད་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་སྟེ་མི་དགེ་
བ་བཅུ་པོ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་འབྱུང་བ་གསུངས་
པ་དང་། ཡང་དེ་དག་ཆེན་པོས་ནི་དཔྱལ་བ་དང་། འབྲིང་གིས་ཡི་དྲུགས་
དང་། རྒྱུ་དུང་འགོར་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བ་གསུངས་ཤིང་། ཡང་རྒྱ་མཐུན་

གྱི་འབྲས་བུ་ལ་གསོད་པར་བྱས་པས་ནི་ཆོ་ཐུང་བར་འགྱུར་བ་དང་། རྟན་
མ་རྟུ་བས་ལོངས་སྟོན་མོང་བ་དང་། འདོད་ལོག་སྟོན་པས་དག་དང་བཅས་
པའི་བཟའ་ལྗེ་དང་འཕྲད་པ་དང་། རྟན་དུ་སྦྱ་བས་སྦྱར་བ་འདེབས་པ་མང་བ་
དང་། སྤ་མ་བྱས་པས་གཉེན་བཤེས་དང་འབྲལ་བ་དང་། ཆོག་རྩལ་སྦྱས་པས་
མི་སྟན་པ་ཐོས་པ་དང་། ཆོག་ཀྱལ་སྦྱས་པས་ཆོག་མི་བཅུན་པར་འགྱུར་བ་
དང་། བན་བ་སེམས་བྱས་པས་རང་གི་ཡིད་ལ་རེ་བ་འཛོམས་པ་དང་། གཞོད་
སེམས་ཀྱིས་འཛིགས་པ་དང་འཕྲད་པར་འགྱུར་བ་བཤད་ལ། ལོག་པར་སྟ་
བས་ནི་སྟ་བ་ངན་པ་དང་འཕྲད་པར་འགྱུར་རོ། །བདག་འབྲས་ལ་ཡང་གསོད་
པར་བྱས་པས་ས་སྟོགས་གཟི་མདངས་རྒྱུད་བ་དང་། རྟན་མ་རྟུ་བས་ཅ་དང་
སད་སེར་ལྷང་བ། འདོད་ལོག་སྟོན་པས་རྩལ་འབྲིག་པ། རྟན་གྱིས་ནི་བི་ངན་
ཁ་བ། སྤ་མས་ནི་མཐོ་དམན་ཅན་དུ་འགྱུར་བ། རྩལ་མོས་ནི་ཆ་སྟོ་ཅན་དུ་
འགྱུར་བ། ཆོག་ཀྱལ་པས་ནི་དུས་ལོག་མང་བར་འབྱུང་བ་བཤད་དོ། །ཟག་
བཅས་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡང་དེ་དག་ལས་བསྟོན་པ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་བའོ། །

ལོག་འཆོ་ལོགས་སུ་སྒྲོས་པའི་རྒྱ།

གསུམ་པ་ལོག་འཆོ་ལོགས་སུ་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་བསྟན་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་ལོག་པའི་ངག་དང་། ལོག་པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་དང་། ལོག་པའི་

འཚོ་བ་ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་ལོག་པའི་འཚོ་བ་
གང་ཞེ་ན།

ལུས་དང་ངག་ལས་ཆགས་ལས་སྐྱེས། །

ལོག་འཚོ་སྤང་དཀའི་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག །

བསྟན་ཏོ་གལ་ཏེ་ཡོ་བྱད་ལ། །

ཆགས་བསྐྱང་མདོ་དང་འགལ་ཕྱིར་མིན། །༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ནི་མེད་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཡིན་པ་དེ་ལུས་
དང་ངག་གི་ལས་ཞེ་སྤང་དང་གཏི་མུག་ལས་སྐྱེས་པ་ལོག་པའི་ངག་དང་ལོག་
པའི་ལས་ཀྱི་མཐའ་ཡིན་ལ། ཡང་ཆགས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ལུས་དང་ངག་གི་
ལས་ནི་ལོག་པའི་འཚོ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཞིན་པོས་སྤང་དཀའ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་ཏོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ཟེར་ན་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པ་
གལ་ཏེ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ལ་ཆགས་པས་བསྐྱང་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་ཁོ་ན་
ལོག་འཚོ་ཡིན་ཀྱི་རང་ཉིད་དགའ་བའི་ཕྱིར་སྤྲུག་སོགས་བྱས་པ་གཞན་ནི་
མིན་ནོ་སྟམ་པ་དེ་ནི་མདོ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་མིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་ཚུལ་བྱིམས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་མདོ་ལས། ཟས་གོས་ལ་སྦྱོད་ནས་སྤང་བོ་ཆེ་
འཐབ་པ་ལ་ལྟ་བུ་སོགས་པ་ཡང་ལོག་པའི་འཚོ་བ་ཡིན་པར་བཞག་སྟེ། དེ་
ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ལོག་པའི་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྦྱོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལས་གང་འབྲས་བྱ་གང་དང་ལྡན་པ།

གསུམ་པ་རྒྱུ་འབྲས་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལས་གང་
འབྲས་བྱ་གང་དང་ལྡན་པ། ལས་གང་རྒྱུ་གང་གིས་བྱས་པ། ལས་འཕེན་
རྫོགས་ཀྱི་བྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལས་གང་འབྲས་བྱ་དྲུ་དང་
ལྡན། སུ་ཚུན་ལས་འབྲས་དྲུ་དང་ལྡན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤང་ལམ་
དྲུ་ལྡན། སྤང་ལམ་མིན་པར་དྲུ་དང་ལྡན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དྲིར་བཅས་སྤང་བའི་ལམ་དག་གི། །

ལས་ནི་ལྡ་ཡི་འབྲས་བྱ་བཅས། །

དྲི་མེད་བཞི་ཡི་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟག་བཅས་སམ་དྲི་མ་དང་བཅས་པར་སྤང་བའི་
ལམ་སྟེ་འཛིག་ཉེན་པའི་སྒོ་ནས་ལམ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དག་གི་ལས་ནི་
ལྡ་ཡི་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་
བྱ་ནི་རང་གི་སར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡིད་དྲུ་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་
མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་སྦྱེས་པ་ཆོས་འདྲ་བ་བྱི་མ་རྣམས་
སོ། །བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་ནི་བྲལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་སྟེ་འོག་སའི་ཉོན་མོངས་
སྤང་བའི་སྤང་བ་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་དེའོ། །སྦྱེས་བྱས་བྱེད་པའི་
འབྲས་བྱ་ནི་དེས་དྲངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་ཐོབ་པ་སོགས་ཆོས་ལྟན་

ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའམ་མཐུག་ཐོགས་སུ་བྱུང་བ་ནམས་སོ། །བདག་པོའི་འབྲས་
བྱ་ནི་སྤར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་རང་ལས་གཞན་པའི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་
དོ། །ཟག་མེད་ལ་ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་བྱ་མེད་པས་སྒྲོང་བའི་ལམ་ངི་མ་མེད་
པའམ་ཟག་པ་མེད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནི་ནམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བྱ་
མ་གཏོགས་པ་བཞི་ཡི་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཟག་བཅས་གཞན། །

དགེ་དང་མི་དགེ་གང་ཡིན་པའང་། །༥༥

ཟག་པ་མེད་པ་སྟག་མ་དང་། །

ལུང་བསྟན་མིན་གང་གསུམ་གྱིས་སོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྒྲོང་བའི་ལམ་ལས་གཞན་པའི་དགེ་
བ་དང་མི་དགེ་བ་གང་ཡིན་པའང་བྲལ་འབྲས་མ་གཏོགས་པ་བཞིའི་འབྲས་
བྱ་དང་བཅས་སོ། །སྒྲོང་བའི་ལམ་ལས་གཞན་པའི་ཟག་པ་མེད་པ་ནམ་གྲོལ་
ལམ་དང་བྱད་པར་གྱི་ལམ་སྟེ་སྟག་མ་དེ་ནམས་དང་། ལུང་དུ་བསྟན་པ་མིན་
པའི་ལས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནམས་ནི་ནམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བྱ་དང་བྲལ་
བའི་འབྲས་བྱ་དག་མ་གཏོགས་པ་འབྲས་བྱ་ནམ་པ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བྱ་དང་
བཅས་པས་སོ། །དེ་ཡང་སྤར་མ་ནི་སྒྲོང་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་བྲལ་བའི་
འབྲས་བྱ་མེད་ལ། ཟག་པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ནམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་

བྱ་མེད་དོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ཡོད་དོ། །ཕྱི་མ་སྒྲིབ་མ་སྒྲིབ་གྱི་
ལུང་མ་བསྟན་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱང་སྤོང་བའི་ལམ་མ་ཡིན་པས་བྲལ་འབྲས་
མེད་ལ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྒྲིབ་པའི་འབྲས་བྱ་ཡང་མེད་
དོ། །ལྷག་མ་ནི་སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ཕན་ཚུན་ལས་འབྲས་དུ་དང་ལྡན་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། དགེ་བ་
སོགས་དུ་དང་ལྡན་པ། འདས་པ་སོགས་དང་། རང་ས་སོགས་དང་། སློབ་པ་
སོགས་དང་། མཐོང་སྤོང་སོགས་དུ་དང་ལྡན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དགེ་བའི་དགེ་ལ་སོགས་པ་ནི། །

བཞི་དང་གཉིས་དང་དེ་བཞིན་གསུམ། །༥༡

མི་དགའི་དགེ་སོགས་གཉིས་དང་ནི། །

གསུམ་དང་བཞི་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན། །

ལུང་བསྟན་མིན་གྱི་དགེ་ལ་སོགས། །

དེ་དག་གཉིས་དང་གསུམ་དང་གསུམ། །༥༢

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལས་དགེ་བའི་འབྲས་བྱ་ཚོས་དགེ་བ་དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ་
དགེ་བ་དེའི་འབྲས་བྱ་མི་དགེ་བ་དང་། ཡང་དེའི་འབྲས་བྱ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་
པ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དགེ་བའི་འབྲས་བྱ་དགེ་བ་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་
སྒྲིབ་པ་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་མ་གཏོགས་པར་དེ་འབྲས་བྱ་
བཞི་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤོང་ལམ་གྱི་བྲལ་འབྲས་ཀྱང་དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡོད་དོ། །ཡང་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་མི་དགེ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལ་རྒྱ་
 མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་མེད་དེ་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་རྒྱ་ནི་ཆོས་
 དགེ་བ་རྣམས་ཡིན་པས་སོ། །རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་མེད་དེ་རྣམ་
 པར་སྦྱིན་པ་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་
 ཡང་མེད་དེ་མི་དགེ་བ་དེ་བྲལ་འབྲས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྦྱིས་བུ་
 བྱེད་པ་དང་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ཆོས་དགེ་
 བའི་འབྲས་བུ་ལུང་མ་བསྟན་སྦྱེད་པ་དེ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་བྲལ་བའི་འབྲས་
 བུ་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པ་འབྲས་བུ་གསུམ་མོ། །ཡང་ལས་
 མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་ཆོས་དགེ་བ་དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་
 དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་ཉེ་མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་དགེ་བ་ཡིན་པ་ལ་
 བྱི་སྦྱིས་བུ་བྱེད་འབྲས་དང་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་པ་དང་
 བྱི། ཡང་མི་དགེ་བས་མི་དགེ་བ་སྦྱིས་པ་ལ་ནི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་
 དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་མི་
 དགེ་བས་ལུང་མ་བསྟན་སྦྱིས་པ་ལ་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པ་རྣམ་པ་
 བཞི་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་ལས་ལུང་དུ་བསྟན་པ་མིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཆོས་
 དགེ་བ་དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའོ། །དེ་ཡང་
 རིམ་པ་ལྟར་དུ་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཆོས་དགེ་བ་སྦྱིས་པ་དེ་དག་ལ་སྦྱིས་བུ་
 བྱེད་པ་དང་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་པ་དང་། ཡང་ལུང་མ་

བསྟན་གྱིས་མི་དགེ་བ་སྦྱིས་པ་ལ་བྲལ་བ་དང་ནམ་པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་
མ་གཏོགས་པ་གསུམ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ལ་སོགས་
པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་མི་དགེ་བ་ནམས་ནི་ལྷུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་
འཇིག་རྟེན་མཐར་ལྟ་གཉིས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་འབྲས་བུ་མཐུན་པའི་
འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཕྱི་མ་ལྷུང་མ་བསྟན་གྱིས་ལྷུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་
སྦྱིས་པ་ལ། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་དང་ནམ་པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་གཉིས་མ་
གཏོགས་པ་འབྲས་བུ་ནམ་པ་གསུམ་མོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འདས་པའི་ཐམས་ཅད་བཞི་ཡིན་ནོ། །

བར་མ་ཡི་ནི་མ་འོངས་པའང་། །

བར་མ་གཉིས་སོ་མ་སྦྱིས་པའི། །

འབྲས་བུ་མ་འོངས་གསུམ་ཡིན་ནོ། །༩༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་འདས་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དུས་གསུམ་
ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྦྱིད་པ་ལ་ཁམས་སུ་མ་གཏོགས་ཤིང་དུས་ཀྱིས་མ་བསྐྱེད་
པས་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པ་འབྲས་བུ་ནམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཡང་འདས་པའི་ལས་ཀྱི་ནམ་པར་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་འདས་པ་ནི་དེའི་ནམ་
པར་སྦྱིན་པ་འདས་པ་ཕྱི་མ་ཡིན་ནོ། །སྦྱིས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་དེས་
བྲངས་པ་འདས་པ་ལྟན་ཅིག་སྦྱིས་པའམ་བྱའི་མཐུག་ཐོགས་ཀྱི་འདས་པ་

ཡིན་ནོ། །བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི་འདས་པ་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་རང་གི་ངོ་བོ་མ་གཏོགས་པ་ནམས་དང་བྱིས་འབྱུང་བའི་ཆོས་ནམས་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་བྱིས་འབྱུང་བའི་ཆོས་འདྲ་བ་ནམས་སོ། །

ཡང་ལས་འདས་པའི་ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་ནི་འདས་པ་དེ་ཡི་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་འོངས་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱིས་བུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ནི་གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོས་མ་འོངས་པ་ཐོབ་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནི་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི་དེ་དང་འདྲ་བ་མ་འོངས་པའོ། །ད་ལྟར་འབྱུང་བ་དག་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་སྟེ་འདས་པའི་འབྲས་བུ་བཞི་སྟུར་བ་བྱའོ། །

ཡང་བར་མ་ད་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མ་འོངས་པའང་ནམ་པར་བཞི་སྟེ་སྟེ་མ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་འབྲས་བུ་བར་མ་ད་ལྟ་བ་ནི་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བ་ལ་དེ་ཡི་སྟོབས་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་པས་སྦྱེས་བུ་བྱེད་པ་དང་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་ནམ་པ་གཉིས་སོ། །ཡང་རྒྱ་མ་འོངས་པའི་སྟེ་མ་སྦྱེས་པའི་འབྲས་བུ་མ་འོངས་པའི་ཆོས་ནི་མ་འོངས་པའི་སྐལ་པ་མཉམ་པ་དང་ཀུན་ཏུ་འགོ་བའི་རྒྱ་དག་མེད་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་མཐུན་པ་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་དག་མ་གཏོགས་པ་འབྲས་བུ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི།

རང་གི་ས་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །

གཞན་གྱི་ས་པ་གསུམ་དང་གཉིས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་རང་གི་ས་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་རང་
གི་ས་པའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་ལ་ནི་བྲལ་བ་ས་ཡི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པས་ན་བྲལ་
བའི་འབྲས་བྱ་མ་གཏོགས་པ་འབྲས་བྱ་བཞི་ཡིན་ནོ། །ཡང་གཞན་གྱི་ས་པས་
གཞན་གྱི་ས་པའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་ལ་ནི་གལ་ཏེ་ཟག་པ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་
ས་དགའི་ལམ་ནི་པན་ཚུན་དུ་ཞེས་འབྱུང་བས་ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་
བྱ་དང་། བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་མ་གཏོགས་པ་གསུམ་ཡིན་པ་དང་ནི། གལ་ཏེ་
ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ལ་ནི་སྐྱེས་བུས་བྱེད་པ་དང་བདག་
པོའི་འབྲས་བྱ་ནམ་པ་གཉིས་སོ། །

བཞི་པ་ནི།

སྟོབ་པའི་སྟོབ་ལ་སོགས་པ་གསུམ། །

མི་སྟོབ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ནི། །༩༡

སྟོབ་པ་ཡི་ནི་ཆོས་ལ་སོགས། །

གཅིག་དང་གསུམ་དང་གཉིས་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་བྱ་ནི། །

སྟོབ་སོགས་གཉིས་དང་གཉིས་དང་ལྟ། །༩༢

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོབ་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་སྟོབ་པ་དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མི་
སྟོབ་པ་དང་། སྟོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སྟོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སྐྱེས་པ་

ལ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སློབ་པའི་འབྲས་བུ་སློབ་པ་སྐྱེས་པ་ལ་ནི་འབྲས་བུ་
གསུམ་སྟེ་སློབ་པ་ལ་རྣམ་པར་སླིན་པ་དང་། བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་གཉིས་ནི་
སློབ་པ་མ་ཡིན་པས་དེ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་སོ། །སློབ་པས་མི་སློབ་པ་སྐྱེས་
པ་ལའང་དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་གསུམ་སོ། །ཡང་སློབ་པས་སློབ་པ་
ཡང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་སྐྱེས་པ་ལ། རྣམ་པར་སླིན་པ་དང་
རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཏེ་བྲལ་བ་ནི་དེའི་རང་བཞིན་
ཡིན་པས་སོ། །ཡང་ཆོས་མི་སློབ་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་སློབ་པ་ཡི་ནི་ཆོས་
ལ་སོགས་པ་སྟེ་མི་སློབ་པ་དང་། སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་
པ་སོ། །དེ་ཡང་མི་སློབ་པས་སློབ་པ་སྐྱེས་པ་ལ་ནི་དམན་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་མཐུན་
པའི་འབྲས་བུ་མེད་ལ། ཉམས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཉོན་མོངས་པས་བར་དུ་
ཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མི་སློབ་པ་དེའི་མཆུག་སོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སློབ་པ་
མི་འབྱུང་བས་ན་སྐྱེས་བུས་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་དེ་མེད་དོ། །བྲལ་འབྲས་སློབ་
པ་མིན་པ་དང་མི་སློབ་པ་ལ་རྣམ་པར་སླིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་འབྲས་བུ་དེ་
གཉིས་ཀྱང་མེད་པས་དེས་ན་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་གཅིག་པོ་ཡིན་པ་དང་
ནི། ཡང་མི་སློབ་པས་མི་སློབ་པ་སྐྱེས་པ་ལ་མི་སློབ་པའི་ངོ་བོ་ནི་རྣམ་པར་
སླིན་པ་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་དག་མ་ཡིན་པས་དེ་མ་གཏོགས་པ་རྣམ་པ་
གསུམ་དང་། ཡང་མི་སློབ་པས་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་སློབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་
པ་སྐྱེས་པ་ནི་སྐྱེས་བུས་བྱེད་པ་དང་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་

ཡིན་ནོ། །

ཡང་སྟོབ་པ་དང་མི་སྟོབ་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་སྟོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་
མི་སྟོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ནི་སྟོབ་པ་དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ་
མི་སྟོབ་པ་དང་སྟོབ་མི་སྟོབ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་སྐྱེས་པ་ལས་སྟོབ་མི་སྟོབ་
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་སྟོབ་པ་སྐྱེས་པ་ལ་ནི་སྐྱེས་བྱས་བྱེད་པའི་འབྲས་བྱ་
དང་བདག་པོའི་འབྲས་བྱ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་པ་དང་། ཡང་སྟོབ་མི་སྟོབ་
གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་དེས་མི་སྟོབ་པ་སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་
གཉིས་དང་། ཡང་སྟོབ་མི་སྟོབ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་སྟོབ་མི་སྟོབ་གཉིས་
ཀ་མ་ཡིན་པ་སྐྱེས་པ་ལ་ནི་འབྲས་བྱ་རྣམ་པ་ལྷ་ཆར་སྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ནི།

མཐོང་བས་སྤང་བྱའི་དེ་ལ་སོགས། །

གསུམ་དང་བཞི་དང་གཅིག་ཡིན་ནོ། །

བསྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་ལས་ཀྱི། །

དེ་དག་གཉིས་དང་བཞི་དང་གསུམ། །༩༩

སྤང་བྱ་མིན་པའི་དེ་དག་གཅིག །

གཉིས་དང་བཞི་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡང་མཐོང་
བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དེ་དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བས་

བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པ་སྦྱེས་པ་ན་མས་སོ། །དེ་ལས་
མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བས་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་སྦྱེས་པ་ལ་ནི་ནམ་པར་སྦྱིན་
པ་དང་བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་དག་མ་གཏོགས་པ་འབྲས་བྱ་གསུམ་དང་། ཡང་
མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བས་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་སྦྱེས་པ་ལ་
ནི་བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་མ་གཏོགས་པ་འབྲས་བྱ་བཞི་དང་། ཡང་མཐོང་བས་
སྤང་བར་བྱ་བས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སྦྱེས་པ་ལ་ནི་བདག་པོའི་འབྲས་
བྱ་གཅིག་སྤྱི་ཡིན་ནོ། །

ཡང་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མཐོང་བས་
སྤང་བར་བྱ་བ་སྦྱེས་པ་དང་། བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་སྤང་བྱ་མ་
ཡིན་པ་སྦྱེས་པའོ། །དེ་དག་ལས་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་
མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྦྱེས་པ་ལ་ནི་སྦྱེས་བུས་བྱེད་པ་དང་བདག་པོའི་
འབྲས་བྱ་ནམ་པ་གཉིས་ཡིན་པ་དང་། ཡང་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བས་
བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྦྱེས་པ་ལ་ནི་བྲལ་བའི་འབྲས་བྱ་མ་གཏོགས་པ་
བཞི་ཡིན་པ་དང་ནི། བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་
སྦྱེས་པ་ལ་ནི་ནམ་པར་སྦྱིན་པ་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་འབྲས་བྱ་མ་གཏོགས་པ་
འབྲས་བྱ་གསུམ་སོ། །ཡང་སྤང་བྱ་མིན་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལ། མཐོང་བས་
སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པས་
སྦྱེས་པའོ། །དེ་དག་ལས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པས་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྦྱེས་

པ་ལ་ནི་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་གཅིག་ཕྱིན་པ་དང་། ཡང་སྤང་བྱ་མིན་པས་
བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྦྱིས་པ་ལ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལམ་ལས་ལངས་
པའི་ཆོ་དགོ་བ་ཟག་བཅས་ནི་སྦྱིས་བུས་བྱེད་འབྲས་ཡིན་པས། དེ་དང་བདག་
པོའི་འབྲས་བུ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ཡང་སྤང་བྱ་མིན་པས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་
པ་སྦྱིས་པ་ལ་ནི། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་བུ་མ་གཏོགས་པ་འབྲས་བུ་བཞི་
ཡིན་པ་སྟེ་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །

ལས་གང་རྒྱ་གང་གིས་བྱས་པ།

གཉིས་པ་ལས་གང་རྒྱ་གང་གིས་བྱས་པར་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན་བསྟན་
བཅོས་དག་ལས་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་དང་། རིགས་པས་བསྐྱེད་
པ་དང་། རིགས་པས་བསྐྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་རིགས་པ་མ་ཡིན་པས་བསྐྱེད་པ་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་ལས་ཞེས་པ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།

རིགས་མིན་བསྐྱེད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། །

ཁ་ཅིག་ཆོ་ག་ཉམས་པའང་ཞེསོ། །༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁ་ཅིག་རིགས་པ་མིན་པས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལས་
ཉོན་མོངས་ཅན་ཏེ་མི་དགོ་བ་དང་། སྤྱི་ལུང་མ་བསྟན་ཏེ་ཚུལ་བཞིན་མ་
ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་དེ་ཁོ་
ནར་མ་ཟད་གྱི་ངི་ལྟར་འགོ་བར་བྱ་བ་དང་། གནས་པར་བྱ་བ་དང་། ཟ་བར་

བྱ་བ་དང་། བགོ་བར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དུ་བྱས་པ་ནི། རིགས་པ་མ་
ཡིན་པས་དེས་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཆོ་ག་ཉམས་པའང་ཡིན་ནོ་ཞེས། རིགས་
པས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པ་ནི་དགེ་བ་ཡིན་ནོ། གཞན་དག་ན་རེ་ཆོ་ག་མ་ཉམས་
པའང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པ་ནི་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་
པའོ། །

ལས་འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་བྱད་པར།

གསུམ་པ་ལས་འཕེན་རྫོགས་ཀྱི་བྱད་པར་ནི། ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་
བ་གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་ནམ་འོན་ཏེ་སྐྱེ་བ་དུ་མ་འཕེན། དེ་བཞིན་དུ་ལས་དུ་
མས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་གཅིག་གམ་དུ་མ་འཕེན་ཞེ་ན།

གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་གཅིག་འཕེན་ཏོ། །

ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡིན། །

སེམས་མེད་སྟོམས་པར་འདུག་པ་དག །

འཕེན་བྱེད་མ་ཡིན་ཐོབ་པའང་མིན། །༥༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་དུ་མ་འཕེན་ན་སྐྱེས་ནས་ཐུང་
འགྱུར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ལས་དུ་མས་སྐྱེ་བ་གཅིག་
འཕེན་ན། རིགས་མཐུན་ཀྱི་སྟོག་དུམ་བྱར་ཐལ་བར་འགྱུར་དུ་འོངས་པས་
དེས་ན་བྱེ་བྲག་དུ་སྐྱབ་པ་རང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ལ། ལས་གཅིག་གིས་སྐྱེ་བ་

གཅིག་ཁོ་ན་འཕེན་ནོ། ཁོ་ན་གནས་བརྟན་མ་འགགས་པས་བདག་ནི་སྟོན་
རང་སངས་རྒྱས་གཅིག་ལ་བསོད་སྟོམས་ལན་གཅིག་སྤུལ་བར་བྱས་པའི་
ལས་དེའི་ནམ་པར་སློན་པས་ལན་བདུན་གྱི་བར་དུ་སྤྲུམ་ཅུ་ཙུག་སྤུམ་པའི་ལྟ་
ནམས་ཀྱི་ནང་དུ་སྐྱེས་ཤིང་། ལན་བདུན་གྱི་བར་དུ་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་
པོར་གྱུར་ནས། ད་ལྟ་ཤུག་ཤུག་པོའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་བར་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བྱ་བ་གང་སྤྲོས་པ་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རང་སངས་རྒྱས་ལ་བསོད་སྟོམས་
ལན་གཅིག་སྤུལ་བ་འདིས་འཕྱོར་བ་རྟེན་ནས་ཆེ་རབས་དྲན་པ་དང་། ཡང་
བསོད་ནམས་གཞན་བྱས་པས་དེའི་ཕྱིར་ན་སྟོབ་པ་བསྟན་པར་བྱས་པ་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན་མི་ཞིག་གིས་དོང་ཅེ་གཅིག་གིས་དོང་ཅེ་སྟོང་དུ་འཁྱུར་ཞེས་
བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། ཡང་ལས་གཅིག་གིས་འཕངས་པར་གྱུར་པའི་རིགས་
མཐུན་གྱི་སྐྱེ་བ་གཅིག་ལ་དེའི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པར་བྱེད་
པ་ནི་ལས་དུ་མ་ཡིན་ནོ། ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཡིན་ནམ་ཞེ་
ན། སེམས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དག་ནི་ལས་སྟོབས་རྒྱུད་བ་ཡིན་
པས་རིགས་མཐུན་པའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ལ། ཡང་དགེ་བ་
དང་མི་དགེ་བའི་ཐོབ་པ་ཡང་ཤུན་པ་ལྟར་དུ་ཐ་དད་ཅིང་སྟོབས་རྒྱུད་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན་རིགས་མཐུན་འཕེན་པར་བྱེད་པ་མིན་ནོ། དེའི་ཕྱིར་ན་འདུཤེས་
མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་ནམ་སློན་ལྟ་ཆེ་རིང་པོ་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་
འཇུག་གི་ནམ་སློན་གྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ཡིན་ཞེས་པའང་། རྒྱགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་

དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་འཕེན་བྱེད་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་སྲིད་པའི་
ཅེ་མོའི་སྒྲིམས་འཇུག་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

ལས་སོ་སོར་བཤད་པ།

སྤང་བྱ་སྦྱིབ་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་གང་ལ་སྦྱིབ་པ་གང་ཡོད་པ།

གཉིས་པ་ལས་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤང་བྱ་སྦྱིབ་པ་
གསུམ། བསྟེན་བྱ་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ། ཆ་མཐུན་དགེ་བ་གསུམ་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྦྱིབ་པ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ། གང་ལ་སྦྱིབ་པ་
གང་ཡོད་པ། ལས་སྦྱིབ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མཚམས་མེད་པ་ཡི་ལས་རྣམས་དང་། །

ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེན་ངན་འགོ་དང་། །

འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དང་། །

སྒྲིམ་སྒྲན་སྦྱིབ་གསུམ་ཏུ་འདོད། །༥

ཅེས་གསུངས་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས་སྦྱིབ་པ་གསུམ་གསུངས་
པ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། མཚམས་མེད་པ་ཡི་ལས་
རྣམས་བྱས་པ་ནི་ལས་ཀྱི་སྦྱིབ་པ་དང་། རྩོམ་དང་རྒྱུན་ཏུ་རྒྱུ་ཏུ་ལས་ཆེན་
པོ་སོགས་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པས་ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆེན་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་

པའི་སློབ་པ་འོ། ཡང་ངན་སོང་གི་འགོ་བ་གསུམ་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་དང་། བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྟན་པ་དེ་རྣམས་ནི་སྟོན་ལས་ཀྱིས་
རྒྱད་ངན་པར་འཕངས་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པར་སློན་པའི་སློབ་པ་ཡིན་པས་ན་
འཕགས་ལམ་ལ་སློབ་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ། ཡང་སློབ་པ་དེ་དག་ལས་སློབ་པ་གང་ཞིག་ཁམས་གང་
ན་ཡོད་པ་རིགས་པར་བྱ་ཞེ་ན།

མཆམས་མེད་སྤིང་གསུམ་དག་ན་ཡོད། །

ཟ་མ་སོགས་ལ་མི་འདོད་དོ། །

པན་དང་ངོ་ཆ་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར། །

ལྷག་མ་འགོ་བ་ལྷ་དག་ན། །^{༡༥}

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཆམས་མེད་པ་ཡི་སློབ་པ་ནི་བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྟན་པ་མ་
གཏོགས་པའི་སྤིང་གསུམ་དག་ན་ཡོད་ལ་དེ་ཡང་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་སོགས་
ལ་ཡང་མི་འདོད་དོ། །དེ་ནི་སྟོན་པ་མེད་པའི་གཏན་ཆོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་པ་མ་ནི་དེ་དག་གི་ལུས་མ་ཆང་བའི་བདག་པོར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱས་པ་རྒྱུང་བའི་ཕྱིར་པན་པ་རྒྱུང་བ་དང་། དེ་དག་ནི་
ངོ་ཆ་རྒྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སློབ་པ་ལྷག་མ་གཉིས་པོ་ནི་འགོ་བ་ལྷ་དག་
ན་ཡོད་དོ། །

མཚམས་མེད་ལྷ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཚམས་མེད་བཤད། དེ་དང་ཉེ་བར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཚམས་མེད་དངོས་དང་། དེའི་ལས་འབྲས། ལས་
འབྲས་ཀྱི་ཁར་བྱང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན། མཚམས་
མེད་ཀྱི་གངས་ངེས། མཚམས་མེད་གཞན་གྱི་གཞི་ངོས་བརྒྱུད་པའོ། །དང་པོ་
ལ་བཞི་སྟེ། གང་ཟག་གང་ལ་ལྷན་པ། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་བཤད་པ། ལས་ཀྱི་
དབྱེན་བཤད་པ། འཁོར་ལོའི་དབྱེན་མི་འབྱུང་བའི་དུས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་
ཏེ། དབྱེན་གང་ལ་ལྷན། རྩན་གང་ལ་ལྷན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དགེ་འདུན་དབྱེན་ནི་མི་འཕྲོད་པའི།

རང་བཞིན་ལྷན་པ་མ་ཡིན་ཆོས།

ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལྷང་བསྟན་མིན།

དེ་དང་དགེ་འདུན་ཡང་དག་ལྷན། །༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ནི་དགེ་འདུན་
སྟེ་གཉིས་མི་འཕྲོད་པའི་རང་བཞིན་ལྷན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་
རྣམས་སུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་ལ་དགེ་བ་
དང་མི་དགེ་བ་ལྷང་དུ་བསྟན་པ་ཡང་མ་ཡིན་པས་ན་མ་སྐྱིབ་ལྷང་མ་བསྟན་
དེ་དང་། རྩོགས་གཉིས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དང་ཡང་དག་པར་ལྷན་ལ། དེ་ནི་

མཚམས་མེད་གྱི་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ཡི་ཁ་ན་མ་ཐོ་རྩུ།

དེ་དང་འབྲེད་པོ་ཡང་དག་ལྟ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལས་དེ་ནི་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་དེ་ཡི་རྒྱ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་
རྩུ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་དང་འབྲེད་པ་པོ་ལྟས་བྱིན་ལྟ་བུ་དང་ཡང་དག་པར་ལྟན་
ནོ།

གཉིས་པ་འཁོར་ལའི་དབྱེན་བཤད་པ་ནི།

བསྐལ་པར་མནར་མེད་བར་སླིན་འགྱུར།

ལྟག་པས་གནོད་པ་ལྟག་པར་འགྱུར། ༥༩

དགེ་སློང་ལྟ་སྦྱོང་ཚུལ་ལྟན་པས།

འབྲེད་དོ་གཞན་དུ་འོ་བྱིས་པ་རྣམས།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དགེ་འདུན་འབྲེད་པ་པོ་ལྟས་བྱིན་ལྟ་བུ་དེ་ནི། རྣམ་སླིན་
གྱི་འབྲས་བུ་བར་གྱི་བསྐལ་པ་གཅིག་གི་བར་དུ་མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་
དཔུལ་བ་ཆེན་པོར་སླིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། གང་ཟག་གང་དག་མཚམས་མེད་
པའི་ལས་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ལྟག་པར་བྱས་པས་ནི་གནོད་པ་སྟེ་སྦྱག་བསྐལ་
ལྟག་པར་སྦྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །དགེ་འདུན་འབྲེད་པ་པོ་དེ་ལྟས་བྱིན་ལྟ་བུ་
དགེ་སློང་ཡིན་གྱི་བྱིས་པ་དང་དགེ་སློང་མ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བསམ་པ་

ལྟ་བར་སྤྱད་པས་ཡིན་གྱི་འབྲེད་དགའ་བ་ལྟ་བུ་སྤེད་པ་སྤྱོད་པས་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ལ་འགྲན་བཟོད་པ་ཡིན་པས་ཚུལ་སྤྲོས་ས་དང་ལྟན་
པའི་དགེ་སྤྲོད་གིས་འབྲེད་དོ། །དེས་ན་ཚུལ་སྤྲོས་ཉམས་པས་ནི་མ་ཡིན་
ཏེ། དེའི་ཆོག་མི་བཅན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གནས་གང་ཏུ་འབྲེད་ན། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གཟེ་བཟོད་མི་བཟོད་པས་བཅོམ་ལྟན་འདས་བཞུགས་པ་དེ་ལས་གནས་
གཞན་ཏུ་ལོ། །འཁོར་གང་འབྲེད་ན། ཕྱིས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་འཁོར་དེ་ནམས་
འབྲེད་པས་སོ། །

སྟོན་དང་ལམ་གཞན་ལ་བཟོད་པ། །

བྱེ་བའོ་དེ་ནི་མི་གནས་སོ། །༡༠༠

དེ་ནི་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ཏུ་འདོད། །

འཇམ་བུའི་སྤྲིང་ནའོ་དགྲ་སོགས་ཀྱིས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དགེ་འདུན་ཇི་ལྟར་བྱེ་བ་ནི། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་། དེས་
བསྟན་པའི་ལམ་ལས་གཞན་ཏུ་གྱུར་པའི་ལྟས་བྱིན་ལྟ་བུའི་བཅའ་བ་ནམ་པ་
ལྟ་བོ་དག་ལ་བཟོད་པའམ་མོས་པ་ན་དབྱེ་བའོ། །དབྱེ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་
པས་ཞག་གཅིག་ལས་ཡུན་རིང་ཏུ་མི་གནས་ཏེ་གདོན་མི་བླ་བར་ནམ་མ་
ལངས་བར་ཏུ་སྤྲར་རྒྱུ་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ཏུ་བཟོད་
པ་དེ་ནི་སྤྲར་མ་རྒྱུ་བར་ཏུ་གང་ཟག་སུ་ཡི་རྒྱད་ལ་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་
མི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བྱེ་བ་ཡིན་

པས་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་མཆམས་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་འདོད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དགོ་
འདུན་གྱི་དབྱེན་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་བཞུགས་པའི་གནས་འཛམ་བུའི་སྤིང་
ནའོ། །དེ་ཡང་དགོ་སྤོང་བརྒྱད་འབྱེད་པ་པོ་ལྟས་བྱིན་ལྟ་བུ་དང་དགྲ་སོགས་
ཀྱིས་ཏེ་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་དགོ་འདུན་གྱི་གངས་ཆང་དགོས་པ་ཡིན་པས་སོ། །
གསུམ་པ་ལས་ཀྱི་དབྱེན་བཤད་པ་ནི།

ལས་ཀྱི་དབྱེན་ནི་སྤིང་གསུམ་ན། །

དེ་ནི་བརྒྱད་དག་ཡན་ཆད་ཀྱིས། །༡༠༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མཆམས་བཅད་པ་ཡི་ནང་ན་གསེ་སྤོང་དང་དབྱར་
གནས་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་ལས་སོ་སོར་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་དབྱེན་
ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོད་པའི་སྤིང་གསུམ་ན་ཡོད་
ལ། དེ་ལྟ་བུའི་དགོ་འདུན་གྱི་ལས་ཀྱི་དབྱེན་དེ་ནི་འབྱེད་པ་པོ་ཟུར་པ་མི་
དགོས་པས། དགོ་སྤོང་བརྒྱད་དག་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་འབྱེད་
པ་ལས་འབྱུང་བས་སོ། །

བཞི་པ་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་མི་འབྱུང་བའི་དུས་ནི།

དང་པོ་མཐའ་སྐྱོན་ཟུང་གཅིག་གི། །

སྡེ་རོལ་ཐུབ་པ་ནོངས་པ་དང་། །

མཆམས་མ་བཅད་པ་དག་ཏུ་ཡང་། །

འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ནི་མི་འབྱུང་ངོ། །༡༠༢

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་དགེ་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་དེ་ནི། དང་པོ་ཚེས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ནས་རིང་པོ་མ་ལོན་པ་ན། ཐམས་ཅད་དགའ་བ་དང་རབ་
ཏུ་དགའ་དང་སྒོ་མཐུན་པ་ཅན་ཡིན་པས་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་དང་། མཐའ་
མ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡོངས་སུ་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྐབས་ན་ཡང་མི་
འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་གཉིས་ལ་ནི་དགེ་འདུན་ནམས་ལྟ་བུ་གཅིག་པ་ཡིན་པ་
སྟེ། སངས་རྒྱས་ལ་དཀོན་པའི་འདུ་ཤེས་སོགས་དང་སེམས་སྒྲོ་བ་ཤས་ཆེ་བ་
ཡིན་པས་སོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྟ་བུ་ལ་སྒྲོན་མ་བྱུང་བའི་སྤྱི་ལོ་ལ་མི་འབྱུང་
བ་དང་། ཤུ་རིའི་བྱ་དང་མོའུ་འགལ་གྱི་བྱ་སྟེ་མཆོག་ཟུང་གཅིག་མ་འབྱུང་གི་
སྟོན་རོལ་དུ་ཡང་མི་འབྱུང་བ་སྟེ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་འདུམ་དགོས་པ་དང་། ལུབ་
པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤོངས་པ་སྟེ་སྐྱ་ངན་ལས་འདས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་
ཡང་མི་འབྱུང་ལ། ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དགེ་འདུན་པན་ཚུན་མཆོམས་མ་བཅད་
པ་དག་ཏུ་ཡང་མི་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་ན་དུས་དྲུག་པོ་དེ་དག་ཏུ་དགེ་འདུན་
འཁོར་ལོའི་དབྱེན་ཞེས་བྱ་བ་མི་འབྱུང་ངོ་། །ལས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལའང་དབྱེན་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་
ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་དག་གིས་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་གངས་ངེས་ནི།

པན་འདོགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཞིང་། །

སྤངས་དང་མེད་པར་བྱས་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ས་དང་མ་ནི། རང་ཉིད་ལ་ཐར་པ་དང་མཐུན་
པའི་ལུས་བསྐྱེད་པའི་ཕན་འདོགས་པའི་ཞིང་མེད་པར་བྱས་པ་སྟེ་བསད་པ་
དང་། དག་བཅོམ་པ་བསད་པ་ནི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཞིང་བསམ་པའི་སྟོན་སྲངས་
པ་དང་སྦྱོར་བས་མེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་མཆོམས་མེད་པའི་ལས་སུ་
འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་མཆོམས་མེད་གཞན་གྱི་གཞི་ངོས་བབྱང་བ་ནི།

མཆོན་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་ཁྱང་འགྱུར། །

གང་གི་སྒྲ་མཆོན་ལས་བྱང་མ། ༡༠༩

སངས་རྒྱས་བརྟེན་པར་སེམས་ལ་མིན། །

བསྟན་འོག་དག་བཅོམ་པ་ལ་མིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བ་མ་མཆོན་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་ཁྱང་བསད་ན་མཆོམས་མེད་
གྱི་ལས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་རང་ལ་ལུས་བྱུང་པར་ཅན་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་
བྱས་ཟིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བྱད་མེད་གཞན་ལས་རྒྱར་རྒྱར་པོ་ཟག་
ནས་གཞན་གྱི་མངལ་དུ་སྒྱག་ནས་དེ་ཡི་མ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་
སེམས་ཅན་དེ་དང་པོ་གང་གི་སྒྲ་མཆོན་ལས་བྱང་བར་གྱུར་པ་དེ་ནི་དེའི་མ་
ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་བཅོམ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་དག་བཅོམ་པ་བསད་
ན་མཆོམས་མེད་དུ་གྱུར་ཏེ། དེ་བསད་དོ་སྟམ་པའི་ངས་པར་བབྱང་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ས་ཡང་ཡིན་ལ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་ཡིན་པ་དང་། མ་ཡང་

ཡིན་ལ་དགྲ་བཅོམ་མ་ཡང་ཡིན་པ་ཞིག་བསད་ན། དགྲ་བཅོམ་པ་གསོད་པའི་
མཆམས་མེད་ཏུ་འགྱུར་རོ། ། ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་
ཁྲག་བྱང་བས་གདོན་མི་ཟ་བ་མཆམས་མེད་པར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་
སངས་རྒྱས་བསྐྱོངས་པར་སེམས་པ་ལ་ནི་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱས་བརྟེན་པར་
སེམས་པ་ལ་ནི་མིན་ཏེ་སྟོག་གཅོད་འདོད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཡང་དང་པོ་
སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་དགྲ་བཅོམ་པ་མིན་པ་ཞིག་རང་གིས་མཆོན་ལ་སོགས་པ་
བསྟུན་ཟིན་པའི་འོག་ཏུ་དགྲ་བཅོམ་པར་འགྱུར་བ་ལ་འང་མཆམས་མེད་ཏུ་
འགྱུར་བ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེའི་ལས་འབྲས་ལ་གཉིས་ཏེ། འབྲས་བུ་ཐོབ་མི་ཐོབ་ཀྱི་
བྱད་པར། ལས་ལྷི་ཡང་གི་བྱད་པར་རོ། ། དང་པོ་ནི།

མཆམས་མེད་སྦྱོར་བ་བྱས་པ་ལ། །

འདོད་ཆགས་བྲལ་འབྲས་མི་སྲིད་དོ། ། ༡༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ཟག་གང་ཞིག་གིས་མཆམས་མེད་པའི་སྦྱོར་བའི་ལས་
བྱས་ཟིན་པ་ལ་དེ་མ་སྤང་པར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དགེ་སྦྱོར་གི་
འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་དེ་ནི་མི་སྲིད་དོ། ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་བསམ་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་
བའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཆམས་མེད་དངོས་བྱས་པ་ལ་ནི་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་
སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཡང་མཆམས་མེད་པའི་ལས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

ནང་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་ཆེན་པོ་དེ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།

དགེ་འདུན་དབྱེ་ཕྱིར་རྩོད་སྤྲོད་པ།

ཁ་ན་མ་ཐོ་རབ་ཆེར་འདོད།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གང་ཟག་གང་ཞིག་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་ཤེས་
བཞིན་དུ། དགེ་འདུན་མཐུན་པ་དབྱེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྩོད་དུ་སྤྲོད་པ། དེ་
ནི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ་རབ་ཏུ་ཆེ་བ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། ཅིའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
དང་། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐོ་རིས་དང་བྱང་གྲོལ་གྱི་བར་དུ་གཙོད་
པ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱེན་ངི་སྲིད་དུ་སྤྲོད་པ་རྩལ་གྱི་བར་
དུ། འཛིག་རྟེན་ན་ངེས་པར་འཇུག་པ་དང་། འབྲས་བྱ་ཐོབ་པ་དང་། འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་རྣམས་གཏན་ནས་མེད་པར་གྱུར་ཏེ།
དེའི་གོགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཞིང་། བསམ་གཏན་པ་དང་། གྲོག་པ་པ་དང་། ཁ་
འདོན་དང་། སེམས་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱང་ལམ་དུ་མི་འཇུག་ཅིང་། ལྟ་དང་། ལྟ་
དང་། མིར་བཅས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས། སེམས་ནི་འཇུག་པ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་
བ་དང་། རང་དབང་མེད་པ་དང་། དུན་པ་ཉམས་པར་གྱུར་ལ། དེའི་ལས་ཀྱི་
རྣམ་པར་སྤྲོད་པའང་མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་སྦྱི་བར་འགྱུར་
བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྗེས་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་
ཁྲག་འབྱིན་པ། དེ་ཉེས་པ་ཆེ་བ་དང་། དེ་ནས་དགྲ་བཅོམ་པ་གསོད་པ་དེ་

ཉེས་པ་ཆེ་བ། དེ་ནས་མ་གསོད་པ་དང་། དེ་ནས་པ་གསོད་པ་རྣམས་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་ཡང་ངོ་གསུངས།

གསུམ་པ་ལས་འབྲས་ཀྱི་ཞར་བྱང་ནི། འོ་ན་ལེགས་པར་སྦྱད་པ་
རྣམས་ལས་འབྲས་བྱ་རབ་དུ་ཆེ་བ་དེ་གང་ཞེ་ན།

འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་བ་ལ། །

སྲིད་ཆེད་སེམས་པ་འབྲས་རབ་ཆེ། ༡༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ལས་
སྲིད་པའི་ཆེ་མོད་སེམས་པའི་དགེ་བ་དེ་འབྲས་བྱ་རབ་དུ་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་ནི་བསྐྱལ་པ་བརྒྱད་ཁྲིའི་བར་དུ་སྦྱག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་
རབ་དུ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་
པ་ཡིན་ཀྱི་བྲལ་འབྲས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་ན། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་ལམ་རྩོ་
རྩོ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཇིན་དེ་ཉིད་ཆེ་བ་སྟེ། དེས་ཁམས་གསུམ་ན་སྦྱོད་པའི་
ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

ཉེ་བ་ལྗེའི་ངོ་བོ་དང་ཞར་ལ་ལས་གསུམ་ཀྱི་གེགས་སུ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་དེ་དང་ཉེ་བར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉེ་བ་ལྗེའི་ངོ་བོ་
དང་། ཞར་ལ་ལས་གསུམ་ཀྱི་གེགས་སུ་བསྟན་པ་དང་། དུལ་ཀྱི་བྱད་པར་ངེས་
གནས་བྱེ་བྲག་དུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མ་དག་བཅོམ་མ་སྟན་བྱས་དང་། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངེས་གནས་དང་། །

སྒོ་བ་པ་གསོད་དང་དགེ་འདུན་གྱི། །

འདུ་བའི་སྒོ་ནི་འཕྲོག་པ་དག ༥༠༦

མཚམས་མེད་པ་དང་ཆ་འདྲ་སྟེ། །

ལྷ་པ་མཆོད་རྟེན་འཛིག་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཚམས་མེད་པའི་ལས་དེ་དག་ལས། མི་ཚངས་པ་སྟོད་པའི་
སྒོ་ནས་མ་ཡང་ཡིན་ལ་དག་བཅོམ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་སྟན་འབྱེན་པར་བྱས་པ་
དེ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངེས་གནས་གསོད་པ་དང་། འཕགས་པ་སྒོ་བ་
པའི་གང་ཟག་བདུན་པོ་གང་ཡང་རྩང་བ་གསོད་པ་དང་ནི། དགེ་འདུན་གྱི་
ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྒོ་དེ་འཆོ་བ་འཕྲོག་པ་དག་རིམ་པ་ལྟར་དུ་མཚམས་མེད་
པ་མ་བསད་པ་དང་། ས་བསད་པ་དང་། དག་བཅོམ་པ་བསད་པ་དང་། དགེ་
འདུན་གྱི་དབྱེན་བྱས་པ་དག་དང་ཆ་འདྲ་བར་འགྱུར་པ་སྟེ། དེ་ནམས་ཀྱང་
དཔུལ་བ་མནར་མེད་དུ་སྟེ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། ལྷ་པ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྒྱུ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱེན་པ་དང་འདྲ་བ་ནི་མཆོད་
རྟེན་སོགས་སྒྱུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་འཛིག་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ནི།

བཟོད་དང་བྱིར་མི་འོང་དག་བཅོམ། །

འཛོལ་པ་ལས་གཤམ་གྱིན་ཏུ་བྱེད། ༡༡༧

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ལས་རྣམ་པར་སྒྲིན་ངེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལས་
གཞན་ཡང་། ཏུས་གསུམ་པོ་དག་ཏུ་གྱིན་ཏུ་གཤམ་བྱེད་དེ། སྒྲིར་ལམ་ཅེ་མོ་
ལས་བཟོད་པ་འཛོལ་པའི་སྐབས་དང་། འདོད་ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་ཏེ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་འཛོལ་པའི་སྐབས་དང་། ཁམས་གསུམ་ལ་ཆགས་པ་
བྲལ་ཏེ་དག་བཅོམ་པ་འཛོལ་པ་དེ་རྣམས་ལ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་ངེས་པའི་
ངན་སོང་བའི་ལས་ཀྱིས་གཤམ་བྱེད་པ་དང་། འདོད་པ་ན་སྒྱུད་པའི་ལས་
ཀྱིས་གཤམ་བྱེད་པ་དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྒྱུད་པའི་ལས་
རྣམས་ཀྱིས་གཤམ་གྱིན་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་ཞིག་ཡུལ་འདོར་བར་བྱེད་
པ་ལ་བྱ་ལོན་པ་དག་སྤང་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །

བྱེ་བྲག་ཏུ་ངེས་གནས་སྒྱིའི་རྣམ་གཞག

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ངེས་གནས་སྒྱི་ཡི་རྣམ་གཞག བྱེ་བྲག་
སྟོན་པས་སྟོན་རི་ལྟར་མཛོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདྲི་སྟེ་བསྟན་པ་
དང་། དེ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གང་ནས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཡིན། །

གང་ནས་མཚན་གྱི་ལས་བྱེད་པ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཏུས་ཚོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་གང་ནས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་

དཔའ་ངེས་གནས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེ་ན། གང་པན་ཆད་ནས་ཏེ་སྦྱིས་བྱ་
ཆེན་པོའི་མཆན་བཟང་པོ་སྤུས་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་ནམ་པར་སྤྲིན་པ་ཅན་གྱི་རྒྱ་
ལས་བྱེད་པར་བཅུ་པ་འཕམ། ཆོགས་གསོག་པར་བྱེད་པ་དུས་དེ་ཡི་ཆེ་སྟེ་མ་
འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་པ་ལ་བསྐྱལ་པ་བརྒྱུ་ལུས་པ་ལྟ་བུ། དེའི་སྐབས་ན་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ངེས་གནས་ཞེས་བྱ་བ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཇི་ཙམ་ན་ཡོན་ཏན་གང་དང་ལྗན། མཆན་
ནམ་པར་སྤྲིན་པའི་ཚུལ། མཆན་གྱི་རྒྱལོ། །དང་པོ་ནི།

བདེ་འགོ་རིགས་མཐོར་སྐྱེ་དབང་ཆང་། །

ཕོར་འགྱུར་ཆེ་རབས་བྲན་མི་ལྟོག །༡༠༥

ཅེས་གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་ངེས་གནས་སུ་གྱུར་པའི་དུས་
དེ་པན་ཆད། དུས་ཉག་ཏུ་ཡང་བདེ་འགོ་ལྟ་དང་མི་ནམས་གྱི་ནང་དུ་སྐྱེ་བ་
དང་གཅིག དེ་ནས་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེའི་རིགས་ལྟ་བུ་རིགས་མཐོ་བ་
ཉིད་དུ་སྐྱེ་བ་དང་གཉིས། དབང་པོ་ཆང་བ་དང་གསུམ། ཕོར་འགྱུར་བ་དང་
བཞི། དེ་ནས་སྐྱེ་བ་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཆེ་རབས་བྲན་པར་འགྱུར་བ་
དང་ལྗ། དེ་ནས་མངོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་བྱིར་མི་ལྟོག་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་ནམ་པ་དུག་དང་ལྗན་པའོ། །དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་
ན་ཟང་ཟེང་གིས་མ་ཉོས་པའི་བྲན་གཡོག་ཅེས་བྱ་བར་བརྗོད་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་དག་ནི་

འབྱོར་པའི་མཆོག་ཁྱད་པར་ཅན་ཐམས་ཅད་བརྟེན་ཀྱང་། ཐུགས་རྗེས་གཞན་
གྱི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། བདག་རང་ཉིད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱང་
དུ་བྱི་དང་འདྲ་བར་ང་རྒྱལ་མེད་པར་གནས་ཏེ། ངལ་བ་དང་མནག་པའི་ལས་
ཐམས་ཅད་གཞན་དོན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་ནི་འཛམ་གླིང་པོ་གྱུར་ཉིད། །

མངོན་སུམ་སངས་རྒྱས་ལ་སེམས་པ། །

བསམས་པ་ལས་བྱང་བསྐལ་པ་བརྒྱ། །

ལུས་པ་དག་དུ་འཕེན་པར་བྱེད། །༡༠༩

ཅས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་མཚན་ནམ་པར་སྤིན་པ་ཅན་གྱི་ལས་སུ་སྐྱེས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ལས་གསོག་པའི་ཁྱད་པར་འཛམ་བུ་གླིང་པ་སྟོ་རྩོ་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། སྐྱེས་པ་པོར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་ཁྱད་པར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་
མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པ་དང་། རོ་བོའི་ཁྱད་པར་སངས་རྒྱས་ལ་དམིགས་པའི་
སེམས་པ་དགེ་བ་ཡིན་པ་དང་། དེ་ཡང་བསམས་པ་ལས་བྱང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་
པས། དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྐལ་པ་བརྒྱ་ལུས་པ་དག་དུ་དེའི་ཆོ་ན་འཕེན་པར་
བྱེད་ཀྱི། དེ་ལས་མང་པོ་ལུས་པའི་ཆོ་ན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ལས་དེ་
ཡང་བསམ་པ་ལས་བྱང་བ་ཡིན་ཀྱི། ཐོས་པ་ལས་བྱང་བ་མ་ཡིན་ལ། བསྟོམ་
པ་ལས་བྱང་བ་ཡང་ཟག་མེད་ནི་དེ་སྟོན་མ་ཐོབ་ཅིང་། ཟག་བཅས་ནི་མཚན་

བཟང་པོ་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤུག་ཐུབ་པས་ནི་
བཅོན་འབྲས་བྱས་པས་བསྐལ་པ་དགུ་ཡི་ཚོགས་རྒྱུ་ཤི། བསྐལ་པ་དགུ་ཅུ་
ཅ་གཅིག་ལུས་པའི་ཆེན་མཆན་བཟང་པོ་སྐྱབ་པའི་ལས་བསྟན་པ་ཡིན་
པས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི།

རེ་རེའང་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལས་སྟེ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཆན་བཟང་པོ་དེ་དག་རེ་རེའང་བསོད་ནམས་བརྒྱ་བརྒྱ་
ལས་སྟེ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་བསོད་ནམས་རེ་རེ་ཆད་ནི་ངི་ཙམ་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་
རེ། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་ངེས་གནས་མ་གཏོགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ལོངས་སྟོང་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ངི་སྟེད་པ་བྱང་བ་དེ་ཙམ་ཀྱི་བསོད་ནམས་སོ་
ཞེས་ཟེར་རོ། །ཀའན་དག་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་ཀྱི་ལས་
ཀྱི་དབང་གི་སྒོ་ནས་སྟོང་གསུམ་འདིག་ཏེན་ཀྱི་ཁམས་ཆགས་པ་ངི་སྟེད་པ་
དེ་ཙམ་ཀྱི་བསོད་ནམས་བརྒྱ་རེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་བཟང་རེ་རེ་བསྐྱབ་
བོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འགའ་ཞིག་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་བཟང་སྐྱབ་པའི་བསོད་
ནམས་དེ་ཡི་ཆད་ནི། སངས་རྒྱས་ཁོ་ནས་མཁྱེན་པར་བྱ་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

སྟོན་པས་སྟོན་ངི་ལྟར་མཛད་པ།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་སྟོན་ངི་ལྟར་མཛད་

པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། གངས་མེད་གང་གི་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་གང་བྱང་
ཚུལ། པར་ཕྱིན་གང་དུས་གང་ལ་རྫོགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་
བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་གྱུར་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཇི་སྟེད་ཅིག་ལ་བསྟེན་བཀྲར་
བྱས་ཤི་ན།

ནམ་གཟིགས་མར་མེ་རིན་ཆེན་གཙུག་

གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་བྱང་། །

དང་པོ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཡིན། ༡༡༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དེ་སྟོན་ཡངས་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་རྫ་
མཁན་གྱི་བྱེད་ཡངས་པའི་འོད་ཅེས་བྱ་བར་གྱུར་པའི་ཆེ་དེ་བཞིན་གསེགས་
པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ཏེ། དེ་ཉིད་སྟུན་གྱིས་བེན་པར་
གྱུར་པ་ལ། བྱེད་དེས་ཆུ་འཇམ་པོས་སྐྱུ་ཁྱུས་གསོལ་ཏེ། མར་དང་ཏིལ་མར་
གྱིས་བྱགས་ནས། བྱ་རམ་གྱི་ཆུ་ཡི་བརྟུང་བ་དྲངས་པས་བསྐྱངས་ལས་གྲོལ་
ཞིང་། དེ་ནས་བྱེད་དེ་དད་པ་བསྐྱེད་དེ་བདག་ཀྱང་མ་འོངས་པ་ན་རབ་རྒྱ་
སྐྱོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡི་བསོད་ནམས་གྱིས་ཤུག་ཏེ་རིགས་སུ་སྐྱེས་ནས་ཡོན་
ཏན་དང་རིགས་དང་རུས་བྱེད་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཅིག་
ཅེས་སྟོན་ལམ་བཟབ་པོ། །དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་བསྐླལ་པ་གངས་མེད་པ་དང་པོ་
ལ། སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀྲར་བའི་ཐ་མ་ལ་རིན་ཆེན་
གཙུག་ཏོར་ཅན་བྱོན་པ་དང་། བསྐླལ་པ་གངས་མེད་པ་གཉིས་པ་ལ་སངས་

རྒྱས་བདུན་ཁྲི་བྱུག་སྟོང་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བའི་ཐ་མར་སངས་རྒྱས་མར་མེ་
མཛད་བྱོན་པ་དང་། གསུམ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བདུན་ཁྲི་བདུན་སྟོང་ལ་བསྟེན་
བཀྱར་བའི་ཐ་མ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་གཟིགས་ཞེས་བྱ་བ་བྱོན་པ་སྟེ། དེ་
ལྟར་ན་རྣམ་གཟིགས་དང་། མར་མེ་མཛད་དང་། རིན་ཆེན་གཙུག་ཏྲར་ཅན་
རྣམས་བསྟོན་པའི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མ་ལ་བྱུང་
ཞིང་། གངས་མེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དང་པོ་ལ་ནི། སྟོན་གྱི་སངས་རྒྱས་
ཤུག་ཐུབ་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཀུན་ལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་རྗེ་ཡིས།

སྦྱིན་པར་བྱེད་པས་སྦྱིན་པ་རྫོགས།

ཆགས་བཅས་ཡན་ལག་བཅད་ཀྱང་ནི།

མི་འབྲུགས་བཅོད་དང་ཚུལ་བླིམས་ཀྱི། ༥༡༡

སྐར་རྒྱལ་བསྟོད་པས་བཙོན་འབྲས་ཀྱི།

དེ་མ་ཐག་ལ་ཉིང་འཛིན་སྟོའི།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གནས་སྐབས་གང་དུ་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བྱུག་
རྫོགས་པའི་ཚུལ་ཡང་། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་རང་གི་མིག་དང་རྐང་གི་བར་
ཐམས་ཅད་གནས་སྐབས་མདོན་པར་མཐོ་བའི་བྱེད་པར་ལ་མི་རེ་བར། སྟུག་
བསུལ་ལས་སྟོལ་འདོད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་ཡིས་སྦྱིན་པར་བྱེད་པས་ནི་སྦྱིན་པའི་པ་

རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་
མ་བུལ་བཞིན་དུ་སྟེ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་བཞིན་དུ་རང་གི་ཡན་ལག་
བཅད་ཀྱང་ནི་རྩང་ཟད་ཅམ་ཞིག་སེམས་ཁོང་ནས་མི་འཁྲུགས་པ་དེ་ཡི་ཆེ་
ན། བཟོད་པའི་སར་བྱིན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དག་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པ་སྟེ་དྲང་སྟོང་བཟོད་པར་སྤྲོ་བའི་སྦྱིས་པའི་རབས་བཞིན་ནོ། །བྲམ་
ཟེ་བྱེད་ཀྱང་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐར་རྒྱལ་ལ་ཞག་བདུན་གྱི་བར་
དུ་རྒྱང་པ་ཡ་གཅིག་གིས་འགྲེངས་ཏེ་བསྟོད་པ་བརྟོད་པས་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་
ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། བསྐལ་པ་དགུ་ཡི་ཡང་ཆོགས་
བསྐྱམས་སོ། །བྱང་ཚུབ་པའི་སྟོན་གྱི་དེ་མ་ཐག་ལ་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
གྱི་ཆེ་བསམ་གཏན་གྱི་སར་བྱིན་དང་ནི། སྟོའི་སྟེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ས་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

རྟེན་བྱ་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་གསུམ།

གཉིས་པ་རྟེན་བྱ་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐུན་མོང་
གི་ངས་ཆོག་སོ་སོའི་རང་བཞིན། ཆོས་སྦྱིན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། མདོ་ལས་སྦྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བསྐྱོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་
ནམས་བྱ་བའི་གཞི་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དེ་ཅི་ཞིག་ཅེ་ན།

གསུམ་པོ་བསོད་ནམས་བྱ་བ་དང་། །

དེའི་གཞི་དཔེར་ན་ལས་ལམ་བཞིན། ༡༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཅི་རིགས་པར་འབྲས་བུ་ཡིད་
དུ་འོང་བ་སྦྱིན་པས་ན་བསོད་ནམས་དང་། ལས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་བྱ་བ་
དང་། ཀུན་སྒྲོང་གི་སེམས་པ་འཇུག་པ་དེ་ཡི་གཞི་ཡང་ཡིན་པས་ཏེ། དཔེར་
ན་ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་ལས་ཀྱི་ལམ་ཞེས་བཞེད་པ་བཞིན་
ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྦྱིན་བྱང་བཤད། གཞན་གཉིས་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྦྱིན་པའི་ངོ་བོ། སྦྱིན་པའི་དབྱེ་བ། བྱང་པར་
སོ། །དང་པོ་ནི།

གང་གིས་སྦྱིན་བྱེད་དེ་སྦྱིན་པ། །

མཆོད་དང་ཕན་གདགས་འདོད་པ་ཡིས། །

ལུས་དང་ངག་ལས་སྒྲོང་དང་བཅས། །

དེ་འབྲས་ལོངས་སྟོང་ཆེན་པོ་ཅན། ༡༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དེ་ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱི་འདིར་སྦྱེས་བུ་
གང་གིས་བསམ་པ་དགེ་བས་དངོས་པོ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་སྦྱིན་པ་ཡིན་
ལ། འདིགས་པ་དང་ལན་ལ་རེ་བ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱིན་པ་
ལས་བྱང་པར་དུ་བྱ་བའི་བྱིར། ཀུན་སྒྲོང་ཡུལ་བཟང་པོ་དེ་དག་ལ་མཆོད་
པ་དང་། རང་ལས་མཉམ་པ་དང་དམན་པ་ལ་ཕན་གདགས་པར་འདོད་པ་

ཡིས། ལྷས་དང་དག་གི་ལས་ཀྱན་ནས་སྤོང་བ་སེམས་པ་མཚུངས་ལྷན་དང་
བཅས་པ་སྟེ། དེ་འབྲས་བུ་ལོངས་སྟོང་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བདག་གཞན་དོན་ཕྱིར་གཉིས་དོན་ཕྱིར། །

གཉིས་ཀའི་དོན་བྱ་མིན་ཕྱིར་སྦྱིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སོ་སོ་སྟེ་བོ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བས་མཚོད་
ཉེན་ལ་སྤུལ་ཏེ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་བདག་རང་ཉིད་ཀྱི་དོན་བྱ་ཡིན་པ་
དང་། འཕགས་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་མཐོང་ཆོས་སྟོང་འགྱུར་མ་
གཏོགས་པ། སེམས་ཅན་གཞན་ལ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་གཞན་ཀྱི་དོན་ཀྱི་ཕྱིར་
ཡིན་པ་དང་། འཕགས་པ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བའམ་སོ་སྟེས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བས་སེམས་ཅན་གཞན་དག་ལ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ། བདག་
གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཡིན་པ་དང་། ཡང་དགྲ་བཅོམ་པས་
མཚོད་ཉེན་ལ་སྤུལ་བ་དེ་ནི་བདག་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེ་བཀྱར་སྟེ་དང་བྱས་པ་བཟོ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་སྦྱིན་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ཡི་བྱད་པར་སྦྱིན་བདག་དང་། །

དངོས་དང་ཞིང་གི་བྱད་པར་ལས། །༡༡༤

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱོན་པ་དེ་ཡི་བྱང་པར་སྦྱོན་བདག་གི་བྱང་པར་དང་
ནི། དངོས་པོའི་བྱང་པར་དང་། ཞིང་གི་བྱང་པར་ཏེ་ནམ་པ་གསུམ་ལས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་འདི་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱང་པར་དངོས་
དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྦྱོན་བདག་གི་བྱང་པར་
དང་། དངོས་པོའི་བྱང་པར། ཞིང་གི་བྱང་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

སྦྱོན་བདག་བྱང་འཕགས་དད་སོགས་ཀྱིས། །

གྲས་ལ་སོགས་པས་སྦྱོན་པར་བྱེད། །

དེ་ཕྱིར་བཀུར་སྟེ་རྒྱ་ཆེན་དང་། །

དུས་དང་བར་ཆད་མེད་པར་རྟེན། །༡༡༥

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱོན་བདག་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་དད་པ་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་། གཏོང་བ་དང་། ཐོས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྩ་ཆ་ཤེས་པ་དང་། ཁྲེལ་
ཡོད་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཆེ་བ་སྟེ་འཕགས་པའི་འོར་བ་དུན་དང་། འདོད་པ་
རྒྱུ་བ་དེ་ནམས་ཀྱིས་སྦྱོན་པའི་ཚུལ། བཤོ་ལས།

“དགེ་སློང་དག་སྦྱོས་བྱ་དམ་པའི་སྦྱོན་པ་ནི་ནམ་པ་ལྷ་

སྟེ། ལྷ་གང་ཞེ་ན། དད་པས་སྦྱོན་པར་བྱེད་པ་དང་། གྲས་པར་

བྱེད་དེ་སྦྱོན་པ་དང་། རང་གི་ལག་ནས་སྦྱོན་པ་དང་། དུས་

སྟེ་སྦྱོན་པ་དང་། གཞན་ལ་མི་གཞོད་པ་སྦྱོན་པར་བྱེད་དོ། །”

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་གྲས་པ་དང་། རང་གི་ལག་ནས་དང་། དུས་སྟེ་

དང་། གཞན་ལ་མི་གཞོད་པར་ལ་སོགས་པ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པས་འབྲས་བུ་
ནི་སྦྱི་བ་བྱི་མ་རྣམས་སུ་རང་ལ་འཁོར་གྱིས་བཀྱར་སྟེ་དང་། ལོངས་སྦྱོད་རྒྱ་
ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་དང་། ལོངས་སྦྱོད་དུས་ལས་མི་ཡོལ་བ་དང་། ལོངས་སྦྱོད་
མི་ལ་སོགས་པའི་བར་ཆད་མེད་པ་དང་། དེ་ལྟར་དུ་ཡང་དག་པར་སློ་དང་
མཐུན་པ་རྟེན་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

ཁ་དོག་ལ་སོགས་ཕུན་སུམ་དངོས། །

དེ་ལས་གཟུགས་བཟང་གྲགས་ལྡན་དང་། །

དགའ་དང་ཤིན་ཏུ་གཞོན་ཤ་དང་། །

དུས་སུ་རེག་ན་བདེ་ལུས་འཇུར། །༡༡༤

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དངོས་པོ་གང་ཞིག་སྦྱིན་པར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཁ་དོག་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པ་དང་། ཇི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ། རོ་ལ་སོགས་པ་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པའི་
དངོས་པོ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པས་དེ་རྣམས་ལས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྦྱི་བ་ཆེ་རབས་
གཞན་དུ་རང་ཉིད་ལ་གཟུགས་བཟང་བ་དང་། སྟན་པའི་གྲགས་པས་ཕྱོགས་
སུ་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། སེམས་དགའ་བར་འཇུར་བ་དང་། ལུས་ཤིན་ཏུ་
གཞོན་ཤ་ཅན་དུ་འཇུར་བ་དང་། བྱད་མེད་རིན་པོ་ཆེ་བཞིན་དུ་དུས་སུ་རེག་
ན་བདེ་བའི་ལུས་སུ་འཇུར་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ནོ། །གསུམ་པ་
ཞིང་གི་བྱད་པར་འདི་ལ་གསུམ་སྟེ། སྦྱིར་བསྟན་པ་དང་། སྦྱིན་པའི་མཆོག་

བཤད་པ། ཞིང་གི་བྱེ་བྲག་གོ། །

དང་པོ་ནི།

འགྲོ་དང་སྟུག་བསྐྱེད་པ་མཉམ་འདྲེན་དང་། །

ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱིས་ཞིང་བྱུང་འཕགས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཞིང་གི་བྱུང་པར་ལ་འགྲོ་བ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་དུང་
འགྲོ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཉན་པ་ལ་སོགས་པ་སྟུག་
བསྐྱེད་ཅན་དང་། ས་དང་མ་ལ་སོགས་པ་མཉམ་འདྲེན་པའི་ཞིང་དང་། ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་ཞིང་རྣམས་བྱུང་པར་དུ་
འཕགས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

མཆོག་ནི་གྲོལ་བས་གྲོལ་བ་འཇ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས་བརྒྱད་པ། །༡༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱོན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་
ནི། ཁམས་གསུམ་ལས་གྲོལ་བ་སྟེ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དགྲ་
བཅོམ་པས་ཁམས་གསུམ་ལས་གྲོལ་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་གཞན་ལ་ཟང་བེང་
གི་སྦྱོན་པ་ཕྱལ་བའཇ། ཡང་ན་མ་གྲོལ་བས་མ་གྲོལ་བ་ལ་ཟང་བེང་གི་སྦྱོན་
པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་དུའཇ། བྱང་ཆུབ་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་སྦྱོན་པ་སྦྱོན་པའོ། །དེ་མ་གཏོགས་

པའི་ནང་ན་བརྒྱད་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །བརྒྱད་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། ཉེ་བ་ལ་སྦྱིན་
པ་དང་གཅིག་འཛིགས་པས་སྦྱིན་པ་དང་གཉིས། བདག་ལ་སྦྱིན་པས་སྦྱིན་པ་
དང་གསུམ། བདག་ལ་སྦྱིན་པར་འགྱུར་བས་སྦྱིན་པ་དང་བཞི། སྡོན་བདག་
གི་པ་དང་མིང་པོ་དག་གིས་སྦྱིན་པར་བྱས་པས་སྦྱིན་པ་དང་ལྔ། མཐོ་རིས་
ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དང་དུག་གས་པའི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དང་བདུན། སེམས་
ཀྱི་རྒྱན་རྩ་འབྲུལ་ཀྱི་དོན་དུ་སྦྱིན་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་ཡོ་བྱད་འཕགས་ལམ་
བརྒྱད་ཀྱི་དོན་དང་། རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་རྒྱུའམ་ཆོགས་ཀྱི་དོན་ཞི་གནས་དང་ལྷག་
མཐོང་གི་ཆེད་དང་། དོན་ཀྱི་མཆོག་དག་བཅོམ་པ་འཕྲོ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་
སྦྱིན་པ་རྣམས་ལས་ཐ་མ་དེ་ནི་སྦྱིན་པ་བརྒྱད་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི།

འཕགས་པ་མིན་ཡང་པ་མ་དང་། །

ནད་པ་དང་ནི་ཆོས་སྤྲུང་དང་། །

སྦྱེ་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ། །

ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན། ། ༡༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མདོ་ལས་འཕགས་པ་རྒྱན་ཞུགས་ཞུགས་པ་དང་། འབྲས་
གནས་ལ་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་པ་ལྟར། གཞལ་དུ་མེད་པ་དང་། ཆོས་
གཞལ་དུ་མེད་པ་གསུངས་མོད་ཀྱི། དེར་མ་ཟད་འཕགས་པ་མིན་ཡང་རང་གི་
པ་དང་མ་དང་། ལྷག་བསྐལ་གྱིས་ཉེན་པའི་མི་ནད་པ་དང་། ཆོས་སྤྲུང་བ་སྦྱེ། དེ་

ཡང་ཚས་སྒྲ་བ་དེ་ནི་སྒྲེ་དགུ་མ་རིག་པས་ལྗོངས་པ་ནམས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
མིག་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པ་རབ་རྒྱ་སྟོན་པར་བྱེད་
པ་དང་། ཚོས་ཀྱི་སྒྲུ་ཟག་པ་མེད་པར་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་བྱེད་པ་སོགས་
མདོར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དགེ་བའི་
བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །སྒྲེ་མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟེ་སྲིད་པ་
ཐ་མ་པ་ལ་སྒྲིན་པ་ལུལ་བ་དེ་ནམས་ཀྱི་སྒྲིན་པའི་སན་ཡོན་ཀྱི་གྲངས་ཆད་ནི་
གཞུལ་དུ་མེད་པ་ཡིན་པར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ལ་གསུམ་སྟེ། ལས་ལྷེ་ཡང་གི་
བྱང་པར། བསགས་མ་བསགས་ཀྱི་བྱང་པར། འོག་རྟོག་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ནི།

མཐུག་དང་ཞིང་དང་གཞི་དང་ནི། །

སྦྱོར་དང་སེམས་པ་བསམ་པ་སྟེ། །

དེ་དག་ཆུང་དང་ཆེ་བ་ལས། །

ལས་ཀྱང་ཆུང་དང་ཆེ་བ་ཉིད། །༡༡༧

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ལས་ནམས་ཀྱི་ལྷེ་བ་དང་ཡང་བ་ཉིད་ཤེས་པར་འདོད་
པས་མདོར་ན་རྒྱ་དུག་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལས་བྱ་བའི་མཐུག་རྒྱ་ཡི་རང་བ་བྱེད་
པ་དང་། དངོས་གཞིའི་རྗེས་སུ་རྒྱན་དུ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཞིང་གི་
བྱང་པར་དང་། ལས་ཀྱི་གཞི་དང་ནི། ལས་དེ་ཡི་ལྷས་དང་ངག་གི་སྦྱོར་བ་

དང་། རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་སེམས་པ་དང་། ཀུན་སྒྲོང་གི་བསམ་པ་སྟེ། དེ་
དག་ཐམས་ཅད་ཚུང་བ་དང་ཐམས་ཅད་ཆེ་བ་ལས། ལས་ཀྱང་ཚུང་བ་དང་
ཆེ་བ་ཉིད་དོ།

གཉིས་པ་ནི།

བསམས་བཞིན་པ་དང་རྫོགས་པ་དང་། །

མི་འགྲོད་གཉིན་པོ་མེད་པ་དང་། །

འཁོར་དང་ནམ་པར་སླིན་པ་ལས། །

བསགས་པའི་ལས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། །༡༣༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་བསགས་པའི་ལས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེ་
ན། ཆེད་དུ་བསམས་བཞིན་དུ་ལས་དེ་བྱེད་པ་དང་། ཇི་ཙམ་གྱིས་གནས་རིས་
དེ་དང་དེར་འགོ་བའི་ལས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། ལས་དེ་ལ་
བྱིས་མི་འགྲོད་པ་དང་། ལས་དེ་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་གཉིན་པོ་མེད་པ་དང་། ལས་དེ་
མི་དགེ་བ་ཡིན་པ་ལ་འཁོར་ཡང་མི་དགེ་བ་ཡིན་པ་སྟེ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ་
སོགས་དང་། ནམ་པར་སླིན་པ་འབྱེན་ངེས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་ནམ་པ་དུག་
ལས། ལས་དེ་བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་ལས་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལས་ལྡོག་པ་ནི་བྱས་
ལ་མ་བསགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་འཛོག་ལ། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་བའི་ལས་ལ་ཡང་
སྐྱར་བར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལེན་པ་མེད་ཀྱང་བསོད་ནམས་འབྱུང་

བ། ཞིང་ངན་ཡང་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཡོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མཆོད་རྟེན་ལ་བཏང་རྒྱ་བྱུང་བའི།

བསོད་ནམས་ལེན་མེད་བྱམས་སོགས་བཞིན།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པ་སྤུལ་ཏེ་སྦྱིན་པ་གཏང་བའི་རྒྱ་
ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་ནི། ཡུལ་མཆོད་རྟེན་གྱིས་སྦྱིན་པ་ལེན་པར་
བྱེད་པའམ་གཞན་ལ་སན་འདོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡོངས་སྤྱོད་པ་དེ་འདྲ་མེད་
ཀྱང་། བྱམས་པ་སོགས་ཏེ་བྱམས་པ་ཆད་མེད་སྤྱིང་རྗེ་ཆད་མེད་སོགས་
བསྐྱེམ་པར་བྱེད་པ་ལ་བསོད་ནམས་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡིན་
ལ། དེས་ན་སྦྱིན་བྱུང་གི་བསོད་ནམས་ལ་གཉིས་ཏེ། ཡོངས་སྤྱོད་པ་ལས་བྱུང་
བ་དང་། བཏང་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་ལས་མཆོད་རྟེན་ལ་སྤུལ་བ་སོགས་
ནི་བཏང་བའི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བའི་བསོད་ནམས་གཅིག་པོར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འཁྲུལ་བྱིར།

ངན་པའི་ཞིང་ལའང་འབྲས་ཡིད་འོང་། །༡༧

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་དགེ་བ་ལས་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱུང་བ་
ནི། མི་འཁྲུལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་དུད་འགོ་ལ་སོགས་པ་ངན་པའི་ཞིང་
ལའང་གཞན་ལ་སན་པའི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ན། སྦྱིན་པར་བྱས་པའི་ས་བོན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཁོ་ན་འབྱུང་

གི་གཞན་ངན་པ་ནི་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཁྲིམས་བྱུང་དང་སྒྲོམ་བྱུང་གི་ལས་གཞན་གཉིས་བསྟན་
པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སོ་སོའི་རང་བཞིན་དང་། གཉིས་ཀའི་འབྲས་བུ། མཚུངས་
པའི་བསོད་ནམས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། བསྒྲོམ་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མི་དགའི་གཟུགས། །

དེ་སྔོང་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་གཉིས་སོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་བཅས་པ་ཡང་། །

རྣམ་དག་ཡོན་ཏན་བཞི་ལྟར་ནོ། །༡༡༡

འཆལ་ཁྲིམས་དེའི་རྒྱས་འཕེན་མ་བྱུང་། །

དེ་གཉེན་པོ་དང་ཞི་ལ་བརྟེན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། སྟོན་གཙོད་པ་
ལ་སོགས་པ་མི་དགའི་རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་
སོ། །དེ་སྔོང་བར་བྱེད་པ་ནི་གཉེན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་པར་
རིག་བྱེད་དང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོམ་པ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །རང་བཞིན་
ཀྱིས་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མིན་ཀྱང་ཡང་དག་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་ནི་བཀའ་ཡིས་བཅས་པ་དུས་མ་ཡིན་པའི་ཟས་ལ་སོགས་པ་ཡང་སྤང་
དགོས་ཏེ། བསྐྱབ་པ་མཐོས་པས་དེ་དག་སྤུད་ན་འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་སུ་

འགྱུར་བས་སོ། །ཡང་ན་མ་པར་དག་པའི་ཚུལ་སྤྲོས་ནི་ཡོན་ཏན་བཞི་དང་
ལྷན་ལ་བསྒྲག་པ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །ཡོན་ཏན་བཞི་ནི། འཆལ་བའི་ཚུལ་
སྤྲོས་དང་། དེའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་ཉོན་གྱིས་འཕེན་ཏེ་སྒྲིན་མ་བྱུང་
བ་དང་། འཆལ་བའི་ཚུལ་སྤྲོས་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ལ་
བརྟེན་པ་དང་ནི། ཐར་པའི་ཆེད་དུ་སྤྱང་བས་ཞི་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་
བརྟེན་པའི་ཚུལ་སྤྲོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི།

མཉམ་པར་བཞག་པའི་དགེ་བ་ནི། །

བསྒྲོམ་པའོ་སེམས་ལ་བསྒྲོ་བྱུང་རོ། །༡༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱི་རང་བཞིན་ལ་སེམས་མཉམ་པར་བཞག་
པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བའི་ཆ་བ་ནི་བསྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའོ། །དེ་ཡང་ཉིལ་
ལ་ཉིལ་མར་དང་། མེ་ཏོག་གི་ངི་ལྟར་དུ་དེས་སེམས་ལ་དགེ་བའི་བག་ཆགས་
ཤིན་དུ་བསྒྲོ་ཞིང་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་བྱུང་རོ། །

གཉིས་པ་གཉིས་ཀའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ནི།

མཐོ་རིས་དོན་དུ་ཚུལ་སྤྲོས་དང་། །

འབྲལ་བའི་དོན་དུ་བསྒྲོམ་གཙོའི་བྱུང་། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རེ་ཞིག་སྒྲིན་པས་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་འགྱུར་རོ་ཞེས་
བཤད་ན། ཚུལ་སྤྲོས་དང་བསྒྲོམ་པས་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། མཐོ་རིས་འཐོབ་

པའི་དོན་དུ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པ་དང་ནི། ཉན་མོངས་པ་དང་འབྲལ་བའི་
དོན་དུ་ནི་བསྐྱེད་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་མཚུངས་པའི་བསོད་ནམས་ནི། ཡང་མདོ་ལས་མཚུངས་
པའི་བསོད་ནམས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཅི་ཞེ་ན།

བསྐྱེད་པར་མཐོ་རིས་དགའ་གནས་ཕྱིར།

བཞི་ཡི་ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་ཡིན། ༥༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསོད་ནམས་ཇི་ཅམ་གྱིས་ཆངས་པའི་འདུན་ན་འདོན་པ་
དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་བསྐྱེད་པར་ཐོབ་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་མཐོ་རིས་སུ་དགའ་
བར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་མཚུངས་པའི་བསོད་ནམས་ནི། སྔོན་
མ་བྱས་པའི་ས་ཕྱོགས་སུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་
བྱེད་པ་དང་གཅིག་ ཕྱོགས་བཞིའི་དགེ་འདུན་ལ་ཀུན་དགའ་ར་བ་དང་
གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་འབྲལ་བ་དང་གཉིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉན་
མོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་བྱེ་བ་དེ་ཚུར་རྒྱུམ་པར་བྱེད་པ་དང་གསུམ། བྱམས་པའི་
སེམས་འཁོན་མེད་པར་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་བཞི་སྟེ། དེ་བཞི་
ནི་ཆངས་པའི་བསོད་ནམས་ཡིན་ཞེས་འདོད་དོ།

ཆོས་སྦྱིན་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ནི།

ཆོས་སྤྱན་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་པས། །

མདོ་སོགས་ཡང་དག་ངེ་བཞིན་སྟོན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་སེམས་མིན་པས་
གདུལ་བྱ་མདོར་བསྟུས་པ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་བཞག་སླ་བ་
དང་། བཤད་སླ་བ་དང་། སློལ་བཟུང་སླ་བ་སོགས་པན་ཡོན་རྣམ་པ་བཅུ་ཡོད་
པར་གཟེགས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱི་སྟོན་ས་ཤུང་པོ་ཁམས་དང་སྦྱེ་
མཆེད་སོགས་བསྟན་པ་ནི། མདོའི་སྡེ་དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བར་དང་མཐའ་
ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་དེ་བསྟན་པ་ནི་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྡེ་དང་། ཡང་
ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་འབྱུང་བར་འཁྱུར་བ་སོགས་ལུང་དུ་
བསྟན་པའི་སྡེ་དང་། ཅ་བ་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་ནས་དུག་གི་བར་དུ་ཅི་རིགས་
པར་ཆོགས་སུ་བཅད་པའི་སྡེ་དང་། གང་ཟག་གི་མིང་དང་རིགས་སོགས་མ་
བརྗོད་པར་དམ་པའི་ཆོས་གནས་པའི་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་སྡེ་དང་། གང་ཟག་
གི་མིང་དང་རིགས་སོགས་བརྗོད་པ་སྤང་གཞིའི་སྡེ་དང་། དཔེ་དོན་གསལ་
བ་སོགས་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་སྡེ་དང་། སྟོན་བྱུང་གི་གཏམ་རྒྱུད་བཤད་པ་
དེ་ལྟ་བུར་བྱུང་བའི་སྡེ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱེས་པ་རབས་ཀྱི་སྡེ་
དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་སྡེ་སྟོན་དང་། སངས་རྒྱུ་
སོགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསྟན་པ་མདོ་དུ་བྱུང་བའི་
སྡེ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པའི་སྡེ་

སྟེ། དེ་ནམས་ཡང་དག་པར་ངི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པའོ། །དེ་ཡང་བསྐྱབ་
བདུས་ལས།

“ཆོས་ཀྱི་སྦྱོན་པ་ཟང་ཟེང་མེད། །བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་

རྒྱ་ཁྱུར་ཏེ།”

ཞེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་གང་ཟག་གང་དག་ཆོས་ལོག་པར་བཤད་པའམ། སེམས་
ཉོན་མོངས་ཅན་རྟེན་པ་དང་བཀྱར་སྟེ་དང་གྲགས་པ་འདོད་པས་ཆོས་འཆད་
པ་དེ་དག་ནི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །

ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་གསུམ།

གསུམ་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བ་གསུམ་བཤད་པ་ནི།

བསོད་ནམས་ལྷ་ངན་འདས་པ་དང་། །

ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དགེ་རྣམ་གསུམ། ༥༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབྲས་བུ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱུང་བ་ཅན་
བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་། ཆོགས་ལམ་དུ་ལྷང་འདས་སུ་བསྐྱེས་
པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པའི་རྒྱ་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
པ་དང་། སྦྱོར་ལམ་རྩོ་བར་སྦྱར་པ་ལ་སོགས་པ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་
མཐུན་པའི་དགེ་བ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །

ཞར་ལ་ཚས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཁག་ཅིག་བསྟན་པས་མཐུག་བསྟུ་བ།

རྩ་བའི་ས་བཅད་གསུམ་པ། ཞར་ལ་ཚས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཁག་གཅིག་
བསྟན་པས་མཐུག་བསྟུ་བ་ནི།

རིགས་པས་རབ་རྩ་བཅུག་པའི་ལས། །

རྣམ་གསུམ་ཀུན་སྒྲོང་བཅས་པ་ནི། །

ཡིག་འབྲུ་རྩ་¹དང་བབྲང་བཅས་པའི། །

སྟན་ངག་གྲངས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན། ༡༡༥

བསྐྱབས་ངན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བཅས། །

ཉོན་མོངས་ཅན་ཚས་ངི་མེད་དག། །

གྲ་ལོ་མ་འདུས་བྱས་དག་བསྟན་བྱ། །

ཐར་པ་སྤྲ་ན་མེད་པ་ཡིན། ༡༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཡིག་འབྲུ་དང་། རྩ་དང་། བབྲང་བ་
དང་། སྟན་ངག་དང་། གྲངས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཅི་ཞིག་ཞེ་
ན། དེ་ཡང་རིགས་པས་ཏེ་ཐབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རབ་རྩ་བཅུག་པའི་ལུས་
དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་ལས་རྣམ་པ་གསུམ། ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་མཚུངས་ལྡན་
དང་བཅས་པ་ནི། དེ་ཡང་ཀ་དང་ཁ་ལ་སོགས་པ་ཡི་གེའི་འབྲུ་འབྲི་ཞིང་། ལྟ་
ལ་སོགས་པའི་གཞུགས་སམ་རྩ་རྟོག་བསྟེ་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། དངོས་པོ་གཅིག་

1 བརྩ། ལྷང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་དཔེ་བསྟུར་མ།

དང་བརྩ་ལ་སོགས་པ་གྲངས་བཅུང་བ་དང་བཅས་པའི་ངག་གི་ལས་སྟན་
ངག་དང་ནི། བརྩ་བརྩ་ལ་བརྟ། བརྟ་བརྩ་ལ་སྟོང་། སྟོང་བརྩ་ལ་ཁྲི་ཞེས་པ་
ལྟ་བུ་གྲངས་བསྟོམས་ཏེ་འཛིན་པ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཏེ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ལོ། །

དེའི་ཞར་ལ་འོང་བ་ནི། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པས་བཀའ་པས་ན་
བསྐྱིབས་པ་ཞེས་པ་དང་ནི། ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱད་ཅིང་འཕགས་པས་བོར་
བས་ན་ངན་པ་ཞེས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འདུག་པས་
ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་བཅས་པ། དེ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་ཆོས་
ཟག་བཅས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་སོ། །དྲི་མ་མེད་པའི་དགེ་བ་ཞེས་པ་དང་
ནི། དག་པར་ལས་ཀྱང་མཐར་ཕྱིན་པས་ན་གྲུ་ལོ་མ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདུས་
བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་ཟག་པ་མེད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཏེ། དེ་དག་ནི་
བསྟེན་བྱ་ཞེས་བྱའོ། ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ནི་སླ་ན་ཡོད་པ་ཡིན་པ་ལ་ཐར་
པ་ནི་སླ་ན་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་མངོན་པའི་མངོན་གྱི་ཆོག་ལེན་ཀྱང་བྱས་པ་ལས། ལས་བསྟན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་བཞི་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

གནས་ལྔ་པ་སྤྲུལ་བསྟན་པ།

སྤང་བྱ་སྤྲུལ་གྱི་རང་བཞིན།

ལྔ་པ་སྤྲུལ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤང་བྱ་སྤྲུལ་གྱི་རང་བཞིན། སྤང་བྱ་གཉིན་པོའི་རང་བཞིན། སྤངས་པའི་འབྲས་བྱ་ཡོངས་ཤེས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཆོམས་སྦྱར་བའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན། སྤྲུལ་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །

མཆོམས་སྦྱར་བའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན།

དང་པོ་ནི།

སྤྱིད་པའི་རྩ་བ་སྤྲུལ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁོང་དུ་བསྟན་པའི་ལས་དེ་དག་ཀྱང་སྤྲུལ་གྱི་དབང་གིས་བསགས་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཡང་སྤྱིད་པའམ་ལས་ཀྱི་སྤྱིད་པའི་རྩ་བ་ནི་སྤྲུལ་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྲུལ་བ་དེ་ཁོང་ནས་ཁོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སྤྲུལ་གྱི་མིང་དུ་འདོགས་པའོ། །

སྤྲུལ་གྱི་ངོ་བོའི་དབྱེ་བ་དངོས།

གཉིས་པ་སྤ་རྒྱས་ཉིད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤ་རྒྱས་ཀྱི་
དབྱེ་བ། སྤ་རྒྱས་ཀྱི་སྟེ་ཚུལ། རྣམ་གྲངས་སོགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་
སྟེ། རོ་བོའི་དབྱེ་བ། རྣམ་པའི་དབྱེ་བ། སེམས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པའི་
དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབྱེ་བ་དངོས། སྤང་བྱ་གཉིས་ཀྱིས་ངེས་
པ། ལྟ་བ་དང་ང་རྒྱལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་
ཅ་བའི་སྒོ་ནས་བྱག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི།

བྱག་།

འདོད་ཆགས་དེ་བཞིན་ཁོང་ཁྱོད་དང་། །

ང་རྒྱལ་མ་རིག་ལྟ་བ་དང་། །

ཐེ་ཆོམ་ཡིན་ཏེ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤ་རྒྱས་དེ་དག་ཀྱང་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། བསྟུ་ན་བྱག་གོ།
ཁག་ཞེ་ན། ཡུལ་ལ་ཞེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་ལ་མི་
འདོད་པས་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་ཁོང་ཁྱོད་དང་། སེམས་ཁེངས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
ཀྱི་ང་རྒྱལ་དང་། མི་ཤེས་ཏེ་མོངས་པའི་མ་རིག་པ་དང་། དེ་དང་དེར་ལྟ་བ་
དང་། ཡིན་མིན་ཀྱི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ།

གཉིས་པ་ཆགས་པའི་དབྱེ་བས་བདུན་དུ་བཤད་པ་ནི།

དེ་བྱག་ཀྱང་། །

འདོད་ཆགས་དབྱེ་བས་བདུན་དུ་བཤད། །

ཁམས་གཉིས་ལས་སྦྱིས་སྲིད་འདོད་ཆགས། །

ཁ་ནི་ནང་དུ་བསྟན་ཕྱིར་དེར། །

ཐར་པའི་འདུ་ཤེས་བསྟོན་ཕྱིར་བཤད། །༡

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་ཆུས་དྲུག་པོ་དེ་དྲུག་ཀྱང་། འདོད་ཆགས་ལ་ནང་གསེས་གྱི་འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་གྱི་དབྱེ་བས་ནམ་པ་བདུན་དུ་ཡང་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་གཉིས་ལས་སྦྱིས་པའི་འདོད་ཆགས་དེ་ཉིད་ནི། འདོད་ཁམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཟེན་པས་ན་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་བརྗོད་པས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལ་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་བཤད་ཅེ་ན། སལ་ཆེར་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་ཁ་ནང་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁམས་གཉིས་པོ་དེར་ཐར་པ་ཡིན་ནོ་སྟམ་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་པས་དེ་བསྟོན་པའི་ཕྱིར་དུ་སྲིད་པའི་འདོད་ཆགས་ཞེས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ལྟ་བའི་དབྱེ་བས་བཅུ་དྲུག་པ་ནི།

ལྟ་བ་ལྟ་སྟེ་འཛིན་ཆོགས་དང་། །

ལོག་དང་མཐར་འཛིན་ལྟ་བ་དང་། །

ལྟ་བ་དང་ནི་ཚུལ་གྱིས་དང་། །

བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་དང་བཅུ། །༢

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་མངོན་པ་ལས་སྤྱི་ཆུས་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས་བཅུ་དྲུག་

ཡང་བྱེ་ཉེ། དེ་ཡང་ལྷ་བ་ལ་དབྱེ་བ་ན་ནང་གསེས་ཀྱི་ནམ་པ་ལྷ་ཉེ། འཛིག་
ཆོགས་ལ་ལྷ་བ་དང་ནི། ལོག་པར་ལྷ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་པར་ལྷ་བ་
དང་། ལྷ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ནི། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཁྱུགས་མཆོག་
ཏུ་འཛིན་པ་དང་ནམ་པ་བརྟའོ།

བཞི་པ་ཁམས་བཅས་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དགུ་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་བ་ནི།

དེ་དག་བརྒྱ་དང་བདུན་བདུན་བརྒྱད།

ལྷ་བ་གསུམ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ།

འདོད་ན་སྤྱག་བསྐལ་ལ་སོགས་པ།

མཐོང་བས་རིམ་བཞིན་སྒོང་བར་བྱེད། ༡༥

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྤ་རྒྱས་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་འདོད་ཁམས་ན་སུམ་ཅུ་ཙ་
བྱག་དང་། གཞུགས་ཁམས་ན་སུམ་ཅུ་ཙ་གཅིག་གཞུགས་མེད་ན་སུམ་ཅུ་
ཙ་གཅིག་རེ་ཡོད་པས་དགུ་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་དུ་ཡང་འགྱུར་བ་ཉེ། དེ་ཡང་དང་
པོ་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་མཐོང་སྒྲུང་ལ་སྤྱག་བསྐལ་མཐོང་སྒྲུང་ལ་ལྷ་བ་ལྷ་
དང་། ལྷ་མིན་ལྷ་དང་བཅས་ཏེ་ནམ་པ་བརྒྱ་དང་། ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྒྲུང་
ལ་ཡང་བདུན་དང་། འགོག་པ་མཐོང་སྒྲུང་ལ་བདུན་དང་། ལམ་མཐོང་སྒྲུང་
ལ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ཉེ། དེ་ཡང་ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྒྲུང་དང་འགོག་པ་མཐོང་
སྒྲུང་གཉིས་ལ། འཛིག་ལྷ་དང་། མཐར་ལྷ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་
ཁྱུགས་མཆོག་འཛིན་ཏེ་ལྷ་བ་ནམ་པ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་དང་། ལམ་

མཐོང་སྤང་ལ་འཛིག་ལྟ་དང་མཐར་ལྟ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་
ན་འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་བདེན་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་
བ་བཅུ་དང་། ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་
བྱ་བ་བདུན་དང་། འགོག་པའི་བདེན་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་བདུན་
དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་བརྒྱད་ཡོད་པས་དེ་དག་
ནི་བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་ཅམས་ཀྱི་རང་མཆན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱི་
སྟོན་ས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤོང་བར་བྱེད་དོ། །

བཞི་ནི་བསྟོམ་པས་སྤང་བྱ་ཡིན། །

ཁོང་ཁྲོ་མ་གཏོགས་དེ་དག་ཉིད། །

གཞུགས་ཁམས་གཞུགས་མེད་དེ་དང་འབྲ། །

དེ་ལྟར་དགུ་བཅུ་བརྒྱད་དུ་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྲོ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ང་རྒྱལ་
དང་རྣམ་པ་བཞི་ནི་བདེན་པ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བེན་པའི་ཆེས་སུ་
སྟོམ་པར་བྱེད་པས་སྟོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་འདོད་
ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་མཐོང་སྤང་ལ་སུམ་ཅུ་ཙུག་གཉིས་དང་། སྟོམ་སྤང་
ལ་བཞི་དང་བཅས་ཏེ་སུམ་ཅུ་ཙུག་ཡོད་ལ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ནི་ཞི་
གནས་ཀྱི་རྒྱད་བརྒྱན་པའི་ཕྱིར་ཁོང་ཁྲོ་མེད་པས་འདོད་ཁམས་ཀྱི་བདེན་
བཞི་མཐོང་སྤང་དང་། སྟོམ་སྤང་དང་བཅས་པའི་ཁོང་ཁྲོ་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་དེ་མ་

གཏོགས་པ་སྤྱ་རྒྱས་སུ་ཅ་ཅ་གཅིག་པོ་དེ་དག་ཉིད་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ལ། ཡང་གཟུགས་མེད་པ་
ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་བས་མཐོང་སྤང་དང་སྒྲོམ་སྤང་གི་སྤྱ་རྒྱས་ལ་
སུམ་ཅུ་ཅ་གཅིག་ཡོད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ན་སྤྱ་རྒྱས་དེ་དག་དགུ་བཅུ་ཅ་
བརྒྱད་དུ་ཡིན་པར་འདོད་དོ།

སྤང་བྱ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་པ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་སྤང་བྱ་གཉིས་ཀྱིས་ངེས་པར་བསྟན་པ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་མཐོང་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནི། གལ་ཏེ་མཐོང་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་
པ་དེ་དག་གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནས་སྤང་དགོས་སམ་ཞེ་ན། བྱད་པར་ཡོད་
དེ།

སྲིད་ཅེ་ལས་སྐྱེས་བཟོད་པ་ཡིས།

གཞོམ་བྱ་མཐོང་བས་སྤང་བྱ་ཉིད།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་ས་ལས་སྐྱེས་པའི་སྤྱ་རྒྱས་གང་དག་སྐྱུག་
བསྐྱེལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་སོགས་བཟོད་པ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིས་
གཞོམ་པར་བྱ་བ་དེ་དག་ནི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་སྤང་བར་
བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་སྤང་བྱ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་ནི།

ལྷག་སྦྱེས་མཐོང་དང་བསྟོམ་གཉིས་ཀྱིས།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྲིད་ཅེ་ལས་གཞན་པའི་ལྷག་མ་བརྒྱད་ལས་སྦྱེས་པའི་
མཐོང་སྤང་ཚས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྤྲུལ་
དེ་རྣམས་ནི་ཅི་རིགས་པར་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བས་
སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་དང་། སོ་སོ་སྦྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བསྟོམ་པས་སྤང་བར་
བྱ་བ་དག་ཡིན་པས་དེས་ན་མཐོང་སྟོམ་གཉིས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་པས་སོ།
གསུམ་པ་སྟོམ་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ནི།

བཟོད་པས་གཞོམ་མིན་སྟོམ་ཁོ་ནས། ༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ས་ཐམས་ཅད་ན་སྤྲུལ་གང་དག་བཟོད་པས་གཞོམ་པར་
བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་སྟོམ་སྤང་ཤེས་པས་གཞོམ་པར་བྱ་བ་དེ་དག་ནི། སྦྱེ་འཕགས་
གཉིས་ཀས་སྟོམ་པའི་ལམ་ཁོ་ནས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་མཐོང་
ལམ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། སྟོམ་ལམ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་
དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ།

ལྷ་བ་དང་ང་རྒྱལ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ལྷ་བ་དང་ང་རྒྱལ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལྷ་
བའི་དབྱེ་བ། ང་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་ཡང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལྷ་
བ་ལྷ་ཡི་ངོ་བོ་ནི།

བདག་དང་བདག་གི་རྟག་ཆད་དང་། །

མེད་དང་དམན་ལ་མཆོག་ལྟ་དང་། །

རྒྱ་མིན་ལམ་མིན་དེར་ལྟ་བུ། །

དེ་དག་ལྟ་བུ་ལྟ་ཡིན་ནོ། ༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྟ་བུ་ལྟ་པོ་དེ་དག་རང་གི་ངོ་བོ་རིམ་ལྔ་བྱ་ཞེན། སྤང་པོ་སྤང་
ཅིག་གིས་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་མི་རྟག་པ་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་ཉིད་ཏུ་
ལྟ་བུ་ནི་འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་དང་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་གཞི་དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་
རྟག་པ་དང་ཆད་པར་ལྟ་བུ་ནི་མཐར་འཇིག་པའི་ལྟ་བུ་དང་ནི། ཡང་བདེན་
པ་བཞི་ལ་དམིགས་ཏེ་དེ་མེད་པར་ལྟ་བུ་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བུ་དང་ནི། འཕགས་
པའི་གང་ཟག་ནམས་ཀྱིས་སྤང་པའི་ལྟ་བུ་དམན་པ་ལ་མཆོག་ཏུ་ལྟ་བའི་ལྟ་བུ་
ནི་ལྟ་བུ་མཆོག་ཏུ་འཇིག་པ་དང་ནི། དབང་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་འཇིག་ཉིན་གྱི་
རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱར་ལྟ་བུ་དང་ནི། མན་ངག་བསྟན་པ་སོགས་ལམ་མ་ཡིན་པ་
ལ་ལམ་དེར་ལྟ་བུ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཁྲུགས་མཆོག་ཏུ་འཇིག་པ་སྟེ་དེ་
དག་ནི་ལྟ་བུ་ནམ་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་མཆོག་འཇིག་གཉིས་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། གལ་ཏེ་
དབང་ཕྱག་སོགས་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་རྒྱར་ལྟ་བུ་དེ་ཉིད་ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཀྱན་འབྱུང་
མཐོང་སྤང་མ་ཡིན་ཞེན།

དབང་ཕྱག་སོགས་རྒྱར་མཐོན་ཞེན་པ། །

ཉག་བདག་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་པ་ཡིས།

རབ་ཏུ་འཇུག་པས་དེ་ཕྱིར་དེ།

སྒྲུག་བསྟན་ལ་མཐོང་བས་སྤང་བ་ཉིད། ༡

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དབང་ཕྱག་དང་སྦྲེ་དགའི་བདག་པོ་སྟེ་ཆངས་པ་སོགས་
འདིག་ཉེན་གྱི་བྱེད་པོ་འཇུག་མཛོན་པར་ཞེན་པ་ནི། སྒྲུག་བསྟན་ལ་མཐོང་
སྤང་ཡིན་ཏེ། དབང་ཕྱག་སོགས་དེ་དག་ལ་ཉག་པ་དང་ནི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་
ཕྱིན་ཅི་ལྟག་པ་ཡིས་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ན། དེ་དག་སྒྲུག་
བསྟན་ལ་གྱི་བདེན་པའི་མི་ཉག་པ་སོགས་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་སྤང་བར་
བྱ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ།

གསུམ་པ་འཕྲོས་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་གི་ནམ་པར་གཞག་པ་ནི། ཡང་

ཕྱིན་ཅི་ལྟག་ལ་དེ་གཉིས་ཁོ་ནར་ཟད་དམ་ཞེ་ན།

ལྟ་བ་གསུམ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་

བཞི་ཆོན་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་ཕྱིར་དང་།

ངེས་ཉོག་ཕྱིར་དང་སྒྲོ་འདོགས་ཕྱིར།

སེམས་དང་འདུ་ཤེས་དེའི་དབང་གིས། ༢

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྟ་བ་གསུམ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་བཞི་ཆོན་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་
པ་སྟེ་དེ་ཡང་མཐར་ལྟའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལས་མི་ཉག་པ་ལ་ཉག་པ་ཕྱིན་ཅི་
ལྟག་དང་། ཡང་ལྟ་བ་མཆོག་འདིན་ལས་སྒྲུག་བསྟན་ལ་བདེ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་

དང་། མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་
ལས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྣམ་པར་གཞག་ལ། ཡང་དེ་དག་ནི་རང་
གི་དམིགས་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ཕྱིར་དང་། རེས་པར་རྟོག་
པ་ཡི་སྒྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཟེད་པ་ལ་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ལ། ཡང་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་སེམས་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། འདུ་ཤེས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅེས་པ་ནི། ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་
ཡི་དབང་གིས་ལྟ་བ་བཞི་པོ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་སེམས་དང་འདུ་
ཤེས་ལ་བཤད་པ་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ང་རྒྱལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དབྱེ་བ་དངོས་ནི།

ང་རྒྱལ་བདུན་རྣམ་དགུ་གསུམ་པོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡང་ང་རྒྱལ་ལ་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ང་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ་སེམས་ཁེངས་པའི་སྒྲོ་ནས་འཇུག་པའི་བྱེ་བྲག་ལ། གཞན་རྒྱུང་བྱ་ལས་
བདག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ་སྟམ་པའམ་མཉམ་པ་དང་མཉམ་མོ་སྟམ་དུ་
སེམས་ཁེངས་པ་ནི་ང་རྒྱལ་ཙམ་ཞེས་པ་དང་། ཡང་རང་དང་མཉམ་པ་བས་
བདག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ་སྟམ་པ་ནི་ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། རང་ལས་
ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བས་ཀྱང་བདག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་སོ་སྟམ་པ་
ནི་ང་རྒྱལ་ལས་ཀྱང་ང་རྒྱལ་དང་། ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལ་བདག་དང་
བདག་གིས་སེམས་པའམ་ལྟ་བ་ནི་ངའོ་སྟམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ཡོན་ཏན་གྱི་

ཁྱད་པར་འཐོབ་པར་བྱ་བ་མ་ཐོབ་པ་ལ་བདག་གིས་དེ་དང་དེ་ཐོབ་པོ་སྟུང་
 ཏུ་བསྐྱམས་པ་ནི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ཡང་རང་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་ཏུ་
 འཕགས་པ་ལས་བདག་ཅུང་ཟད་ཅིག་གིས་དམན་མོ་སྟུང་པ་ནི་ཅུང་ཟད་
 སྟུང་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ཡང་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པ་འཛིག་ཉེན་གྱི་བྱ་བ་ངན་པ་
 དང་ལྷན་པ་ལ་བདག་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་མོ་སྟུང་ཏུ་སྟུང་པ་ནི། ལྷག་པའི་ང་
 རྒྱལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ནམ་པ་བདུན་ནོ། འོ་ན་ཆོས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས།

“གཞན་ལ་སྟོས་ནས་བདག་རང་ཉིད་མཆོག་ཡིན་མོ་སྟུང་
 པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་ནམ་པ་དང་། བདག་དང་འབྲེལ། བདག་
 དམན་མོ། བདག་བས་མཆོག་ཡོད་དོ། བདག་དང་མཉམ་པ་
 ཡོད་དོ། བདག་བས་དམན་པ་ཡོད་དོ། བདག་བས་མཆོག་
 མེད་དོ། བདག་དང་མཉམ་པ་མེད་དོ། བདག་བས་དམན་
 པ་མེད་དོ་སྟུང་པ་ང་རྒྱལ་གྱི་ནམ་པ།”

ཞེས་བྱ་བ་ནམ་པ་དགུ་བཤད་པ་དེ་ཇི་སྟབས་ཞེ་ན། ནམ་པ་དགུ་པོ་དེ་དག་ནི་
 གོང་ཏུ་བཤད་པའི་ང་རྒྱལ་བདུན་ལས་ནམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་བྱུང་བ་
 ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ངོ་སྟུང་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ལྷག་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ཅུང་
 ཟད་སྟུང་པའི་ང་རྒྱལ་དག་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་སྤང་བྱ་གང་ཡིན་པ་ནི།

མཐོང་དང་བསྟོམ་པས་ཟད་བྱ་བ། །

བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི། །

གསོད་སྒྲོགས་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་ལོ། །༡༠

དེ་བཞིན་འཇིག་སྲིད་

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ང་རྒྱལ་དེ་དག་ཀུན་བཏགས་ནི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱིས་
སྤང་བྱ་ཡིན་པ་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ནི་བསྒྲོམ་པས་ཟད་པར་བྱ་བ་ལོ། །དེ་བཞིན་
དུ་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི། མི་དགེ་བའི་ལས་སྲོག་ཆགས་གསོད་པ་
དང་། མ་བྱིན་པ་ལེན་པ་དང་། འདོད་པའི་ལོག་པར་གཡེམ་པ་ལ་སོགས་པའི་
ལུས་ངག་གི་ལས་རྣམས་བདུན་པོ་དེ་ཉིད་ཀུན་ནས་སྤོང་བའི་ཉོན་མོངས་
པའི་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་དང་བཅས་པ་དེ་རྣམས་དང་། ཡང་གསོད་སོགས་
སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་སྤང་པོ་ཆེ་ས་སྤྱང་གི་བྱར་འཁྱར་ན་
སྒྲུམ་པའི་སྐྱེ་བའི་སྲིད་པ་དང་། བདག་དེ་ཆད་པར་ཁྱུར་ཅིག་སྒྲུམ་པ་ལྟ་བུ་
འཇིག་པའི་སྲིད་པ་དང་བཅས་པ་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལོ། །

གསུམ་པ་མ་སྤངས་ཀྱང་མངོན་དུ་མི་འཁྱར་བའི་བྱད་པར་ནི། ཅི་
འཕགས་པ་རྣམས་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་མ་སྤང་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་
ཏུ་སྦྱོད་དམ་ཞེ་ན། དེས་པ་མེད་པ་སྟེ།

འཕགས་པ་ལ། །

རྣམ་སོགས་ང་འོ་སྒྲུམ་མི་འབྱུང་། །

ལྟ་བས་རྒྱས་པར་འཁྱར་བྱིར་རོ། །

མི་དགེ་འཛོད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། ༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དད་པ་ལ་སོགས་པ་ཟག་བཅས་དང་། གཉིད་དང་། མིག་
དབང་སོགས་སྤྱག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་དབང་པོ་རྣམས་མ་སྤངས་ཀྱང་ཀུན་ཏུ་
སྒྲིད་ལ། གཞན་བདག་མཆོག་ཡིན་ནོ་སྟེ་མ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་སོགས་
པ་གོང་དུ་སྒྲོམ་སྤང་དུ་བཟུང་པ་དག་ལ་ངའོ་སྟེ་མ་པ་དེ་མི་འབྱུང་ངོ། ཅིའི་
ཕྱིར་ན་དེ་དག་འཕགས་པས་མ་སྤངས་ཀྱང་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ཡང་ང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་དགུ་པོ་རྣམས་དང་། ངའོ་སྟེ་མ་པའི་ང་
རྒྱལ་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱང་འཛིག་ལྟས་རྒྱས་ལ་གསོད་པ་ལ་སོགས་
པའི་མི་དགེ་བའི་ལས་དང་། དེ་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བའི་ཀུན་དཀྱིས་རྣམས་ནི་
ལས་འབྲས་མེད་པར་ལྟ་བུ་སྤྱི་ལོག་པར་ལྟ་བས་རྒྱས་པ་དང་། འཛིག་
སྤེད་ཆད་ལྟ་དང་། སྤྱི་བའི་སྤེད་པ་ཉག་ལྟ་སྤེད་དེ་རྣམས་ཀྱང་ལྟ་བས་རྒྱས་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་དེ་དག་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་
ན་སྤངས་ཟིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་དགེ་བའི་ལས་ལ་འཛོད་
པ་སྤྱིས་པའང་། ངན་པར་སྤྱད་པ་ལུས་ངག་གི་ལས་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པས་
དེ་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་དེ་ནི་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཀུན་འགྲོ་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ལ་ལྟ་སྟེ། ཀུན་འགྲོ་ཡིན་མིན་གྱི་དབྱེ་
བ། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དབྱེ་བ། གང་གིས་རྒྱས་པར་འགྱུར་
བའི་དབྱེ་བ། མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ། ཏུས་གསུམ་
ལ་སྤྱ་རྒྱས་གང་ལྟར་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྤྱལ་བ་མཉམ་པའི་
ཀུན་འགྲོ་ནི། སྤྱ་རྒྱས་དགུ་ཅུ་ཅ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་ཏུ་ཞིག་ནི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་
བ་དག་ཡིན། ཏུ་ཞིག་ནི་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཞེ་ན།

སྤྱག་བསྐྱལ་རྒྱ་མཐོང་སྤང་བྱ་བ། །

ལྟ་དང་དེ་བཞིན་ཐེ་ཆོམ་དང་། །

གང་དེ་ལྟར་ཅིག་མ་འདྲེས་པའི། །

མ་རིག་གང་ཡིན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ། ༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་
འཇིག་རྟེན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ལྟ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་གི་
བདེན་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བ་མཆོག་
འཛིན་དེ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་སྤྱག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་དང་
ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གི་ཐེ་ཆོམ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། གང་དེ་དག་དང་
ལྟར་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་མ་འདྲེས་པའི་མ་རིག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་གང་ཡིན་པ་

སྟེ། དེ་ལྟར་ནམ་པ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་རང་གི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་
ཀྱི་སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་པོ་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་ཤིང་དེ་དག་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་རྩ་ཡིན་
པས་བྱབ་པར་འགྲོ་བའི་སྤྱིར་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བའོ། །
གཉིས་པ་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཀྱན་འགྲོ་ནི།

དེ་དག་ལས་དགུ་གོང་ཏུ་དམིགས། །

ལྟ་བ་གཉིས་པོ་མ་གཏོགས་སོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཀྱན་འགྲོ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་དག་ལས་དགུ་ནི། ཁམས་གོང་
མ་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་དག་ཏུ་ཡང་དམིགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་
འཇིག་རྫོང་དང་མཐར་ལྟ་སྟེ་ལྟ་བ་གཉིས་པོ་ནི་མ་གཏོགས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་
རང་རྩ་དེ་ཀྱི་སྤང་བོ་ལ་བདག་ཏུ་བཏགས་པ་དང་། འདིར་རྟག་ཆད་ཏུ་ལྟ་བ་
ཡིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཀྱན་འགྲོའི་དབྱེ་བ་ནི།

དེ་དག་དང་ནི་ལྟ་བ་ཅིག་གང་། །

འབྱུང་དེའང་ཀྱན་འགྲོ་ཐོབ་མ་གཏོགས། །^{༡༩}

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོ་ན་སྤྱི་ཆུས་ཁོ་ན་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་དག་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་
ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ཆུས་དེ་དག་ནི་ལྟ་བ་ཅིག་ཏུ་ཆོས་གང་འབྱུང་བ་མཚུངས་ལྟར་ཀྱི་
སེམས་སེམས་བྱུང་དང་། མཚུངས་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་
འཇིག་རྫོང་བྱུང་དེའང་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཀྱང་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཐོབ་པ་

ནི་ཀུན་འགྲོ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་སོ། །

ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། སྤྲ་རྒྱས་དགུ་ཅུ་ཆ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས། ཏུ་
ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་པ་དག་ཡིན། ཏུ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ལ་
དམིགས་པ་དག་ཡིན་ཞེ་ན།

འགོག་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་བ། །

ལོག་ལྟ་ཐེ་ཆོམ་དེ་དག་དང་། །

ལྡན་དང་འབའ་ཞིག་མ་རིག་དང་། །

རྒྱག་ནི་ཟག་མེད་སྦྱོད་ཡུལ་ཅན། ༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འགོག་པའི་བདེན་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་
དང་ནི། ལམ་གྱི་བདེན་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ལོག་པར་ལྟ་བ་གཉིས་
དང་། ཐེ་ཆོམ་གཉིས་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མ་རིག་པ་
དང་འབའ་ཞིག་པ་སྟེ་མ་འདྲིས་པའི་མ་རིག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་རྒྱག་པོ་
དེ། ལམས་གསུམ་གྱིས་དབྱེ་ན་རྣམ་པ་བཙེ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་
ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པས་ཟག་པ་མེད་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་ཅན་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་དག་
ནི་འགོག་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་ལ་འགོག་ལམ་གཉིས་པོ་དེ་ནི་

ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྟོག་བཅས་ཀྱིས་
འགོག་ལམ་གྱི་མིང་ཅོམ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་གྱི་དངོས་སུ་ནི་མི་དམིགས་
ལ། གལ་ཏེ་དངོས་སུ་དམིགས་ན་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་ཐལ་བར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱུ་མ་སྐྱུ་བཟུལ་ཅུ་པོ་རྣམས་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་
དག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་བོ། །

གཉིས་པ་སྐྱུ་པར་བཤད་པ་ནི།

རང་གི་ས་པའི་འགོག་པ་དང་། །

ལམ་ནི་ཕན་ཚུན་སྐྱུ་ཡིན་པས། །

ས་དྲུག་ས་དྲུའི་ལམ་ནི་དེའི། །

སྦྱོད་ལུལ་ཅན་གྱི་ལུལ་ཡིན་ནོ། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འགོག་པ་ལ་དམིགས་པ་ལོག་པར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་
པའི་དམིགས་པའི་འགོག་པ་ནི། རང་གི་སྤྱི་འདོད་པའི་ཁམས་པ་ལ་སོགས་
པ་རང་གི་ས་པའི་གཉེན་པོའི་འགོག་པའི་བདེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། ཡང་
ས་དྲུའི་ལམ་ནི་ཕན་ཚུན་སྐྱུ་མཉམ་གྱི་སྐྱུ་ཡིན་པས་ན་ལམ་ལ་དམིགས་
པ་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི། ས་གོང་
མ་མི་སྦྱོགས་མེད་པ་དང་། ཁྱད་པར་ཅན་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་སྟེ། བསམ་
གཏན་ས་དྲུག་ལ་བརྟེན་པ་དག་གི་ཆོས་ཤེས་པའི་སྦྱོགས་དང་མཐུན་པའི་
ལམ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་རྩོགས་དང་མཐུན་པའི་མི་རྩོགས་མེད་པ་
དང་། བྱད་པར་ཅན་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་དང་། གཟུགས་
མེད་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་ཟག་མེད་ས་དགའི་ལམ་རྗེས་ཤེས་ནི། ལམ་ལ་དམིགས་
པ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་ནས་སྲིད་ཅེ་བར་གྱི་ས་པ་དེ་ཡི་སྦྱོད་ཡུལ་
ཅན་གྱི་ལོག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཚོད་པ་སྤང་
བ་ནི། འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། ལྟ་བ་
མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཚུལ་སྤྲིམས་དང་བརྟུལ་ཁྱུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་
དག་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་མི་འདོད་ཅེ་ན།

འདོད་ཆགས་མིན་ཏེ་སྤང་བའི་ཕྱིར། །

གཞོད་མི་བྱེད་ཕྱིར་ཞེ་སྤང་མིན། །

ཞི་དང་དག་དང་མཆོག་རྒྱུར་ཕྱིར། །

ང་རྒྱལ་མ་ཡིན་མཆོག་འཛིན་མིན། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ནི་ཟག་མེད་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དེའི་ཡུལ་ནི་སྤང་བུ་ཡིན་དགོས་ན་འགོག་ལམ་སྤང་
བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ལ་ཁོང་ཁྱོད་བ་སྦྱེ་དགོས་ན་
འགོག་པ་དང་ལམ་དག་ནི་དེ་ལྟར་དུ་གཞོད་པར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་ཞེ་སྤང་
ཡང་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་མིན་ནོ། །ཡང་འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་

དག་ནི་ཞི་བ་ཡི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་ནི། ལམ་བདེན་ནི་རྣམ་པར་དག་
 པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་འགོག་བདེན་ནི་མཆོག་
 ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འགོག་ལམ་དེ་དག་ལ་དམིགས་
 བས། ང་རྒྱལ་སྤྱི་བ་མ་ཡིན་ལ་ཚུལ་སྤྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་
 འདྲིན་པ་དང་ནི། ལྟ་བུ་མཆོག་ཏུ་འདྲིན་པ་དག་གི་དམིགས་པ་ཡང་འགོག་
 བདེན་དང་ལམ་བདེན་དེ་དག་མིན་ནོ། །དེས་ན་སྤྲུལ་གོ་བརྒྱད་ལས་ཟག་
 མེད་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་བཅུ་གཉིས། ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་བརྒྱད་
 ཅུ། གཉིས་ཀ་ལ་དམིགས་པ་དྲུག་འབྱུང་བ་ཡིན་གསུངས།

གང་གིས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ། གང་གིས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ལས། དང་
 བོ་དམིགས་པས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ནི།

སྤྲུལ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་རྣམས་ནི། །
 དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་ས། །
 ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར། །
 ཀུན་འགྲོ་མ་ཡིན་རང་རིས་སུ། ༡༥
 ཟག་མེད་གོང་མའི་ཡུལ་ཅན་མིན། །
 བདག་གིར་མ་བྱས་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡང་སྤྱ་རྒྱས་དགུ་ཅུ་ཙུ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་ནི་
དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར། དུ་ནི་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཁོ་ནའི་སྒོ་
ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྤྱ་རྒྱས་གང་དག་ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་གོང་དུ་བསྟན་
པ་དེ་རྣམས་ནི། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་ས་པའི་སྤང་བྱ་རིས་རྣམ་པ་ལྔ་
པོ་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། ཀྱན་ཏུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱ་རྒྱས་
རྣམས་ནི། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་སྤང་བྱ་རང་རིས་སུ་སྟེ། སྟུག་བསྐལ་མཐོང་
སྤང་ནི་སྟུག་བསྐལ་མཐོང་སྤང་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེ་ལྟར་སྦྱར་བཏང་བཤད་ནས་དམིགས་གྱིས་བསྟན་པ་ནི། ཟག་
པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱ་རྒྱས་རྣམས་ནི། མཚུངས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་
པར་འགྱུར་གྱི་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་ལ། ཁམས་གོང་མ་
ཡི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤྱ་རྒྱས་དེ་རྣམས་ཀྱང་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་
བ་མིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་དམིགས་པའི་དངོས་པོ་ས་གོང་མའི་
ཆོས་ནི་གང་ཞིག་ས་འོག་མའི་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་དང་། སྤེད་པ་དག་གིས་བདག་
གིར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་། ལམ་བདེན་ནི་དེ་
དག་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། ས་གོང་མ་ཡང་
ས་འོག་མའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱས་པ་ནི་རྟེན་འཁེལ་བ་ཡིན་
ན་དེ་དག་ལ་འཁེལ་བ་མི་འོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁམས་དང་ས་སྐལ་བ་
མི་མཉམ་པའི་ཀྱན་འགྲོ་དང་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱ་རྒྱས་ནི་མཚུངས་

ལྷན་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་ཆུས་པར་འགྱུར་བའོ།

གཉིས་པ། མཚུངས་ལྷན་གྱི་སྒོ་ནས་ཆུས་པར་འགྱུར་བ་ནི།

གང་ཞིག་གང་དང་མཚུངས་ལྷན་པ།

དེ་ནི་དེར་མཚུངས་ལྷན་སྒོ་ནས། ༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་ཆུས་གང་ཞིག་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཆོས་གང་དང་
མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དེ་ནི། གྲོགས་དེ་མ་སྤངས་པའི་བར་དུ་མཚུངས་པར་
ལྷན་པའི་གྲོགས་གྱི་སྒོ་ནས་ཆུས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཏུག་དང་འབྲེས་པའི་ཆང་
གིས་ཏུག་གི་རུས་པ་འཕེལ་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ།

བཞི་པ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་ལ་
གསུམ་སྟེ། རོ་བོའི་དབྱེ་བ། དེ་དག་གི་རྩ་བའི་དབྱེ་བ། དེ་ལས་འབྲོས་
པའོ། དང་པོ་ནི།

གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན།

འདོད་ན་འཇིག་ཆོགས་ལྟ་བ་དང་།

མཐར་འཇིག་ལྟ་ཅིག་མ་རིག་པ།

ལྟག་མ་རྣམས་འདིར་མི་དགེ་བའོ། ༢༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་ཆུས་དགྲ་ཅུ་རྩ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་དུ་ནི་མི་དགེ་བ་

ཡིན། དུ་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། གོང་མ་གཟུགས་དང་གཟུགས་
མེད་པ་ན་སྟོད་པའི་ཕ་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ནི། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བརྟུལ་བར་
བྱས་པས་ན་མ་སྟོན་འབྲིན་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་ན་སྟོན་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཁོ་
ན་ཡིན་ལ། ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་ན་རང་རྒྱུད་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་བདག་
དང་བདག་གིར་ཉིད་དུ་ཚོངས་པའི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། མཐར་
འཛིན་པ་ལྟ་བ་དང་། དེ་དག་དང་ལྟན་ཅིག་པའི་མ་རིག་པ་དེ་ནམས་ནི་ཉོན་
མོངས་པ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། གཞན་ལ་གཞོད་པར་མ་ཞུགས་པས་ན་སྟོན་ལ་
ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། ཉག་པར་ལྟ་བ་
ནི། བདག་འཛིག་ཉེན་པ་རོལ་དུ་བདེ་བར་འགྱུར་བར་བྱའོ་ཞེས། སྟོན་པ་
གཏོང་བར་བྱེད་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱང་བར་བྱེད་ལ། ཡང་ཆད་པར་ལྟ་བའང་ཐར་
པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དག་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་བྱི་རོལ་པའི་ལྟ་
བར་གྱུར་པ་ནམས་ཀྱི་ནང་ན། བདག་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་ བདག་འབྱུང་བ་
མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་ལྟ་བ་འདི་མཆོག་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རྒྱས་འཛིག་ལྟ་དང་། མཐར་ལྟ་མཚུངས་ལུན་དང་
བཅས་པ་ལས་ལྟག་མར་གྱུར་པ་ནམས་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་འདིར་མི་དགོ་
བའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མི་དགོ་བའི་རྩ་བ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་ན་འདོད་ཆགས་ཁོང་ཁྱོད་དང་། །

ཚོངས་ནམས་མི་དགའི་ཅ་བ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་སྤང་བྱ་རིས་ལྡེའི་འདོད་ཆགས་ཐམས་
ཅད་དང་། ཁོང་ཁྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་། འཇིག་ཚོགས་དང་མཐར་འཛིན་པ་
ལྟ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཚོངས་པ་ནམས་ནི། མི་དགའི་
བའི་ཅ་བ་ནམ་པ་གསུམ་ཡིན་ཏེ་མི་དགའི་བ་ཐམས་ཅད་ཅ་བ་དེ་གསུམ་ལས་
བྱུང་བས་སོ། །གསུམ་པོ་དེ་ནི་མི་དགའི་བ་ཡང་ཡིན་ལ་ཅ་བ་ཡང་ཡིན་པ་
དང་། གསུམ་པོ་དེ་མ་གཏོགས་པ་ནི་མི་དགའི་བའི་ཅ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཅ་བ་གསུམ་དུ་བསྟན་པ། ཅ་བ་བཞིར་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ལུང་མ་བསྟན་པའི་ཅ་བ་གསུམ། །

དེ་ནི་སྟེད་དང་མ་རིག་སྟོ། །༡༠

ནམ་གཉིས་མཐོར་འཇུག་ཕྱིར་དེ་ལས། །

གཞན་མིན་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ནམས་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཅ་
བ་ནི། ནམ་པ་གསུམ་ཡིན་པ་སྟེ། གང་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་
སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་མ་རིག་པ་སྤྱི་བ་ལུང་མ་བསྟན་
པ་ཐམས་ཅད་དང་། སྟོ་དེ་ཤེས་རབ་ནམ་སྤྱི་ན་ལས་སྦྱིས་པ་གང་ཡང་རུང་

བ་དང་བཅས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་ཡིན་
ནོ། གླེ་ཚོམ་ནི་ལྷོ་ཅེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཉིད་དུ་འབྱུག་པ་ཡིན་པས་མི་བརྟན་པའི་
ཕྱིར་དང་། ང་རྒྱལ་ནི་སེམས་ཁེངས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཐོ་བའི་རྣམ་པར་
འབྱུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྩ་བ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་
གསུམ་ལས་གཞན་པ་གླེ་ཚོམ་སོགས་ནི་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི།

བཞི་ཞེས་ཉི་འོག་པ། །

དེ་དག་སྟེང་ལྟ་ང་རྒྱལ་ཚོངས། །

བསམ་གཏན་པ་གསུམ་མ་རིག་ལས། །༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་རྩ་བ་ནི་རྣམ་པ་བཞིའོ་ཞེས་ཉི་འོག་
ཕྱེ་བྲག་དུ་སྟོན་བ་དག་འདོད་ལ། དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་
ཀྱི་སྟེང་པ་དང་། ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། འདོད་པའི་ཁམས་པའི་ལྟ་བ་དང་པོ་
རྣམ་པ་གཉིས་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་དང་། ལྟར་བཤད་པའི་
ཚོངས་པ་སྟེ་མ་རིག་པ་ཡིན་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་དག་ཁོ་ན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པའི་
རྩ་བ་རྣམས་སུ་འདོད་ཅེ་ན། དེ་ལྟར་རོ་མྱོང་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་
བསམ་གཏན་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་སྟེ་སྟེང་པ་ཤས་ཆེ་བ་
དང་། ལྟ་བ་ཤས་ཆེ་བ་དང་། ང་རྒྱལ་ཤས་ཆེ་བའི་བསམ་གཏན་པ་ཡིན་ལ་དེ་
དག་ཀྱང་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་ནི། འོ་ན་མདོ་ལས་ལུང་དུ་མ་
བསྟན་པའི་དངོས་པོ་བརྩུ་བཞི་གསུངས་པ་དེ་དག་ཅི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་
བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།

མགོ་གཅིག་དང་ནི་རྣམ་ཐྱེ་དང་། །

དེ་དང་གཞག་པར་ལུང་བསྟན་པ། །

འཆི་དང་སྦྱེ་དང་བྱད་པར་འཕགས། །

བདག་གཞན་ལ་སོགས་ལྟ་བུ་ཡིན། །༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལུང་དུ་བསྟན་པ་ལ་མགོ་གཅིག་ཏུ་ལུང་དུ་བསྟན་པ་དང་
ནི་གཅིག་རྣམ་པར་ཐྱེ་སྟེ་ལུང་བསྟན་པ་དང་གཉིས། དྲིས་ནས་ལུང་བསྟན་
པ་དང་གསུམ། གཞག་པར་བྱ་བའི་ལུང་བསྟན་པ་དང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དེ་
རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཅི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆི་བར་འགྱུར་རམ་
ཞེས་དྲིས་ན། འཆི་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་དང་ནི་གང་དག་འཆི་བར་འགྱུར་
བ་དེ་དག་སྐར་སྦྱེ་བར་འགྱུར་རམ་ཞེས་དྲིས་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པ་
རྣམས་ནི་སྦྱེ་བར་འགྱུར་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་
པ་དང་ནི། ཅི་མི་དེ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཁོ་ན་ཞིག་གམ་དམན་པ་ཁོ་ན་
ཞིག་ཡིན་ཞེས་དྲིས་ན། གང་ངན་འགོ་ལ་སྟོས་ཏེ་བྱད་པར་དུ་འཕགས་ལ་སྟོས་
ལ་སྟོས་ཏེ་དམན་པའོ་ཞེས་པ་དང་། ཅི་སྤང་པོ་རྣམས་ལས་སེམས་ཅན་ནམ་
བདག་གཞན་ནམ་གཞན་མ་ཡིན་ཞེས་པ་སྟར་བདག་གཞན་ལ་སོགས་པའི་

དྲི་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་སྟེ།

དེ་ཡང་དེ་དག་ལས་བདག་གམ་འཇིག་རྟེན་རྟག་པ་ཞིག་གམ། མི་རྟག་པ་ཞིག་གམ། རྟག་ཀྱང་རྟག་ལ་མི་རྟག་ཀྱང་མི་རྟག་པ་ཞིག་གམ། རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིག་གམ། མཐའ་ཡོད་པ་ཞིག་གམ། མཐའ་མེད་པ་ཞིག་གམ། མཐའ་ཡོད་ཀྱང་ཡོད་ལ་མེད་ཀྱང་མེད་པ་ཞིག་གམ། མཐའ་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གམ། དེ་བཞིན་གསལ་གསུང་པ་ཤི་ནས་ཡོད་པ་ཞིག་གམ། མེད་པ་ཞིག་གམ། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའམ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གམ། ལུས་དང་སྟོག་གཉིས་པོ་གཅིག་གམ། སྟོག་ཀྱང་གཞན་ལ་ལུས་ཀྱང་གཞན་ཞིག་གམ། ཞེས་དྲི་བ་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི་གཞན་སྟེ་ལུང་བསྟན་པའི་དྲི་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་དགོངས་པ་དང་མི་དགོངས་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ལོ། །

དུས་གསུམ་ལ་ཕྱ་རྒྱས་ལྡན་ཚུལ་དངོས།

ལྷ་པ་དུས་གསུམ་ལ་ཕྱ་རྒྱས་གང་ལྡན་པ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ལྡན་ཚུལ་དངོས་དང་། སྤང་བར་ལྡན་པ་བཞག་པའི་ཚུལ། ཆོས་གང་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རང་གི་མཆན་ཉིད་པའི་ལྡན་ཚུལ། སྤྱི་མཆན་ཉིད་པའི་ལྡན་ཚུལ། ལྡན་པ་དུས་གསུམ་དབྱེད་པའོ། །དང་

པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དུས་གཉིས་ཀྱི་ལྷན་ཚུལ་ནི།

འདས་དང་ཉེར་གནས་འདོད་ཆགས་དང་། །

ཁོང་ཁྱོད་རྒྱལ་དག་གིས་ནི། །

གང་ལ་དེ་སྦྱེས་མ་སྦྱངས་པའི། །

དངོས་པོ་དེ་དང་ལྷན་པ་ཡིན། །༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རེ་ཞིག་ནམ་པར་ཤེས་པ་གང་གི་འཁོར་དུ་སྦྱེས་ཀྱང་འདས་
པ་དང་ད་ལྟར་ཉེ་བར་གནས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་དང་། ང་རྒྱལ་
དག་གིས་ནི་སྦྱང་བྱ་རིས་ལྔ་དང་། དུས་གསུམ་པའི་དངོས་པོ་གང་ལ་ཉོན་
མོངས་པ་དེ་དག་ཡུལ་ལ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྦྱེས་ལ་མ་སྦྱངས་པའི་ཆེ་
ན། ཡུལ་གྱི་དངོས་པོ་དེ་དང་གང་ཟག་དེ་སྦྱང་སྦྱར་པ་ལ་བཏགས་པ་བཞིན་
སྦྱང་བྱར་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ནི་གདོན་མི་ཟ་བ་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ལ་
ཐམས་ཅད་དུ་འབྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་སྒྲོ་ལའི་ནམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་
ནི་ཆགས་སྦྱང་གཉིས་འབྱུང་གི་ང་རྒྱལ་ནི་ཡིད་ཤེས་ཁོ་ནའི་འཁོར་དུ་འབྱུང་
བ་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་མ་འོངས་པའི་ལྷན་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་ན་འདས་པ་དང་ད་
ལྟར་འབྱུང་བའི་བྱད་པར་མེད་པ་སྦྱིར་བཤད་ཟེན་ནས་མ་འོངས་པ་ལ་དབྱེ་
བ་ཡོད་པས་དེ་བཤད་པ་ནི། །

ཡིད་ཀྱི་དེ་དག་མ་འོངས་པས། །

ཀུན་དང་གཞན་གྱིས་རང་དུས་པ། །

མི་སྐྱེ་ནམས་གྱིས་ཐམས་ཅད་དང་། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཡིད་གྱིས་པའི་སྟེ་ཡིད་ཤེས་གྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་
འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་ཁྱོད་དང་། ང་རྒྱལ་དེ་དག་མ་འོངས་པ་ཉིད་གྱིས་ཡུལ་
གང་ལ་མ་སྤངས་པའི་དུས་གསུམ་གྱི་དངོས་པོ་ཀུན་དང་དམིགས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་གྱི་ཡུལ་ན་དུས་གསུམ་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
གང་ལ་མ་སྤངས་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་ནམ་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུའི་འཁོར་དུ་བྱུང་
བའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་ཡུལ་རང་དུས་མཉམ་
པ་ཡིན་པ་ལས། མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་དང་ལྡན་པ་མིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དེ་
དག་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་ལ་མི་དམིགས་པས་སོ། །ཡང་སྐྱེ་བའི་ཆོས་
ཅན་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། རྣམ་ཤེས་དེ་དག་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་འདོད་
ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་གྱིས་དུས་གསུམ་པའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དང་
དམིགས་སུ་རུང་བའི་ཚུལ་དུ་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དམིགས་པ་མི་སྐྱེ་བ་
ཁོ་ནས་མི་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྗེ་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རྒྱུན་མ་ཆང་བའི་
ཕྱིར་ཏེ་གྲུབ་པའི་མཐའ་ནི་ཆོགས་པ་ནི་གནས་སྐྱབས་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་
གྱི་རྣམས་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉེས་པ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ལྡན་ཚུལ་ནི།

ལྷག་མ་ཀུན་གྱིས་ཀུན་དང་ལྡན། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་པ་དེ་དག་གི་
ལྷག་མ་ལྟ་བུ་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་། མ་རིག་པ་དེ་རྣམས་ནི་དུས་གསུམ་པོ་
ཀུན་གྱིས་ཀྱང་དུས་གསུམ་པོའི་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་སྤང་བྱ་རིགས་ལྟ་བུ་ཀུན་དང་
མ་སྤངས་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་ལྟན་ཏེ། དེ་དག་ནི་ཉེར་ལེན་སྤང་བོ་ལྟ་
ཆར་ལ་དམིགས་པས་སྦྱི་མཚན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ། ལྟན་པ་དུས་གསུམ་དབྱེད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འདོད་པ་
བརྗོད། དེ་དག་དགག་དེའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དམ་
བཅའ་དང་རྟགས་འགོད་པ་ནི། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་
རྣམས་སྤོང་དམ་མེད་ཅེ་ན།

དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་ཡོད་གསུངས་ཕྱིར། །

གཉིས་ཕྱིར་ཡུལ་ཡོད་ཕྱིར་འབྲས་ཕྱིར། །

དེ་ཡོད་སྟེ་བའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད། །

ཡོད་པར་སྟེ་བར་འདོད་

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེར་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟེ་བས། དངོས་པོ་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
སྦྱེ་ཚོགས་དང་ལྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྟག་པ་ཡིན་པ་ནི་མི་འདོད་ཀྱི། འོན་
ཀྱང་འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་དུས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་དངོས་པོའི་ཚོས་དེ་རྣམས་
རྣམས་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱིས་མདོ་ལས་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་ཀྱི་སངས་རྒྱལ་གྱིས་མིག་ནས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བར་

གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་རྣམས། ཡུལ་དང་དབང་པོ་གཉིས་གཉིས་ལ་རྟེན་ནས་
སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་པས། དེས་ན་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འི་ཡུལ་འདས་
པ་དང་མ་འོངས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པས་ཀྱང་
གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་ཡོད་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདས་དང་མ་
འོངས་པ་འང་ཡུལ་དུ་ཡོད་དོ། །འདས་པ་ཡུལ་དུ་ཡོད་པས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་དགོ་
བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུར་འབྱུང་བ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཀྱང་དག་ཤེས་བྱ་གཞི་ལྟ་དང་། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་
བྱུང་བའི་ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྣང་བ་ཞེས་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ཡོད་པར་སྣང་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ནི།

དེ་དག ༡༣༥

རྣམ་བཞི་དངོས་དང་མཚན་ཉིད་དང་། །

གནས་སྐབས་གཞན་གཞན་འཇུག་ཞེས་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྣང་བ་དེ་དག་ཀྱང་དབྱེ་ན་ནང་
གསེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། བཅུན་པ་འཆོས་སྒྲོབ་ཀྱིས་ནི་དངོས་པོ་གཞན་དུ་
འཇུག་བར་བཞེད། དེ་ཡང་ཆོས་རྣམས་དུས་རྣམས་སུ་འཇུག་པ་ན། དངོས་
པོ་གཞན་ནས་གཞན་དུ་འཇུག་བ་ཡིན་གྱི། རྣམ་ནི་གཞན་དུ་འཇུག་བ་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འདོད་ཅིང་། ཡང་བཅུན་པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ཀྱིས་ནི་

མཚན་ཉིད་གཞན་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་འདོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཏུས་
རྣམས་སུ་འཇུག་པ་ན། འདས་པ་ནི་འདས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་ལ། མ་
འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་དག་དང་ནི་མི་ལྡན་པ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །གཞན་གཉིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་འདོད།

ཡང་བཅུན་པ་དབྱིག་བཤེས་གྱིས་བཞེད་པ་ནི། གནས་སྐབས་
གཞན་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཏུས་རྣམས་སུ་འཇུག་
པ་ན། གནས་སྐབས་དང་གནས་སྐབས་སུ་བྱིན་ནས་གནས་སྐབས་གཞན་
དང་གཞན་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོན་གྱི་རྣམས་གཞན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ནི་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་
བར་འདོད་ལ། ཡང་བཅུན་པ་སངས་རྒྱུ་ལྟས་ནི། གཞན་གཞན་ཏུ་འགྱུར་
བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ནི་ཆོས་རྣམས་ཏུས་རྣམས་སུ་འཇུག་པ་ན་སྔ་མ་དང་བྱི་
མ་ལ་སྒྲོས་ནས་གཞན་དང་གཞན་ཞེས་བྱ་བ་བརྗོད་པར་ཡིན་པ་འདོད་དོ། །
གསུམ་པ་དབྱིག་བཤེས་གྱི་ལྷགས་འཐད་པར་བསྟན་པ་ནི།

གསུམ་པ་བཟང་སྟེ་བྱ་བ་ཡིས། །

ཏུས་རྣམས་རྣམ་གཞག་

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ལྷགས་བཞི་ལས་གསུམ་པ་བཅུན་པ་དབྱིག་བཤེས་
གྱི་འདོད་པ་དེ་ཅུང་ཟད་བཟང་སྟེ། དེ་ཡིས་བྱ་བ་ཡི་སྒྲོ་ནས་ཏུས་རྣམས་
རྣམ་པར་གཞག་སྟེ། ཆོས་གང་ཞིག་བྱ་བ་མི་བྱེད་པ་དེ་ཡི་ཆེ་མ་འོངས་པ་
དང་། ཡང་གང་གི་ཆེ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་ཡི་ཆེ་ན་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། བྱ་བ་

བྱས་ནས་འགག་པ་དེ་ཡི་ཆོན་འདས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གྲག་གོ། །སློབ་དཔོན་
དབྱིག་གཉིན་གྱིས་ནི། བཞི་ཀ་མིང་ཐ་དད་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པར་ཁྱད་པར་
ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་མཐོང་གསུངས།
གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི།

གཤགས་སུ་བྱེད། །༡༥

དེ་ཡང་རི་ལྷར་གཞན་མ་ཡིན། །

དུས་སུ་མི་རུང་དེ་བཞིན་དུ། །

ཡོད་ན་ཅི་ཕྱིར་མ་སྦྱིས་ཞིག །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། གཤམ་ཏེ་ཆོས་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡོད་པ་ཡིན་ན། དུས་
ཉག་ཏུ་བྱ་བར་བྱེད་པ་ལ་གཤགས་སུ་ཡིས་གཤགས་བྱེད་དེ། དུས་ཉག་ཏུ་བྱ་བ་
བྱེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །གཤམ་ཏེ་རྒྱན་ནམས་མ་ཆོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་
ན། དེ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། རྒྱན་ནམས་ཉག་ཏུ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་
ཕྱིར་དེ་མ་ཆོགས་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བྱ་བ་དུས་གསུམ་པ་
ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་རི་ལྷར་བྱ་བ་ལ་བྱ་བ་གཞན་ཡོད་དམ་མེད། གཤམ་ཏེ་བྱ་
བ་ལ་བྱ་བ་གཞན་ཡོད་ན་ནི། བྱ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། ཅི་སྟེ་བྱ་བ་
ལ་བྱ་བ་གཞན་མེད་ན་ནི། རི་ལྷར་བྱ་བ་དེས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་
བྱ་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་སོགས་ཐལ་བར་འགྱུར། གཤམ་ཏེ་ཆོས་ལས་བྱ་བ་གཞན་
ཞིག་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ཆོ་སྦྱོན་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། བྱ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ལས་

གཞན་མ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དུས་
གསུམ་པོ་ནམས་སུ་བཞག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། ཆོས་དེ་ད་ལྟར་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་
པ་སྟེ། འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་འང་ད་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིན་པ་ལ། འདས་པ་
དང་མ་འོངས་པ་ནམ་པར་བཞག་པ་མི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཞན་ཡང་ད་ལྟ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་
དག་ཀྱང་རྣམས་སུ་ཡོད་ན། ཅིའི་ཕྱིར་ན་མ་སྟེས་པ་དང་ཞིག་པ་དེ་གྲུབ་པར་
འགྱུར། ཆོས་དེ་ཉག་པ་ཡང་ཡིན་ལ་མི་ཉག་པ་ཡང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་
གི་ལུགས་དེ་ནི། སྟོན་མ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་
ཀྱིས་དགག་པར་མཛད་དོ།

གསུམ་པ་དེའི་ལན་ནི།

ཆོས་ཉིད་དག་ནི་ཟབ་པ་ཡིན། །༣༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་བྲག་ཏུ་སྦྲ་བ་ནི། གང་ཞིག་རིགས་པའི་སྟོན་ནས་ངངས་
བར་མི་རུས་པ་དེ་ལ་ནི། དེ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་
བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ན། གདོན་མི་ཟ་བར་སྟོན་ནམ་པར་རྟོག་པས་གྲུབ་པར་
བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

སྤང་པ་ལྟན་པར་བཞག་ཚུལ།

གཉིས་པ་སྤངས་ཟིན་པ་ལྟན་པར་བཞག་ཚུལ་ནི། རེ་ཞིག་ཆོས་གང་

དང་བྲལ་ན་དེས་དངོས་པོ་དེ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཐོབ་པ་ཆད་དེ་སྤངས་
ལ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་མ་སྤངས་པས་དེ་དང་མ་བྲལ་བ་ཡང་ཡོད་
དེ། འདི་ལྟར།

སྤྱག་བསྐྱལ་མཐོང་སྤང་བྱ་སྤངས་ཀྱང་། །

ཀུན་འགྲོ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟན། །

དང་པོའི་རྣམ་པ་སྤངས་ཀྱང་དེའི། །

ཡུལ་ཅན་ངི་མ་ལྷག་རྣམས་ཀྱིས། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱག་བསྐྱལ་ཤེས་པ་སྦྱིས་ལ་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་མ་སྦྱིས་
པའི་ཆེ་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རིས་དེ་སྤངས་
ཀྱང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ལྷག་མ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་
བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡུལ་སྤྱག་བསྐྱལ་
མཐོང་སྤང་དང་ལྟན་ནོ། །ཡང་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་རིས་ལ་ཡང་
རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་རྣམ་པ་དེ་སྤངས་ནའང་
སྟེ་དེ་སྤངས་ཀྱང་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངི་མ་ཆེན་པོའི་འབྲིང་པོ་སོགས་ཀྱི་ཉན་
མོངས་པ་ལྷག་མ་གང་ཞིག་མ་སྤངས་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་པའི་རྩལ་
ཀྱིས་ལྟན་པ་ཡིན་པ་རིགས་པར་བྱའོ། །དེའི་དོན་ཡུལ་ཅན་ལྟན་པས་ཡུལ་
སྤངས་སྤངས་ཟིན་ཀྱང་ལྟན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའོ། །

ཆོས་གང་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པ།

གསུམ་པ་ཆོས་གང་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པ་ལ་གཉིས་
ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ལྔ་པ་དང་། ཟག་མེད་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་
པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཆོས་གསུམ་ལ་སེམས་གང་གིས་
དམིགས་པ་ནི། སྤྱིར་དངོས་པོ་གང་ལ་སྒྲུབ་དུ་ཞིག་རྒྱས་པར་འཇུག་ཞེས་
བྱ་བའི་ཆོག་དེ་རེ་རེ་ནས་བཤད་ན་མང་པོར་འཇུག་བས་མདོར་བསྟུས་ན་
འདི་ལྟར། འདོད་པ་དང་། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་སྤང་
བྱ་རིས་ལྔ་ལྔ་སྟེ་བཙེ་ལྔ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་བརྟུ་བྱག་
ཡུལ་ཅན་སེམས་ཀྱང་རྣམ་པ་བརྟུ་བྱག་ཡོད་པས་དེ་ལ་ཆོས་གང་ཞིག་སེམས་
གང་གིས་དམིགས་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་བསྟན་པ་ནི།

སྟུག་བསྐྱེལ་རྒྱ་མཐོང་གོམས་པ་ཡིས། །

སྤང་བྱ་འདོད་ཁམས་ལས་སྦྱིས་པ། །

རང་གི་གསུམ་དང་གཟུགས་གཏོགས་གཅིག །

དྲི་མེད་རྣམ་ཤེས་སྦྱོད་ཡུལ་ལོ། །༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རེ་ཞིག་སྟུག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་དང་། རྒྱ་ཀྱན་འབྱུང་བདེན་
པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། མཐོང་བེན་གོམས་པ་ཡིས་སྤང་བར་བྱ་བ་
རྣམ་པ་གསུམ་པོ་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་སྦྱིས་པ་དེ་རྣམས་ནི། སེམས་རྣམ་པ་

ལྷ་ལྷས་དམིགས་པ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འདོད་ཁམས་རང་གི་ཁམས་པའི་སྤྱག་
ཀུན་མཐོང་སྤང་ནམ་པ་གཉིས། སྒྲོམ་སྤང་དང་བཅས་ཏེ་ནམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་
དག་ཉིད་དང་། གཟུགས་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་སྒྲོམ་སྤང་གཅིག་སྟེ་ནམ་པ་
བཞི། སྤྱི་མ་མེད་པ་སྟེ་ཟག་མེད་ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་ཏེ་ནམ་པ་ལྷ་
ཡི་སྟོད་ཡུལ་ལོ། དེ་ཡང་རི་ལྷར་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་འདོད་པའི་ཁམས་པའི་སྤྱག་
བསྐལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ནི། སྤྱག་བསྐལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་
ཀུན་འགོ་དང་ཀུན་རྟེན་འགོ་བ་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་ལྡན་དང་མཚུངས་ལྡན་
མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཡང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཀུན་
འགོ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དང་། བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་དགེ་བ་
ཟག་བཅས་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་
བྱ་བ་དང་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཆོས་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་སྟེ་སེམས་
ནམ་པ་ལྷ་ཡིས་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡང་ཀུན་འབྱུང་
མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཀུན་འགོ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཆར་དང་
ནི། སྤྱག་བསྐལ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཀུན་རྟེན་འགོ་བ་མཚུངས་པར་ལྡན་
པ་དང་། བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་། གཟུགས་ན་
སྟོད་པ་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་ཆོས་
ཤེས་པ་སྟེ། སེམས་ནམ་པ་ལྷ་ཡིས་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །བསྒྲོམ་པས་སྤང་

བར་བྱ་བ་དག་ཀྱང་སྟུག་བསྟུལ་མཐོང་སྤང་གྲུན་འགྲོ་མཚུངས་ལྟན་དང་
བཅས་པ་དང་། གྲུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གྲུན་འགྲོ་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་
པ་དང་། བསྐྱེམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བར་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་
དུ་མ་བསྟན་པ་ཅི་རིགས་པ་དང་། གཞུགས་ན་སྟོད་པ་བསྐྱེམ་པས་སྤང་བར་
བྱ་བ་གཅིག་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་ཆོས་ཤེས་པ་ཡི་ཚྭ་གས་དང་མཐུན་པ་དང་
བཅས་ཏེ་སེམས་རྣམ་པ་ལྟ་ཡིས་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལོ།

གཞུགས་ཁམས་ལས་སྦྱེས་རང་གི་དང་།

འོག་གསུམ་གོང་གཅིག་ནི་མེད་ཀྱིང་།

གཞུགས་མེད་ལས་སྦྱེས་ཁམས་གསུམ་གཏོགས།

གསུམ་དང་ཟག་མེད་སྟོད་ལྟུལ་ལོ། ༡༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟུག་གྲུན་མཐོང་སྤང་དང་སྐྱེམ་སྤང་དང་བཅས་ཏེ། ཆོས་
རྣམ་པ་གསུམ་པོ་གོང་མ་གཞུགས་ཁམས་ལས་སྦྱེས་པ་ནི། སེམས་རྣམ་པ་
བརྒྱད་བརྒྱད་ཀྱིས་དམིགས་པ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་གཞུགས་ཁམས་རང་གི་
སྟུག་བསྟུལ་མཐོང་སྤང་གྲུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་སྐྱེམ་སྤང་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་
པ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཉིད་དང་། ཁམས་འོག་མ་འདོད་པའི་ཁམས་པའི་སྟུག་
བསྟུལ་མཐོང་སྤང་དང་། གྲུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་གི་གྲུན་འགྲོ་མཚུངས་ལྟན་
དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། བསྐྱེམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཐོས་བྱང་
དང་བསམ་བྱང་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། ཡང་གོང་མ་གཞུགས་

མེད་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པ་གཅིག་དང་། ཇི་
མ་མེད་པ་སྟེ་ཟག་མེད་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡང་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་ན་
ནམ་པ་བརྒྱད་ཀྱིས་སོ། །

ཡང་ཆོས་ནམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ལས་
སྐྱེས་པ་ནི། སེམས་ནམ་པ་བརྩ་ཡིས་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཁམས་དང་
གཟུགས་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་ནམ་པ་གསུམ་
གསུམ་སྟེ། དེ་ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་དང་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ན་སྟོད་པའི་
སྤྱག་བསྐྱེལ་མཐོང་སྤང་དང་། ཀུན་འབྱུང་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྐྱེལ་
བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་གཉིས་
གཉིས་ཏེ་བཞི་དང་། ཡང་བསྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཅི་རིགས་པར་འདོད་
ཁམས་དང་གཟུགས་ཁམས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པ་ནམ་པ་གཉིས་དང་དྲུག་གཟུགས་
མེད་རང་སའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་། ཀུན་འབྱུང་དང་། བསྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་
བ་ནམ་པ་གསུམ་སྟེ་དགུ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་རྗེས་ཤེས་ཚུགས་ཀྱི་སྟེ་དེ་ལྟར་
ན་སེམས་ནམ་པ་བརྩ་ཡི་སྟོད་ཡུལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་གཉིས་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པ་ནི།

འགོག་དང་ལམ་མཐོང་སྤང་བྱ་ཀུན། །

རང་གིས་སྤྱགས་པའི་སྟོད་ཡུལ་ལོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འགོག་པ་མཐོང་སྤང་དང་། ལམ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་

བའི་ཚེས་རྒྱུ་ཉི་ལྔ་པ་ཀྱི་སེམས་རྒྱུ་པ་ལྔ་དང་བརྒྱད་དང་བརྒྱ་དག་
ལ། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་རང་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་སྤྲུགས་པའམ་བསྐྱེད་
པར་བྱས་པའི་འདྲོད་ཁམས་ཀྱི་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་དང་། ལམ་མཐོང་སྤང་
ལ་སེམས་རྒྱུ་པ་རྩ་བ་རྩ་བ་དང་ནི། གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་འགོག་པ་མཐོང་
སྤང་དང་། ལམ་མཐོང་སྤང་ལ་སེམས་རྒྱུ་པ་དགུ་དགུ་དང་། གཞུགས་མེད་
ཁམས་པའི་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་དང་། ལམ་མཐོང་སྤང་ལ་སེམས་རྒྱུ་པ་
བརྒྱ་གཅིག་གི་སྦྱོད་ལུལ་ལོ།

གཉིས་པ་ཟག་མེད་ལ་སེམས་གང་གིས་དམིགས་པ་ནི།

ཟག་མེད་ཁམས་གསུམ་མཐའ་གསུམ་དང་།

ཟག་པ་མེད་པའི་སྦྱོད་ལུལ་ལོ། ༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚེས་ཟག་པ་མེད་པ་རྒྱུ་ཉི་ལྔ་པ་སེམས་རྒྱུ་པ་བརྒྱ་ཡིས་
དམིགས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་པའི་མཐའ་མ་འགོག་པ་མཐོང་སྤང་དང་། ལམ་
མཐོང་སྤང་དང་། བསྐྱེད་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ལྟེ་རྒྱུ་པ་གསུམ་གསུམ་ལྟེ་དགུ་
དང་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་ཏེ་བརྒྱ་ཡི་སྦྱོད་ལུལ་ལོ།

སེམས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པའི་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་སེམས་ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པའི་དབྱེ་བ་ནི། སྤྲུལ་
གང་དག་གིས་སེམས་སྤྲུལ་དང་བཅས་པའི་སྤྲུལ་དེ་དག་སེམས་དེ་ལ་

རྒྱས་པར་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན།

ཉོན་མོངས་སྤྲ་རྒྱས་བཅས་རྣམ་གཉིས། །

ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་རྒྱས་འགྱུར་གྱིས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་སེམས་ཉོན་མོངས་ཅན་ནི་སྤྲ་རྒྱས་རྒྱས་པར་འགྱུར་
བ་དང་། རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་དག་གིས་སྤྲ་རྒྱས་དང་བཅས་པ་ལ་རྣམ་པ་
གཉིས་ཏེ། སེམས་དེ་དང་ཉོན་མོངས་པ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། དེ་ལ་
དམིགས་པ་གཉིས་ཀ་སོ་སོ་སྦྱེ་བོས་མ་སྤངས་པས་གཉིས་ཀས་སྤྲ་རྒྱས་རྒྱས་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གིས་མཚུངས་ལྡན་
སྤངས་པས་རྒྱས་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་པ་དང་། ཡང་སེམས་ཉོན་མོངས་
ཅན་མ་ཡིན་པ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་། མ་སྦྱིབ་ལྷང་མ་བསྟན་ནི་དེ་ལ་
དམིགས་པ་མ་སྤངས་པ་ཁོ་ནས་རྒྱས་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་གྱི་སྟོན་ནས་ནི་མ་
ཡིན་ལོ། །

སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱེ་ཚུལ།

གཉིས་པ་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱེ་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྦྱེ་བའི་རིམ་པ་ནི།

ཚོངས་ལས་ཐེ་ཆོམ་དེ་ནས་ནི། །

ལོག་ལྷ་དེ་ནས་འཛིག་ཆོགས་ལྷ། ། ༡༡

དེ་ནས་མཐར་འཛིན་དེ་ནས་ནི། །

ཚུལ་ཁྱིམས་མཆོག་འཛིན་དེ་ནས་ལྟ།

རང་གི་ལྟ་ལ་ང་རྒྱལ་ཆགས།

གཞན་ལ་ཞེ་སྤང་དེ་ལྟར་རིམ། ༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་ཆུས་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ལོ་དུག་གོ་རིམ་རི་ལྟར་འཇུག་པར་འགྱུར་
བ་ཡིན་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་དང་པོ་མ་རིག་པ་དང་ལྟན་པ་ལས་བདེན་པ་རྣམས་
ཀྱི་ངོ་བོ་དང་སྤང་དོར་ལ་ཀྱན་ཏུ་ཚོངས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡི་འོག་ཏུ་མི་
ཤེས་པ་ཚོངས་པ་ལས་དེ་ནི་སྤྱད་བསྟེན་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན་སྟམ་པ་སོགས་
ཀྱི་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེའོ། །དེ་ནས་བདེན་པ་དེ་རྣམས་མེད་དོ་སྟམ་པའི་འོག་པར་ལྟ་
བ་སྐྱེའོ། །དེ་ནས་སྤང་པོ་མི་རྟག་པ་དུ་མ་ཉིད་དུ་མ་ཤེས་པས་དེ་ལ་བདག་
ཏུ་ཞེན་པས་འཛིན་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། དེ་ནས་བདག་དེ་ནི་རྟག་ཆད་དུ་
ཞེན་པས་མཐར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་དང་། དེ་ནས་གང་ལ་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐར་
བབས་བའི་ལྟ་བ་འདིས་ཉོན་མོངས་པ་དག་པར་འགྱུར་བར་ཡིད་ཆེས་པའི་
ཚུལ་ཁྱིམས་མཆོག་འཛིན་དང་། དེ་ནས་དག་པར་ཡིད་ཆེས་པ་དེ་ལ་མཆོག་
ཏུ་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའོ། །དེ་ནས་ནི་རང་གི་ལྟ་བ་ལ་ང་
རྒྱལ་དང་། ལྟག་པར་ཆགས་པའོ། །དེའི་དབང་གིས་གཞན་གྱི་ལྟ་བའམ་རང་
གི་སྤང་གྱི་ལྟ་བ་ལ་ཞེ་སྤང་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ནི་སྤྱི་ཆུས་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་ལོ་
དུག་པའི་རིམ་པའོ། །

གཉིས་པ་སྤྱི་ཆུས་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ནི།

ཕྱ་རྒྱས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་དང་། །

ཡུལ་ནི་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་། །

ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་ཡིད་བྱེད་ལས། །

ཉོན་མོངས་རྒྱ་ནི་ཆང་བ་ཡིན། །༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཕྱ་རྒྱས་སྤྱི་བའི་རྒྱ་ནི་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུའི་ཕྱ་རྒྱས་དེ་
གཉེན་པོས་སྤར་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཆགས་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་
པ་ནི་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་། དེ་ལ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་གཙང་བདེ་བདག་
རྟག་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ལྟ་བུ་སྤྱི་བར་
འགྱུར་ལ། ཉོན་མོངས་པ་ཁོང་ཁྱོད་ལ་སོགས་པ་གཞན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་
བའི་རྒྱ་ནི་ཆང་བ་ན་སྤྱི་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་བཅོམ་པ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་
ལྟ་བུ་ནི་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་ཁོན་པ་ཕྱ་རྒྱས་སྤྱི་ཡི་རྒྱ་ཡི་སྟོབས་ལས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱེད་བཀའ་ཏུ་སྤྲོ་བས་འདོད་དོ། །

ཟག་པ་སོགས་བཞིར་བསྟན།

གསུམ་པ་རྣམ་གྲངས་སོགས་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྣམ་གྲངས་
དངོས། དེ་རྣམས་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྟན། སྤྱི་བ་པ་ལྟ་བུ་འདོད་ཁམས་པར་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཟག་པ་སོགས་བཞིར་བསྟན། ཀུན་སྤྱོད་
སོགས་ལྟ་བུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དབྱེ་བ་དངོས་དང་། ཇེས་ཆིག་

གོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཟག་པ་དང་། རྩ་སྦྱར་དང་། ཉེར་ལེན་ནོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ། འདོད་པའི་ཟག་པ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཟག་པ་
ནི་ནམ་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་ཏེ། འདོད་པའི་ཟག་པ་དང་། སྲིད་པའི་ཟག་པ་
དང་། མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ལོ། །

འདོད་ན་གཏི་མུག་མ་གཏོགས་པའི། །

ཉོན་མོངས་ཀྱན་ནས་དགྱིས་བཅས་ཟག །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། རེ་ཞིག་འདོད་པའི་ཁམས་ན་མཐོང་སྟོམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཉོན་
མོངས་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་དུག་ཡོད་པ་ལས་སྤང་བྱ་རིས་ལྔ་ཡི་གཏི་མུག་ནམ་པ་ལྔ་
པོ་དེ་མ་གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་སུམ་ཅུ་ཅ་གཅིག་པོ་དེ་ནམས་དང་། ཀྱན་
ནས་དགྱིས་པ་ཕྱག་དོག་དང་། སེར་སྒྲ། རོ་ཚ་མེད་པ། བྲེལ་མེད་པ། འགྱོད་
པ། མུགས་པ། རྟོད་པ། གཉིད། ཁྲོ་བ། ཆགས་པ་སྟེ་བཅུ་དང་བཅས་པ་ནི་
འདོད་པའི་ཟག་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་སྲིད་པའི་ཟག་པ་ནི།

གཟུགས་དང་གཟུགས་ནི་མེད་པ་ན། །

བསྐྱེད་ཁོ་ན་སྲིད་པའི་ཟག ། ༡༥

དེ་ལྟང་མ་བསྟན་ཁ་ནང་བཞུགས། །

མཉམ་གཞག་ས་པའི་ཕྱིར་གཅིག་བྱས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་

སྤང་བྱ་རིས་ལྷ་ཡི་མ་རིག་པ་ལྷ་པོ་དེ་མ་གཏོགས་པའི་སྤ་རྒྱས་ཉི་ཤུ་ཙ་ཏུག་
རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ལྷ་བརྒྱ་ཙ་གཉིས་པོ་ཁོ་ན་སྤིང་པའི་ཟག་པའོ། ཅིའི་ཕྱིར་དེ་
གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་སྤིང་པའི་ཟག་པར་བཤད་ཅེ་ན། དེ་གཉིས་ཀ་
ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པ་དང་། ཁ་ནི་ནང་ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ་འཇུག་པ་དང་། མཉམ་
པར་བཞག་པའི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཅིག་ཏུ་བྱས་སོ། །

གསུམ་པ་མ་རིག་པའི་ཟག་པ་ནི།

ཙ་བ་མ་རིག་ཡིན་པས་ན། །

ལོགས་ཤིག་ཏུ་ནི་ཟག་པར་བསྟན། །༡༥

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙ་བ་ནི་མ་རིག་པ་
ཡིན་པས་ན་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ཏེ། སྤང་བྱ་རིས་ལྷ་ཡི་མ་
རིག་པ་ལྷ་ལྷ་སྟེ་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་བཙེ་ལྷ་པོ་དེ་དག་ནི་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ནི་མ་
རིག་པའི་ཟག་པ་ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ཚུ་སྦྱོར་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་ནི།

ཚུ་པོ་སྦྱོར་བའང་དེ་བཞིན་དུ། །

ལྷ་རྣམས་གསལ་ཕྱིར་ལོགས་ཤིག་བསྟན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་པའི་ཚུ་པོ་དང་། སྤིང་པའི་ཚུ་པོ་དང་། མ་རིག་པའི་
ཚུ་པོ་དང་། ཡང་འདོད་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། སྤིང་པའི་སྦྱོར་བ་དང་། མ་རིག་
པའི་སྦྱོར་བའང་དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་རིག་པར་བྱའོ། །ཁོ་ན་རྣམ་པ་གསུམ་ཏུ་

འཇུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལས་ཡང་ཁམས་གསུམ་གྱི་ལྟ་བ་རྣམས་གསལ་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་དུ་ལྟ་བའི་ཚུ་བོ་དང་། ལྟ་བའི་སྒྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་གདུལ་བའི་བསམ་
པའི་དབང་གི་སྒོ་ནས་ལོགས་ཤིག་དུ་ཚུ་བོར་བསྟན་པས། དེས་ན་ཚུ་བོ་བཞི་
དང་སྒྱུར་བ་བཞི་ཞེས་བྱ་བ་འཇུར་རོ།

གཉིས་པ་ཚེད་པ་སྤང་བ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཟག་པ་དག་གི་ནང་དུ་ལྟ་
བ་རྣམས་ལོགས་ཤིག་དུ་མ་བཞག་ཅེ་ན།

ཟག་པ་མ་ཡིན་གྲོགས་མེད་རྣམས།

འཛིག་པའི་རྩིས་སུ་མི་མཐུན་ལོ། ༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟག་པ་དག་གི་ནང་དུ་ལྟ་བ་ནི་འཛིག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་
བ་ལ་འདོད་ཆགས་སོགས་ཀྱི་གྲོགས་མེད་པ་རྣམས་འཁོར་བར་འཛིག་པའི་
རྩིས་སུ་མི་མཐུན་ལོ་ཞེས་དེས་ན་ལྟ་བ་དེ་དག་ཡན་གར་ནི་འཁོར་བར་
འཛིག་པའི་མིང་གི་རྩིས་སུ་མཐུན་པ་མ་ཡིན་གྱི་དེས་ན་གྲོགས་དང་བཅས་
ནས་འཛིག་པའི་རྩིས་སུ་མཐུན་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་བསེས་ཏེ་བཞག་གོ་ཞེས་བྱ་
བ་ཡང་བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་པའི་འདོད་པ་ལོ།

གསུམ་པ་ཉེར་ལེན་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་ནི།

རི་རྒྱད་བཤད་ཉིད་མ་རིག་བཅས།

ཉེར་ལེན་རྣམས་ཏེ་ལྟ་རྣམ་གཉིས།

བྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མདོ་ལས།

“འདོད་པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་། ལྟ་བ་ཉེ་བར་ལེན་པ་
དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཁྱུགས་ཉེ་བར་ལེན་པ་
དང་། བདག་ཏུ་སྤྲོ་བར་ཉེ་བ་ལེན་པ་ལོ།”

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན། སྦྱོར་བ་དང་ཚུ་བོ་གོང་དུ་ངི་སྐད་བཤད་པ་ཉིད་ལས་
མ་རིག་པ་དང་བཅས་པ་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡོད་པ་དེ་ནམས་ནི། འདོད་
པ་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་པ་དང་། སྲིད་པའི་སྦྱོར་བ་ནི་མ་རིག་པ་དང་བཅས་
པ་ནི་བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཉེར་བར་ལེན་པ་ནམས་ཏེ། ཡང་ལྟ་བ་ནམས་ལ་ལྟ་བ་
ཉེ་བར་ལེན་པ་དང་ཚུལ་ཁྱུགས་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནམ་པ་གཉིས་སུ་
བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། ཅིའི་བྱིར་མ་རིག་པ་བསེས་ཏེ་
བཤད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

མ་རིག་པ།

འདྲིན་པར་བྱེད་པ་མིན་བྱིར་བསེས། ༡༧

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མ་རིག་པ་མ་འབྲེས་པ་ནི་མི་ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ན་
མི་གསལ་བའི་བྱིར་སྲིད་པ་འདྲིན་པར་བྱེད་པ་མིན་པའི་བྱིར་ན་ལྟ་བ་ལས་
གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ནམས་དང་བསེས་ཏེ་འདྲིག་གོ་ཞེས། ཡང་བྱེ་བྲག་
སྤྲོ་བས་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་སྤྲ་རྒྱས་ཀྱི་ངེས་ཚིག་ལ་ནམ་པ་གཉིས་ལས། དང་

པོ་སྤྱི་ཆུས་སྤྱི་འཇོག་ཅི། སྤྱི་ཆུས་ནས་ཉེར་བར་ལེན་པར་ཞེས་པའི་བར་
ཀྱི་དོན་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།

གང་ཕྱིར་དེ་དག་སྤྱི་བ་དང་། །

རྗེས་འབྲེལ་ནས་གཉིས་ཆུས་འཇུག་དང་། །

རྗེས་སུ་འབྲང་བས་དེ་ཡི་ཕྱིར། །

སྤྱི་ཆུས་དག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན། །༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གཟུགས་ཅན་
མ་ཡིན་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས། དེ་དག་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་པར་
དཀའ་བས་རྒྱ་བཤམ་འདུག་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྱི་བ་ཡིན་པ་དང་། ཐོབ་པ་དང་རྗེས་
སུ་འབྲེལ་བ་དང་། དམིགས་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ནས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་
ཆུས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པ་དང་། འབད་མ་དགོས་པར་ཡང་ཡང་རྗེས་སུ་
འབྲང་བས་དེའི་ཕྱིར་སྤྱི་ཆུས་དག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་མོ་དག་ཆུས་པར་
འཇུག་བས་ན་སྤྱི་ཆུས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཟག་པ་སོགས་ཀྱི་ངེས་ཆོག་ནི།

དེ་དག་འདྲིམ་བྱེད་ཟག་བྱེད་དང་། །

འཁྱེར་བར་བྱེད་དང་འབྱེར་བྱེད་དང་། །

ཉེ་བར་འདྲིམ་ཕྱིར་ཟག་ལ་སོགས། །

དེ་དག་གི་ནི་ངེས་ཆོག་ཡིན། །༢༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་ན་ཉོན་མོངས་
པ་དེ་དག་གིས་འཁོར་བར་འཛོག་པར་བྱེད་པ་དང་། སྦྱི་མཆེད་དུག་གི་མ་
ནས་སྲིད་ཅི་ནས་མནར་མེད་པའི་བར་དུ་བྱག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཁམས་དང་
འགྲོ་བ་གཞན་དང་གཞན་དུ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་འབྱེར་བར་བྱེད་
པས་ན་ཚུ་བོ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཡུལ་ལམ་འགྲོ་བ་གཞན་དུ་ཉིང་མཚམས་འབྱོར་
བར་བྱེད་པས་ན་སྦྱོར་བ་དང་། འཁོར་བ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉི་བར་འཛིན་
པའི་བྱིར་ན་ཉི་བར་ལེན་པ་སྟེ་དེ་དག་རྣམས་ནི་བྱག་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཚུ་
བོ་དང་། སྦྱོར་བ་དང་། ཉིར་ལེན་ཞེས་པ་དེ་དག་གི་ནི་ངེས་ཆོག་ཡིན་ནོ། །

ཀུན་སྦྱོར་སོགས་ལྟ།

གཉིས་པ་ཀུན་སྦྱོར་སོགས་ལྟ་བུ་སྟན་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
མདོར་བསྟན་པ་ནི།

དེ་དག་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་སོགས་ཀྱི།

དབྱེ་བས་ཡང་རྣམ་ལྟར་བཤད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤ་རྒྱས་དེ་དག་ཉིད་ནི། མདོ་ལས་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་དང་
སོགས་ཀྱི་སྟེ། འཆིང་བ་དང་། སྤ་རྒྱས་དང་། ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཀུན་
ནས་དགྲིས་པའི་དབྱེ་བས་ཡང་རྣམ་པ་ལྟར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་སྟུག་བསྟུལ་གྱི་
རྣམ་པ་དུ་མ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི་ཡང་རྣམ་པ་དགུ་སྟེ། རྗེས་སུ་ཆགས་པ་

དང་། ཁོང་ཁྱོད་པ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ལྟ་བ་དང་། མཆོག་ཏུ་
འཛིན་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། སྤྲུག་དོག་དང་སེར་སྒྲིའི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནམས་
སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཀུན་སྦྱོར་དང་། འཆིང་བ་
དང་། ཉེ་ཉོན་དང་། ཀུན་དགེས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཀུན་སྦྱོར་དགུར་
བསྟན། ཆ་མཐུན་ལྟར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལྟ་བ་
གསུམ་བསྟན་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ལྟ་བ་དེ་དག་ལས་གསུམ་ནི་ལྟ་བའི་ཀུན་སྦྱོར་
དང་། གཉིས་ནི་འཛིན་པའི་ཀུན་སྦྱོར་ཏུ་བཞག་ཅེ་ན།

རྣམས་དང་མཆོག་འཛིན་འདྲ་བའི་ཕྱིར། །

ལྟ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་གཞན་ནོ། །༧

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྟ་བ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་གི་
འཛིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་གཉིས་དང་། བདེན་པ་བཞི་ཆ་ཡི་མཐོང་སྤང་ཡིན་པའི་
ལོག་པར་ལྟ་བ་བཞི་དང་བཅས་ཏེ་ནམ་པ་དྲུག་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ལ་ཡང་
དྲུག་དྲུག་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ལྟ་བ་ནམས་རྣམས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ཡིན་པ་དང་། ལྟ་
བ་མཆོག་འཛིན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་མཆོག་འཛིན་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པ་
དེས་ན་རྣམས་གངས་མཉམ་པ་ཡིན་པ་དང་ནི། ཡང་ལྟ་བ་ཕྱི་མ་མཆོག་འཛིན་
ནམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་ནི་ལྟ་བ་སྤྲུལ་མ་གསུམ་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་རང་
བཞིན་ཏུ་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་དེ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་གཞན་བསྟན་

པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་སྤག་དོག་སེར་སྣ་ཀུན་སྒྱུར་དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་
བསྟན་པ་ནི། འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་དུ་སྒྱུར་བ་དག་དུ་སྤག་དོག་དང་། སེར་
སྣ་ནི་ལོགས་ཤིག་དུ་བཤད་ལ། ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་གཞན་རྣམས་ནི་བཤད་
པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན།

གང་ཕྱིར་གཉིས་ཀའང་གཅིག་དུ་ནི། །

མི་དགེ་རང་དབང་དེ་ཡི་ཕྱིར། །

སྤག་དོག་སེར་སྣ་དེ་དག་ལས། །

ལོགས་ཤིག་ཀུན་སྒྱུར་གཉིས་སུ་བཤད། །༡༡

ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་དེ་གཉིས་ཀའང་མཐའ་གཅིག་དུ་ནི་
མ་རིག་པ་ཙམ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་མི་དགེ་བ་དང་རང་དབང་ཅན་
ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་སྤག་དོག་དང་སེར་སྣ་གཉིས་པོ་ནི། རོ་ཆ་ཁྲེལ་མེད་ལ་
སོགས་པའི་ཀུན་དགྲིས་གཞན་དུག་པོ་དེ་དག་ལས་ལོགས་ཤིག་དུ་ཀུན་སྒྱུར་
རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ཆ་མཐུན་ལྡར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐ་མའི་ཆ་མཐུན་
ལྡར་དང་། བོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྡེ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རོ་བོ་བྱེད་
ལས་དང་བཅས་པ་ནི།

ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་རྣམ་ལྡ། །

གཉིས་ཀྱིས་འདོད་ལས་མི་འདའ་ལ། །

གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་ཕྱིར་སྒྲིག་བྱེད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཐ་མ་
འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལ་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། ཚུལ་
སྤྲིས་མཆོག་འཛིན་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གཞོད་
སེམས་ཏེ་རྣམ་པ་ལྔ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་
དང་། གཞོད་སེམས་གཉིས་ཀྱིས་ནི་བཅོན་སྤྱད་བ་ལྟར་འདོད་པའི་ཁམས་
ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་ལ། གཞན་གསུམ་པོ་ཡིས་ནི་ལན་གཅིག་ཐར་ཡང་
ཕྱིར་འཛིན་པ་ལྟར་དུ་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་འདས་ཀྱང་སྤྱར་ཕྱིར་སྒྲིག་པར་
བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ཀྱན་སྒྲོར་གསུམ་གྱི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱན་དུ་ཞུགས་
པས་ལྟ་བ་ལྔ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་དུག་པོ་སྤངས་པ་ཡིན། བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཀྱིས་མདོ་ལས།

“འཛིག་ལྟ་དང་། ཚུལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་དང་། ཐེ་ཆོམ་

དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཁོ་ན་སྤངས་པར།”

ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

སྒོ་དང་ཅ་བས་བསྟུས་ཕྱིར་གསུམ། ༡༩

འགྲོ་མི་འདོད་དང་ལམ་ལོར་དང་། །

ལམ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དེ་སྟེན་ཅིག །

ཐར་པ་བཟོད་ལ་གཤམ་བྱེད་པ། །

དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །༥༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤང་བྱ་རིས་ཀྱི་སྒོ་དང་མཐོང་སྤང་གི་རྩ་བ་ཡིན་པས་
བསྟུས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་ཏེ། མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་
བའི་ཉོན་མོངས་པ་ནམས་ནི། དེ་ཡང་ནམ་པ་གསུམ་དུ་འཇུག་བ་ཡིན་པ་
སྟེ། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་དེ་ནམས་ནི་སྟག་
བསྟུལ་གྱི་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ནམ་པ་
གཅིག་དང་། ཡང་ཚུལ་བྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་དུ་འཛིན་པ་ནི་
སྟག་བསྟུལ་གྱི་བདེན་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་མཐོང་བས་སྤང་
བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ནམ་པ་གཉིས་སོ། །ཡང་ཐེ་ཚོམ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་
དང་། ལྟ་བ་མཚོག་དུ་འཛིན་པ་ནམས་ནི་བདེན་པ་བཞི་ཆར་མཐོང་བས་
སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ནམ་པ་གསུམ་སོ། །དེ་དག་གི་སྒོ་ནི་འཇིག་ཚོགས་
ལ་ལྟ་བ་དང་། ཚུལ་ཞུགས་མཚོག་འཛིན་དང་། ཐེ་ཚོམ་དེ་ནམ་གསུམ་གྱིས་
བསྟུས་སོ། །ཡང་མཐར་འཛིན་པའི་ལྟ་བ་ནི། འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བས་རབ་དུ་
བརྟུག་པ་ཡིན་ལ། ལྟ་བ་མཚོག་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཚུལ་བྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་
མཚོག་དུ་འཛིན་པས་རབ་དུ་བརྟུག་པ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་
རབ་དུ་བརྟུག་པ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་ན་རྩ་བས་བསྟུས་སོ་ཞེས་འགའ་ཞིག་ཟེར་རོ། །

གཞན་དག་ནི་དབེར་ན་ཡུལ་གཞན་དུ་བཟོད་པར་བྱ་བ་ལ་བར་

ཆད་བྱེད་པ་ནི་ནམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཐོག་མར་འགྲོ་མི་འདོད་པ་དང་། ཡང་
གཞན་ལ་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་ན་ལམ་ནོར་བཞིག་དང་། ལམ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་
དང་བཅས་ཏེ་ནམ་པ་གསུམ་དུ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་གངས་དེ་སྟེད་ཅིག་
ཐར་པ་བགྲོད་པ་ལའང་། འཇིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནི་ཐར་
པ་ལ་སྐྱག་སྟེ་འགྲོ་མི་འདོད་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་
དུ་འཛིན་པས་ནི་ལམ་གཞན་ལ་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་ལམ་ནོར་བར་འགྱུར་བ་
དང་། ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ནི་ཐར་པའི་ལམ་ལ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་བཅས་
པ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་ས་ཐར་པ་ལ་གཤགས་བྱེད་པ་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ནམ་
པ་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མདོ་ལས་བསྟན་ཏོ། །

གཉིས་པ་གོང་མའི་ཆ་མཐུན་ལྔ་ནི།

གོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་ལྔ་ཉིད། །

གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ལས་སྦྱེས་པའི། །

འདོད་ཆགས་གཉིས་ཚོད་ང་རྒྱལ་ཚོངས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡང་ཁམས་གོང་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ལྔ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་
དག་བཅོམ་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་ན། དེ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། ཁམས་
གོང་མ་གཉིས་ཉི་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་ན་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་
པ་ལས་སྦྱེས་པའི་འདོད་ཆགས་ནམ་པ་གཉིས་དང་། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་མི་
གཏོང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པས། ཚོད་པ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། ཚོངས་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུ་

དེ་དག་མ་སྤངས་པར་ཁམས་གོང་མ་ལས་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་གོང་
མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གཉེས་པ་འཆིང་བ་བཤད་པ་ནི།

ཚཱ་བའི་དབང་གིས་འཆིང་བ་གསུམ། ༡༥༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མདོ་ལས་གསུངས་པའི་འཆིང་བ་རྣམས་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་
ན། ཚཱ་བ་བདེ་བའི་དབང་གིས་འཁོར་བ་ལ་འཆིང་བའི་འཆིང་བ་འདོད་
ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་། ཚཱ་བ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་དབང་གིས་འཆིང་བ་ཞེ་
སྤང་ཐམས་ཅད་དང་། ཚཱ་བ་བདེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་སྤྱད་བསྐྱེད་ཡང་མ་ཡིན་
པའི་དབང་གིས་འཆིང་བ་གཏི་མུག་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་ཡིན་པས། དེས་ན་
འཆིང་བ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ཉེ་ཉོན་བཤད་པ་ནི།

ཉོན་མོངས་ལས་གཞན་ཉོན་མོངས་ཅན། །

སེམས་བྱང་འདུ་བྱེད་བྱང་ཞེས་པ། །

གང་དེའང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་ཏེ། །

དེ་དག་ཉོན་མོངས་ཞེས་མི་བྱ། ༡༥༦

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཅ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དྲུག་པོ་རྣམས་ལས་གཞན་དུ་སྒྱུར་
པ། ཚཱ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སེམས་ལས་བྱང་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་བྱང་པོ་ཞེས་པ་
གང་ཡིན་པ་དེའང་། ཅ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བར་འདུག་པའི་ཉེ་བའི་

ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དེ་དག་ཙུ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་ནི་མི་
བྱའོ།

བཞི་པ་ཀུན་དགྲིས་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དངོས་ཀྱི་དོན་
དང་། ཞར་ལ་ངི་མ་བཤད་པ། དེའི་བྱད་པར་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ཀུན་དགྲིས་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི།

ངོ་ཆ་མེད་དང་སྤེལ་མེད་དང་།

ཕྱག་དོག་སེར་སྣ་ཚོད་པ་དང་།

འཁྱེད་དང་སྒྲུགས་དང་གཉིད་དང་ནི།

ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད། ༡༥

ཁོ་དང་འཆབ་པའོ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་ཡང་བསྟན་བཅོས་རབ་ཏུ་བྱེད་
པ་ལས་ནི། ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་། སྤེལ་མེད་པ་དང་། གཞན་གྱི་སྤྱན་ཚོགས་ལ་
ཕྱག་དོག་པ་དང་། ཡོ་བྱད་ཀུན་ནས་འདྲིན་པའི་སེར་སྣ་དང་། སེམས་མ་ཞི་
བའི་ཚོད་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་འཁྱེད་པ་དང་། སེམས་འཐེབས་ཤིང་སྒྲུགས་
པ་དང་། ལྷས་སེམས་མངོན་པར་འདུས་པའི་གཉིད་དང་ནི། ཀུན་ནས་དགྲིས་
པ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཅེས་འབྱུང་ལ། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྲུབ་རྣམས་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་
ཡང་ཀུན་ནས་མནར་སེམས་པའི་ཁོ་བ་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དམ་དུ་འབྱུང་
པའི་འཆབ་པའོ།

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ཉེ་ཉོན་ཏུ་བཞག་པ་ནི།

འདོད་ཆགས་ཀྱིས། །

ངོ་ཚ་མེད་ཚོད་སེར་སྒྲ་བསྐང་། །

འཆབ་པ་ཚྩོད་དོ་མ་རིག་ལས། །

རྒྱགས་དང་གཉིད་དང་ཁྲེལ་མེད་དོ། །༥༩

ཐེ་ཆོམ་ལས་འགྱོད་ཁྲོ་བ་དང་། །

ཕྱག་དོག་ཁོང་ཁྲོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ནི་རང་གི་ཆོས་ལ་
ཆགས་པས་གཞན་ལ་མ་གུས་པའི་ངོ་ཚ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཡུལ་ལ་ཚོད་པ་
དང་། ཡོ་བྱད་ལ་དམ་ཏུ་འཛིན་པའི་སེར་སྒྲ་གསུམ་པོ་བསྐང་དོ། །འཆབ་པ་
ལ་ཚྩོད་དོ། །དེ་ཡང་ཁ་ཅིག་གིས་ཟེར་ན། སྲིད་པའི་རྒྱ་མཐུན་པའོ་ཞེས་འདོད་
ལ། གཞན་དག་གིས་ནི་མ་རིག་པའི་རྒྱ་མཐུན་པའོ་ཞེས་པ་དང་། གཞན་འགའ་
ཞིག་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
མ་རིག་པ་ལས་རྒྱགས་པ་དང་། གཉིད་དང་། སྤྲིག་པའི་ཉེས་དམིགས་མཐེས་
པས་ན་སྤྲིག་པ་ལ་མི་འཛིགས་པའི་ཁྲེལ་མེད་པ་འབྱུང་བ་ཉིད་དོ། །རྩ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་ཐེ་ཆོམ་ལས་ནི་མི་དགེ་བའི་འགྱོད་པའོ། །ཁྲོ་བ་དང་། ཕྱག་དོག་
དག་ནི་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཁོང་ཁྲོའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་བརྩུ་པོ་དེ་དག་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱ་མཐུན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཞར་ལ་ངི་མ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ངི་མའི་དབྱེ་བ་ནི།

གཞན་ཡང་ཉོན་མོངས་ངི་མ་དུག།

སྐྱ་དང་གཡོ་དང་རྒྱགས་པ་དང་། ༡༤

དེ་བཞིན་འཆིག་དང་ཁོན་འཛིན་དང་། །

ནམ་འཆོ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལས་གཞན་
ཡང་ཉོན་མོངས་པའི་ངི་མས་བསྟན་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་པ་དུག་སྟེ་
གཞན་འདིད་པར་བྱེད་པ་སྐྱ་དང་། སེམས་གྲུ་གྲུའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་གཡོ་
དང་། རྒྱགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བའི་དངོས་པོ་དམ་དུ་འཛིན་
པའི་འཆིག་པ་དང་། ཀྱན་ནས་མནར་སེམས་ཀྱི་དངོས་པོ་ལན་མང་དུ་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་འཁོན་འཛིན་དང་། གཞན་ལ་ནམ་པ་མཐོ་འཆམ་པའི་རང་བཞིན་
ཀྱི་ནམ་འཆོ་དང་ནམ་པ་དུག་གོ། །

གཉིས་པ་དེ་དག་ཉེ་ཉོན་དུ་བཞག་པ་ནི།

སྐྱ་དང་རྒྱགས་པ་ནི། །

འདོད་ཆགས་ལས་སྐྱེས་ཁོན་འཛིན་དང་། །

ནམ་འཆོ་ཁོང་ཁྱོ་ལས་སྐྱེས་སོ། ༡༥

འཆིག་པ་ལྟ་བུ་མཆིག་འཛིན་ལས། །

གཡོ་ནི་ལྟ་བུ་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ལས་སྤྱོད་དང་རྒྱགས་པ་གཉིས་ནི་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་
པ་འདོད་ཆགས་ལས་སྦྱེས་པའོ། །ཡང་ཁོན་འཛིན་དང་རྣམ་འཛེག་གཉིས་ནི་རྩ་
ཉོན་ཁོང་ཁྲོ་ལས་སྦྱེས་སོ། །ཡང་འཛིག་པ་ནི་ལྟ་བ་མཆོག་འཛིན་ལས་སྦྱེས་
པས་སོ། །གཡོ་ནི་ལོག་པར་ལྟ་བས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དེའི་བྱད་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཐོང་
སྤང་དང་བསྐྱོམ་སྤང་གི་བྱད་པར་ནི།

དེ་ལས་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་། །

ཁྲེལ་མེད་རྒྱགས་གཉིད་ཚོད་རྣམ་གཉིས། །༥༡

དེ་ལས་གཞན་ནི་སྐྱོམ་སྤང་བྱ། །

རང་དབང་དེ་བཞིན་ངི་མ་རྣམས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རེ་ཞིག་ཀུན་ནས་དགྲིས་པ་ལ་རྣམ་པ་བརྩུར་བཤད་པ་གང་
དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ལས། ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཁྲེལ་མེད་པ་དང་། རྒྱགས་པ་
དང་། གཉིད་དང་། ཚོད་པ་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་ལྡེ་པོ་དེ་ནི་མཐོང་སྤང་
གི་ཉོན་མོངས་པ་དང་། སྐྱོམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་དང་
མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ན་མཐོང་ལམ་དང་སྐྱོམ་ལམ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀའི་
སྤང་བྱ་ཡིན་པས་སོ། །ལྡེ་པོ་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཉེ་ཉོན་གྱིས་བསྐྱུས་པ་
ཕྱག་དོག་དང་། སེར་སྒྲ་དང་། འགྱུད་པ་དང་། ཁྲོ་བ་དང་། འཆབ་པ་རྣམས་ནི་
བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཁོན་ཡིན་པ་དང་། ཉེ་ཉོན་རང་དབང་ཅན་ཡིན་

ལ་སྟེ་སྟོམ་སྤང་གི་མ་རིག་པ་ཅམ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་
ངེ་ལྟར་ཕྱག་དོག་སོགས་སྟོམ་སྤང་དང་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ་
ཉོན་མོངས་པའི་ངི་མ་དུག་པོ་དེ་ནམས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲེལ།

གཉིས་པ་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་བྱད་པར་ནི།

འདོད་ན་མི་དགེ་གསུམ་ནམ་གཉིས།

དེ་ཡན་ཆད་ནི་ལུང་མ་བསྟན། ༡༤༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ངེ་སྐད་བཤད་པའི་ཀུན་དགྲིས་
ལས་ངོ་ཆ་མེད་པ་སོགས་བདུན་དང་། ངི་མ་དུག་པོ་དེ་དག་ནི་འདོད་པའི་
ཁམས་ན་ཡོད་པ་ནི་མི་དགེ་བའོ། །དེ་དག་ལས་ཀྱང་རྒྱགས་པ་དང་། རྟོན་པ་
དང་། གཉིད་དང་བཅས་ཏེ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ནི་མི་དགེ་བ་དང་སྦྲིབ་ལུང་མ་
བསྟན་ནམ་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་སོ། །ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་པ་
དེ་ཡན་ཆད་དེ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་ཡོད་པའི་ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་ནམས་ནི་སྦྲིབ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཁམས་དང་ས་ཡི་བྱད་པར་ནི།

འདོད་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ན།

གཡོ་སྒྱུ་ཆངས་པས་འདིད་ཕྱིར་རོ།

རྒྱགས་རྟོན་རྒྱགས་པ་ཁམས་གསུམ་ན།

གཞན་དག་འདོད་ཁམས་ལས་སྦྱེས་པ། ༡༤༢

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ལས་དུ་ཞིག་ཁམས་དང་
ས་གང་ན་ཡོད་པ་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། འདོད་པའི་ཁམས་དང་བསམ་གཏན་
དང་པོ་ན་གཡོ་དང་སྒྱུ་དེ་གཉིས་པོ་ཡོད་དོ། །ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་ན་སྒྱུ་
རི་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཚངས་པ་ཆེན་པོས་གཡོ་སྒྱུའི་གཏམ་རྒྱུང་ལ་སྒྱུར་
ཏེ་ཆོ་དང་ལྡན་པ་རྟ་ལྟལ་ལ་འབྲིད་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རྒྱགས་པ་
དང་། རྒྱུ་དང་། རྒྱགས་པ་རྣམས་ནི་ཁམས་གསུམ་དག་ན་ཡོད་ལ། ཡང་
ཉེ་ཉོན་གོང་དུ་བཅུ་དྲུག་བཤད་པ་ལས། གཡོ་དང་། སྒྱུ་དང་། རྒྱགས་པ་
དང་། རྒྱུ་དང་། རྒྱགས་པ་ལྟ་བུ་པོ་དེ་བོར་ཉེ་གཞན་བཅུ་གཅིག་དག་ནི་
འདོད་པའི་ཁམས་ལས་སྦྱེས་པའོ། །

དེ་རྣམས་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ།

གཉིས་པ་དེ་རྣམས་རྣམ་ཤེས་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ས་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི།

མཐོང་སྤང་བྱ་གཉིད་ང་རྒྱལ་བཅས། །

ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ས་པ་ཡིན། །

ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་རང་དབང་ཡང་། །

གཞན་ནི་རྣམ་ཤེས་དྲུག་རྟེན་ཅན། །༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ལས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་ནི་དུ་

ཞིག་ཡིན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱག་གི་འཁོར་དུ་བྱུང་བ་ནི་དུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་
ན། ཚ་ཉོན་དང་ཉེ་ཉོན་དེ་དག་ལས། བདེན་པ་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་དེ་
རྣམས་དང་། སྒྲོམ་སྤང་ལས་གཉིད་དང་། ང་རྒྱལ་དང་བཅས་པ་དེ་རྣམས་ནི་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བས་དེས་ན་དེའི་ས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
དག་རྟོག་བཅས་དང་མི་གསལ་བས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལས་གཞན་ཀྱི་འཁོར་
དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྤྲག་དོག་སོགས་
ལྔ་དང་། ཇི་མ་རྒྱག་དང་བཅས་པའི་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་
རྣམས་ཡང་རང་དབང་ཅན་ཡིན་པ་དང་། སྒྲོམ་སྤང་ཡིན་ཡང་རྟོག་བཅས་
ཡིན་པས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ས་པ་ཁོ་ན་ལོ། །ཡང་ཚ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱག་གི་རྟོན་
ཅན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གང་དག་ཅན་ཡིན་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་
སྤོང་དང་། མ་རིག་པ་རྣམས་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་ངོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཁྲིལ་མེད་པ་དང་། ཟུགས་པ་དང་། རྟོན་པ་
རྣམས་དང་། ཡང་བག་མེད་པ་དང་། ལེ་ལོ་དང་། མ་དད་པ་སྟེ་མདོར་ན་ཉོན་
མོངས་པའི་ས་མང་དག་གི་ནང་དུ་བཤད་པ་རྒྱག་པོ་དེ་དག་གོ། །

གཉིས་པ་ཆོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚ་
ཉོན་ཆོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན། ཉེ་ཉོན་ཆོར་བ་གང་དང་མཚུངས་
པར་ལྡན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པའི་ས་པའི་དང་། ཁམས་གོང་

མའི་ལྷན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སོ་སོ་གང་དང་ལྷན་པ་
ནི། ཡང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྷ་པོ་གང་ཞིག་ཉན་མོངས་པ་
དང་། ཉེ་བའི་ཉན་མོངས་པ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་ཞེ་ན།

བདེ་བ་དག་དང་འདོད་ཆགས་སུ། །

མཚུངས་ལྷན་ཞེ་སྒང་བསྐྱོག་པ་ལོ། །

མ་རིག་པ་དག་ཐམས་ཅད་དང་། །

མེད་ལྷ་ཡིད་བདེ་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་། །༥༥

ཡིད་མི་བདེ་དང་ཐེ་ཆོམ་མོ། །

གཞན་ཡིད་བདེ་དང་འདོད་ལས་སྦྱེས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷས་ཤེས་འཁོར་བྱུང་དང་། ཡིད་ཤེས་འཁོར་བྱུང་གི་ཆོར་
བ་བདེ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་དག་དང་། སེམས་དགའ་བའི་ནམ་པས་འཇུག་པ་
ཡིན་པས་འདོད་ཆགས་སུ་མཚུངས་པར་ལྷན་ནོ། །ཡང་སེམས་སྦྱོ་བའི་ནམ་
པ་ཅན་གྱི་ཞེ་སྒང་ནི་དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་ལྷས་ཤེས་འཁོར་བྱུང་དང་། ཡིད་ཤེས་
འཁོར་བྱུང་གི་ཆོར་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་
ལྷན་པ་ལོ། །ཡང་སྤང་བྱ་རིས་ལྷ་ཡི་འབྲེས་པ་དང་མ་འབྲེས་པའི་མ་རིག་པ་
དག་ནི་ཆོར་བ་ལྷ་པོ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་ཏེ། ནམ་ཤེས་ཐམས་
ཅད་དང་། ཉན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མཚུངས་པ་ལྷན་པས་སོ། །ཡང་
བདེན་པ་བཞི་མེད་པར་ལྷ་བའི་ལོག་པར་ལྷ་བ་ནི། ཡིད་བདེ་བ་དང་། ཡིད་

གྱི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་པ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་སྟེ། རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤྲུལ་བ་བྱས་
 པའི་འབྲས་བྱ་མེད་པར་མཐོང་བ་དང་། བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་བསགས་པ་
 དེ་དོན་མེད་དུ་མཐོང་བ་ཅན་གྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །ཡང་
 གང་ལ་འཇུག་བྱའི་དོན་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་ཡིད་མི་བདེ་བར་བྱེད་པས་ཡིད་མི་
 བདེ་བ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ནི་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །སྤྲུལ་གཞན་ལྟ་བུ་བ་བཞི་
 དང་། ང་རྒྱལ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ། དེ་དག་ཡིད་གྱི་ས་
 པ་ཁོ་ནར་ཡིན་ཞིང་སེམས་དགའ་བའི་རྣམ་པས་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 དང་། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་པ་ལས་སྦྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་
 དུ་བྱས་ཏེ། ཁམས་གོང་མ་ན་སྤྲུལ་བསྐྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདེ་བའང་
 བསམ་གཏན་བཞི་པ་ན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཀུན་འགྲོ་གང་དང་གང་ལྡན་པ་ནི།

བཏང་སྟོམས་དང་ཀུན་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་ནི། ཉོན་མོངས་
 པ་ཀུན་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རྒྱུ་ཆད་ཁར་
 གདོན་མི་བྱ་བར་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་སུ་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ་གནས་པས་
 སོ། །

གཉིས་པ་ཁམས་གོང་མའི་ལྡན་ཚུལ་ནི།

ས་གོང་མ། །

ས་ཇི་བཞིན་དུ་རང་རང་དང་། ༡༤

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ས་གོང་མ་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྤ་རྒྱས་ཉོན་
མོངས་པ་དེ་རྣམས་ནི། ས་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རང་རང་གི་ཆོར་བའི་དབང་
པོ་གང་དང་གང་ཡོད་པ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཉེ་ཉོན་ཆོར་བ་གང་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་ལ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་སོ་སོའི་མཚུངས་པར་ལྡན་ཚུལ་ནི།

འགྲོད་དང་སྤག་དོག་ཁྲོ་བ་དང་། །

རྣམ་འཛེ་ཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་། །

འཛིག་པ་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། །

སེར་སྣ་དག་ནི་བསྐྱོག་པ་ཡིན། ༡༥

གཡོ་དང་སྒྱུ་དང་འཆབ་དང་གཉིད། །

གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་བདེ་དག་དང་། །

རྒྱགས་པ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལས། འགྲོད་པ་དང་། སྤག་དོག་
དང་། ཁྲོ་ཁྲོ་དང་། རྣམ་པར་འཛེ་བ་དང་། ཁོན་དུ་འཛིན་པ་དང་། འཛིག་
པ་རྣམས་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་ཏེ་དེ་དག་ནི་སེམས་
སྒྱུ་བའི་རྣམ་པས་འབྲུག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཁོ་ནའི་
འཁོར་དུ་བྱུང་བ་ཡིན་པས་སོ། །ཡང་སེར་སྣ་དང་ནི་བསྐྱོག་པ་སྟེ་ཆགས་པའི་

ལྷ་ལས་བྱང་ཁིང་སེམས་དགའ་བའི་རྣམ་པས་འབྱུག་ལ་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་ཁོ་ན་
 ཡིན་པས། ཡིད་བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེ་ཡང་
 གཡོ་དང་། ལྷ་དང་། འཆབ་པ་རྣམས་ནི། བྱ་བ་འགྲུབ་པ་དང་། མ་འགྲུབ་པ་
 དང་། གཉིད་ནི་ཀུན་ལ་མི་འགལ་བ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ནི་ཡིད་བདེ་བ་
 དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་གཉིས་ཀ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་ནོ། །ཡང་སེམས་
 དགའ་བའི་རྣམ་པས་འབྱུག་ཅིང་ཡིད་ཀྱི་ས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན་བསམ་
 གཏན་གསུམ་པ་ན་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། དེ་མན་ཆད་ན་ནི་ཡིད་ཀྱི་བདེ་
 བ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པར་འགྱུར་བ་ནི་རྒྱགས་པའོ། །

གཉིས་པ་ཉེ་ཉོན་ཀྱན་གྱི་ལྟན་ཚུལ་ནི།

བཏང་སྟོམས་གྲུན་ཏུ་འགྲོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡན་ཆད་ན་བདེ་བའི་དབང་པོ་ཡང་
 མེད་པ་ཡིན་པས་དེས་ན་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་ནི་ཀུན་ཏུ་འགོ་བ་སྟེ། དེ་ནི་
 མ་རིག་པ་བཞིན་དུ་ས་གང་དང་གང་ལ་ཡང་ཉེ་ཉོན་གང་དང་གང་ལ་ཡང་
 འགལ་བ་མེད་དོ།

གསུམ་པ་ས་མང་བཞི་ཡི་ལྟན་ཚུལ་ནི།

བཞི་པོ་གཞན་ནི་ལྷ་དག་དང་། ༡༥༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རོ་ཆ་མེད་པ་དང་། ཁྲིལ་མེད་པ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་། མྱོད་
པ་དང་བཅས་ཏེ་བཞི་པོ་གཞན་ནི། ཆོར་བའི་དབང་པོ་ལྷ་ཆར་དག་དང་།

མཚུངས་པར་ལྷན་ཏེ། དེ་དག་ནི་རྣམ་ཤེས་རྒྱག་ཆར་གྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་ཞིང་
རྒྱག་ཆར་ཡང་མི་དགེ་བ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

སྒྲིབ་པ་ལྷ་འདོད་ཁམས་པར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་སྒྲིབ་པ་ལྷ་འདོད་ཁམས་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་ནི།

འདོད་ན་སྒྲིབ་རྣམས་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་པའི་ཁམས་ན་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི། བསམ་
གཏན་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། ལྷོམས་འཕྲུག་གི་
སྒྲིབ་པ། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་དང་། གནོད་སེམས་དང་། ཟུགས་གཉིད་
དང་། རྟོན་འགྱོད་དང་། ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་ལྷ་པོ་དེ་རྣམས་མི་
དགེ་བའི་རང་བཞིན་ཁོ་ནར་གསུངས་པས་ཡོད་ཀྱི་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་
ན་ནི་མེད་དོ།

གཉིས་པ་གྲངས་ངེས་བསྟན་པ་ནི།

མི་མཐུན་དང་།

ཟས་དང་བྱ་བ་གཅིག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་གཅིག་སྤང་པོ་གནོད་བྱེད་དང་།

ཐེ་ཚོམ་ཕྱིར་ན་ལྷ་ཉིད་དོ། ༥༧

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱུ་གས་པ་དང་གཉིད་གཉིས་སྐྱིབ་པ་གཅིག་
 ཏུ་བཤད་ལ་ཚོད་པ་དང་འགྲོད་པ་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་
 གང་ཡིན་སྟུང་ན། སྐྱུ་གས་པ་དང་གཉིད་གཉིས་པོའི་མི་མཐུན་པའི་ཚྭ་གས་
 བྱི་སྣང་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་འདུ་ཤེས་ཡིན་པས་གཅིག་པ་ཡིན་པ་དང་བྱི་
 ཚོད་པ་དང་འགྲོད་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཚྭ་གས་སམ་གཉེན་པོ་ནི། སེམས་ཞི་
 བར་གནས་པ་ཡིན་པས་མི་མཐུན་ཚྭ་གས་སམ་གཉེན་པོ་གཅིག་པ་ཡིན་
 པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱུ་གས་པ་དང་གཉིད་དག་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་
 ཟས་ནི། སེམས་རྒྱ་བ་དང་། མི་དགའ་བ་དང་། ལ་ཟས་ཀྱི་རྩོད་མི་ཟེན་པ་
 དང་། སེམས་ཁྱུ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚོད་པ་དང་འགྲོད་
 པ་དག་གི་ཟས་ནི། ཉེ་དུའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ལུ་མིའི་རྣམ་པར་རྟོག་
 པ་དང་། མི་འཆི་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྟོན་དགོད་པ་སོགས་རྗེས་སུ་
 གན་པ་ལྟ་བུ་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཟས་གཅིག་པ་ཡིན་པ་དང་ནི། དེ་བཞིན་དུ་
 སྐྱུ་གས་པ་དང་གཉིད་དག་གི་བྱ་བ་ནི་སེམས་ཁྱུ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཚོད་
 པ་དང་འགྲོད་པ་དག་གི་བྱ་བ་ནི་སེམས་མ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་བྱ་བ་
 ཡང་གཅིག་པ་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་གཉིད་སྐྱུ་གས་གཉིས་གཅིག་
 དང་། ཚོད་འགྲོད་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་སོ། །

ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྐྱིབ་པ་
 ཡིན་ན་ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱིབ་པ་ལྔ་ཁོ་ནར་བཤད་ཅེ་ན། དེ་ཡང་སྤང་པོ་ལ་གནོད་

པར་བྱེད་པ་སྟེ། འདོད་པ་དང་གཞོད་སེམས་དག་གིས་ནི་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་
སྤང་པོ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱགས་པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་ནི་ཤེས་རབ་
ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་དང་། རྟོག་པ་དང་འཁྱོད་པས་ནི་ཉིང་ངེ་
འཛིན་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་ལ། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་མེད་ན་
དེ་དག་གིས་བདེན་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ན་སླིབ་པ་ནི་ནམ་
པ་ལྷ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་སླིབ་པ་ལྷ་པོ་དེ་དག་གིས་དགྲ་གས་པའི་སེམས་ཀྱིས་
ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བའི་སྐལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱང་གིས་
དགྲ་གས་པའི་ཚུལ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བའི་གོ་སྐབས་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །

སྤང་བྱེད་གཉེན་པོའི་རང་བཞིན།

ཚུལ་ངེ་ལྟར་སྤང་བ།

གཉིས་པ་སྤང་བྱེད་གཉེན་པོའི་ནམ་གཞག་ལ་ལྷ་སྟེ། ཚུལ་ངེ་ལྟར་
སྤང་བ། སྤང་བྱེད་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ། གང་ལས་བྱེ་ནས་སྤང་ཚུལ། སྤང་བ་
ཐག་སྤང་ཚུལ། སྤང་བའི་ཐོབ་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསྟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་མཐོང་སྤང་སྤང་ཚུལ་ནི།

དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། །

དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་དག་པར། །

ཟད་དང་དམིགས་པ་སྤངས་པས་སོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཐོང་སྤང་ནམས་ནི་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་
 པས་སྤོང་བ་དང་ནི། ཡུལ་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་པར་
 ཟད་པས་སྤོང་བ་དང་ནི། དམིགས་པའི་ཡུལ་སྤངས་པས་ཡུལ་ཅན་སྤོང་བ་
 དང་། སྤོང་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། དམིགས་པ་སྤྱད་པ་སྤྱུག་བསྤུལ་
 དང་། གུན་འབྱུང་དང་། འགོག་པ་དང་། ལམ་སྟེ་བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་ནམས་
 གྱི་རང་མཚན་མི་རྟག་སྤྱད་པ་སྤྱུག་སྤོང་བདག་མེད་སོགས་ཡོངས་སུ་ཤེས་
 པ་ཅམ་གྱི་སྟོན་ནས་ནི། སྤྱད་ཀྱང་མཐོང་སྤང་རང་གི་ས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱ་
 རྒྱས་དེ་ནམས་དང་། འགོག་ལམ་མཐོང་སྤང་ཟག་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་
 དེ་ནམས་ཟད་དེ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་དང་ནི། གཉིས་པ་ནི། གུན་འགོ་དེ་དག་
 ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་འདོད་པའི་ཁམས་པའི་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་ཁམས་
 གུན་ཏུ་འགོ་བ་དེ་ནམས་ཡང་དག་པར་ཟད་དེ་སྤངས་པས་ནི་འདོད་པའི་
 ཁམས་པའི་སྐལ་བ་མི་མཉམ་པའི་ཁམས་ཀྱང་ཏུ་འགོ་བ་དགུ་པོ་དེ་ནམས་
 ཟད་དེ་སྤོང་བར་འགྱུར་བ་དང་ནི། གསུམ་པ་ནི། དམིགས་པའི་ཡུལ་འགོག་
 ལམ་ཟག་མེད་ལ་དམིགས་པ་དེ་ནམས་ཟད་དེ་སྤངས་པས་ནི་འགོག་ལམ་
 མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱ་རྒྱས་
 དེ་ནམས་ཟད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །

གཉིས་པ་སྟོམ་སྤང་སྤོང་ཚུལ་ནི།

གཉེན་པོ་སྐྱེས་པས་ཟད་པར་འགྱུར། ༡༥༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསྐྱོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་
པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དགུ་པོ་དེ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་རང་གི་གཉེན་
པོ་ཆུང་བུའི་ཆུང་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དགུར་སྐྱེས་པས་ཟད་པར་འགྱུར་
རྟེན།

སྤང་བྱེད་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ།

གཉེས་པ་སྤང་བྱེད་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་ནི།

གཉེན་པོ་རྣམ་བཞི་སྤང་བ་དང་། །

གཞི་དང་སྤང་ཉིད་རྣམ་པར་ནི། །

སུན་འབྲིན་ཞེས་བྱ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཉེན་པོ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ལས་དང་པོ་སྤང་
བའི་གཉེན་པོ་ཞེས་པ་ནི། ལམ་གང་དང་གང་གིས་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་
པ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པ་
དང་། གཉེས་པ་གཞི་ཡི་གཉེན་པོ་ཞེས་པ་ནི། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྩིས་སུ་
སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡིན་པ་དང་། གསུམ་པ་ཐག་
སྤང་བའི་གཉེན་པོ་ཞེས་པ་ཉིད་ནི། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་པོ་སྐྱེས་
བསྐྱེད་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དེ་མ་གཏོགས་པས་དེ་ཡན་ཆད་ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་

ཡིན་པ་དང་ནི། ཡང་རྣམ་པར་སྟན་འབྱོན་པའི་གཉེན་པོ་ཞེས་པ་ནི། ལམ་
གང་གིས་ལམས་དང་ས་དེ་ལ་སྟོན་དུ་མཐོང་ནས་སྟན་འབྱོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ་
དེ་ནི་སྟུག་བསྐལ་དང་ཀྱན་འབྱུང་ལ་དམིགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ལྟ་བུའོ།

གང་ལས་བྱེན་སྦྱོང་ཚུལ།

གསུམ་པ་གང་ལས་བྱེན་སྦྱོང་ཚུལ་ནི།

དམིགས་པ་ལས།

ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྤང་བྱར་འདོད། ༥༡

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་གང་ལས་སྤང་བར་བྱ་ཞེན། དམིགས་
པའི་ཡུལ་སྟན་སྤང་བ་ལས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི་སྤང་
བྱ་ཡིན་པར་འདོད་དེ། གཉེན་པོ་དང་སྤང་བྱ་མཚུངས་པར་ལྟན་པ་ཡིན་ན་དེ་
ལས་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དབྱེ་བར་མི་རྒྱས་པས་སོ། །དམིགས་པའི་ཡུལ་
སྤངས་པ་ལས་ནི་སྦྱོང་བ་རྒྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྤང་ཉོན་
མོངས་པ་མི་སྦྱོང་བའོ། གང་ཟག་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ནི། ཐོབ་
པ་ཆད་པ་དང་། བྲལ་ཐོབ་འབྲེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྦྱོང་ལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་
མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་། མ་སྦྱིབ་ལུང་མ་བསྟན་
གཟུགས་ཅན་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ནི། དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་
རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་དེ་སྤངས་པ་

ལས་དེ་དག་སྤངས་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །

སྤོང་བ་ཐག་སྤིང་ཚུལ།

བཞི་པ་སྤོང་བ་ཐག་སྤིང་བའི་ཚུལ་ནི།

མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་མི་མཐུན་ཕྱོགས། །

ཡུལ་ནམ་ཆད་དང་དུས་ཀྱིས་ཏེ། །

འབྱུང་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཕྱོགས་དང་ནི། །

དུས་གཉིས་རིང་བ་ཉིད་ལྟ་བུའོ། ༥༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཉེན་པོ་ནམ་པ་བཞི་ལས་ཐག་སྤིང་གི་གཉེན་པོའི་ངོ་བོ་
ལ་ནམ་པ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པས་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་རིང་
བ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཏེ་གཉེན་པོས་རིང་བ་དང་། ཡུལ་ནམ་པར་ཆད་
པས་རིང་བ་དང་ནི་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རིང་བ་སྟེ་ནམ་པ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་ནམས་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་གི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་ནམས་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པ་
ཡིན་ན་ཡང་སྲ་བ་གཤེར་བ་རྩོ་བ་གཡོ་བ་དེ་མཚན་ཉིད་ནམས་མི་མཐུན་པ་
ཡིན་པ་དང་ནི། འཆལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
དང་གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་རིང་བ་ཡིན་པ་དང་ནི། ཤར་ཕྱོགས་དང་རུབ་ཕྱོགས་
ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ནི་ཡུལ་ནམ་པར་ཆད་པས་རིང་བ་དང་ནི། འདས་པ་དང་མ་
འོངས་པ་གཉིས་པོ་ནི་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རིང་བ་ཉིད་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །

སྤྱི་བའི་ཐོབ་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསྟེན་པ།

ལྷ་པ་སྤྱི་བའི་ཐོབ་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསྟེན་པ་ནི། ལམ་ཁྱད་
པར་དུ་འགྲོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤངས་པ་ཡང་། ཡང་
ནས་ཡང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མི་འགྱུར་ཏེ།

ལན་གཅིག་ཏུ་ཟད་དེ་དག་གི།

བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཡང་དང་ཡང་།

གཉེན་པོ་སྦྱིས་དང་འབྲས་ཐོབ་དང་།

དབང་པོ་རྣམ་པར་འཕེལ་རྣམས་སུ། ༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་རང་རང་གི་གཉེན་པོ་སྤྱི་བའི་ལམ་
ཁོ་ནས་ཐོབ་པ་བཅད་དེ། ལན་ཅིག་ཏུ་ཟད་པ་ན་སྤྱི་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་
ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་གི་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ནི་ཡང་ནས་ཡང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་
འགྲོ་ལོ། །དུས་དུ་ཞིག་ཏུ་ཞེ་ན་དུག་ཏུ་སྟེ། དབང་པོ་རྣམས་པོ་ཡིན་ན་རང་རང་གི་
གཉེན་པོ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་སྦྱིས་པ་དང་། རྒྱན་ཞུགས་སོགས་དགེ་སྤྱོད་
གི་འབྲས་བུ་བཞི་ཐོབ་པ་དང་། དབང་པོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་སྟེ་དུས་དུག་པོ་
རྣམས་སུ་ཉོན་མོངས་པའི་བྲལ་བའི་ཁྱད་པར་འཐོབ་པོ། །དབང་རྣམས་ཡིན་ན་
དུས་ལྡར་ཁྱད་པར་འགྲོ་ལོ།

སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤིས།

གསུམ་པ་སྤངས་པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་ལ་ལྟ་སྟེ། ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་
དབྱེ་བ། གང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ། ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་གངས་ངེས། ཡོངས་
ཤེས་ལྡན་ཚུལ། ཡོངས་ཤེས་ཐོབ་གཏོང་ངོ་། །

ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཐོང་ལམ་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་རྒྱག་རྒྱ་
བརྟན་པ་ནི། སྤངས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་
ཞེ་ན། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ།

ཡོངས་སུ་ཤེས་དགུ་འདོད་པ་ན། །

དང་པོ་རྣམ་གཉིས་ཟད་ལ་གཅིག །

གཉིས་ཟད་པ་ནི་དེ་གཉིས་སོ། །

དེ་བཞིན་གོང་མའི་དེ་གསུམ་ཉིད། ༡༤

ཅེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པའི་བྲལ་བ་དེ་དག་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
ཞེས་པའི་མིང་ཐོབ་ཅིང་དེ་ལ་སྦྱར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡོངས་ཤེས་དང་། སྤངས་པའི་
ཡོངས་ཤེས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་
ནི་དེའི་ཡུལ་སྤང་བྱ་དང་བྲལ་བ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
གཉིས་ལས་འདི་ནི་བྱི་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཡོངས་ཤེས་སུ་བཞག་པ་ནི་ཡུལ་
ལ་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་མིང་བཏགས་པའམ། འབྲས་བུ་སྤངས་པ་ལ་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་

མིང་བཏགས་པའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དེ་ཡང་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་སྒོ་
ནས་དབྱེ་བ་ཡིན་ན་རྣམ་པ་དགུའོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་འདོད་པའི་ཁམས་ན་ཡོད་
པའི་དང་པོ་སྤྱད་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་རྣམ་པ་གཉིས་ཟད་པ་ལ་
ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཡང་འདོད་ཁམས་པ་དེ་ཡི་འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་མཐོང་
སྤང་རྣམ་པ་གཉིས་ཟད་པ་ལ་ནི་ཡོངས་ཤེས་དེ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །དེ་བཞིན་
དུ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་མཐོང་སྤང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་
ཡོངས་སུ་ཟད་པ་ལ་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དང་། འགོག་པ་མཐོང་སྤང་དང་ལམ་
མཐོང་སྤང་གཉིས་ཟད་པ་ལ་གཉིས་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཉིད་དེ། དེ་
ལྟར་ན་རྣམ་པ་དུག་པོ་ཉིད་ནི་མཐོང་ལམ་གྱི་འབྲས་སུ་ཡིན་པ་དང་།
གཉིས་པ་བསྒྲུབ་ལམ་གྱི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི།

ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཞན་གསུམ་སྟེ། །

ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་གཟུགས་དང་། །

ཟག་པ་ཀུན་ཟད་

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲོམ་སྤང་སྤོང་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྤར་དུག་པོ་དེ་
ལས་གཞན་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་པ་སྟེ། ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྟེ། འདོད་
པའི་ཁམས་ཀྱི་ཟག་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ཟག་པ་དང་། ཟག་པ་མ་
ལུས་པ་ཀུན་ཟད་པ་ལྟར་བའི་ཡོངས་ཤེས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་ཡོངས་
ཤེས་དུག་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་དང་བཅས་ཏེ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་

ནི་དགུའོ།

གང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ།

གཉིས་པ་གང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་བཞི་ལས། དང་
པོ་མཐོང་སྒོམ་གྱི་འབྲས་བུ་ནི།

རྒྱག་བཟོད་འབྲས། །

ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཤེས་པའི་ཡིན། །༥༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡོངས་ཤེས་དགུ་ཡོད་པ་དེ་དག་ལས་སྔ་མ་མཐོང་ལམ་གྱི་
ཡོངས་ཤེས་རྒྱག་ནི་བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་དང་། ལྷག་མ་སྒོམ་ལམ་གྱི་
ཡོངས་ཤེས་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ནི་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ས་གང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་ནི།

མི་ལྷོགས་མེད་འབྲས་ཐམས་ཅད་དོ། །

བསམ་གཏན་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་འམ་བརྟུང་། །

ཉེ་བར་བསྡོགས་པའི་གཅིག་ཡིན་ཏེ། །

གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་གསུམ་གྱི་ཡང་། །༥༦

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོ་ན་ས་གང་གི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་གང་ཡིན་ཞེ་
ན། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྷོགས་མེད་པས་ནི་ཁམས་གསུམ་
ཆར་གྱི་མཐོང་སྒོམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤངས་སྲིད་པ་ཡིན་པས་ན་དེའི་

འབྲས་བུ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དགྲུ་པོ་ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་ཡང་འདོད་པ་ན་
 སྒྲིད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་སྒྲོང་བ་རྣམས་ནི་མི་ལྷོགས་མེད་པའི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་པས། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གསུམ་པ་བཞི་པ་
 དེ་རྣམས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ཡི་འབྲས་བུ་ནི་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པའི་
 རྒྱག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་རྣམ་པ་གཉིས་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་
 གཅིག་འགོག་ལམ་ཀྱི་མཐོང་སྤང་རྣམ་པ་གཉིས་ཟད་པའི་ཡོངས་ཤེས་རྣམ་པ་
 གཉིས་དང་གསུམ། གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པའི་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་
 བྱ་བའི་ཡོངས་ཤེས་རྣམ་པ་གཉིས་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་ལྔ་ཡིན་པའམ། ཡང་
 རྒྱར་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཟེན་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་
 ཆགས་བྲལ་ཞིག་གིས་རྗེས་སུ་མཐོང་ལམ་ཟག་མེད་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་
 མཐོང་སྤང་དང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གསུམ་ཐོབ་སྲིད་པས་ན་
 དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །ཡང་གཞུགས་མེད་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་
 ཉེ་བར་བསྒྲོགས་པའི་འབྲས་བུ་ནི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་ཏེ་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་
 ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ། དེ་ཟག་བཅས་ཡིན་
 ཡང་འཕགས་པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོངས་ཤེས་ཐོབ་པ་སྲིད་པ་ཡིན་པས་
 སོ། །ཡང་གཞུགས་མེད་དངོས་གཞི་དང་པོ་གསུམ་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་
 ཡང་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་སྒྲུར་བ་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་སུ་མཐའ་གཏུགས་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ལོ། །

གསུམ་པ་ལམ་གང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་ནི།

ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་ཡིན། །

འཛིག་ཏེན་པའི་གཉིས་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་རྣམ་པ་དགྲ་པོ་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་
ཟག་མེད་གྱི་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་དྲུག་པོ་དང་ཐ་མ་གསུམ་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་སོ། །ཡང་
འཕགས་པས་འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་ན་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་ཏེ། དེ་ཡང་ཐ་མའི་
ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཟད་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པའོ། །

བཞི་པ་ཤེས་པ་གང་གི་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་པ་ནི།

རྗེས་ཀྱི་ཡང་། །

ཆོས་ཤེས་པའི་ནི་གསུམ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་ཚུགས་མཐུན་གྱི་དྲུག་དང་ལྷ། ༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་
ཡང་ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གཉིས་ཏེ། བསྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པ་ཐ་མ་དག་གོ། །ཡང་ཁམས་གསུམ་གྱི་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་
བའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་ན་སྒྲོམ་ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་ཤེས་པའི་འབྲས་

བྱ་ནི་ཡོངས་ཤེས་ཐ་མ་གསུམ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཆོས་ཤེས་པ་དེའི་ཚྭ་གས་མཐུན་
 གྱི་སྟེ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་འདོད་
 པའི་ཁམས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་རྣམས་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་དང་། ཁམས་
 གསུམ་ཀྱི་སྟོམ་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་དང་བཅས་འབྲས་བུ་རྣམ་
 པ་བྱུག་སྟེ་དང་པོ་གསུམ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བཟོད་པ་དང་། ཐ་མ་གསུམ་ནི་ཆོས་ཤེས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་དག་ཡིན་པ་ཁོ་ན་དང་། ཡང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་
 རྩོགས་དང་མཐུན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། ཁམས་གོང་མའི་མཐོང་སྤང་སྤངས་
 པའི་ཡོངས་ཤེས་གསུམ་དང་། བསྟོམ་སྤང་སྤངས་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་རྣམ་
 པ་གཉིས་དང་ལྔ་ཡིན་པ་སྟེ། དང་པོ་གསུམ་རྗེས་ཀྱི་བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་
 དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གང་དག་ཡིན་པ་ཁོ་ན་འོ། །

ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་གྲངས་ངེས།

གསུམ་པ་ཡོངས་ཤེས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐབས་ལ་
 ལར་སྤངས་པ་མང་པོ་སྟོམ་ནས་ཡོངས་ཤེས་རེ་རེར་འཛོག་ལ། ལ་ལར་སྤངས་
 པ་རེ་རེ་ལའང་ཡོངས་ཤེས་རེ་རེ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་
 ཤེས་བཟོད་རྣམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བྲལ་བ་ནི་རྒྱ་རྣམ་པ་གསུམ་ཀྱི་སྟོ་ནས་ཡོངས་
 ཤེས་སུ་བཞག་པ་ཡིན་པ་སྟེ།

བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་དང་། །

སྲིད་ཅེ་ཉམས་པར་བྱས་པ་དང་། །

རྒྱ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་བཅོམ་པའི་ཕྱིར། །

ཡོངས་ཤེས་ཁམས་ལས་འདས་པ་ལས། ༥༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡོངས་ཤེས་འདོག་པ་ལ་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་པ་མེད་
པ་གསར་དུ་རྟོག་པ་དང་། དེ་ནས་སྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་
པ་ཉམས་པར་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་སྐྱུག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་མཐོང་བས་
སྤང་བར་བྱ་བའི་ཀུན་ཏུ་འགོ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀུན་ཏུ་བཅོམ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་པོ། །དེ་དག་ནི་བཟོད་
པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་དུག་འདོག་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ། ཡང་སྒྲོམ་ལམ་ལ་ཤེས་
པའི་འབྲས་བུ་ཡོངས་ཤེས་འདོག་པའི་རྒྱ་ནི། གསུམ་པོ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་
དག་དང་། རྒྱ་བཞི་པ་ཁམས་ལས་འདས་པ་ལས་ཀྱང་སྟེ། དེ་ཡང་འདོད་
ཁམས་མཐའ་དག་དང་། གཞུགས་ཁམས་མཐའ་དག་དང་། ཁམས་གསུམ་པོ་
མཐའ་དག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་མིང་ཐོབ་
པོ། །

ཡོངས་ཤེས་ལྡན་ཚུལ།

བཞི་པ་ཡོངས་ཤེས་ལྡན་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མི་ལྡན་པའི་ཚུལ་ནི།

གཅིག་མིན་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ཟག་གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དུ་ཞིག་དང་ལྡན་ཞེ་
ན། གཅིག་སྟེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྤང་བྱ་སྤངས་པ་མེད་པས་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པ་ལ་གནས་པ་མིན་ལ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་མ་ཟད་ཀྱན་འབྱུང་ཆོས་བཟོད་
བར་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱད་ཅིག་མ་ལྔ་ལ་གནས་པ་ཡང་རྒྱ་གཉིས་ཀྱན་ཏུ་མ་བཅོམ་
པས་ཡོངས་ཤེས་དང་མི་ལྡན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཡོངས་ཤེས་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་
ཏེ། དངོས་དང་། རྟོག་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཐོང་
ལམ་པ་ཡོངས་ཤེས་དུ་དང་ལྡན་པ་ནི།

མཐོང་ལ་གནས་པ་ནི། །

ལྔ་ཡི་བར་དང་ཡང་དག་ལྡན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་གནས་པའི་འཕགས་པ་ལ་ནི་ཡོངས་
སུ་ཤེས་པ་ལྔ་ཡི་བར་དང་ཡང་དག་པར་ལྡན་ཏེ། ཀྱན་འབྱུང་བ་ལ་ཆོས་ཤེས་
པ་ནི་ཡོངས་ཤེས་གཅིག་དང་ལྡན་ནོ། །ཀྱན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ན་ནི་
ཡོངས་ཤེས་གཉིས་དང་ལྡན་ནོ། །འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པ་གསུམ་དང་ལྡན་ནོ། །འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པ་བཞི་དང་ལྡན་ནོ། །ལམ་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་སྐྱབས་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་
ལྔ་དང་ལྡན་ནོ།

གཉིས་པ་བསྟོམ་ལམ་པ་ལ་ཡོངས་ཤེས་དུ་དང་ལྡན་པ་ནི།

བསྒྲོམ་ལ་གནས་པ་རྒྱག་གམ་ནི། །

གཅིག་གམ་ཡང་ན་གཉིས་དང་ངོ་། །༤༧

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་སྟེ། མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་
པ་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལ་གནས་པ་རྒྱས་ངི་སྲིད་རྒྱ་འདོད་པ་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཐོབ་པའམ། ཡང་ན་དེ་ལས་ཉམས་པ་ནི་ཡོངས་སུ་
ཤེས་པ་རྒྱག་གམ་ནི། ཡང་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པའི་སྟོན་འདོད་པ་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ན་ཡོངས་ཤེས་སྟོམ་
པ་འགྱུར་བས་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྤངས་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཅིག་
གམ། གཟུགས་ཀྱི་ཆགས་བྲལ་ལས་ཉམས་ན་ཡང་གཅིག་པོ་དེ་ཉིད་དང་
ལྡན་པ་དང་། དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཁམས་གསུམ་
ཀྱི་ཀུན་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ་
མ་རྒྱུས་སྟོམ་པར་འགྱུར་བས་གཅིག་ཁོ་ན་དང་ལྡན་ནོ། །ཡང་གཟུགས་ཀྱི་
འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་ཐོབ་པ་ན་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྤངས་པ་
དང་། གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཟད་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་བདུན་པ་དང་
བརྒྱད་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པས་དག་
བཅོམ་པ་ལས་ཉམས་ན་ཡང་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་དང་ངོ་། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། ཅི་ཕྱིར་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་དག་
བཅོམ་པ་དག་གི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་རྣམ་པར་བཞག་ཅི་ན།

ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་དང་། །

འབྲས་བུ་ཐོབ་ཕྱིར་དེ་དག་བསྡོམས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ནི་རིམ་པ་ལྟར་དུ་འདོད་པའི་ཁམས་དང་། ཁམས་
གསུམ་ཆར་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་
བུ་དང་། དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན་རྒྱ་རྩམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་
སྤངས་པ་དེ་དག་བསྡོམས་ཏེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཅིག་དུ་བྱས་སོ། །

ཡོངས་ཤེས་ཐོབ་གཏོང་།

ལྔ་པ་ཡོངས་ཤེས་ཐོབ་གཏོང་གི་ཚུལ་ནི། ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དུ་ཞིག་
ཡར་གཏོང་བའམ་རྒྱར་ལ་ཐོབ་ཅེ་ན།

ལ་ལ་གཅིག་གཉིས་ལྔ་དང་དྲུག །

གཏོང་སྟེ་འཐོབ་པ་ལྔ་མིན་ནོ། ༥༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལ་ལ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཡོངས་
སུ་ཉམས་ན་དང་། དག་བཅོམ་པ་ལས་ཉམས་ན། སྤར་གྱི་གཅིག་དང་། ཕྱིར་
མི་འོང་བ་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་འདོད་པ་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་ན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་རྩམ་པ་གཉིས་
དང་། ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སྡོམ་དུ་འགྲོ་བ་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་
པ་ལ་གནས་པ་དེ་ནི་ཐ་མའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྤངས་པའི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་

ཐོབ་པ་ན་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་སྒྲ་མ་ལྟ་དང་། མཐར་གྱིས་པ་འདོད་པ་ལ་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱས་པས་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དྲུག་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་
གཏོང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ཡོངས་ཤེས་འཐོབ་པ་ཡང་ལ་ལ་ལས་ནི་
ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཐོབ་པ་སྟེ། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་ཀུན་འབྱུང་ཆོས་
ཤེས་ལ་གནས་པ་གང་ཞིག་གིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དགུ་ལས་སྟོན་མ་ཐོབ་པ་
ལས་དང་པོ་གཅིག་ཐོབ་པའོ། །ལ་ལས་ནི་ཡོངས་ཤེས་གཉིས་ཐོབ་པ་སྟེ། གང་
ཞིག་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེ་ཡོངས་སུ་
ཉམས་པས་གཉིས་ཐོབ་པ། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་དྲུག་ཐོབ་པ་སྟེ། གང་ཟག་གང་
ཞིག་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལས་འདོད་ཉོན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་
གནས་སྐབས་ནའོ། །ཡོངས་ཤེས་འཐོབ་པ་ལྟ་ནི་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །

ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། སྤ་རྒྱས་བསྟན་
པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་ལྟ་པ་འགྲེལ་པའོ། །

གནས་རྒྱལ་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ།

བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ།

རྒྱལ་པ་ལམ་དང་གང་ཟག་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བདེན་པ་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་ལམ། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་བཤད། ལམ་
ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆོས་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པའོ། །

མཆོམས་སྦྱར།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི།

བདེན་པ་མཐོང་དང་བསྟོམས་པ་ལས། །

ཉོན་མོངས་སྤངས་པ་ཞེས་བཤད་པ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གནས་ལྡ་པར། རྩ་ལ་འབྲས་བུ་ཉི་བར་བཏགས་པའི་ཕྱིར་
སྟོང་བ་ནི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་མིང་ཐོབ་པོ་ཞེས་པ་དང་། སྟོང་བའི་གཉེན་པོ་
ཡང་།

“དེ་དག་བརྩ་དང་བདུན་བདུན་བརྒྱད། །ཉུ་བ་གསུམ་གཉིས་
མ་གཏོགས་པ། །འདོད་ན་སྦྱག་བསུལ་ལ་སོགས་པ། །མཐོང་
བས་རིམ་གྱིས་སྤང་བར་བྱེད། །བཞི་ནི་བསྟོམ་པས་སྟོང་བྱ་

ཡིན། །”

ཞེས་སྟུག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་། འགོག་པའི་
བདེན་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་སྟེ། བདེན་པ་བཞི་པོ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་
བ་ལས་དང་། མཐོང་བྱེད་པ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ལས། མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་ཉིན་
མོངས་པ་དེ་རྣམས་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་དེ་དག་གི་ཟག་པ་མེད་
པའམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

ལམ་གྱི་ངོ་བོ།

གཉིས་པ་ལམ་དངོས་ལ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ནི།

བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །

མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་ཟག་པ་མེད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། མཐོང་བྱེད་གོམས་པར་བྱེད་པའི་བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་ནི་
རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་སྟེ། ཟག་བཅས་འཛིག་ཉེན་པ་དང་། ཟག་མེད་འཛིག་
ཉེན་ལས་འདས་པའོ། །མཐོང་བ་ཞེས་བྱ་པའི་ལམ་ལ་ནི་ཟག་པ་མེད་པ་ཁོ་
ན་ཡིན་ཏེ། ལམས་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་སྤང་རྒྱུ་
འབྲིང་ཆེ་དགྲ་ཅིག་ཅར་དུ་སྤོང་བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
ན་འཛིག་ཉེན་པ་ལ་ནི་དེ་འདྲ་བའི་མཐུ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
ན་མཐོང་ལམ་དང་བསྒྲོམ་ལམ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི་མང་སྟེ། ངོ་བོ་ལས་

ནི་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ཡིན་པ་མཐོང་ལམ་དང་། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་
ཀ་ཡིན་པ་བསྟོམ་ལམ་དང་། དམིགས་པ་ལས་ནི་བདེན་པ་བཞི་ཁོ་ན་ཡིན་
པ་མཐོང་ལམ་དང་། དེ་མ་ཟད་གོང་ས་དང་འོག་ས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་
དམིགས་པ་བསྟོམ་ལམ་ཡིན་པ་སོགས་སོ། །

ལམ་གྱི་དམིགས་པ།

གཉིས་པ་དམིགས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བདེན་པ་བཞི་དང་། བདེན་པ་
གཉིས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་དབྱེ་བ་ནི།

བདེན་པ་དག་ནི་བཞིར་བཤད་དོ། །

སྤྱག་བསྐུལ་ཀུན་འབྱུང་དེ་བཞིན་དུ། །

འགོག་དང་ལམ་སྟེ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོ་ན་བདེན་པ་དག་གང་ཞེ་ན། མཐོང་བ་དང་བསྟོམ་པར་
བྱ་བའི་བདེན་པ་དག་ནི་རྣམ་པ་བཞི་བཞིར་བཤད་དོ། །གང་དུ་བཤད་ཅེ་
ན། གཞུང་འདི་ཡི་གནས་དང་པོར་ཆོས་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་
པ་མེད་པ་བསྟན་པ་ན། ཟག་མེད་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། ཞེས་ལམ་གྱི་
བདེན་པ་རང་གི་མིང་གི་སྟོན་ས་བསྟན་ཏོ། །སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་
པ་གང་། ཞེས་འགོག་བདེན་དང་། སྤྱག་བསྐུལ་ཀུན་འབྱུང་འཇིག་རྟེན་
དང་། ཞེས་པ་འདིར་སྤྱག་བསྐུལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་དག་བསྟན་

ཏྲོ། །འོ་ན་དེ་དག་གི་གོ་རིམ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ནམ་ཁེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དང་
པོ་གང་ཞིག་ཤེས་པར་བྱ་བ་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་དང་། དེ་ནས་དེ་ཡི་རྒྱ་
ཀུན་འབྱུང་རང་གི་ངོ་བོ་སྤར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལོ། །དེ་ནས་སྤྱག་བསྐྱེལ་
འགོག་པའི་འགོག་པའི་བདེན་པ་དང་། དེ་ནས་དེ་ཡི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་སྟེ་གོ་
རིམ་དེ་ལྟར་རོ། །

གཉེས་པ་རྟོགས་པའི་གོ་རིམ་ནི།

དེ་ལྟར་ན། །

དེ་དག་རི་ལྟར་མངོན་རྟོགས་རིམ། །༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་རི་ལྟར་སྤར་མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ལྟར་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་ཁེ་
ན། ཡུལ་གང་ལ་ཆགས་པ་དང་། གང་གིས་གཞོད་པར་བྱེད་པ་དང་། གང་
ལས་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་བདེན་པ་ཉིད་ལ་དང་པོར་
ནམ་པར་དཔྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡོངས་སུ་རྟོག་ལ། ཕྱིས་དེ་ངོས་ཟེན་
ནས་སྤྱག་བསྐྱེལ་འདི་ཡི་རྒྱ་ནི་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེས་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་
པ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་གོ། །ཡང་སྤྱག་བསྐྱེལ་འདི་ཡི་འགོག་པའི་འགོག་པ་ནི་
གང་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་ཡོངས་སུ་
རྟོག་གོ། །ཡང་འགོག་པར་ཐོབ་པ་དེ་ཡི་ལམ་ནི་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་
རྗེས་སུ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པས། དཔེར་ན་ཐོག་མར་ནད་

མཐོང་བས་དེ་ནས་ནད་དེ་ཡི་གཞི་ལ་དབྱད་པ་དང་། ནད་དེ་ཟད་པའི་བདེ་
བ་དང་། དེའི་ཆེད་དུ་སྟོན་འཆོལ་བ་དཔེ་རི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཟག་བཅས་སྟུག་བསྐྱེལ་དུ་བསྟན་པ་ནི།

ཡིད་འོང་ཡིད་དུ་མི་འོང་དང་། །

དེ་ལས་གཞན་ཟག་བཅས་ནམས་ཉིད། །

སྟུག་བསྐྱེལ་ཉིད་གསུམ་ལྟན་པའི་ཕྱིར། །

ཅི་རིགས་མ་ལུས་སྟུག་བསྐྱེལ་ལོ། །ཉ

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟུག་བསྐྱེལ་ཞེས་པ་ནི་ཆོར་སྤང་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་
ནོ། །རི་ལྟར་ན་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྟུག་བསྐྱེལ་ཡིན་ཞེ་ན། ཟག་བཅས་
གང་ཞིག་མི་ཉག་ཅན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནམས་དང་མི་མཐུན་པས་
ན་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྟུག་
བསྐྱེལ་བ་ཡིན་པ་སྟེ། ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡི་ཟག་བཅས་དེ་ནམས་ནི་འགྱུར་བའི་
སྟུག་བསྐྱེལ་དང་། ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་ནམས་ནི་སྟུག་བསྐྱེལ་གྱི་སྟུག་བསྐྱེལ་
དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ནམས་ཉིད། ལས་ཉོན་གྱི་
གཞན་དབང་ཅན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནམས་དང་མི་མཐུན་པ་སྐྱད་ཅིག་
མའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་འདྲུ་བྱེད་གྱི་སྟུག་བསྐྱེལ་ཉིད་དུ་ཡིན་ལ། ལམ་
བདེན་ལ་ཐལ་བ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྟུག་བསྐྱེལ་དགག་པའི་གཉེན་པོ་ཟག་མེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་སྟུག་བསྐྱེལ་ཉིད་ནམ་པ་གསུམ་དང་ལྟན་པ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ན། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་ཅི་རིགས་མ་ལུས་པར་སྒྲུག་བསྐལ་ལོ་
ཞེས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་བདེན་པ་གཉིས་བཤད་པ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
བདེན་པ་བཞི་ཞེས་ཀྱང་གསུངས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། འོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་ལ། དེ་དག་ལས་བདེན་པ་གཉིས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།

གང་ལ་བཅོམ་དང་སློ་ཡིས་གཞན། །

བསལ་ན་དེ་སློ་མི་འཇུག་པ། །

བུམ་ཚུ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །

ཡོད་དེ་འོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་གང་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་སོགས་སོ་སོར་བཅོམ་ན་ཆོས་
དེ་ཡི་སློ་མི་འཇུག་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལྟ་
བུལོ། །བུམ་པ་དེ་ལ་གྱུ་མོར་ལྟ་བུ་བུམ་བུར་བཅོམ་ན་བུམ་པ་ཞེས་པའི་སློ་
མི་འཇུག་པ་དང་། ཡང་ཆོས་གང་ལ་སློ་ཡིས་ཆོས་གཞན་བསལ་བ་ཡིན་ན་
ཡང་ཆོས་དེ་ཡི་སློ་མི་འཇུག་པ་དེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ཚུ་
ལྟ་བུལོ། །ཚུ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་ནི་སློས་གཟུགས་དང་སྒྲ་བྲི་རོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་
གཞན་བསལ་བ་ཡིན་ན་ཚུ་ཡི་སློ་མི་འཇུག་གོ། །དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་དེ་ཡི་མིང་
གི་སློ་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པས་ན་དེས་ན་བུམ་པ་དང་ཚུ་བཞིན་དུ་ཀུན་

རྫོག་ཏུ་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་རྒྱན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནའོ། །

འདིར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་དཔེ་གཉིས་སུ་བཀོད་པ་ནི། བཅོམ་
པས་འཇིག་པ་དང་། སློས་དབྱེད་པས་འཇིག་པ་སྟེ་ནམ་པ་གཉིས་སམ་ཡང་
ན་དབྱིབས་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་དང་། ཆོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ་ནམ་པ་གཉིས་སམ་
ཡང་ན་ཀུན་རྫོབ་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་དང་། རྫས་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་ཀུན་
རྫོབ་སྟེ་ནམ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྒྱན་དང་རགས་
པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་སྟེ། བཅོམ་པ་འཕྲོ་བས་ལ་བ་ཡིན་ན་དེ་ཡི་སློ་
མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ནི་དེ་ལས་གཞན་ནོ། །དེ་ནི་
བཅོམ་པ་དང་སློས་ཆོས་གཞན་བསལ་བ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཡི་སློ་འཇུག་ཏུ་
རུང་བ་ཡིན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་གཟུགས་ཀྱི་རྩལ་སྤན་དང་སྐད་ཅིག་མ་ངེ་ལྟ་
བ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ཡང་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཏུ་བཅོམ་པ་ཡིན་ན་ཡང་རུང་། སློས་
རོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་བསལ་ན་ཡང་། གཟུགས་རྩལ་ཞེས་པའཕྲོ་གཟུགས་ཀྱི་
རང་བཞིན་གྱི་སློ་འཇུག་པ་ཉིད་དེ། དེ་ཡང་ཆོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་ལ་སོགས་
པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་དག་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གོང་མ་དག་ནི་
ཤར་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱུ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སློ་ཡིས་བསལ་བ་ཡིན་ན་
དེ་དག་གི་སློ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་
པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

ལམ་ལ་འཇུག་ཚུལ་མདོར་བསྟན།

གསུམ་པ་ལམ་སྐྱེ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཇུག་ཚུལ་མདོར་
བསྟན། བསྐྱོམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བྱ་
བའི་རིམ་པ་ནི།

ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས། །

བསྐྱོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྒྱུར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བདེན་པ་རྣམས་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའམ་མདོན་པར་
རྟོགས་པར་འདོད་པས་ནི། དང་པོར་སེམས་རྣམ་པར་མི་གཡང་བའི་རྒྱ་སོ་
སོར་ཐར་པ་དགེ་བསྟན་པ་མ་གཉིས། དགེ་ཚུལ་པ་མ་གཉིས། དགེ་སློབ་
མ། དགེ་སྦོང་པ་མ་གཉིས་ཏེ་རིགས་བདུན་གྱི་སྒྲིམ་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
ལྟངས་ཏེ། དེའི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་གནས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡི་
ཐོག་ཏུ་མི་ཚོངས་པའི་རྒྱ་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་མཐུན་པའི་ཐོས་པ་འཛིན་
པའམ་དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཉན་པ་དང་། དེ་ཡང་གཏན་ལ་འབབས་པར་
བྱེད་པའི་རྒྱ་གསུང་རབ་བམ་རིག་པའི་གནས་ཐོས་ཟིན་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་པས། ཉན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་ཉིང་ངེ་འཛིན་
བསྐྱོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་
རབ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་སྐྱེའོ། །བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་

བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་སྦྱོང་།

གཉིས་པ་སྒྲིལ་ངོ་བོ་ནི། དེ་དག་གི་ངོ་བོ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།

ཐོས་སྒྲིགས་ལས་བྱུང་སྒྲོ་ནམས་ནི།

མིང་དང་གཉིས་ཀ་དོན་ཡུལ་ཅན། ༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐོས་པ་དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ། བསམ་པ་དང་བསྐྱེད་པ་ལས་
བྱུང་བའི་སྒྲོ་ནམས་ནི་རིམ་པས་བཞེན་དུ་ཐོས་པ་ནི་མིང་དང་། བསམ་པ་
ནི་རེ་འགའ་ཡི་གེས་དོན་དྲན་ལ་རེ་འགའ་དོན་གྱིས་ཡི་གེ་དྲན་པས་མིང་
དོན་གཉིས་ཀ་དང་། བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཡི་གེ་ལ་མ་ལྟོས་པར་དོན་ལ་
འདུག་པས་ན་དོན་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་འདོད་ཅེས་བྱེ་བྲག་དུ་སྟོན་བས་ཟེར་
རོ། །གཞན་སྒྲོ་བ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་ནི། ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་
ནི་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་ཆད་མ་ཉིད་ལས་སྦྱེས་པའི་ངེས་པ་ཡིན་ལ། བསམ་
པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་རིགས་པས་ངེས་པར་བརྟགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པ་
དང་། བསྐྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ནི་ཉིང་ངེ་འཇིན་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
གསུང་ངོ། །

རྟེན་སྣོད་རུང་སྐྱེད་པ་པོའི་བྱད་པར།

གཉིས་པ་བསྐྱེད་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྟེན་སྣོད་
རུང་སྐྱེད་པ་པོའི་བྱད་པར། དེའི་བསྐྱེད་བྱའི་ལམ་གྱི་རིམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་

གཉིས་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྒྲུབ་པ་ལ་རབ་ཏུ་བཅོན་
པ་དེ་ངི་ལྟར་ན་བསྒྲུབ་པ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན།

བསྐྱིད་གཉིས་ལྟན་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལམ་བསྒྲུབ་པ་པོའི་གང་ཟག་ནི། རང་ཉིད་གཅིག་ཕྱར་
ལུས་འདུ་འཇོ་ལས་བསྐྱིད་བ་དང་། སེམས་མི་དགེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
ལས་ཐག་བསྐྱིད་བ་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྐྱིད་བ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་ལྟན་པ་ཡིན་
ན། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ལམ་དེ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དེ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གཉིས་ལྟན་བཀག་
པ་ནི།

ཆོག་མི་ཤེས་དང་། །

འདོད་ཆེན་ཅན་ལ་མ་ཡིན་ནོ། །

རྟོན་ལ་ཡང་སྲིད་ཆོག་མི་ཤེས། །

མ་རྟོན་ལ་འདོད་འདོད་ཆེན་ཅན། ༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལམ་དེ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡང་འདོད་པ་རྒྱུད་བ་དང་
ཆོག་ཤེས་པ་ལ་སྒྲ་ཡི། ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་། འདོད་ཆེན་ཅན་ལ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཡང་ཆོས་གོས་དང་བསོད་སྟོམས་ལ་སོགས་པ་ཀྱུ་ཞེས་པ་རྟོན་པ་ལ་
ཡང་ནས་ཡང་དུ་སྲིད་པ་ནི་ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་། མ་རྟོན་པ་དག་ལ་རྟོན་
པར་འདོད་པ་ནི་འདོད་ཆེན་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཆོས་མདོན་པ་བ་རྣམས་

འདོད་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ནི་ཀྱ་ལོ་མ་པ་མ་ཡིན་པ་དང་མང་པོ་མ་ཡིན་པ་
རྟེན་པས་ཡིད་མི་བདེ་བ་ནི་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། ཀྱ་ལོ་མ་པ་དང་མང་པོ་
རྟེན་པར་འདོད་པ་ནི་འདོད་ཆེན་ཅན་ཡིན་ལོ་ཞེས་གསུང་ངོ། །

གཉིས་པ་བསྒྲིག་པ་སྒྲུང་བྱར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
བསྒྲིག་པ་གཉེན་པོར་བསྟན་པ་ནི།

བསྒྲིག་པ་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་དག །

དེ་གཉིས་ཁམས་གསུམ་གཏོགས་དེ་མེད། །

མ་ཆགས་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བོང་མ་འདོད་པ་ཆེ་བ་དང་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ལས་བསྒྲིག་
པ་དེ་ནི་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་སྟེ། ཆོག་ཤེས་པ་དང་འདོད་ཆེན་ཆུང་བ་དག་ཡིན་
པར་རིག་པར་བྱའོ། །གཉེན་པོ་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་དེ་གཉིས་ནི་འདོད་པ་
ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གསུམ་དུ་གཏོགས་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། དེ་མ་
མེད་པ་སྟེ་ཟག་མེད་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ལ། ཆོག་མི་ཤེས་པ་དང་
འདོད་པ་ཆེ་བ་ནི་ཆགས་པ་མི་དགེ་བ་འདོད་ཁམས་ཀྱི་ཡིན་ལོ། །འདོད་ཆུང་
ཆོག་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་ནི་མ་ཆགས་པས་དགེ་བ་ཡིན་
ལོ། །

གཉིས་པ་དེ་འཕགས་པའི་རིགས་སུ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་དངོས་ནི།

འཕགས་རིགས་དེ་དག་ལས། །

གསུམ་ནི་ཚོག་ཤེས་བདག་ཉིད་དོ། ༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མ་ཆགས་པ་དང་ལྷན་པ་དེ་དག་ནི་འཕགས་པའི་རིགས་ཏེ་
དེ་དག་ལས་འཕགས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བས་སོ། །དེ་ཡང་མདོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་
དབྱེན་བཞི་སྟེ། དེ་དག་ལས་ཚོས་གོས་དང་བསོད་སྟོམས་དང་མལ་གདན་
ངན་ངོན་གྱིས་ཚོག་ཤེས་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི་ཚོག་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་
དོ། །བཞི་པ་ནི། སྤང་བ་དང་བསྐྱོམ་པ་དག་ལ་དགའ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་
ཡང་འདོད་པ་དང་སྤེད་པ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་ཕྱོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཆགས་
པ་དང་ནི། ཚོག་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ཡི་བྱད་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེའི་དོན་
གང་བསྟན་པ་ནི།

གསུམ་གྱིས་ཚུལ་བསྟན་ཐ་མས་ལས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་ཚོག་ཤེས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཐར་པར་འབྲུབ་
པར་བྱེད་པའི་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་བསྟན་ལ། ཐ་མ་སྤང་བ་དང་
བསྐྱོམ་པ་ལ་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡིས་ནི་བྱ་བའི་ལས་བསྟན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི།

སྤེད་པ་སྐྱེ་བའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། །

བདག་གིར་བདག་འཛིན་དངོས་འདོད་པ། །

དེ་ཡི་དྲུས་དང་གཏན་ཞིའི་ཕྱིར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཡང་མདོ་ལས། སྲིད་པ་སྦྱི་
བའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར་རོ་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་དངོས་
པོ་ཆོས་གོས་དང་། བསོད་སྦྱོམས་དང་། གནས་མལ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་
གསུམ་འདོད་པའི་སྲིད་པ་དེ། དེ་ཡི་དྲུས་སུ་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དྲུ་དང་པོ་
ཆོག་ཤེས་པ་རྣམས་པ་གསུམ་དང་། ཡང་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་ལྟས་
ལ་མངོན་པར་འདོད་པའི་སྲིད་པ་དེ་ཉིད་ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དྲུ་སྤང་བ་དང་
བསྦྱོམ་པ་ལ་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བདག་གིར་
འཛིན་པ་དེ་དེ་ཡི་དྲུས་སུ་ཞི་བར་བྱ་བ་དང་། བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དེ་གཏན་དུ་
ཞི་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དྲུ་རིམ་པ་བཞིན་དྲུ་བསྟན་པའོ། །

ཞི་གནས་བསྐྱེད་ཚུལ།

གཉིས་པ་དེའི་བསྐྱེད་བྱའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཞི་གནས་
བསྐྱེད་ཚུལ། ལྷག་མཐོང་བསྐྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
མདོར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྟོད་དྲུ་གྱུར་པ་དེ་རི་ལྟར་ན་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་
པ་ཡིན་ཞེ་ན།

དེ་ལ་འཇུག་པ་མི་སྟུག་པ། །

དབུགས་རྩལ་འབྱུང་བ་བྱན་པ་ཡིས། །

འདོད་ཆགས་ནམ་ཉིག་ལྷག་ནམས་སོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསྐྱེམ་པ་དེ་ལ་ཚོགས་ལམ་ནས་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་
གནས་སྐབས་ན་མི་སྤྱད་པ་བསྐྱེམ་པ་དང་། དབུགས་རྩབ་པ་དང་འབྲུང་བ་
དྲན་པ་ཡིས་འཇུག་པ་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་ལྷག་པའི་གང་ཟག་
གིས་དང་པོ་དང་། རྒྱུ་ཉིག་ལྷག་པའི་གང་ཟག་གིས་ལྷག་མ་སྟེ་གཉིས་པ་
ནམས་ལ་དེ་ལྟར་དུ་འཇུག་དགོས་སོ། །མི་སྤྱད་པ་བསྐྱེམ་པ་ནི་དམིགས་པ་ཁ་
དོག་དང་དབྱིབས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ནམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་ཁ་བྱིར་བལྟ་
བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བསྐྱེམ་པར་འོས་ལ། དབུགས་
འབྲུང་རྩབ་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ནི་རྩུང་ལ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སྣ་ཚོགས་མེད་
ཅིང་ཁ་ནང་དུ་བལྟས་པས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ན་ནམ་ཉིག་གི་གཉེན་པོར་བྱེད་པས་མདོ་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ནམ་པ་གཉིས་ཏེ། མི་སྤྱད་པ་བསྐྱེམ་
པ་དང་། དབུགས་འབྲུང་རྩབ་དྲན་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
མདོར་བསྟན་པ་ནི།

གིང་རུས་ཆགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་འདོད་ཆགས་ནི་སྤྱིར་ནམ་པ་བཞི་སྟེ་ཁ་དོག་གི་
འདོད་ཆགས་དང་། དབྱིབས་ཀྱི་འདོད་ཆགས་དང་། རེག་པའི་འདོད་ཆགས་
དང་། བསྐྱེན་བཀུར་གྱི་འདོད་ཆགས་སོ། །དང་པོའི་གཉེན་པོ་ནི་ནམ་པར་

བསྐྱོན་པ་དང་། རྣམ་པར་གནག་པ་དང་། རྣམ་པར་དམར་བ་ལ་དམིགས་
 པའི་མི་སྟུག་པར་སྒྲོམ་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པའི་གཉེན་པོ་ནི། རྣམ་པར་
 འབྱུང་བ་བཟས་པ་དང་། རྣམ་པར་འཐོར་བ་ལ་དམིགས་པ་བསྒྲོམ་པའོ། །གསུམ་
 པའི་གཉེན་པོ་ནི། རྣམ་པར་འབྱུང་ཞིག་པ་སྟེ་བཟས་པ་དང་། རྣམ་པས་བྱང་
 བྱང་དུ་སྒྲེལ་བའི་ཀེང་རུས་ལ་དམིགས་པ་བསྒྲོམ་པའོ། །བཞི་པའི་གཉེན་པོ་
 ནི། ཞི་བའི་རོ་གཡོ་བ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའོ། །བྱེ་བྲག་མེད་པ་ཐམས་ཅད་
 གྱི་གཉེན་པོ་རུས་པའི་ཀེང་རུས་བསྒྲོམ་པ་ནི། དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སོགས་
 གྱི་ཆགས་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་ཤིས་ཤིང་སྟེ་བསྟུགས་པ་ཡིན་པས་གཉེན་པོ་
 འོས་སོ། །དེ་ཡང་མོས་པ་དང་ཉི་ཆེ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་
 མི་སྟུག་པ་བསྒྲོམ་པས་ཉོན་མོངས་པ་རྩ་བ་ནས་སྤང་བ་མ་ཡིན་གྱི་གནས་
 སྐབས་རགས་པ་མགོ་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ཅམ་ནི་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྣལ་འབྱོར་དེ་
 རི་ལྟར་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ནི།

རུས་པ་རྒྱ་མཚོའི་བར་དུ་ནི། །

སྒྲོ་ཞིང་སྟུང་པས་ལས་དང་པོ། །

ཀླང་རུས་ནས་ནི་ཐོད་བྱེད་བར། །

བཏང་བས་སྦྱང་བ་བྱས་པར་བཤད། །^{༡༠}

སྒྲིན་མའི་བར་དུ་སེམས་འཛིན་པས། །

ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྫོགས་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་སྤྱུག་པ་བསྒོམ་པའི་ནལ་འབྱོར་པ་དེ་ནི་ནམ་པ་གསུམ་
དུ་བཙོན་དེ། ལས་དང་པོ་པ་དང་། ཡོངས་སུ་ཅུང་ཟད་སྦྱང་བར་བྱས་པ་
དང་། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་རྫོགས་པའོ། །དེ་ལས་དང་པོ་ནི། རང་གི་ཡན་ལག་གི་
རྒྱ་པའི་མཐེ་བོང་ངམ་དབྱལ་བའི་དཀྱིལ་ལམ། ཡང་ན་གང་དགའ་བ་ལ་ཤ་
ཅུང་ཟད་ཐུགས་ཤིང་ཟག་པར་མོས་པས་རིམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་དེ་ཉིད་རྗེ་ཆེ་རུ་
ཀོང་རུས་སུ་ལྷ་ཞིང་རུས་པ་དེ་ཉིད་མཐར་ཕྱི་ཡི་རྒྱ་མཚོའི་མཐར་སླེབ་པའི་
བར་དུ་སློབ་ཞིང་། སླར་རང་གི་ལྷས་འབའ་ཞིག་རུས་པ་ཡིན་པའི་བར་དུ་རྩེར་
སྤྲད་པ་རུས་པས་ནི་ལས་དང་པོ་པའི་ནལ་འབྱོར་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་
པ། སེམས་བསྐྱབ་བྱུང་པར་ཅན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཀོང་རུས་བཀྲམ་པ་དེ་
ལས་སླར་རང་གི་རྒྱ་པའི་རུས་པ་ནས་ནི་ཡར་རིམ་པས་བཞིན་དུ་ཐོན་པ་
ཡི་བྱེད་ཀྱི་བར་ན་རིམ་གྱིས་བོར་ནས་བཏང་བར་བྱེད་རུས་པས་ནི་ཅུང་ཟད་
སྦྱང་བར་བྱས་པ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །ཡང་ཐོན་པ་བྱེད་ཀྱང་བོར་ནས་རང་གི་
སློན་མ་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རུས་པ་མཐེ་བོང་གི་ཆེ་མོ་བཞག་པ་ཅམ་ལ་སེམས་
འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་མི་སྤྱུག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བ་ནི།

མི་སྤྱུག་མ་ཆགས་ས་བཅུ་དང་། །

དམིགས་པ་འདོད་སྤང་མིས་སྦྱེད་དོ། །ྟ

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་སྤྱུག་པ་བསྒྲུབ་པ་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་ནི། སེམས་
བྱུང་མ་ཆགས་པ་དང་། འཁོར་དང་བཅས་ན་སྤང་པོ་བཞི་འམ་ལྔ་པའོ། །ས་
ནི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ཉེར་བསྒྲུགས་བཞི་དང་བཅས་པ་སྟེ་
བརྒྱད། བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་དང་འདོད་པའི་ཁམས་ཏེ་ས་བཅུ་ན་ཡོད་
པ་དང་། དམིགས་པ་ཡུལ་ནི་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་སྤང་བའི་ཆོས་ཁ་དོག་
དང་དབྱིབས་ལ་དམིགས་པའོ། །རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ནི་གླིང་གསུམ་གྱི་མི་ཡི་
ནང་ཁོ་ན་ལ་བསྐྱེད་དོ། །དེ་ཡང་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཟག་བཅས་
སོ། །

གཉིས་པ་དབུགས་འབྱུང་རྩབ་བྲན་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྤྱན་
མོང་དུ་བསྟན་པ་ནི།

དབུགས་རྩབ་དབུགས་འབྱུང་བྲན་པ་ནི། །

ཤེས་རབ་ས་ལྔ་སྦྱོད་ཡུལ་རྒྱང་། །

འདོད་རྟེན་གྱི་པའི་མ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དབུགས་ནང་དུ་རྩབ་པ་དང་། དབུགས་ཕྱིར་དབྱུང་བ་རྗེས་
སྤྱི་བྲན་པ་ནི། རྒྱ་བྲན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཡིན་ལ། ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་པ་ཁོ་ན་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པས་ན་བསམ་
གཏན་གྱི་ཉེར་བསྒྲུགས་གསུམ་བསམ་གཏན་བྱུང་པར་ཅན་དང་འདོད་པའི་
ཁམས་དང་བཅས་ཏེ་ས་ལྔ་ན་ཡོད་དོ། །ཡང་གང་བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་

ན་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་དབང་པོ་ཡོད་པར་འདོད་པ་དག་གི་ལྷགས་ལྟར་
ན། དངོས་གཞི་དང་པོ་གསུམ་དང་བཅས་ཏེ་ས་བརྒྱད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡན་
ཆད་ན་ནི་དབྱགས་འབྱུང་བ་དང་རྩབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡི་སྒྲིད་ཡུལ་
ལམ་དམིགས་པ་ནི་རྒྱང་ངོ་། །སྤར་འབྲིས་པ་དང་མ་འབྲིས་པ་ལྟར་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཅམ་གྱིས་དང་སྒྲུར་བས་ཐོབ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་བྱེད་
ཡིན་ནོ། །ནམ་རྟོག་མང་བས་ན་འདོད་པའི་ཉེན་ཅན་ཡིན་ལ་སྒོ་གསལ་བས་
ན་ལྟ་དང་མི་གཉིས་ན་ཡོད་ཅིང་ཆོས་འདི་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་ལྷང་མེད་པའི་
ཕྱིར་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཟབ་མོ་མངོན་པར་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་ཕྱི་
པའི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བྱུང་པར་དུ་བཤད་པ་དེ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བསྟོམས་
ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ནི།

བགྲང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་རྩལ། ༡༡

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཟབ་མོ་ཞེས་པ་གང་ཞེ་ན། བགྲང་བ་དང་གཅིག་ལ་
སོགས་པ་སྟེ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་གཉིས། འཛོག་པ་དང་གསུམ། ཉེ་བར་རྟོག་
པ་དང་བཞི། སྒྲུར་བ་དང་ལྔ། ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ་རྣམས་པ་རྩལ་དང་ལྷན་ན་
དབྱགས་འབྱུང་རྩབ་བགྲང་བའམ་བསྟོམས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་དང་པོ་བགྲང་བ་ནི། དབྱགས་རྩབ་པ་དང་འབྱུང་བ་དག་ལ་
སེམས་གཏད་ནས་མངོན་པར་འདུ་བྱ་བ་མེད་པར་ལྷས་དང་སེམས་རྣལ་དུ་

བཞག་སྟེ་དྲན་པ་ཙམ་གྱིས་གཅིག་དང་གཉིས་ནས་བརྩ་ཡི་བར་དུ་བགང་
བར་བྱེད་པའོ། །སེམས་མངོན་པར་སྤྱད་པ་དང་གཡང་བར་དོགས་པས་ཏེ་
ཅང་མང་བ་དང་ཉུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྟོན་གསུམ་ཡོད་དེ་གལ་ཏེ་
གཉིས་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་ན་ལྟག་པ་བགང་བའི་སྟོན་ནོ། །གལ་ཏེ་གཅིག་
ལ་གཉིས་སུ་འཛིན་ན་མ་ཆང་བ་བགང་བའི་སྟོན་ནོ། །གལ་ཏེ་དབྱགས་རྩབ་
པ་ལ་འབྲིན་པ་དང་། འབྲིན་པ་ལ་རྩབ་པར་འཛིན་ན་འཆོལ་བ་བགང་བའི་
སྟོན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ནི། དབྱགས་དེ་དག་ཐག་རི་སྤྱད་ཅིག་
ཏུ་ཕྱིར་འབྱུང་ཞིང་ནང་དུ་འཇུག་ལུས་ཐམས་ཅད་དམ་མཁོགས་འགའ་ཞིག་
ན་རྩ་བ་ཡིན་ཞེས་བརྟག་པར་བྱེད་པས་དེ་ལ་ནང་དུ་འཇུག་པ་ན་སྒོག་མར་
དང་། སྟོང་ཁ་དང་། ལྟེ་བ་དང་། སྐྱེད་པ་དང་། བསྐྱེད་དང་། ཕྱིན་པར་འཇུག་
པས་རིམ་གྱིས་རྒྱུ་པའི་མཐེལ་ནས་ཕྱིར་ཐོན་ཏེ་མཐོ་གང་དང་འདོམ་གང་ལྟ་
བུའི་བར་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་ལ། ཡང་དབྱགས་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ན་རྒྱུ་པའི་མཐེལ་
ནས་རིམ་གྱིས་སྤྲོ་ཁྱུག་ནས་ཕྱིར་ཐོན་པར་མཐོ་གང་དང་འདོམ་གང་གི་བར་
དུ་འབྱུང་ངོ། །

གསུམ་པ་འཛོག་པ་ཞེས་པ་ནི། རྟོན་བུའི་ཐག་པ་བཞིན་དུ་
སྤྱི་ཆེ་མོ་ནས་རྒྱུ་པའི་མཐེ་བོང་གི་བར་དུ་དབྱགས་གནས་པར་ལྟ་
ཞིང་། ཅི་དབྱགས་དེ་དག་ལུས་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་དམ་གཞོན་པར་

བྱེད་པ་ཞིག་གམ། ཡང་ན་གྲང་བའམ་ཡང་ན་རྩོ་བ་དག་ཅི་ཡིན་རྟོག་པའོ།

བཞི་པ་ཉེ་བར་རྟོག་པ་ནི། དེ་དག་ནི་རླུང་འབའ་ཞིག་མ་ཡིན་གྱི་
འབྱུང་བ་ས་ཆ་མེ་རླུང་ནམ་པ་བཞི་དག་དང་། འབྱུང་བ་དག་ལས་མངོན་པར་
གྲུབ་པའི་གཟུགས་དྲི་རོ་རེག་བྱ་སྟེ་རྩལ་རྣམས་བརྒྱད་དང་། དེ་དག་ལ་བཞེན་
པ་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་སྤང་བོ་ལྷ་ལའང་ཉེ་
བར་རྟོག་པའོ།

ལྷ་པ་རྒྱུར་བ་ནི། རླུང་གི་དམིགས་པའི་སྒོ་རྒྱུར་ཏེ། འདུས་བྱས་
ཐམས་ཅད་མི་ཉག་པ། ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་བདག་མེད་པ། རྒྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་ཁི་ཁིང་བདེ་བ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་
སོགས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་བར་དུ་གོང་ནས་གོང་
དུ་དགེ་བའི་རྩ་བའི་དམིགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་བརྒྱུར་བ་བྱེད་པའོ།

རྒྱག་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་པ་ནི། དམིགས་པ་དེ་ལས་གོང་ནས་
གོང་དུ་སྒྲེལ་ཏེ། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བསྒྲོམ་ལམ་ནས་མི་སྒྲོབ་
གྱི་ལམ་གྱི་བར་དུ་འཇུག་པའོ། །ཡང་ན་ལྷ་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུར་བ་ནི། དན་པ་
ཉེ་བར་བཞག་པ་བསྒྲོམ་པ་ནས་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་དུ་ཡིན་
ལ། རྒྱག་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི། ཟད་པ་དང་། མི་སྦྱེ་བཤེས་པ་དང་། མི་སྒྲོབ་
པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བའི་བར་དུ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ནི།

དབྱུགས་རྩལ་དབྱུགས་འབྱུང་གང་ལས་ལྷས། །

སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་མ་ཟེན་པའོ། །

རྩུ་མཐུན་ལས་བྱུང་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ལྷས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབྱུགས་
རྩལ་པ་དང་དབྱུགས་འབྱུང་བ་སེམས་གང་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ལས་ལྷས་གཞན་
མ་ཡིན་པས་སེམས་དེ་བརྟེན་པའི་ལྷས་ས་པ་གང་ཡིན་པ་འདྲིའི་ས་པ་
སྟེ། འདོད་པའི་ས་ལ་བརྟེན་ན་འདོད་པའི་ས་པ་ཡིན་ལ། སེམས་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ལ་བརྟེན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་རྒྱང་ཡིན་པ་སོགས་
སོ། །དེ་ཡང་མི་སྤྱུག་པ་བསྟོམ་པ་དང་། དབྱུགས་འབྱུང་རྩལ་བྲན་པ་ནི་སེམས་
ཅན་དུ་བགྱང་བ་ཡིན་པས་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་ལ། དབང་པོ་དང་ཐ་དད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཆོར་བའི་རྟེན་དུ་མ་ཟེན་པའོ། །སྒྲུལ་མཉམ་གྱིས་སྐྱེས་པ་
ཡིན་པས་ན་རྩུ་མཐུན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱང་པར་ནི།

འོག་མ་ཡི། །

ཡིད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་མི་རྟོགས་སོ། །¹⁷⁹

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་བར་ས་གོང་མ་གོང་
མ་ཐོབ་པའི་ལྷས་ལ་འོག་མ་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱུལ་སེམས་དང་སྦྱོད་ལམ་
པའི་སེམས་འབྱུང་བར་འདོད་པས། དེ་ལྟ་བུའི་འོག་མ་ཡི་ཡིད་ཀྱིས་གོང་མའི་

དབྱུགས་འབྱུང་བ་དང་རྩལ་པ་དེ་གཉིས་མི་རྟོགས་སོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འོག་
སས་བསྟུས་པའི་དག་པ་བའི་སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟོགས་ན་ཉོན་མོངས་པ་
ཅན་གྱིས་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །དབྱུགས་འབྱུང་རྩལ་དེ་གཉིས་རང་གི་
ས་པ་དང་། ས་གོང་མའི་སེམས་ཀྱིས་རྟོགས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

ལྷག་མཐོང་ཆོགས་ལམ་གྱི་བསྟོམ་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལྷག་མཐོང་བསྟོམ་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོགས་ལམ་གྱི་
བསྟོམ་ཚུལ་དང་། སྦྱར་ལམ་གྱི་བསྟོམ་ཚུལ་དང་། བདན་པ་མངོན་པར་
རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་སྦྱེ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་
དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གང་ཟག་གང་
གིས་བསྟོམ་ཚུལ་ནི།

ཞི་གནས་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ཡིས། །

ཏུན་པ་ཉེར་གཞག་བསྟོམ་པར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མི་སྟུག་པ་བསྟོམ་པ་དང་། དབྱུགས་འབྱུང་རྩལ་
བསྟོམ་པའི་ཞི་གནས་ལེགས་པར་གྲུབ་པར་གྱུར་པ་ཡིས་ལྷག་མཐོང་སྦྱེས་
པའི་དོན་ཏུ་ཏུན་པ་ཉེར་གཞག་པ་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །
གཉིས་པ་བསྟོམ་ཚུལ་ནི།

ལྷན་ཆོར་སེམས་དང་ཆོས་ནམས་ལ། །

མཚན་ཉིད་གཉིས་སུ་ཡོངས་བརྟགས་པས། ༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལུས་ཏེ་གཞུགས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། ཚོར་བའི་སྤང་པོ་
དང་། སེམས་ནམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོ་དང་། ཚོས་འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་
དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་རྣམས་ལ་གཞུགས་རུང་གཞུགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དང་། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཞེས་
སོགས་སྤྱི་ཡི་མཚན་ཉིད་དེ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་པས་བསྐྱོམ་
པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤུན་མོང་གི་བསྐྱོམ་
ཚུལ་དང་། ཚོས་བྱན་པ་ཉེར་གཞག་གི་བསྐྱོམ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ངོ་བོ་ནི།

ཤེས་རབ་ཐོས་སོགས་ལས་བྱུང་བའོ། །

གཞན་ནི་འབྲེལ་དང་དམིགས་པ་ལས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རང་བཞིན་གྱི་བྱན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་
དང་། འབྲེལ་བའི་བྱན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་། དམིགས་པའི་བྱན་པ་
ཉེ་བར་བཞག་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་ཤེས་རབ་པོ། །དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་
ན། སྦྱོར་བྱུང་སྟེ་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ལ་སོགས་པ་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བ་
དང་། བསྐྱོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའོ། །རང་བཞིན་ཤེས་རབ་ལས་
གཞན་ཏུ་གྱུར་པ་ལ། ཤེས་རབ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཚོས་སེམས་

དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དེ་རྣམས་ནི་གཉིས་པ་འབྲེལ་བའི་བླ་པ་ཉེ་བར་
བཞག་པ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པོ་དེ་དག་གི་དམིགས་པའི་ལུས་ཚོར་སེམས་
ཚོས་བཞི་པོ་དེ་དག་ནི། དམིགས་པ་ལས་བླ་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་ཞེས་པ་
སྟེ། ཡུལ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་མིང་བཏགས་སོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཤེས་རབ་ལ་བླ་པ་ཉེ་
བར་བཞག་པ་བཏགས་ཤེ་ན། བྱེ་བྲག་སྐྱ་བས་ནི་བླ་པ་ཤས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ན་
དཔེར་ན་བླ་པའི་སྟོབས་སྦྱེད་པས་འདུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཏགས་སོ་ཞེས་
ཟེར་ལ། ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དོན་ངེ་ལྟར་མཐོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་བླ་པས་
མངོན་པར་བརྗོད་པ་འམ་འཛིན་པར་བྱེད་པས་ན་བླ་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་
ཞེས་འདོགས་པ་ཡིན་པ་ནི་མདོ་སྟེ་པས་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་གོ་རིམ་ནི།

རིམ་ནི་ངེ་ལྟར་སྦྱེ་བ་བཞིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བླ་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་པོ་ཡི་གོ་རིམ་ནི་ངེ་ལྟར་སྦྱེ་
བ་བཞིན་ཏེ། དེ་ཡང་རགས་པ་དང་ཕྱ་བ་ཡི་གོ་རིམ་དང་། ཡང་ན་འདོད་པ་
ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཉེན་ནི་ལུས་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་
མངོན་པར་འདོད་པ་ཡི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་སེམས་མ་ཞི་བས་དང་། དེ་ཡང་
ཉོན་མོངས་པ་མ་སྦྱངས་པས་ན་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་དུ་འབྱུང་བར་གསུངས།
གསུམ་པ་གྲངས་ངེས་ནི།

ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོ་བཞི། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གྲན་པ་ཉེར་བཞག་བཞིར་གྱངས་ངེས་པ་ནི་ལྷུས་གཙང་བ་
དང་། ཚོར་བ་བདེ་བ་དང་། སེམས་རྟག་པ་དང་། ཚོས་བདག་ཏུ་རྟོག་པ་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་གི་གཉེན་པོ་ལ་གྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམ་པ་བཞི་ནི་གོ་རིམ་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་སྟེ། མི་མང་ཞིང་མི་ཉུང་བས་གྱངས་ངེས་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་ཚོས་གྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་བསྐྱོམ་ཚུལ་ནི།

དེ་ནི་ཚོས་གྲན་ཉེར་བཞག་པ། །

སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་ལ་གནས་ཏེ། །

དེ་དག་ལ་ནི་མི་རྟག་དང་། །

སྤྱག་བསྐྱུལ་སྟོང་བདག་མེད་པར་ལྟ། ༡༤

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ལྷུས་ཚོར་སེམས་ཚོས་བཞི་པོ་རང་
མཚན་ལ་དམིགས་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་པ་དེ་དག་འབྲེས་པ་ལ་དམིགས་
པའི་གྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དེ་རྣམས་སྐྱོམ་པར་བྱེད་ནས་དེ་གོམས་པར་
རྒྱར་པ་ན། དེ་ནས་ཡང་ཚོས་གྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དེ་དམིགས་ལྷུལ་ལྷུས་
ཚོར་སེམས་ཚོས་ཀྱི་ཚོས་སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་ལ་སེམས་གནས་ཏེ། སྤྱི་ཡི་ཚོས་
དེ་དག་ལ་ནི་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱུལ་བ་དང་། སྟོང་པ་དང་། བདག་
མེད་པར་ཉིད་དུ་ལྟ་བས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རང་མཚན་དང་འབྲེས་པ་དང་སྤྱི་
མཚན་ལ་དམིགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ནི་ཚོགས་ལམ་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་
གསུམ་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་གསུང་ངོ་། །གཞན་ཡང་ཚུལ་གྲིམས་སྤང་

བ་དང་། དབང་པོའི་སྒོ་སྒྲིམ་པ་དང་། ཟས་ཀྱི་ཆོད་ཤེས་པ་དང་། ཉམ་གྱི་ཆ་
སྒོད་སྒྲིམ་ལ་མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བཙུག་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དུ་དགོ་
བའི་ཆོས་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་དང་། རྒྱུར་རྒྱུར་པའི་དགོ་བ་གཞན་དང་
ཐོས་བསམ་བསྒྲིམ་པའི་ཤེས་རབ་ལ་འབད་པར་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །

སྒྱུར་ལམ་གྱི་བསྒྲིམ་ཚུལ།

གཉིས་པ་སྒྱུར་ལམ་གྱི་བསྒྲིམ་ཚུལ་ལ་བཞི་སྟེ། སྒྱུ་ཚུལ་དང་། རོ་
བོ། བྱང་པར། སྒྲོན་འགྲོའོ། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྒྱུ་བའི་རིམ་པ་ནི།

དེ་ལས་ངོ་བར་རྒྱུར་པ་འབྱུང་། །

དེ་ནི་བདེན་བཞིའི་སྒྱུད་ཡུལ་ཅན། །

རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ངོ་བ་ལས། །

ཅེ་མོ་དེ་ཡང་དེ་དང་འབྲ། ༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་སྒྱུ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་
ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསྒྲིམ་སྟེ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་རིམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་
པའི་བྱད་ཤིང་སྲིག་པར་བྱེད་པའི་འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་མེ་ཡི་སྒྲ་ལྟས་ངོ་
བར་རྒྱུར་པ་འབྱུང་ངོ་། ། རྒྱུར་པ་ཞེས་པ་དེ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
གིས་དམིགས་པ་མི་རྣམས་པས་ན་རྒྱུན་ཆགས་ཡིན་པས། རིམ་གྱིས་བདེན་པ་
བཞི་ཡི་སྒྱུད་ཡུལ་ཅན། སྒྲུག་བསྐྱེད་བདེན་པ་ལ་མི་རྟག་སྒྲུག་བསྐྱེད་སྒྲོང་པ་

བདག་མེད་པ་བཞི་དང་། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་རབ་སྐྱེ་རྐྱེན་
བཞི་དང་། འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་འགོག་པ་ཞི་བ་ཀྱུ་ཞེས་ངེས་པར་འབྱུང་
བ་བཞི་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་ལམ་རིགས་པ་སྦྱབ་པ་ངེས་པར་འབྱིན་པ་
བཞི་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་བཅུ་དྲུག་གོ། རྩོམ་གྱི་ལྟ་བུ་ལ་
ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་རྣམས་རིམ་གྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལས་དགེ་
བའི་རྩ་བ་གཡོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྩ་མོ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཐོབ་པོ། སྦྱོར་ལམ་རྩ་མོ་དེ་
ཡང་དམིགས་པ་བདེན་པ་བཞི་དང་། རྣམ་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་
བསྟོམ་པ། དེ་ཡང་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་ལ་སོགས་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་རང་
བཞིན་ཡིན་པ་ཡང་རྩོམ་དེ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པ་ལས། ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མིང་གཞན་རྩ་མོར་གྱུར་པ་ཉིད་དུ་བཏགས་སོ།

གཉིས་ཀ་ཆོས་ཀྱིས་རྣམ་པ་གཏོད། །

གཞན་དག་གིས་ཀྱང་འཕེལ་བར་བྱེད། །

དེ་ལས་བཟོད་པ་གཉིས་དེ་བཞིན། །

ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱིས་འཕེལ་བར་བྱེད། ། ༡༩

ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྩོད་དང་རྩ་མོ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་
པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པ་ལ་རྣམ་པར་གཏོད་དེ་ཐོག་མར་སྟོམ་པར་བྱེད་
དོ། ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟས་དང་། ཆོར་བ་དང་། སེམས་
དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་སོགས་གོང་

ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་རྒྱུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་
པོ་རིམ་གྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་མངོན་པར་འཕེལ་བ་དེ་ལས་ཡོངས་སུ་མི་
ཉམས་པའི་སྒོ་ནས་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་ཆེར་བཟོད་པའི་སྒྱུར་ལམ་གསུམ་
པ་བཟོད་པ་ཞེས་པ་དེ་སྦྱེ་བ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡི་རྒྱུ་དང་འབྲིང་རྣམ་པ་
གཉིས་ནི་ཅེ་མོ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་ལ། རྣམ་པ་འཕེལ་བ་ལ་ནི་བྱད་
པར་ཡོད་དེ། བཟོད་པ་ནི་རྒྱུ་འབྲིང་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་
བཞག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་
ཡང་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཆོས་མཆོག་དང་ཉེ་བ་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་
དེ་མཐོང་ལམ་དང་ཉེ་ཞིང་མཐོང་ལམ་ནི་ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའི་
དམིགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནའོ། །

ཆེན་པོ་འདོད་གཏོགས་སྤྱད་བསུལ་ཡུལ། །

དེ་ནི་སྐད་ཅིག་གཅིག་དེ་བཞིན། །

ཆོས་མཆོག་

ཅས་གསུངས་ཏེ། ཡང་བཟོད་པ་ཆེན་པོ་ནི་ཆོས་མཆོག་དང་ཉེ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་སྤྱད་བསུལ་གྱི་བདེན་པ་ནི་དེ་ཡི་
དམིགས་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །བཟོད་པ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་རྒྱུ་ཆགས་མ་ཡིན་པས་
སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡིན་ལ། བཟོད་པ་ཆེན་པོ་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཡིན་པ་ཇི་ལྟ་
བ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྱུར་ལམ་བཞི་པ་འཛིག་ཉེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ཅས་པ་དེ་

ཉིད་ཀྱང་འདོད་པའི་ཁམས་ལ་སྟག་བསྟུལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ཤིང་
སྐད་ཅིག་གཅིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཡང་དེ་ལ་སྐལ་མཉམ་མེད་ཅིང་
རང་སྟོབས་ཀྱི་སྟོན་མཐོང་ལམ་འདྲེན་པ་ཡིན་པས་དེས་ན་ཆོས་མཆོག་
ཅིས་བྱ་བ་མིང་བཏགས་པའོ། །

གཉིས་པ་དེ་སྤང་པོ་ལྷས་བསྟུས་པར་བསྟན་པ་ནི།

ཐམས་ཅད་སྤང་པོ་ལྷ། །

ཐོབ་པ་མ་གཏོགས་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྩོམ་པ་སོགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་སྤང་པ་
ཉེར་གཞག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ་འཁོར་དང་
བཅས་ན་སྤང་པོ་ལྷ་པ་སྟེ། དེའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞུགས་སྤང་ནི་བསམ་
གཏན་གྱི་སྒྲིམ་པའོ། ཐོབ་པ་ནམས་ནི་རྩོམ་གྱི་པ་ལ་སོགས་པས་མ་བསྟུས་
པས་ན་མ་གཏོགས་སོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི།

དེ་ལྟར་ན། ༡༩

ངས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་ནམ་པ་བཞི། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་ན་བདེན་པ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་
ཆ་སྟག་བསྟུལ་ཆོས་བཟོད་དང་མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ལ་རྩོད་དང་
རྩེ་མོ་བཟོད་པ་ཆོས་མཆོག་སྟེ་ནམ་པ་བཞི་ལས། རྩོད་རྩེ་གཉིས་ནི་ཡོངས་སུ་

ཉམས་པ་སྲིད་པའི་སྒོ་ནས་གཡོ་བའི་ཕྱིར་ན་རྒྱུང་བྱ་དག་དང་། བཟོད་པ་ནི་
འབྲིང་། ཆོས་ཀྱི་མཆོག་ནི་ཆེན་པོ་ཞེས་འདོག་གོ། །

གཉིས་པ་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་ནི།

བསྒྲོམ་བྱུང་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་བསྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་
བའོ། །གསུམ་པ་དེའི་བྱུང་པར་ལ་རྣམ་པ་ལྷ་ལས། དང་པོ་ས་ཡི་བྱུང་པར་ནི།

མི་ལྷོགས་མེད་པ་དང་། །

བྱུང་པར་བསམ་གཏན་ས་པ་འོ། །

གཉིས་ནི་འོག་ནའང་ཡོད་པ་འཇ། ༡༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྟེན་ས་ནི་སྦྱིར་ཟག་མེད་ས་དགུ་ཡོད་པ་
ལས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་རྟེན་བསྒྲོགས་མི་ལྷོགས་མེད་པ་དང་། དངོས་
གཞི་བྱུང་པར་ཅན་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་ཡི་དངོས་གཞི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་
དག་གི་ས་པ་སྟེ། བསམ་གཏན་ས་རྒྱག་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་
པ་སྟེ། འདི་མཐོང་ལམ་གྱི་འཁོར་ཡིན་པས་མཐོང་ལམ་གཟུགས་མེད་ལ་མི་
བརྟེན་པ་ཡིན་པས་སྦྱོར་ལམ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཡང་སྦྱོར་ལམ་བྱོད་ཅེ་མོ་
གཉིས་འོག་འདོད་ཁམས་ན་ཡང་ཡོད་པ་འདོད་པ་ལྟར་ན་ས་བདུན་པ་ཅན་
ནོ། །

གཉིས་པ་རྟེན་གྱི་བྱུང་པར་ནི།

འདོད་རྟེན་ཆོས་མཆོག་བྱད་མེད་ཀྱིས། །

གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་འཕྲོལ་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡང་སྒྱུར་ལམ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལུས་ནི་འདོད་པའི་
ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པ་སྟེ་སྒྱུར་ལམ་དང་པོ་གསུམ་ནི་དང་པོ་མི་དག་གི་
ནང་ཁོ་ན་ལ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ཡང་སྤྱིར་གསུམ་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་
སྟོན་བསྐྱེད་ཟེར་པ་གྱུར་པ་ཡིན་ན་བྱི་མ་ལྟ་དག་གི་ནང་དུ་ཡང་མངོན་སུམ་
དུ་བྱེད་དོ། །བཟོད་ཆེན་དང་། བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་
གཉིས་པོ་ནི་ལྟ་དག་གི་ནང་དུ་ཡང་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཡང་དང་པོ་གསུམ་
པོ་ནི་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་དག་ལ་འཕྲོལ་
པ་ཡིན་ལ། ཡང་ཆོས་མཆོག་ནི་ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་བྱད་མེད་ཀྱིས་འཕྲོལ་པ་ན། སྐྱེ་
བ་བྱི་མ་ལ་བྱད་མེད་དུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པས་ན། དེས་ན་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་
གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་དུ་འཕྲོལ་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་འཕྲོལ་གཏོང་གི་བྱད་པར་ནི།

འཕགས་པས་དེ་དག་ས་བོར་ནས། །

གཏོང་ངོ་འཕགས་མིན་འཆི་བས་སོ། །༡༡

དང་པོ་གཉིས་ཡོངས་ཉམས་པས་ཀྱང་། །

དངོས་གཞིས་དེ་ཉིད་ལ་བདེན་མཐོང་། །

རྣམ་པར་ཉམས་ཆེ་སྟོན་མེད་འཕྲོལ། །

ཉམས་པ་གཉིས་ནི་མི་ལྟན་པ། 111

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་གཏོང་བའི་ཚུལ་ནི། འཕགས་པའི་གང་ཟག་གིས་
སྒྱུར་ལམ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དེ་དག་ནི། ས་གང་ལ་བརྟེན་
ཏེ་ཐོབ་པའི་ས་དེ་བོར་ནས་དང་གི་འཕོས་ནས་ས་གོང་མ་ལ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་
གནས་སྐབས་ན་གཏོང་ངོ། །འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ནི་ས་བོར་
མ་བོར་གང་ཡིན་རུང་རིང་ཐུང་གཏོང་སྟེ། འཆི་བར་གྱུར་པས་གཏོང་བས་
སོ། །ཡང་སྒྱུར་ལམ་དང་བོ་བྲོད་ཅེ་རྣམ་པ་གཉིས་བོ་དེ་ཉིད་ནི། འཕགས་པའི་
གང་ཟག་ལ་ནི་ཉམས་པ་མེད་པ་ཡིན་གྱི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་
སྒོ་ནས་ཀྱང་གཏོང་ལ། ཡང་འཆི་འཕོས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་གཏོང་
ངོ། །སྒྱུར་ལམ་ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡང་ཉམས་པ་མེད་པའོ། །

གང་ཟག་གང་ཞིག་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་ས་ལ་བརྟེན་
པས་སྒྱུར་ལམ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི། ཆེ་དེ་
ཉིད་ལ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་མཐོང་ལམ་རྟེན་པར་འགྱུར་
ཏེ། དེ་ཡིད་འབྱུང་བ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྱུར་ལམ་ལས་རྣམ་པར་
ཉམས་པར་འགྱུར་ན་གི་ནས་སྤར་འཕོབ་པ་དེ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་རི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་སྡོམ་མེད་པ་དག་གསར་དུ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི་འདས་པ་
ཚུར་ལ་འཕོབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པའི་གང་ཟག་གིས་རྣམ་པར་ཉམས་
པ་དང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཉམས་པ་གཉིས་ཀ་ནི་སྐབས་དེ་ལ་

མི་ལྷན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ན་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མེད་དོ།

བཞི་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི།

ཅེ་མོ་ཐོབ་པ་རྩ་མི་འཆད།

བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་མི་འགོ་ལོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་བཞི་ལས་གཉིས་པ་ཅེ་མོའི་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་
གྱུར་ཏེ་ཐོབ་པ་ནི། གནས་སྐབས་ཡོངས་སུ་ཉམས་ཀྱང་དགེ་བའི་རྩ་བ་རྣམ་
པ་ཀུན་རྩ་མི་འཆད་དེ། དད་པ་བརྟན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གནས་སྐབས་
ངན་སོང་དུ་འགོ་བ་དང་། མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ནི་སྲིད་པ་ཡིན་
གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་གསུམ་པ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་ནི། གནས་སྐབས་
རྣམ་པར་ཉམས་པ་སྲིད་ཀྱང་སྦྱོབ་ཕྱི་མ་ལ་ངན་སོང་དུ་མི་འགོ་ལོ། ཅིའི་
ཕྱིར་ཞེ་ན། ངན་སོང་དེར་འགོ་བའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་
ཐག་བསྐངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བཟོད་པ་ཐོབ་ན་དཔུལ་བ་
ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་སྟེ་ངན་འགོ་གསུམ་དང་། སྦོང་ལས་སྦྱེས་པ་དང་། རྟོད་
གཤེར་ལས་སྦྱེས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་དང་། འདུ་ཤེས་མེད་པ་པ་དང་། བྱང་སྦྱོར་
མི་སྟོན་དང་། ཆངས་པ་ཆེན་པོ་སྟེ་གསུམ། ཟ་མ་དང་མ་ནིང་མཚན་གཉིས་
སོགས་ཀྱང་མི་སྦྱོབ་པ་ཡིན་པ་ཐོབ་པོ།

ལྷ་པ་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི།

གཉིས་སྟོབ་རིགས་ལས་བརྒྱུག་ལས་ནི།

སངས་རྒྱལ་སྤྱུ་འགྱུར་གཞན་གསུམ་ཡང་། ༡༡

སྟོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཆུབ་བར། །

བསམ་གཏན་མཐའ་སྟོན་གཅིག་ལ་ཀུན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱལ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཏེ་དེ་
ནམས་རིགས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ན་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་
ནམས་ཀྱང་རིགས་གསུམ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལ་དོད་དང་ཆེ་མོ་གཉིས་ལ་སྟོབ་
པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ལས་བསྟོན་ནས་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་རིགས་སྤྱུ་འགྱུར་བ་
ནི་སྲིད་ཀྱི་བཟོད་པ་ཐོབ་ཟིན་པ་ལ་ནི་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་དོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། ངན་སོང་གི་འགྲོ་བ་བསྟོན་ཟིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ནམས་ནི། སེམས་ཅན་གཞན་ལ་པན་འདོགས་པས་གཞན་
དབང་གི་སྟོན་ནས་ངན་སོང་དུ་འགྲོའོ་ཞེས་གྲག་གོ། །གཞན་འགའ་ཤས་ནི་
སྦྱོར་ལམ་དང་པོ་གསུམ་ལས་ཀྱང་བསྟོན་ནས་རང་སངས་རྒྱལ་སྤྱུ་འགྱུར་
བ་ཡོད་པ་སྟེ་དེ་ངན་སོང་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱལ་ཀྱི་
རིགས་ནམས་ནི་གཞན་དུ་བསྟོན་པ་མི་བྱས་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྟོན་པ་སངས་
རྒྱལ་དང་། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་པར་ཏེ་མི་སྦྱོ་བ་ཤེས་པ་ནི། སྟོན་བརྒྱུད་
ལས་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཡི་རབ་མཐའའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
ལ་བརྟེན་ཏེ། དེ་ཡང་སྟོན་ཐོག་གཅིག་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་
པ་ནས་མཛོད་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་ལམ་ཀུན་སྦྱེད་པར་བྱེད་དོ། །

བཞི་པ་སྦྱར་ལམ་གྱི་སྡོན་དུ་འགོ་བའི་ཆོས་ནི།

དེ་ཡི་སྡོན་དུ་ཐར་ཆ་མཐུན། །

ལྷུང་བ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱིས་ཐར། །༡༤

ཐོས་བསམ་ལས་བྱང་ལས་གསུམ་མོ། །

མེ་ཡི་ནང་ནས་འཕེན་པར་བྱེད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱར་བའི་ལམ་སྦྱེས་པ་དེ་ཡི་སྡོན་དུ་ཐར་པའི་ཆ་དང་
མཐུན་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ཡང་ཐར་པ་ཐོབ་པ་
ལ་ཤིན་ཏུ་ལྷུང་བའི་གང་ཟག་ནི་སྲིད་པ་གསུམ་གྱིས་ཏེ་མདོར་ན་ས་པོན་
བཏབ་པ་དང་། ལྷུང་བ་སྦྱེས་པ་དང་། འབྲས་བུ་ཆགས་པ་ལྟར་དུ་ཆེ་གཅིག་
ལ་ནི་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་དགེ་རྩ་བ་སྐྱེད་པ་དང་། ཆེ་གཉིས་པ་ལ་
ནི་སྦྱར་ལམ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བསྐྱེད་ཅིང་། ཆེ་གསུམ་
པ་ལ་ནི་འཕགས་པའི་ལམ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་
དོ། །ཡང་ལམ་ལ་ཤིན་ཏུ་ལྷུང་བའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ནི། ཆེ་དང་པོ་ལ་ཐར་
པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་ཆོགས་བསགས་པར་བྱས་ནས་ཆེ་གཉིས་པ་ཁོ་ན་ལ་
སྦྱར་ལམ་ངེས་པར་འབྱེད་པ་ནས་མཐོང་ལམ་སོགས་འཕགས་པའི་ལམ་རྒྱུད་
ལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་པར་གསུང་ངོ། །དེ་དག་ལས་ཐར་པའི་ཆ་དང་
མཐུན་པ་ཞེས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ནི། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱང་བ་
ཡིན་གྱི་བསྟོམ་པ་ལས་བྱང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཕྱི་རོལ་པ་ལ་ནི་ཐར་ཆ་

ཡོད་པ་མི་རུང་ཞིང་ནང་པ་ཡི་སྒྲིམ་པའི་ལམ་ནི་ད་དུང་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས་
སོ། །དེ་ནི་གཙོ་བོ་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་། དེས་ཀྱུན་ནས་སྒྲོང་པའི་ལུས་ངག་
གི་ལས་ཏེ་ལས་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །དེ་ཡང་གང་ཟག་ལ་ལ་ཞིག་གིས་ཟས་
ཁམ་གང་ཅམ་རེ་གཞན་ལ་སྦྱིན་པས་སམ་སྟོག་གཙོད་སྤང་བ་ལ་སོགས་
པའི་བསྐྱབ་པ་འགའ་ཅམ་མཛོད་ནས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་འདོད་པའི་བསམ་སྒྲུབ་
སྟོབས་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས། དེ་ཡང་ཐར་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་ཡི་དགེ་བའི་
ཅ་བར་འགྱུར་ལ་དགེ་ཅ་དེ་ཡང་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མི་ཡི་ནང་ནས་ཐོག་མར་
འཕེན་པར་བྱེད་ཀྱི་གཞན་ནས་ནི་མ་ཡིན་པ་སྟེ་ཅི་རིགས་པར་ཤེས་རབ་དང་
སྒྲིམས་མེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ་གསུངས།

བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ།

གསུམ་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་སྐྱེ་ཚུལ་ལ་ལྟ་
ལས། དང་པོ་སེམས་བརྒྱ་དྲུག་གི་སྐྱེ་ཚུལ་ནི།

འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཆོས་མཆོག་ལས། །

ཆོས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཟག་པ་མེད། །༡༥

འདོད་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་དེ་ནས་ནི། །

དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཤེས་དེ་བཞིན། །

སྤྱུག་བསྐྱེད་སྤྱུག་ལ་རྗེས་བཟོད་ཤེས། །

བདེན་པ་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་ནོ། ༡༥

དེ་ལྟར་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་འདི།

སེམས་བརྩ་དྲུག་གོ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་བཞི་པ་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་
མཐུག་ཐོགས་དེ་མ་ཐག་པ་ལས། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་བར་
ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཆོས་ཀྱི་བཟོད་པ་ཟག་པ་མེད་པ་དེ་ཉིད་སྦྱུང་། །དེའི་
དམིགས་པ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོས་མཆོག་དང་འབྲ་བ་ཡིན་པས་འདོད་
པའི་ཁམས་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་ཏེ། དེའི་ཆོས་ཉིད་ཤེས་
ཤིང་མི་སྦྱག་པའོ། །དེ་ནས་ནི་འདོད་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་དེ་ཉིད་ལ་དམིགས་
པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་སྟེ། ཆོས་ཤེས་པ་དེ་སྦྱུང་། །དེའི་མཐུག་ཐོགས་
སུ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱག་བསྐྱལ་ལྷག་མ་སྟེ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་
ཀྱི་བདེན་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
དེ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་སྦྱུང་། །བདེན་པ་ལྷག་མ་
གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་
པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་
བཟོད་པ་སྦྱེ་ཞིང་དེ་ནས་ཀུན་འབྱུང་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་སྦྱེ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་
འབྱུང་ལྷག་མ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་
ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་སྦྱུང་། །ཡང་འདོད་པ་

ན་སྤྱག་བསྐལ་འགོག་པ་ལ་ཚེས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་ཚེས་
ཤེས་པ་སྦྱེའོ། །ཡང་འགོག་པ་ལྷག་མ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་འགོག་པ་ལ་
རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་སྦྱེའོ། །ཡང་
འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་གཉེན་པོ་ལམ་ལ་ཚེས་ཤེས་པའི་བཟོད་
པ་དང་། ལམ་ལ་ཚེས་ཤེས་པ་སྦྱེའོ། །ཡང་ལམ་ལྷག་མ་ཁམས་གོང་མ་གཉིས་
ཀྱི་གཉེན་པོ་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་། ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་
པ་སྦྱེ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདི་ནི་
སེམས་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་གོ། །

གཉིས་པ་མངོན་རྟོགས་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ནི།

ནམ་གསུམ་སྟེ། །

མཐོང་དམིགས་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་འོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདི་ལ་ཡང་ནམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་
སྟེ། དང་པོ་མཐོང་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་བདེན་པ་ནམས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་དམིགས་
པས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་ཤེས་རབ་དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་
སེམས་བྱུང་དེ་དག་ནམས་ཀྱིས་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་། གསུམ་
པ་བྱ་བས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། སྦྱེ་
བ་དང་གནས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་བདེན་པ་མངོན་པར་

རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟེ། དེས་ན་ཤེས་རབ་ནི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གསུམ་ཆར་
ཡིན་པ་དང་། མཚུངས་ལྡན་གཞན་ནམས་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས་དང་། མཚུངས་
ལྡན་མ་ཡིན་པ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ནམས་ནི་ཕྱི་མ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་ལོ། །
གསུམ་པ་ས་གང་ལ་བརྟེན་པ་ནི།

དེ་ནི་ཆོས་མཆོག་དང་ས་གཅིག ། ༡༥

ཅེས་གསུངས་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སེམས་སྐྱད་ཅིག་མ་ནམ་པ་
བརྩུག་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྦྱོར་ལམ་བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་
དང་ས་གཅིག་ཡིན་པས་དེས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་ས་རྒྱལ་གང་ཡང་རུང་བ་
དག་གོ། །

བཞི་པ་སེམས་བརྩུག་གི་གྲངས་ངེས་ནི།

བཟོད་དང་ཤེས་པ་གོ་རིམ་བཞིན། །

བར་ཆད་མེད་དང་ནམ་གྲོལ་ལམ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མཐོང་ལམ་གྱི་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་
བརྒྱད་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་ནམ་པར་གཙོད་པ་ལ་
བར་ཆད་བྱ་བ་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་ན་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། ཉོན་
མོངས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར་ན་ནམ་པར་
གྲོལ་བའི་ལམ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱན་པོ་ཕྱིར་འབྲིན་པ་དང་སྟོག་ཙེད་པ་
བཞིན་གོ། །

ལྷ་པ་ལམ་གང་གིས་བསྐྱས་པ་ནི།

དེ་ལ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྷ་ནི། །

མ་མཐོང་མཐོང་བྱིར་མཐོང་བའི་ལམ། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ་ལ་སྐྱག་བསྐྱེལ་ལ་ཆོས་
ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ནས་ལམ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་བར་གྱི་ཤེས་
བྱ་ཤེས་པ་ལ་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་རྫོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་བཅོ་
ལྷ་ནི། བདེན་པ་སྤར་མ་མཐོང་བ་གསར་དུ་རེ་རེ་མཐོང་བ་ཡོད་པའི་བྱིར་
ན་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ནི་
མཐོང་བ་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར་དེ་ནི་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་
མོ། །མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་ནི། མྱིང་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་
གང་ཡང་རུང་བ་དང་། འདོད་ལྷ་རིགས་དྲུག་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་སྐྱེ་བ་ཡིན་
གྱི་གཞན་ལ་སྐྱེ་བ་མིན་ལ། སེམས་རྟེན་ནི་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གང་ཡང་
རུང་བ་ཡིན་ནོ། །

བདེན་པ་མངོན་པ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག

མཐོང་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག

གཉིས་པ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་གསུམ་

སྟེ། གང་ཟག་བྱུང་བཞི་བཤད། རྣམ་གངས་བདུན་དུ་དབྱེ། རྣམ་བྱུག་དུ་བསྟུ་
བཤོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཐོང་ལམ་དང་། བསྟོམ་ལམ་དང་། མི་སྟོབ་ལམ་
ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་གོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དབང་པོའི་སྟོ་
ནས་དབྱེ་བ་ནི།

དབང་པོ་ཚེ་རྩལ་དེ་དག་ཏུ།

དད་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་བ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེར་གང་ཟག་ཅེས་པ་ནི་སྤང་པོ་ཡི་རྒྱན་ཅམ་ལ་གང་ཟག་
ཅེས་བྱ་བ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་
རྒྱད་ཅིག་མ་བཙུ་བཤད་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དབང་པོ་ཚེ་རྩལ་པོ་དང་རྩལ་
པོ་དེ་དག་ཏུ། དབང་རྩལ་ལ་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། དབང་ཚོན་
ལ་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་སྟོན་དད་པ་ཤས་ཆེ་བ་
དང་། ཤེས་རབ་ཤས་ཆེ་བ་ལ་མིང་དེ་རྒྱད་དུ་བཏགས་སོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་བུའི་སྟོ་ནས་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྒྱན་
དུ་ཞུགས་པ་ནི།

སྟོམ་པས་སྤང་བྱ་མ་སྤངས་ན།

འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་ཞུགས་པ། །༡༩

རྣམ་ལྟའི་བར་བཙམ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གལ་ཏེ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དེ་

གཉིས་མཐོང་ལམ་གྱི་སྟོན་དུ་འཛིག་ཏེན་པའི་ལམ་ཟག་བཅས་གྱིས་འདོད་
ཁམས་གྱི་སྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་གཏན་ནས་མ་སྤངས་པ་འཆིང་བ་མཐའ་
དག་དང་ལྷན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དགེ་སྦྱོང་གི་འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་
པ་ཞེས་བྱའོ། །ཡང་འདོད་པའི་ཁམས་པའི་བསྟོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་དགྲ་
ལས། རྣམ་པ་ལྡེའི་བར་མན་ཆད་ཅི་རིགས་ཤིག་བཅོམ་པ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་
ཡིན་ན་ཡང་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའོ།

གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་ཞུགས་པ་ནི།

གཉིས་པ་ལ།

དགྲ་པ་རྒྱན་ཆད་ཟད་པ་ཡིན།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབྲས་བུ་གཉིས་པ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་ལ་ཞུགས་པ་ནི། དད་
པའི་རྗེས་འབྲང་དང་ཆོས་གྱི་རྗེས་འབྲང་དེ་གཉིས་འདོད་ཉན་སྟོམ་སྤང་བྱུག་
པ་ནས་དགྲ་པ་མ་གཏོགས་པའི་བརྒྱད་པ་རྒྱན་ཆད་ཅི་རིགས་པ་ཞིག་ཟད་པ་
དེ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ཞུགས་པ་ནི།

འདོད་པའམ་ཡང་ན་གོང་མ་ལས།

ཆགས་བྲལ་གསུམ་པ་ལ་ཞུགས་པ། ༡༩༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་པའི་ཁམས་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཟེན་པའམ་ཡང་
ན་ཁམས་གོང་མ་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཟེན་པ་

ཞིག་ཡིན་ན་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དེ་གཉིས་འབྲས་
བྱ་གསུམ་པ་བྱིར་མི་འོང་བ་ལ་ཞུགས་པ་ལོ།

བསྐྱོམ་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་མཐོང་སྤང་སྤོང་བའི་སྒོ་ནས་ བཞག་པ།

གཉིས་པ་བསྐྱོམ་ལམ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཐོང་སྤང་སྤོང་བའི་
སྒོ་ནས་བཞག་པ། བསྐྱོམ་སྤང་སྤོང་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ལོ། དང་པོ་ལ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ནི།

གང་ཞིག་གང་ལ་ཞུགས་པ་ནི།

བརྟུ་རྒྱལ་པ་ལ་དེ་འབྲས་གནས།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ཟག་གང་ཞིག་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་
བུ་གང་དང་གང་ལ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཞུགས་པ་ནི། སེམས་སྒྲིད་ཅིག་
མ་བརྟུ་རྒྱལ་སྦྱེས་པ་ལ་དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའམ་ཐོབ་པ་ཡིན་
པས་སྤར་གྱི་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་ཚོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཞེས་
ཀྱང་མི་བྱ་ལ་ཞུགས་པ་ཞེས་ཀྱང་མི་བྱ་ལོ།

གཉིས་པ་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ནི།

དེ་ཆེ་དབང་པོ་ནི་རྒྱལ་དག།

དད་པས་མོས་དང་མཐོང་བས་ཐོབ། ༡༡

ཅེས་གསུངས་ཏེ། འབྲས་བུ་ལ་གནས་པའམ་ཐོབ་པ་དེའི་ཆེ་ན། སྡོན་གྱི་
དབང་པོ་རྣེས་ཀྱི་གང་ཟག་དག་ལ་དད་པ་སྟག་པར་གྱུར་པས་ན་དད་པས་
མོས་པ་ཞེས་པ་དང་ནི་ཤེས་རབ་སྟག་པར་གྱུར་པས་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་ཞེས་
བྱ་བ་བརྗོད་དེ། དེ་ནས་དགྲ་བཙེམ་ཞུགས་པའི་བར་དུ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །
གསུམ་པ་ཙམ་བྱད་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་ནི།

འབྲས་ཐོབ་འབྲས་བུ་བྱད་པར་གྱི།

ལམ་ཐོབ་མེད་པས་དེ་ཡི་ཕྱིར།

འབྲས་གནས་བྱད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

མི་བཙོན་པ་ནི་ཞུགས་མ་ཡིན། ༥༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་འདོད་ཉོན་སྒོམ་སྤང་ལྔ་པ་སྤངས་ཀྱང་སེམས་
རྒྱུད་ཅིག་མ་བརྩུག་པ་ལ་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་
བའི་འབྲས་བུ་ལ་ཞུགས་པ་མི་བྱ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་རྒྱུན་
ཞུགས་འབྲས་གནས་ཙམ་པོ་བ་ཐོབ་པ་ན་འབྲས་བུ་བྱད་པར་གྱི་ལམ་ཕྱིར་
འོང་ལ་ཞུགས་པ་ཐོབ་པ་མེད་པས་དེ་ཡི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་
དེ་དུས་ཇི་སྲིད་དུ་བྱད་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ཏེ་འབྲས་
བུ་ཕྱི་མ་གཞན་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་སྦྱར་བ་ལ་མི་བཙོན་པ་དུས་དེ་སྲིད་དུ་ནི་ཕྱི་
མའི་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པས། དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་གཞན་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དང་
དགྲ་བཙེམ་པ་ལ་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ།

སྒྲིམ་སྤང་སྤོང་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་ནས་བཞག་པའི་སྤོང་གཉེན་གྱི་ནམ་བཞག

གཉེས་པ་བསྒྲིམ་སྤང་སྤོང་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་ནས་བཞག་པ་ལ་ནམ་པ་
གཉེས་ལས། དང་པོ་རྒྱ་མཚན་སྤོང་གཉེན་གྱི་ནམ་བཞག་ནི།

ས་དང་ས་ན་ཉེས་ནམ་དགྲ།

དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཡོན་ཏན་ནམས།

ཆུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེ་ནམས་ཀྱི།

ཆུ་དུ་ལ་སོགས་ཐ་དད་ཕྱིར། ༥༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་འདྲོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་སྒྲིམ་སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་
ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བས་ནམ་པ་དགྲར་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤོང་
པའི་ཆེ་མོའི་བར་དུ་ས་དང་ས་ན་ཉེས་པ་ནམས་ནམ་པ་དགྲ་རེ་ཡོད་པས་ལྟན་
ཅིག་དུ་སྒྲིམ་པའི་སྒྲིམ་སྤང་ལ་བརྒྱད་ཅུ་ཙུག་ཅིག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནི་ཡོན་
ཏན་ནམས་ཏེ་ས་དང་ས་ན་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲིམ་སྤང་དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་བར་
ཆད་མེད་པའི་ལམ་དང་། ནམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེ་ལ་ཡང་
ནམ་པ་དགྲ་དགྲར་ཁོན་སྟེ་བརྒྱད་ཅུ་ཙུག་ཅིག་རེ་ཡོད་དོ། ཇི་ལྟར་བྱས་པས་
ཤེ་ན། དེ་ཡང་རེ་རེ་ལ་ཆུང་དུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་སྒྲིམ་ནས་རེ་
རེ་ལ་ཡང་ཆུང་དུ་ཆུང་དུ། ཆུང་དུ་འབྲིང་པོ། ཆུང་དུ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་
ལ་སོགས་པ་སོ་སོ་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ།

རྒྱ་མཚན་ཅན་སློབ་ལམ་གནས་པའི་གང་ཟག་གི་རྣམ་བཞག།

གཉིས་པ་རྒྱ་མཚན་ཅན་གང་ཟག་གི་རྣམ་བཞག་ལ་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་
ལྷགས་ཀྱི་དང་། ཕྱིར་འོང་གི་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་གི་སྐོར་རོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་རྒྱ་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཅམ་པོ་བ་ཡི་སྐོར་ནི།

འབྲས་གནས་སྒྲོམ་སྤང་བྱ་མ་ཟད། །

རེ་ལྟར་ཐོགས་ན་ལན་བདུན་པ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཅམ་ལ་གནས་ཤིང་འདོད་པའི་
ཉོན་མོངས་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་གཅིག་ཀྱང་མ་ཟད་པ་དེ་ནི་རྒྱ་དུ་
ལྷགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རེ་ལྟར་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཐོགས་ཏེ་འགོར་ན་འདོད་པའི་
ཁམས་སུ་ལན་བདུན་ཏུ་སྐྱེ་བ་ལེན་དགོས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཀྱན་གྱི་ཐ་ཤལ་དུ་
རྒྱར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མཐའ་མ་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་མི་འབྱུང་བ་ཡི་
སྐབས་ན་ནི་བྱིས་པའི་རྟེན་ཅན་ཉིད་ལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་དབྱ་བཅོམ་
པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེས་འདོད། །

ཉིས་པ་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ནི།

རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཞི་ལས་གྲོལ་བ། །

ཆོ་གཉིས་གསུམ་དུ་རིགས་ནས་རིགས། །༡༤

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་དུ་ལྷགས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱ་གསུམ་གྱིས་ན་རིགས་ནས་

རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ལས་ནི་འདོད་པའི་སྒྲིམ་
སྤང་གི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་མཐ་རྣམ་པ་བཞི་ལས་གྲོལ་བའོ། དབང་
པོ་ལས་ནི་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཟག་པ་མེད་པའི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་སྐྱེ་བ་ལས་ནི་
ཆོ་གཉིས་སམ་གསུམ་དུ་ལྟའམ་མི་ཡི་རིགས་ནས་རིགས་སུ་འདོད་ཁམས་ལ་
སྐྱེ་བ་ལེན་པའོ། ཡང་ཉོན་མོངས་པ་གཅིག་དང་གཉིས་སྤངས་པ་ནི་ཆོ་རྒྱལ་
གམ་ལྟར་རིགས་ནས་རིགས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མ་སྒྲོས་ཀྱང་ཤུགས་ལ་གོ་
རུས་སོ། ཁྱིའི་ཕྱིར་ན་འདོད་ཉོན་ལྟ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན་ཞེ་ན། ལྟ་པ་
དེ་སྤངས་ན་རྒྱལ་པ་ཡང་གདོན་མི་ཟ་བ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉོན་མོངས་
པ་རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ནི་བར་ཆད་གཅིག་པ་བཞིན་དུ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་
གོགས་བྱེད་པར་མི་རུས་ཏེ། ཁམས་ལས་འདའ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཕྱིར་འོང་གི་སྒྲོར་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཕྱིར་འོང་ལྷགས་པ་ནི།

རྣམ་པ་ལྟ་ཡི་བར་བཅོམ་པ། །

གཉིས་པ་ལ་ནི་ལྷགས་པའང་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་པའི་སྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་
པ་གཅིག་སྤངས་པ་ནས། གཉིས་ནས། གསུམ་ནས་ལྟ་ཡི་བར་གང་ཡང་རུང་
བ་བཅོམ་པ་དེ་ནི། ལྟ་མའི་རྒྱལ་ལྷགས་འབྲས་གནས་ཡིན་པ་མ་ཟད་འབྲས་
བུ་གཉིས་པ་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་ནི་ལྷགས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་འབྲས་གནས་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འབྲས་གནས་ཅོམ་པོ་

ནི།

ནམ་པ་རྒྱག་པ་ཟད་ཀྱང་པ། །

དེ་ནི་ལན་ཅིག་གི་རྩེ་ལོང་བ། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་ཉོན་སྒྲིམ་སྤང་རྒྱག་པ་དེ་ཟད་པར་ཀྱང་པ་དེ་ནི་ལན་
ཅིག་གི་རྩེ་ལོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་གནས་ཁྱད་པར་ཅན་ནི།

ཉེས་ཆ་བདུན་དང་བརྒྱད་ཟད་པ། །

ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་དང་། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡང་ལན་ཅིག་གི་རྩེ་ལོང་བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དེ་
ཉིད་རྒྱ་གསུམ་གྱི་སྒྲིམ་ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པར་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
པ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཉེས་པའི་ཆ་སྟེ་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་སྒྲིམ་སྤང་བདུན་
དང་བརྒྱད་ཅི་རིགས་པ་ཟད་པ་ཞིག་དང་། དེ་ཡི་གཉིན་པོ་ཟག་པ་མེད་
པའི་དབང་པོ་ཐོབ་པ་ཞིག་དང་། དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཆེ་གཅིག་ལྷས་
པས་སོ། །དེ་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་བར་ཐོབ་པ་ལ་འདོད་ཉོན་དགྲ་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་
གིས་བར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཞེས་པ་ཡིན་
པ་དང་། །

གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་གི་སྒྲོར་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཞུགས་པ་ནི།

གསུམ་པ་ལ་ནི་ཞུགས་པ་འང་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆེ་གཅིག་བར་ཆད་གཅིག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་འབྲས་བུ་
གསུམ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་ལ་ནི་ཞུགས་པ་འདྲ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་དེ་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྲས་གནས་ཅམ་
པོ་དང་། བྱད་པར་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ། དེ་ཉིད་ཕྱི་མའི་བྱད་པར་བཞག་པའོ། །དེ་
ལས་དང་པོ་ནི།

དེ་དགུ་ཟད་པས་ཕྱིར་མི་འོང་། །༡༥

འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་སྒྲིམ་སྤང་དེ་དག་དགུ་ཆར་ཟད་པས་ནི་ཕྱིར་མི་འོང་
བའི་འབྲས་བུ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བྱད་པར་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྐྱེ་བ་ལེན་ཚུལ་གྱི་
སྒྲིན་ན་དང་། ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཚུལ་གྱི་སྒྲིན་ས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་
སྟེ། ལམས་གོང་དུ་འགྲོ་བ། ཆེ་འདིར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ། དེ་དག་གི་བྱད་
པར་བཞད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གཟུགས་སུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བ། གཟུགས་
མེད་པར་ཉེ་བར་འགྲོ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་བར་འདའ་ནི།

དེ་ནི་བར་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་བ་དེ་ནི་བར་དོ་ལ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་
འདའ་བ་ཞིག་དང་།

གཉིས་པ་སྐྱེས་འདའ་ནི། །

སྐྱེས་འདུ་བྱེད་དང་། །

འདྲ་བྱེད་མེད་ཡོངས་སྲ་བཅ་འདལ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་བ་ལེན་ཅམ་ནའམ་རྒྱེས་ཅམ་ནི་སྲ་བཅ་ལས་འདལ་བ་
དང་། མངོན་པར་འདྲ་བྱེད་པ་དང་བཅས་པས་འདལ་བ་དང་། མངོན་པར་
འདྲ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཡོངས་སྲ་བཅ་ལས་འདལ་བ་དང་།

གསུམ་པ་གོང་དུ་འཕོ་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ངོ་བོ་ནི།

གོང་དུ་འཕོ་བ་རྣམས་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁམས་གང་དང་ས་གང་དུ་རྒྱེས་པ་དེ་ཉིད་དུ་སྲ་བཅ་ལས་
མི་འདལ་བ་ད་དུང་ཡང་ས་གོང་མའམ་ཁམས་གོང་དུ་འཕོ་བ་རྣམས་སོ། །
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་འོག་མིན་དུ་འགོ་ནི།

དེ་ནི།

བསམ་གཏན་སྤེལ་ན་འོག་མིན་འགོ། ༡༥

དེ་འཕར་བྱེད་འཕར་ཐམས་ཅད་དུ།

འཆི་འཕོ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་འཕོ་དེ་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་གཉིས་
སྲ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱུའི་སྒོ་ནས་བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་བསྒོམ་པ་དང་། སྤེལ་མ་མ་
བསྒོམ་པ་ལོ། འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་དུ་འགོ་བ་དང་། སྤེད་
ཅེར་མཐར་ཐུག་དུ་འགོ་བལོ། རྟེན་ལ་བྱིར་མི་འོང་བ་གང་གིས་བསམ་གཏན་
སྤེལ་མ་བསྒོམ་ན་དེ་ནི་འོག་མིན་དུ་འགོ་སྟེ་དེར་ཡོངས་སྲ་བཅ་ལས་

འདའོ། །ཡང་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགོ་བ་དེ་ལ་བྱིར་མི་འོང་བ་ཐོབ་པའི་ཉེན་
 དེ་ལ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་སྤེལ་མ་བསྒྲུལ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེན་
 མོངས་ལྟ་བུས་ཡོངས་སུ་ཉམས་ཏེ། རྒྱུ་བ་གཉིས་པ་ལ་ཆངས་རིས་དག་གི་
 ཉན་དུ་རྒྱུས་ནས་དེར་སྡོན་གོམས་པའི་དབང་གིས་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་
 པ་སྤེལ་ཏེ། ཤི་འཕྱོས་ནས་རྒྱུ་བ་གསུམ་པ་ལ་འོག་མིན་དུ་འགོ་བ་ནི་འཕར་
 བ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡང་རྒྱུ་བ་གསུམ་པར་གནས་གཙང་མ་འོག་མ་ནམས་སུ་
 རྒྱུས་ནས་རྒྱུ་བ་བཞི་པ་ལྟ་བུ་ལ་འོག་མིན་དུ་འགོ་སྤྲེ་དེར་ཡོངས་སུ་བྱ་རྒྱ་
 ལས་འདའ་བ་ནི་བྱེད་དུ་འཕར་བ་དང་ནི། ཡང་ཆངས་པ་ཆེན་པོའི་གནས་
 མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གནས་རིགས་འོག་མ་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུ་
 བ་རེ་རེ་བརྒྱད་དེ་མཐར་འོག་མིན་དུ་འགོ་ནས་དེར་འོག་མིན་གྱི་ཉེན་ལ་བྱ་
 རྒྱ་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་ནི། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་འཕོ་བའོ། །གང་
 དག་འོད་གསལ་དང་དགེ་རྒྱས་སོགས་མན་ཆད་ཅི་རིགས་པ་ལ་རྒྱུ་ནས་དེ་
 ཡི་ཉེན་ལ་དག་བཙུག་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་དག་ཀྱང་ཡོད་རིགས་པ་ཡིན་
 པའི་བྱིར་ན་འདིར་འཕར་བ་དང་བྱེད་དུ་འཕར་བ་དང་། གནས་ཐམས་ཅད་
 དུ་འཕར་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་ནི་མཆོན་པ་ཙམ་མོ། །

གཉིས་པ་སྤེལ་ཆེར་འགོ་བ་ནི།

གཞན་སྤེལ་ཆེ་མོར་འགོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་སྒྲུལ་པ་ལས་གཞན་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་

བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དགའ་བས་ཞི་
གནས་ལ་སྦྱོད་པ་རྣམས་ནི། སྤར་ལྟར་ལས་གནས་གཙང་མ་རྣམས་སུ་སྦྱོ་བ་
ལེན་པ་བོར་ཏེ་གཞུགས་མེད་པ་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་
བརྒྱད་དེ། མཐར་སྤྱིད་པའི་ཆེ་མོ་ལ་འགྲོ་སྟེ་དེར་ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་
བ་སྟེ། དེ་ནི་ཞི་གནས་ལ་སྦྱོད་པ་དང་། སྤར་མ་འོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ནི་
ལྷག་མཐོང་སྦྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞུགས་མེད་ཉེ་བར་འགྲོ་བ་ནི།

གཞན་ནི་གཞུགས་མེད་འགྲོ་རྣམ་བཞི། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདྲ་པའི་ཁམས་ལ་བྱིར་མི་འོང་ཞིང་གཞུགས་ཀྱི་ཁམས་
ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བྱིན་པ་ཡི་བྱིར་མི་འོང་བ་གཞན་ནི་གཞུགས་མེད་པར་
ཉེ་བར་འགྲོ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་
ཡང་མེད་པ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་ཏེ་རྣམ་པ་བཞིར་གང་ཡང་རྩང་བའི་རྟེན་
ལ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བའོ། །

གཉིས་པ་ཆེ་འདིར་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་ནི།

གཞན་ནི་འདི་ལ་བྱ་ངན་འདའ། །༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱིར་མི་འོང་བ་ཁམས་གོང་མར་འགྲོ་བ་ལས་གཞན་
ནི། མཐོང་བའི་ཆོས་བྱིར་མི་འོང་བ་ཐོབ་པའི་རྟེན་འདི་ཉིད་ལ་དག་བཙམ་
པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་སྟེ་རྟེན་དེ་ཉིད་ལ་བྱ་ངན་ལས་འདའ་བའོ། །

གསུམ་པ་དེ་དག་གི་བྱང་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་
གཞུགས་སུ་ཉེ་འགྲོ་དགུར་དབྱེ་བ་ནི།

གསུམ་ལ་ཡང་རྣམ་གསུམ་གྱི་ནས།

གཞུགས་སུ་ཉེ་འགྲོར་དགུར་བཤད་དོ།

དེ་དག་གི་ནི་བྱང་པར་རྣམས།

ལས་དབང་ཉོན་མོངས་བྱེ་བྲག་ལས། ༡༧

ཞེས་གསུངས་ཉེ། བར་འདའ་དང་། སྦྱེ་འདའ་དང་། གོང་འཕོ་གསུམ་ལ་
ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་སྟེ། དང་པོ་ལ་ལྷུར་བ། ལྷུར་མིན། རིང་མོ་ཞིག་
ནས་འདའ་བ་གསུམ། གཉིས་པ་ལ་སྦྱེས་ནས་དང་། བྱེད་བཅས་དང་། བྱེད་
མེད་འདའ་བ་གསུམ། གསུམ་པ་ལ་འང་འཕར་བ་དང་། བྱེད་དུ་འཕར་བ་
དང་། གནས་ཐམས་ཅད་དུ་འཕར་བ་གསུམ་དུ་བྱེ་ནས་སམ། ཡང་ན་གསུམ་
པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ལྷུར་བ་དང་། ལྷུར་བ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་
ནས་འདའ་བ་ཡིན་པས་གཞུགས་སུ་ཉེ་བར་འགྲོ་བའི་བྱིར་མི་འོང་བ་དེ་
ཉིད་ལ་རྣམ་པ་དགུར་བཤད་དོ། །ཡང་བྱིར་མི་འོང་བ་གསུམ་དང་དགུ་པོ་
དེ་དག་གི་ནི་བྱང་པར་རྣམས་རིམ་པ་ལྟར་དུ་བར་གྱིད་མངོན་པར་གྲུབ་པ་
དང་། སྦྱེས་ཙམ་དང་། ལན་གངས་གཞན་ལ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་བའི་ལས་ལ་
བརྟེན་ནས་དང་། དབང་པོ་ཆེན་པོ་དང་། འབྲིང་དང་། རྒྱུང་དུ་འབྲིང་གིས་
དང་། ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུང་དུ་དང་། འབྲིང་དང་། ཆེན་པོ་འི་བྱེ་བྲག་ལས་སོ།

གཉིས་པ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་དུ་བསྐྱབ་ནི།

གོང་དུ་འཕོ་བ་མ་ཕྱེ་བར། །

དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་དུ་འདོད། །

དམ་པ་དམ་མིན་འཇུག་མི་འཇུག །

སོན་པ་ཕྱིར་མི་འོང་ཕྱིར་དེ། །༡༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོན་མདོ་ལས་སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་བསྐྱབ་པ་དེ་
རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གོང་དུ་འཕོ་བ་ལ་ནང་གསེས་གྱིས་མ་ཕྱེ་བར་བར་དོ་འདའ་བ་
གསུམ། སྐྱེས་ནས་འདའ་བ་གསུམ། གོང་འཕོ་དེ་དང་བདུན་ལ་སྐྱེས་བྱ་དམ་
པའི་འགྲོ་བ་བདུན་དུ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །སློག་གཅོད་པ་སྤང་བ་ལ་སོགས་
པའི་ལས་དམ་པ་དང་། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་མི་ཆངས་
སྤྱོད་པ་སོགས་དམ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་དུ་འཇུག་པ་དང་། མི་འཇུག་
པ་དང་། ལམས་གང་ནས་སོང་བ་འདིར་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་
ནི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། སློབ་པ་འདོད་
ལམས་ལ་ཆགས་པ་དང་བཅས་པ་ལ་དེ་མེད་པ་ཡིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་དེ་དག་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ནི།

འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་རྒྱར་པའི་འཕགས། །

ལམས་གཞན་དུ་ནི་འགྲོ་བ་མེད། །

དེ་དང་གོང་མར་སྐྱེས་པ་ནི། །

ཡོངས་ཉམས་དབང་པོ་འཕོ་མི་སྟེན། ༡༧

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདོད་པའི་ཁམས་སུ་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འཕགས་
 པ་ནི། ཁམས་གཞན་དུ་འགོ་བ་ནི་མེད་དེ། ཆེ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱིར་མི་འོང་བའི་
 འབྲས་བུ་ཐོབ་ནས་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ནི། གལ་ཏེ་ན་གཟུགས་མེད་
 པའི་ཁམས་དག་ཏུ་ཡང་འདུག་སྟེ། གོང་དུ་འཕོ་བ་བྱིད་པའི་ཆེ་མོ་མཐར་
 ཐུག་འགོ་བ་གང་ཡིན་པ་ལྟ་བུའོ། །འདོད་པར་ཆེ་ཡོངས་སུ་གྱི་འཕགས་པ་
 དེ་དང་། ཁམས་གོང་མར་སྐྱེས་པའི་འཕགས་པ་རྣམས་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་
 པ་ཡང་མེད་ལ་དབང་པོ་འཕོ་བ་ཡང་མི་སྟེན་ཏེ། དེ་ནི་རྟེན་བྱུང་པར་ཅན་
 ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆེ་རབས་གཞན་ནས་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་འདྲིས་པར་
 བྱས་པས་དབང་པོ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་ཏེ་རྣོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 བཞི་པ་བསམ་གཏན་སྟེལ་བསྒོམ་གྱི་ཚུལ་དེ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་གང་སྟེལ་
 པ་ནི།

དང་པོ་བཞི་པ་སྟེལ་བར་བྱེད། །

ཅས་གསུངས་ཏེ། འོ་ན་བསམ་གཏན་རི་ལྟར་སྟེལ་བ་སྒོམ་པར་བྱེད་ཅེ་
 བ། དང་པོ་ཉིད་དུ་སྒྲིན་རྣམ་པ་བརྒྱུད་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ན་བསམ་གཏན་
 བཞི་པ་སྟེལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དག་བཅོམ་པའམ་ཡང་ན་ཕྱིར་མི་འོང་
 བ་ཡིན་ན་ཡང་རུང་སྟེ། དང་པོ་ཟག་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་རྒྱན་

དང་ལྷན་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་ཅིང་དེ་ལས་ལྷང་ནས་ཡང་ཟག་བཅས་
བསམ་གཏན་བཞི་པ་རྒྱན་དང་ལྷན་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལས་
ལྷང་ནས་ཟག་མེད་བསམ་གཏན་བཞི་པ་རྒྱན་དང་ལྷན་པ་ལ་སྟོམས་པར་
འཇུག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྒྱན་རིམ་པས་མར་འཁྱི་ནས་ཡུན་ཐུང་ཐུང་གཏོང་
བས་བསྟོམ་པ་ནི། སྤེལ་བའི་སྒྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའོ། །

གཉིས་པ་གྲུབ་པའི་ཚད་ནི།

སྐད་ཅིག་མ་ནི་བསྐྱེས་པས་གྲུབ། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། བྱེ་བྲག་དུ་སྐྱེ་བ་རྣམས་ན་རེ། གང་གི་ཆེ་ཟག་པ་མེད་པའི་
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཟག་པ་མེད་པ་སྐད་ཅིག་མ་
གཅིག་མངོན་དུ་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྐད་ཅིག་མ་བསྐྱེས་པས་སྤེལ་བ་དེ་གྲུབ་
པའི་ཚད་ཡིན་པ་སྟེ། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ནི་བར་ཚད་མེད་པའི་ལམ་ལྟ་བུ་
ཡིན་ལ་སྐད་ཅིག་མ་གསུམ་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
ཟེར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་བསམ་གཏན་བཞི་པ་སྤེལ་ནས་དེ་ལ་གོམས་པ་ན་
དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གསུམ་པ་ལྟ་བུ་གཞན་
དང་གཞན་དག་ཀྱང་སྤེལ་བར་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་པའི་
སྤིང་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བའི་མིའི་ཉིན་དག་དུ་བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་
བསྟོམ་པར་བྱེད་ལ་བྱིས་ནས་ཡོངས་སུ་ཉམས་ན་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གནས་

སྤྲུལ་བསམ་གཏན་སྤེལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་འདོད་ལ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་རང་གི་དགོངས་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་མ་གཏོགས་པས་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་སྤེལ་མ་བསྐྱེམ་མི་རྒྱས་པ་ཡིན་པ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ན་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ལམ་ཕྱིར་མི་འོང་བས་བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་བསྐྱེམ་པའི་གནས་སྐབས་ན་རྒྱན་ལྡན་གྱི་ནམ་པ་གསུམ་སྤེལ་བ་ལ་ངེ་ལྟར་འདོད་པ་སྟོམས་པར་འཇུག་རྒྱས་པ་བྱུང་ན་དེའི་སྐོ་ནས་སྤེལ་མ་བསྐྱེམ་པ་ཇོགས་པ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་གསུངས། །

གསུམ་པ་སྤེལ་བའི་དགོས་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ན་བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་སྐྱེམ་པར་བྱེད་ཅེ་ན།

སྟེ་དང་གནས་པར་བྱ་བྱིར་དང་། །

ཉོན་མོངས་པས་ནི་འཇིགས་བྱིར་ཡང་། །༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་བ་དབང་པོ་རྣམས་པོ་རྣམས་ནི་གནས་གཙང་མའི་གནས་སུ་སྟེ་བའི་ཕྱིར་དང་། མཐོང་བའི་ཆོས་ཆེ་འདིར་ལྷན་སེམས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་པས་ཉམས་པའི་འཇིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་སློབ་པའི་ཕྱིར་དྲུལ་སྤེལ་མ་སྐྱེམ་པར་བྱེད་དོ། །དག་བཅོམ་པ་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ནི་མཐོང་བའི་ཆོས་ཆེ་འདི་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོ་རྣམས་པོ་ནི་ཉོན་མོངས་པས་ཉམས་པའི་འཇིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དྲུབ་སྐྱོམ་མོ། །

བཞི་པ་གྲངས་ངེས་པ་ནི།

དེ་ནི་རྣམ་པ་ལྔ་ཡི་ཕྱིར། །

གནས་གཙང་སྐྱེ་བ་ལྔ་ཁོ་ན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་བསྒྲོམ་པའི་ཚུལ་དེ་ནི། དང་པོ་ཟག་
མེད་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་ཅིང་ཚུར་ལྡང་ནས། ཡང་
ཟག་བཅས་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་འཇུག་ཅིང་། ཡང་དེ་ལས་ལྡང་ནས་
ཟག་མེད་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་སྟེ། ཚུང་བྱ་གསུམ་
སྤེལ། དེ་འདྲ་བ་ལན་གཉིས་སྒྲོམ་པ་སྟེ་འབྲིང་བྱག་སྤེལ། དེ་འདྲ་བ་ལན་
གསུམ་སྒྲོམ་པ་སྟེ་ཆེན་པོ་དགུ་སྤེལ། དེ་འདྲ་བ་ལན་བཞི་སྒྲོམ་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་
ཆེས་ཆེ་བ་བརྒྱ་གཉིས་སྤེལ། དེ་འདྲ་བ་ལན་ལྔ་སྒྲོམ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཆེས་ཆེ་བ་
བཙེ་ལྔ་སྤེལ་ཏེ་རྣམ་པ་ལྔ་ཡི་ཕྱིར་ན། དེའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་གནས་
གཙང་འཕགས་པའི་ས་ལ་མི་ཆེ་བ་དང་། མི་གདུང་བ་དང་། ཤིན་ཏུ་མཐོང་
བ་དང་། བྱ་ལོ་སྒྲུང་བ་དང་། འོག་མིན་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་བ་ཡི་གནས་རྣམ་
པ་ལྔ་ཁོ་ན་ཡིན་པའོ། །དེ་ལ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡི་བསམ་གཏན་གང་ཡིན་
པ་དེ་ཡི་དབང་གིས་དེ་དག་ཏུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་དབང་གིས་ནི་མ་
ཡིན་ལོ་གསུངས། །

གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཞག་པ་ནི།

འགོག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་། །༥༩

ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་བྱེད་པར་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཡི་
འཕགས་པ་དེ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་འབྲ་བའི་ཆོས་སེམས་མེད་པའི་
ལུས་ཀྱི་སྟོན་པ་འགོག་པ་ཐོབ་པ་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་འདོད་
དེ། དེ་ཡང་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དེ་ལས་ལངས་ནས་དེ་ནི་འདི་
སྟམ་དུ་ཀྱི་མ་འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་
འབྲ་བར་ཞི་བ་ཡིན་ཞོ་སྟམ་དུ་སེམས་པར་འགྱུར་བས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་
བཅས་པའི་ལུས་ཞི་བ་སྟོན་མ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ཤེས་
པས་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ་གསུངས། །

གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཕྱི་མའི་བྱད་པར་བ་བཞག་པ་ནི།

སྲིད་ཅེའི་བར་ཆ་བརྒྱད་ཟད་པ། །

དག་བཅོམ་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན། །

དག་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡང་། །

དེ་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཡིན། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཕྱིར་མི་འོང་བ་དེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམ་སྤང་གི་རྣམ་
པ་གཅིག་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། མཐར་སྲིད་པའི་ཅེ་
མའི་བར་གྱི་བསྟོམ་པས་སྤང་བྱ་བརྒྱད་མན་ཆད་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་དེ་
ནི། དག་བཅོམ་པ་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ་སྲིད་པའི་ཅེ་མའི་བསྟོམ་སྤང་གི་

ནམ་པ་དགུ་པ་སྒོང་བར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡང་དག་བཅོམ་
པ་ཉིད་ལ་ཁྱལ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཐ་མ་དེ་ནི་སྤར་
གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐལ་མཉམ་གྱིན་ཏུ་རྒྱས་པའི་ལམ་ཡིན་པ་དང་། སྤར་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་བ་འདྲིམས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན་དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་
ངེ་འདྲིན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

མི་སྒོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་འབྲས་གནས་དངོས།

གསུམ་པ་མི་སྒོལ་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྲས་
གནས་དངོས་དང་། དེ་ཡི་ཁར་བྱུང་། འབྲས་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ཟད་ཐོབ་དང་ཟད་པར་ཤེས། །

དེ་ཆོ་དེ་མི་སྒོལ་དག་བཅོམ། །

འདིག་ཉེན་འདས་ཀྱིས་སྲིད་ཅེ་ལས། །

ཆགས་འབྲལ་གཞན་ལས་རྣམ་པ་གཉིས། །༥༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་སྒོམ་སྤང་ནམ་པ་དགུ་པ་དེ་ཟད་པའི་
ཐོབ་པ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཟད་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་སྦྱོར་བ་ནི། རྣམ་པར་
ཁོ་ལ་བའི་ལམ་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །དུས་དེ་ཡི་ཆོ་ན་དེ་ནི་འབྲས་བུ་ཐོབ་ཟིན་པའི་
བྱིར་ན། བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་མི་སྒོལ་པས་དག་བཅོམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡི་གོང་
ན་འདིག་ཉེན་པ་ཡི་ལམ་མེད་པའི་བྱིར་ན་འདིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་ཟག་

མེད་གྱི་ལམ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱིས་སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་ལས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་
བྱེད་ལ། གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་
བྱེད་པ་ལ་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་རྣམ་པ་
གཉིས་ཡོད་པས་སོ། །

ཆགས་བྲལ་གྱི་ཚུལ།

གཉིས་པ་དེ་ཡི་ཞར་བྱང་ལ་གསུམ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
ཚུལ་བཤད། ཟད་པར་ཤེས་པའི་རྗེས་ལ་གང་བྱང་བ་བཤད། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་
དང་འབྲས་བུ་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཆགས་བྲལ་
སྒྱུར་བསྟན་པ་ནི།

འཇིག་རྟེན་པ་ཡིས་ཆགས་བྲལ་བའི། །

འཕགས་ལ་བྲལ་བའི་ཐོབ་རྣམ་གཉིས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལམས་དང་ས་གོང་འོག་ལ་ཞི་རགས་གྱི་རྣམ་པ་ལྟ་བུའི་
འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་
འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་འཇིག་རྟེན་པ་
དང་། ཟག་མེད་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་གཉིས་རྟེན་པས་
བྱིས་པ་སོ་སོ་སྟེ་བོ་ལྟར་དུ་སྤང་བ་སྤང་ལྟོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་བྲལ་ཐོབ་གྱི་སྟེ་ཚུལ་བཤད་པ་ནི།

ཁ་ཅིག་འཇིག་རྟེན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་། །

བཏང་ལ་ཉོན་མོངས་མི་ལྡན་གྱིར། །༥

སྲིད་ཅེད་ཕྱད་ལས་རྣམ་གྲོལ་དང་། །

གོང་དུ་སྐྱེས་པ་བཞིན་མི་ལྡན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁ་ཅིག་གིས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བདེན་བཞི་
དམིགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ལམ་ཟག་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་བཅས་
དང་ཟག་མེད་གཉིས་རེ་ཐོབ་པ་ལ་སྡོན་མ་དེ་དང་འབྲ་བ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་
ཟག་མེད་གྱི་ལམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མེད་པ་མན་ཆད་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
ཟིན་པའི་འཕགས་པ་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ཏེ་དབང་པོ་
འཕོ་བའི་གནས་སྐབས་ན། སྤར་དབང་པོ་རྒྱལ་པོས་བསྐྱེས་པའི་ལམ་ཟག་
མེད་རྣམས་ནི་བཏང་བ་ཡིན་པ། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཟག་བཅས་
མེད་ན་ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་པའི་བྲལ་བ་དང་མི་ལྡན་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་བཤད་དེ། འཇིག་རྟེན་པའི་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་
བཅས་མེད་ཀྱང་། དེ་དག་དང་ལྡན་པ་མི་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྲིད་པའི་ཅེ་
མོད་རྣམ་པ་ཕྱད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་མི་འོང་བ་དབང་པོ་རྒྱལ་
པོ་གང་ཞིག་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ཏེ། དབང་པོ་འཕོ་བའི་
གནས་སྐབས་ན་དེ་ལ་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་འཇིག་རྟེན་པ་ཡང་མེད་ལ་དབང་པོ་
འཕོ་བ་ཡིན་པས་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བྲལ་ཐོབ་ཡང་བཏང་བཞིན་དུ་

སྲིད་ཅེའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་དང་ལྡན་པ་མི་འཇུར་བ་དང་། ཡང་དཔེར་
ན་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ས་གོང་མ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཡན་ཆད་དུ་སྐྱེས་པ་དེ་
ནམས་ལ་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་དེ་བཏང་
ཟིན་པས། འདོད་ཉོན་དེ་དང་ལྡན་པ་མི་འཇུར་བ་བཞིན་དུ་སྡོན་གྱི་ཉོན་
མོངས་པ་དང་མི་ལྡན་ནོ།

གསུམ་པ་ས་གང་གིས་གང་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཚུལ་ནི།

ཟག་མེད་མི་སྟོགས་མེད་པ་ཡིས།

ཐམས་ཅད་ལས་ནི་འདོད་ཆགས་བྲལ། ༡༭

ས་གསུམ་རྒྱལ་ལ་བསམ་གཏན་ནམ།

ཉེར་བསྟོགས་ལས་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ།

གོང་མའི་ཉེར་བསྟོགས་ལས་མིན་འཕགས།

བརྒྱད་ཀྱིས་རང་གོང་ས་ལས་རྒྱལ། ༡༨

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོ་ན་ས་གང་དང་གང་གིས་གང་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་
ཡིན་ཞེ་ན། བདེན་བཞིའི་དམིགས་རྣམ་ཅན་གྱི་ལམ་ཟག་མེད་བསམ་གཏན་
དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་མི་སྟོགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིས་ནི། འདོད་པའི་
ཁམས་ནས་སྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་བར་གྱི་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་
ནི་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་ལོ། །གང་ཞིག་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་
བརྟེན་ཏེ། ས་འོག་མ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐོབ་ན་དེའི་རྣམ་པར་

གྲོལ་བའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་འདོད་པའི་
ཁམས་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་སྟེ་ས་གསུམ་ལས་ཉེར་
བསྟོགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ཏེ་དེ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ལ་ནི། དབང་
པོ་རྣམ་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་དངོས་གཞི་བསམ་གཏན་ནམ་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་ཞིག་
ཡིན་ན་ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དེ་ཉིད་
སྐྱེའོ། །དེ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་པོ་དེ་ཚོར་
བ་མི་གཅིག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་ཡིན་པས་སོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཡན་ཆད་
ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པའི་ལམ་སོགས་ནི་ས་གོང་མའི་དངོས་གཞི་ཁོ་ན་ལ་
བརྟེན་ནས་མཐའི་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དེ་སྐྱེ་བ་ཡིན་གྱི། ཉེར་བསྟོགས་ལས་ནི་
མིན་ཏེ། ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞི་གཉིས་ཚོར་བ་བཏང་སྟོམས་པ་གཅིག་
པ་ཡིན་པས་སོ། །འཕགས་པའི་གང་ཟག་གིས་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་དགུ་ལས་
དང་པོ་ནི་བསྐྱེད་ཟེན་ལ།

ཡང་ཟག་པ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་
དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱད་པར་ཅན་དང་། གཟུགས་མེད་
པ་དང་པོ་གསུམ་སྟེ་རྣམ་པ་བརྒྱུད་གྱིས་ནི་རང་གི་ས་དང་། ས་གོང་མ་ལས་
རྣམ་པར་རྒྱལ་ཏེ་ཉོན་མོངས་སྤང་བ་ཡིན་གྱི་ས་འོག་མ་ལས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་
ཉེར་བསྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཟེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་

རྟོ། ཟག་མེད་ས་དགུ་པོ་དེ་དག་གི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་
བའི་ལམ་རྣམས་ནི་མི་རྟག་སྟུག་བསྐལ་སྟོང་བདག་མེད་ལ་སོགས་པ་བདེན་
པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ནི།

འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་རྣམ་གྲོལ་དང་། །

བར་ཆད་མེད་ལམ་གོ་རིམ་བཞིན། །

ཞི་སོགས་རགས་སོགས་རྣམ་པ་ཅན། །

གོང་དང་འོག་མའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན། །༤༧

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟག་བཅས་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྟོམ་ལམ་
དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་སྟོམ་པའི་ལམ་ནི་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྣམ་
གྲོལ་ལམ་གྱིས་ནི་ཁམས་དང་ས་གོང་མ་ལ་ཞི་བ་དང་། ལ་སོགས་པ་སྟེ་གུ་
འོམ་པ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་ཡི་རྣམ་པར་བལྟ་ལ། བར་ཆད་མེད་པའི་
ལམ་གྱིས་ནི་འོག་མ་ལ་རགས་པ་དང་། ལ་སོགས་པ་སྟེ་ཐ་བ་དང་། ངན་པ་
དང་། ཅིག་པ་སྟུག་པོ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཅན་དུ་བལྟ་འོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
ལམ་ནི་ས་གོང་མ་ཡི་སྟོང་ཡུལ་ཅན་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནི་ས་
འོག་མ་ལ་དམིགས་པའི་སྟོང་ཡུལ་ཅན་ནོ། །

ཟད་ཤེས་ཀྱི་རྫེས་ལ་གང་བྱུང་བ།

གཉིས་པ་ཟད་པ་ཤེས་པའི་རྗེས་ལ་གང་བྱུང་བ་བཤད་པ་ནི།

གལ་ཏེ་མི་གཡོའི་ཟད་ཤེས་ལས། །

མི་སྐྱེའི་སློབ་ཀྱིས་གལ་ཏེ་མིན། །

ཟད་པ་ཤེས་སམ་མི་སློབ་ལ། །

དེ་ནི་དགྲ་བཙེམ་ཐམས་ཅད་ལ། ༥༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟད་པ་རྒྱུ་ཤེས་པའི་མཚུགས་ཐོགས་སུ་སེམས་ཅི་ཞིག་སྐྱེ་བ་
ཡིན་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དགྲ་བཙེམ་པ་དེ་མི་གཡོའི་ཆོས་ཅན་དབང་རྣམས་ཞིག་
ཡིན་ན་དེ་ལ་ཉམས་པ་མེད་པས་ན་ཟད་པ་ཤེས་པ་ལས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མི་སྐྱེ་
བའི་སློབ་སྐྱེའོ། །གལ་ཏེ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་མིན་ན་ནི་ཟད་པ་རྒྱུ་ཤེས་པ་
ལས་ཟད་པ་རྒྱུ་ཤེས་པ་སྐྱེ་བས་སམ་ཡང་ན་མི་སློབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་
དེ་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི་སྐྱེ་བ་མིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བའི་སྐྱབས་ཡོད་པས་
སོ། །མི་སློབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དེ་ནི་དགྲ་བཙེམ་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེ་
བ་སྤིང་བ་ཡིན་ནོ། །

དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་དང་འབྲས་བྱ་དངོས་ཀྱི་དོན།

གསུམ་པ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་དང་འབྲས་བྱ་དངོས་བཟུང་བ་ལ་རྣམ་པ་
གསུམ་སྟེ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་ཉིད་ཆངས་པའི་འཁོར་ལོར་བསྟན། ལམས་
གང་ཏུ་འབྲས་བྱ་གང་ཐོབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ངོ་བོ་ནི།

དག་སྒྲིང་ཚུལ་ནི་དྲི་མེད་ལམ། །

འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས། །

དེ་དག་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་དགུ་ལོ། །

གྲོལ་ལམ་ཟད་པ་རྣམས་དང་བཅས། ༥༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འབྲས་བུ་བཞིར་བཤད་པ་དེ་དག་གང་གི་འབྲས་བུ་དག་
ཡིན་ཞེ་ན། དག་སྒྲིང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །དག་སྒྲིང་གི་ཚུལ་ཞེས་
བྱ་བ་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། དག་སྒྲིང་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅི་རིགས་པ་གཏན་
དུ་ཞི་བའི་རྒྱུ་དེ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ལ། དག་སྒྲིང་གི་ཚུལ་ནི་དྲི་
མ་མེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་སྟེ། །དེས་ཉོན་མོངས་པ་ཡང་དག་པ་ཞི་
བར་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་དག་སྒྲིང་དུ་འགྱུར་རོ། །དེའི་འབྲས་བུ་ལ་འདུས་བྱས་
དང་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ཡིན་ལ། མདོ་ལས་དག་སྒྲིང་གི་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་
བཞི་ཡང་གསུངས་སོ། །འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་དེ་དག་རེ་རེ་ལ་
ཡང་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་དགུ་ཙ་དགུ་ལོ། །

དེ་དག་གང་ཞེ་ན། སྤང་བྱ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་། ཡང་
སྤང་བྱ་ཟད་པའི་འགོག་པ་རྣམས་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མཐོང་བས་སྤང་
བྱ་སྤངས་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་བརྒྱད་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་
བརྒྱད་དང་། ཡང་བསྒྲོམ་པས་སྤང་བར་བྱ་བ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ལ་ཁམས་
གསུམ་ས་དགུ་པོ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱུང་འབྱིང་ཆེན་པོའི་

དབྱེ་བས། རྣམ་པ་དགུ་དགུ་སྟོང་བར་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཁོ་ནས་བར་ཆད་མེད་
པའི་ལམ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དག་གོ། །དེ་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
རྣམས་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་རྣམས་ནི་དགེ་
སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་དག་ཡིན་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེའི་
རྒྱ་མཐུན་པ་དང་སྦྱིས་བྱ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉོན་མོངས་
པ་དེ་དག་གི་སྟོང་བ་ནི་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་འདུས་མ་བྱས་དག་
ཡིན་ཏེ། གང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གང་ཐོབ་པའི་སྦྱིས་བྱའི་ཐོབ་འབྲས་ཡིན་པས་
སོ། །དེ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་རེ་རེ་ལ་ཡང་བརྒྱད་
ཅུ་ཙུ་དགུ་ཙུ་དགུ་ལོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལ་ཚོད་སྤང་ནི།

འབྲས་བུ་བཞིར་རྣམ་གཞག་པ་ནི། །

རྒྱ་ལྗ་དག་ནི་སྟོང་ཕྱིར་རོ། །

འབྲས་ལ་སྟོན་ལམ་བཏང་བ་དང་། །

གཞན་ཐོབ་པ་དང་ཟད་བསྐྱེམས་དང་། །༥༡

ཤེས་པ་བརྒྱད་ཚན་ཐོབ་པ་དང་། །

རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་ཐོབ་པ་ལོ། །

འཛིག་ཉེན་པ་ཡིས་ཐོབ་འབྲས་ནི། །

བསྐྱེས་དང་ཟག་མེད་ཐོབ་འཛིན་ཕྱིར། །༥༢

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོ་ན་བཙམ་ལུན་འདས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བཞི་གསུངས་པ་
 ལ་ཁ་སྐོང་བར་བྱེད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་རྣམ་པ་
 མང་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི། རྒྱན་ལྷགས་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་བཞིར་རེ་རེ་ཡི་
 རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་ནི། སྐོང་བའི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་གང་ལ་རྒྱ་ལྡ་ལྡ་
 དག་ནི་སྤྱི་དཔེ་ཕྱིར་རོ། །ལྡ་པོ་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རྒྱན་ལྷགས་ལ་སོགས་
 པའི་འབྲས་བུ་རེ་རེ་ཐོབ་པ་ལ་སྡོན་གྱི་ལམ་ལ་ལྷགས་པའི་གནས་སྐབས་
 དེ་བཏང་བ་དང་གཅིག་དེ་ལས་གཞན་པའི་འབྲས་བུའི་ལམ་ལ་གནས་པ་
 ཐོབ་པ་དང་གཉིས། སྤང་བུ་ཟད་པ་སྟེ་སྐོང་བ་སོ་སོ་བ་རྣམས་བསྐྱམས་ནས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྲལ་བའི་ཐོབ་པ་ཟག་མེད་གཅིག་རྟེན་པ་དང་གསུམ། སྟུག་
 བསྐྱལ་ལ་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་སོགས་ཀྱི་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཆོན་ཅིག་ཅར་
 ཏུ་ཐོབ་པ་དང་བཞི། མི་རྟག་སྟུག་བསྐྱལ་སྟོང་བདག་མེད་ལ་སོགས་པའི་ཡི་
 ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་རྒྱུ་ཐོབ་པ་དང་ལྗེ། རྒྱ་ལྡ་པོ་དེ་དག་ནི་རྒྱན་ལྷགས་
 ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་རེ་རེ་ལ་ཡང་འཛིག་ཏུ་ཡོད་དོ། །གལ་ཏེ་ཟག་པ་
 མེད་པའི་ལམ་ཁོ་ན་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་ཡིན་ན། འོ་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་
 ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ངི་ལྟར་དགེ་སྦྱོང་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུར་
 ཏུ་ཞེ་ན། འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་ལམ་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་བར་པ་གཉིས་ནི་
 མཐོང་བའི་ལམ་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་སྤང་བ་ཟག་མེད་ཀྱང་དེར་བསྐྱེས་
 པ་སྟེ། ཟག་པ་མེད་པའི་བྲལ་ཐོབ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགེ་སྦྱོང་གི་

འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་རིགས་སོ། །

དེ་ཉིད་ཚངས་པའི་འཁོར་ལོར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་ཚངས་པའི་འཁོར་ལོར་བསྟན་པ་ནི།

དེ་ཉིད་ཚངས་ཚུལ་ཚངས་པ་ཡི། །

འཁོར་ལོ་ཚངས་པས་བསྟོར་བྱེད་རྒྱུ་རོ། །

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མཐོང་བའི་ལམ། །

ཟུར་བར་འགོ་སོགས་ཚིབས་སོགས་ཀྱིས། ༡༤

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤར་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་དུ་བཤད་པ་དེ་ཉིད་ཡང་ཉོན་མོངས་
པ་དང་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་སྤངས་བ་ཡིན་པའི་བྱེད་ན་ཚངས་
པ་དང་། དེའི་ཚུལ་ནི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ལ། ཚངས་པ་ཡི་འཁོར་ལོ་
ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་སྟེ། འཁོར་ལོ་དང་འབྲས་བུའི་བྱེད་དང་། ཚངས་པ་བཅོམ་
ལུན་འདས་ཀྱིས་བསྟོར་བའི་བྱེད་རྒྱུ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ནི་མཐོང་
བའི་ལམ་སྟེ། དེ་ཡང་ཟུར་བར་འགོ་བ་དང་། ལ་སོགས་པ་སྟེ་བདེན་པ་བཞི་
ཡི་དམིགས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྤྲུལ་རྣམས་པར་དོར་བ་དང་བྱི་མ་
རྣམས་ལ་རིམ་པས་འདུག་པ་དང་། མཐོང་སྤང་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བར་
བྱེད་པ་དང་། རྒྱལ་བ་རྣལ་དུ་དགོད་དེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཀྱི་བྲལ་ཐོབ་འདྲིན་པ་
དང་། ལམས་གོང་མའི་བདེན་པའི་དམིགས་རྣམ་ལ་འཕར་བ་དང་། ལམས་

འོག་མའི་བདེན་པའི་དམིགས་ནམ་ལ་མར་འབབ་པ་ནམས་སོ། །ཡང་བཙུན་
 པ་དབྱངས་སྒྲོགས་ཀྱིས་གསུངས་ན། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི་འཁོར་
 ལའི་ཆེབས་སོགས་དང་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་
 ཏེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་དང་། རྟོག་པ་དང་། ཚོལ་བ་དང་། དྲན་པ་ནམས་ནི་
 འཁོར་ལོའི་ཆེབས་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པའི་ངག་དང་། ལས་ཀྱི་མཐའ་
 དང་། འཆོ་བ་ནམས་ནི་འཁོར་ལོའི་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་
 འཁོར་ལོའི་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་ངོ་། །མཐོང་བའི་ལམ་ཆོས་ཀྱི་
 འཁོར་ལོ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། འཕགས་པ་
 ཀུན་ཤེས་རྒྱུ་ལ་མཐོང་ལམ་དེ་སྦྱོར་བ་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་ཏོ་ཞེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཁམས་གང་དུ་འབྲས་བུ་གང་ཐོབ་པ།

གསུམ་པ་ཁམས་གང་དུ་འབྲས་བུ་གང་ཐོབ་པ་ནི།

འདོད་པར་གསུམ་འཐོབ་ཐ་མ་ནི། །

གསུམ་དུ་འོ་གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། །

མི་སྒྲི་ལུང་ལས་འདིར་ཚོམ་ཞིང་། །

དེར་མཐར་ཕྱིན་ཞེས་འབྲུང་ཕྱིར་རོ། །༥༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡང་ཁམས་གང་དུ་དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་དུ་

འཕྲོ་བ་པ་ཡོད་ཅེ་ན། འདོད་པར་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་
བ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་སྟེ་འབྲས་བུ་གསུམ་འཕྲོ་བ་ལ། ཐ་མ་དག་བཙམ་པ་ནི་
ཁམས་གསུམ་ཀ་ཉིད་དུ་འོ། ཁམས་གོང་མ་གཉིས་ན་མཐོང་བའི་ལམ་འཕྲོ་བ་
པ་མེད་དེ། དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་མ་འཕྲོ་བ་པར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་
ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་འཕྲོ་བ་པ་མེད་པའོ། གཞུགས་མེད་པའི་ཁམས་ན་
ཉན་པ་ཡང་མེད་ལ་འོག་མ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་མེད་ཅིང་། གཞུགས་ན་ནི་
སྤྱག་བསྐུལ་མེད་པས་ན་མི་སྦྱོ་བས་སོ་ཞེས་རིགས་པ་དང་། ལྷང་ལས། བར་
དོར་འདའ་བ་ནས་གོང་འཕྲོའི་བར་དུ་གང་ཟག་ལྡ་པོ་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་
འདིར་རྩོམ་ཞིང་ཁམས་གོང་མ་དེར་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཞེས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་
རོ།

འབྲས་གནས་རྒྱག་ཏུ་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་འབྲས་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱག་ཏུ་དབྱེ། དགུར་
དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། དག་བཙམ་རིགས་རྒྱག་ཏུ་དབྱེ་བ། རིགས་དབྱེ་
དེ་ཉིད་གཞན་ལ་སྦྱར་བ། ཉམས་པའི་རྒྱལ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། དབང་པོ་རི་
ལྟར་འཕོ་བའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་
ནི།

དག་བཙམ་རྒྱག་འདོད་དེ་དག་ལས། །

ལྷ་ནི་དད་པས་མོས་ལས་སྦྱོར།
 དེ་དག་ནམ་གྲོལ་དུས་དང་སྦྱོར།
 མི་གཡོའི་ཆོས་ཅན་མི་གཡོ་བ། ༡༥
 དེ་ཕྱིར་དེ་དུས་མི་སྦྱོར་གྲོལ།
 དེ་ནི་མཐོང་ཐོབ་རྒྱ་ལས་བྱུང་།
 ལ་ཅིག་དང་པོ་ནས་དེའི་རིགས།
 ལ་ཅིག་སྦྱངས་པ་ལས་ཐུར་དོ། ༡༦

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དག་བཅོམ་པ་ལ་ནམ་པ་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། མདོ་
 ལས།

“ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་། འཆི་བར་སེམས་པའི་
 ཆོས་ཅན་དང་། རྗེས་སུ་བསྐྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་དང་། གནས་
 པ་ལས་མི་བསྦྱོད་པ་དང་། རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དང་། མི་
 གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན།”

ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་ལས་དང་པོ་ལྷ་ནི་སྦྱོམ་ལམ་དུ་དད་པས་མོས་པ་
 སྦྱོར་དུ་འགོ་བ་ལས་སྦྱེ་ཞིང་དེ་དག་གི་སེམས་ཀྱི་ནམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་དུས་
 དང་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟས་གོས་དང་། གནས་སོགས་མཐུན་ཆུན་
 ཆང་བ་དང་། དག་སོགས་འགལ་ཆུན་མེད་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དུས་
 ཀྱིས་ནམ་པར་གྲོལ་བ་སྦྱེ་དུས་ལ་ལྟོས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ནམ་པར་གྲོལ་བ་ཡང་

ཡིན་པས་ན་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་
བ་ནི་ཉམས་པས་མི་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་ནི་དུས་དང་མི་སྒྱུར་བ་རྣམ་
པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ནི་སྒྲིམ་ལམ་དུ་མཐོང་བས་ཐོབ་པ་སྟོན་དུ་སོང་
བའི་རྒྱལ་ས་བྱང་བའོ། །འོ་ན་དུག་པོ་དེ་དག་དང་པོ་ནས་དེ་ཡི་རིགས་ཅན་
ཞིག་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་ཕྱིས་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ནི་དང་པོ་ཉིད་ནས་འཆི་བར་
སེམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་དེའི་རིགས་ཡིན་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་དབང་པོ་
སྐྱུངས་པ་ལ་བཞེན་ནས་ཡང་སྐྱར་རྟོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་གང་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ནི།

བཞི་ནི་རིགས་ལས་ལྷ་འབྲས་ལ། །

ཉམས་འགྱུར་དང་པོ་ལས་མ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ལས་གང་ཞིག་འབྲས་བུའམ་རིགས་ལས་ཡོངས་སུ་
ཉམས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་འཆི་བར་སེམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་སོགས་པ་
རྣམ་པ་བཞི་པོ་ནི་རིགས་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡོངས་
སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་ལྷ་ནི་འབྲས་བུ་ལས་ཀྱང་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་འགྱུར་སྲིད་དེ། སྒྲིམ་སྤང་གི་ས་བོན་དང་བཅས་ཤིང་
འབྲས་བུ་སྟོ་བྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་རང་གི་རིགས་དང་པོ་གང་ཡིན་
པ་དང་། འབྲས་བུ་དང་པོ་རྒྱན་ཞུགས་ལས་ནི་ཉམས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་པ་ནི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབས་འདོད་ལ། བདོ་སྟེ་པས་ནི་འབྲས་བུ་དང་པོ་ལ་

ཉམས་པ་མེད་པ་མ་ཟད་གྱི་འབྲས་བུ་བཞི་པ་དག་བཅོམ་པ་ལས་ཀྱང་ཡོངས་

སུ་ཉམས་པ་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་རིགས་དབྱེ་གཞན་ལ་སྦྱར་བ་ནི།

སློབ་དང་འཕགས་མིན་རིགས་རྒྱག་ལྟ། །

མཐོང་བ་ལ་ནི་འཕྲོ་བ་མེད། །༥༩

ཅས་གསུངས་ཏེ། དག་བཅོམ་པ་ཁོ་ན་རིགས་རྒྱག་དང་ལྟན་ནམ་འོན་ཏེ་
གཞན་དག་ཀྱང་ལྟན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་རྒྱན་ཞུགས་དང་། ལན་ཅིག་ཕྱིར་
འོང་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་སྟེ་སློབ་པ་དང་། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་སོ་སྟེ་ལ་ཡང་
རིགས་རྒྱག་དང་ནི་ལྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དབང་པོ་འཕྲོ་བ་དེ་གནས་སྐབས་
གང་ལ་ཞེ་ན། སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་མི་སྲིད་པས་ན་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་གནས་
སྐབས་ལ་ནི་དབང་པོ་འཕྲོ་བ་མེད་དོ། །དེས་ན་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་དང་། སློབ་པ་
དད་མོས་དང་། མི་སློབ་པ་དུས་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་རྣམས་སུ་དབང་པོ་འཕྲོ་བ་
ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་ཉམས་པ་འེ་ཚུལ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ནི། འོ་ན་དག་བཅོམ་
པ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ལས་ཉམས་པར་བཤད་
པ་དེ་རི་ལྟར་ཞེ་ན།

ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་ཉེར་སྦྱད་ལས། །

ཡོངས་ཉམས་རྣམ་པ་གསུམ་ཤེས་བྱ། །

སྟོན་ལ་ཐ་མ་མི་གཡོ་ལ།

བར་མའང་གཞན་ལ་རྣམ་གསུམ་མོ། ༡༥

འབྲས་ལས་ཉམས་པ་འཆི་བ་མེད།

བྱ་བ་མ་ཡིན་དེ་མི་བྱེད།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱིར་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ཞིག་
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་སོགས་མ་ཐོབ་པ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་
པ་ཞིག་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ལྟ་བུ་ཐོབ་པ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་
ཉར་སྤྱད་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་སྟེ། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་
ཡོད་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ནི་ཉམས་པ་ཐ་མ་
དེ་ཡོད་པ་དང་། དག་བཅོམ་པ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་ནི་ཉམས་པ་བར་
མའང་ཡོད་ལ། དག་བཅོམ་པ་གཞན་རྣམས་ལ་ནི་ཉམས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཀ་
ཡོད་དུ་སྤྱིད་པ་ཅུ་མོ། །གང་ཞིག་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་བུ་ལས་ཡོངས་སུ་
ཉམས་ན་དེ་ཡང་དུ་སྟེ་བ་ལེན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུ་ལས་
ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་སྟེ་སོར་མ་རྒྱུད་ཀྱི་བར་དུ་འཆི་འཕོ་བ་མེད་ལ། དྲན་ཤེས་
ཀྱི་སྟོན་མཁུར་དུ་སོར་རྒྱུད་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པ་དང་། འབྲས་བུ་དེ་དང་
འགལ་བའི་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་མི་བྱེད་དེ། རྩལ་སོ་ཆེ་འདྲིང་ན་ཡང་བཞིག་
མི་འཆའ་བ་བཞིན་ནོ།

བཞི་པ་དབང་པོ་རི་ལྟར་འཕོ་བའི་རྩལ་ནི། དབང་པོ་རྣམས་འཕོ་བ་

ན་བར་ཆད་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དུ་དག་ཅིག་གིས་འཕོ་བ་
ཡིན་ཞེ་ན།

མི་གཡོ་རྣམ་གྲོལ་བར་ཆད་མེད། །

ལམ་དགུའོ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་གྱིར་རོ། ༥༠

མཐོང་བས་ཐོབ་ལ་རེ་རེ་འོ། །

ཟག་མེད་མི་ཡི་ནང་དུ་འཕེལ། །

མི་སློབ་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་ཏེ། །

སློབ་པ་རྒྱལ་ལ་གང་གི་གྱིར། ༥༡

འཕེལ་བ་འབྲས་བུ་བྱད་པར་ཅན། །

བཏང་སྟེ་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དག་བཙེམ་པ་རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་ཞིག་མི་གཡོ་བ་ལ་
དབང་པོ་འཕོ་བ་ནི། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུ་
དགུར་སྐྱེའོ། ཅིའི་གྱིར་ཞེ་ན། དབང་པོ་རྒྱལ་པོའི་རིགས་དེ་སློབ་མི་སློབ་གྱི་
ལམ་གཉིས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པར་བྱས་པའི་གྱིར་རོ། །འདིར་ཉམས་པའི་
ཆོས་ཅན་སོགས་འཆི་བར་སེམས་པ་སོགས་སུ་འཕོ་བ་ན་ཡང་རྒྱ་མཚན་དེ་
མཚུངས་པའི་གྱིར་ན་ལམ་དགུ་དགུ་གསུངས་སོ། །སློབ་པ་དང་མོས་ཤིག་
མཐོང་བས་ཐོབ་པ་ལ་འཕོ་བ་ན་སྟོན་གོམས་པ་རྒྱུད་བ་ཡིན་པའི་གྱིར་ན་བར་
ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་རེ་རེ་འོ། །ལམ་དེ་དག་ནི་འཕགས་

པའི་གང་ཟག་གི་ཟག་མེད་གྱི་ལམ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འཕགས་པ་རྣམས་གྱི་
དབང་པོ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ལམ་གྱིས་འཕོ་བ་མེད་དོ། །དབང་པོ་
དེ་དག་མི་ཁོ་ན་ཡི་ནང་དུ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ། །ས་གང་ལ་བརྟེན་
ནས་འཕོ་ཞེ་ན། མི་སློབ་པ་དབང་པོ་འཕོ་བའི་གནས་སྐབས་ན་ཟག་མེད་ས་
དགུ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འཕོ་ལོ། །སློབ་པ་དབང་པོ་འཕོ་བའི་གནས་
སྐབས་ན་བསམ་གཏན་ས་དུག་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འཕོ་བ་ཡིན་
ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར། དབང་པོ་རྣམས་རྣམ་པར་འཕེལ་
བ་ན་དབང་པོ་རྒྱལ་པོའི་ལམ་གྱི་ཕྱིར་འོང་དང་ཕྱིར་མི་འོང་གི་འབྲས་བུ་དང་
འབྲས་བུ་ཁྱད་པར་ཅན་བཏང་སྟེ། དབང་པོ་རྣམས་པོའི་རིགས་གྱི་ཕྱིར་འོང་
དང་། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཅམ་པོ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
འབྲས་གནས་དགུར་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་འབྲས་གནས་ལ་དགུར་དབྱེ་བ་ནི།

སངས་རྒྱས་གཉིས་དང་ཉན་ཐོས་བདུན། །

དེ་དགུ་དབང་པོ་རྣམ་དགུ་ཅན། །༥༦

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དག་བཅོམ་པ་མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་གཉིས་ཀའི་ཆ་
ལས་རྣམ་གྲོལ་ཞེས་བྱ་བའི་བྱེ་བྲག་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་རང་
སངས་རྒྱས་ཏེ་རྣམ་པ་གཉིས། ཉན་ཐོས་ལ་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་
སོགས་པ་རྣམ་པ་ལྔ་དང་། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་སྤངས་པ་ལས་སྤུར་པ་

དང་། དང་པོ་ཉིད་ནས་དེའི་རིགས་ཅན་ཏེ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་བདུན་དང་། དེ་
དག་ཡང་ཆུང་དུའི་ཆུང་དུ་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་རྣམ་པ་དགུ་ཡི་བྱེ་བྲག་
ཅན་གྱི་གང་ཟག་གོ།

རྣམ་གངས་བདུན་དུ་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་གང་ཟག་ལ་རྣམ་གངས་རྣམ་པ་བདུན་དུ་དབྱེ་བ་ནི།

གང་ཟག་བདུན་པོ་སྦྱར་བ་དང་།།

དབང་པོ་སྟོམས་འཇུག་རྣམ་གྲོལ་དང་།།

གཉིས་ཀས་བྱས་པའོ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཡང་རྣམ་པ་བདུན་ཏེ། དད་
པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་དང་། དད་པས་མོས་
པ་དང་། མཐོང་བས་ཐོབ་པ་དང་། འགོག་པ་ལུས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་
པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་པར་
གྲོལ་བ་སྟེ་གང་ཟག་བདུན་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་གཉིས་ནི་སྦྱར་བའི་ལམ་དུ་
གཞན་གྱི་བྲིན་ལ་སྟོས་མི་སྟོས་ཀྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་རྣམ་པ་
གཉིས་ནི་དབང་པོ་རྣམས་ལས་དང་། དེ་ནས་གཅིག་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་ལས་དང་། དེ་ནས་གཅིག་ནི་ཤེས་རབ་ཆ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་
བ་ལས་དང་། ཐ་མ་ནི་སྟོམ་འཇུག་དང་ཤེས་རབ་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་གཉིས་

ཀམ་བྱས་པའོ།

རྩལ་རྒྱལ་ཏུ་བསྐྱབ་བ།

གསུམ་པ་རྩལ་རྒྱལ་ཏུ་བསྐྱབ་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་རྒྱལ་ཏུ་བསྐྱབ་དངོས་
ནི།

དེ་དག་རྒྱལ།

འདི་ལྟར་ལམ་གསུམ་ལ་གཉིས་གཉིས། ༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་བདུན་པོ་དེ་དག་རྩལ་སྤྱན་རྒྱལ་པ་
རྒྱལ་ཞེ། འདི་ལྟར་མཐོང་ལམ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་དང་། མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་གསུམ་
ལ་རིམ་པས་བཞིན་དུ་རྩལ་འབྲང་གཉིས་དང་། དད་མོས་མཐོང་ཐོབ་གཉིས་
དང་། རྒྱས་ཀྱིས་རྒྱལ་པར་གྲོལ་བ་དང་། རྒྱས་དང་མི་སྒྲོབ་པར་གྲོལ་
བ་གཉིས་སོ།

གཉིས་པ་རྒྱལ་གྲོལ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་ནི། འོ་ན་གཉིས་ཀའི་ཆ་
ལས་རྒྱལ་པར་གྲོལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལས་རྒྱལ་པར་གྲོལ་
བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞེ་ན།

འགོག་ཐོབ་གཉིས་ཀ་ལས་རྒྱལ་གྲོལ།

ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་ཅིག་ཤོས་སོ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ཞིག་འགོག་པའི་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་པའི་དགྲ་

བཅོམ་པ་དེ་ནི། ཤེས་རབ་དང་ཉིང་ངེ་འཇིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་སྟོམས་
འཇུག་གི་སློབ་པ་གཉིས་ཀ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་པ་དང་ནི། ཤེས་རབ་
གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་འི་སློབ་པ་འབའ་ཞིག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ནི་ཅིག་ཤོས་
སོ། །དེ་དག་ལ་དག་བཅོམ་པ་རྒྱན་ཅན་དང་རྒྱན་མེད་ཡང་ཟེར།

གསུམ་པ་སློབ་མི་སློབ་གང་གིས་རྫོགས་པ་ནི། འོན་ངེ་ཙམ་གྱིས་ན་
སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

སྟོམས་འཇུག་དབང་པོ་འབྲས་རྣམས་གྱིས། །

སློབ་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཞེས་བྱ་ལོ། །༦༩

གཉིས་གྱིས་མི་སློབ་ཡོངས་སུ་རྫོགས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཇིན་སྟོམས་འཇུག་དང་། དབང་པོ་དང་། འབྲས་
བྱ་ལས་ཏེ། དེ་ཡང་མཐོང་ཐོབ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བུལ་བ་ནི་དབང་པོ་ཁོ་
ན་ལས་རྫོགས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་འོང་དད་མོས་འགོག་པ་ལུས་གྱིས་མངོན་བྱེད་
མ་ཡིན་པ་ནི་འབྲས་བྱ་ཁོ་ན་ལས་དང་། མཐོང་ཐོབ་ལུས་མངོན་བྱེད་མ་ཡིན་
པ་ནི་འབྲས་བྱ་དང་དབང་པོ་གཉིས་ལས་དང་། དད་མོས་ལུས་མངོན་བྱེད་
ནི་འབྲས་བྱ་དང་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལས་སོ། །མཐོང་ཐོབ་ལུས་མངོན་བྱེད་
ནི་འབྲས་བྱ་དང་། དབང་པོ་དང་། སྟོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་གྱིས་སློབ་
པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞེས་བྱ་ལོ། །སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཁོ་ན་དང་། དེ་དང་
དབང་པོ་ཁོ་ནས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ནི་མེད་དོ། །དབང་པོ་དང་སྟོམས་པར་

འདུག་པ་གཉིས་ཀྱིས་མི་སྒྲོབ་པ་དག་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་ནམ་གྲོལ་
དུས་མི་སྒྲོར་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་ཡིན་ནོ། །

ལམ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཚུལ་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ལམ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཚུལ་གྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། ལམ་
བཞིར་དབྱེ་བ། གནས་དང་དབང་པོ་ཐ་དད་པའི་ལམ་རྩ་བ་སྟན་པ། བྱང་ཚུབ་
ཕྱོགས་མཐུན་རྩ་བ་སྟན་པ། མདོའི་དོན་ལ་ཚད་པ་སྤྲོད་པ། ལམ་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་
ནམ་གྲོལ་ལོ། །

ལམ་བཞིར་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ནི།

མདོར་ན་ལམ་ནི་ནམ་བཞི་སྟེ། །

བྱང་པར་ཅན་དང་ནམ་གྲོལ་དང་། །

བར་ཆད་མེད་དང་སྒྲོར་ཞིས་བྱ། །༥༥

ཞིས་གསུངས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་མ་འདས་པ་སོགས་
དང་། མཐོང་ལམ་དང་སྒྲོམ་ལམ་སོགས་ལམ་གྱི་བྱེ་བྲག་མང་པོ་ཞིག་བཤད་
པ་དེ་དག་མདོར་བསྟར་ན་ལམ་ནི་ནམ་པ་བཞི་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྐྱིབ་པ་
ལས་ནམ་པར་གྲོལ་བེན་པའི་བྱང་པར་ཅན་གྱི་ལམ་དང་ནི། སྐྱིབ་པ་ལས་

ནམ་པར་གྲོལ་མ་ཐག་པ་ཡི་ལམ་དང་ནི། སྤྱི་བ་པ་སྤྱོད་བའི་དངོས་གཉེན་
བར་ཆད་མེད་པ་ཡི་ལམ་དང་ནི། དེ་ཡི་རྒྱལ་མ་དེ་ལ་སྦྱོར་བའི་སྦྱོར་ལམ་
ཞེས་བྱའོ།

གནས་དང་དབང་པོ་ཐ་དད་པའི་ལམ་དུ་བསྟན་པ།

གཉེས་པ་གནས་དང་དབང་པོའི་ཐ་དད་པའི་ལམ་དུ་བསྟན་པ་ནི།

བསམ་གཏན་དག་གི་ལམ་ནམས་སྤྲ། །

ས་གཞན་དག་གི་དཀའ་བ་ཡིན། །

སློ་རྒྱལ་མངོན་ཤེས་བྱལ་བ་སྟེ། །

ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ནི་མངོན་ཤེས་ཟུར། ། ༥༦

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མདོ་ཡི་དོན་བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་བཞི་པོ་དག་གི་ལམ་
ནམས་ནི་ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་དང་། ཞི་ལྷག་ཆ་མཉམ་པ་ཡིན་
པས་མངོན་ཤེས་འབྱུང་སྤྲུལ་ས་གཞན་དག་གི་སྟེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོགས་མི་ལྷོགས་མེད་པ་དང་། དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། གཟུགས་
མེད་དང་པོ་ནམས་ཀྱི་ལམ་ནི་མངོན་ཤེས་འབྱུང་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །ལམ་སྤྲ་
བའམ་དཀའ་ཡང་རུང་སྟེ་སློ་ཡི་དབང་པོ་རྒྱལ་པོའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་
བྱལ་བ་ཡིན་པ་སྟེ་ཅིག་ཤོས་སློ་ཡི་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ཉིད་ཀྱི་མངོན་པར་ཤེས་
པ་ནི་ཟུར་རོ།

བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་དུ་བསྟན་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་
ཕྱོགས་མཐུན་གྱི་དབྱེ་བསྟུ། ཆོས་གང་གནས་སྐབས་གང་དུ་བསྟོམ་པ། ཆོས་
དུ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཡིན་པ། ས་གང་ན་ཆོས་དུ་ཡོད་པ། གནས་སྐབས་
གང་དུ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཟད་དང་མི་སྦྲེ་ཤེས་པ་ནི། །

བྱང་ཆུབ་དེ་དང་མཐུན་ཉིད་ཕྱིར། །

སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་དེའི་ཕྱོགས་མཐུན། །

མིང་གི་སྟོན་ས་རྣམས་སུ་བཅུ། །༦༥

དད་དང་བཙུན་འགྲུས་བྲན་པ་དང་། །

ཤེས་རབ་ཏིང་འཛིན་བཏང་སྟོམས་དགའ། །

རྟོག་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཤིན་དུ་སྦྱངས། །

བྲན་པ་ཉེར་གཞག་ཤེས་རབ་སྟེ། །༦༦

བཙུན་འགྲུས་ཡང་དག་འཛོག་ཅེས་བྲ། །

རྩ་འབྲུལ་རྒྱུ་པ་ཏིང་འཛིན་རྟོ། །

གཙོ་བོ་སྟོས་པ་དེ་དག་ནི། །

སྟོར་བྱང་ཡོན་ཏན་ཀུན་ཀྱང་ཡིན། །༦༧

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲིབ་པ་ཟད་པ་དང་། ཕྱིས་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་ནི་གང་ཟག་གི་
 བྱེ་བྲག་གིས་ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་། སླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་
 པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཅེས་བྱའོ། །དེ་དང་དངོས་སམ་
 བརྒྱད་ནས་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བློན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་བཞི་དང་། ཡང་
 དག་པ་སྟོང་བ་བཞི་དང་། རྩུ་འཕུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་དང་། དབང་པོ་ལྔ་
 དང་། སྟོབས་ལྔ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་དང་། འཕགས་པའི་
 ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དེ་གྲངས་ཀྱི་སྟོན་ནས་སུམ་ཅུ་ཙུ་བདུན་ནི། ཡེ་ཤེས་བྱང་
 ཆུབ་དེའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའོ། མིང་གི་སྟོན་ནས་སུམ་ཅུ་ཙུ་བདུན་ཡོད་ཀྱང་
 རྣམས་སུ་བརྒྱུར་འགྱུར་ཏེ། དད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས་དང་། བློན་པ་དང་། ཤེས་
 རབ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། བཏང་སྟོམས་དང་། དགའ་བ་དང་། ཡང་
 དག་པའི་རྟོག་པ་དང་། སྟོང་སེམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། ཤིན་ཏུ་སྤངས་པ་
 རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་པས་ཤེ་ན། བློན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་བཞི་པོ་རྣམས་ནི་
 ཤེས་རབ་ཡིན་པ་སྟེ། བརྩོན་འགྲུས་ནི་ཡང་དག་པ་འཛོག་པ་སྟེ་ཡང་དག་པ་
 སྟོང་བ་བཞི་པོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་ལ། རྩུ་འཕུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་རྣམས་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 འོ། །དབང་པོ་དང་སྟོབས་རྣམས་ནི་མིང་གི་སྟོན་ནས་སྟོས་པ་དག་ཡིན་ལ་ཆོས་
 རབ་རྣམས་འབྱེད་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་
 ནི་ཤེས་རབ་པོ། །བརྩོན་འགྲུས་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ཡང་
 དག་པའི་རྩོལ་བ་ནི་བརྩོན་འགྲུས་སོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་

གྱི་ཡན་ལག་དང་ཡང་དག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །དྲན་
པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་དང་ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་ནི་དྲན་པ་ཁོ་
ནའོ། །ཡང་དྲན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་ཤེས་རབ་སོགས་སུ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པ་
ནི་གཙོ་བོའི་སློན་སློམ་པ་ཡིན་གྱི་དེ་དག་ནི་འཁོར་དང་བཅས་ན་སྦྱར་བ་
ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཐོས་བསམ་བསྟོམ་པ་སོགས་ཀྱང་ཁྱུང་དྲན་པ་ཉེར་
གཞག་སོགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་གང་གནས་སྐབས་གང་དུ་བསྟོམ་པ་ནི།

སྡེ་ཆན་བདུན་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །

ལས་ནི་དང་པོ་པ་དག་དང་། །

ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནམས་དང་ནི། །

བསྟོམ་དང་མཐོང་ལ་རབ་ཏུ་བྱ། །༥༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་སུམ་ཅུ་ཙུ་བདུན་ལ་སྡེ་ཆན་བདུན་
དུ་འབྱེད་པ་ནི་གོ་རིམ་ངེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ལས་ནི་དང་པོ་པ་སྟེ་ཆོགས་ལམ་
ན་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་པོ་དག་དང་། དེ་ནས་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
ནམ་པ་བཞི་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པ་སྟོང་བ་བཞི། རྩུ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་
པ་བཞི། དབང་པོ་ལྷ། སྟོབས་ལྷའི་བར་ནམས་དང་ནི། བསྟོམ་པའི་ལམ་ལ་
བྱང་ཆུབ་གྱི་ཡན་ལག་བདུན་པོ་ནམས་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་འཕགས་
པའི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཅེས་རབ་ཏུ་བྱེདོ། །གཞན་ཐེག་པ་གོང་མ་དག་

གིས་ནི་གོ་རིམ་མ་ཉམས་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་མཐོང་ལམ་དང་
འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་བསྟོམ་ལམ་གྱིས་བསྟུས་པར་ཡིན་པ་བརྗོད་
དོ།

གསུམ་པ་ཆོས་དུ་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཡིན་པར་ནི།

བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ལམ་ཡན་ལག །

ཟག་པ་མེད་གཞན་རྣམ་གཉིས་སོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྗེ་ཆན་བདུན་པོ་དེ་དག་ལས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་
དང་། འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་
ལ་གཞན་རྗེ་ཆན་ལྔ་པོ་དག་ནི་ཟག་བཅས་དང་ཟག་མེད་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །

བཞི་པ་ས་གང་ན་ཆོས་དུ་ཡོད་པ་ནི། ཡང་ས་གང་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་དུ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ཐམས་ཅད། །

མི་ལྷོགས་མེད་ན་དགའ་མ་གཏོགས། །^{༡༡}

གཉིས་པ་ན་ནི་རྟོག་མ་གཏོགས། །

གཉིས་ན་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ། །

བསམ་གཏན་བར་ནའང་གཟུགས་མེད་པ། །

གསུམ་ནའང་དེ་དང་ཚུལ་ཡན་ལག །^{༡༢}

བྱང་ཆུབ་དང་ནི་ལམ་ཡན་ལག

མ་གཏོགས་འདོད་ཁམས་སྲིད་ཅེ་ན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ན་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚུགས་ཀྱི་ཆོས་སུམ་
ཅུ་ཅ་བདུན་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་བྱང་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་
བསྟོགས་མི་ལྷོགས་མེད་པ་ན་ནི་དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་
མ་གཏོགས་པ་སུམ་ཅུ་ཅ་བྱུག་པོ་རྣམས་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ན་ནི་
ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་
དང་བཞི་པ་གཉིས་ན་དགའ་བ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ཡང་
དག་པའི་རྟོག་པ་དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཡོད་དོ། །བསམ་གཏན་
བར་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱང་པར་ཅན་ན་ཡང་དེ་གཉིས་
མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ཡོད་དོ། །གཟུགས་མེད་པ་དང་པོ་གསུམ་ན་ཡང་དགའ་
བ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་དེ་གཉིས་
དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡང་དག་པའི་ངག་དང་ཡང་དག་པའི་ལས་
ཀྱི་མཐའ་དང་ཡང་དག་པའི་འཆོ་བ་རྣམ་པ་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་
རྣམས་ཡོད་དོ། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་ནི་ལམ་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་མ་
གཏོགས་པ་གཞན་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཉིས་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་དང་སྲིད་པའི་ཅེ་མོ་
ན་ཡང་ཡོད་ཏུ་བྱང་བའོ། །

ལྷ་པ་གནས་སྐབས་གང་ཏུ་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་བཤད་པ་ནི། མདོ་ལས།

“སངས་རྒྱས་དང་། ཆོས་དང་། དགེ་འདུན་ལ་ཤེས་ནས་དད་

པ་ཐོབ་ཅིང་། འཕགས་པ་དགེས་པའི་ཚུལ་བྱིས་ཐོབ་པ།”

ཞེས་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་ལ་བཞི་བཤད་ན་བྱང་ཚུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ལ་
གནས་པ་རྣམས་གནས་སྐབས་གང་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་གང་ཞིག་ཐོབ་ཅི་ན།

བདེན་གསུམ་མཐོང་ན་ཚུལ་བྱིས་དང་། །

ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ། །༡༩

ལམ་མངོན་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་དང་། །

དེ་ཡི་དགོ་འདུན་དག་ལ་ཡང་། །

ཆོས་བདེན་གསུམ་དང་རང་སངས་རྒྱས། །

བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །༢༠

རྣམས་སུ་གཉིས་ཏེ་དད་པ་དང་། །

ཚུལ་བྱིས་ངི་མ་མེད་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་བདེན་པ་སྤྲ་མ་སྤྲུག་བསྤུལ་
དང་། ཀུན་འབྱུང་དང་། འགོག་བདེན་གསུམ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ན་དེ་
དག་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱུང་དང་། སངས་རྒྱས་དང་དགོ་འདུན་གྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་
པས་ན་འཕགས་པ་དགེས་པའི་ཟག་མེད་གྱི་སྟོང་བདུན་གྱི་ངོ་བོ་ཚུལ་བྱིས་
ཐོབ་པ་དང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས་ན་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་ཡིད་
ཆེས་པའི་དད་པ་ཐོབ་པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ན་
སྤྲ་མ་མ་ཟད་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་སྟོབ་པའི་སྟོང་བ་དང་། ལམ་

བདེན་དང་། སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་དགེ་འདུན་ཏེ། དེ་ཡང་དགེ་འདུན་ཏུ་བྱེད་
པའི་ཆོས་སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་ལམ་བདེན་དག་ལ་ཡང་ཤེས་ནས་དད་
པ་འཐོབ་པོ། །འདིར་ཆོས་ཀྱི་སྦྱས་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་ལ་གཙོ་བོ་
བཟོད་དེ། དེ་དག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འགོག་པ་
ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཆོས་ནི་བདེན་པ་
དང་པོ་གསུམ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་རང་སངས་རྒྱས་མི་སློབ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སློབ་ལམ་ཡང་ཆོས་ཡིན་ཀྱི་དགེ་འདུན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་
ཕྱིར་ན་བདེན་པ་བཞི་ཆར་མངོན་པར་རྟོགས་ན་ཆོས་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་
རྟོགས་པར་འཐོབ་པོ། །དེ་དག་ནི་དད་པའི་ཡུལ་ལམ་གཞི་ཡི་བྱེ་བྲག་ལ་
མིང་གི་སྒོ་ནས་དད་པ་བཞི་ཞེས་བྱ་བ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་དག་ཀྱང་རྩིས་སུ་
ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཤེས་ནས་དད་པ་འཐོབ་པ་
དང་། འཕགས་པ་དགུས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་
དྲི་མ་མེད་པའམ་ཟག་མེད་ཡིན་ནོ། །

མདོའི་དོན་ལ་ཚུད་པ་སྤྲང་བ།

བཞི་པ་མདོའི་དོན་ལ་ཚུད་པ་སྤྲང་བ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡང་
དག་པའི་རྣམ་གྲོལ་ནི། ཡང་མདོ་ལས།

“སློབ་པ་ནི་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྔ་ནོ། །མི་སློབ་པ་ནི་

ཡན་ལག་བཅུ་དང་ལྔ་ནོ། །”

ཞེས་གསུངས་པ་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་སྟོབ་པ་ལ་ཡང་དག་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
དང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་མ་བཤད་ཅེ་ན།

བཅིངས་ཕྱིར་སྟོབ་པའི་ཡན་ལག་རྒྱ། །

རྣམ་གྲོལ་མ་བཤད་དེ་རྣམ་གཉིས། །ཡལ

ཉོན་མོངས་བཅོམ་པ་འདུས་མ་བྱས། །

མོས་པ་འདུས་བྱས་ཡན་ལག་ནི། །

དེ་ཡིན་དེ་ཉིད་རྣམ་གྲོལ་གཉིས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོབ་པ་ནི་ད་དུང་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བས་བཅིངས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དེས་ན་སྟོབ་པའི་ཡན་ལག་རྒྱ་ཡང་དག་པའི་རྣམ་གྲོལ་
དང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་གཉིས་པོ་མ་བཤད་དོ། །རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་རྣམ་
པ་གཉིས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་བཅོམ་པ་སོ་སོར་བརྟགས་པས་འགོག་པ་ནི། རྣམ་
གྲོལ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་ལ་དེར་ངེས་པའི་མི་སྟོབ་
པའི་མོས་པ་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་འདུས་བྱས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མི་སྟོབ་པའི་ཡན་
ལག་རྒྱ་བཞག་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་གྲོལ་འདུས་བྱས་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ནི་
མདོ་ལས།

“སེམས་འདོད་ཆགས་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་རབ་

མ་རིག་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ།”

ཞེས་ནམ་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི། འོ་ན་ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ལས་
མ་གཏོགས་པ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་པ་དེ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།

བྱང་ཆུབ་ཇི་སྐད་བཤད་ཅེས་པ། །༡༤

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཅེས་སྐད་ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
འདིར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྷ་ར་ཟད་པར་ཤེས་པ་དང་། མི་
སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་འོ། །དེ་ལྷ་བ་མིན་ཏེ། ཟད་དང་མི་སྐྱེ་སྐྱོ་ལྷ་མིན། ཞེས་འོག་ནས་
འབྱུང་བ་ཡིན་པས་སོ། །

ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ནམ་གྲོལ།

ལྷ་པ་ལམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ནམ་གྲོལ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་སེམས་
གང་སྐྱབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་ནི།

མི་སྐྱོབ་སེམས་ནི་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །

སྐྱབ་པ་ལས་ནི་ནམ་གྲོལ་འགྱུར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མི་སྐྱོབ་པའི་སེམས་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ་མ་འོངས་པ་ཉིད་
སྐྱབ་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ཐོབ་པ་ལས་ནི་ནམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཚོས་
མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས།

“མི་སྐྱོབ་པའི་སེམས་མ་འོངས་པ་སྐྱབ་པ་ནམས་ལས་ནམ་

པར་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ།”

ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ལམ་གང་གིས་སྐྱིབ་པ་སྤང་བ་ནི།

འགག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །

དེ་ཡི་སྐྱིབ་པ་རབ་ཏུ་སྤོང་། །༥༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འགག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི་རང་དང་དུས་མཉམ་
པའི་སྤྲོ་ད་ལྟ་བུ་དེ་ཡི་སྐྱིབ་པ་རིགས་འདྲ་བསྐྱེད་ཅུས་བཅོམ་སྟེ་རབ་ཏུ་སྤོང་
ངོ་། །

གསུམ་པ་རྣམ་གྲོལ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་ནི།

འདུས་མ་བྱས་ཉིད་ཁམས་ཞེས་བྱ། །

འདྲོད་ཆགས་ཀྱན་ཟད་འདྲོད་ཆགས་བྲལ། །

སྤངས་པའི་ཁམས་ནི་གཞན་དག་གོ། །

འགོག་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་གཞི། །༥༦

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་འདུས་མ་བྱས་སུ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ཉིད་
ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སྤང་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི་འདྲོད་ཆགས་
ཀྱན་ཟད་པ་ནི་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཁམས་དང་། འདྲོད་ཆགས་ལས་
གཞན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པ་སྤངས་པའི་ཁམས་ནི་སྤྲ་མ་
ལས་གཞན་དག་གོ། །འགོག་པའི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་གཞི་

ཡུལ་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚས་ལ་འདུན་པའི་འདོད་ཆགས་
དང་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་སྤང་བ་གང་ཡིན་པའོ། །

བཞི་པ་ཡིད་འབྱུང་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱ་བཞི་ནི། དངོས་པོ་གང་གིས་
ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་དངོས་པོ་འདི་ཡིས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
ཡང་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན།

སྤྱག་བསྐལ་རྒྱ་བཟོད་ཤེས་ནམས་ཀྱིས། །

ཡིད་འབྱུང་གང་གིས་སྤོང་འགྱུར་བ། །

ཀུན་གྱིས་འདོད་ཆགས་འབྲལ་བར་འགྱུར། །

དེ་ལྟར་ན་ནི་སྤྱ་བཞི་སྟི། །པ༥

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་
དམིགས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་དེ་དག་ནམས་ཀྱིས་བདེན་པ་དེ་གཉིས་
ཟག་བཅས་ཡིན་པས་ན་ཡིད་འབྱུང་བར་འགྱུར་གྱི། གཞན་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །བདེན་པ་བཞི་ཀ་ལ་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་གང་གིས་དམིགས་ཀྱང་རུང་
ཉོན་མོངས་པ་སྤང་བར་འགྱུར་བ་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་འབྲལ་
བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤྱ་བཞི་སྟི་དེ། སྤྱག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་
ལ་དམིགས་པའི་སྒོ་མ་ལམ་ཡིན་ཡང་རུང་སྒྱུར་ལམ་དང་། རྒྱུ་ལམ་ལམ་
དང་། བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ལམ་དང་། ཆགས་བྲལ་སྒོན་འགྲོས་བདེན་པ་དང་
པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་ནམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་

དག་མི་སྤོང་ན་ཡིད་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཡིད་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་
ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དག་སྤངས་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་
ཏེ། འགོག་ལམ་ནི་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་པས་དེ་ལ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲུལ་བཤེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ལ་དམིགས་པའི་བཟོད་པ་དང་
ཤེས་པས་ཉོན་མོངས་པ་དག་སྤངས་པ་ཡིན་ན། ཡིད་འབྱུང་བ་དང་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་མ་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དག་མི་སྤངས་ན་ནི་ཡང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལྟར་ན་མུ་བཞི་བྲིད་དོ། །

ཆོས་མངོན་པའི་མངོད་ཀྱི་ཆིག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། ལམ་དང་གང་
ཟག་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་རྒྱལ་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

གནས་བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པ།

བྱད་གཞི་བཤད་པ།

བདུན་པ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་གནས་ལ་གཉིས་ཏེ། བྱད་གཞི་བཤད་པ། དེ་ཡི་
བྱད་ཆོས་བཤད་པའོ། ངང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། བཟོད་ཤེས་ལྟ་བུའི་བྱད་པར། ཤེས་
པ་བཙུངས་བཟུང་བ། དེའི་བྱད་པར་བཤད་པའོ། །

བཟོད་ཤེས་ལྟ་བུའི་བྱད་པར།

ངང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། ངང་པོ་ཟག་མེད་བཟོད་ཤེས་ལྟ་བུའི་
བྱད་པར་ནི། བཟོད་པ་རྣམས་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། ཤེས་པ་རྣམས་ཞེས་ཀྱང་
འབྱུང་། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་ཞེས་ཀྱང་འབྱུང་། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་
ཀྱང་འབྱུང་ན། གྱེ་བཟོད་པ་དག་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡང་དག་
པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ལ་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་དམ་ཞེ་ན།

ངེ་མེད་བཟོད་རྣམས་ཤེས་པ་མིན། །

ཟད་དང་མི་སྦྱེའི་སྟོ་ལྟ་མིན། །

དེ་ལས་གཞན་འཕགས་སྟོ་གཉིས་ཀ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་པ་ནི་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ན། ངེ་མ་མེད་

པའི་མཐོང་ལམ་གྱི་བཟོད་པ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ནི་རང་ཡུལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མ་
སྤངས་པའི་ཕྱིར་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་མིན་ལ། ཡུལ་ལ་ཡང་
དག་པར་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པས་ལྟ་བུ་ནི་ཡིན་ནོ། །ཡང་མི་
སློབ་པའི་བྱད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པའི་སློབ་ནི་ཡང་དག་པའི་རྟོག་པ་མེད་
པ་དང་། དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པར་ཡོངས་སུ་འཆོལ་བའི་བསམ་པ་ཅན་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ལྟ་བུ་ནི་མིན་ལ། དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པའི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་སློབ་ཟག་པ་མེད་པའི་
ཤེས་རབ་སྤྱག་པསྤལ་ཆོས་ཤེས་སོགས་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དང་། ཡང་
དག་པའི་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ལ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པས་ན་རང་
ཡུལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ངེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་
པ་དང་། ཡང་དག་པའི་རྟོག་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཟག་བཅས་ཤེས་པ་ལྟ་བུའི་བྱད་པར་ནི།

གཞན་ཤེས་བྱུག་ནི་ལྟ་བུའང་ཡིན། ༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པའི་སློབ་ལས་གཞན་ཟག་བཅས་འཇིག་རྟེན་པའི་
ཤེས་རབ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། སློབ་ལའི་རྣམ་
ཤེས་ཀྱི་འཁོར་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་དང་། ལྟ་བུའི་མ་གཏོགས་པའི་ཡིད་ཤེས་
འཁོར་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་རྣམས་ནི་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་འཁོར་
བྱུང་གི་ལྟ་བུ་རྣམ་པ་ལྟ་བུའཇིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ་དང་བྱུག་ནི་

ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་ལྟ་བ་གཉིས་ཀའང་ཡིན་ནོ། །

ཤེས་པ་བརྩ་ངོས་བབྱང་བ།

གཉིས་པ་ཤེས་པ་བརྩ་ངོས་བབྱང་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་པ་བརྩར་
དབྱེ་བ། ཟད་མི་སྦྱེ་ཤེས་པའི་ཁྱད་པར། ཤེས་པ་བརྩ་ཡི་གྲངས་ངེས་སོ། །དང་
པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཤེས་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི།

ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད། །

དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་ལོ། །

ཟག་མེད་རྣམ་གཉིས་ཆོས་དང་ནི། །

རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །༡

ཀུན་རྫོབ་ཡུལ་ནི་ཐམས་ཅད་དོ། །

ཆོས་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོད་ཡུལ་ནི། །

འདྲོད་སྒྲུག་བསྐྱལ་སོགས་རྗེས་ཤེས་པའི། །

སྟོད་ཡུལ་གོང་མའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་སོགས། །༢

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་པ་རི་སྟོད་ཅིག་གིས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་
ཡིན་ཞེ་ན། ཤེས་པ་བརྩས་བསྐྱུས་སོ། །མདོར་བསྟུ་ན། རྩ་བའི་ཤེས་པ་གཉིས་
ཏེ། ཤེས་པ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པ་ལོ། །དེ་གཉིས་ལས་ཀྱང་
དང་པོ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི། བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་

ཤེས་པའི་ཕྱིར་ན། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ཟག་པ་མེད་
པའི་ཤེས་པ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། ཆོས་ཤེས་པ་དང་ནི་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་
གཉིས་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ནི་ཅི་རིགས་པར་འདུས་
བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོ། །ཆོས་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྟོང་
ཡུལ་ནི། འདོད་པའི་ཁམས་པའི་སྣག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་
བདེན་པ་བཞི་ཡི་ཆོས་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་སྟོང་ཡུལ་ནི། ཁམས་གོང་མ་
གཉིས་ཀྱི་སྣག་བསྐྱེད་དང་ཀུན་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །ནམ་མཁའ་
དང་བརྟགས་མིན་འགོག་པ་ནི། བདེན་པ་བཞིར་མ་བསྐྱེས་པས་དེ་དག་གིས་
དམིགས་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལས་ཕྱང་སྟེ་ཤེས་པ་བཞིར་བཞག་པ་ནི།

དེ་དག་ཉིད་བདེན་བྱེ་བྲག་གིས། །

བཞི་སྟེ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དེ་དག་ཉིད་དམིགས་
པ་བདེན་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་སྣག་བསྐྱེད་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་
དང་། འགོག་པ་ཤེས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ལ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་ནོ། །

གསུམ་པ་དེ་ལས་ཕྱང་སྟེ་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་བཞག་པ་ནི།

རྣམ་བཞི་དེ་དག་ནི། །

མི་སྦྱེ་བ་དང་ཟད་པ་ཤེས། །

དེ་གཉིས་དང་པོ་སྦྱེས་པ་ནི། ༡༥

སྤྱག་བསྐྱལ་སྦྱ་རྩེས་ཤེས་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྟ་བའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་བདེན་པ་ནམས་པ་བཞི་པོ་ཤེས་
པའི་ཤེས་པ་དེ་དག་ནི། མི་སྦྱོབ་པའི་སྦྱད་ཀྱི་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་དང་། ཟད་པ་
ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྩི་རྩེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྩེས་སུ་སྦྱེས་པའི་བདེན་པ་
བཞི་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ལོ། ཤེས་པ་དེ་གཉིས་པོ་དང་པོར་སྦྱེས་པ་ནི་སྤྱིད་པའི་
ཅེ་མའི་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ཏེ་མི་རྟག་སོགས་སུ་ཤེས་པ་སྟེ། དེས་ན་སྤྱིད་
ཅེའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བདེན་པ་དང་། སྦྱ་ཀྱན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་ལ་རྩེས་སུ་
ཤེས་པ་ཡིན་ལ། རྩེས་སུ་ཤེས་པ་ནི་བདེན་པ་བཞི་ཆ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་
པས་སོ། །

བཞི་པ་དེ་ལས་ཕྱུང་སྟེ་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ངོ་
བོ་ནི།

བཞི་ལས་པ་རོལ་སེམས་རིག་པ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚེས་ཤེས་པ་དང་། རྩེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་
དང་། ཀྱན་རྩིབ་ཤེས་པ་བཞི་ལས་པ་རོལ་གྱི་སེམས་རིག་པ་སྟེ་ཤེས་པ་དེ་
སྦྱོལ་། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་པས་སོ་སོ་སྦྱེ་བོས་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་
དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྩེས་ཐོབ་ཀྱིས་ནི་གཞན་སེམས་ཟག་བཅས་

ཤེས་པ་དང་། འཕགས་པའི་གང་ཟག་གི་ཟག་མེད་གྱི་ཤེས་པས་ཟག་མེད་གྱི་
གཞན་སེམས་ཤེས་པ་ནི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་བསྟན། དེས་ན་ཟག་མེད་གྱིས་
གཞན་སེམས་ཤེས་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་དང་། རྗེས་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་དང་བཅས་
ཉེ་ཆམ་པ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བའོ། །

གཉིས་པ་དེའི་ཁྱད་པར་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སེམས་གང་
གིས་གང་མི་ཤེས་པ་ནི།

དེས་ནི་ས་དབང་གང་ཟག་འདས། །

ཞིག་དང་མ་སྦྱེས་མི་རིག་གོ། །༥

ཆོས་རྗེས་སློ་ཕྱོགས་པན་ཚུན་མིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ས་རོལ་སེམས་ཤེས་དེས་ནི་ས་འདས་པ་འོག་མས་ས་གོང་
མའི་དང་། དབང་པོ་འདས་པ་རྒྱལ་པོས་ཚོན་པོའི་དང་། གང་ཟག་འདས་
པ་དམན་པས་མཆོག་དང་། རུས་ཞིག་པ་དང་མ་སྦྱེས་པ་རྣམས་གྱི་སེམས་
དེ་ནི་མི་རིག་གོ། །གཞན་ཡང་ས་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་ཤེས་པ་
དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་སློ་ཡིས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་པན་ཚུན་ཤེས་པ་མིན་
ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་རིམ་པས་འདོད་པའི་ཁམས་དང་། ཁམས་གོང་མའི་གཉིན་
པོ་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སེམས་གང་གིས་གང་ཤེས་པ་ནི།

ཉན་ཐོས་མཐོང་བས་སྐད་ཅིག་གཉིས། །

རིག་ལྟེ་བསེ་རུ་ལྟ་བུས་གསུམ། །

སངས་རྒྱས་སྦྱོར་བ་མེད་པར་ཀུན། །༦

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མཐོང་བའི་ལམ་ལ་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མེད་པས་
ཤེས་པ་མེད་དོ། །མཐོང་ལམ་དེ་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཡོད་དེ། པ་རོལ་གྱི་སེམས་
ཤེས་པས་མཐོང་བའི་ལམ་ཤེས་པར་འདོད་པའི་སྦྱོར་བར་བྱས་ན། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་ཀྱིས་གང་ཟག་གཞན་གྱི་མཐོང་བའི་ལམ་ལས་སྟུག་
བསྐལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་ཆོས་ཤེས་པ་སྟེ་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་
རིག་ལྟེ། སྦྱོར་བ་གཅིག་གིས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་
དང་མཐུན་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི་སྦྱོར་བ་གཞན་གྱིས་བྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེས་ངེ་སྟིད་སྦྱོར་བ་ཚོམ་པ་དེ་སྟིད་དུ་པ་རོལ་པོས་སེམས་སྐད་ཅིག་
མ་བཅུ་དུག་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་ན་དེའི་བར་དུ་མི་ཤེས་སོ། །རང་
སངས་རྒྱས་བསེ་རུ་ལྟ་བུས་གཞན་གྱི་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་
གཉིས་དང་། བརྒྱད་པ་ཀུན་འབྱུང་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་རྣམ་པ་གསུམ་ཤེས་
ཏེ། སྦྱོར་བ་ཆུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི་སྦྱོར་བ་
མེད་པར་གཞན་གྱི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྐད་ཅིག་མ་ཀུན་མཁྱེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ཟད་མི་སྟེ་ཤེས་པའི་བྱད་པར་ནི།

ཟད་པར་ཤེས་པ་བདེན་ནམས་ལ། །

ཡོངས་ཤེས་ལ་སོགས་ངེས་པ་ལོ། །

ཡོངས་ཤེས་བྱར་མེད་ཅེས་ལ་སོགས། །

མི་སྐྱེ་བ་ཡི་སྒོ་འདོད་དོ། ༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟད་པར་ཤེས་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་དག་ལ་བྱད་པར་ཅི་
ཡོད་ཅེ་ན། ཟད་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པ་ནི། སྤྱག་བསུལ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་པ་
རྣམས་ལ་སྤྱག་བསུལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་འབྱུང་ལ་སོགས་
པ་སྟེ་ཀུན་འབྱུང་སྤངས་སོ། །འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་སོ། །ལམ་བསྐྱོམ་མོ་ཞེས་
མཉམ་གཞག་གི་ཤེས་པ་ལས་གཞན་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་པས་ངེས་པའོ། །དེ་
བཞིན་དུ་མཉམ་གཞག་གིས་སྤྱག་བསུལ་ཤེས་སོ། །ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱར་
མེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་ལམ་བསྐྱོམ་སྟེ་ཡང་བསྐྱོམ་དུ་མེད་དོ་ཞེས་
པའི་བར་ལ། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཤེས་པས་དེ་དང་དེར་ངེས་པ་ནི། མི་སྐྱེ་བ་ཡི་སྒོ་
ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་ནི་ཤེས་པ་བརྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཚེས་ཤེས་པ་
དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། ས་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་
དང་། སྤྱག་བསུལ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་དང་། འགོག་པ་ཤེས་པ་
དང་། ལམ་ཤེས་པ་དང་། ཟད་པར་ཤེས་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའོ། །

གསུམ་པ་ཤེས་པ་བརྒྱ་ཡི་གངས་ངེས་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་གངས་
ངེས་དངོས་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ན་ཤེས་པ་དེ་དག་གསུམ་ཡོད་ལ་དེ་བརྒྱར་རྣམ་པར་
གཞག་ཅེ་ན།

རང་བཞིན་དང་ནི་གཉིན་པོ་དང་། །

ནམ་པ་ནམ་པ་སྟོད་ཡུལ་དང་། །

སྟོར་དང་བྱ་བ་བྱས་ཉིད་དང་། །

རྒྱ་རྒྱས་པ་ལས་བཅུ་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྒྱ་བདུན་གྱིས་ཤེས་པ་བཅུར་ནམ་པར་གཞག་གོ། །དེ་
ཡང་དང་པོ་ཟག་བཅས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ། དེས་
དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མི་ཤེས་པའི་བྱིར་དང་། གཉིས་པ་གཉེན་པོ་ལས་
ནི་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དག་སྟེ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འདོད་པའི་ཁམས་
དང་། ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། གསུམ་པ་ནམ་པ་མི་
རྟག་སྟུག་བསྐལ་སོགས་མི་འདྲ་བ་ལས་ནི། སྟུག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་
པ་དག་སྟེ་དམིགས་པ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྤང་པོ་ཐ་མི་དད་པའི་བྱིར་རོ། །བཞི་པ་
ནམ་པ་དང་སྟོད་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ལས་ནི། འགོག་པ་ཤེས་པ་དང་ལམ་ཤེས་པ་
དག་སྟེ་ནམ་པ་དང་དམིགས་པ་གཉིས་ཀ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ལྷ་
པ་སྟོར་བ་ལས་ནི་ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་
པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་སྟོར་བ་ལས་བྱབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རྟག་པ་བྱ་བ་
བྱས་པ་ཉིད་ལས་ཟད་པ་ཤེས་པ་སྟེ་བྱ་བ་བྱས་པའི་རྒྱད་ལ་དང་པོ་ཉིད་དུ་སྟེ་
བའི་བྱིར་དང་། བདུན་པ་རྒྱ་རྒྱས་པ་ལས་ནི་མི་སྟེ་བ་ཤེས་པ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་
པའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱེན་ནམ། འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་
རྒྱ་བདུན་གྱི་སྟོན་ནས་ཤེས་པ་ནམ་པ་བཅུ་དུ་འཁྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉེས་པ་གཉེན་པོ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ནི།

བསྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་འགོག་པ་འཇ། །

ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་གང་ཡིན་དེ། །

ཁམས་གསུམ་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན། །

འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་རྗེས་མ་ཡིན། །ལ

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདིར་ཆོས་ཤེས་འདོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་ཞེས་པའང་སྤང་
བྱ་རིས་ལྡ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་
ལམ་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་བདེན་བཞི་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་ཐམས་ཅད་
འདོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། དེར་མ་ཟད་གཞན་
ཡང་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་ཁམས་གོང་མའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པའང་ཡོད་དེ། སྒྲོམ་པའི་
ལམ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་འགོག་པ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའམ་ལམ་ལ་ཆོས་
ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཁམས་གསུམ་ཆར་གྱི་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་འདོད་པའི་ཉེན་ཅན་གྱི་འཕགས་པས་འདོད་པའི་སྒྲོམ་སྤང་དགུ་ཆོས་
ཤེས་ཀྱིས་རིམ་གྱིས་སྤངས་ནས་ཁམས་གོང་མའི་སྒྲོམ་སྤང་ཡང་སྤར་འདིས་
པའི་ལམ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་ནས་སྤང་བ་དག་སྤིད་པའི་བྱིར་རམ། ཡང་འགོག་
ལམ་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་པས་དེར་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་ནི་ཁམས་གསུམ་
གྱི་གཉེན་པོ་བྱེད་སྤིད་པའི་བྱིར་རོ། །འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྗེས་
སྐྱེཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤར་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་

སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེའི་རྣམ་པའི་བྱད་པར།

གསུམ་པ་དེའི་བྱད་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་པའི་བྱད་
པར། ཤེས་པའི་བྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཤེས་པ་སོ་སོའི་
རྣམ་པ་ནི།

ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས། །

རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཀྱང་རྫོང་ནི། །

དེ་བཞིན་གཞན་དུ་འང་རང་རང་གི། །

བདེན་པའི་རྣམ་པས་བཞི་ཡིན་ནོ། །༡༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཤེས་པ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ལས་ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་
སུ་ཤེས་པ་གཉིས་ནི་རྣམ་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་
ནོ། །ཀྱང་རྫོང་ཤེས་པ་སྦྱོར་ལམ་ཡོད་པ་ནི་མི་རྟག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་
བཅུ་དྲུག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་དུ་འང་ཤེས་བྱ་རང་དང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་
ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པ་ནི་བདེན་པ་རང་རང་གི་བདེན་
པའི་རྣམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་པས། རེ་རེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་བཞི་བཞི་ཅན་
ཡིན་ནོ། །

ཕ་རོལ་ཡིད་ཤེས་ངི་མེད་ཀྱང་། །

དེ་བཞིན་ངི་མ་དང་བཅས་ནི། །

ཤེས་བྱ་རང་གི་མཚན་ཉིད་རྣམ། །

རྣམ་རེ་རེ་ཞིག་སྟོང་ཡུལ་ལོ། ༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ས་རོལ་གྱི་ཡིད་ཤེས་པ་ངི་མ་མེད་པ་སྟེ་ཟག་མེད་ཀྱང་དེ་
བཞིན་དུ་རང་རང་གི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པས་ལམ་གྱི་བཞིའོ། །ཡང་
ས་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ངི་མ་དང་བཅས་པའམ་ཟག་བཅས་ནི། ཤེས་བྱ་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་
དེའི་རྣམ་པ་ཅན་འོ། །ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀྱི་ཡང་སེམས་འཛིན་པས་
སེམས་བྱུང་མི་འཛིན་པས་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམ་རེ་རེ་ཞིག་དེ་ཡི་སྟོང་
ཡུལ་ལོ། །

ལྷག་མ་རྣམ་པ་བརྩ་བཞི་ཅན། །

སྟོང་དང་བདག་མེད་མ་གཏོགས་སོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་པ་ལྷག་མ་བཟད་པར་ཤེས་པ་དང་མི་སྟེ་བ་ཤེས་པ་
གཉིས་ནི་རྣམ་པ་བརྩ་བཞི་ཅན་ཡིན་འོ། །འོ་ན་རྣམ་པ་བརྩ་དུག་ལས་གང་
ཞིག་མ་གཏོགས་ཤེ་ན། སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་པོ་མ་
གཏོགས་སོ། །དེ་ཡང་ཤེས་པ་དེ་དག་ནི་དོན་དམ་པའི་ཡུལ་ཅན་དག་ཡིན་
ཡང་དེ་དག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་ན་ཐ་སྟོང་འདོགས་
པའི་སྒོ་ནས་བདག་གི་སྟེ་བ་བཟད་དོ། །ཁངས་པར་སྟོང་པ་བསྟེན་ཏོ། །འདི་

ལས་སྲིད་པ་གཞན་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་པས་བདག་དང་བདག་གིར་གྱི་ཐ་སྟེན་
ཀུན་རྫོབ་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་རྣམ་པ་བཅུ་
དྲུག་གི་ངོ་བོ་ནི།

དྲི་མེད་བཅུ་དྲུག་གཞན་རྣམ་མེད། །

གཞན་ཡོད་ཅེས་པ་བསྟན་བཅོས་ལས། ༡༡

རྣམ་སུ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོ་ན་ཟག་པ་མེད་པ་ལ་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་
གཞན་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་མེད་ཅེ་ན། དེ་ཞིག་ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལྟར་ན་དྲི་
མེད་དེ་ཟག་མེད་ལ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་མ་གཏོགས་པའི་གཞན་
ཟག་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་མེད་དོ། ཉི་འོག་བྱེ་བྲག་སྐྱབ་བ་རྣམས་ན་དེ། རྣམ་པ་
གཞན་ཡོད་ཅེས་འདོད་དེ། ཇི་ལྟར་ཤེས་ཤེ་ན། ཆོས་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་
རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ལས། མི་ལྟན་པའི་སེམས་སོགས་ཏེ་རིགས་པས་བསྐྱེད་
པ་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་བཤད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཁྱི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་
མིང་གི་སྟོན་ས་སམ་འོན་ཏེ་རྣམ་སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་མདོ་སྟེ་པ་ན་
རེ། རྣམ་སུ་ནི་བདུན་ཡིན་ལ་མིང་གི་སྟོན་ས་ནི་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་
སྟུག་བསྐྱེད་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་དང་། འགོག་
པ་དང་། ལམ་གྱི་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམ་སུ་རེ་རེ་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་པ་བདུན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ལ། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་བ་དག་འདི་སྐད་
དུ་བཙོན་དེ། རྣམ་སྤྱོད་བདེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་གོ། ཉེ་ཡང་འདི་ལྟར་
རྒྱུན་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པའོ། གཞོན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་སྤྱག་བསྐྱེད་པའོ། བདག་གིར་ལྟ་བའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་
པས་སྟོང་པའོ། བདག་རྟུ་ལྟ་བའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པས་བདག་མེད་
པའོ། ས་བོན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ན་རྒྱུའོ། འབྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་ན་
ཀྱན་འབྱུང་བའོ། འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ན་རབ་རྟུ་སྦྱེ་བའོ། མངོན་པར་སྤྱོད་
པའི་དོན་གྱིས་ན་རྒྱུན་ལོ། རྒྱུང་པོ་ཞིག་པའི་ཕྱིར་ན་འགོག་པའོ། མེ་གསུམ་
ཞི་བའི་ཕྱིར་ན་ཞི་བའོ། འཆོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་གྱུ་ལོ་མའོ། སྦྱོན་ཐམས་
ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ངེས་པར་འབྱུང་བའོ། བགྲོད་པའི་དོན་གྱིས་ན་ལམ་
མོ། རིགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ན་རིགས་པའོ། ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པའི་
དོན་གྱིས་ན་སྤྱོད་པའོ། ཤིན་རྟུ་ཡང་དག་པར་འདུལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ངེས་
པར་འབྱེན་པའོ་ཞེས་སོ། །

གཉིས་པ་རྣམ་པའི་རོ་བོ་ངོས་བཟུང་དང་བཅས་པ་ནི། རྣམ་པ་ཞེས་
བྱ་བའི་ཆོས་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།

རྣམ་པ་ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའོ། །

དམིགས་དང་བཅས་པས་འཛིན་པར་བྱེད། །

1 པའི། གྲུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་དཔེ་བསྐྱར་མ།

ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་གཟུང་བྱ་ཡིན། ༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་པ་ཞེས་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ་ཡུལ་འཛིན་པས་ན་
ཤེས་རབ་དང་བཅས་པའོ། །དེ་ཡང་ཤེས་རབ་དེ་དང་བཅས་པའི་དམིགས་
པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཛིན་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་གཟུགས་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་ཡོད་དང་། བཏགས་ཡོད་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་ཡོད་པ་ཐམས་
ཅད་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཤེས་རབ་ནི་རྣམ་པ་ཡང་
ཡིན་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དམིགས་
པ་དང་བཅས་པ་སེམས་སེམས་བྱང་གཞན་ནི་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་གཟུང་
བར་བྱ་བ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །དམིགས་པ་མེད་པ་གཟུགས་སོགས་བཅས་པོའི་ཚོས་
རྣམས་ནི་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྡེ་པས་ནི་དམིགས་པ་ཞེས་པ་
ནི་ཡུལ་དང་རྣམ་པ་ནི་སྟོ་ཡི་འཛིན་སྟངས་སུ་འདོད་དོ། །

ཤེས་པའི་བྱང་པར།

གཉིས་པ་ཤེས་པའི་བྱང་པར་ལ་རྣམ་པ་ལྔ་ལས། དང་པོ་ངོ་བོའི་བྱང་པར་ནི།

དང་པོ་རྣམ་གསུམ་གཞན་རྣམས་དགེ།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་པ་བརྩུ་ལས་དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་དགེ་བ་
དང་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཀ་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་
གཞན་རྣམས་ནི་དགེ་བ་ཁོ་ནའོ། །

གཉེས་པ་ས་ཡི་བྱད་པར་ནི།

དང་པོ་ས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ན། །

དྲུག་ན་ཆོས་ཤེས་བྱ་བར་དགུ། །

རྗེས་ཤེས་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དྲུག་ ། ༡༤

གཞན་ཡིད་ཤེས་པ་བསམ་གཏན་བཞི། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་ནས་སྲིད་
པའི་ཆེ་མོའི་བར་ས་ཐམས་ཅད་ན་སྟེ་ཁམས་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་ཐམས་
ཅད་འདིར་འདོད་པས་སོ། །འདོད་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་ས་
དྲུག་ན་ཆོས་ཤེས་བྱ་བ་དང་། ཟག་མེད་ས་དགུར་རྗེས་ཤེས་བྱ་བ་དང་། དེ་
ཡང་གཟུགས་མེད་ན་རྗེས་ཤེས་སྒོམ་ལམ་གྱིས་བསྐྱས་པ་ཁོ་ནའོ། །དེ་བཞིན་
དུ་བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པ་དང་། ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་དྲུག་ཀྱང་བྱེ་བྲག་
མེད་པར་ཟག་མེད་ས་དགུ་པོ་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་དུ་རུང་ལ། ཆོས་ཤེས་གྱིས་
བསྐྱས་པ་ནི་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་ནའོ། །གཞན་གྱི་ཡིད་ཤེས་པ་ནི་བསམ་
གཏན་ས་བཞི་པོ་ན་ཡོད་དོ། །

གསུམ་པ་རྟེན་གྱི་བྱད་པར་ནི།

དེ་ནི་འདོད་དང་གཟུགས་རྟེན་ཅན། །

ཆོས་ཤེས་བྱ་བ་འདོད་རྟེན་ཅན། །

ཁམས་གསུམ་པ་ཡི་རྟེན་ཅན་གཞན། ། ༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དེ་ནི་འདྲོད་པའི་ཁམས་པ་དང་
གཟུགས་ཁམས་གྱི་རྟེན་ཅན་དང་། ཆོས་ཤེས་བྱ་བའི་ཤེས་པ་ནི་འདྲོད་པའི་
རྟེན་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་དག་ཏུ་
མངོན་སུམ་དུ་མི་བྱེད་དོ། །ཁམས་གསུམ་པའི་རྟེན་ཅན་ནི་གཞན་སེམས་
ཤེས་པ་དང་ཆོས་ཤེས་པ་རྣམས་པ་གཉིས་པོ་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་གཞན་
དག་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་གི་བྱུང་པར་ནི།

འགོག་སློབ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་པ། །

གཅིག་སྟེ་པ་རོལ་སེམས་སློབ་ནི། །

གསུམ་མོ་ལྷག་མ་བཞི་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་པ་བརྩུ་ལས་འགོག་པ་ཤེས་པའི་སློབ་ནི་དྲན་པ་ཉེ་བར་
བཞག་པ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བསྟན་པ་
ལས། ཆོས་ནི་ལྷས་དང་། ཆོར་བ་དང་། སེམས་ལས་གཞན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
འབྱུང་བས་ན་ཆོས་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པའོ། །པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པའི་སློ་
དེ་ཉིད་ནི་ལྷས་ལ་མི་དམིགས་པས་ན་ཆོར་བ་དང་། སེམས་དང་། ཆོས་དྲན་
པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་པ་གསུམ་མོ། ཤེས་པ་ལྷག་མ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ནི་
དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་ཆར་ཡིན་ནོ་སྟེ། ལམ་ཤེས་པ་འང་གལ་ཏེ་ཟག་
མེད་གྱི་སྒྲིམ་པ་ལ་དམིགས་ན་ལྷས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་ཏུ་འཇུག་བས་ནའོ། །

ལྷ་པ་དམིགས་པའི་བྱད་པར་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཤེས་པ་
དུ་ཞིག་ཤེས་པ་གང་གི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ནི།

ཆོས་སློའི་སྟོད་ཡུལ་དགུ་ཡིན་ནོ། ༡༥

ལམ་རྗེས་སློ་ཡི་དགུ་ཡིན་ནོ། །

སྤྱག་བསྐལ་རྒྱ་སློའི་གཉིས་ཡིན་ནོ། །

བཞི་ཡི་བརྩ་ཡིན་གཅིག་གི་མིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་པ་བརྩ་ལས་ཆོས་ཤེས་པའི་སློ་ཡི་སྟོད་ཡུལ་ནི། རྗེས་
སྟེ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཤེས་པ་དགུ་ཡིན་ནོ་སྟེ། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པས་རྗེས་
ཤེས་མ་གཏོགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་བདུན་དང་། སྤྱག་ཀུན་ཤེས་པས་
བསྐལ་པའི་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། ས་རོལ་སེམས་ཤེས་ཟག་
བཅས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལམ་རྗེས་སྟེ་ཤེས་པའི་སློ་ཡི་སྟོད་ཡུལ་ནི་
ཆོས་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཤེས་པ་དགུ་ཡིན་ནོ། ལམ་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་
ཡང་ཤེས་པ་དགུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཟག་མེད་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པས་
ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་སོ། །སྤྱག་བསྐལ་ཤེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་ཀུན་
འབྱུང་ཤེས་པའི་སློ་ཡི་དམིགས་པ་ནི་བདེན་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐལ་
པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ཟག་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་
གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་། ཟད་
པར་ཤེས་པ་དང་། མི་སྤྱེ་བ་ཤེས་པ་བཞི་ཡི་དམིགས་པ་ནི་ཤེས་པ་བརྩ་ཆར་

ཡིན་ནོ། །འགོག་པ་ཤེས་པ་གཅིག་གི་དམིགས་པ་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་དུ་ཤེས་པ་གང་གི་དམིགས་པ་ཡིན་པ་ནི།

ཆོས་བརྒྱ་དག་ནི་སྒྱུར་བར་བྱ། །༡༥

ཁམས་གསུམ་པ་དང་ངི་མེད་ཆོས། །

འདུས་མ་བྱས་རྣམས་གཉིས་གཉིས་སོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དག་ནི་སྒྱུར་བར་བྱ་སྟེ། བརྒྱ་
གང་ཞེ་ན། འདོད་ཁམས་དང་། གཟུགས་ཁམས་དང་། གཟུགས་མེད་གྱི་
ཁམས་གསུམ་པ་དང་། ངི་མ་མེད་པ་སྟེ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་རྣམས་རེ་
རེ་ལ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། མཚུངས་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱེ་བྲག་
གིས་རྣམ་པ་བརྒྱ་ཡོད་པ་དང་། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་དགེ་བ་དང་། ལུང་
དུ་མ་བསྟན་པ་སྟེ་དེ་ལྟར་ན་རེ་རེ་ལ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས་སོ། །ཆོས་བརྒྱ་
པོ་དེ་དག་རི་ལྟར་སྒྱུར་བ་བྱ་ཞེ་ན། ཤེས་པ་གང་གི་དམིགས་པ་ཆོས་དུ་ཞིག་
ཡིན་ཞེས་སྒྱུར་བ་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་བརྒྱ་པོ་
ཐམས་ཅད་དོ། །ཆོས་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ལྟ་སྟེ། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པ་
དང་། ཟག་པ་མེད་པ་གཉིས་ལ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། ལྡན་པ་མ་ཡིན་
པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བཞི་དང་། འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་དང་ལྟ་ཡིན་ནོ། །

རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་བདུན་ཏེ། གཟུགས་
དང་། གཟུགས་མེད་པ་ན་སྦྱོད་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་གསུམ་ལ་མཚུངས་

ལྡན་དང་མཚུངས་ལྡན་མིན་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་རྒྱག་དང་། འདུས་
མ་བྱས་དགེ་བ་དང་བདུན་ཡིན་ནོ། །སྤྱག་བསྐྱེལ་ཤེས་པ་དང་ཀླན་འབྱུང་
ཤེས་པ་དག་གི་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་རྒྱག་སྟེ། འདོད་པ་དང་། གཟུགས་
དང་། གཟུགས་མེད་པ་ན་སྟོད་པ་རྣམས་མཚུངས་ལྡན་དང་། མཚུངས་ལྡན་
མིན་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གཉིས་གཉིས་ཏེ་རྣམ་པ་རྒྱག་ཡིན་ནོ། །འགོག་པ་
ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་གཅིག་སྟེ་འདུས་མ་བྱས་དགེ་བ་ཁོན་ཡིན་
ནོ། །ལམ་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་གཉིས་ཏེ་ཟག་པ་མེད་པར་མཚུངས་
པར་ལྡན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པ་དག་གཉིས་ཡིན་ནོ། །གཞན་གྱི་
སེམས་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་གསུམ་སྟེ། འདོད་པ་དང་། གཟུགས་
ན་སྟོད་པ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་རྣམས་པ་གསུམ་ཡིན་
ནོ། །ཟད་པ་དང་། མི་སྤྱེ་བ་ཤེས་པ་དག་གི་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་རྣམ་པ་དགྲུ་
ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་
འགོག་པ་དེ་མ་གཏོགས་པའོ། །

གསུམ་པ་ཤེས་པ་གཅིག་གིས་ཆོས་རི་ཅམ་ཤེས་པ་ནི། འོན་ཤེས་
པ་གཅིག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པར་འགྱུར་བ་དག་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ་
ཞེན། མེད་དེ།

ཀླན་རྫོབ་གཅིག་སྤུས་རང་ཆོགས་ལས། །

གཞན་ནི་བདག་མེད་ཉིད་རིག་འགྱུར། །༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འོན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཤེས་པ་གཅིག་ཕྱས་རང་གི་ངོ་བོ་
དང་། རང་གི་ཆོག་མཁན་ཏེ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འབྱུང་བ་དག་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ནི་བདག་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་རིག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ཡང་མོས་པས་
སྒྱུད་པའི་ས་པ་དག་གི་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དག་གིས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་དོ་ཞེས་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐད་ཅིག་མ་
གཉིས་པའི་ཡུལ་ཏུ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འགྱུར་རོ། །

དེའི་བྱང་པར་གྱི་ཆོས་བཤད་པ།

གཉིས་པ། དེ་ཡི་བྱང་པར་གྱི་ཆོས་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་པའི་
ལྷན་པ། ཐུན་མོང་གི་ཐོབ་པ། ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །

ཤེས་པའི་ལྷན་པ།

དང་པོ་ནི།

ཟག་མེད་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ། །

ཆགས་ཅན་ཤེས་པ་གཅིག་དང་ལྷན། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ཡན་ཆད་ནི། །

བཞི་ལ་རེ་རེ་འཕེལ་དང་ལྷན། ༥༧

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ཟག་གང་ཞིག་ཤེས་པ་ཏུ་དང་ལྷན་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་

སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཆགས་བཅས་དང་གཞུགས་མེད་ཀྱི་སོ་སྐྱེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་
གཅིག་ཕུ་དང་ལྡན་ནོ། །འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་པ་རོལ་གྱི་
སེམས་ཤེས་པ་དང་ཡང་ལྡན་ནོ། །འཕགས་པའི་གང་ཟག་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་
སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་སྟུག་བསུལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ལ་ཆགས་ཅན་
ཏེ། འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་
གཅིག་ཕུ་དང་ལྡན་ལ། གཞིས་པ་སྟུག་བསུལ་ཆོས་ཤེས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་
དང་། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། སྟུག་བསུལ་ཤེས་པ་དང་གསུམ་དང་ལྡན་ནོ། །

དེ་ཡན་ཆད་ན་ནི་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་ལ་ཤེས་པ་རེ་རེ་འཕེལ་བར་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། སྟུག་བསུལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་ལ་ནི་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་འཕེལ་
ལ། ཀུན་འབྱུང་དང་འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ནི། ཀུན་
འབྱུང་ཤེས་པ་དང་འགོག་པ་ཤེས་པ་དང་ལམ་ཤེས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་འཕེལ་བ་
ཡིན་པས། ལམ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་ལ་ཤེས་པ་བདུན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཡང་འདོད་ཁམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཐམས་ཅད་
དུ་གཞན་སེམས་ཤེས་པ་སྟུག་པར་ལྡན་པ་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིམ་
ལམ་ལ་གནས་པ་འཕགས་པ་ཆགས་བཅས་ཡིན་ན། པ་རོལ་སེམས་ཤེས་
དང་། ཟད་མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་བདུན་དང་ལྡན་
ལ། ཆགས་བྲལ་ཡིན་ན་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་དང་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་དང་། མི་
སློབ་པ་ཤེས་རབ་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཡིན་ན་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་མ་གཏོགས་པ་

ཤེས་པ་དགུ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ནི་ཤེས་པ་བརྒྱ་དང་ལྔ་ནི།

སྤྱན་མོང་གི་ཐོབ་པ།

གཉིས་པ་སྤྱན་མོང་གི་ཐོབ་པ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཐོང་
ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཐོབ་པ་ནི།

མཐོང་བའི་ལམ་ལ་བཟོད་པ་དང་། །

ཤེས་པ་ངེ་ལྟར་སྦྱེས་པ་རྣམས། །

མ་འོངས་པ་འཐོབ་དེ་ཉིད་ལ། །

རྗེས་གསུམ་ལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་། །༡༠

དེ་ཕྱིར་མངོན་རྟོགས་མཐའ་ཞེས་བྱ། །

དེ་ནི་མི་སྦྱེའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། །

རང་དང་འོག་ས་འགོག་པའི་མཐའ། །

རང་བདེན་རྣམ་ཅན་འབད་ལས་བྱུང་། །༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་བདེན་པ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་ལ་
བཟོད་པ་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་། ཤེས་པ་རྣམ་པ་བདུན་ཏེ་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་
བཙུག་པོ་ངེ་ལྟར་སྦྱེས་པ་དེ་རྣམས་རང་རང་གི་རིགས་དེ་དང་འབྲ་བ་མ་
འོངས་པ་ཁོ་ན་འཐོབ་ཅིང་། དེ་ཡང་ས་རང་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེས་པ་དེ་ད་ལྟ་
བ་དང་། ས་གཞན་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མ་འོངས་པ་ཁོ་ན་འཐོབ་པ་དང་། བདེན་

ས་དེ་ཡིས་རང་རང་གི་མི་རྟག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ཁོ་ན་འཕྱོང་བོ། རྟེན་ལྡན་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དག་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ནི་
 མ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་དུ་མར་སྐྱེ་བ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། རྟོན་རིགས་མི་འདྲ་
 བའི་ཤེས་པ་འཕྱོང་བམ་ཞེ་ན། མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་ལ་སྦྱག་བསྐྱེད་དང་། གུན་
 འབྱུང་དང་། འགོག་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་གསུམ་གྱི་མཐའ་ལ་ནི། སྡོན་མ་
 ཐོབ་པ་ལས་གུན་རྫོབ་གྱི་ཤེས་པ་དག་ཀྱང་ཐོབ་པོ། ཆོས་ཤེས་པ་གསུམ་ལ་
 ནི་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁམས་གསུམ་གྱི་བདེན་པར་ཟད་པར་ཏེ་མངོན་པར་
 མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་གུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ནི་བདེན་པ་
 མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་བྱའོ། ལམ་གྱི་བདེན་པ་ནི་
 སྡོན་འཛིག་རྟེན་པའི་ལམ་གྱིས་མངོན་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་
 པ་གསུམ་ཆར་གྱི་ལམ་ཟད་པར་མངོན་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཅི་གུན་
 རྫོབ་ཤེས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་དེ་རེས་འགའ་མངོན་
 སུམ་དུ་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པ་
 སྟེ། དེ་ཡང་ཐོབ་པའི་སྒྲོན་པ་རྟེན་པ་ཡིན་གྱི་མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བའི་སྒྲོན་པ་
 ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་རང་ས་དང་འོག་སའི་གུན་
 རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཐོབ་སྟེ། གལ་ཏེ་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིར་བསྟོགས་མི་
 ལྷོགས་མེད་པའི་ས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། རང་དང་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་གུན་རྫོབ་
 ཤེས་པ་གཉིས་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་

ས་རྒྱལ་འདོད་པའི་ཁམས་པ་དང་ས་བདུན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཐོབ་པའི་
བར་རོ། །

དེ་ཡང་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་རྩ་དག་ཅིག་ཡིན་ཞེ་ན། འགོག་
པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ནི། དྲན་པ་ཉི་བར་
བཞག་པ་ཐ་མ་ཆོས་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷག་མ་སྤྱག་བསྡུལ་
དང་ཀུན་འབྱུང་སྟེ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་
བྱུང་བའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་དྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་བཞི་ཆར་ཡིན་པ་གྲུབ་
བོ། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྤྱག་བསྡུལ་ནས་འགོག་པའི་བར་རྩ་བདེན་པ་མངོན་
པར་རྟོགས་པའི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་དེ་ནི། རང་རང་གི་བདེན་པའི་རྣམ་པ་
མི་རྟག་སྤྱག་བསྡུལ་སྟོང་བདག་མེད་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སྟོས་པས། དེ་ཡི་དམིགས་པ་ཡང་བདེན་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་ཤེས་ཅུས་སོ། །དེ་
ནི་མཐོང་བའི་ལམ་སྟོམ་པའི་སྟོབས་ཀྱི་སྟོན་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ན། སྟེས་ཐོབ་ནི་མ་ཡིན་པ་འབད་པའི་སྟོར་བ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞན་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་རི་ལྟར་ཐོབ་པ་ནི།

ཆགས་བཅས་བཅུ་རྒྱལ་པ་ལ་རྒྱལ། །

འདོད་ལས་ཆགས་དང་བྲལ་བས་བདུན། །

དེ་ཡི་གོང་མ་ཆགས་བཅས་ཀྱི། །

བསྟོམ་པའི་ལམ་ལ་བདུན་འཐོབ་བོ། །༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྒྲོམ་ལམ་ལ་ཤེས་པ་དུ་ལྡན་ཞེ་ན། མཐོང་ལམ་གྱི་
སྒྲོན་དུ་འདོད་ཁམས་ལ་ཆགས་པ་དང་མ་བུལ་བའི་ཆགས་བཅས་ཀྱི་གང་
ཟག་གིས་མཐོང་ལམ་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་
ལ། མ་འོངས་པ་ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། བདེན་པ་བཞི་
ཤེས་པའི་ཤེས་པ་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་དུག་ཐོབ་ལ། དེ་ཡང་ལམ་ཤེས་པ་
དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་གཉིས་ད་ལྟར་བྱང་བ་དང་། གཞན་བཞི་ནི་མ་འོངས་
པ་འཐོབ་པོ། །སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་པ་ལམ་རྗེས་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ན་སྒྲོན་
འདོད་པའི་ཁམས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བར་མན་ཆད་ཅི་རིགས་པ་ཞིག་
ལས་འདོད་ཆགས་དང་བུལ་ཟིན་པ་ཡིན་ན་དེས་ནི་སྒྲོན་གྱི་ཤེས་པ་དུག་
དང་། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་བདུན་ཐོབ་
པོ། །དེ་ཡང་ས་གང་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ཡི་རང་ས་དང་འོག་སས་བསྐྱས་པ་ཐོབ་
ཅིང་། སྒྲོན་རྟེན་ཟིན་པ་དང་སྒྲོབ་པ་ཡིན་པས་ན་ཤེས་པ་གཞན་ཀུན་རྫོབ་
ཤེས་པ་དང་། ཟད་པ་ཤེས་པ་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་ནི་མི་ཐོབ་
པོ། །ལམ་རྗེས་ཤེས་དེ་ཡི་གོང་མ་འདོད་པའི་ཁམས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་གི་ཉོན་
མོངས་པ་རྣམ་པ་གཅིག་ནས་བརྒྱད་སྤངས་པའི་བར་གྱི་ཆགས་བཅས་ཀྱི་
སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ། ལྷོར་བ་དང་། བར་ཆད་མེད་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་
དང་། ལྷད་པར་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་
དང་། བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་

བདུན་འཛོལ་བོ། །ཆགས་བཅས་དང་སྟོབ་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་ལས་གཞན་པའི་
ཤེས་པ་གསུམ་ནི་མི་འཛོལ་བོ། །གལ་ཏེ་སྟོམ་པའི་ལམ་དེ་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་
ཟག་བཅས་ཀྱི་ལམ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་
ནོ། །འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། སྤྱག་བསུལ་
སོགས་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ད་ལྟར་བྱུང་
བ་ཡིན་ནོ། །

ས་བདུན་ལས་རྒྱལ་མངོན་ཤེས་དང་། །

མི་གཡོ་འཛོལ་དང་སྤེལ་བསྟོམ་པའི། །

བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དག་དང་། །

གོང་མའི་གྲོལ་བའི་ལམ་བརྒྱད་ལའང་། །༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོབ་པ་ཕྱིར་མི་འོང་བ་ཡི་འཕགས་པ་ཞིག་བསམ་གཏན་
བཞི། གཞུགས་མེད་གསུམ་སྟེ་ས་བདུན་པོ་དེ་དག་ལས་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་ཏེ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྐབས་དང་གཅིག་ སྟོབ་པའི་གང་ཟག་ཅིག་
གིས་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་ལྷ་ཐོབ་པའི་སྐབས་དང་གཉིས། མི་སྟོབ་པ་
རྟོགས་པའི་སྐལ་བ་ཅན་ཞིག་དབང་པོ་འཕོས་ཏེ་མི་གཡོ་བ་འཛོལ་པར་བྱས་
པ་དང་གསུམ། སྟོབ་པ་ཞིག་བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་བསྟོམ་པ་དང་བཞི། དེ་
བཞི་ཡི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་རི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ། ཆོས་ཤེས་
དང་། རྗེས་ཤེས་དང་། བདེན་བཞི་ཤེས་པ་དང་བཅས་ཏེ་རྣམ་པ་བྱུག་ཀུན་རྫོབ་

ཤེས་པ་དང་བཅས་ཏེ་བདུན་པོ་ཉིད་འཛོལ་པ་དང་། གལ་ཏེ་སྒྲིམ་པའི་ལམ་
དེ་འཇིག་རྟེན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དེ་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་
ནོ། །གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
སོགས་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་བཞི་དང་། ཁམས་གསུམ་གྱི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་རུང་
བའི་ཕྱིར་ན་འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཆོས་ཤེས་པ་གཉིས་ལས་
གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །མི་སྒྲོབ་པ་དབང་པོ་འཕོས་
ཏེ་མི་གཡོ་བ་རྟོགས་པར་བྱས་པ་ལ་ནི་ཟད་པར་ཤེས་པ་དེ་དང་བདུན་ཡིན་
གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་མི་འཛོལ་སྟེ་དེ་སྲིད་ཅེའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ས་བདུན་ལས་རྒྱལ་བའི་གོང་མ་སྲིད་པའི་ཆེ་མོའི་སྒྲིམ་སྤང་དགྲ་སྤོང་
བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དང་པོ་བརྒྱད་ལའང་ཤེས་པ་བདུན་
ཁོ་ན་འཛོལ་སྟེ། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། བདེན་པ་བཞི་ཤེས་
པ་དང་། གཞན་སེམས་ཤེས་པའོ། རྗེས་ཤེས་བཞི་དང་། ཆོས་ཤེས་གཉིས་ལས་
གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། སྲིད་ཅེའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པ་
དང་སྒྲོབ་པ་ཡིན་པས་ན་གཞན་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། ཟད་པར་ཤེས་པ། མི་
སྤྲེལ་བ་ཤེས་པ་གསུམ་ནི་མི་འཛོལ་པོ། །

སྒྲོབ་པ་སྤྲེལ་བའི་གྲོལ་བ་ལ། །

ཤེས་པ་དྲུག་དང་བདུན་འཛོལ་བམ། །

བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་དྲུག །

དེ་བཞིན་སྲིད་ཅེ་ནམ་རྒྱལ་ལའང་། །༡༧

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སློབ་པ་ཡི་འཕགས་པ་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པས་
དབང་པོ་སྦྱང་བའི་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ལ། ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་
ཤེས་པ་དང་། བདེན་པ་བཞི་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་རྒྱག་དང་། ཆགས་
བྲལ་གྱིས་ནི་གཞན་སེམས་ཤེས་པ་དང་རྣམ་པ་བདུན་འཛོལ་བམ། ཁ་ཅིག་
གིས་མཐོང་ལམ་དང་། དབང་པོ་སྦྱང་བའི་ནམ་གྲོལ་གཉིས་ཀས་ཀུན་རྫོབ་
ཤེས་པའང་འཛོལ་བོ་ཞེས་པ་ནི་གཞན་གྱི་འདོད་པའོ། །སྦྱོར་བའི་ལམ་ལ་ནི་
ཆགས་བཅས་དང་ཆགས་བྲལ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡང་འཛོལ་
བོ། །སློབ་པ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཡང་རུང་མ་བྲལ་ཡང་རུང་། དབང་པོ་
སྦྱང་བའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ལ་ནི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་རྒྱག་འཛོལ་པ་སྟེ་དེ་
ནི་སྣ་མ་བཞིན་ནོ། །ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ནི་འཛོལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་མཐོང་བའི་ལམ་
དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་སེམས་ཤེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཐམས་ཅད་ལ་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་སློབ་པ་དབང་པོ་སྦྱང་བའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་ཤེས་པ་རྒྱག་འཛོལ་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྲིད་པའི་ཅེ་མོའི་
སྤང་བྱ་རྣམ་པ་དགུ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་དགུ་
ལའང་ཤེས་པ་རྒྱག་འཛོལ་བོ། །

ཟད་པ་ཤེས་པ་ལ་དགུ་འོ། །

མི་གཡོ་བས་ནི་བརྟུ་འཛོལ་བོ། །

དེར་འཕོ་གྲོལ་བའི་ཐ་མ་ལའང་། །

བཤད་པའི་ལྷག་མ་ལ་བརྒྱད་འཕྲོ་བ། ༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྲིད་པའི་ཆེ་མོའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དགུ་པ་ཟད་པར་
ཤེས་པ་ལ་ནི་དབང་པོ་རྩལ་པོ་ཡིན་ན་ཉམས་པ་སྲིད་པས་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་མ་
གཏོགས་པས་ཤེས་པ་དགུ་འཕྲོ་བ་པའོ། མི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་ནི་མི་སྐྱེ་
བ་ཤེས་པ་ཡང་འཕྲོ་བ་པས་ན་ཤེས་པ་བརྒྱ་འཕྲོ་བ་པོ། གང་ཞིག་དབང་པོ་སྦྱང་
སྟེ་མི་གཡོ་བ་དེར་དབང་པོ་འཕོ་བའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཐ་མ་ལ་ཡང་
ཤེས་པ་བརྒྱ་འཕྲོ་བ་པའོ། ཉེ་དག་ལ་སྤྱག་བསྐལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ཤེས་པ་གང་
རུང་ཞིག་དང་། རྗེས་ཤེས་དང་། ཟད་པར་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གང་རུང་
ཞིག་སྟེ་གསུམ་ནི་ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ནི་མ་འོངས་པ་འཕྲོ་བ་
པོ། བཤད་པའི་ལྷག་མ་འདོད་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གྲོལ་
དགུ་པ་སོགས་ཏེ་ས་གཞན་བདུན་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པར་
གྲོལ་བའི་ལམ་དགུ་པ་དང་། མངོན་ཤེས་དང་། བསམ་གཏན་སྤེལ་མ་བསྐྱོམ་
པ་དང་། མི་གཡོ་བ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་བརྒྱད་པོ་
སོགས་ལ་ནི། ཟད་པར་ཤེས་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་
པ་བརྒྱད་མ་འོངས་པ་འཕྲོ་བ་པོ། །

གང་ལས་ཆགས་བྲལ་བྱ་བྱིར་གང་། །

ཐོབ་པ་དེར་ཡང་འོག་མའང་འཕྲོ་བ། །

ཟད་པར་ཤེས་ལ་ཟག་བཅས་ཀྱང་། །

ས་ཀྱན་སྟོན་རྟེན་མི་འཛོལ་བོ། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ས་གང་དང་གང་ལས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར་ལམ་ལ་ཡང་སྦྱར་བའི་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་སོགས་
འཇིག་རྟེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། ཆགས་པ་དང་
བྲལ་བ་གང་ཐོབ་པ་དེར་ཡང་དེ་ཡི་ས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
ལམ་ཡིན་ན་ས་འོག་མའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་འང་འཛོལ་པར་འགྱུར་
རོ། དེ་ཡང་ལམ་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་
མི་སྟོགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་པས་འདོད་ཁམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
དང་། སྲིད་ཅེའི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱས་པས་
སྲིད་ཅེའི་དངོས་གཞི་འཛོལ་པའི་བར་གྱི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་དགུ་པ་ན་
ས་དེ་དག་གི་ཉེར་བསྟོགས་དང་དངོས་གཞིས་བསྟུས་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་ཤེས་
པ་འཛོལ་པ་དང་ནི། ལམ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཟག་མེད་ཡིན་ན། བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་བསམ་གཏན་གཉིས་
པ་ལ་ཆགས་བྲལ་བྱེད་པ་ན། རང་གི་ས་པའི་ཟག་མེད་གང་ཞིག་འཛོལ་
པ་འདིས་འོག་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་དང་། དངོས་གཞི་
དང་། དངོས་གཞི་བྱད་པར་ཅན་དང་། རྣམ་གྲོལ་དགུ་པ་ན་བསམ་གཏན་
གསུམ་པའི་ས་ཡིས་བསྟུས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའང་འཛོལ་པ་སྟེ། གཉེན་པོའི་

རིགས་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཟེར། དེ་བཞིན་དུ་ས་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་
སྒྱུར་བར་བྱའོ། །ས་ཀྱན་ལ་བརྟེན་པའི་ཟད་པར་ཤེས་པ་ལ་ནི་དེས་འཛོལ་
པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མི་སྟུག་པ་བསྒྲོམ་པ་དང་། དབུགས་འབྱུང་རྩ་བ་
རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་། བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་དང་། རྣམ་
པར་ཐར་པ་དང་། ཟད་པར་དང་། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་
ཀྱང་འཛོལ་བ་སྟེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་སྲིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །གང་
སྟོན་མེད་པ་ལས་གསར་དུ་རྟེན་པ་ཡིན་པས་ན་ས་ཀྱན་ལ་སྟོན་རྟེན་ཟེན་
པ་ནི། བཏང་ཟེན་པ་དང་དམན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་དུ་མི་འཛོལ་བོ། །
གསུམ་པ་ཐོབ་པའི་དབྱེ་བ་ནི།

རྟེན་དང་བསྟེན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། །

དགེ་བ་འདུས་བྱས་ཐོབ་པ་འོ། །

གཉེན་པོ་དང་ནི་ཐག་བསྲིང་པའི། །

ཐོབ་པ་ཟག་དང་བཅས་པའི་ཡིན། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐོབ་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡོད་པ་སྟེ། རྟེན་པ་ཐོབ་པ་
དང་། བསྟེན་པ་ཐོབ་པ་དང་། གཉེན་པོ་ཐོབ་པ་དང་། ཐག་བསྲིང་པའི་ཐོབ་
པ་འོ། །དེ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་གསར་དུ་རྟེན་པའི་ཐོབ་པ་ནི་དགེ་བ་འདུས་
བྱས་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་དང་། གཉེས་པ་ཐོབ་ཟེན་པ་ཡང་ཡང་བསྟེན་པ་ཡི་
ཐོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དགེ་བ་འདུས་བྱས་རྣམས་གོམས་ཤིང་འདྲིས་པར་བྱས་

པའི་ཐོབ་པའོ། ། གསུམ་པ་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་གཉེན་པོ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དང་
ནི། བཞི་པ་ཐག་བསྲིང་པའི་ཐོབ་པ་ནི་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་ཆོས་རྣམས་
ལ་གཉེན་པོས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱས་པས་ཐོབ་པ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་
ལྟར་ན་དགེ་བ་འདུས་བྱས་དང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་པ་ནི་
རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །

སྤྱན་མིན་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟན།

གསུམ་པ་ཤེས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
དང་། སྤྱན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་
མདོར་བསྟན། སོ་སའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། མཉམ་མི་མཉམ་གྱི་
སྒོ་ནས་མཐུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

སངས་རྒྱས་ཆོས་ནི་མ་འདྲིས་པ། །

སྟོབས་ལ་སོགས་པ་བཙེ་བརྒྱད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཤེས་པ་ཡིས་བསྟུས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ། གང་ཟག་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཟད་པར་ཤེས་པའི་ཆེ་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་བཤད་ཀྱི་
སངས་རྒྱས་བཙེ་མ་ལྟར་འདས་ཁོ་ནས་ཟད་པར་མཐུན་པའི་ཆེ་རྟེན་པའི་
ཆོས་ནི། ཉན་རང་དང་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པས་ན་མ་འདྲིས་པ་སྟེ། དེ་ནི་སྟོབས་
བརྒྱ་དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ་མི་འདིགས་པ་བཞི་དང་། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་

གསུམ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དོ། །

སྟོབས་བརྩ།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སྟོབས་
བརྩ། མི་འཇིགས་པ་བཞི། རྩན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ། ཐུགས་རྗེས་ཆེན་
པོའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ནི།

གནས་དང་གནས་ན་ཤེས་པ་བརྩ། །

ལས་འབྲས་ལ་བརྒྱད་བསམ་གཏན་སོགས། །༡༤

དབང་པོ་མོས་དང་ཁམས་ལ་ནི། །

དགྲ་འོ་ལམ་དག་ལ་བརྩ་འམ། །

གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན། །

ཟད་པ་རྩག་གམ་བརྩ་ཡིན་ནོ། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་སྟོབས་དང་པོ་རྩྱ་དང་རྩྱ་མིན་ནམ། སྲིད་དང་སྲིད་
མིན་ནམ། གནས་དང་གནས་མིན་ནི། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དོ། །དེ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ནི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་བརྩ་ཡིས་བསྟུས་པ་
དང་། གཉིས་པ། ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་དང་། དེ་ཡི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་བྱ་
ནི། ཐུག་ཀུན་གཉིས་ཀྱིས་བསྟུས་པ་ཡིན་པས་དེ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ལ་འགོག་
པ་ཤེས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་དག་མ་གཏོགས་པ་ཤེས་པ་བརྒྱད་དང་། གསུམ་

པ། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། ལ་སོགས་པ་སྟེ་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་གསུམ་
པ་བཞི་པ་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་། རྟོང་པ་ཉིད་སོགས་ཀྱི་ཉིང་
ངེ་འཛིན་གསུམ་དང་། མཐར་ཁྱིམ་གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགུ་
སོགས་ནི། འདུས་བྱས་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཡིན་པས་དེ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་
དང་། བཞི་པ། དད་པ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་མཆོག་དང་། མཆོག་མ་ཡིན་
པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། ལྷ་པ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་མོས་པ་རྣམ་པར་སྣ་
ཆོགས་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། རྒྱག་པ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་
ནི། སྟོན་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བྱབ་པའི་བསམ་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་
ཡིན་པས་དེ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་རྣམས་ལ་ནི། འགོག་པ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་
པ་ཤེས་པ་དགུ་ལོ། །བདུན་པ། ལམ་དག་སྟེ་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐམས་
ཅད་དུ་འགོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ལ་ཤེས་པ་རྣམ་པ་བརུའམ། འམ་
ཞེས་བྱ་བའི་སྦྲ་ནི་དགུ་འམ་ཞེས་ལྷགས་ཐ་དད་བསྟན་ཏེ། གལ་ཏེ་ལམ་ནི་
རྒྱ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་བབྱང་ན་ནི། ཐམས་ཅད་དུ་
འགོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པ་དེ་ཤེས་པ་བརུའོ། །གལ་ཏེ་མ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་དགུ་
སྟེ། འགོག་པ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་སོ། །བརྒྱད་པ། རང་དང་གཞན་གྱི་སྟོན་གྱི་
གནས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་། དགུ་པ། རང་དང་གཞན་གྱི་
མ་འོངས་པའི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྟེ་བ་ཡི་སྲིད་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་རྣམ་པ་
གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་ནི། རང་མཆོན་ལ་དམིགས་ཀྱི་སྤྱི་མཆོན་བདག་མེད་པ་

དང་། རོན་དམ་བདེན་པ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་
ལ། བརྩ་པ། ཟག་པ་ཟད་པར་ཤེས་པའི་སྟོབས་ནི། ཟད་པར་ཤེས་པ་འགོག་པའི་
བདེན་པ་འབའ་ཞིག་ཤེས་པ་ཁོ་ན་ཞིག་ཡིན་ན་བདེན་པ་གཞན་གསུམ་ལ་མི་
དམིགས་པས་ཟག་པ་ཟད་པར་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་
ཤེས་པ་དང་། འགོག་པ་ཤེས་པ་དང་། ཟད་པར་ཤེས་པ་དང་། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་
པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ་དྲུག་གམ་འོན་ཏེ་ཟད་པ་ཤེས་པ་སྟེ་ཟག་པ་ཟད་
པའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་དེ་ཤེས་པ་བརྩ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ས་གང་གིས་བསྐྱུས་པ་ནི།

སྟོན་གནས་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བའི་སྟོབས། །

བསམ་གཏན་དག་ན་ལྷག་མ་ནི། །

ས་རྣམས་ཀུན་ན་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོན་གྱི་གནས་མཁྱེན་པ་དང་། འཆི་འཕོ་བ་དང་། སྐྱེ་བ་
མཁྱེན་པའི་སྟོབས་རྣམས་པ་གཉིས་པོ་ནི། ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
ལ་བརྟེན་ཏེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་བསམ་གཏན་གྱི་ས་པ་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་
གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་པོ་དག་ནའོ། །སྟོབས་ལྷག་མ་བརྒྱུད་པོ་ནི་ཉེར་བསྟོན་གས་
ཕྱི་མ་བདུན་མ་གཏོགས་པའི་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པས་ན་ས་
རྣམས་ཀུན་ནའོ། །པལ་ཆེར་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ནོ། །ལྷན་རྟེན་ནི་
ཐམས་ཅད་འཛིན་བྱ་སྒྲིང་གི་སྐྱེས་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་སངས་

རྒྱས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་སྟོབས་བཅུ་པོ་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་བཞག་པ་ནི།

ཅི་ཡི་ཕྱིར།

འདིའི་སྟོབས་གང་ཕྱིར་ཐོགས་མི་མངའ། ༥༡༠

སྐྱུ་ལ་སྲེད་མེད་བྱ་ཡི་སྟོབས།

གཞན་དག་ཆོགས་ན་སྤང་ཆེན་སོགས།

བདུན་བཅུས་སྒྲགས་པའི་སྟོབས་ཡིན་ནོ།

དེ་ནི་རེག་བྱའི་སྦྱེ་མཆེད་དོ། ༥༡༡

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་པ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡོད་པ་ནི་
སྟོབས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། ཅིའི་ཕྱིར་ཉན་རང་ལ་ཡོད་པ་མིན་ཞེ་ན། སངས་
རྒྱས་འདིའི་སྟོབས་སམ་མཁྱེན་པ་ནི་ཡུལ་དུས་ཀྱིས་བསྐྱལ་བའི་ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཉན་རང་
ལ་ཕྱོགས་རེ་ཙམ་ལས་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟེན་གཞི་སྤྱད་ཀྱི་སྟོབས་
སོ། །ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་སྲེད་མེད་ཀྱི་བྱ་ཡི་སྟོབས་མངའ་ཞེས་བརྗོད་
དོ། རྟེན་ཡང་སྲེད་མེད་ཀྱི་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྟོབས་ཀྱི་མིང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
གངས་ཀྱི་གནས་གཞན་དུག་ཅུ་པ་ལ་གངས་མེད་ཅེས་བྱ་བ་བརྗོད་པ་བཞིན་
ནོ། རྩོན་ཀྱི་སྟོབས་དཔོན་གཞན་དག་ནི་སྐྱུ་ཡི་རུས་པའི་ཆོགས་དང་། ཆོགས་

རེ་རེ་ཡི་བར་ན་ཡང་སྲིད་མེད་ཀྱི་བྱ་ཡི་སྟོབས་མངའ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གནས་
བརྟན་པ་ན་རེ། སྐྱ་ཡི་སྟོབས་ཀྱང་ཐུགས་ཀྱི་སྟོབས་བཞིན་དུ་མཐའ་ཡས་
པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྲིད་མེད་ཀྱི་བྱ་ཡི་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་ངི་ཙམ་ཡིན་ཞེ་
ན། སྤང་ཆེན་པལ་པ་བརྩ་ཡི་སྟོབས་གང་ཡིན་པ་དེ་སྟོས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཆེ་གཅིག་
གི་སྟོབས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དེ་བརྩ་ནི་ཆོན་པོ་ཆེའི་སྟོབས་དང་། དེ་
བརྩ་རབ་གནས་དང་། དེ་བརྩ་ཡན་ལག་མཆོག་དང་། དེ་བརྩ་སྟོབས་མཆོག་
དང་། དེ་བརྩ་སྲིད་མེད་ཀྱི་བྱ་ཡི་སྟོབས་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་བརྩ་འགྱུར་
དུ་བསྐྱེད་སྟེ། མདོར་ན་བདུན་བརྩས་སྐགས་པའང་བསྟན་པའི་སྟོབས་ཡིན་
ནོ། །སྐྱ་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་དེ་ནི་རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྱུང་བ་ཆེན་
པོའི་བྱུང་པར་ཉིད་དོ། །

མི་འཇིགས་པ་བཞི།

གཉིས་པ་མི་འཇིགས་པ་བཞི་ནི།

མི་འཇིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི། །

ངི་ལྟར་སྟོབས་ནི་དང་པོ་དང་། །

བརྩ་པ་གཉིས་པ་བདུན་པ་བཞིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་དོན་དུ་རྟོགས་པ་ཐུན་ཆོགས་དང་། སྤང་བ་ཐུན་
ཆོགས་དང་། གཞན་དོན་དུ་ལམ་གྱི་གོགས་དང་། ལམ་ལ་དམ་བཅའ་བ་ལ་མི་

འཇིགས་པ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། མདོ་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །མི་འཇིགས་པ་
 དེ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱང་རི་ལྷར་སྟོབས་ནི་དང་པོ་དང་། བརྩ་པ་དང་། གཉིས་པ་
 དང་། བདུན་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཤད་ན། སྟོབས་དང་པོ་གནས་དང་
 གནས་མ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པ་ནི་ཤེས་པ་བརྩ་དང་། ས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟུས་
 པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མི་འཇིགས་པ་དང་པོ་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་
 ཅན་ཡིན་པས་སྟོབས་དང་པོ་དེ་དང་འབྲེལ། སྟོབས་བརྩ་པ་ཟག་པ་ཟད་པ་
 མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དེ་ཤེས་པ་དྲུག་གམ་བརྩ་དང་། ས་བརྩ་གཅིག་གིས་བསྟུས་
 པ་རི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་དུ་མི་འཇིགས་པ་གཉིས་པ་བདག་ཉིད་ཟག་པ་མ་ལུས་
 པ་ཀུན་ཟད་པ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡང་སྟོབས་བརྩ་པ་དེ་དང་འབྲེལ། སྟོབས་
 གཉིས་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྦྱིན་པ་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དེ་ཤེས་པ་བརྒྱད་
 དང་། ས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་མི་འཇིགས་པ་གསུམ་
 པ་ཉོན་མོངས་པ་ནི་ཐར་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པ་མཁྱེན་པ་ཡང་སྟོབས་གཉིས་
 པ་དེ་དང་འབྲེལ། སྟོབས་བདུན་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བའི་ལམ་མཁྱེན་པའི་
 སྟོབས་ནི་ཤེས་པ་རྣམ་པ་བརྩམས་དགྲ་དང་། ས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟུས་པ་རི་
 ལྷ་བ་དེ་བཞིན་དུ་མི་འཇིགས་པ་བཞི་པ་འཁོར་བ་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་
 རྩལ་ཁྱིམས་ནི་ཐར་པའི་ལམ་ཡིན་པ་མཁྱེན་པའང་དེ་དང་འབྲེལ། །

དྲན་པ་ཉེ་བཞག་གསུམ།

གསུམ་པ་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་པ་གསུམ་ནི།

དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་བདག་ཉིད་གསུམ། ༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱལ་གྱི་
འཁོར་གྱི་བྱེ་བྲག་ལས་འགའ་ཞིག་གིས་ཆོས་གྲུས་པར་ཉན་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་
དགའ་བ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་གྲུས་པར་མི་ཉན་པ་ལ་ཀུན་ནས་མནར་
སེམས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་རེས་གྲུས་པས་ཉན་པ་དང་། རེས་མི་ཉན་
པ་ལྟ་བུ་འདྲེས་མར་གྱུར་པ་ལ་ཡང་འདྲེས་མར་ཉིད་དུ་མི་འབྱུང་བར་དྲན་པ་
དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། བཏང་སྟོམས་སུ་ཞུགས་པས་དྲན་པ་ཉེ་བར་གཞག་
པ་ནམ་པ་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ནི་ཆགས་སྣང་གི་བག་
ཆགས་མ་སྣངས་ལ་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ནི་སྣངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
ཆོས་མ་འདྲེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ།

བཞི་པ་ཐུགས་རྗེས་ཆེན་པོ་ནི།

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཀུན་རྫོབ་ལྷོ། །

ཆོགས་དང་ནམ་པ་སྟོད་ཡུལ་དང་། །

མཉམ་པའི་ཕྱིར་དང་ཆེས་ཆེ་ཕྱིར། །

ཐ་དད་བྱ་བ་ནམ་པ་བརྒྱད། ༡༡

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱན་ལ་དམིགས་པའི་ཀྱན་
རྗེ་བ་ཀྱི་ཤེས་པའི་སྒྲོ་ཡི་ངོ་བོ་གཉི་ཟུག་མེད་པའོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་ཡང་མི་འབྱུང་ལ་སྟོང་རྗེ་བཞིན་དུ་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཁོ་ན་མ་གཏོགས་སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་
དུ་ཡང་མི་འབྱུང་བོ། །ཅིའི་བྱིར་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བསོད་ནམས་
དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཆེན་པོས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་པའི་བྱིར་དང་། སྤྱག་
བསྐྱེད་གསུམ་ལ་རྟོག་པའི་ནམ་པ་དང་། སྟོང་ཡུལ་ནི་ཁམས་གསུམ་པའི་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། སེམས་ཅན་ནམས་ལ་སེམས་མཉམ་པའི་བྱིར་
དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་ཆེས་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །སྟོང་
རྗེ་དང་སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་གཉིས་ལ་ཐ་དད་དུ་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། ཐ་
དད་དུ་བྱ་བ་ནམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ནི། སྟོང་རྗེ་ནི་
ཞེ་སྒྲུང་མེད་པ་ཙམ་དང་། སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་གཉི་ཟུག་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནམ་པ་ལས་ནི། སྟོང་རྗེ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་གཅིག་
དང་། སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་གསུམ་ཀྱི་ནམ་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། །གསུམ་པ་དམིགས་པ་ལས་ནི། སྟོང་རྗེ་ནི་ཁམས་གཅིག་དང་། སྤྱགས་
རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །བཞི་པ་
ས་ལས་ནི། སྟོང་རྗེ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་ཡི་ས་པ་དང་། སྤྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་

བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷ་པ་རྒྱད་ལས་ནི། སྤྲིང་རྩེ་ནི་
ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱད་ལས་དང་། སྤྲུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་
རྒྱད་ལས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དྲུག་པ་ཐོབ་པ་ལས་ནི། སྤྲིང་རྩེ་ནི་འདོད་
པའི་ཁམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཙམ་དང་། སྤྲུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ནི་
སྤྲིང་པའི་ཚེ་མོ་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདུན་
པ་སྤྲིང་རྩེ་ནི་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་མཐའ་དག་ལས་ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོབ་པ་
དང་། སྤྲུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ནི་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པར་མཛད་པ་དང་། བརྒྱད་པ། སྤྲིང་
རྩེ་ས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་མི་འདྲ་བ་དམིགས་པ་དང་། སྤྲུགས་རྩེ་
ཆེན་པོས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བ་སྤྲུགས་རྩེ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །

མཉམ་མི་མཉམ་གྱི་སྒོ་ནས་མཆུག་བསྐྱེད་པ།

གསུམ་པ་མཉམ་མི་མཉམ་གྱི་སྒོ་ནས་མཆུག་བསྐྱེད་པ་ནི།

སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཆོགས་དང་ནི། །

ཆོས་སྐྱེ་འགྲོ་བའི་དོན་སྦྱོང་པས། །

མཉམ་པ་ཉིད་དེ་སྐྱེ་ཆེ་དང་། །

རིགས་དང་སྐྱེ་བོངས་ཆོད་ཀྱིས་མིན། །༡༤

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཅི་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཉམ་

པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་སྟོན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་
གྱི་ཚོགས་དང་ནི་འབྲས་བུ་ཚོས་གྱི་སྐྱུ་གྲུབ་པ་དང་། བྲིན་ལས་འགོ་བ་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་སྦྱོང་པས་མཉམ་པ་ཉིད་དེ་སྐྱེ་ཆེ་ལ་ཡུན་རིང་ཐུང་དང་། རིགས་
ལ་རྒྱལ་པོ་ཡི་རིགས་དང་བྲམ་བེ་ཡི་རིགས་དང་། སྐྱེ་བོངས་ཆེ་བ་དང་རྒྱུང་
བ་ལྷ་བུའི་ཚོད་ཀྱིས་ནི་མཉམ་པ་མིན་ནོ། །

ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་མདོར་བསྟན།

གཉིས་པ་ཐུན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་མདོར་བསྟན་པ་ནི།

ཆོས་གཞན་སྟོབ་དང་ཐུན་མོང་ཡིན། །

ཁ་ཅིག་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་། །

ཉོན་མོངས་མེད་དང་སྟོན་ནས་ཤེས། །

སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་མདོན་སོགས། ། ༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་གཞན་ནམས་ནི་སྟོབ་མ་ཉན་རང་དང་
ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་ཁ་ཅིག་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་
ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་མཆུན་པ་དང་། སྟོན་
ནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། མདོན་པར་ཤེས་པ་
དང་། བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་པ་དང་། ཚད་མེད་པ་དང་། རྣམ་
ཐར་དང་། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སོགས་པ་འོ། །

འཕགས་པ་དང་སྤྱན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཕགས་པ་དང་སྤྱན་
མོང་བའི་ཡོན་ཏན། སལ་ཆེར་སོ་སྤྱི་དང་སྤྱན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་ནོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སོ་སའི་ངོ་བོ། དེ་རྣམས་སྤྱན་མོང་གི་ཐོབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་
ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཉོན་མོངས་མེད་པར་མཁྱེན་པ་ནི།

ཉོན་མོངས་མེད་པ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས། །

བསམ་གཏན་མཐའ་ན་མི་གཡོའི་ཆས། །

མིས་སྤྱིས་ཉོན་མོངས་འདོད་གཏོགས་པ། །

མ་སྤྱིས་གཞིར་བཅས་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉོན་མོངས་མེད་པ་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གང་ཟག་གཞན་
འགའ་ཡང་བདག་རང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པ་སྤྱི་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་པ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། ཉོན་
མོངས་མེད་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་
བཞི་པའི་ས་པ་ཡིན་པས་ན་བསམ་གཏན་མཐའ་བཞི་པ་ན་ཡོད་དེ། ལམ་སྤྱོད་
བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགྲ་བཅོམ་པ་དབང་རྣམས་མི་གཡོ་
བའི་ཆས་ཅན་ལ་ཡོད་དོ། །ཉོན་ནི་སྤྱིང་གསུམ་གྱི་མི་ཡི་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད། །དེའི་
དམིགས་པ་ནི་པ་རོལ་པོ་ཡི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་

གཏོགས་པ། དེ་ཡང་མ་སྐྱེས་པའམ་མ་འོངས་པ་གཞི་བཅས་ཏེ་བསྒྲོམ་པས་
སྤང་བར་བྱ་བ་དང་བཅས་པའི་སྒྲིད་ཡུལ་ཅན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་ནས་ཤེས་པ་ནི།

སྟོན་ནས་ཤེས་པའང་དེ་བཞིན་ནོ། །

དེ་ཡི་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཤེས་པར་བྱའོ་སྟམ་པའི་སེམས་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་ཤེས་
པ་ནི་སྟོན་ནས་ཤེས་པའང་ངོ་བོ་དང་། ས་དང་། གང་ཟག་དང་། རྟེན་རྒྱུ་ས་
ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་དེ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །སྟོན་ནས་ཤེས་པ་
དེ་ཡི་དམིགས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་གཞི་དང་བཅས་པ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་གྱི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དོ། །འོན་ཀྱང་གཟུགས་མེད་ཁམས་ནི་མི་དམིགས་པར་འདོད་དོ། །
གསུམ་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་ནི།

དེ་བཞིན་ཆོས་དོན་ངེས་ཆིག་དང་། །

སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་། ༡༥

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་རྒྱུ་ཡི་གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་
གྱི་ཡིན་པ་དང་། མི་ཡི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པར་མཐུན་
པ་དེ་བཞིན་དུའོ། །ཁྱད་པར་ནི་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། དོན་
སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དང་། ངེས་པའི་ཆིག་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་
དང་། སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་དག་ལས་སོ། །

གསུམ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་མིང་དང་། །

དོན་དང་ངག་ལ་ཐོགས་མེད་ཤེས། །

བཞི་པ་རིག་པ་ཐགས་ཐོགས་མེད། །

མངོན་བརྗོད་ལམ་ལ་དབང་ཉིད་ལ། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་དག་ལས་དང་པོ་གསུམ་ནི་གོ་རིམ་རིམ་བཞིན་དུ་
སྒྲུབ་པའི་ཆོས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་། འབྲས་བུའི་ཆོས་ལྟ་བུ་
ལས་འདས་པ་རྣམས་ཀྱི་མིང་དང་། ཆོག་དང་། ཡི་གེའི་ཆོགས་ཏེ་རྗོད་བྱེད་
བརྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་དམིགས་པ་དང་ནི། དེ་དག་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་
དང་། དེས་ཆོག་གམ་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་ངག་རྣམས་ལ་གཞན་གྱིས་བསྐྱོག་པར་
མི་རུས་པས་ན་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡིན་ལ། བཞི་པ། དོན་ལ་འགལ་
འབྲེལ་དཔྱད་པའི་རིགས་པ་དང་། གཞན་ལ་ཐགས་ཐོགས་མེད་པར་མངོན་
པར་བརྗོད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། རང་གི་ཡིད་ལ་བྱ་བའི་ལམ་ཞི་ལྷག་གི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་དབང་པོ་གསལ་ཞིང་མི་བརྗོད་པ་ཉིད་ཡིན་ལ།

དེ་ཡི་དམིགས་པ་ངག་དང་ལམ། །

ཤེས་པ་དགྲ་ལོ་ས་ཐམས་ཅད། །

ཡང་དག་དོན་རིག་བརྒྱ་འཕྲུག་ །

དེ་ནི་ཀུན་ན་གཞན་ཀུན་རྗོད། །༡༦

ཆོས་རིག་འདོད་དང་བསམ་གཏན་ན། །

ངག་ནི་འདོད་དང་དང་པོ་ན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡི་དམིགས་པ་ནི། ངག་མངོན་པར་བརྗོད་པ་དང་། ལམ་
ལ་དབང་བའི་དམིགས་པ་ནི་ལམ་མོ། །བཞི་པ་སྟོབས་པ་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་
པ་དེ་ནི། འགོག་པ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་པ་ཤེས་པ་དགའོ། །དེ་ཡང་འདོད་པའི་
ཁམས་ནས་སྲིད་པའི་ཆེ་མོའི་བར་གྱི་ས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པ་སྟེ། ངག་དང་
ལམ་ཅི་རིགས་ལ་དམིགས་དགོས་པས་སོ། །ཡང་དག་པའི་དོན་རིག་པ་
ནི། གལ་ཏེ་དོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡིན་ན་ཤེས་པ་བརྩམས་གལ་ཏེ་དོན་ལྟ་བུ་
ལས་འདས་པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཤེས་པ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། འགོག་པ་ཤེས་
པ་དང་། ཟད་པ་དང་། མི་སྦྱེ་བ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་བཅས་
ཏེ་བྱག་གོ། །དེ་ནི་ས་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་པས་ན་ཀུན་ནའོ། །གཞན་ཆོས་
དང་། རེས་ཆོག་རིག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་
ཡང་ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་པ་རིག་པ་ནི་འདོད་པའི་ཁམས་པ་དང་། བསམ་
གཏན་བཞི་ཡིས་བསྟུས་པས་ན་དེ་ཡན་ཆད་ན་རྗོད་བྱེད་གྱི་མིང་ཆོག་ཡི་
གཏི་ཆོགས་མེད་དོ། །ངག་དེ་རྟོག་པས་ཀུན་ནས་སྟོང་པའི་རེས་ཆོག་སོ་སོ་
ཡང་དག་རིག་པ་ནི། འདོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོས་བསྟུས་པ་ཡིན་
པས་དེ་ཡན་ཆད་ན་ཀུན་སྟོང་གི་རྟོག་པ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་དེ་རྣམས་སྟུན་མོང་གི་ཐོབ་ཚུལ་ནི།

མ་ཆང་བར་ནི་དེ་ཐོབ་མེད། །

བྱག་པོ་དེ་དག་རབ་མཐའ་པས། ༡༥༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་པོ་དེ་དག་མ་ཚང་བར་ནི་ཡང་
དག་རིག་པ་གཅིག་པོ་དེ་ཐོབ་པ་མེད་དོ། ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་མཁྱེན་པ་ལ་
སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གོང་དུ་བསྟན་པ་བྱག་པོ་དེ་དག་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་
རབ་གྱི་མཐའ་པ་སྟེ་བཞི་པའི་སྟོབས་གྱིས་ཐོབ་བོ། །

དེ་ནི་རྣམ་བྱག་བསམ་གཏན་མཐའ། །

དེ་ནི་ས་ཀྱན་གྱིས་མཐུན་བྱས། །

འཕེལ་པའི་རབ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན། །

སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་སྦྱོར་ལས་སྦྱེས། ༡༥༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རབ་མཐའ་ཞེས་བྱ་བའི་བསམ་གཏན་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་
པ་མེད་པ་དང་། སྟོན་ནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་གསུམ་
དང་། རབ་གྱི་མཐའ་པ་དེ་ཉིད་དང་རྣམ་པ་བྱག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་
ནོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་མེད་པ་དང་། ལ་ལ་
ནི་སྟོན་ནས་ཤེས་པ་སོགས་ཡིན་ནོ། །ངེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་
ནི། དེ་ཡི་སྟོབས་གྱི་སྟོན་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་གྱི་དེ་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པ་
ནི་མིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གྱི་ཡ་མཐའ་བཞི་པ་དེ་ལ་ནི་རབ་གྱི་མཐའ་ཞེས་
བྱའོ། །དེ་ནི་འདོད་པ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། བསམ་གཏན་དང་
པོ་ནས་གཉིས་པ། གཉིས་པ་ནས་གསུམ་པ། གསུམ་པ་ནས་བཞི་པ། བཞི་

པ་ནས་སྲིད་པའི་ཆེ་མོའི་བར་གྱི་ས་ཀྱན་གྱིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལུགས་འབྱུང་
སྒྲིག་གི་སྒོ་ནས་མཐུན་པར་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་བསྒོམ་པ་ཆུང་བྱ་དང་པོ་ལས་
འབྲིང་། གཉིས་པ་འབྲིང་ལས་ཆེན་པོ། གསུམ་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་འབྱུག་པས་
འཕེལ་བའི་རབ་རྟ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡོན་ཏན་རྒྱག་པོ་དེ་དག་ཀྱང་སངས་
རྒྱས་ལས་གཞན་པ་ལ་ནི་སྦྱོར་བ་ལས་སྦྱིས་པ་ཡིན་གྱི་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པ་མིན་ལ། སངས་རྒྱས་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་སྟན་སྲུལ་
ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ནི། སྟགས་གྱིས་བཞེད་པ་ཙམ་ལ་
རག་ལས་པ་ཡིན་པས་སྦྱོར་བྱུང་མེད་ཅིང་དེ་དག་ནི་སྒོ་བ་མ་ཉན་ཐོས་དང་
སྟན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །

ཕལ་ཆེར་སོ་སྦྱེ་དང་སྟན་མོང་བའི་ཡོན་ཏན།

གཉིས་པ་ཕལ་ཆེར་སོ་སྦྱེ་དང་སྟན་མོང་བ་ལ་རྒྱག་སྟེ། དབྱེ་བ། རོ་
བོ། ལ། སྦྱོད་ལུལ། ཐོབ་ཚུལ། དེ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྩ་འབྲུལ་ན་བ་ཡིད་དང་ནི། །

སྟོན་ཆེ་འཆི་འཕོ་སྦྱེ་བ་དང་། །

ཟད་ཤེས་མངོན་དུ་བྱ་བ་ཡི། །

མངོན་ཤེས་ནམ་རྒྱག་

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ཕལ་ཆེ་བ་སོ་སྦྱེ་དང་སྟན་མོང་བ་ཡི་ཡོན་ཏན་ནི་རྩ་འབྲུལ་

གི་ཡུལ་སྐྱུལ་པ་དང་། འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་
པར་ཤེས་པ་དང་ནི། ལྟ་ཡི་ན་བའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཡིད་
དེ་སེམས་ཤེས་པ་ཡི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་ནི། སྡོན་གྱི་ཆེ་སྟེ་རང་གཞན་
གྱི་སྡོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱན་པ་ཡི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། རང་གཞན་
གྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་ཡི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་
པ་དང་ནི། ཟག་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པར་ཤེས་པ་མངོན་དུ་བྱ་བ་ཡི་མངོན་
པར་ཤེས་པ་སྟེ་རྣམ་པ་དུག་གོ། །དེ་དག་ལས་ལྔ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་དང་
སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་ལ། དུག་པ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཁོ་ནའི་སྤྱན་མོང་མ་
ཡིན་པའོ། །

གཉིས་པ་ངོ་བོ་ནི།

རྣམ་གྲོལ་སྒོ། ༡༩

བཞི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ། །

སེམས་ལ་ཤེས་པ་ལྟ་ཡིན་ནོ། །

ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་སྟོབས་བཞིན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དགེ་སྦྱོང་གི་ཚུལ་གྱི་འབྲས་བུ་འདུས་བྱས་ལྟར་དུ་མངོན་
ཤེས་དུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་སྒོ་སྟེ། ཤེས་རབ་གྱི་རང་
བཞིན་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་པ་དང་། ཟག་ཟད་ཤེས་པ་མ་
གཏོགས་པའི་མངོན་ཤེས་བཞི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྟེ། ཟག་བཅས་ཁོ་ནར་

ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ལ་ནི་ཚོས་ཤེས་པ་
དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པ་དང་། ལམ་ཤེས་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང་། ས་
རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང་ཤེས་པ་ལྟ་ཅི་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཟག་པ་ཟད་པའི་
མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་ཟག་ཟད་མཐུན་པའི་སྟོབས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཟག་པ་
ཟད་པ་འབའ་ཞིག་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ན་ཤེས་པ་དུག་གམ་ཟག་པ་ཟད་པའི་
རྒྱུད་གྱི་ཤེས་པ་ལ་འདོད་ན་ཤེས་པ་བརྩ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་པ་ཡིན་
ནོ། །

གསུམ་པ་ས་གང་ཡིན་པ་ནི།

ལྟ་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་དག་ན། ༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་རྣམ་པ་ལྟ་བུ་པོ་ནི་བསམ་གཏན་
བཞི་ཡི་ས་པ་ཡིན་པས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱད་པར་ཅན་
མ་གཏོགས་པ་བསམ་གཏན་བཞི་ཀ་དག་ན་ཡོད་དོ། །

བཞི་པ་སྟོད་ལྟལ་ནི།

རང་དང་འོག་སའི་ལྟལ་ཅན་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་པོ་ལྟ་བུ་པོ་དེ་དག་རང་ས་དང་། འོག་
སའི་ལྟལ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན་གོང་སར་རྩུ་འཕྱལ་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པ་
མི་རྒྱས་སོ། །

ལྟ་པ་ཐོབ་སྟོབས་ནི།

ཐོབ་བྱ་འདིས་པ་ཆགས་བྲལ་བས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མངོན་ཤེས་ལྷ་པོ་དེ་དག་རི་ལྟར་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྦྱི་བ་
སྦྱོན་དུ་མ་འདིས་པ་རྣམས་ནི་སྦྱོར་བས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་མངོན་པར་ཤེས་
པ་ཡིན་ལ། ཆོ་རབས་གཞན་ན་འདིས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་པ་རྣམས་ནི། ཆོ་
འདིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་ཐོབ་ལ། བྱེ་བྲག་ཅན་རྣམས་ནི་སྦྱོར་བས་
ཏེ་དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ནི་འདིས་མ་འདིས་གཉིས་ཀ་སྦྱོར་བའི་
སྦྱོབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐོབ་པོ། །

བྱག་པ་དེ་དག་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྤུན་མོང་
དང་། བྱད་པར་དུ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ་བྲན་
པ་ཉེར་བཞག་བཞི་ནི།

གསུམ་པ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་གསུམ། །

དང་པོ་རྩུ་འཕྱལ་ན་བ་མིག །༡༥

ཅེས་གསུངས་ཏེ། གསུམ་པ་པ་ལོ་ལྟེ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མངོན་པར་ཤེས་
པ་ནི་མཚུངས་ལྡན་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་པས། ཆོར་བ་དང་། སེམས་
དང་། ཆོས་བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་
དང་། བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་དང་པོའི་རང་བཞིན་ནི། རྩུ་འཕྱལ་དང་། ལྷ་
ཡི་ན་བ་དང་། ལྷ་ཡི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་པའོ། །སྦྱོན་གནས་རྗེས་བྲན་ནི་
གཞུགས་དང་། སེམས་དང་། སེམས་བྱུང་གསུམ་ཀ་ལ་དམིགས་པས་ན་བྲན་

པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་བཞི་ཀའི་བདག་ཉིད་དང་། ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱང་
ཟག་པ་ཟད་པ་ཁོ་ན་ལ་དམིགས་ན་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་དང་། འོན་ཀྱང་
དེའི་རྒྱད་ལ་དམིགས་ན་ཤེས་པ་བཅུ་ཡི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་
བཞི་ཀ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དགེ་སོགས་གསུམ་དང་སྦྱར་བ་ནི།

མིག་དང་ན་བའི་མངོན་ཤེས་ནི། །

ལུང་དུ་མ་བསྟན་ལྷག་ནམས་དགོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷ་ཡི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་། ན་བའི་མངོན་ཤེས་གཉིས་
ནི་མ་སྒྲིབ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་མིག་དང་ན་བའི་ནམས་དང་མཚུངས་པར་
ལྷན་བའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པ་དང་། མངོན་ཤེས་ལྷག་མ་ནམས་ནི་དགེ་བ་ཡིན་
པའོ། །

གསུམ་པ་རིག་པ་གསུམ་དང་སྦྱར་བ་ནི།

གསུམ་ནི་རིག་པ་སྟོན་མཐའ་སོགས། །

མ་རིག་པ་ནི་བསྒྲོག་ཕྱིར་རོ། །༥༥

མི་སྟོབ་ཐ་མ་གཉིས་ནི་དེའི། །

རྒྱད་ལ་སྦྱེས་ཕྱིར་དེ་ཞེས་བྱ། །

སྟོབ་ལ་འདོད་དེ་མ་རིག་དང་། །

བཅས་རྒྱད་ཕྱིར་ན་རིག་མ་བཤད། །༥༦

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྡོན་གྱི་གནས་མཁུན་པའི་མངོན་ཤེས་དང་། འཆི་འཕོ་དང་
སྐྱེ་བ་མཁུན་པའི་མངོན་ཤེས་དང་། ཟག་པ་ཟད་པ་མཁུན་པའི་མངོན་ཤེས་
དང་གསུམ་ནི་མི་སྒྲོབ་པའི་རིག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་དག་གིས་
སྡོན་གྱི་མཐའ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བྱི་མའི་མཐའ་དང་། བར་མ་ཡི་མ་རིག་པ་ནི་
བསྐྱོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དང་པོས་ནི་རང་དང་གཞན་གྱི་སྡོན་
གྱི་རྒྱད་པ་མཐོང་ལ། གཉིས་པས་ནི་གཞན་གྱི་མ་འོངས་པའི་རྒྱད་པ་མཐོང་
ནས་སྐྱོ་བར་སྐྱེས་པ་ན། གསུམ་པས་ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་
བས་དེ་གསུམ་གྱིས་ཆོངས་པ་གསུམ་བསྐྱོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལས་ཀྱང་
དོན་དམ་པ་མི་སྒྲོབ་པ་ཡིན་ལ་མི་སྒྲོབ་པའི་རིག་པའང་ཡིན་པ་ནི་ཐ་མ་ཟག་
ཟད་མཁུན་པའི་མངོན་ཤེས་ཡིན་ལ་གཞན་སྡོན་གནས་རྗེས་བྱུང་དང་། འཆི་
འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཁུན་པ་གཉིས་ནི་མི་སྒྲོབ་པ་དེའི་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པའི་བྱིར། དེ་
མི་སྒྲོབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། དོན་དུ་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་སྒྲོབ་པ་ཡང་མ་
ཡིན་མི་སྒྲོབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །མངོན་པར་ཤེས་པ་དེ་དག་སྒྲོབ་པའི་ཡིན་
པར་ཡང་མི་འདོད་དམ་ཞེ་ན། སྒྲོབ་པ་ལ་ཡོད་པར་འདོད་དེ། མ་རིག་པ་ཡིས་
ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱད་ཡིན་པའི་བྱིར་ན་སྒྲོབ་པའི་རྒྱད་ན་
ཡོད་པ་ལ་རིག་པ་ཞེས་མ་བཤད་དོ། །

བཞི་པ་ཆོ་འཕྲུལ་གསུམ་དང་སྦྱར་བ་ནི།

དང་པོ་གསུམ་པ་དྲུག་པ་ནི། །

ཆོ་འཕྲུལ་རྣམས་ཡིན་བསྟན་པ་མཆོག །

མི་འཁྲུལ་ཕྱིར་དང་པན་པ་དང་། །

ཡིད་འོང་འབྲས་ལ་སྦྱར་བྱེད་ཕྱིར། །༧༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་རྩུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། གསུམ་པ་
པ་རོལ་གྱི་སེམས་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དང་། རྒྱག་པ་
ཟག་པ་ཟད་པར་མཐུན་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་རྩུ་རྩུ་འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་
དང་། ཐུགས་ཀྱན་ཏུ་བརྗོད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་དང་། གསུང་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་
ཆོ་འཕྲུལ་རྣམས་ཡིན་ལ་དེ་དག་ལས་གསུང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ནི་མཆོག་
ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ནི་རིག་སྤྲུགས་དང་སྦྱན་སོགས་ཀྱིས་བྱེད་མི་རྣམས་
པས་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པར་མེད་ན་མི་འབྱུང་ཞིང་ལམ་ཟག་མེད་སྦྱིས་པའི་
རྟགས་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཐབས་ཉེ་བར་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་
བྱ་ལ་ཆེ་འདྲིར་ཉོན་མོངས་པ་དང་འབྲས་བས་པན་པ་དང་། སྦྱེ་བ་བྱི་མར་
སྤྲུག་བསྐྲུལ་དང་གཏན་ཏུ་འབྲས་བས་ཡིད་ཏུ་འོང་བའི་འབྲས་བྱ་ལ་སྦྱར་
བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྩུ་རྩུ་འཕྲུལ་དང་། ཐུགས་ཀྱན་ཏུ་བརྗོད་པ་ཞེས་པ་
ནི་རིག་སྤྲུགས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱེད་རྣམས་པ་སྤིད་དེ། ལྷན་རྒྱ་རི་ཞེས་བྱ་བའི་རིག་
སྤྲུགས་གང་གིས་ནམ་མཁའ་ལ་འགོ་རྣམས་པ་དང་། ཉོགས་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་
རིག་སྤྲུགས་ཀྱིས་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་ཡང་ཡོད་ལ་སྦྱན་དང་མི་མ་ཡིན་
པའི་རྣམས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞིས་པ་བྱང་པར་དུ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྩུ་འཕྱུལ་
གྱི་མངོན་ཤེས་དང་། མིག་དང་ན་བའི་མངོན་ཤེས། རྩེས་ཐོབ་སོགས་གྱི་རང་
བཞིན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ་ལས། དང་པོ་རྩུ་འཕྱུལ་གྱི་བྱང་པར་ནི།

རྩུ་འཕྱུལ་ཉིང་འཛིན་དེ་ལས་ནི། །

སྤྱུལ་དང་འགོ་བ་སྟོན་པ་ལ། །

ཡིད་མཆོགས་འགོ་བ་གཞན་དག་ལ། །

ཕྱིན་བྱེད་མོས་པ་ལས་བྱང་ཡང་། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྩུ་འཕྱུལ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བྱེ་བྱག་ཏུ་སྤྱོ་
བ་ནམས་གྱིས་ནི། རྩུ་འཕྱུལ་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པས་འདི་ཡིས་རྩུ་འཕྱུལ་
ལ་དབང་སྦྱར་བར་བྱེད་པའོ། །ཅི་འགྱོར་བའམ་འགྲུབ་པར་བྱེད་ཅེ་ན། ཉིང་
ངེ་འཛིན་དེ་ལས་ནི་ལྷས་གཅིག་དང་དུ་མ་སྤྱུལ་པར་བྱེད་པ་དང་སྟེ་དེ་ཡང་
བྱ་བཞིན་དུ་ལྷས་མཆོགས་པོར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་དེ་ལྷས་ཕྱིན་བྱེད་ཞེས་བྱ་བ་
དང་ནི། ཡང་མོས་པ་ལས་བྱང་བ་དང་། ཡིད་མཆོགས་གྱིས་འགོ་བ་ཞེས་བྱ་
བ་ཐག་རིང་པོ་ལ་བྱང་དུར་མོས་ཏེ་ལྷར་དུ་སྟེབས་པར་བྱེད་པ་ནམས་སོ། །དེ་
ལས་སྟོན་པ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ནི་ཡིད་གྱིས་བསམ་པ་ཅམ་གྱིས་ངེས་
པར་ལུལ་འདིར་ཕྱིན་པས་ཡིད་བཞིན་དུ་མཆོགས་པས་འགོ་བ་དེ་མངའ་བ་
ནི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའོ། །གཞན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དག་ལ་ལྷས་
ཕྱིན་བྱེད་གྱི་འགོ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་བྱ་བཞིན་དུ་རིམ་

གྱིས་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མོས་པ་ལས་བྱང་བ་ཡང་ཡོད་དེ་ཐག་རིང་པོ་ལ་ཐག་
ཉེ་བར་ཉིད་དུ་མོས་ནས་སྤྱར་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྤྱལ་པ་ནི། །

ཕྱི་ཡི་སྐྱེ་མཆེད་བཞི་རྣམ་གཉིས། །

གཟུགས་གཏོགས་གཉིས་སྤྱལ་སེམས་དག་གིས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱལ་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་
སྤྱལ་པ་དང་། གཟུགས་ན་སྦྱོད་པའོ། །དེ་ལ་རེ་ཞིག་རྟེན་འདོད་ཁམས་པས་
འདོད་པར་གཏོགས་པའི་སྤྱལ་པ་སྤྱལ་ན་ནི། ཕྱི་ཡི་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ངི་རོ་
རེག་བྱ་བཞི་ཡི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་དེ་ཡང་བདག་རང་གི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་
དང་། གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །རྟེན་འདོད་ཁམས་
པ་དེས་གཟུགས་ཁམས་སུ་གཏོགས་པའི་སྤྱལ་པ་སྤྱལ་ན་གཟུགས་དང་རེག་
བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་སྔ་མ་བཞིན་དུ་བདག་རང་
གི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་དང་། གཞན་གྱི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་
སོ། །གཟུགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱིས་སྤྱལ་པ་འང་སྟོན་མ་དེ་དང་འདྲའོ། །སྤྱལ་པ་ནི་
མངོན་ཤེས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་སྤྱལ་པའི་སེམས་དག་གིས་སྤྱལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལུལ་སེམས་ངོས་བབྱང་བ་ནི།

དེ་དག་ཀྱང་ནི་བཅུ་བཞི་ལོ། ༡༤

བསམ་གཏན་འབྲས་གཉིས་ནས་ལཱའི་བར། །

རིམ་བཞིན་གོང་མ་ལས་སྐྱེས་མིན། །

དེ་རྗེད་བསམ་གཏན་བཞིན་དེ་ནི། །

དག་དང་རང་ལས་དེ་ལས་གཞིས། ༡༥༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྤྱལ་པའི་སེམས་དེ་དག་ཀྱང་ནི་དབྱེ་ན་བཅུ་བཞིའོ། །དེ་
ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྱལ་པའི་སེམས་ནི་
འདོད་པའི་ཁམས་སུ་གཏོགས་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ས་པ་སྟེ་རྣམ་
པ་གཞིས་དང་། བསམ་གཏན་གཞིས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་འབྲས་བུ་སྤྱལ་
པའི་སེམས་ལ་འདོད་པ་དང་། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། གཞིས་པའི་ས་པ་
སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡིན་པ་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པའི་ས་པ་
དག་ཀྱང་བཞི་དང་ལྔ་ཡི་བར་དུ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གྱི་
འབྲས་བུ་སྤྱལ་པའི་སེམས་ནི། རང་གི་ས་པ་དང་། ས་འོག་མ་ཡིན་གྱི་གོང་མ་
ལས་སྐྱེས་པ་ནི་མིན་ནོ། །སྤྱལ་པའི་སེམས་དེ་རྗེད་པ་ནི་བསམ་གཏན་བཞིན་
ཏེ་འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་སྟོན་ནས་ཡིན་ནོ། །སྤྱལ་པའི་
སེམས་དེ་ནི་སྤྱལ་པ་ལ་འདུག་པ་དང་ལྡང་བའི་ཆེ་གཞིས་ཀྱི་བསམ་གཏན་
དག་པ་བ་ལས་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཆེ་རང་ལས་སྐྱེ་གིང་ཡང་སྤྱལ་སེམས་དེ་ལས་
ཀྱང་བསམ་གཏན་དག་པ་བ་དང་། སྤྱལ་སེམས་ཏེ་རྣམ་པ་གཞིས་སྐྱེ་བས་སོ། །
གསུམ་པ་འདི་ངི་ལྟར་སྤྱལ་པ་ནི།

རང་གི་ས་པས་སྤྱལ་པར་བྱེད། །

སྤྲུལ་འཇུག་པ་ནི་འོག་མས་ཀྱང་། །

སྟོན་མིན་སྤྱུལ་པ་པོ་དང་བཅས། །

ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་གཞན་འཇུག་ཕྱིར། །༥༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱུལ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་གི་ས་པས་སྤྱུལ་
པར་བྱེད་གྱི་གཞན་གྱི་ས་པས་ནི་གཞན་གྱི་ས་པ་སྤྱུལ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡི་
དམིགས་བསལ་ནི་སྤྲུལ་འཇུག་པ་ལ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལྟ་བུ་ལ་རང་
གི་ས་པའི་སྤྱུལ་ཐམས་དང་ནི་གཞན་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ལ་ནི་
ས་འོག་མའི་སྤྱུལ་ཐམས་གྱིས་ཀྱང་སྤྲུལ་འཇུག་གོ། །སྤྱུལ་པ་མང་པོ་རྣམས་སྤྲུལ་
འཇུག་པ་ན་ནི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་མིན་པ་རྣམས་ནི་སྤྱུལ་པ་པོ་དང་བཅས་
པས་སྤྱུལ་བ་སྟེ།

“གཅིག་གིས་སྤྱུལ་བར་བྱེད་པ་ན། སྤྱུལ་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱུལ་བར་

བྱེད། །གཅིག་མི་སྤྱུལ་བར་གྱུར་པ་དང་། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་

སྤྲུལ་མི་འགྱུར། །”

ཞེས་འབྲུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གང་གི་ཆེ་རྒྱ་དུ་གཅིག་ལ་སེམས་གཉིས་མི་སྟེ་བས་
སྤྲུལ་འཇུག་པའི་སེམས་ཡོད་པ་དེའི་ཆེ་སྤྱུལ་པའི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་སྤྱུལ་
པ་མེད་ན་ངི་ལྟར་སྤྲུལ་འཇུག་ཅི་ན། ཐོག་མར་ནས་སྤྱུལ་པ་གནས་པར་འདོད་
པས་ཏེ་དང་པོ་སྤྱིར་བའི་ཆེ་ན་སྤྱུལ་སེམས་གྱིས་སྤྱུལ་པ་སྤྱུལ་ཟེན་ནས། དེ་
ནས་བདག་གི་སྤྱུལ་པ་དེ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ཏེ་དེ་ནས་གཏམ་སྤྱུལ་བར་གྱུར་

ཅིག་སྐྱམ་པ་སོགས་སྐྱུལ་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས་སྐྱ་སེམས་ཀྱི་ཡིད་གཞན་
ནམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱན་ནས་སྒོང་བར་བྱེད་པས་སྐྱ་བའི་ངག་འཕྲག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་གསོན་པོ་ཁོ་ན་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པ་ཡོད་དམ་འོན་ཏེ་ཤི་བ་
ལ་ཡང་ཡོད་ཅེ་ན།

ཤི་བ་ལ་ཡང་བྱིན་བརྒྱབས་ཡོད། །

མི་བརྟན་ལ་མེད་གཞན་དག་མིན། །

དང་པོ་དུ་མས་གཅིག་ཡིན་ཏེ། །

བྱང་བར་གྱུར་ནས་བརྒྱུག་པ་འོ། །༥༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ཤི་ཟིན་པ་ལ་ཡང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ཡོད་
དེ། འཕགས་པ་གནས་བརྟན་འོད་སྤང་ཆེན་པོའི་བྱིན་བརྒྱབས་ཀྱིས། དེ་ཡི་
རྩས་པའི་ཀེང་རྩས་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་མི་བརྟན་པ་ཤ་
ལྟ་བུ་ལ་ནི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་གནས་པ་མེད་དོ། །གཞན་དག་གིས་ནི་ཤི་
བ་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་མིན་ཏེ། འོད་སྤང་གི་རྩས་པ་གནས་པ་ནི་ལྟ་ཡི་
མཐུས་སོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་སེམས་གཅིག་གིས་སྐྱུལ་པ་གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱུལ་
པར་བྱེད་དམ་ཞེ་ན། དང་པོར་སྐྱུལ་པའི་སེམས་དུ་མས་སྐྱུལ་པ་གཅིག་སྐྱུལ་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་ནི་ཡུན་རིང་དུ་འབད་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱང་བར་
གྱུར་ནས་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་སྐྱེ་སྐྱུལ་སེམས་གཅིག་གིས་སྐྱུལ་པ་དུ་མ་སྐྱུལ་
ནས་པའོ། །

བཞི་པ་སྒྲུལ་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ནི།

བསྒྲོམས་ལས་སྒྲིས་པ་ལུང་མ་བསྟན། །

སྒྲི་བ་ལས་སྒྲིས་ནམ་གསུམ་མོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲུལ་པའི་སེམས་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནམ་
ཞེ་ན། བསྒྲོམས་པ་ལས་སྒྲིས་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་དུ་ལུང་མ་བསྟན་པ་
ཡིན་ལ་ལྟ་དང་ལྟ་ཤ་ཟ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲི་བ་ལས་སྒྲིས་པ་ནི་ཕན་གཞོན་བྱ་
བའི་ཕྱིར་དང་། བཏང་སྒྲོམས་པ་སོགས་ཡོད་པས་ན་དགེ་བ་དང་། མི་དགེ་
བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་སྟེ་ནམ་པ་གསུམ་མོ། །རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་
སྒྲུལ་པ་སྒྲུལ་ན་སྒྲུལ་གཏོགས་པ་གཟུགས་ཅན་དགྲུ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་
ཀྱི་དབང་པོ་ནི་སེམས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་པས་ན་དངོས་སུ་ཐ་དད་དུ་མི་
སྒྲུལ་ཏེ། སེམས་ཅན་གསར་བྱེད་འབྱུང་བ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲུལ་པ་སེམས་
མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཡིད་དང་ཚོས་ཀྱི་སྒྲི་མཆེད་གཉིས་ཀྱང་མི་སྒྲུལ་ལོ། །

ལྷ་པ་རྩུ་འཕྲུལ་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ནི། འོ་ན་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་
བ་དང་། སྒྲི་བས་ཐོབ་པའི་རྩུ་འཕྲུལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ཁོ་ནར་ཟད་དམ་ཞེ་ན།

རྩུ་འཕྲུལ་གསང་སྟགས་སྟན་དག་དང་། །

ལས་ལས་སྒྲིས་དང་ནམ་པ་ལྟ། ༡༥༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྩུ་འཕྲུལ་ནི་བསྒྲོམས་པ་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྒྲི་བས་ཐོབ་པ་
དེ་གཉིས་དང་། ལྷ་རྩུ་སོགས་གསང་སྟགས་ལས་སྒྲིས་པ་དང་། རུས་སྟལ་གྱི་

ཟེ་བ་དང་། མ་བྱེད་མདོངས་ལ་སོགས་པ་སྒྲན་ལས་སྐྱེས་པ་ཞིག་དང་། རྒྱལ་
པོ་ང་ལས་ལྷ་དང་། བར་སྲིད་པ་ཡི་སེམས་ཅན་ལྟ་བུ་ལས་ལས་སྐྱེས་པ་དང་
རིགས་ནམ་པ་ལྟོ། །

གཉིས་པ་ལྟ་ཡི་མིག་དང་ན་བའི་མངོན་ཤེས་ནི། འོ་ན་ལྟ་ཡི་ན་བ་
དང་། མིག་རྟུ་བཤད་པ་དེ་དག་ལྟ་ཁོ་ནའི་ཡིན་ནམ། འོ་ན་ཏེ་བྱང་སེམས་དང་
འཁོར་སྐྱར་སོགས་ཀྱི་ལྟར་ལྟ་ཡི་དང་འདྲ་བས་ཡིན་ཞེ་ན།

ལྟ་ཡི་མིག་དང་ན་བ་ཡིན། །

བསམ་གཏན་ས་པའི་གཟུགས་དྲང་བ། །

རྟག་རྟུ་བརྟེན་བཅས་མ་ཆང་མེད། །

ཐག་རིང་ཕྱ་སོགས་སྒྱིད་ཡུལ་ཅན། ༡༤

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྟ་ཡི་མིག་དང་ན་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི་བསམ་
གཏན་གྱི་ས་པའི་གཟུགས་དྲང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་
པར་ཞུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མིག་དང་ན་བའི་ཐད་ཀར་སྒྲ་དང་སྒྲང་བ་ལ་
ཡིད་གཏོད་པའི་སྒྱུར་བས་བསམ་གཏན་གྱི་ས་པའི་འབྱུང་བ་ནམས་རྒྱར་བྱས་
པའི་ཤ་པགས་རུས་པ་ཁྲག་དང་མ་འབྲེལ་བར་ཐག་རིང་གི་གཟུགས་དང་སྒྲ་
དག་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པའི་རྒྱར་མངོན་པར་འཁྱུར་བས་བསམ་གཏན་གྱི་ས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་གཟུགས་སྒྲ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བའི་སྟོན་སྟབས་བས་
རྟག་རྟུ་བརྟེན་པ་ནམ་ཤེས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ་ཞར་བ་དང་འོན་པ་ནི་མེད་

པས་མ་ཚང་བ་མེད་པ་དང་། གཞུགས་དང་སྒྲིག་ཏུ་ཐག་རིང་བ་དང་། ལྷ་བ་
དང་། སྒྲིབ་པ་དང་། རྒྱབ་ཕྱོགས་སོགས་ཀྱི་ཡང་སྟོང་ཡུལ་ཅན་ནོ། །

དགྲ་བཅོམ་བསེ་རུ་སྟོན་ནམས་ཀྱིས། །

སྟོང་གཉིས་གསུམ་དང་གངས་མེད་མཐོང་། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་དང་། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི་
མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པར་སྟོང་གཅིག་དང་། སྟོང་གཉིས་དང་། སྟོང་
གསུམ་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་མཐོང་ངོ་། །མངོན་པར་འདུ་བྱེད་
པ་དང་བཅས་པས་ནི་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་། བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་
དང་། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལུན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ལྟ་ཡི་མིག་གིས་རིམ་
པ་བཞིན་རུ་སྟོང་གཉིས་པ་དང་། སྟོང་གསུམ་པ་དང་། གངས་མེད་པའི་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་མཐོང་ངོ་། །

གསུམ་པ་སྦྱེས་ཐོབ་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི།

གཞན་ཡང་སྦྱེ་བས་ཐོབ་དེས་ནི། །

སྟིད་པ་བར་མ་མི་མཐོང་ངོ་། །༥༥

སེམས་ཤེས་དེ་ནི་རྣམ་གསུམ་གང་། །

རྟོག་དང་རིག་སྒྲགས་ཀྱིས་བྱས་པའང་། །

དཔྱལ་བ་པས་ནི་དང་པོ་ཤེས། །

མི་ལ་སྦྱེ་བས་ཐོབ་པ་མེད། །༥༦

ཅེས་གསུངས་ཏེ། རྩུ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལས་གཞན་དུ་ཁྱར་པ་ལྟ་
 ཡི་ན་བ་ཡི་མངོན་ཤེས་དང་། ལྟ་ཡི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་དང་། སྟོན་གནས་
 རྗེས་བྲན་གྱི་མངོན་ཤེས་དང་། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་བཞི་ཡང་
 རྒྱུ་བས་ཐོབ་པ་ཡོད་ཡོད་ཀྱི་དེ་ནི་ཅུད་ཟད་ཀྱང་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་
 མིང་མི་ཐོབ་པོ། རྒྱུ་བས་ཐོབ་པའི་ལྟ་ཡི་མིག་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་སྲིད་པ་
 བར་མ་ཡང་མི་མཐོང་ངོ། །པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་རྒྱུ་བས་ཐོབ་པ་དེ་ནི་དགེ་
 བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ནམ་པ་གསུམ་མོ། །གང་མཚན་
 མཁམ་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟག་པ་དང་། རྟོག་གེ་བས་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྟོ་
 བས་དང་། རིག་སྤགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་པ་རོལ་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དེའང་། དགེ་
 བ་དང་། མི་དགེ་བ་དང་། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་གསུམ་ཡིན་པ་རིག་པར་
 བྱའོ། །གཞན་སེམས་ཤེས་པ་དང་། སྟོན་གནས་རྗེས་བྲན་རྒྱུ་བས་ཐོབ་པ་
 དམུལ་བ་པས་ནི་དང་པོ་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱི་ཆོར་བས་མ་ཉེན་པ་དེ་སྲིད་དུ་ཤེས་
 ཤིང་འགོ་བ་གཞན་ལྟ་དང་། དུད་འགོ་དང་། ཡི་དྲགས་ཀྱི་པ་རོལ་སེམས་ཤེས་
 དང་། སྟོན་གནས་རྗེས་བྲན་རྒྱུས་ཐོབ་ཀྱིས་ནི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱི་ཆོར་བ་མ་རྒྱུས་
 པའི་ཆོ་ན་རྟག་དུ་ཤེས་ལ། གལ་སྲིད་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱི་ཆོར་བས་ཉེན་ན་མི་ཤེས་
 མོ། མི་ལ་ནི་རྩུ་འབྲུལ་ལ་སོགས་པ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དག་རྒྱུ་བས་ཐོབ་པ་ནི་
 མེད་ཀྱི་བསྟོམས་བྱུང་དང་། རྟོག་གེ་དང་། རིག་སྤགས་དང་། སྟོན་ལས་རྒྱུས་
 པ་ནམས་ནི་ཡོད་དོ། རྒྱུ་བས་ཐོབ་པ་ཡོད་ན་མི་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དགོས་

ནའང་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཆོ་རབས་དྲན་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ངི་ལྟ་བུར་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལས་ཀྱི་བྱད་པར་ལས་སྦྱིས་པ་སྟེ། རྩོན་
གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་ལའང་བསྐྱོམས་པའི་འབྲས་བུ་དང་། སྦྱི་བས་ཐོབ་པ་
དང་། ལས་ལས་སྦྱིས་པ་དང་གསུམ་ཡོད་དོ། །

ཆོས་མངོན་པའི་མངོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། ཡེ་ཤེས་བསྟན་
པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་བདུན་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

གནས་བརྒྱད་པ་སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པ།

སྟོམས་འཇུག་དངོས།

བརྒྱད་པ་སྟོམས་འཇུག་བསྟན་པའི་གནས་ལ་གཉིས་ཏེ། སྟོམས་འཇུག་
དངོས། ཉེ་ལ་བཞེན་པའི་ཡོན་ཏན་ནོ། ཉང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྟོམས་འཇུག་
བརྒྱད་ཏུ་དབྱེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་ཏུ་དབྱེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་བཞིར་དབྱེ་
བཤོ། ཉང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསམ་གཏན་གྱི་དབྱེ་བ། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག ཐུན་
མོང་ཏུ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ།

བསམ་གཏན་གྱི་དབྱེ་བ།

དེ་ལས་དང་པོ་ནི། ད་ནི་གོང་ཏུ་བསྟན་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁོ་ནར་བསམ་གཏན་རྣམས་ལས་
བརྒྱུམས་ཏེ་བཤད་པ་ནི།

བསམ་གཏན་དག་ནི་རྣམ་གཉིས་བཞི། །

དེར་སྦྱེ་བ་དག་རབ་ཏུ་བཤད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་དག་ནི་འབྲས་བུ་སྦྱེ་བའི་བསམ་གཏན་

དང་། རྒྱ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་གཉིས་
ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་ལ་བསམ་གཏན་
དང་པོ་ནས་གཉིས་པ་གསུམ་པ་བཞི་པ་སྟེ་རྣམ་པ་བཞི། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་
བསམ་གཏན་ལ་ཡང་དེ་ཡི་སྟོམས་འཇུག་རྣམ་པ་བཞིར་ཡོད་པ་ལས། འདིར་
འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་ནི་སྤར་འཇིག་རྟེན་བསྟན་པའི་མངོན་
གྱི་གནས་ལས་རབ་ཏུ་བཤད་ཟིན་ལ། འདིར་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་
གཏན་དང་། འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་གྱི་བྱུང་པར་ནི། འོག་
སར་མངོན་བྱེད་པ་དང་། མཉམ་བཞག་ཁོ་ནར་ངས་པ་དང་། དགེ་བ་ཁོ་ན་
ཡིན་པ་དང་། བསྟོམ་བྱུང་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། ཏུས་རེས་འགའ་བ་དང་། ཉར་
བསྟོགས་དང་བཅས་པ་དང་། འོག་མའི་རྟེན་ལ་མངོན་བྱེད་བྱུང་བ་རྣམས་
ནི། རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་བསམ་གཏན་ཡིན་ལ། རང་ས་ཁོ་ནར་མངོན་བྱེད་འགྱུར་
བ་དང་། མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ཡང་
ཡིན་པ་དང་། སྦྱོར་བྱུང་དང་སྦྱོར་ཐོབ་ཀྱང་ཡིན་པ་སོགས་ནི་འབྲས་བུ་སྟེ་
བའི་བསམ་གཏན་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་སྟོམས་འཇུག

གཉིས་པ་རྒྱ་སྟོམས་འཇུག་ལ་གསུམ་སྟེ། བསམ་གཏན་
བཞི། གཟུགས་མེད་བཞི། དེ་གཉིས་ཀའི་མཇུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་

ལས། དང་པོ་སྤྱི་ཡི་ངོ་བོ་ནི།

ལྷོ་མས་འཕྲུག་དགེ་བ་ཆེ་གཅིག་པ། །

རྗེས་འབྲང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱ་ལྷོ་མས་པར་འཕྲུག་པའི་བསམ་གཏན་ནི། བྱེ་བྲག་
མེད་པར་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དང་། མ་སྤྱི་བ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པར་མིན་པར་
དགེ་བ་ཆེ་གཅིག་པའམ་དམིགས་པ་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རང་
བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། རྗེས་འབྲང་བསམ་གཏན་དང་། ཟག་མེད་གྱི་སྒྲིམ་
པའི་གཟུགས་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་ནི།

དཔྱོད་དང་དགའ་དང་བདེ་དང་ལྷན། །

ཡན་ལག་སྔ་སྔ་སྤངས་པ་ཡི། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དགེ་བ་ཆེ་གཅིག་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་དཔྱོད་པ་
དང་། དགའ་བ་དང་། བདེ་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་ལ། དཔྱོད་པ་སྒྲོས་
པས་རྟོག་པ་ཡང་བཤད་དོ། །བསམ་གཏན་ལྷག་མ་གསུམ་ནི། དེ་ཡང་ཡན་
ལག་དཔྱོད་པ་སྤངས་པའི་གཉིས་པ་དང་། དགའ་བ་སྤངས་པའི་གསུམ་པ་
དང་། བདེ་བ་ཡང་སྤངས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་སྟེ། ཡན་ལག་སྔ་མ་སྔ་
མ་དག་སྤངས་པ་ཡི་དགེ་བ་ཆེ་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་བཞི་བཤད་པ་ནི།

དེ་བཞིན་གཞུགས་མེད་ཕུང་པོ་བཞི། །

འོག་མའི་ས་ལས་དབེན་ལས་སྐྱེས། །༡

ཉེར་བསྐྱོགས་གསུམ་དང་བཅས་པར་ནི། །

གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞིག་ཅེས་བྲ། །

གཞུགས་མེད་པ་ན་གཞུགས་མེད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་ནམས་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་གཞུགས་མེད་པ་
ནམས་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་གཉིས་
ཀྱང་ཡིན་ལ། རང་གསེས་ཀྱི་ནམ་པ་བཞི་བཞི་ཡང་ཡིན་ནོ། །འཁོར་དང་
བཅས་ན་ཕུང་པོ་བཞི་སྟེ་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གཞུགས་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་དག་བསམ་གཏན་བཞི་པ་སོགས་རང་རང་གི་འོག་མའི་ས་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་དབེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའོ། །གཞུགས་མེད་པ་བཞི་པོ་དེ་
དག་ཉེར་བསྐྱོགས་བྱི་མ་གསུམ་དང་བཅས་པར་བདུན་པོ་དག་ནི། རང་ས་
ན་གཞུགས་མེད་ཅིང་འོག་སའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཞུགས་ལ་མི་དམིགས་པས་
གཞུགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞིག་པ་ཉིད་ཅེས་བྲ། །གཞུགས་མེད་དང་པོ་ནམ་
མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ཉེར་བསྐྱོགས་ཀྱིས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ནོ། །གཞུགས་མེད་པ་ན་གཞུགས་ནི་རྩང་ཟད་ཀྱང་
མེད་དོ་ཞེས་བྲེ་བྲག་ཏུ་སྐྱབས་འདོད་ལ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་སྐྱབས་པའི་
སྟེ་པ་སོགས་འགའ་ཞིག་གིས་གཞུགས་མེད་ན་གཞུགས་སྤྲ་བར་ཡོད་པ་ཡང་

འདོད་དོ། །

གཟུགས་ནི་སེམས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ། ༡

ནམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་མཁའ་མཐའ་ཡས། །

ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་དེ་ལྟར། །

སྒྱུར་བྱིར་དམན་བྱིར་འདུ་ཤེས་མེད། །

འདུ་ཤེས་མེད་པའང་མ་ཡིན་ནོ། ། ༢

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་མེད་པ་དེ་དག་ཁམས་འོག་མར་འདོད་གཟུགས་
སོགས་སུ་སྐྱེ་བ་ན། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བས་འདས་པའི་གཟུགས་ལས་སྐྱེ་བར་
འདོད་ལ། གཟུགས་ནི་སེམས་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ནི་མདོ་སྡེ་
པའི་འདོད་པའོ། །གཟུགས་མེད་པ་བཞི་པོ་དེ་ནམས་ནི་རྒྱ་ལྷོ་མས་འཇུག་
གི་སྐབས་སུ་ནམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སོ་ཞེས་དང་། ནམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་སོ་
ཞེས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནམས་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཉིང་རེ་
འཛིན་དེ་ལ་རབ་ཏུ་སྒྱུར་བའི་བྱིར་དེ་དག་གི་མིང་གི་སློ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །འདུ་ཤེས་ཆུང་བས་དམན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་འདུ་ཤེས་གསལ་བ་ཡང་མེད་
ལ། འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡང་མ་ཡིན་པས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་
མེན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་གཉིས་ཀའི་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི།

དེ་ལྟར་ལྷོ་མས་འཇུག་དངོས་གཞིའི་རྣམས། །

ནམ་པ་བརྒྱད་

ཅེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་
འདུག་པ་དངོས་གཞིའི་རྣམ་ཉི་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་བཞི་
པ་སྟེ་བཞི་དང་། གཞུགས་མེད་པ་ནམ་པ་བཞི་སྟེ་ནམ་པ་བརྒྱད་དོ། །

སྟོམས་འདུག་གསུམ་དང་སྦྱར་བ།

གསུམ་པ་སྟོན་མོང་དུ་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལ་དུག་སྟེ། སྟོམས་འདུག་
གསུམ་དང་སྦྱར་བ། བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་ངོས་བརྩུང་བ། སྟོམས་འདུག་
ཐོབ་ཚུལ། ཉེན་གང་གིས་གང་མཛོད་དུ་བྱེད་པ། སྦྱོད་ལུལ་གང་ལ་དམིགས་
པ། ཉོན་མོངས་གང་གིས་སྦྱོང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

བདུན་ནམ་པ་གསུམ། །

རོ་མུང་ལྟན་དང་དག་པ་དང་། །

ཟག་མེད་བརྒྱད་པ་ནམ་པ་གཉིས། །

རོ་མུང་མཚུངས་ལྟན་སྟེད་བཅས་སོ། །

འཛིག་ཉེན་པ་ཡི་དགེ་བ་ནི། །

དག་པ་དེ་ནི་དེས་མུང་བྱ། །

ཟག་མེད་འཛིག་ཉེན་འདས་པ་འོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་བཞི་གཞུགས་མེད་བཞི་དང་བརྒྱད་པོ་དེ་

དག་ལས་སྲིད་ཅེ་མ་གཏོགས་པའི་བདུན་ནི་ནམ་པ་གསུམ་དུ་འཇུག་སྟེ་རོ་
མུང་བ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པ་དང་། དག་པ་བ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་
ནམས་སོ། །བརྒྱད་པ་སྲིད་ཅེ་འི་སྟོམས་འཇུག་ནི་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་མི་གསལ་
བས་འདས་པའི་ལམ་མི་བསྟེན་པས་ཟག་མེད་མ་གཏོགས་པ་རོ་མུང་མཚུངས་
ལྡན་དང་། དག་པ་བ་སྟེ་ནམ་པ་གཉིས་སོ། །རོ་མུང་ལྡན་ནི་མཚུངས་པར་ལྡན་
པའི་གྲོགས་སྲིད་པ་དང་བཅས་པས་སོ། །ཟག་བཅས་འཛིག་རྟེན་པ་ཡི་དགེ་
བ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་རྣམས་ནི་དག་པ་བ་ཡིན་ཏེ་མ་ཆགས་པ་དང་། སྤང་
བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་དཀར་པོ་ནམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རོ་མུང་
ལྡན་གྱིས་ཅི་ཞིག་མུང་ཞེ་ན། སྟོམས་འཇུག་སྤར་འདས་མ་ཐག་པ་དག་པ་བ་
དེ་ནི་རོ་མུང་མཚུངས་ལྡན་དེས་མུང་བྱ་ཡིན་ཞིང་། དེས་ན་རོ་མུང་ལྡན་ནི་
ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་པས་དག་པ་བ་ལས་ལངས་མ་ཐག་པ་ན་རོ་མུང་ལྡན་
ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པའོ། །ཟག་མེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི། སྟུག་བསྐལ་དང་
ཀུན་འབྱུང་ལ་སོགས་པ་བདེན་བཞིའི་མི་རྟག་སྟུག་བསྐལ་ལ་སོགས་པའི་
ནམ་པ་ཅན། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་རྣམས་སུ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །

བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་དངོས།

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ཡན་ལག་དངོས་བཟུང་བ་ལ་གསུམ་

སྟེ། ཡན་ལག་དངོས། བསམ་གཏན་གྱི་བྱང་པར། དེ་དག་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་
བཞོ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྤྱན་མོང་དུ་བསྟན་པ་ནི།

དང་པོ་ལ་ལྷ་རྟོག་དཔྱད་དང་། །

དགའ་དང་བདེ་དང་ཉིང་འཛིན་རྣམས། །

གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་བཞི། །

རབ་དང་དང་ནི་དགའ་ལ་སོགས། ༥

གསུམ་པ་ལ་ལྷ་བཏང་སྟོམས་དང་། །

དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་བདེ་དང་གནས། །

མཐའ་ན་བཞི་དྲན་བཏང་སྟོམས་དང་། །

བདེ་མིན་སྟག་མིན་ཉིང་འཛིན་རྣམས། །

རྩལ་སྤྱ་བརྩུ་གཅིག་

ཅེས་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་། གཞུགས་མེད་དེ་དག་ལས་གཞུགས་
མེད་རྣམས་ནི། སྟོམས་འཇུག་གམ་ཞི་གནས་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་ཡན་
ལག་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་ལ། བསམ་གཏན་རྣམས་ལས་བསམ་གཏན་དང་
པོ་ལ་ཡན་ལག་རྣམ་པ་ལྷ་སྟེ་རྟོག་པ་དང་། དཔྱད་པ་དང་། དགའ་བ་ནི་ཡིད་
བདེ་བ་དང་། བདེ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམས་སོ། ཉིང་
ངེ་འཛིན་ནི་ཡན་ལག་ཀྱང་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་ཡང་ཡིན་ནོ། །སྟག་མ་
རྣམས་ནི་ཡན་ལག་དག་ཡིན་ནོ། །རེ་ཞིག་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་གཉེན་

པོའི་ཡན་ལག་ནི། རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་འདོད་
པའི་འདོད་ཆགས་དང་། གཞོད་སེམས་དང་། རྣམ་པར་འཛེ་བ་དང་། རླུག་
བསྐལ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཆལ་ཚུལ་དང་རྣམ་གཡེང་རྣམས་
སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱོན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ནི། དགའ་བ་དང་བདེ་བ་གཉིས་
ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་དག་གིས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤངས་ནས་
དེས་དཔེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་འཕྲོལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
གཉིས་ཀའི་རྟེན་གྱི་ཡན་ལག་ནི། སེམས་སྡེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། རྟེན་གྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་ལ་འཕྲུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་ནི་ཡན་ལག་བཞི་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་
པོ་ན་ཡོད་པའི་རྟོག་པ་དང་དཔྱད་པ་གཉིས་སྤྲོང་པའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་
ལ་ནི་ནང་རབ་ཏུ་དང་བ་ཞེས་དོན་ལ་བྲན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་བཏང་
སྒྲུལ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་དང་ནི། སྐྱོན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་དགའ་བ་
དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བདེ་བ་གཉིས་དང་། གནས་གྱི་ཡན་ལག་ལ་སེམས་སྡེ་
གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཉིད་དོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་ཡན་ལག་རྣམ་
པ་ལྔ་སྟེ། དེ་ཡང་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡི་དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་སྤྲོང་
བར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོའི་ཡན་ལག་ཏུ་འདུ་བྱེད་བཏང་སྒྲུལ་དང་། དེ་མི་
བརྟེན་པའི་བྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་ཏེ་རྣམ་པ་གསུམ། སྐྱོན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་
ལ་དགའ་བ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་བདེ་བ་དང་། གནས་

གྱི་ཡན་ལག་ལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །བསམ་གཏན་གྱི་མཐའ་མ་སྟེ་བཞི་པ་ན་
ཡན་ལག་བཞི་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འོག་མའི་སྟོན་བརྒྱད་ལས་རྣམ་པར་
གྲོལ་ཏེ་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ན་ཡོད་པའི་བདེ་བ་སྟོང་པའི་གཉིན་པོའི་
ཡན་ལག་ལ་དྲན་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་ཡོངས་
སུ་དག་པ་དང་། སན་ཡོན་གྱི་ཡན་ལག་ལ་བདེ་བ་ཡང་མིན་སྟུག་བསུལ་
ཡང་མིན་པའི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་པ་དང་། གནས་གྱི་ཡན་ལག་ལ་ཉིང་ངེ་
འཛིན་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཡན་
ལག་ལྷ། གཉིས་པའི་ཡན་ལག་བཞི། གསུམ་པའི་ཡན་ལག་ལྷ། བཞི་པའི་ཡན་
ལག་བཞི་སྟེ་བཙེ་བརྒྱད་ཡོད་པ་དེ་དག་རྣམས་སུ་བསྟུན་བཅུ་གཅིག་ཡིན་ཏེ་
དང་པོའི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས། དགའ་བ་དང་བདེ་བ་གཉིས། ཉིང་ངེ་འཛིན་
དང་ལྷ། གཉིས་པའི་ནང་རབ་རྟུ་དང་བ་ནི་དད་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་། གསུམ་
པའི་འདུ་བྱེད་བཏང་སྟོམས་དང་། དྲན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་དང་། སེམས་
བདེ་དང་། བཞི་པའི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་རྣམས་སོ། །

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་དུ་བསྟན་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་ན་བསམ་གཏན་
གསུམ་པ་ན་ཡོད་པའི་བདེ་བ་རྣམས་གཞན་དུ་བརྗོད་ཅི་ན།

དང་པོ་ན། །

ཤིན་རྟུ་སྤངས་པ་བདེ་བ་ཡིན། །

རབ་རྟུ་དང་བ་དད་པ་ཡིན། །

ལྷང་རྣམ་གཉིས་ཕྱིར་དགའ་ཡིད་བདེ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དེ་ཡི་བདེ་བ་ནི་ཚོར་བ་
བདེ་བ་ཡིན་ལ། བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་ལ་བདེ་བ་
ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་ཏུ་དང་བ་ཞེས་པ་ནི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་
འཕྲོ་བ་པའི་ཕྱིར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་ལས་ངེས་པར་འབྱུང་བས་བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་སྣ་མ་དག་
ན་ཡོད་པའི་བདེ་བ་ནི་ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་པ་མི་རུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ལྷང་རྣམ་པ་
གཉིས་ཀྱི་ཕྱིར། བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་ཀྱི་དགའ་བ་ཁོ་ན་
ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྣམ་པར་སྦྱར་བའི་མདོ་ལས། བསམ་གཏན་
གསུམ་པ་བཀའ་བསྟུལ་ནས། འདིར་ཡིད་བདེ་བའི་དབང་པོ་སྦྱེས་པ་མ་ལུས་
པ་འགག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཀའ་བསྟུལ་ལ། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་ནི་
བདེ་བའི་དབང་པོ་འགག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཀའ་བསྟུལ་ཏོ། །ཡང་བདེ་
བ་ཡང་སྤངས་ཏེ་སྣ་ནས་སྦྱག་བསྟུངས་ཤིང་ཡིད་བདེ་བ་དང་ཡིད་མི་
བདེ་བ་ཡང་རྒྱབ་པས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

བསམ་གཏན་གྱི་བྱད་པར།

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་གྱི་བྱད་པར་བསྟན་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིན་མིན་གྱི་བྱད་པར་ནི།

ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་དགའ་བདེ་དང་། །

རབ་དང་ཤེས་བཞིན་བླ་པ་དང་། །

བཏང་སྟོམས་བླ་པ་དག་པ་མེད། །

ཁ་ཅིག་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་བཏང་སྟོམས། །༡༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་ལ། བོད་དུ་ངེ་སྐད་བཤད་
པའི་ཡན་ལག་དེ་དག་ཡོད་དམ་ཞེན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་ལས་
དབེན་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་རབ་ཏུ་དང་བ་མེད་
དེ། ཉོན་མོངས་པས་རྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་ཤེས་བཞིན་
དང་བླ་པ་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བདེ་བས་ཀུན་ཏུ་མོངས་པར་བྱས་
པའི་ཕྱིར་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་བཏང་སྟོམས་དང་བླ་པ་ཡོངས་
སྤྱད་པ་མེད་དེ། ཉོན་མོངས་པས་ངེ་མ་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་
གིས་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་ན་ཤིན་ཏུ་སྦྱངས་པ་དང་། གསུམ་
པ་དང་བཞི་པ་ན་བཏང་སྟོམས་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ནི་དགེ་བའི་ས་མང་
པོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་བརྒྱད་མེད་པའི་བྱད་པར་ནི།

སྟོན་བརྒྱད་ལས་ནི་གྲོལ་བའི་ཕྱིར། །

བཞི་པ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན། །

རྟོག་དང་དཔྱད་དང་དབྱགས་དག་དང་། །

བདེ་བ་ལ་སོགས་བཞི་ཡིན་ནོ། ༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོན་བརྒྱད་ལས་ནི་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་བྱིར་བསམ་གཏན་
བཞི་པ་གཡོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། སྟོན་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན་རྟོག་
པ་དང་དཔྱད་པ་དང་། དབྱགས་འབྱུང་བ་དང་། རྟུབ་པ་དག་དང་། བདེ་བ་
དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྟུག་བསྐྱལ་བ་དང་། ཡིད་བདེ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་
བ་བཞི་སྟེ་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྟེ་བ་དང་སྟོམས་འཇུག་གི་བྱང་པར་ནི། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་
བསམ་གཏན་དག་ན་ཡོད་པའི་ཆོར་བ་དེ་དག་ནི། སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་
ནའང་དེ་ལྟར་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན་མིན་ཏེ།

སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་ན་ནི། །

ཡིད་བདེ་བདེ་དང་བཏང་སྟོམས་དང་། །

བཏང་སྟོམས་ཡིད་བདེ་བདེ་བ་དང་། །

བཏང་སྟོམས་བཏང་སྟོམས་ཆོར་བ་ཡོད། ༡༢

ཅེས་གསུངས་ཏེ། འབྲས་བུ་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་དག་ན་ནི། བསམ་གཏན་
དང་པོ་ལ་ཡིད་ཀྱི་ས་པའི་ཡིད་བདེ་དང་། མིག་དང་། རྩ་བ་ལུས་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པའི་ཆོགས་གསུམ་གྱི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་བདེ་བ་དང་། མིག་རྩ་བ་ལུས་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོགས་བཞི་ཡི་བཏང་སྟོམས་དང་། བསམ་གཏན་

གཉིས་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་གཞན་མེད་པས། ཡིད་ཀྱི་ས་པའི་ཆོར་བ་བཏང་སྟོམས་
དང་ཡིད་བདེ་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་ཡིད་ཀྱི་
ས་པའི་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་ཏེ་རྣམ་པ་གཉིས་དང་། བསམ་
གཏན་བཞི་པ་ལ་ཡིད་ཀྱི་ས་པའི་བཏང་སྟོམས་ཀྱི་ཆོར་བ་ཁོ་ན་ཡོད་དོ། །

དེ་དག་གི་ཚུད་སྟོང་།

གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་ཚུད་པ་སྟོང་བ་ནི། གལ་ཏེ་བསམ་གཏན་
གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ན་མིག་ཤེས་དང་། རྣ་ཤེས་ལུས་ཤེས་ཏེ་གསུམ་
དང་། རྟོག་དཔྱད་གཉིས་མེད་ན་གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་། རེག་བྱ་རྣམས་འཛིན་
པ་དང་། ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་སྟོང་བ་དེ་ཇི་ལྟར་འཇུག་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་སོགས་ན་ལུས་མིག་དང་། །

རྣ་བའི་རྣམ་ཤེས་རྣམ་རིག་སྟོང་། །

གང་ཡིན་དེ་ནི་དང་པོར་གཏོགས། །

དེ་ལྟར་མ་བསྟན་ཉོན་མོངས་མིན། །^{༡༩}

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྟེ་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་དང་ལ་སོགས་པ་
སྟེ། གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་སྟེ་གོང་མ་གསུམ་སོ་དག་ན་ལུས་དང་། མིག་
དང་། རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། ལུས་ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱན་
ནས་སྟོང་བར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོར་གཏོགས་

པ་དག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གོང་སའི་རྟེན་ལ་འོག་སའི་སྒྲུལ་
སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །གོང་མའི་རྟེན་ལ་འོག་མའི་མིག་ན་
ལུས་ཀྱི་ནམ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ནི། མ་སྒྲིབ་ལ་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་
ཀྱི། སྤངས་ཟིན་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ལ། དམན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་
དགེ་བ་ཡང་མིན་ནོ། །དཔེས་བསྟན་པ་སོགས་ཁ་ཅིག་ནི་བསམ་གཏན་ཕྱི་
མ་གསུམ་ནང་ནམ་ཤེས་ཆོགས་གསུམ་ག་ཡོད་པར་ཡང་འདོད་དོ། །

སྒྲིམ་འབྲུག་ཐོབ་ཚུལ།

གསུམ་པ་སྒྲིམས་འབྲུག་ཐོབ་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཐོབ་ཚུལ་དངོས་
དང་། གང་གི་མཐུག་ཏུ་གང་སྟེ་བ། ཐོད་ཀལ་གྱི་སྒྲིམས་འབྲུག་ཇི་ལྟར་སྟེ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་གཏན་དག་པ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཞུགས་མེད་
ནམས་ཇི་ལྟར་ཐོབ་ཅི་ན།

དེ་དང་མི་ལྡན་འདོད་ཆགས་བྲལ། །

སྟེ་བ་ལས་ནི་དག་པ་འཛོལ། །

ཟག་མེད་འདོད་ཆགས་བྲལ་བ་ཡིས། །

ཉོན་མོངས་ཅན་ཉམས་སྟེ་བ་ཡིས། །༡༤

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་། གཞུགས་མེད་པ་ཡི་སྒྲིམས་འབྲུག་
ནམས་དེ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི། འོག་ས་ལས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བས་འཛོལ་

པའམ་སྲིད་པའི་ཚེ་མོ་ལ་གོང་ས་མེད་པས། ས་དེ་མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ནི་
གོང་ས་ནས་ཉམས་ཏེ་འོག་ས་ལ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལས་ནི་འོག་སའི་དག་པ་བ་
འཐོབ་པོ། ཟག་པ་མེད་པ་ཡི་སྟོམས་འཇུག་ནི། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་
ཡིས་སྤར་དེ་དང་མི་ལུན་པ་ལས་གསར་དུ་འཐོབ་པོ། ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
ཀྱི་བསམ་གཏན་རྣམས་ནི། བསམ་གཏན་དང་པོའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་
བ་ལས་ཉམས་པ་ན་དེ་ཡི་ཉོན་མོངས་ཅན་འཐོབ་པ་ལྟ་བུ་དང་། བསམ་གཏན་
གཉིས་པ་ལས་ཉམས་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོར་སྐྱེས་པ་ན་དེ་ཡི་ཉོན་
མོངས་ཅན་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་གོང་ནས་འོག་མར་སྐྱེ་བ་ཡིས་འཐོབ་
པོ།

གཉིས་པ་གང་གི་མཇུག་ཏུ་གང་སྐྱེ་བ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ཐུན་མོང་དུ་བསྟན་པ་ནི།

ཟག་པ་མེད་པའི་མཇུག་ཐོགས་སུ།

ལྷག་འོག་གསུམ་པའི་བར་དགེ་བ།

སྐྱེ་འོ་

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མདོར་བསྡུས་ན་ཟག་པ་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གི་
མཇུག་ཐོགས་སུ་རང་གི་ས་ཡི་ལྷག་དང་ས་འོག་མ་གསུམ་པའི་བར་གྱི་
དགེ་བ་སྟེ་དག་པ་བ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་འོ། དེ་ཡང་ཟག་པ་མེད་པའི་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་སྟོམས་འཇུག་གི་རྣམས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་དུག་སྐྱེ་བ་

སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་རང་གི་ས་པའི་ཟག་མེད་དང་དག་པ་བ་སྟེ་གཉིས་
 དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཟག་མེད་དང་དག་པ་བ་གཉིས་དང་། བསམ་
 གཏན་གསུམ་པའི་ས་པའི་དག་པ་བ་དང་ཟག་མེད་དེ་རྣམ་པ་རྒྱག་དག་
 བོ། །ཅི་ཡང་མེད་པའི་ལྷོ་མས་འཕྲུག་གི་མཐུག་ཐོགས་སུ་བདུན་སྟེ་བ་ཡིན་ཏེ་
 རང་གི་ས་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་དང་། རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཀྱི་ས་
 པའི་དག་པ་བ་རེ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་རེ་དང་རྒྱག་སྟེ་པའི་ཆེ་མོའི་དག་
 བ་དག་པ་བ་དང་རྣམ་པ་བདུན་ནོ། །བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ལྷོ་མས་འཕྲུག་
 གི་མཐུག་ཐོགས་སུ་བརྒྱད་སྟེ་སྟེ། དེ་ཡང་རང་གི་ས་པ་དང་། བསམ་གཏན་
 གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་དང་། དང་པོའི་ས་པའི་དག་པ་བ་དང་། ཟག་པ་མེད་
 པ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་དག་པོ། །རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་ལྷོ་མས་
 འཕྲུག་གི་མཐུག་ཐོགས་སུ་དགུ་སྟེ་སྟེ་རང་གི་ས་པའི་གཉིས་དང་། རྣམ་
 མཁའ་མཐའ་ཡས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་གཉིས་དང་། བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ས་པའི་
 གཉིས་དང་རྒྱག་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ས་པའི་གཉིས་དང་བརྒྱད། སྟེ་པའི་ཆེ་
 མོའི་ས་པའི་དག་པ་བ་དང་རྣམ་པ་དགུ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསམ་གཏན་གསུམ་
 པ་དང་། བཞི་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པ་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་ཏེ། དེ་གསུམ་
 ཀྱི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ཡང་ལྷོ་མས་འཕྲུག་གི་རྣམ་བརྒྱུ་རེ་སྟེ་སྟེ། དེ་ལས་ལྷག་པ་
 བློ་ཐོད་ཀླུ་ཀྱི་ལྷོ་མས་འཕྲུག་གིས་ཀླུ་བ་མི་རྣམས་པས་ན་མི་སྟེ་ལོ། །
 གཉིས་པ་དག་པ་བ་ཁྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ནི།

དག་པ་ལས་དེ་བཞིན། །

རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་། ། ༡༥

ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་རང་དག་དང་། །

ཉོན་མོངས་འོག་མའི་དག་གཅིག་ཀྱང་། །

འཆི་འཕོའི་དག་ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱུ། །

ཉོན་མོངས་ཅན་ལས་གོང་མ་མིན། ། ༡༦

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལྷོ་མས་འཇུག་དག་པ་བ་ལས་ཀྱང་ཟག་མེད་གྱི་ལྷོ་མས་
འཇུག་ལ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཡིན་ལ། དམིགས་བསལ་ནི་དག་པ་
བའི་ལྷོ་མས་འཇུག་དེའི་མཇུག་ཐོགས་སུ། རང་གི་ས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
དེ་ཉིད་ཀྱང་སྐྱེའོ། །ལྷག་མ་རྣམས་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལྷོ་མས་འཇུག་ལས་ཇི་
སྐད་བཤད་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ལྷོ་མས་པར་འཇུག་པའི་
མཇུག་ཐོགས་སུ་ཤེས་བཞིན་དང་། གྲན་པས་ཟིན་ནས་དེ་ལས་ལྷང་བའི་ཆེ་
ན། རང་གི་ས་པའི་དག་པ་བའི་ལྷོ་མས་འཇུག་དང་། རྒྱུན་གྱི་ཆེ་ན་རང་སའི་
ཉོན་མོངས་ཅན་སྐྱེའོ། །ལྷོ་མས་འཇུག་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱིས་གཟིར་བའི་ཆེ་
ན་ས་འོག་མའི་དག་པ་བ་གཅིག་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ། འཆི་འཕོ་བའི་ཆེ་ན་
སྐྱེ་བས་ཐོབ་པའི་ལྷོ་མས་འཇུག་དག་པ་བ་ཡིས་འཆི་སེམས་བྱེད་པ་ལས། སྐྱེ་
བའི་གྲིད་པ་ཉོན་མོངས་ཅན། ཞེས་འབྱུང་བས་ས་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་པའི་
ཉོན་མོངས་ཅན་ཀྱུ་སྐྱེའོ། །འཆི་འཕོ་བའི་ཆེ་ན་འཆི་སེམས་དེ་ཉོན་མོངས་

ཅན་གྱི་བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་ལྷོ་མས་འཇུག་གིས་བྱེད་པ་
ལས་ནི། རང་གི་ས་པ་དང་ས་འོག་མའི་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ་གཉིས་སྐྱེ་ཡི་ས་
གོང་མ་ནི་སྐྱེ་བ་མེན་ནོ། །

དག་པ་ཉམས་པའི་ཆ་མཐུན་སོགས། །

རྣམ་བཞི་དེ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན། །

ཉོན་མོངས་སྐྱེ་དང་རང་ས་དང་། །

གོང་དང་ཟག་མེད་རྗེས་མཐུན་པ། ༡༥

ཉམས་ཆ་མཐུན་སོགས་མཇུག་ཐོགས་སུ། །

གཉིས་དང་གསུམ་དང་གསུམ་དང་གཅིག །

ཅས་གསུངས་ཏེ། སྲིད་པའི་ཆེ་མོ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷོ་མས་འཇུག་དག་
པ་བ་ནི། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་དང་ལ་སོགས་པ་སྟེ་གནས་པ་ཆ་མཐུན་
དང་། བྱད་པར་ཆ་མཐུན་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཏེ་ནང་གསེས་གྱི་རྣམ་པ་
བཞིའོ། །སྲིད་པའི་ཆེ་མོ་ལ་ནི་གོང་ས་མེད་པ་དང་། ཟག་མེད་མི་བརྟེན་པས་
ན་བྱད་པར་ཆ་མཐུན་དང་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་མེད་དོ། །དེ་དག་ནི་
གོ་རིམ་རི་ལྗོངས་བཞིན་དུ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ཞེས་པ་ནི་ས་འདྲིའི་ཉོན་མོངས་
པ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། གནས་པ་ཆ་མཐུན་ནི་རང་གི་ས་དང་
རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང་། བྱད་པར་ཆ་མཐུན་ནི་ས་གོང་མ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་
པ་དང་། ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ནི་ཟག་མེད་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་

པའོ། བཞི་པོ་དེ་དག་ལས་གང་གི་མཚུག་ཐོགས་སུ་སྟོམས་འཇུག་དུ་ཞིག་སྟེ་
ཞེ་ན། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ཉམས་པ་ཆ་
མཐུན་གྱི་མཚུག་ཐོགས་སུ་ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་དང་གནས་པ་ཆ་མཐུན་གཉིས་
དང་། གཉིས་པ་གནས་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚུག་ཐོགས་སུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
མ་གཏོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། གསུམ་པ་བྱད་པར་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚུག་
ཐོགས་སུ། ཉམས་པ་ཆ་མཐུན་མ་གཏོགས་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། བཞི་པ་
ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གྱི་མཚུག་ཐོགས་སུ་ནི་རང་ཉིད་གཅིག་པོར་སྟེའོ། །

གསུམ་པ་ཐོད་ཀྲལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་རི་ལྟར་སྟེ་བ་ནི།

ས་བརྒྱད་རྣམ་གཉིས་འབྲེལ་བ་དང་། །

གཅིག་ཀྲལ་སོང་ཞིང་འོངས་ནས་ནི། ༡༩

རིགས་མི་མཐུན་པ་གསུམ་པར་འགོ། །

ཐོད་ཀྲལ་གྱི་ནི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གང་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་གཞི་ནི། བསམ་གཏན་བཞི་
དང་གཟུགས་མེད་བཞི་སྟེ་ས་བརྒྱད་ལ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཟག་པ་
མེད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་འབྲེལ་བ་ནི། དེ་ཡང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ནས་སྲིད་པའི་ཚེ་མའི་བར་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ནས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བར་དུ་ལྷགས་དང་མཐུན་པར་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་དང་། ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པར་ཟག་བཅས་སྲིད་པའི་ཚེ་

མོ་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དང་། ཟག་མེད་ཅི་ཡང་མེད་པ་ནས་
བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་ཏེ། དེ་ལྟར་ལྷོ་མས་པར་འཕྲུག་པའི་སྒོ་ནས་བྱང་
བ་ནི་རིང་བའི་སྒྱུར་བ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་ཉེ་བའི་སྒྱུར་བ་ཞེས་པ་ནི། དེ་
ཡང་ཟག་བཅས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་ལྷོ་མས་པར་འཕྲུག་པ་ནས། དེ་ལས་
ལྡང་སྟེ་ཟག་བཅས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་སོགས་དང་། ཟག་མེད་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ནས་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། གཅིག་ཀླུ་ཏེ་
ལྷགས་དང་མཐུན་པ་ཡར་སོང་ཞིང་ཟག་བཅས་སྲིད་པའི་ཚེ་མོ་ནས་ནམ་
ཤེས་མཐའ་ཡས་སོགས་དང་། ཟག་མེད་ཅི་ཡང་མེད་པ་ནས་ནམ་མཁའ་
མཐའ་ཡས་སོགས་ལྷགས་དང་མི་མཐུན་པ་དག་སྤྲོད་འོངས་ནས་བྱང་བར་
འཁྱུར་བ་ནི་ཐོད་ཀླུ་གྱི་སྒྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཟག་བཅས་བསམ་གཏན་དང་པོ་
ནས་ཟག་མེད་བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་། དེ་ནས་ཟག་བཅས་ནམ་མཁའ་
མཐའ་ཡས་དང་། དེ་ནས་ཟག་མེད་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་ལྷོ་མས་པར་འཕྲུག་ཅིང་
ཡར་སོང་ནས། ཟག་མེད་ཅི་ཡང་མེད་པ་ནས་ཟག་བཅས་ནམ་མཁའ་མཐའ་
ཡས་སོགས་ཕྱིར་འོངས་བ་སྟེ་རིགས་མི་མཐུན་པའི་རྩིས་གསུམ་པ་ལ་འགྲོ་
སྟེ། ལྷོ་མས་པར་འཕྲུག་ཅུས་པ་ལ་བྱང་བ་ནི། ཐོད་ཀླུ་གྱི་ནི་ལྷོ་མས་འཕྲུག་
གི་དངོས་གཞི་མངོན་པར་བྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

རྟེན་གང་གིས་མངོན་དུ་བྱེད་པ།

བཞི་པ་རྟེན་གང་གིས་གང་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི།

བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་རང་དང་ནི། །

འོག་སའི་རྟེན་ཅན་འོག་དགོས་མེད། །^{༡༩}

སྲིད་ཅེའི་འཕགས་པས་ཅི་ཡང་མེད། །

མངོན་སུམ་བྱས་ནས་ཟག་པ་ཟད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པ་ཐམས་ཅད་རང་ས་
དང་། འོག་སའི་རྟེན་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་སྲིད་
ཅེའི་སྟོམས་འཕྲུག་དེ་རང་ས་དང་། འོག་འདོད་པའི་བར་གྱི་རྟེན་ལ་མངོན་
སུམ་དུ་བྱེད་པའོ། ཅིའི་ཕྱིར་ན་གོང་དུ་སྟེས་པའི་གང་ཟག་གིས་སྟོམས་པར་
འཕྲུག་པ་འོག་མ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཅེ་ན། གོང་མ་རང་ས་ན་མཆོག་དུ་གྱུར་
པའི་སྟོམས་འཕྲུག་དེ་ལ་སྟོམས་པར་འཕྲུག་གི་འོག་མའི་རྣམ་གྱིས་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་དགོས་པ་མེད་དོ། །དམིགས་གྱིས་བསལ་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། སྲིད་ཅེའི་
རྟེན་ཅན་གྱི་འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་འོང་པས་ཟག་མེད་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟོམས་
འཕྲུག་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས། སྲིད་ཅེའི་ཟག་པ་ཐ་མ་དེ་ཟད་པར་བྱས་ནས་
དག་བཅོམ་པ་མངོན་དུ་འགྱུར་རོ། །

སྲིད་ཡུལ་གང་ལ་དམིགས་པ།

ལྷ་པ་སྲིད་ཡུལ་གང་ལ་དམིགས་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་

མེད་དེ་དག་གི་དམིགས་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།

སྲིད་བཅས་རང་གི་སྲིད་ལ་དམིགས། །

བསམ་གཏན་དགོ་ཡུལ་ཡོད་དགྲ་ཡིན། །༡༠

གཟུགས་མེད་དངོས་གཞི་དགོ་རྣམས་ཀྱི། །

སྦྱོད་ཡུལ་ཟག་བཅས་འོག་མ་མིན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྲིད་པ་སྟེ་རྩོད་དང་བཅས་པའི་སྒྲོམས་འདུག་དེ་རྣམས་
ནི། འོག་ས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་ཟིན་པས། རང་གི་ས་པའི་སྲིད་པ་སྟེ་
ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་སྤང་པོའི་དངོས་པོ་ཅམ་ལ་དམིགས་ཀྱི་ས་གང་གི་
སྲིད་པ་ནི་ས་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱས་པར་འགྱུར་བས། འོག་ས་ལ་རང་གི་སྲིད་པས་
ཡོངས་སུ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །བསམ་གཏན་དགོ་བ་དེ་དག་པ་བ་དང་
ཟག་མེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཀྱི་ཡུལ་ནི། ཅི་རིགས་པ་འདུས་བྱས་དང་། འདུས་
མ་བྱས་པ་ཡོད་དགྲ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་སེམས་ཉེ་བར་འཛོག་པ་
ཡིན་ལ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་འོག་ས་ལ་ཡང་དམིགས་ལ།
དངོས་གཞི་ལ་ཉོན་མོངས་ཅན་ཡང་ཡོད་པས། དེ་མ་ཡིན་པའི་གཟུགས་
མེད་པའི་དངོས་གཞི་དགོ་བ་དག་པ་བ་དང་། ཟག་མེད་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོད་
ཡུལ་ནི་རང་གི་ས་པ་དང་། སྲིད་ཅེའི་འཕགས་པས་ཅི་ཡང་མེད་མངོན་དུ་
བྱས་ཏེ་གོང་མ་ལ་ཡང་དམིགས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཟག་བཅས་འོག་མ་རྣམས་
ལ་དམིགས་པ་ནི་མིན་ནོ། །

ཉོན་མོངས་གང་གིས་སྤྲོང་བ།

དྲུག་པ་ཉོན་མོངས་གང་གིས་སྤྲོང་བ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་སྤྲོང་ཚུལ་དངོས་ནི།

ཟག་པ་མེད་པས་ཉོན་མོངས་རྣམས། །

སྤྲོང་ངོ་ཉེར་བསྒྲགས་དག་པས་ཀྱང་། །༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡང་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ལ་དག་པ་བ་
དང་། ཟག་མེད་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ཏེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། ཟག་
མེད་དངོས་གཞི་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་རང་ས་དང་གོང་སའི་ཉོན་མོངས་པ་
དེ་རྣམས་སྤྲོང་ངོ་། །ཟག་པ་མེད་པ་མ་ཟད་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་
ཉེར་བསྒྲགས་ནི་དག་པ་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤྲོང་སྟེ་
ས་འོག་མའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ཉེར་བསྒྲགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ནི།

དེ་དག་ལ་ནི་ཉེར་བསྒྲགས་བརྒྱད། །

དག་པ་བ་དེ་མིན་སྟུག་བསྐལ་མིན། །

དང་པོ་འཕགས་པའང་ཁ་ཅིག་གསུམ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་དེ་དག་ལ་ནི་ཉེར་
བསྒྲགས་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཡོད་ལ། དེ་དག་ནི་དག་པ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་འོག་ས་

ལས་ཡིད་འབྱུང་དང་མ་བྲལ་བས་ན་བདེ་བ་ཡང་མིན། སྟུག་བསྐལ་ཡང་
མིན་པ་བཏང་སྒྲིམས་ཀྱི་ཆོར་བའི་དབང་པོ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་
ནོ། ཉེར་བསྟོགས་བསམ་གཏན་དང་པོའི་མི་སྟོགས་མེད་པ་ནི། འཕགས་པའི་
ལམ་ཟག་མེད་ཀྱི་རྟེན་ཡང་ཡིན་པས་དེས་ན་ཟག་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་
ནི་གསལ་བ་ཡིན་པས་རང་ས་དང་། གོང་ས་དང་། འོག་ས་གསུམ་ག་ལས་
རྒྱལ་བ་ཡི་རྟེན་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་ལ་
ཡང་རོ་མུང་ཅན་དང་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་པར་ཡང་འདོད་དོ། །

གསུམ་པ་བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན་ནི།

རྟོག་མེད་བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན། །༡༡

རྣམ་གསུམ་བདེ་མིན་སྟུག་བསྐལ་མིན། །

དེ་ནི་ཆངས་ཆེན་འབྲས་བུ་ཅན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཏེ་མེད་པའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི་
བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རོ་མུང་ཅན་དང་དག་པ་བ་
དང་ཟག་པ་མེད་པ་སྟེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡོད་དོ། །ཆོར་བ་བདེ་བ་ཡང་མིན་
སྟུག་བསྐལ་ཡང་མིན་པ་བཏང་སྒྲིམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་མཚུངས་པར་ལྟན་
ཞིང་། ཟག་བཅས་བསམ་གཏན་བྱད་པར་ཅན་དེ་ནི་ཆངས་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་
པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་ལ། དེས་ན་བྱམས་སོགས་ཆད་མེད་བཞི་ནི་རྫོགས་
བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཆངས་པའི་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །

ཉིང་འཛིན་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།

གཉིས་པ་ཉིང་འཛིན་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྟོག་བཅས་
དཔྱོད་བཅས་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་
བ། སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

མན་ཆད་རྟོག་དཔྱོད་བཅས་པ་ཡི། །

ཉིང་འཛིན་ཡན་ཆད་གཉིས་ཀ་མེད། །༡༡

ཅས་གསུངས་ཏེ། ཉིང་འཛིན་ཐམས་ཅད་མདོར་བསྡུས་ཏེ། མདོ་ལས་རྟོག་
པ་དང་བཅས་ཤིང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཉིང་འཛིན་དང་། རྟོག་པ་
མེད་ལ་དཔྱོད་པ་ཙམ་དང་། རྟོག་པ་ཡང་མེད་དཔྱོད་པ་ཡང་མེད་པའི་ཉིང་
འཛིན་གསུམ་དུ་བཀའ་བསྡུལ་ཏེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་བསམ་གཏན་ཁྱད་པར་ཅན་
ན་ནི་རྟོག་པ་ཙམ་ཞིག་དགག་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་མེད་ལ་དཔྱོད་པ་ཙམ་གྱི་
ཉིང་འཛིན་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་མན་ཆད་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྟོགས་
དང་། དངོས་གཞི་ཙམ་པོ་ནི་རྟོག་པ་དང་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པའི་ཉིང་འཛིན་
དང་། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཡན་ཆད་
བསམ་གཏན་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྟོགས་སོགས་ལ་ནི་རྟོག་དཔྱོད་གཉིས་ཀ་
མེད་པའི་ཉིང་འཛིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་

ལས། དང་པོ་དབྱེ་བ་དངོས་ནི།

མཚན་མེད་ཞི་བའི་རྣམ་པ་དང་། །

སྟོང་ཉིད་བདག་མེད་སྟོང་ཉིད་དུ། །

འཕྲུག་པའོ་སྟོན་པ་མེད་པ་ནི། །

དེ་ལས་གཞན་བདེན་རྣམ་པ་དང་། ། ༡༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མདོ་ལས། མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སྟོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏེ་རྣམ་པ་གསུམ་
དུ་གསུངས་པ་ལས་ཡུལ་ལྗུང་ན་ལས་འདས་པ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་
ནི། ཡུལ་ལྗུང་དང་། སོ་དང་། མོ་དང་། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་
སྟེ། མཚན་མ་བཅུར་འཛིན་བྱ་དང་བྲལ་བས་འགོག་བདེན་ཡུལ་དུ་བྱས་
པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། མཚན་
མ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་འགོག་འདེན་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི། སྟུག་བསྐལ་བདེན་པ་ཉེར་ལེན་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་དམིགས་
ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བདག་མེད་པའི་རྣམ་པ་གཉིས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་འཕྲུག་པ་སྟེ་འཇིག་ལྗེའི་གཉེན་པོ་ཡིན་
པའོ། །སྟོན་པ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི། ཡུལ་སྟོན་བྱ་མ་ཡིན་པ་འདུས་
བྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ཡིད་འབྱུང་བ་སྟེ། དེ་ཡང་སྟུག་བདེན་ཀྱི་རྣམ་
པ་གོང་དུ་བསྟན་པ་གཉིས་དང་། འགོག་བདེན་ཀྱི་རྣམ་པ་བཞི་དང་བཅས་

ཏེ་རྒྱག་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་མི་རྟག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་བ་སྟེ་སྤྱག་བདེན་
ཀྱི་ནུམ་པ་གཉིས་དང་། ཀྱུན་འབྱུང་བདེན་པའི་ནུམ་པ་བཞི་ལམ་བདེན་ཀྱི་
ནུམ་པ་བཞི་སྟེ་བརྟུ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་བྱད་པར་དུ་བཤད་པ་ནི།

དག་དང་རི་མ་མེད་དེ་དག །

རི་མེད་ནུམ་ཐར་སྟོགས་མོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
དང་། འཕགས་ལམ་ཀྱི་སྦྱོར་རྗེས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་དག་པ་བ་དང་རི་མ་
མེད་པ་གཉིས་ཡིན་ཏེ་འཛིག་རྟེན་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་པ་ནུམས་ནི་བསམ་གཏན་བཞི་གཟུགས་
མེད་བཞི་དང་བརྒྱད། བསམ་གཏན་དང་པོའི་དངོས་གཞི་བྱད་པར་ཅན་
དང་། མི་སྟོགས་མེད་པ་དང་། འདོད་པའི་ཁམས་པ་སྟེ་ས་བརྟུ་གཅིག་ན་ཡོད་
ལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནུམས་ནི། འདོད་པ་དང་། སྲིད་ཅེ་དང་། བསམ་
གཏན་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེར་བསྟོགས་བདུན་པོ་མ་གཏོགས་པ་གང་ན་ཟག་
མེད་ཀྱི་ལམ་ཡོད་པ་དེ་ན་ཡོད་དོ། ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་པོ་དེ་དག་རི་མ་
མེད་པའམ་ཟག་པ་མེད་པ་ནི་ཐར་བའི་རྒྱ་དང་། འདིར་འཇུག་པའི་སྟོ་ཡིན་
པས་ན་ནུམ་པར་ཐར་པའི་སྟོགས་མོ། །

གསུམ་པ་སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་སོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ནི།

སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཅེས་ལ་སོགས། །
གཞན་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་མོ། ༡༧
གཉིས་ནི་སྟོང་དང་མི་རྟག་པར། །
མི་སྟོབ་པའི་ལ་དམིགས་པ་ཡིན། །
མཆན་མ་མེད་པ་མཆན་མེད་ནི། །
ཞི་བར་མ་བརྟགས་ཟད་པ་ལ། ༡༨
ཟག་བཅས་མི་ནང་མི་གཡོ་ལ། །
ཉེར་བསྟོགས་བདུན་ནི་མ་གཏོགས་སོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་པ་དང་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པ་མེད་པ་སྟོན་པ་མེད་པ་དང་། མཆན་མ་མེད་པ་མཆན་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་སྣ་མ་གསུམ་ལས་གཞན་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། དེ་དག་ལས་སྣ་མ་གཉིས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མི་རྟག་པར་མི་སྟོབ་པའི་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་མི་སྟོབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ལ། དེ་ནི་བདག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོང་པའི་རྣམ་པར་དམིགས་སོ། སྟོན་པ་མེད་པ་སྟོན་པ་མེད་པ་ཡང་མི་སྟོབ་པའི་སྟོན་པ་མེད་པ་ལ་དམིགས་ནས། དེ་ནི་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པར་དམིགས་སོ། འདིར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་སྟོང་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་ལ། སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་སྟོང་

ཉིད་ཀྱི་ཉིང་འཛིན་དེ་ཉིད་ཀྱང་སུན་འབྱིན་པས་ན་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་
ལས་ཡིད་འབྱུང་བའོ། །

མཚན་མ་མེད་པ་མཚན་མ་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
ནི། མི་སློབ་པའི་མཚན་མེད་ཟག་མེད་ཡིན་པས་འཕགས་པ་དང་མི་མཐུན་
པ་མེད་པས་ན་དེ་གཉེན་པོས་འབྲལ་བར་མི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་ཞི་བའི་རྣམ་
པ་ཁོ་ནར་དམིགས་ཏེ། གང་ལ་ཞེ་ན། མི་སློབ་པའི་མཚན་མ་མེད་པའི་སོ་
སོར་མ་བརྟགས་པར་བྱད་པའི་འགོག་པ་ལ་དམིགས་ཏེ་ཞི་བའི་རྣམ་པར་ལྟ་
བའོ། །ཟག་མེད་ཀྱིས་འཕགས་ལམ་ལ་སྤང་བར་མི་ལྟ་བུས་ཉིང་ངེ་འཛིན་
དེ་དག་ནི། གཅིག་རྒྱ་ཟག་བཅས་ཡིན་ཏེ། འཕགས་ལམ་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེས་ན་དེ་དག་ལ་རྣམ་ཐར་སུན་འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཅེས་བྱ་བ་
གྲགས་སོ། །གང་དུ་སྦྱེད་པར་བྱེད་ཅེ་ན། མི་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཁོ་ནར་བསྦྱེད་དོ།
།སྤྱལ་བསྦྱེད་ཅེ་ན། སློབ་པ་ནི་བྱ་བ་ལྟག་མ་དང་བཅས་པས་འཕགས་ལམ་
ལ་མི་སྤང་ཞིང་། དག་བཙམ་པ་དུས་གོ་ལ་འཕགས་ལམ་རྗེས་སུ་སྤང་བ་དང་
བཅས་པས་དེ་སུན་མི་འབྱིན་པས་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་དག་བཙམ་པ་མི་
གཡོ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་བསྦྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བར་གནས་
པར་འཇུག་བའི་ཕྱིར་དུ་ཀུན་རྒྱ་ཆགས་པའི་གནས་སུ་འཇུག་བ་མི་སློབ་པའི་
སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དག་ལ་རྒྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གཞན་དེ་དག་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །ཉེར་བཟླགས་

བདུན་ནི་མ་གཏོགས་སོ་ཞེས་པ་སྟེ། འདོད་པའི་ཁམས་དང་། བསམ་གཏན་
ས་རྒྱག་གཟུགས་མེད་བཞི་དང་བཅས་ཏེ། ས་བཙུ་གཅིག་དག་ན་ཡོད་ཅེས་
པའི་དོན་ནོ། །

ཉིང་འཛིན་བཞིར་དབྱེ་བ།

གསུམ་པ་ཉིང་ངེ་འཛིན་བཞིར་དབྱེ་བ་ནི། མདོ་ལས་ཉིང་ངེ་འཛིན་
སྒྲོམ་པ་བཞི་སྟེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོམ་པ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན། སྒྲོམ་པར་བྱས། ལན་
མང་དུ་བྱས་ན་མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་བདེ་བ་གནས་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་
ཅེས་བྱ་བ་ནས། ཤེས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད། ཤེས་རབ་ནམ་པར་
དབྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད། ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་ཅེས་པའི་
བར་རྒྱས་པར་འབྲུང་བ་དེ་ལ།

དགེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི། །

བདེ་འགྱུར་ཉིང་འཛིན་སྒྲོམ་པ་ཡིན། །༡༡

མིག་གི་མདོན་ཤེས་མཐོང་འགྱུར་འདོད། །

སྒྱུར་བ་ལས་བྱུང་སྒོ་དབྱེར་འགྱུར། །

དོ་རྩེ་ལྟ་བུའི་བསམ་གཏན་མཐའི། །

གང་ཡིན་དེ་ཟག་ཟད་འགྱུར་བསྒྲོམ། །༡༢

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དགེ་བའི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་པ་བའམ་ཟག་པ་མེད་

པ་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནི། མཐོང་བའི་ཚོས་ལ་བདེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་
བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་པོ་འདོད་པའི་ཁམས་ལས་འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་ཏེ་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་ཡི་མིག་གི་མངོན་པར་ཤེས་
པ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་
ནི། ཤེས་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོན་པར་འདོད་ལ། སྦྱོར་
བ་ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ཁམས་གསུམ་པོའམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་
མི་སྒྲུག་པ་སྟོན་པ་དང་། དབྱུགས་འབྱུང་རྒྱབ་དང་། ཉོན་མོངས་མེད་པ་
དང་། སྟོན་ནས་ཤེས་པ་དང་། སོ་སོར་ཡང་དག་རིག་པ་དང་། མངོན་ཤེས་
དང་པོ་ལྟ་སོགས་དང་། ཟག་པ་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་
སོགས་ཐམས་ཅད་ནི། སྟོ་ཤེས་རབ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཉིང་
དེ་འཛིན་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ་ཤེས་རབ་གོང་ནས་གོང་ཏུ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོ་
རྗེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསམ་གཏན་གྱི་མཐའ་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་ཟག་པ་མ་ལུས་པ་ཟད་པར་འགྱུར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོན་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན་བཞི་པོ་དེ་དག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
རྒྱུད་ལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པའི་དབང་ཏུ་མཛོད་ནས་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོ་མས་འཇུག་གི་ཡོན་ཏན།

ཚད་མེད་བཞི།

གཉིས་པ་སྒྲིམས་འབྲུག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚད་མེད་པ་
བཤད། རྣམ་པར་ཐར་པ་སོགས་བཤད་པའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
དབྱེ་བ་ནི།

ཚད་མེད་པ་ནི་བཞི་ཡིན་འོ། །

གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་གཉིན་པོའི་ཕྱིར། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ད་ནི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་བསྟན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
བསྟན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་དེ་བཤད་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་ཚད་མེད་པ་
ནི། དུལ་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་ལ་དམིགས་པས། འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་
ཚད་མེད་པར་འབྱུང་བའི་བྱམས་པ་ཚད་མེད་པ་དང་། སྤྲིང་རྩེ་ཚད་མེད་
པ་དང་། དགའ་བ་ཚད་མེད་པ་དང་། བཏང་སྒྲིམས་ཚད་མེད་དེ་བཞི་ཡིན་
འོ། །ཅིའི་ཕྱིར་བཞི་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེ་ན། གཞོད་སེམས་དང་ལ་སོགས་པར་རྣམ་
པར་འཆེ་བ་དང་། གཞན་གྱི་སྤྱན་ཆོགས་ལ་མི་དགའ་བ་དང་། འདོད་པའི་
འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དག་གི་གཉེན་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཚད་མེད་བཞིར་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་ནི།

ཞེ་སྤང་མེད་བྱམས་སྤྲིང་རྩེ་ཡང་། །

ཡིད་བདེ་བ་ནི་དགའ་བ་ཡིན། །༡༧།

བཏང་སྟོམས་མ་ཆགས་ནམ་པ་ནི། །

ཀྱེ་མ་བདེར་གྱུར་སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་། །

དགར་གྱུར་སེམས་ཅན་ནམས་སྟམ་པ། །

སྟོད་ཡུལ་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་ནམས། །༡༨།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ངོ་བོ་སེམས་ཅན་ལ་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
དགེ་བ་ནི་བྱམས་པའོ། སྟིང་རྗེ་ཡང་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཞེ་སྤང་མེད་པའི་དགེ་
བའོ། །གཞན་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་མཐོང་ན་ཡིད་བདེ་བའི་རང་བཞིན་ནི་
དགའ་བ་ཡིན་ལ། བཏང་སྟོམས་ནི་མ་ཆགས་པའི་བདག་ཉིད་གྱི་དགེ་བ་
ཉིད་དོ། །དེ་གཞོད་སེམས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདིའི་སྤང་བྱའི་
གཞོད་སེམས་ནི་ཆགས་པས་དྲང་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་དག་གི་ནམ་པ་ནི་རིམ་
པ་བཞིན་དུ། ཀྱེ་མ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག་
སྟམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱས་ཤིང་བྱམས་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །དེ་བཞིན་དུ་
ཀྱེ་མ་སེམས་ཅན་ནམས་ནི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ལོ་སྟམ་དུ་དང་། ཀྱེ་མ་སེམས་ཅན་
ནམས་ཡིད་དགའ་བར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་དང་། ཀྱེ་མ་སེམས་ཅན་ནམས་
ཉེ་རིང་ཆགས་སྤང་མེད་པར་མཉམ་པར་བྱའོ་སྟམ་དུ་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བྱེད་
ཅིང་། སྟིང་རྗེ་དང་། དགའ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །

འོ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་སོགས་དང་ལྡན་པར་མི་

སྲིད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མོས་པ་དེ་ལོག་ཤེས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་མོད་
 གྱུ། བསམ་པ་བཟང་བའི་ཕྱིར་དང་། གཞོད་སེམས་སོགས་མི་དགེ་བའི་གཉེན་
 བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཅིག་ཏུ་སེམས་ཅན་ལ་པན་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་
 དགེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་དམིགས་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་ནི་འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་པའི་གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་པའི་
 གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །མདོ་ལས་ནི། དུམས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་
 འཁོན་པ་མེད་པ། འབྲུག་ལྷ་མེད་པ། གཞོད་པ་མེད་པ། ཡངས་པ་རྒྱ་ཆེན་བོར་
 རྒྱར་པ། ཆད་མེད་པ། ཤིན་ཏུ་བསྐྱོམ་པ། རྩོགས་གཅིག་ཏུ་མོས་ནས་བྱས་པར་
 བྱས་ཏེ་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་གནས་སོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལ། དུམས་པ་
 དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ནི་དུམས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཞེས་གསུངས་
 སོ། །འོ་ན་དེ་དག་ས་དུ་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན།

དགའ་བ་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། །

གཞན་ནི་དུག་ན་ཁ་ཅིག་ལྷ། །

དེ་ཡིས་མི་སྤྲོད་མི་དག་གི། །

ནང་དུ་བསྐྱེད་དེ་ངེས་གསུམ་ལྡན། །༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དགའ་བ་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་ན་ཡོད་
 དེ། ཡིད་བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་གསུམ་ནི། ཉེར་བསྐྱོགས་མི་སྦྱོགས་
 མེད་ཀྱང་གསལ་བ་ཡིན་པས་བསམ་གཏན་ས་དུག་ན་ཡོད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་

དངོས་གཞི་བཞི་ཁོ་ནར་ཡོད་པར་འདོད་པས་མི་སྤྱོད་པ་མེད་མ་གཏོགས་པ་
ས་ལྷ་ན་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །ཚད་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞོད་སེམས་
ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ཡིས་དངོས་སྤྱི་
སྤོང་བ་བསམ་གཏན་དངོས་གཞི་དག་པ་བའི་ས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་
ཡིས་ཉོན་མོངས་མི་སྤོང་ངོ་ཞེས་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རྒྱ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་འདི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོས་
སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་ཡིན་པས། དེ་དག་
ནི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ཉི་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱ། །འོན་ཀྱང་དེ་
དག་གི་སྤྱིར་བས་གཞོད་སེམས་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་གཞོན་པའི་ཕྱིར་
དང་། དངོས་གཞིས་སྤོང་བ་ཐག་སྤྱིང་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཞོད་སེམས་
སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཏུ་བཤད་དོ། །ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་
པའི་ལམ་ཡིན་ན་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱིས་སྤོང་ལ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་ལམ་
ཀྱིས་ནི་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྤོང་ལམ་ཀྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རྒྱ། །སྟོགས་ལ་བ་ཡིན་པས་དང་པོ་མི་དག་གི་ནང་ཏུ་དེ་དག་བསྐྱེད་
དེ། དེ་དག་གཅིག་དང་ལྷན་ན་ངེས་པར་གསུམ་དང་ལྷན་ལ། བཞི་དང་ལྷན་
པ་ནི་ངེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་དག་ལ་དགའ་
བ་མི་ལྷན་ནོ། །

ནམ་ཐར་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དངོས།

གཉིས་པ་ནམ་ཐར་སོགས་བཤད་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཡོན་ཏན་དངོས། དེ་
དག་གི་ཐོབ་ཚུལ། ཉེན་གྱི་ཁྱད་པར། ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟེ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ་སྟེ། ནམ་ཐར། ཟེལ་གཞོན། ཟད་པར་རོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས། མདོར་
བསྟན་པ་ནི།

ནམ་པར་ཐར་བརྒྱད་

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་གཟུགས་ཅན་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ནམ་པར་ཐར་
པ་དང་། གཟུགས་མེད་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ནམ་པར་ཐར་པ་དང་། སྟུག་
པའི་ནམ་པར་ཐར་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འདུག་པ་བཞི་
དང་། འགོག་པའི་ནམ་པར་ཐར་པ་སྟེ་ནམ་པ་བརྒྱད་དོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རོ་བོ་དང་། ཡུལ་ལོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གཟུགས་ཅན་གྱི་ནམ་པར་ཐར་པ་ནི།

དང་པོ་གཉིས། །

མི་སྟུག་བསམ་གཏན་གཉིས་ན་ཡོད། །

གསུམ་པ་མཐའ་ན་དེ་མ་ཆགས། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟུལ་པ་པོ་རང་ཉིད་གཟུགས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་ཏེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་
གཟུགས་ནམས་ལ་ལྟ་བ་དང་། རང་ཉིད་ནང་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་འདུ་

ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་སྟེ། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ནི་
རྣམ་པར་སྟོས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ལྟ་བ་ཅན་ཡིན་པས་མི་སྟུག་པའི་
རང་བཞིན་ལ་མ་ཆགས་པའོ། །དེ་ཡི་དམིགས་པ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་
འདོད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་པོ་གཉིས་ན་ཡོད་དེ། འདོད་པ་དང་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་ས་པའི་ཁ་དོག་གི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉིན་པོ་ཡིན་པའི་
བྱིར། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ཡན་ལ་མིག་ཤེས་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་
པ་སྟུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ནི། འོག་མ་གསུམ་ལ་དགའ་བདེ་ཡོད་པས་མི་
འགྲུབ་པའི་བྱིར། དེས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་མཐའ་བཞི་པ་ན་ཡོད་དེ། དེ་ནི་
མ་ཆགས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ལ། མི་སྟུག་པའི་རང་བཞིན་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །དེ་སྟུལ་པའི་དགོས་པ་ནི། རྣམ་ཐར་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མི་སྟུག་པར་
སྟོམ་པས་ཡིད་ལྷམ་པར་གྱུར་པ་ན། དེ་རབ་ཏུ་དགའ་བས་གཟེངས་བསྟོད་པ་
དང་། སྟུག་པ་སྟུལ་པ་ལ་ཆགས་པ་སྐྱེ་ན་དང་པོ་གཉིས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། མི་
སྐྱེ་ན་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་དེ་བཏགས་པའི་བྱིར་རོ། །རྣམ་ཐར་དང་པོ་གསུམ་པོ་
དེ་དག་འཁོར་དང་བཅས་ན་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ནི།

གཟུགས་མེད་མཉམ་གཞག་དགེ་རྣམས་སོ། །༩༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཟུགས་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ནི། རྣམ་མཁའ་མཐའ་
ཡས། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས། ཅི་ཡང་མེད་པ། ཡོད་མིན་མེད་མིན་གྱི་མཉམ་

པར་བཞག་པའི་དགེ་བ་དག་པ་བ་དང་། ཟག་པ་མེད་པ་རྣམས་སོ། །

གསུམ་པ་འགོག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ནི།

འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལོ། །

ཕྱ་བ་ཕྱ་བའི་མཇུག་ཐོགས་སུ།

རང་གི་དག་དང་འོག་མ་ཡི། །

འཕགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་ལས་ལྷང་། །༡༡

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་པ་འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པའི་རྣམ་
ཐར་ནི། སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཆེད་དུ་འགོག་པའི་སྟོམས་
པར་འཇུག་པ་སྟེ། དེ་ནི་གནས་གཉིས་པར་བསྟན་ཟེན་པ་ལོ། །འདི་ལ་སེམས་
རྒྱུན་གཅོད་དགོས་པས་ཆེས་ཤིན་དུ་ཕྱ་བ་སྲིད་པའི་ཆེ་མོའི་སེམས་ཀྱི་མཇུག་
ཐོགས་སུ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །ལྷང་བའི་སེམས་ནི་སྲིད་ཆེ་རང་གི་དག་པ་
བ་དང་། འོག་མ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཟག་མེད་འཕགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་
འགོག་པ་དེ་ལས་ལྷང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ན་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་
སེམས་ནི་སྲིད་ཆེའི་ཡིན་པས། ཟག་བཅས་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་ལྷང་བའི་སེམས་
ནི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་དག་གི་ཡུལ་ནི།

དང་པོ་འདོད་གཏོགས་སྤང་ཡུལ་ཅན། །

གང་དག་གཟུགས་ཅན་མིན་དེ་དག།

སྟོད་ཡུལ་གོང་དང་རང་གི་སའི།

སྤྱག་བསྐལ་སོགས་དང་རྗེས་ཤེས་ཕྱོགས། ༡༤

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་ཐར་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ལས་དང་པོ་གསུམ་ནི་འདོད་
པར་གཏོགས་པའི་སྤང་བ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་
དང་། གང་དག་གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་ཐར་བཞི་པོ་དེ་དག་གི་སྟོད་
ཡུལ་ནི་གོང་ས་དང་རང་གི་ས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་དང་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡི་རྒྱ་
དང་འགོག་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་
པ་གོང་མ་དང་། འོག་མ་དང་། རང་གི་ས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནི།

ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད།

གཉིས་ནི་རྣམ་ཐར་དང་པོ་བཞིན།

གཉིས་ནི་གཉིས་པ་བཞིན་དེ་གཞན།

སྤྱག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བཞིན། ༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་སྤྱལ་པ་
པོ་རང་ཉིད་ནང་གཟུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཤིན་ཏུ་རྒྱང་
ཏུ་ཁ་དོག་བཟང་པོ་དང་། ཁ་དོག་ངན་པ་སྤྱལ་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་ཞིང་གཟུགས་
དེ་དག་དབང་དུ་བསྐྱར་ཏེ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ནས་ཞི་གནས་གྱིས་ཤེས། ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་ནས་ལྟག་མཐོང་གིས་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟ་བུར་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་

དེ་ནི། ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་དང་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནང་རང་
 ཉིད་གཞུགས་སུ་འདུ་ཤེས་པས། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་གཞུགས་ཆེན་པོ་ཁ་དོག་བཟང་
 པོ་དང་། ཁ་དོག་ངན་པ་རྣམས་ལ་ལྟ་ཞིང་གཞུགས་དེ་དག་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་
 བས་ཤེས་ཟིལ་གྱི་གཞོན་ནས་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱུང་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་དེ་
 བྱི་ཟིལ་གྱི་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་སྐྱུལ་པ་
 པོ་རང་ཉིད་ནང་གཞུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་གཞུགས་ཆུང་
 དུ་དང་། ཆེན་པོ་ལ་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་། སྐྱུལ་
 པ་པོ་རང་ཉིད་གཞུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་གཞུགས་
 སྟོན་པོ་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་སྟོན་པོ་ལྟར་སྤང་བ། འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ། དཔེར་
 བ་ཟེར་མའི་མེ་དོག་གམ། ལུལ་སྒྲ་རྒྱ་ཁ་སྒྲིའི་རས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཞེས་
 སོགས་དང་། ཡང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་གཞུགས་སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་
 རྣམས་ལ་ལྟ་བུ་བཞི་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པ་བརྒྱད་དོ། །དེ་དག་ལས་དང་པོ་བཞི་
 བྱི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གཉིས་ཀ་ལ་ཆགས་སྤང་གི་གཉེན་པོ་དང་། ལྷག་མ་
 བཞི་བྱི་གཞན་གྱི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་པ་དང་། ཡིད་རྣམ་པར་ཁྱུམ་པའི་གཉེན་
 པོ་ཡིན་ནོ་གསུངས།

དེ་ལྟར་ཟིལ་གཞོན་བརྒྱད་ལས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ས་
 དང་། གང་གི་གཉེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། དམིགས་པ་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་
 པོ་ཇི་ལྟར་བཞིན་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གཉིས་པ་ཇི་ལྟར་

བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་བཞི་ནི་སྟུག་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཇི་ལྟ་བ་
བཞིན་ནོ། །རྣམ་ཐར་དང་ཟིལ་གཞོན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་རིམ་པ་བཞིན་
དུ་དམིགས་པ་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པ་ཙམ་ལས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་མི་རྣམས་པ་
ནི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་། ཟིལ་གྱིས་གཞོན་རྣམས་པ་ནི་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་
སྦྱེ་མཆེད་དོ། །

གསུམ་པ་ཟད་པར་གྱི་སྦྱེ་མཆེད་ནི།

ཟད་པར་བརྩེ་འོ་བརྒྱད་མ་ཆགས། །

བསམ་གཏན་མཐའ་ན་སྟོད་ཡུལ་ནི། །

འདོད་པ་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་དག །

སྟོད་ཡུལ་རང་གི་ཕུང་པོ་བཞི། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཟད་པར་གྱི་སྦྱེ་མཆེད་ལ་ཟད་པར་ས་དང་། ཟད་པར་
རྒྱ་དང་། ཟད་པར་མེ་དང་། ཟད་པར་རླུང་དང་། སྟོན་པོ་དང་། སེར་པོ་
དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་། རྣམ་ཤེས་ཏེ་
བརྩེ་འོ། །དེ་ལས་དང་པོ་བརྒྱད་ནི་ཆགས་པའི་གཉིན་པོ་མ་ཆགས་པའི་རང་
བཞིན་དང་། ས་བསམ་གཏན་གྱི་མཐའ་བཞི་པ་ན་ཡོད་དོ། །དང་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་
སྟོད་ཡུལ་ནི་འབྲུང་བ་བཞི་དང་། ལ་དོག་དང་དབྱིབས་ལ་འདོད་པས་འདོད་
པ་ན་སྟོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྦྱེ་མཆེད་དོ། །མཐའ་མ་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་
པ་དང་པོ་རྣམ་མཁའ་མཐའ་ཡས་དང་། རྣམ་ཤེས་མཐའ་ཡས་གཉིས་དག་པ་

བའི་རང་བཞིན་དང་། སྦྱོང་ལུལ་ནི་རང་གི་ས་པའི་ཕུང་པོ་བཞིའོ། །ཡང་སྦྱོང་
མཆེད་གཞན་ལ་ཟད་པར་མི་འཛོག་པ་ནི། མིག་སོགས་བདུན་གྱིས་བྱི་སྤྱོད་
ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་མ་བྱལ་བ་དང་། ཇི་རོ་གཉིས་གཟུགས་ཁམས་ན་མེད་པ་
དང་། སྒྲུབ་ཀྱི་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་། སྤྱི་ཆེ་གཉིས་
མི་འཛོག་པ་ནི་དམིགས་པ་མི་གསལ་བ་དང་སྦྱོབ་སྦྱོང་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །

ནམ་ཐར་དང་། ཟེལ་གཞོན་དང་། ཟད་པར་གསུམ་གྱི་བྱུང་པར་ནི་
རིམ་པ་བཞིན་དུ། དམིགས་པ་ལ་རྒྱབ་གྱིས་སྦྱོགས་པ་ཙམ་ནི་ནམ་པར་ཐར་
པ་དང་། དེ་ནས་དམིགས་པ་དེ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་ནི་ཟེལ་གཞོན་དང་། དེ་
ནས་ཀུན་ལ་བྱལ་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ན་ཟད་པར་ཞེས་པ་སྟེ། སྒྲུབ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
རྒྱལ་གྱི་དག་པ་བ་ལས་བྱི་མ་བྱི་མ་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་ན་གོང་ནས་གོང་
དུ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། རྒྱུ་འབྱེད་ཆེ་བ་དང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་སུ་
གཉིས་ཀ་དང་། འབྲས་སུ་ཁོ་ན་ཡིན་པའོ། །དེ་དག་ལས་འགོག་པའི་ནམ་
པར་ཐར་པ་མ་གཏོགས་པ་ནི་སོ་སོའི་སྦྱོབ་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ་
གསུངས། །

དེ་དག་གི་སྒྲུབ་ལུལ་

གཉིས་པ་དེ་དག་གི་སྒྲུབ་ལུལ་ནི།

འགོག་པ་བཤད་ཟིན་ལྷག་མ་ནི། །

འདོད་ཆགས་བྲལ་དང་སྦྱོར་བས་འཐོབ། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་ཐར་བརྒྱད། ཟིལ་གཞོན་བརྒྱད། ཟད་པར་གྱི་
སྦྱེ་མཆེད་བརྒྱ་དང་ཉེར་དྲུག་ལས་འགོག་པའི་རྣམ་ཐར་ཐོབ་ཚུལ་དང་ཉེན་
སོགས་ནི་སྤར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ལ། ལྷག་མ་ཉེར་ལྔ་པོ་ནི་སྦྱེ་བ་སྡོན་མར་
འདྲིས་པ་ཡིན་ན་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱིས་དང་མ་འདྲིས་ན་སྦྱོར་
བའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་འཐོབ་པོ། །

ཉེན་གྱི་བྱད་པར།

གསུམ་པ་ཉེན་གྱི་བྱད་པར་ནི།

གཞུགས་མེད་ཅེས་བྱ་ཁམས་གསུམ་གྱི། །

ཉེན་ཅན་ལྷག་མ་མི་ལས་སྦྱེ། །༡༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གཞུགས་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་རྣམ་ཐར་བཞི་དང་། ཟད་པར་
གཉིས་དང་བཅས་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉེན་ཅན་དང་། ལྷག་མ་བརྒྱ་དགུ་
པོ་རྣམས་ནི་མའི་ཉེན་ལ་སྦྱེ་སྦྱེ་ལུང་གི་མཐུས་སྦྱིས་པའི་བྱུར་རོ། །

ཏིང་འཛིན་གྱི་སྦྱེ་ཚུལ།

བཞི་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྦྱེ་ཚུལ་ནི།

ཁམས་གཉིས་དག་ཏུ་གཟུགས་མེད་པ། །

རྒྱ་དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེ། །

གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་སུ་བསམ་གཏན་ནམས། །

དེ་དག་དང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་། །༩༥

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལུང་མེད་ཀྱང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས་
གཉིས་པོ་དག་ཏུ་གཟུགས་མེད་པ་ཡི་སྟོམས་འདུག་སྟོན་མིའི་ཉེན་ལ་ཐོབ་
པ་ཉམས་ཏེ་གཟུགས་ཁམས་སུ་སྟེས་པར་དེ་ཡི་སྐལ་མཉམ་ཀྱི་རྒྱ་ལས་སྟེ་བ་
དང་ནི། ལན་གྲངས་གཞན་ལ་ཐྱོང་འཁྱར་ཡང་སྟོན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟེད་
མཆེད་མི་ཡི་ཉེན་ལ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་པ་དེ་ཡི་ལན་གྲངས་གཞན་ལ་
ཐྱོང་འཁྱར་ཀྱི་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་གཟུགས་མེད་དུ་སྟེ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཟུགས་
ཀྱི་ཁམས་སུ་ནི་བསམ་གཏན་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ནམས་སྐལ་མཉམ་ཀྱི་རྒྱ་
དང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་དེ་དག་དང་ནི། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐོབ་པ་
ཡོད་དེ་བསྐལ་པ་འཇིག་པའི་ཆོན་ཐོབ་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཆོས་མངོན་པའི་མངོད་ཀྱི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས། སྟོམས་པར་
འདུག་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་གནས་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་པའོ། །

གཞུང་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པའི་བྱ་བ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་གཞུང་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པའི་བྱ་བ་ལ་ལྟ་སྟེ། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་ཀྱི་
དབྱེ་བ། དེ་འཛིན་པའི་གང་ཟག་བསྟན་བཅོས་ཇི་ལྟར་ཚོམ་པའི་ཚུལ། ཉེས་
པ་བཟོད་པར་གསོལ་བ། ཐར་པར་འདོད་པས་བག་ཡོད་བྱ་བར་འདོམས་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །

ལུང་དང་རྒྱུགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ནི་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྟོན་པ་
ཤུག་ཐུབ་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ལུང་གི་ཆོས་འདུལ་བ་མདོ་
སྟེ་མངོན་པ་སྟེ་སྟོན་གསུམ་དང་། རྒྱུགས་པའི་ཆོས་དཔྱད་པ་ཉེར་བཞག་ལ་
སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི།

དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྟོན་བྱེད་དང་། །

སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །༡༧

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ལུང་གི་ཆོས་དེ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ནི་ལུང་དོན་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་ཤེས་ནས་ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་བསམ་པས་གཞན་
ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་སྟོན་འཛིན་པ་དང་། ལུང་གི་ཆོས་འཛིན་པ་

དང་། བསྟན་པ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཛིན་པར་
བྱེད་པ་ནི། རྟན་པ་ཉེར་བཞག་སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཚུགས་དང་
མཐུན་པའི་ཆོས་ནམས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྦྱབ་ཅིང་ཉམས་སུ་ལེན་པར་བྱེད་པ་
ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་ན་ལུང་གི་ཆོས་གཞན་ལ་སྦྱབ་བ་དང་། རྟོགས་པའི་
ཆོས་རང་གིས་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་གཉིས་པོ་ཇི་སྲིད་དུ་གནས་པ་དེ་སྲིད་
དུ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་རིག་
པ་བྱལོ། རྟེན་གྲུང་དུས་ཇི་ཙམ་དུ་གནས་ཤེ་ན། ལོ་སྟོང་དུ་གནས་སོ་ཞེས་
བཤད་དོ། གཞན་དག་ན་རེ། རྟོགས་པའི་ཆོས་ནི་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་གྱི། ལུང་གི་
ཆོས་ནི་ལོ་སྟོང་གི་འོག་ཏུ་ཡང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་སོ་ཞེས་ཟེར་ཏེ། ཚུགས་དེ་
ཉིད་རིགས་པར་ལྟའོ། །མདོ་སྡེ་བསྐལ་བཟང་ལས་ནི།

“དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་སྟབ་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ནི་ལོ་
ལྷ་བརྒྱའི་བར་དུ་གནས་སོ། ལོ་ལྷ་བརྒྱའི་བར་དུ་ནི་དམ་
པའི་ཆོས་ལྟར་སྤང་ངོ་།”

ཞེས་དང་། འདུལ་བ་ཕྱན་ཆོགས་ལས་ཀྱང་། ལོ་སྟོང་ཁོ་ནར་གནས་པ་
གསུངས་སོ། འབྲུམ་ཁྱིམ་ལས་ནི། ལྷ་བརྒྱ་པ་ཕྱག་བརྩུར་གནས་པར་བཤད་
དོ། །

གསུམ་པ་ནི།

བདག་གིས་མངོན་པའི་ཆོས་འདི་ཕལ་ཆེར་ནི། །

ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་ཚུལ་གྱུ་བ་བཤད། །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དབྱིག་གཉེན་བདག་གིས་མངོན་པའི་ཆོས་འདི་པལ་ཆེ་
བ་ནི། ཉན་ཐོས་ཆ་བའི་སྒྲེ་བཞི་ལས་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྐྱ་བའི་ཚུལ་ཏུ་གྱུ་བ་
བ་བཤད་པ་ཡིན་ལོ་གསུངས། །

བཞི་པ་ནི།

ཉེས་པར་ཟིན་གང་དེ་འདིར་བདག་གིས་ཉེས། །

དམ་ཆོས་ཚུལ་ལ་ཆད་མ་ཐུབ་ནམས་ཡིན། །༤༠

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་མངོན་པའི་མངོད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བརྒྱམས་པར་ཉེས་
པ་ཟིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། འདིར་དབྱིག་གཉེན་བདག་གིས་ཉེས་པ་ཡིན་
སྟེ། རྒྱེ་བདུན་མངོན་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཆད་མར་གྱུར་པ་ནི་སྟོན་
པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ནམས་ཡིན་ལོ། །

ལྷ་པ་ཐར་པར་འདོད་པས་བག་ཡོད་བྱ་བར་འདོམས་པ་ལ་ནམ་པ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་འདས་པར་བསྟན་པ་ནི།

སྟོན་པ་འདིག་ཉེན་མིག་ནི་བྱམ་གྱུར་ཅིང་། །

དཔང་གྱུར་སྐྱེ་བོ་པལ་ཆེར་ཟད་པ་ན། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། སྟོན་པ་ཡང་དག་པ་རྒྱུ་ལས་པའི་སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཤྱུ་ཐུབ་པ་འདིག་ཉེན་གསུམ་གྱི་མིག་ཏུ་གྱུར་པ་དེ་ནི། སྐྱེ་བྱ་ངན་
ལས་འདས་ཏེ་བྱམ་པར་གྱུར་ཅིང་། འདིག་ཉེན་པ་ནམས་ལོང་བ་ལྟ་བུར་གྱུར་

ལ། ལྟོན་པའི་གཏད་རབས་བདུན་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ལ་དཔང་པོ་ཉིད་ཏུ་
གྱུར་པའི་སྐྱེ་བོ་དག་བཅོམ་པ་པལ་ཆེ་བ་ཟད་དེ་སྐྱེ་བྱ་ངན་ལས་འདས་ཟིན་
པ་ན།

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་མ་མཐོང་རང་བཟོར་སྟོད་ཚུལ་ནི།

དེ་ཉིད་མ་མཐོང་རང་དགར་གྱུར་པ་ཡི། །

ངན་རྟོག་ནམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་འདི་དགྲགས་སོ། །༧

རང་བྱུང་རང་བྱུང་བསྟན་པ་གཅེས་འདྲིན་ནམས། །

མཆོག་ཏུ་ཞིར་གཤེགས་འགྲོ་མགོན་མེད་པ་ན། །

འདྲོམས་མེད་ཡོན་ཏན་འདྲོམས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །

དྲི་མས་དགའ་མགུར་དེང་སང་འདི་ན་སྟོད། །༨

ཅེས་གསུངས་ཏེ། བདེན་པ་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བ་རང་དགར་
གྱུར་པ་བཅོས་སུ་མི་བརྟབ་པ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ངན་རྟོག་ཅན་ནམས་ཀྱིས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཆོག་དང་དོན་འདི་དག་ནམ་པར་
དགྲགས་སོ། །རང་བྱུང་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་། རང་
བྱུང་གི་བསྟན་པ་ལ་གཅེས་པར་འདྲིན་པའི་འཕགས་པ་ནམས་ནི། མཆོག་
ཏུ་ཞི་བར་གཤེགས་ཏེ་སྐྱེ་བྱ་ངན་ལས་འདས་པས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ནམས་
མགོན་མེད་པར་གྱུར་པ་ན། ཡང་དག་པར་གདམས་དག་འདྲོམས་པ་མེད་
ཅིང་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་འདྲོམས་པར་བྱེད་པ་ཡི་བསྟན་པ་ཉམས་

པར་བྱེད་པའི་ལྷ་སྦྱོད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ངི་མས་དགའ་མགུར་ཉིད་དུ་དེང་སང་
འཇིག་རྟེན་འདི་ན་སྦྱོད་དོ། །

གསུམ་པ་དེས་ན་བག་ཡོད་བྱ་བར་འདོམས་པ་ནི།

དེ་ལྷར་ཐུབ་པ་དག་གི་བསྟན་པ་ནི། །

སྒྲིག་མར་སྒྲིག་ཕྱིན་འདྲ་དང་ངི་མ་རྣམས། །

སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་དུས་སུ་རིག་ནས་ནི། །

ཐར་པ་འདོད་པ་དག་གིས་བག་ཡོད་གྱིས། །༤༩

ཞེས་གསུངས་ཏེ། བོད་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྷར་ཐུབ་པ་ཡང་དག་པ་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་དང་དབང་བཅོམ་པ་དག་གི་བསྟན་པ་ནི། དཔེར་ན་སྒྲིག་མར་
སྒྲིག་ཕྱིན་པ་དང་འདྲ་བར་ལྷན་རིང་དུ་མི་གནས་པའི་སྤྲུལ་ལྷས་དང་། སྒྲིགས་
དུས་ཀྱི་ངི་མ་རྣམས་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་དུས་སུ་རིག་ནས་ནི་འཕྲུལ་ཤེས་ནས་
ནི། ཐར་པ་འཕྲོལ་པར་འདོད་པ་དག་གིས་བག་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྱིས་ཤིག་
གསུངས།

བསྐྱར་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཇུག་གི་དོན།

གསུམ་པ་བསྐྱར་བ་མཐར་ཕྱིན་པ་མཇུག་གི་དོན་ལ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་བསྟན་བཅོས་བརྟམས་པའི་བཀའ་ངིན་བྲན་པའི་ཆེད་དུ་ཚུམ་
བྱེད་སྒྲོས་པ་ནི།

ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་ལེན་ཀྱང་བྱས་པ་སློབ་དཔོན་ཤུག་ཏུ་
དག་སློང་འཕགས་པའི་ཡུལ་ན་སངས་རྒྱས་གཉིས་པར་གྲགས་པ། གཞུང་
ལུགས་འབྲམ་སྒྲེ་དགྲ་བཅུ་ཙུ་ལྟ་བུ་བྱས་པའི་མཁས་པའི་མཆོག་
དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛོད་པ་རྫོགས་སོ། །

གཉིས་པ་བསྐྱར་བ་བྲིན་བྲན་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱར་བྱེད་སློབ་པ་ནི།

ཆོས་མངོན་པའི་མཛོད་ཀྱི་བསྐྱར་བཅས་འདི་ནི་བོད་དུ་བསྐྱར་པ་
སྒྲ་དར་གྱི་ཆེ་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་གྱིས་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་
གསུང་རབ་རྣམས་བོད་དུ་བསྐྱར་བའི་དུས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཇི་ན་མི་ཏུ་
དང་། བྱ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བརྩེ་སྐྱབ་དཔལ་བཅེགས་གྱིས་སི་ཀྱི་ཏི་སྐད་ལས་
བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ཅིང་། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལས་བྱས་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱིས་
གཏན་ལ་པབ་པའོ། །

མཛོད་བྱང་སློབ་པ།

དམ་པའི་ཆོས་མངོན་པ་མཛོད་ཀྱི་ཆོག་དོན་ཉུང་གསལ་བསྐྱས་
ཏེ་འབྲེལ་པ། དབྱིག་གཉེན་དགོངས་རྒྱུ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། ཆོས་སློབ་པའི་
བཅུན་པ་ཤུན་པོ་དག་དབང་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱག་གིས། ཐེ་མན་མཆོ་སྤིང་
གི་འབྲེལ་ཡོད་དང་སློབ་དོན་གཉེར་ཅན་ཁག་ཅིག་ལ། ཉེ་སྔོན་ལོ་གསུམ་གྱི་
ནང་ལ་ལོ་ལྟར་སྒྲ་བ་ཁ་ཤས་རིང་། གཙོ་བོ་མཁན་པོ་གཞན་དགའི་མཛོད་

ཀྱི་མཆན་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས། ཀྱན་མཁུན་བསོད་ནམས་སེང་གའི་མཛོད་
ཀྱི་བསྐྱུས་དོན་ལྟར་བྲིད་རིམ་བཞིན་དུ། སྐད་སྦྱར་མོ་ཤེར་སྟོན་གྱིས་འཁོར་
ཐག་ཏུ་སྦྱགས་ཏེ། བོད་དང་རྒྱ་མི་གཉིས་ཀའི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཕབ་བསྐྱར་
དང་། དགེ་མ་ཆོས་དཔལ་གྱིས་ཅིས་འཕྲུལ་ནང་བཅུག་སྟེ་སྤར་བར་ཁྱེད་ག་
བཅས་གྱིས། ༡༠༠༥ ལྷ་ ༡༡ ཆོས་ ༡༦ ལ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་འདིས་ཀྱང་།

བསྟན་པའི་དཔལ་གྱུར་སྤྲ་མའི་ཞབས་པད་བརྟན། །

བསྟན་འཛིན་སྦྱིས་བྱས་ས་སྟེང་ཡོངས་ལ་བྱབ། །

བསྟན་པའི་སྦྱིན་བདག་མངའ་ཐང་འབྱོར་པ་རྒྱས། །

བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས་པའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག །

སང་མཁྱེན་ལམ། །

ཐོན་སར་མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་གི་གསུང་འབྱུང་།

འཕགས་ཕུལ་ཐོན་སར་བཤད་བྱ་ཆོས་ཀྱི་ལྷོ་ཁྲོས།

ཀུན་དབང་གསུང་འབྱུང་ལྷ་སྐྱེག་ཁང་།

ཆོས་ཀྱི་ལྷོ་ཁྲོས་རྩོམ་སྐྱེག་ཁང་།

ཕྱི་ལོ་ 2015 ལོར།

དཔར་གཞི་དང་པོ་བསྐྱེགས།

ཕྱི་ལོ་ 2016 ལོར།

དཔར་ཐེངས་དང་པོ་བཏབ།

དེབ་ཆད།

14.3cm / 20.6cm

ཡིག་གཞུགས།

Monlam Unicode 3.1